

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MORRIS WEST

TANRININ SOYTARILARI

kertenkele yazarı

cep kitapları

Avustralya'da doğan Morris West, günümüzün Batılı ülkelerinde en çok okunan romancılardan biri. Yaşamının on bir yılını din öğrenimiyle geçirmiş olması, manastırdan ayrılıp II. Dünya Savaşı'nda teğmen olarak çarpıştıktan ve daha sonra reklamcılık yaptıktan sonra başladığı yazarlık hayatını büyük ölçüde etkilemiş, romanlarının çoğunda dinle, inançla ilgili motifler önemli yer tutmuştur.

1954 yılında geçirdiği bir felç sonucu yazarlığa yönelen West, ilk büyük başarısını ŞEYTANIN AVUKATI adlı romanla kazanmış, satış rekorları kıran bu yapıtından sonra diğer yapıtları da güncel konuları işlemesi ve yazarın gördüğü din eğitiminin izlerini taşımasıyla aynı çizgiyi sürdürmüştür.

Örneğin, «BÜYÜKELÇİ» (e yayınları) Amerika'nın Vietnam politikasını eleştirir; «BÜYÜK GERÇEK» (e yayınları) politika ve basın çevrelerinin rezaletlerini sergiler, «ŞAKLABAN» (e yayınları) uluslararası bankaların ve şirketlerin gerçek yüzünü insana ürperti veren bir şekilde sergiler. «TIRMANMA» (e yayınları) evrensel bir soruna dönüşen zorbalık ve terörle özgürlük arasındaki savaşı, en ünlü yapıtlarından olan «BALIKÇI'NIN PABUÇLARI» ise papalık seçimini konu alır.

Yayınlarımız arasında beşinci baskısı yapılan «KERTENKELE'de de İtalya'daki olası bir faşist darbenin gizli hazırlıkları üzerine bir kehanette bulunan yazar, son romanı «TANRININ SOYTARILARI»'nda uluslararası askeri-siyasi güç merkezlerinin bir nükleer savaşın eşiğine ittikleri dünyamızda, bu güçlere başkaldıran bir papanın kendisine inananları çevresine toplayarak verdiği savaşı anlatıyor...

THE CLOWNS OF GOD
MORRIS WEST'in romanı
türkçeleştiren : hulusi özaykun

1980 William Morrow and Company, Inc. New York

1983 cep kitapları a.ş. İstanbul

yayın hakları: (c) compania financiera perlina, 1983

kesim ajans/cep kitapları a.ş. 1983

1981 william morrow baskısından eksiksiz olarak türkçeleştirilmiştir.

cep kitapları : 27/çağdaş romanlar: 19

birinci baskı kasım 1983

kapak filmi : şan grafik

kapak baskısı : tekin ofset

dizgi - baskı : kültür matbaacılık

cilt :alibaba - entaş mücellithanesi

Morris West

**TANRININ
SOYTARILARI**

cep kitapları a.ş.
p.k. 183 sirkeci

Sevdiklerim için
yürekten teşekkürlerle

Kim bilir dünyanın sonunun bu gece gelmeyeceğini?
—ROBERT BROWNING, *The Last Ride Together*

YAZARIN NOTU

Bir kez Tanrı'nın varlığını kabullendiysen, O'nu nasıl tanımlarsan tanımla, O'nunla olan ilişkini nasıl açıklarsan açıkla, artık her şeyin içinde O'nun varlığıyla sonsuza dek başbaşa kalmışsın demektir. Ayrıca, insanın iki ayrı dünyada yaşayan ve mağarasının duvarlarında ruhsal serüveninin harikalarını ve karabasanlarını izleyen bir yaratık olduğu gerçeğiyle de yüzyüze gelirsin.

ÖNSÖZ

Hükümdarlığının yedinci yılında, altmış beşinci doğum gününden iki gün önce, Jean Marie Barette, Papa Gregory XVII, tüm Kardinaller heyeti önünde görevinden feragat ettiğini belirten belgeyi imzaladı, Balıkçı'nın yüzüğünü çıkardı, mührünü Kardinal Camerlengo'ya teslim etti ve kısa bir veda konuşması yaptı.

«İşte böyle kardeşlerim! Arzu ettiğiniz gibi yapıldı. Eminim bunu Kiliseye ve dünyaya uygun bir biçimde açıklayacaksınız. Umarım kendinize iyi bir adam seçersiniz. Tanrı biliyor ya, ona ihtiyacınız olacak!»

Üç saat sonra İsviçre Muhafız Birliğinden bir albayın eşliğinde Monte Cassino Manastırı'na geldi ve Başrahibin hizmetine girdi. Albay, derhal Roma'ya döndü ve görevinin yerine getirilmiş olduğunu Kardinal Camerlengo'ya bildirdi.

Camerlengo rahat ve uzun bir soluk aldı ve yeni bir seçimin bir an önce yapılması için gerekli formaliteyle uğraşmaya koyuldu.

BİRİNCİ KİTAP

*TANRI'NIN GÜNÜ KENDİMDEN GEÇMİŞTİM VE
ARKAMDA BORU SESİ GİBİ GÜÇLÜ BİR SES
DUYDUM. ŞÖYLE DİYORDU: HER NE
GÖRDÜNSE BİR KİTAP HALİNDE YAZ VE YEDİ
KİLİSEYE GÖNDER.*

— ST. JOHN'UN VAHYİ 1 : 10-11

BÖLÜM BİR

Bir taşra kadınına benziyordu. Boylu boslu, elma yanaklıydı, kaba yün giysiler giymişti. İnce gri saçları hasır şapkasından taşıyordu. Sandalyesinde dimdik otururken, ellerini, kahverengi deriden eski moda büyük el çantasının üzerinde kavuşturmuştu. Tanımadığı bir pazardaki malları gözden geçiriyormuşçasına ihtiyatlı ama endişesizdi.

Bir zamanlar Tübingen Üniversitesi İlahiyat Koleji'ne çağrılmış olan İncil ve Patristik Araştırmalar Profesörü Carl Mendelius, bacaklarını masasının altında gerdi ve parmak uçlarını birbirine dokundurarak bir köprü oluşturduğu ellerinin üzerinden kadına gülümsedi. Sonra nazikçe sordu :

«Beni görmek istemişsiniz madam?»

«Fransızcadan anladığınızı söylediler bana.» Belirgin bir Midi aksanıyla konuşuyordu.

«Anlarım.»

«Benim adım Thérèse Mathieu. Tarikatte beni Hemşire Mechtilda diye çağırırlar... daha doğrusu çağırırlardı.»

«Bu sözünüzden manastırdan ayrılmış olduğunuz anlamını çıkarabilir miyim?»

«Rahibelik yeminimden azat edildim. Ama o, yüzüğümü her zaman takabileceğimi çünkü hâlâ Tanrı'nın hizmetinde olduğumu söyledi.»

İş görmekten yıpranmış elini uzatınca yüzük parmağındaki düz, gümüşten halka ortaya çıktı.

«O mu? O kim?»

«Aziz Papa Gregory. Onun evinde görev yapan rahibelerle beraberdim. Çalışma odasıyla diğer özel

odalarını temizlerdim. Kahvesini yapardım. Bazan yortu günlerinde, diğer hemşireler dinlenirken, yemeğini de hazırlardım. Pişirdiklerimi sevdiğini söylerdi. Bu, ona evini hatırlatırdı... O zaman benimle konuşurdu. Doğduğum yeri iyi bilirdi. Ailesinin bir zamanlar Var'da bağları vardı. Yeğenim, beş küçük çocuğu ve işletmek zorunda olduğu bir lokantayla dul kaldığında, ona bu durumdan söz ettim. Hoşgörüyü karşıladı. Yeğenimin bana Papa'dan daha çok ihtiyacı olabileceğini söyledi. Nasıl olsa kendisinin pek çok hizmetçisi vardı. Serbestçe düşünmeme ve yardımseverliğin, erdemlerin en yücesi olduğunu anlamama yardımcı oldu. Dünyevi hayata geri dönme kararımı verdiğim sıralarda Vatikan'daki ürkütücü dedikodular ortaya çıkmaya başlamıştı. Güya Aziz Papa akıl hastasıymış, tehlikeli olabilirmiş... Roma'dan ayrıldığım gün ona gidip beni kutsamasını istedim. Özel bir lütufla, Tübingen'e gelmemi ve mektubunu sizin ellerinize teslim etmemi istedi. Anlattıklarından ve taşıdığım mektuptan kimseye söz etmeyeceğime dair bana yemin ettirdi. İşte şimdi burada yım...»

Deri çantasını karıştırdı, kalın bir zarf çıkarıp masanın üzerinden uzattı. Carl Mendelius zarfı aldı, şöyle bir elinde tarttı, sonra bir kenara koyup sordu:

«Buraya doğrudan doğruya Roma'dan mı geldiniz?»

«Hayır. Önce yeğenime gittim ve bir hafta kaldım. Aziz Papa böyle yapmamı söyledi. Yol paramı ve yeğenime yardım olmak üzere bir miktar da hediye verdi.»

«Bana iletmek üzere başka bir mesaj verdi mi?»

«Size sevgilerini gönderdi. Sorularınızı da cevaplamamı istedi.»

«Kendisine sadık bir haberci bulmuş.» Carl Mendelius ciddi ve nazikti. «Kahve alır mısınız?»

«Hayır, teşekkür ederim.»

Taşra saflığı içindeki mükemmel rahibe, ellerini çantasının üzerinde kavuşturup bekledi. Mendelius ikinci sorusunu özel bir dikkatle yöneltti:

«Şu Vatikan'daki sorunlar, söylentiler ne zaman başladı? Bunlara sebep neydi?»

«Ne zaman başladığını biliyorum.» Duraksamadan cevap vermişti. «Papa'nın Güney Amerika ve Birleşik Devletleri ziyaretinden dönüyordu. Hasta ve yorgun görünüyordu. Çinliler, Ruslar ve Afrikalılar da ziyaretine gelmişlerdi. Bunlar onun zihnini epey meşgul etmişti. Ziyaretçiler ayrıldıktan sonra, dinlenmek için, iki haftalığına Monte Cassino'ya gitmeye karar verdi. Döndükten sonra da rahatsızlıklar başladı.»

«Ne gibi rahatsızlıklar?»

«Hiçbir zaman tam olarak anlayamadım. Biliyorsunuz, ben ev işleriyle uğraşan basit bir insanım. Bizler, kendimizi ilgilendirmeyen konularda yorum yapmayacak şekilde yetiştirildik. Başrahibe dedikodulara sıkılıyordu. Ama Aziz Papa'nın hasta görüldüğüne ve zamanının çoğunu şapelde geçirdiğine dikkat ettim. Curia* üyeleriyle sık sık toplantılar yapıyordu ama üyeler toplantılardan kızgın ve söylenerek çıkıyorlardı. Neler söylediklerini hatırlamıyorum bile. Ama bir kez, Kardinal Arnaldo'nun, «Ulu Tanrım, bir çılgınla uğraşıyoruz!» dediğini duydum.

«Peki Aziz Papa size nasıl görünüyordu?»

«Bana karşı hep aynıydı: Nazik, yumuşak. Ama kaygılı olduğu açıkça görülüyordu. Bir seferinde, kahvesiyle birlikte aspirin de getirmemi istedi. Bir doktor isteyip istemediğini sorduğumda tuhaf bir biçimde hafifçe güldü ve şöyle dedi: «Hemşire Mechtilda, benim doktora değil düşüncelerimi anlatabilmeye ihtiyacım var. Bazen sağırlara müzik, körlere resim öğretmeye çalıştığımı sanıyorum.» Ama sonunda, doktoru geldi. Daha sonraki günlerde başka doktorlar da geldiler. En son, sert bir insan olan Kutsal Kolej'in dekanı Kardinal Drexel onu görmeye geldi. Bütün gün Kutsal Papa'nın dairesinde geçirdi. Öğle yemeğinin servisi yapılırken ben de yardım ettim. İşte bundan sonra... Yani her şey bundan sonra oldu.»

«Neler olup bittiğini anladınız mı?»

«Hayır. Bize bütün söylenen, Aziz Papa'nın, sağlığı ve ruhların selameti bakımından görevinden çekilmeye karar verdiği ve ömrünün geri kalan kısmını

* Vatikan'da Kardinaller meclisi.

bir manastırda Tanrı'ya adayacağıydı. Bizden, kendisi ve kilise için dua etmemiz istendi.»

«Size hiçbir açıklama yapmadı mı?»

«Bana mı?» Rahibe safça bir şaşkınlıkla baktı. «Neden yapsın? Ben önemli biri değildim ki. Yine de, beni yolculuk için kutsadıktan sonra ellerini yanaklarıma koydu ve şöyle dedi: 'Belki de küçük hemşire, birbirimizi tanıdığımız için ikimiz de tahlihliziz.' Bu, onu son görüşümdü.»

«Şimdi ne yapacaksınız?»

«Eve, yeğenimin yanına gideceğim. Çocuklarına bakacağım, lokantada yemek pişirerek ona yardımcı olacağım. Küçük bir yer ama elbirliğiyle iyi işletilebilir.»

«Eminim başaracaksınız,» dedi Carl Mendelius saygıyla. Ayağa kalkıp elini uzattı. «Teşekkür ederim Hemşire Mechtilda. Beni görmeye geldiğiniz ve onun istediğini yaptığınız için teşekkür ederim.»

«Bir şey değil. O iyi bir insandı. Basit halkın duygularını anlardı.»

Avucunun derisi bulaşık yıkayıp fırçalamaktan kuruyup çatlamıştı. Mendelius, Havariler Prensi'nin Halifesi XVII. Gregory'nin son ve gizli mektubunu tutan yumuşak, rahip ellerini düşününce utandı.

Carl Mendelius üst kattaki büyük çalışma odasında geç saate kadar oturdu. Odanın kurşunla tutturulmuş pencereleri, St. George'deki gri renkli kocaman Stiftskirche'ye bakıyordu. Düşüncelere dalmış olduğunun tanıkları yalnızca Melanchton ve Hegel'in mermer büstleriydi. Eski üniversitede biri öğretmen, öbürü de öğrenciydi. Ama ikisi de uzun zaman önce ölmüşler ve karışıklıklardan azat edilmişlerdi.

Papalık çizgisinde XVII. Gregory olarak adlandırılan Jean Marie Barette'nin mektubu önünde açılmış duruyordu. Zarif bir el yazısıyla kusursuz Gallik stilde yazılmış olan otuz sayfa, kişisel bir trajedinin ve dünya çapındaki politik bir bunalımın öyküsüydü.

Sevgili Carl,

Burada, ruhumun bu uzun karanlık gecesinde, akıl sendelemiş ve bir ömrün inancı hemen hemen kaybolmuşken, sağduyu aşkı için sana yöneliyorum.

Uzun zamandır dostuz. Kitaplarını ve mektuplarını, gezilerimde hep yanımda taşımışım. Valizlerim, gömlek ve ayakkabılardan çok onlar içindir. Tavsiyelerin, endişelerle dolu olduğum pek çok zaman beni rahatlatmıştır. Bilgeliğin, iktidarın karanlık labirentlerinde, bastığım yeri aydınlatan bir ışık olmuştur. Hayatın çizgileri her ne kadar bizi ayrı yollara götürmüşse de, ruhlarımızın her zaman birliğini korumuş olduğunu düşünmek bana haz veriyor.

Eğer şu son günahlardan arınma aylarında sessiz kaldıysam, bu, seni güç duruma düşürmemek içindi. Bir süredir sıkı şekilde kontrol ediliyorum. Kişisel kağıtlarımın gizliliğini bile garanti edecek durumda değilim. Sana şunu söylemek zorundayım: Eğer bu mektup yanlış ellere düşecek olursa, büyük bir tehlikeyle yüzyüze gelebilirsin. Dahası, sana havale edeceğim görevi kabul edersen, karşılaşacağın tehlike her gün iki katına çıkacaktır.

Öyküye sonundan başlıyorum. Geçen ay, aralarından bazılarının dostlarım olduğuna inandığım Kutsal Kolej Kardinalleri, büyük çoğunlukla bir karar aldılar. Buna göre, benim, deli olmasam bile, papalık görevlerini yerine getirebilecek denli zihinsel yeterliğe sahip olmadığım kararına varıldı. Ama bu yargı, daha sonra ayrıntılarıyla açıklayacağım nedenlerden dolayı, onları komik ve trajik bir ikileme soktu.

Beni silmek için iki yol vardı: Ya onlar beni iktidardan indireceklerdi, ya da ben kendim görevden çekilecektim. Beni görevden almak için ne-

den göstermeleri gerekiyordu ve bu işe girişmeye cesaret edemezlerdi. Entrika kokusu çabuk duyulacak, hizipleşme tehlikesi büyük olacaktı. Öte yandan, feragat etmem son derece yasaldı. Ama, eğer akli dengem yerinde değilse, böyle bir davranışta nasıl bulunabilirdim.

Benim kişisel çıkmazım ise daha bir başka. Seçilmeyi başından beri istememiştim. Korkuyla kabul ettiğim görevde, bana güç ve ışık vermesi için Yüce Tanrı'ya güveniyordum. İnanıyordum ki ve hâlâ umutsuzca inanmaya çabalıyorum, bu ışık bana çok özel bir biçimde sunulmuştu. Ve bu ışığı, gece yarısından önceki son saatin karanlığına yakalanmış olan dünyaya göstermek benim görevimdi. Öte yandan, Kilisenin belkemiği olan pek çok kardeşimin desteği olmadan, ben bir hiçtim. Sözlerim çarpıtılabilir, direktiflerim dinlenmeyebilirdi. Tanrı'nın çocukları kargaşalığa ve isyana sürüklenebilirdi.

Sonra beni görmeye Drexel geldi. Kendisi, bildiğin gibi Kardinaller Koleji'nin dekanıdır. Onu İnanç Doktrini için Kutsal Kongregasyon* başkanlığına ben atamıştım. Senin de çeşitli vesilerle bildiğin gibi yaman bir bekçi köpeği. Ama gerçekte merhametli ve sağduyulu bir adam. Son derece titizdir. Kardinallerin temsilciliğini üstlenmişti. Önce direnmişse de kararı bana bildirme işini ona yüklemişlerdi. Benim görevden çekilmemi ve bir manastıra kapanmamı istiyorlardı. Eğer bunu red edersem, bütün tehlikesine rağmen delirdiğimi yasal biçimde kanıtlayacak adımları atacaklar ve beni tıbbî gözetim altına sokacaklardı.

Tasavvur edebileceğin gibi derinden sarsıldım. Bu derece cüretli olabileceklerini düşünmemiştim. Sonra tam bir dehşet anı geldi. Tehlikenin gerçek olduğunu görebilecek kadar bu kurumun tarihini ve görevlilerini tanıyordum. Vatikan bağımsız bir

* Curia'nın bir bölümü.

devlettir ve duvarlarının içinde neler olup bittiğini dışarıdaki kimse bilmez.

Sonra dehşet anı geçti ve elden geldiğince sü-kûnetle, Drexel'in kendisinin bu konuda neler düşündüğünü sordum. Tereddüt etmeden cevapladı. Meslekdaşlarının tehditlemini yerine getireceklerinden hiç kuşkusu yoktu. Kritik bir zamanda görevleri zarar elbette büyük olacaktı ama bu zarar onarılmaz değildi. Kilise Theophylactlardan, Borgia'lardan ve Avignon'dan kurtulmasını bilmisti. Elbette Jean Marie Barette'nin çulgnlıklarının üstesinden de gelirdi. Bunlar, Drexel'in dostça belirttiği kendi kişisel düşünceleriydi. Boyun eğmeli ve sağlık nedenleriyle çekilmeliydim. Sonra, sana kelimesi kelimesine ilettiğim şu sözleri ekledi: 'Onların istediklerini yap ama biraz bile olsun fazlasını değil. Git, inzivaya çekil. Eğer seni daha fazla üzecek bir şey yapmaya kalkışırlarsa, buna ben şahsen karşı çıkacağım. Şu sana verilmiş olduğun söylediğin ışığa gelince, bunun Tanrı tarafından mı verildiğine, yoksa yorgun bir ruhun aldanişı mı olduğuna ben karar veremem. Eğer bu bir hülya ise umarım bu işi daha fazla sürdürmezsin. Yok gerçekten Tanrı'nın bir işaretiyse, O, bunun açıklanması için gereken gücü sana verecektir. Ama, eğer deli olduğunu ilan ederlerse saygınlığın kökten sarsılır ve ışık ebediyen söner. Tarih, özellikle Kilise tarihi, kendini kurtaranları haklı çıkaracak şekilde yazılmıştır.'

Onun söylediklerini anlıyordum ama böylesi acı bir çözümü yine de kabullenemiyordum. Her olasılığı gözden geçirerek gün boyu konuştuk. Gecenin geç saatlerine kadar yalnız başıma dua ettim. Sonunda, dayanılmaz bir yorgunluk içinde durumu kabullendim. Ertesi sabah dokuzda Drexel'i çağırdım ve görevden çekilmeye hazır olduğumu söyledim.

İşte sevgili Carl, olayın nasıl olduğunun öykütanrı'nın soytarıları

sü böyle. Nedenini anlatmak ise çok daha fazla zaman alacak. Sen de benim hakkımda karar vermek için biraz daha oturmak zorunda kalacaksın. Bu sözcükleri yazarken bile hakkımda vereceğin kararın aleyhimde olmasından korkuyorum. İnsanın gücü buraya kadar! Kutsal kitabın savunucusu olan ben, daha hâlâ Tanrı'ya güvenmeyi öğrene-medim!...

Bu ıstıraplı yardım çağrısı Mendelius'u derinden sarstı. Yazılar, ağrıyan gözlerinin önünde bulandı. Koltuğun arkasına yaslanıp geçmişe daldı. Yirmi yıl önce Roma'da karşılaşmışlardı. Jean Marie Barette, Curia'nın en genç üyesi olarak Kardinal Diyakos ünvanına sahipti. Peder Carl Mendelius, İlahiyat Doktoru olarak kutsal yazıların yorumlanması ilkelere üzerine ilk dersini Gregorian üniversitesinde veriyordu. Kilisenin ilk devirlerindeki Yudaik topluluklar konulu derse genç kardinal misafir olarak gelmişti. Daha sonra akşam yemeğini birlikte yemişler ve geç saatlere kadar konuşmuşlardı. Ayrıldıklarında, dosttular. Mendelius, İnanç Doktrini konusunda Kongregasyon'a hakaret ettiği gerekçesiyle iftiraya uğradığı zaman, aylar süren uzun soruşturmalarda, Marie Barette ona destek olmuştu. Rahiplik işi kendisini tatmin etmemeye başladığında da görevinden affedilip evlenebilmek için izin istemişti. Onun bu isteğini, aksi bir adam olan Papa'ya, Barette iletmış, ricada bulunmuştu. Tübingen'deki kürsü için başvuruda bulunduğunda ise elindeki en pırıltılı tavsiye mektubu «Gregorius XVII, Papa Max.» imzasını taşıyordu.

Şimdi durumlar değişmişti. Jean Marie Barette sürgün edilmiş, Carl Mendelius ise dopdolu bir mesleki hayatın ve mutlu bir evliliğin bereketli toprağında serpilmişti. Ne pahasına olursa olsun, dostluk borcunu ödemeliydi. Yeniden mektubu incelemek için eğildi.

...Seçilmem sırasındaki ortamı biliyorsun. Selefim olan halkçı Papa görevini tamamlamıştı. Kiliseyi merkezileştirmiş, disiplini sıkılaştırmış, geleneksel dogmatik çizgiyi yeniden rayına oturtmuştu. Kişiliğinin olağanüstü çekiciliği -büyük bir aktörün çekiciliğiymiş bu- uzun süre onun özde sertliğe dayanan tavırlarını maskeleymişti. Yaşlandıkça hoşgörüsüz olmuş, giderek tartışmalara kapalı bir tutum takınmıştı. Kendisini, dinsizler ordusunu yok eden Tanrı'nın Çekici olarak görüyordu. Bir mucize olmadıkça, dindar ya da dinsiz, yeryüzünde insan kalmayabileceğine onu ikna edebilmek zordu. Yirminci yüzyılın son on yılı içindeydik ve bir dünya savaşından kıl payı uzaktaydık. Altı gün süren toplantılardan sonra görev verildiğinde korkuyordum.

Bütün mahşeri manzarayı sana yazmayı gerekli görmüyorum. Üçüncü Dünya'nın açlıktan ölme derecesine varan sefaleti, Batı'daki güncel ekonomik çökme tehlikesi, enerjinin fırlayan maliyeti, çlgınca silahlanma yarışı, militaristlerin atom silahlarındaki üstünlüklerinin hesaplarını yaparak son bir çlgınlığa eğilimli olmaları... Benim için en ürkütücü şey, dünya liderleri arasında, gitgide tırmanan, umutsuzluk havasıydı. Resmi iktidarsızlık duygusu, evrenin sihirli görünümünü karşısında atalarımızdan miras kalan o acayip kaçma isteği...

Yeni inançların çokluğuyla bunların verimlilik ve iktidar sağlama açısından değerlendirilmeleri üzerinde seninle sık sık tartışmalar yapardık. Köklü dinlerde bile fanatik patlamalar oluyordu. Bizim fanatiklerimizden bazıları Meryem Yılı ilan etmemi ve Hazreti Meryem'in dünyadaki bütün kabirlerine haclar düzenlenmesi için çağrıda bulunmamı istediler. Bunların hiçbirini yapmayacağımı söyledim. İnançlı kişileri ayaklandırmak, ihtiyacımız olan en son şeydi.

İnanıyordum ki, Kilisenin verebileceği en iyi hizmet, durumu sağduyu ve hoşgörüyle değerlendirmek olabilirdi. Papa olarak, benim için de uygun olanı buydu. Barışı sağlayabilmek için her yere gidebileceğimin, herkesle görüşebileceğimin bilinmesini istiyordum. Sihirli bir formüle ya da hayali bir güce sahip olmadığımı açıklamaya çalışıyordum. Kurumların sinir bozucu suskunluğunu, insanları en basit bir uzlaştırıcı denklem üzerine ölümüne savaştıran matematiksel çılgınlığı çok iyi biliyordum. Ulusların liderlerini, savaşın bir yıl ertelenmesinin bile bir zafer olacağına inandırmaya çabalıyordum. Ama ne yazık ki, yaklaşan bir kıyamet korkusu gece gündüz beynimden çıkmıyor, cesaret ve güven kaynaklarımı emip kurutuyordu.

Sonunda, olaylara serinkanlılıkla bakabilmek için bir süre dinlenmeye, manevi dayanaklarımı yeniden güçlendirmeye karar verdim. Böylece iki haftalığına Monte Cassino manastırına gittim. O rayı iyi bilirsin. Altıncı yüzyılda St. Benedict tarafından kuruldu. Diyakoz Paul, tarihini burada yazdı. Adaşım Gregory IX. İmparator Frederick von Hohenstaufen ile barış anlaşmasını burada yaptı. Her şeyden öte, dünyadan uzak, dinlendirici bir yer. Başrahip Andrew müstesna sezgisi ve dindarlığı olan bir insan. Kendimi onun manevi yönetimine bırakacak, kısa bir süre için sessizliğe ve düşünceye dalacak, içimi yenileyecektim.

İşte böyle planlamıştım sevgili Carl. Ve olay, oradaki üçüncü günümde meydana geldi.

Cümle kağıdın sonunda bitiyordu. Mendelius, öbür sayfaya geçmeden önce bir an duraladı. Mahrem bir bedensel eyleme tanıklık etmesi isteniyormuş gibi, içinde belli belirsiz bir hoşnutsuzluk duydu. Okumaya devam etmek için kendini zorlamalıydı.

... Bunu bir olay olarak adlandırıyorum çünkü senin vereceğin kararı bulandırmak istemiyorum. Ayrıca, o, benim için de, fiziksel boyutlara sahip bir gerçek olarak kaldı. Düşümde görmedim yani. Deneyimim manastırın yemekhanesinde yediğim yemek kadar gerçektir.

Berrak, güneşli bir gün, saat sabahın dokuzuydu. Manastırın bahçesindeki taş kanepelerden birinde oturuyordum. Birkaç metre ötemde, keşişlerden biri çiçek tarhını çapalıyordu. Kendimi sakinleşmiş ve hafiflemiş hissediyordum. Yuhanna İncilinin on dördüncü babını okumaya başladım. Başrahibin önerisiydi bu. İsa'nın son yemekteki söylevine nasıl başladığını bilirsin: «Yüreğiniz sıkılmasın. Allaha iman edin bana da iman edin...» Yatıştırıcı ve güven verici metin, benim o andaki ruh halime uyuyordu. «Ve beni seven, Babam tarafından sevinecektir...» kısmına geldiğimde kitabı kapatıp başımı kaldırdım.

Çevremdeki her şey değişmişti. Kilise, bahçe, çalışan keşiş yok olmuşlardı. Yüksek ve çıplak bir tepenin üzerinde yalnızdım. Etrafımda yalnızca, kıpkızıl göğün önündeki sivri ve kara tepeler vardı. Bulunduğum yer bir mezar kadar sessiz ve sakin. Korkmuyordum ama ürkütücü ve kasvetli bir boşluk içindeydim. Sanki ruhum kazınıp atılmış, geriye yalnızca kabuk kalmıştı. Ne gördüğümü anlamıştım: İnsanın son çığırının ürünü ölü bir gezegen. Daha sonra olanları anlatabilmek içinse, yeterli sözcükleri bulamıyorum. Sanki içim ansızın alevle dolmuştu, acımasız bir hortum beni bütün insansal boyutlardan çekip koparmış, engin ve dayanılmaz bir ışığın içine savurmuştu. Işık bir ses gibiydi, ses de bir ışık. Ve onun mesajıyla adeta döllemiştim. Her şeyin sonunda, her şeyin başındaydım. Zamanın omega, sonsuzluğunsa alfa noktasındaydım. Hiçbir biçim kalmamıştı; yalnızca yalın Gerçek... Kehanet yerine gelmişti. Düzen

kaosla sonuçlanmış, son gerçek bildirisini vermişti. İçimde duyduğum dayanılmaz sancıyla, bu olayı bildirip, dünyayı buna hazırlamam gerektiğini anladım. Kıyametin yakın olduğunu insanlara bildirmek için çağırılmıştım. Ayrıca insan soyunu Parousia'ya da hazırlamakla görevliydim: Yani İsa'nın İkinci kez Doğuşuna...

İçimdeki sancının tam beni patlatıp yok edeceğini düşünürken olay sona erdi. Yeniden manastırın bahçesindeydim. Keşiş, güllerini çapalıyordu. Yeni Ahit kucığımdaydı ve Matta'nın yirmi dördüncü babı açılmıştı: «Çünkü şimşegin doğuda çıkıp batıda bile görüldüğü gibi, İnsanoğlunun gelişi de böyle olacaktır.» Bu bir tesadüf müydü, mucize miydi? Ama cevabı önemli değildi.

Sözcüklerin ifade edebildiği kadarıyla, kalbimin en yakın dostu olan Carl: İşte her şeyi öğrendin. Roma'ya dönüp de durumu meslekdaşlarıma açıkladığımda yüzlerindeki ifadeyi görebildim: Vahiy alan bir Papa, İkinci Doğuşun habercisi? Delilik! Tehlikeli bir mantıksızlık. Bir an önce zarrarsız hale getirilmesi gereken ayaklı bir saatli bombaydım ben. Ve artık başıma gelenleri gizleyemez, kendimi maskeleyemezdim. Bu, dedelerimin kalıtımsal özellikleri gibi varlığımın herbir damarına işlemişti. Konuşmaya zorlanmış, yok oluşa doğru giden acımasız ve akılsız bir dünyaya gördüklerimi anlatmaya mahkum edilmişim.

Bir genelge, Evrensel Kiliseye bir mektup üzerinde çalışmaya koyuldum. Şöyle başlıyordu: «In his ultimis annis fatalibus... Bin yılın bu son ölümcül günlerinde...» Sekterim bunun müsvettesini masamda buldu, fotoğrafını çekip Curia üyelerine dağıttı. Hepsi dehşet içinde kalmıştı. Gerek kişisel olarak gerekse birlikte dökümanı yok etmem için beni zorladılar. Reddedince de apartmanımı gizlice kuşatmaya aldılar. Dış dünyayla haberleşmemi engellediler. Kutsal Kolej olarak ivedi bir toplantı

düzenlediler. Akli durumum üzerine bir rapor hazırlanması için bir grup doktor ve psikiyatr çağırıldılar. Böylece, beni papalıktan çekilmeye yönelten olaylar zincirini planladılar.

Şimdi, bu acılı halde, sana sesleniyorum. Yalnız dostum olduğun için değil. Sen de bir zamanlar soruşturmaya uğradığından, acımasız sorgulamaların baskısı altında aklın nasıl sarsıldığını bildiğin için. Eğer benim delirmiş olduğuma karar verirsen, önceden bil ki seni bağışlıyor ve benimle paylaştığın dostluğun için teşekkür ediyorum.

Yok eğer yalın ve ürkütücü gerçeği söylemiş olduğuma aklın yatarsa bu mektuba eklemiş olduğum iki dokümanı incele: Evrensel Kiliseye yazdığım yayınlanmamış genelgenin bir kopyasıyla, Papalığım sırasında dostça ilişkiler kurduğum insanların bir listesi. Çeşitli ülkelerdeki bu kişiler hâlâ bana ve gönderdiğim bir haberciye inanmaya hazır olabilirler. Onlarla ilişki kurmaya çalış, bu son meşum yıllar süresince neler yapabilecekleri konusunda onları aydınlat. Bu kaçınılmaz afeti önleyebileceğimize inanmıyorum ama sonuna kadar sevginin ve kurtuluşun iyi haberlerini bildirmeye memur edildim ben.

Söylediklerimi yapmayı kabul edersen, büyük bir tehlikeye atılmış olacaksın. Belki hayatın bile söz konusu. Matta İncilini hatırla: «O zaman onlar başına bela olacak ve seni öldürecekler. Pek çoğu birbirine ihanet edecek birbirinden nefret edecek.»

Kısa bir süre sonra buradan ayrılıp Monte Casino'da inzivaya çekileceğim. Salimen varacağıma inanıyorum. Eğer öyle olmazsa, seninle ve ailenle birlikte kendimi de Tanrı'nın koruyucu sevgisine emanet ediyorum.

Epey geç oldu. Uyku denilen lûtuף, uzun zamandır bana uğramıyor. Ama artık mektup yazıldığına göre Tanrı bunu benden esirgemez.

İsa yolunda her zaman senin olan Jean Marie

İmzanın altına ironi olarak kısa bir ek karalanmıştı: «Feu le Pape.» Eski Papa.

Carl Mendelius heyecan ve yorgunluktan uyuşmuştu. Sık aralıklarla yazılmış genelgeyi okuyacak gücü kendinde bulamadı. İsimlerin ve memleketlerin uzun listesi ise Sanskritçe yazılmış olabilirdi. Mektubu ve dokümanları katlayıp eski siyah kasaya kilitledi. Burada, evle ilgili senetleri, sigorta poliçelerini ve yaptığı araştırmaları kapsayan en değerli belgeleri saklardı.

Lotte, aşağıda, şöminenin yanında sessizce örgüsünü örerek onu bekliyor olmalıydı. Kendini toparlayıp karısının amansız sorularına uygun cevaplar bulunca-ya kadar onun karşısına çıkamazdı. «Mektup ne diyor Carl? Bizim sevgili Jean Marie'ye gerçekten neler oldu?»

Ne olmuştu gerçekten? Carl Mendelius ne olabilirdi: Başarısız bir rahip, aşık bir koca, kaygılı bir baba, şüpheli bir dindar... Bilimsel açıdan, tarihçiydi. İçsel ve dışsal kanıtların kurallarının uygulanmasında katıydı. Metinlerdeki bir çarpıklığın kokusunu bir kilometre uzaktan alır, onu kaynağına kadar titizlikle incelerdi: Gnostik, Manichean ya da Essene.

Parousia öğretisinin (Bütün fani şeylerin sonunu işaret edecek olan İsa'nın İkinci Doğuşu) hadisteki en eski ve en güvenilir öğreti olduğunu biliyordu. Synoptic İncil'de yazılmış, Akide'de kutsallaştırılmış, ayinlerde her gün yinelenmişti: «İsa öldü, İsa göğe çıktı, İsa yeniden doğacak.» Bu, ilahi tablonun son kanıtı, düzenin düzensizlik, iyinin kötülük üzerindeki son zaferi olarak, inananların en derin umutlarını temsil ediyordu. Eski Papa Jean Marie'nin buna inanmış ve bunu vaaz etmiş olması soluk alıp vermek kadar doğal ve gerekliydi.

Ama Jean Marie, bu inancın en dar ve primitif şekline bağlanmış olmalıydı: Ani bir evrensel yıkılış, bunu izleyen evrensel bir yargı en azından hayal kırıcıydı. Bin yıl inancı, tümü dinsel olmayan çeşitli kılıklar almıştı. Hitler'in bin yıllık Reich'ında, Marx'ın kapitalizmin çöküp yerini evrensel kardeşliğe ve sosyalizme bırakacağı vaadinde üstü örtülü olarak belirtiliyordu. Jean Marie'nin bin yılı biçimlendirmek için

vahiy almasına gerek yoktu. Davut'un kitabından on yedinci yüzyılın Cévenol kahinlerine kadar yüzlerce kaynaktan hazır olarak alabilirdi bunu.

Kendisine görünen acı manzara bile örneklerde veriliyordu. Organize edilmiş bir dine bir vekilin seçileceği ve belli bir doktrinin otorite altında açıklanacağı öteden beri kabul ediliyordu. Ama yetkilerini aşarsa yine kendini görevlendiren otorite tarafından susturulacaktı.

Peygamber, tümüyle farklı bir yaratıktı. Tanrı'yla doğrudan iletişim halindeydi. Bundan dolayı, görevi, bir insan tarafından elinden alınamazdı. En kutsal geçmişe bile İsa'nın klasik deyişiyle meydan okuyabilirdi: «Böyle yazılmış... Ama ben, böyle ve böyle söylüyorum.» Dolayısıyla, peygamber her zaman bir yabancı, değişikliğin habercisi, var olan düzene meydan okuyan biriydi.

Kardinallerin sorunu Jean Marie Barette'nin deliliği değildi. Sorun, en yüksek mevkideki bir rahibin ve öğretmenin resmi bir görevini üstlendikten sonra, bununla tamamen çelişik bir rolü benimsemiş olmasıydı.

Elbette teoride çelişki diye bir şey yoktu. Vahiy doktrini, yaratanla yaratılan arasındaki doğrudan iletişim, Parousia kadar eskiydi. Pentecost'da. Yüce Ruhun havarilere inişi, Saul'ün Damascus yolunda etkilenişi, John'un Patmos'da kıyamet vahyini alışı, akidelerde hep kutsanmıştı. Bin yılın bu son on yılında, gezegenimizin yok olma tehlikesi böylesine apaçık ortadayken, pişmanlık ve kurtuluş için Tanrı'nın yeni bir peygamber seçmiş olması düşünülemez bir şey miydi?

Teolojik açıdan, bu, en azından bir Ortodoks doktriniydi. Bir arkadaşının akıl sağlığı üzerine karar vermesi istenen tarihçi Carl Mendelius içinse hayli tehlikeli bir düşünceydi. Ne var ki, şu anda karar vermek için çok yorgundu. Çalışma odasının kapısını kilitledi ve merdivenlerden aşağı indi.

İki çocuk annesi ve Bayan Profesör Mendelius rolünü oynamaktan bir kedi gibi zevk alan Lotte, koca-

sına gülümsedi. Sarışın, tombul ve sevgi dolu bir kadındı. Öpülmesi için yanağını uzattı. Ansızın bir tutku dalgasına kapılan Mendelius, onu kendine çekti ve uzun süre bırakmadı.

Lotte, meraklı bakışlarla, «Bu ne içindi?» diye sordu.

«Seni seviyorum.»

«Ben de seni seviyorum.»

«Hadi yatmaya gidelim.»

«Ben şimdi gelemem. Johann telefon edip anahtarını unuttuğunu söyledi. Onu bekleyeceğim. Bir brandy ister misin?»

«Eh, en iyi ikinci şey bu.»

Lotte, içkiyi koyarken, tam da kocasının korktuğu soruları soruverdi. Carl kaçamak cevap veremezdi. Lotte, yarım yamalak açıklamalara kanmayacak kadar zekiymi. O yüzden açıkça söyledi:

«Kardinaller, Jean Marie'yi Papalıktan çekilmeye zorladılar, çünkü delirdiğine inanıyorlardı.»

«Delirmek mi? Aman Tanrım! Ondan daha akıllı başında kimse olmadığını söyleyebilirim.»

Lotte içkiyi uzattı ve Mendelius'un yanındaki kilime oturup başını kocasının dizlerine dayadı. Kadehlerini tokuşturdular. Mendelius, karısının alnını ve saçlarını okşadı. Lotte yeniden sordu:

«Neden Jean Marie'nin delirdiğini düşündüler?»

«Çünkü onlara —bana anlattığı gibi— dünyanın sonunun yakın olduğu yolunda bir vahiy aldığını ve kendisinin İkinci Doğuşun habercisi olduğunu söyledi.»

«Ne!» Lotte içkisini üzerine döktü. Bluzunu silmesi için, Mendelius mendilini uzattı.

«Gerçek bu, *liebchen*. Mektubunda deneyimini anlatıyor ve buna mutlak olarak inanıyor. Şimdi ise, kendisini susturduklarından, haberin yayılması için benden yardım istiyor.»

«Hâlâ inanamıyorum. Her zaman öylesine tam bir Fransız gibi pratik düşünceli bir insandı ki... Belki de gerçekten aklını yitirdi.»

«Bana gelen mektubu aklını yitirmiş bir adam yazmış olamaz. Bir kuruntu, bir sabit fikir... Bunu kabul

edebilirim. Gerilim ya da eksik bir mantık yürütme sonucu da olabilir. Akli başında insanlar bir zamanlar dünyanın düz olduğuna inanıyorlardı. Akli başında insanlar, hayatlarını, akşam gazetelerindeki yıldız fal-larına göre düzenleyebiliyorlar. Senin ve benim gibi milyonlarca kişi, kanıtlayamayacakları bir Tanrı'ya inanıyorlar.»

«Ama biz gidip de ortalıkta dünyanın yarın sona ereceğini söylemiyoruz.»

«Hayır sevgilim, böyle yapmıyoruz ama Ruslar ve Amerikalılar kırmızı düğmeye basarlarsa, bunun olabileceğini biliyoruz. Hepimiz bu gerçeğin gölgesinde yaşıyoruz. Çocuklarımız da bizim kadar bunun farkında.»

«Yapma Carl, lütfen!»

«Afedersin.» Eğildi ve karısının saçını öptü. Lotte, kocasının elini yanağına bastırdı.

Birkaç dakika sonra usulca sordu, «Jean Marie'nin istediğini yapacak mısın?»

«Bilmiyorum Lotte, gerçekten bilmiyorum. Bunu dikkatlice düşünmeliyim. Ona yakın olan kişilerle konuşmaya ihtiyacım var. Daha sonra, kendisini görmek istiyorum. Ona bu derece borçluyum. İkimiz de borçluyuz.»

«Bu sözlerinden gideceğin anlaşılıyor.»

«Yalnızca kısa bir süre için.»

«Gitmenden nefret ediyorum. Öyle özlüyorum ki seni.»

«Öyleyse benimle gel. Roma'ya gitmeyeli yıllar oldu. Göreceğin çok kişi var.»

«Gelemem Carl. Bunu biliyorsun. Çocukların bana ihtiyacı var. Bu yıl, Johann için önemli bir yıl. Hem Katrin'le erkek arkadaşına da göz kulak olmak istiyorum.»

Bu, her zaman aralarında geçen küçük bir çekişmeydi: Lotte'nin çocuklara düşkünlüğü ve onun bu aşırı ilgisi karşısında Mendelius'un orta yaş kıskançlıkları. Ama bu gece tartışamayacak kadar çok yorğun olduğundan, Mendelius sorunu erteledi.

«Bu konuda daha sonra konuşuruz sevgilim. Tübingen'den ayrılmadan önce bazı mesleki görüşmeler yapmam gerek.»

Elli üç yaşında, birtakım akademik rütbeler kazanmıştı Anneliese Meissner. Bunların en ilginç, oybirliği ile üniversitenin en çirkin kadını seçilmiş olmasıydı. Bodur, şişman, soluk yüzlü ve kurbağa ağızlıydı. Gözleri, kalın miyop camları arkasında pek ender seçilirdi. Saçı, soluk sarı bir meduza yığınıydı, sesi ise törpü gibi çıkardı. Giysileri her zaman erkeksi ve pejmürdeydi. Bütün bunlara, sıradan kişilere gösterilen alaycı bir tutumu ve acımasız küçümseme duygusunu ekleyin. Ortaya, bir meslekdaşının dediği gibi, «yalnızlığa mahkum edilmiş bir kişiliğin mükemmel bir profili» çıkar.

Ama, Meissner mucizevi şekilde bu mahkumiyetten kurtulmuş, Hohentübingen'in eski şatosunun gölgesinde, kendini, koruyucu bir ilahe haline getirmişti. Burgsteige'deki dairesi evden çok bir kulübü andırırdı. Öğrencilerle Öğretim üyeleri, taburelerin ve sandıkların üzerine tüneyerek şarap içerler, gecenin geç saatlerine kadar fikir tartışmaları yaparlardı. Meissner'in klinik psikoloji notları derlenmiş, bilimsel çalışmaları bir düzine yabancı dildeki ciddi dergilerde yayınlanmıştı. Söylentilere göre bir sevgili bile edinmişti. Harz dağlarında yaşayan tuhaf yaratığı anımsatan bu sevgili, pazar ve tatil günlerinde gizlice ziyaretine geliyordu.

Jean Marie'nin mektubunu aldığıının ertesi gününde, Carl Mendelius onu, Weinstube Forelle'nin özel bir bölmesinde, öğle yemeğine davet etti. Tıka basa yiyip içen Anneliese Meissner, bir yandan da iğneleyici konuşmalarını yapmaktan geri kalmadı. Üniversite bütçesinin idaresini, Land Baden-Württemberg'in yerel politikasını, bir meslekdaşının endojenik depresyonlar üzerine yaptığı çalışmayı, bölgedeki kağıt endüstrisinde çalışan Türk işçilerin cinsel hayatlarını yerden yere vurdu. Kahvelerini içerlerken, zamanın geldiğine karar veren Mendelius, sorusunu sordu:

«Sana bir mektup göstersem, bunu yazan kişi hakkındaki klinik düşüncelerini söyleyebilir misin?»

Meissner, miyop bakışlarıyla onu süzüp gülümse-di. Gülümseyişi ürkütücüydü. Mendelius'u meyveli

turtayla birlikte yutacakmış gibi bakıyordu. «Mektubu gösterecek misin Carl?»

«Eğer bunu mesleki ve özel bir durum olarak kabul edersen...»

«Kabul ama daha önce, prensiplerimle ilgili birkaç kuralı bilmende yarar var. Senin için önemi açıkça ortada olan bir doküman üzerine düşüncelerimi söyledikten sonra, bunları yetersiz bularak şikayet etmeni istemem. Anlaşıldı mı?»

«Anlaşıldı.»

«Öyleyse, birincisi şu: El yazısı, zihinsel durumları belirten oldukça güvenilir bir göstergedir. Basit bir hipoksiya — beyne yetersiz kan gitmesi — bile el yazısını bir anda bozabilir. İkincisi: En ciddi ruhsal hastalıklarda bile, hastanın normal periyotları olabilir ve böyle zamanlarda yazıp söyledikleri tamamen mantıklıdır. Hölderlin, bu kasabada, umutsuz bir şizofren olarak öldü. Ama, **Ekmek ve Şarap**'ı ya da **Empedokles Etna'da**'yı okurken bunu anlayabilir misin? Nietzsche, muhtemelen frengi mikrobunun verdiği genel bir delilik hali sonucu öldü. Yalnızca **Böyle Buyurdu Zerdüş'tü** okuyarak bu tanıyı koyabilir misin? Üçüncü nokta: Herhangi bir özel mektup, duygusal durumları ya da ruhsal eğilimleri gösteren bulgular taşır, ama yalnızca bulgular. Duygusal durumlar yüzeysel, ruhsal eğilimlerse normallik sınırları içinde olabilir. Anlatabiliyor muyum?»

«Hem de çok iyi profesör!» Mendelius, tatmin olduğunu belirten komik bir jest yaptı. «Mektubu güvenilir ellere emanet ediyorum.» Elindekini Meissner'e uzattı. «Başka belgeler de var ama henüz onlara bakmaya fırsat bulamadım. Yazan kişi, geçen hafta görevinden çekilen Papa XVII. Gregory.»

Anneliese Meissner, hayretinden ıslık çalacakmış gibi kalın dudaklarını büzdü ama bir şey söylemedi. Mektubu yavaşça, herhangi bir yorum yapmadan okudu. Mendelius ise kahvesini içip pötiförlerini kıpır kıpır yedi. Kiloları açısından kötü de olsa, umutsuzca bırakmaya çalıştığı sigara alışkanlığından iyiydi. Sonunda Anneliese okumasını bitirdi, mektubu iri küt ellerinin altında tutarak masaya koydu. İlk sözcüklerini klinik bir dikkatle seçti.

«Emin değilim Carl. Bu konuda yorum yapabilecek biri olduğumdan emin değilim. Dini inancım yok, hiçbir zaman da olmadı. İnsanları mantıkla inanç arasında dolaştıran yetenek, nasıl bir şeyse, bende yok. Bazıları seslerdeki perde farkını duymazlar, bazıları renk körüdür. Ben de onulmaz bir ateist'im. Bundan sık sık pişmanlık duymuşumdur. Klinikte, güçlü dini duyguları olan hastalarla uğraşırken, zaman zaman güç durumunda kaldığımı hissetmişimdir. Anlamalısın Carl, bana göre, sen ve senin gibiler, sabit bir kuruntu içinde yaşıyorlar. Tanıma göre buna delilik denir. Öte yandan, sizin bu deliliğinizi kanıtlayamadığım için, herhalde sakat olan benim diyorum.»

Mendelius, sırtarak, son pötiförünü Anneliese'nin ağzına tıktırdı.

«Çıkaracağın sonuçların aramızda kalacağına karar vermiştik. Şöhretine benden bir zarar gelmez.»

«Çıkardığım sonuçlar şöyle.» Mektubu aldı ve irdelemelerine başladı. «El yazısı: Herhangi bir bozukluk belirtisi yok. Düzgün ve güzel. Mektup, kendi içinde kusursuz ve mantıklı. Olayların anlatıldığı bölümler klasik ve basit. Yazarın kişinin heyecanları kontrol altında. Gözaltında bulunduğundan söz ederken bile, paranoiâ bir durumu gösteren aşırılık yok. Gözlemlerini anlattığı bölümler, kendi sınırları içinde, açık ve seçik. Saldırgan ya da cinsel çağrışımlar yaratan patolojik imajlar yok... Prima facie, kısacası, mektubu yazan adamın, bu mektubu yazarken, akli başındaymış.»

«Ama kendi sağlığı hakkında kuşkuları olduğunu ifade ediyor.»

«Gerçekte hayır. Başkalarının kuşkuları olabileceğini kabulleniyor. Kendisi, yaşadığı olayın gerçekliğinden mutlak olarak emin.»

«Peki yaşadığı bu olay hakkında ne düşünüyorsunuz?»

«Bunu yaşamış olduğundan kuşku yok. Elbette, bunu nasıl yorumladığım ayrı bir konu. Aynı şekilde, Martin Luther'in hücrelerinde Şeytan'ı gördüğünden ve ona mürekkep hokkasını fırlattığından da kuşku yok. Yalnızca Luther'in duyumlarının ger-

çekliğı içinde elbette, yoksa bu, şeytana inandığım anlamına gelmez.» Güldü ve daha bir rahatlamış olarak devam etti. «Sen eski bir Jesuitsin Carl, neden söz ettiğimi anlarsın. Hayal gören pek çok hastayla uğraşıyorum. Onların bu hayallerinin kendileri için gerçek olduğunu kabul ederek işe başlarım.»

«Yani Jean Marie'nin hayal görmüş olduğunu mu ileri sürüyorsun?»

«Lafı ağzıma tıkama Carl!» Birden sert bir şekilde azarladı. Mektubu Mendelius'a itti. «Vahiy sahnesiyle, ondan önceki ve sonraki pasajlara bak. Tam bir düş hali. Güneşli bir bahçede okurken düşüncelere dalıyor. Düşüncelerde kendini hipnoz etme hali var. Gördükleri iki bölümden oluşuyor: Boş bir dünya üzerinde kıyametin getirdiğı yıkım ve dış uzaya açılan ateşli bir hortum. İmajlar canlı ama son derece orta malı. Herhangi bir bilim-kurgu filminden alınabilir. Bunları daha önce pek çok kez aklından geçirmiş olmalı, şimdi de hayalini görüyor. Uyandığında yeniden bahçede. Sık karşılaşılan bir olay bu.»

«Ama o, bunun doğaüstü bir mesaj olduğuna inanıyor?»

«Öyle söylüyor.»

«Ne demek istiyorsun?»

«Demek istediğim, yalan söylüyor olabilir!»

«Hayır! İmkansız! Bu adamı tanıyorum. Kardeş gibi yakınız.»

«Kötü bir benzetme,» dedi Anneliese Meissner nazikçe. «Kardeş ilişkileri şeytani derecede karmaşık olabilir. Sakin ol Carl! Bir profesyonelin düşüncelerini istedin, ben de söylüyorum. En azından böyle bir varsayımı bir süre düşün.»

«Bu çok saçma!»

«Sahi mi? Sen tarihçisin. Bir düşün: Kaç tane dinsel mucize sayabilirsin? Kaç tane akla yakın vahiyden söz edebilirsin? Dünyadaki bütün mezhepler kendi yandaşları için uydururlar bunları. Mormonların, Joseph Smith'i ve onun efsanevi altın tepsisi vardı. Ay Mezhebinin kurucusu Myung Moon, kendini İkinci Doğunun peygamberi ilan etti. Neredeyse İsa bile onun önünde eğilecekti. Düşün Carl, düşün! Şu senin XVII.

Gregory de, Papalığın bir kriz geçirdiğini ve yeni bir ilahi bildiri için zamanın uygun olduğunu fark etti.»

«Bunun üzerine, pis bir kumar oynamağa kalktı.»

«Ve kaybetti. Şimdi de seni kullanarak enkazdan bir şeyler kurtarmaya çalışıyor. Olamaz mı?»

«Canavarca bir fikir!»

«Bana göre, değil. Hem, neden bu kadar sinirleniyorsun? Cevabını ben vereyim. Çünkü, liberal düşünceli biri olduğuna inanmak hoşuna gidiyor ama Roma Katolik Ailesinin bir adamısın. Kendi kurtuluşun için efsaneyi korumak zorundasın. Dikkat ettim de, Mormonlardan ve Ay Mezhebinden söz ederken bu kadar öfkelenmedin. Hadi dostum, aklını başına topla!»

«Galiba aklımı kaybettim.» Carl Mendelius kederliydi.

«Bana sorarsan, bu işi bırak.»

«Niçin?»

«Uluslararası şöhreti olan bir bilim adamısın. Kendine kaçık dedirtmek istemezsin.»

«Jean Marie, benim dostumdur. Ona, en azından, dürüstçe bir araştırma yapmayı borçluyum.»

«Öyleyse bir Beisitzer'e* ihtiyacın olacak. Verile-ri değerlendirmede yardımcı olacak biri.»

«Böyle bir işi almaya ne dersin Anneliese? Sana yeni klinik bilgiler de sağlayabilir.»

Konuşmalarındaki gerginliği gidermek için espri olsun diye sormuştu bunu. Ama espri yerine oturmadı.

Anneliese, öneriyi bir süre tarttıktan sonra ciddi olarak, «Kabul, bu işi yapacağım,» dedi. «Papa'yı sorgulamak ilginç bir deneyim olacak. Ama sevgili ortağım,» uzanıp iri elleriyle Mendelius'un bileğini tuttu. «senin dürüst kalmanı sağlamak beni daha çok ilgilendiriyor.»

Öğle sonrasının ileri saatlerinde, son dersi bittikten sonra, Carl Mendelius, ırmağa doğru yürüdü. Uzun uzun oturup, kuğuların gri suyun üzerinden heybetle geçişlerini izledi.

* Yardımcı

Anneliese Meissner, onu derinden sarsıp bırakmıştı. Yalnızca Jean Marie ile olan ilişkisine değil, gerçeğin peşinden koşan ahlaki tutumuna ve bilimsel kişiliğine de meydan okumuş, entelektüel zırhının en zayıf noktasına zekice parmak basmıştı: Kendi dini ailesi için, diğerlerine göre, daha ılımlı yargılar vermek eğilimindeydi. Bütün şüpheciliğine rağmen, hâlâ, Tanrı düşüncesini kafasından silemiyordu. Jesuit geçmişinin pavlovian reflekslerine şartlandırılmıştı. Bir tarihçi olarak, dinle tarihin verileri arasındaki karşıtlıklarla uğraşmaktansa, tarihle ilgili bulgularını, ikisini uzlaştıracak biçimde kullanıyordu. Yenilikçinin yalnızlığındansa, yumuşak bir yüreğin rahatlığını tercih ediyordu. Şimdiye kadar kendine ihanet etmemişti. Hâlâ aynaya bakıp, gördüğü adama saygı duyabilirdi. Ama tehlike, fırsatını bulduğunda parlayacak ufak bir kıvılcım gibi karşısında duruyordu.

Jean Marie meselesinde kendine ihanet ederse sonuç öldürücü olabilirdi. Sorun açıkça ortadaydı: Ne çarpıtabilir, ne de hasır altı edebilirdi. Aynı derecede kuvvetli üç olasılık vardı: Jean Marie deliydi; Jean Marie yalancıydı; Jean Marie, Tanrı'nın elini uzattığı bir adamdı ve bir mesajı iletmekle görevlendirilmişti.

Önünde iki seçenek kalıyordu: Ya bu işe girmeyi reddederdi (ki kendini yetersiz hisseden dürüst bir adamın hakkıydı bu) ya da durumu sıkı bir şekilde araştırır ve elde ettiği verilere göre korkusuzca harekete geçerdi. Anneliese Meissner gibi sert ve uzlaşmaz bir Beisitzer'le de, başka türlü zor davranırdı.

Ama yılların can dostu Jean Marie Barette ne olacaktı? Önüne katı sorular sürüldüğünde nasıl bir tepki gösterecekti? Koruyucusu olarak gördüğü arkadaşını kendini bir sorgu yargıçsı gibi takdim edince neler hissedecekti? Carl Mendelius, bir kez daha, gerçekle yüz yüze gelmekten kaçmak istediğini fark etti.

Uzaklarda, Klinikum'a doğru, bir ambulans sesi yankılandı: Çöken akşam karanlığının içinde uzun, dinmeyen, ürkütücü bir feryat... Mendelius, bir çocukluk anısının etkisiyle titredi: Hava saldırısını bildiren sirenlerin sesi, uçakların vızıltısı, Dresden'e yağın yangın bombalarının patlamaları.

tanrı'nın soytarıları

Eve vardığında, herkesi televizyonun başında toplanmış buldu. Leo XIV olarak ilan edilen yeni Papa, meclisin öğleden sonraki oturumunda seçilmişti. Durumda bir olağanüstülük yoktu. Yorumlar heyecansızdı. Roma halkı bile coşkulu değildi. Resmi kutlamalar, yalnızca adet yerini bulsun diye yapılıyordu.

Yeni Papa, altmış dokuz yaşında, iriyarı, kartal burunlu ve donuk bakışlıydı. Bozuk bir Aemilian şivesiyle konuşuyordu. Ardında yirmi beş yıllık bir Curia deneyimi vardı. Seçilmesi, uyanık ama sıkıcı bir devletçiliğin ürünüydü.

İki yabancından sonra, Papalık oyununun kurallarını bilen bir İtalyan seçmek gereğini duymuşlardı. İşgüzar bir aktörle mistik bir diplomattan sonra en güvenilir seçenек, damarlarında buzlu su dolaşan bir bürokrat, Roberto Arnaldo idi. Ne halkı coşturacak, ne de vahiyler söyleyecekti. Gerekli bildirileri ilan etmekten başka bir şey yapacak değildi. Ve bu bildiriler İtalyan retorığıyle öyle güzel ambalajlanacaktı ki, liberaller de muhafazakârlar da aynı derecede tatmin olarak yutacaklardı. Hepsinden önemlisi, hayat sigortası uzmanlarının belirttiğine göre, gut hastalığı ve yüksek kolestrolü vardı. Dolayısıyla, hükümdarlığı ne çok uzun, ne de çok kısa sürecekti.

Haberler, Mendelius'ların yemek masasında süren konuşmaları kesmişti. Bu durum Mendelius'un hoşuna gitti çünkü Johann, sonu doğru dürüst gelmeyecek bir ev ödevinden yakınıyordu. Katrin'in de huysuzluğu üzerindeydi. Lotte ise, berbat bir menopoz depresyonu geçiriyordu. Mendelius, acı bir gülümsemeyle, bekar hayatının tavsiye edilecek meziyetleri olup olmadığını düşünüyordu. Üstelik, evli olup da böyle bir bekar hayatı sürmek de vardı. Ama bu tür düşüncelerini kendine saklayacak kadar evlilik deneyimine sahipti.

Yemek bitince çalışma odasına çekildi ve Roma'daki Alman Güzel Sanatlar Akademisi başkanı Herman Frank'a telefon etti.

«Herman? Ben Carl Mendelius. Senden bir ricam var. Bu ay sonunda, bir hafta veya on günlüğüne Roma'ya geliyorum. Beni misafir edebilir misin?»

«Harika!» Frank, gümüşü saçlı nazik bir adamdı.

Cinquecento ressamaları tarihçisiydi ve Roma'da onların en iyi tablolarından birine sahipti. «Lotte de seninle gelecek mi? Dünya kadar yerimiz var.»

«Belki. Henüz kesin karar vermedik.»

«Getir onu. Hilde sevinecek. Bir kadının arkadaşlığına ihtiyacı var.»

«Sağol Herman, çok nazıksın.»

«Önemli değil. Belki sen de benim için bir şey yapabilirsin.»

«Söyle.»

«Sen Roma'dayken Akademimiz bir grup Evangelist rahibini ağırlıyacak. Alışılmış şeyler: Günlük dersler, akşam münazaraları, otobüs gezintileri. Eğer büyük Mendelius'un birkaç konferans vereceğini ilan edebilirsem benim için büyük şeref olacak. Belki bir grup tartışması...»

«Benim için büyük mutluluk dostum.»

«Harika! Harika! Varacağın zamanı bildir, seni havalanından alırım.

Mendelius telefonu yerine koyup ağzını mutlulukla şaklattı. Herman Frank'ın konferans çağrısı büyük bir talih eseri idi. Alman Akademisi, Roma'daki en eski ve en itibarlı ulusal akademilerden biriydi. 1910'da Prusya kralı II. Wilhelm'in hükümdarlığı sırasında kurulmuş, iki savaş ve Üçüncü Reich'in kafasız ideologlarını atlatmıştı. Hâlâ, Alman ekolünün şöhretini koruyordu. Böylece burası, Mendelius'un yapacağı araştırmalar için bir üs ve sığınak görevini yüklenebilecekti.

Vatikan'daki Alman grubu, Herman Frank'ın akşam yemeği davetini sevinçle karşılayacaktı. Misafir listesinde tantanalı egzotik ünvanlar bulunacaktı: «Pontifik ve Biblikai Enstitünün Rektörü» ve «Biblikai Arkeoloji Enstitüsünün Büyük Şansölyesi», gibi. Lotte'nin bu fikre nasıl bir tepki göstereceği ayrı bir sorundu. Bu küçük sürpriz paketini açmak için Mendelius'un daha uygun bir zamana ihtiyacı vardı.

İkinci adım olarak, temasta bulunacağı kişilerin bir listesini hazırladı. Pek çok arkadaş ve tanıdık edinecek kadar uzun süre Roma'da yaşamıştı. Bilginliğini takdir eden ama kiliseden ayrılmasına karşı çıkan aksi Kardinalden, Vatikan kütüphanesinin müdürüne ve

döner koltuğundan Roma'daki dedikoduları yöneten Pierleoni'nin dul karısına kadar bir sürü tanıdık vardı. Lotte, elinde kahve tepsisiyle içeri girdiğinde, Mendelius isimleri gözden geçiriyordu. Karısı, hoşnutlukla karşılandığından habersiz, üzgün ve ümitsiz görünüyordu.

«Çocuklar dışarı çıktılar, aşağısı ıssız. Burada seninle oturmamın bir sakıncası var mı?»

Mendelius, karısını kollarına alıp öptü. «Burası da ıssız, liebchen. Otur, rahatına bak. Ben kahveleri koyarım.»

«Neyle uğraşıyorsun?»

«Tatilimizi programlıyorum.»

Mendelius, Herman Frank'la yaptığı görüşmeyi anlattı. Roma'nın yazın ne kadar güzel olduğundan, eski dostları görmenin ve biraz dolaşmanın zevklerinden söz etti. Lotte, şaşırtıcı bir sükunetle hepsini dinledi. Sonra sordu:

«Aslında hepsi Jean Marie için, değil mi?»

«Evet ama kendimizi de unutmayalım. Senin yanımda olmanı istiyorum Lotte. Sana ihtiyacım var. Eğer çocuklar gelmek isterlerse, onlara da yer ayırtacağım.»

«Onların başka planları var Carl. Sen eve gelmeden önce bunu tartışıyorduk. Katrin erkek arkadaşıyla Paris'e gitmek istiyor. Johann, Avusturya'da kros yapacak. Bu, onun için iyi, ama Katrin...»

«Katrin artık bir kadın, liebchen, biz beğensek de beğenmesek de istediğini yapacak. Hepsinden öte...» Eğildi ve karısını yeniden öptü. «Onlar bize emanet verildi. Evden ayrıldıkları zaman, biz başladığımız yere döneceğiz. Yeniden aşık olmayı denesek iyi olacak.»

«Sanırım öyle.» Teslim olmuş gibi hafifçe omuzlarını silkti. «Ama, Carl...» Sustu. Düşüncelerini sözcüklere dönüştürmekten korkmuş gibiydi.

Mendelius onu hafifçe okşadı. «Ama ne, liebchen?»

«Çocukların bizden ayrılacağını biliyorum. Kendimi bu düşünceye alıştırıyorum, inan bana. Ama, Jean Marie seni benden alırsa ne olacak? Seni... seni istemesi çok tuhaf ve ürkütücü.» Birden hıçkırıklarını tutamadı. «Carl... Çok, çok korkuyorum!»

BÖLÜM İKİ

«Bin yılın bu ölümcül günlerinde...» Jean Marie Barette'in yayınlanmamış genelgesi böyle başlıyordu.

«Bu karışıklık, vahşet ve terör dolu karanlık yıllarda, ben Gregory, can yoldaşınız. İsa yolundaki hizmetçiniz, Yüce Tanrı tarafından, bu uyarı ve tescilli sözlerini sizlere iletmekle görevlendirildim...»

Mendelius, gözlerine inanamıyordu. Papalık genelgeleri, bütün yüksek otoritelerine karşın, inanç ya da ahlak üzerine dini görüşlerin bildirildiği sıradan belgelerdi. İyi bir teolog konuyu biçimlendirebilir, iyi Latince bilen biri de, edebi bir hava verebilirdi.

Eski hatiplerin kullandığı biçim hâlâ korunuyordu. Eski kutsal yazılardan ve Kilise Babalarının sözlerinden alıntılar yapıldı. İnanç sahiplerinin vicdanlarını bağlayan direktifler verilirdi. İnanç umut ve yardımseverlikle ilgili birleştirici öğütler bulunurdu. Yalnızca Papa'nın azametini değil, aynı zamanda bir topluluğu ve resmiyeti belirtmek için baştan sona «biz» sözcüğü kullanılırdı. Söylenmek istenen şey açık olurdu: Papa yeni bir şey öğretmez, eski ve değişmez bir gerçeği yorumlayarak onu günün gereklerine uyarlardı.

Jean Marie Barette, bir kalem vuruşuyla bütün kuralları yıkmıştı. Yorumlayıcı rolünü kaldırıp atmış, sırtına bir peygamber hırkası geçirmişti. «Ben Gregory, Yüce Tanrı tarafından görevlendirilen...» Latince olarak bile, sözcüklerin etkisi çarpıcıydı. Curia üyelerinin, yazıyı ilk okudukları zaman renklerinin atmasına şaşmamak gerekirdi. Devamı daha da şaşırtıcıydı:

... Size vereceğim teselli Hazreti İsa'nın de-
ğişmez sözüdür: «Yetimlerim, sizleri yalnız bırak-
mayacağım. Dünyanın sonuna dek hergün sizlerle
birlikte olacağımı görün.» Sizlere bildireceğim uya-
rı ise, onun çok yakın olduğudur. Bu kuşak, ge-
rekler yerine getirilene dek kurtulmuş olmayacak...
Bunları ben uydurmuş değilim, kendi güçsüz man-
tığımınla da çıkarmadım. Bu bana gösterildi ve dün-
yaya açıkça söylemem emredildi. Gerçekte bu ye-
ni bir şey değil; yalnızca kutsal kitaplarda yazı-
lanların bir onaylanması...

Bunu Synoptic İncillerden uzun alıntılar izliyord-
du. İncildeki işaretlerle yirminci yüzyılın son on yı-
lının durumu arasında bir dizi benzetmeler yapılıyord-
du: Savaş ve savaş söylentileri, açlık ve salgın has-
talıklar, sahte İsa'lar ve sahte peygamberler.

Başlangıcından günümüze, kıyamet edebiyatı ü-
zerine derinlemesine profesyonelce bilgisi olan Carl
Mendelius'a göre, bu belgeler rahatsız edici ve teh-
likeliydi. Böyle yüksek bir kaynaktan çıkınca da
alarm ve panik yaratmakta gecikmezdi. Kötülere karşı
son bir haçlı seferi için, militanlar arasında ayaklan-
maya neden olurdu. Zayıf ve korkakları ise, son saat-
lerin dehşetinden önce, intihara sürükleyebilirdi.

Aynı sekreter gibi, bunu Papa'nın masasında yeni
yazılmış olarak bulsaydı ne yapacağını sordu kendi
kendine. Kuşkusuz hemen örtbas ettirirdi. Kardinalle-
rin yaptığı da buydu: Belgeyi hasıraltı etmişler, yaza-
rını susturmuşlardı.

O zaman aklına yeni bir düşünce geldi. Bu, bü-
tün peygamberlerin kaderi değil miydi? Tanrı'nın
bu olağanüstü lütfu için ödedikleri ücret, söyledikle-
ri gerçeklerin kanlı bir biçimde örtbas edilmesi de-
ğil miydi? İncilin zenginliği içinden bir başka par-
ça zihninde yankılandı: İsa'nın Kutsal Şehir üze-
rine son mersiyesi...

«Jerusalem, Jerusalem, sana gönderilen peygam-
berleri sen öldürdün ve taşlattın! Tavuklar nasıl civ-
civlerini kanatları altında toplarlarsa, ben de kaç
kez senin çocuklarını kanadım altına topladım. Oysa

sen bunu yapmadın!... Bu yüzden, gün gelecek düşmanların senin çevrene hendekler kazacaklar, seni ve çocuklarını yerlere çalacaklar, taş taş üstünde bırakmayacaklar, çünkü sen, sana huzur getiren şeyleri bilmedin!»

Ay ışığının kurşunlu pencereden içeri dolduğu gece yarısında ürpertici bir düşünceydi bu. Soğuk rüzgar, Necker Vadisini ve zavallı Hölderlin'in öldüğü bu şehrin sokaklarını dolaşıyordu. Yine bu kasabada yaşamış olan insanların en bilgisi Melanchton şöyle demişti: «Tanrı kurtarır, ama buna istekli olanları.»

Deneyimleri, Jean Marie Barette'nin en istekli kişi olduğunu onaylıyordu: İnsanların en açığı, fanatiklerin kuruntularına en son kurban olacak kişi.

Doğrusu, çok tehlikeli bir yazı yazmıştı. Ama belki de meselenin özü buydu: Olağanüstü bir zamanda, dünyaya ancak böyle bir yazı emredebilirdi.

Ama bu emir ne içindi? Eğer kıyamet yakınsa, yaradılışın düzeni geriye dönüşsüz olarak kurulmuşsa, bunu ilan etmeye ne gerek vardı? Hangi öğüt bu karabasanın verdiği bilgiye karşı koyabilirdi? Hangi duacının gücü sonsuzluğun bildirisine dayanabilirdi? Jean Marie'nin bu sorulara verdiği yanıtta derin bir merhamet yatıyordu:

... Sevgili kardeşlerim, benim küçük çocuklarım, hepimiz ölümden ve ondan önce gelebilecek acılardan korkuyoruz. Sonsuzluğa doğru yapmamız gereken son sıçrayıştan ürküyoruz. Ama bizler İsa'nın insanlık için acı çekmiş ve canını vermiş olan Allahın Oğlunun izleyicileriyiz. Onun bize bıraktığı sevinçli haberlerin mirasçılarıyız: Ölüm, hayata açılan bir kapıdır. Karanlığa değil, Sonsuz Merhametin ellerine yapılan bir sıçrayıştır. Bu bir umut ve aşk eylemidir ve biz sevgililer gibi, Tanrı'yla bir olmak için kendimizi bırakırız.

Kapının vurulmasıyla Mendelius irkildi. Kızı Katrin, ürkek ve çekingen, içeri girdi. Geceliğini giy-

miş, sarı saçlarını arkadan pembe bir kurdeleyle bağlamıştı. Yüzündeki makyajı temizlemiş, gözleri ağlamaktan kızarmıştı. «Seninle konuşabilir miyim baba?» diye sordu.

«Elbette tatlım.» Birden meraklanmıştı. «Mesele nedir? Ağlamışsın sen.» Kızını hafifçe öptü ve bir iskemleye oturttu. «Şimdi seni sıkan şeyi anlat bakalım.»

«Şu Paris gezisi. Annem buna hâlâ çok kızıyor. Seninle konuşmamı söyledi. Anlamıyor baba... Gerçekten anlamıyor. On dokuz yaşımdayım. En az onun kadar ben de kadını ve...»

«İçini rahat tut hayatım! Başından başlayalım. Yazın Paris'e gitmek istiyorsun. Yanında kim olacak?»

«Elbette Franz! Biliyorsun yıllardır birlikteyiz. Ondan çok hoşlandığını söylemiştin.»

«Öyle. Çok hoş bir genç. Üstelik ümit veren bir ressam. Onu seviyor musun?»

«Seviyorum.» Meydan okur gibi yanıtlamıştı. «O da beni seviyor!»

«Öyleyse ikiniz için de sevinyorum.» Gülümsedi ve kızının elini okşadı. «Dünyadaki en güzel duygudur bu. Peki şimdi ne yapacaksınız? Evlilikten söz ettiniz mi? Nişanlanmak istiyor musunuz? Düşündükleriniz bunlar mı?»

«Hayır baba.» Katrin çok ciddiye. «Henüz değil... Sorun da bu... Annem anlamak istemiyor.»

«Bunu ona açıklamayı denedin mi?»

«Tekrar tekrar! Ama dinlemiyor.»

«Öyleyse beni dene,» dedi Mendelius sevecenlikle.

«Kolay değil. Konuşmakta senin kadar usta değilim. Sorun şu ki korkuyorum; ikimiz de korkuyoruz.»

«Neden?»

«Her şeyden... Evlenmekten, çocuk sahibi olmaktan, ev kurmaktan... Dünya bir gün altımızda parçalanacakken...» Birden öfkeleni ve duyarlaştı. «Siz büyükler anlamıyorsunuz. Başınızdan bir savaş geçti. Pek çok şey kurdunuz. Bize sahip oldunuz, bizi büyüttünüz. Ama bıraktığınız dünyaya bir bakın! Bütün sınırlar roket rampaları ve füzelerle dolu. Pet-

rol tüklenmeye başladığından atom enerjisini kullanıyoruz ve yaktığımız artıklarla bir gün çocuklarımız zehirlenecek... Bize yarından başka her şeyi verdiniz! Bebeğimin bir bomba sığınağında doğmasını ve radyasyondan ölmesini istemiyorum! Bütün sahip olduğumuz şey bugününümüz ve birbirimizi sevmemiz. Sanırım bu kadarına da hakkımız var!»

Kızının öfkesi Mendelius'un yüzüne soğuk su gibi çarptı. Bir zamanlar dizlerinde hoplattığı küçük sarı saçlı kız gitmiş, yerine kızgın bir genç kadın gelmişti. İçi, kendisine ve kuşağına karşı hiddetle doluydu. Jean Marie Barette'in bildirisini belki de onun ve onun gibiler için yazmış olduğunu acıyla düşündü. Elbette onu susturanlar gençler değildi. Büyükler, kendi kuşağının insanları, kendilerine ödünç verilen zaman içinde ne pahasına olursa olsun yaşayan, görünüşte akıllı adamlar becermişti bu işi. Diline kuvvet gelmesi için içinden bir dua okudu, şefkatle konuşmaya başladı:

«...İnan bana küçüğüm, her ikinizin de neler hissettiğini anlıyorum. Annen de anlıyor, ama daha değişik bir şekilde. Çünkü o, bir kadının nasıl incinebileceğini ve bunun sonuçlarının bir kadın için erkeğe göre nasıl daha karmaşık olabileceğini biliyor. Seni sevdiği ve senin adına korktuğu için, seninle sürtüşüyor. Dünyanın nasıl bir kargaşa içinde olduğunu görüyorsun. Ben de şimdi burada oturmuş, daha da korkunç neler olabileceğini okuyordum. Aşk deneyimini yaşadın, sevdin ve sevidin. Tümünü yaşamadın ama bir kısmını öğrendin. Sevmenin ne olduğunu biliyorsun artık. Vermek, almak, endişelenmek ama asla pastanın tümünü kapmaya çalışmak... Şimdi, sen ve Franz, ikinci bölüme başlıyorsunuz ve onu ancak siz ikiniz, birlikte yazabilirsiniz. Eğer başarısızlığa uğrarsanız, bizim yapabileceğimiz en iyi şey gözyaşlarını kurulumak ve yaşamaya yeniden başlamaya hazır oluncaya dek elinden tutmaktır... Bizler sana duygusal ve hatta cinsel yaşamını nasıl düzenlemen gerektiğini anlatamayız. Bütün söyleyebileceğimiz, eğer yüreklerinizi ve sevişmeyi olağanüstü yapan o özgün hazzı boşa harcarsa-

nız ona bir daha sahip olamayacağınızdır... Elbette başka deneyimler, başka mutluluklar bulabilirsiniz ama yaşamaya ve ölmeye anlam kazandıran o ilk, özgün ve müstesna heyecanı asla... Başka ne söyleyebilirim küçüğüm? Franz'la Paris'e gidin. Aşkı birlikte öğrenin. Yarına gelince... Latincen nasıl?»

Katrin, gözyaşlarıyla dolu güldü. «Biliyorsun her zaman berbattı.»

«Şunu dene. 'Quid sit futurum cras, fuge quare.' Yaşlı Horace yazmış bunu.»

«Hiçbir şey anlamıyorum.»

«Çok basit. 'Yarının ne getireceğini sormaktan vazgeç.' Eğer tüm hayatını fırtınayı bekleyerek geçirirsen, güneşin tadına varamazsın

«Oh, baba!» Kollarını babasının boynuna dolayıp öptü.

«Yat artık küçüğüm,» dedi Mendelius hafifçe. «Önümde daha bir saatlik iş var.»

«Çok çalışıyorsun baba.»

Kızının yanağını okşadı Mendelius. «İşsiz bir baba çeyizsiz bir kız gibidir. İyi geceler sevgilim. Altın rüyalar!»

Kapı kızının ardından kapandığında, Mendelius, davetsiz gözyaşlarının kıpırdandığını hissetti... Bu gözyaşları, kızının tüm gençlik umutları ve tehdit altındaki saflığı içindi. Gürültüyle burnunu sildi, göz-lüklerini aldı ve Jean Marie'nin kıyametini yeniden okumaya koyuldu.

... Şurası açık ki, evrensel kıyamet günlerinde toplumun geleneksel yapısı yok olacak. Yaşamın en basit gerekleri için bile amansız bir savaş başlayacak; yiyecek, su, yakıt, barınak. İktidara, güçlüler ve zalimler tarafından el konacak. Geniş kentsel topluluklar, hepsi birbirine düşman aşiretlere bölünecekler. Kutsal bölgeler yağma edilecek. İnsanoğlu da, şimdi yemek için kestiğimiz hayvanlar gibi bir av haline gelecek. Akıl öylesine bulanacak ki, insanlar teselli bulabilmek için büyüünün en vahşi şekillerine başvuracaklar. Tanrı'nın kanadı altında olanlar için bile inançlarını sürdürmek

ve kanıtlayabilmek zorlaşacak. Öyleyse Hristiyanlar, bu yargı ve dehşet günlerinde nasıl davranmalırlar?

... Kendilerini artık büyük gruplar halinde koruyamayacaklarından, herbiri, ortak inancı ve gerçek yardımseverlik duyguları olan küçük topluluklara bölünmelidirler. Bu yardımseverlik, inançsızlara ve güç durumunda olanlara uzatılarak Hristiyan anlayışı gerçekleştirilmelidir. Sahip olduğumuz en küçük şeyler bile ihtiyacı olanlarla paylaşılmalıdır. Rahiplik hiyerarşisi artık işlemez hale gelince, gerçek Hristiyanlar kendilerine yeminlerini tutacak ve ayinlerini yönetmeye devam edecek vekiller ve öğretmenler seçecekler...

«Ulu Tanrım! Her şeyi planlamış!» Mendelius, kendi sesinin odada yankılandığını duydu. Papa'nın kaleminden çıkmış olan bu masal ya da vahiy, her neyse, ne anlatılabilecek ne de basılacak gibiydi. Eğer dünya basını bunu bir eline geçirseydi, Jean Marie Barette'yi deli mollaların en delisi, kıyamet günü peygamberlerinin en çılgını ilan ederdi. Ama bir atom savaşı halinde bütün bunlar son derece mantıklıydı. Her ulusun liderinin, en gizli dosyalarda sakladığı, üç aşağı beş yukarı aynı biçimde yazılmış bir senaryoydu bu: Mahşerin belgesi.

Böylece Mendelius, üçüncü ve son dokümana geldi. Jean Marie'nin, mesajına ya da habercisine inacaklarını düşündüğü kişilerin listesi. En ürpertici olan da belki buydu. Mektuptan ve genelgeden farklı olarak daktiloyla yazılmıştı. Sanki bir zamanlar resmi bir dosyanın bir parçasıydı. Herbir kişinin ismini, adresini, ünvanını, telefon numarasını, özel temas yöntemini içeriyordu. İçlerinde politikacılar, sanayiciler, din adamları, çeşitli grupların liderleri, tanınmış gazetelerin yayıncıları vardı. Toplam, yüz isimden fazlaydı. İki örnek, kayıtların niteliğini ortaya koyuyordu.

A.B.D.

İsim : Michael Grant Morrow
Ünvan : Dışişleri Bakanı
Özel adresi : 593 Park Avenue, New York
Telefon : (212) 689-7611
Dini : Episkopolyen

Başkanlıkça verilen bir akşam yemeğinde tanışıldı. Ciddi dini inançları var. Rusça, Fransızca ve Almanca konuşur. Rusya'da saygı görür ama Asya ilişkileri zayıftır. Avrupa sınırındaki hassas dengenin derinden bilincinde. Bozulan sosyal yapıda dini grupların işlevi adlı özel bir monograf yazdı.

S.S.C.B.

İsim : Sergei Andreovich Petrov
Ünvan : Tarım Bakanı
Özel Adresi : Bilinmiyor
Telefon : Moskova 53871

Başkanın yeğeniyle Vatikan'a özel ziyaret yaptı. S.S.C.B.'de ve uydularında dini ve etnik tolerans gösterilmesi gereğinin bilincinde ama parti dogmatiklerine karşı güçsüz. Rusya'nın gıda ve petrol kaynakları sorunlarının anlaşmazlığı hızlandıracağı endişesinde. Yüksek askeri kademedeki dostları, K.G.B.'de düşmanları var. Kötü ürün alındığı veya Rusya'ya ekonomik ambargo uygulandığı takdirde durumu sarsılabilir.

Son sayfada, Jean Marie'nin kendi el yazısıyla yazdığı bir not vardı.

... Bu listedeki tüm kişileri şahsen tanıyorum. Hepsi, kendilerine göre krizin bilincindedirler ve dinsel açıdan olmasa bile insancıl açıdan sevecenlik ruhuyla savaşmaya hazırdırlar. Meydana gelecek olayların etkisiyle değişirler mi, bilemiyorum. Ne var ki, hepsi de bende belli bir güven uyandır-

muşlardır. Ben de onlara güven vermeye çalıştım. Özel bir kişi olarak, seni kuşkuyla karşılayacak ve çok daha çekingen davranacaklardır. Sana söylediğim tehlikeler, ilk görüşmelerinle birlikte başlayacaktır. Çünkü diplomatik bir güvencen yok ve politikanın dili gerçeğin gizlenmesine uygundur. J.M.B.

Carl Mendelius gözlüklerini çıkardı ve uykusunu açmak için gözlerini ovuşturdu. Belgeleri, bir dostun sadakati ve bir bilim adamının dikkatiyle okumuştur. Şimdi, gece yarısının bu yalnız saatinde, bunu yazan kişi hakkında olmasa bile, yazılanlar hakkındaki kararını vermek zorundaydı. Birden soğuk bir ürpertiyle titredi. Sanki odanın gölgeleri eski zamanların insanı suçlayan hayaletleriyle dolmuştu: Dinsiz diye yakılan adamların, büyücü diye boğulan kadınların, ve boş yere kurban edildiklerini haykıran bir sürü isimsiz şehidin hayaletleri.

Orta yaşın bu kuşkulu yıllarında dua etmek, Mendelius için pek kolay değildi. Şimdi buna ihtiyacı olduğunu hissediyor ama sözcükleri bulamıyordu.

«Şimdi tam bir hayal beldesindeyiz!» Anneliese Meissner, salatalık turşusunu midesine indirip üzerine kırmızı şarabı çekti. «Bu, sözüm ona genelge, bir saçmalık... Folklor ve mistisizmle karışık bir meyve salatası!»

Anneliese'nin karmakarışık dairesinde oturuyorlardı. Önlerindeki masada, yayılmış belgeler ve bir şişe Assmanshausen vardı, Anneliese, herbir satırını okumuş bir yargıç olarak, aynı şiddetle bunları atmak istemişti. Mendelius, onun bu arzusunu protesto etti.

«Burada duralım! Eğer tartışmayı sürdüreceksen bilimsel olalım. Her şeyden önce, Eski Ahitteki Davut'un kitabından on yedinci yüzyıldaki Jakop Boehme'ye ve yirminci yüzyıldaki Teilhard de Chardin'e kadar koca bir kıyamet edebiyatı var. Bunların bazıları saçma... evet! Bazıları da İngiliz William Blake'inkiler gibi yüksek manzum yapıtlar. Bazıları da dünyadaki en eski inançlardan birinin eleştirel yorumunu tem-

sil ediyor. İkinci olarak, ciddi herhangi bir bilim adamı, evrim ya da felaket sonucu, gezegenimizde insan varlığının yok olabileceğini söyleyecektir sana. Jean Marie'nin yazdıkları, kutsal kitapların makul sınırları içinde. Kıyamet senaryosu zaten bilim adamlarının ve askeri strateji uzmanlarının tartışmalı sorunları.»

«Kabul. Ama, senin adamın yine de işi altüst ediyor. Kurt yavruları kapının önünde ulurken, inanç, ümit ve yardımseverlikten söz ediyor. Kendi yarattığı kaostun karşısında arpacı kumrusu gibi düşünen aşk dolu bir Tanrı! Geç bunları Profesör!»

«Eğer bu yazı yayınlansaydı ne olurdu?»

«Dünyanın yarısı gülerdi. Diğer yarısı da dans etme çılgınlığına yakalanır ve vals yaparak bulutların üzerindeki kurtarıcılarını karşılamaya giderlerdi. Ciddiyim Carl, sanırım bu lanet şeyi yakıp unutmam gerek!»

«Yakabilirim ama unutamam.»

«Çünkü sen de Tanrı çılgınlığının bir kurbanısın!»

«Şu üçüncü belgeye ne dersin, isim listesine?»

«Hiç de önemli bir yanını göremiyorum. Dosya dolabından çekilmiş hatırlatıcı bir liste. Dünyadaki bütün politikacılar buna benzer kayıtlar tutarlar. Senin bununla ne yapabileceğini umuyor? Onlara ne söyleyeceksin? 'Arkadaşım XVII Gregory, hani şu Vatikan'dan kovulan, dünyanın sonunun geldiğine inanıyor. Bununla ilgili bir vahiy aldı. Haberi herkese bildireceğimizi umuyor.' Kendine gel Carl! İlk görüşmede sana deli gömleği giydirirler!»

Mendelius, birden işin komik yanını görüp güldü. Kahkahası giderek cılız bir kıkırdamaya dönüştü. Anneliese Meissner, bardaklara biraz daha şarap doldurdu ve kendi bardağını şerefe kaldırdı:

«Bu daha iyi! Bir an iyi bir iş arkadaşımı kaybettiğimi düşündüm.»

«Teşekkür ederim, Frau Beisitzer.» Mendelius, şarabından iri bir yudum aldı ve bardağı yerine koydu. «Şimdi işimize dönelim. Birkaç hafta içinde Roma'ya gidiyorum.»

«Cehenneme kadar yolun var!» Şaşkın gözlerle Mendelius'a baktı. «Bundan ne yarar bekliyorsun?»

«Tatil yapmayı, Alman Akademisinde birkaç ders vermeyi, Jean Marie Barette ve ona yakın olan kişilerle konuşmayı... Her görüşmeyi, görüşme sırasında ya da sonradan banda alıp sana göndereceğim. Daha sonra, işi bırakıp bırakmamaya karar vereceğim. En azından bir arkadaş olarak görevimi yerine getireceğim. Elbette iş ortağımın şerefini de koruyacağım!»

«Umarım anlarsın ki dostum, bütün bunları yaptıktan sonra bile kanıtların yetersiz kalacak.»

«Neden öyle olacağını anlayamıyorum.»

«Düşün bir.» Anneliese Meissner çatalını yeni bir salatalığa sapladı ve burnunun altında salladı. «Tanrı'yla nasıl konuşacaksın? Onu da banda alacak mısın!»

Mendelius, yaratılıştan düzenli bir adamdı. Roma ziyaretine titizce hazırlandı. Arkadaşlarına telefon etti, tanıdıklara mektuplar yazdı. Vatikan görevlilerine söyleyeceği sözleri belirledi, resmi ziyaretlerin, öğlen ve akşam yemeklerinin tarihlerini saptadı. Ziyaretinin görünürdeki amacını vurgulamakta dikkatli davranıyordu: Ebionite Edebiyatı üzerine, Vatikan kütüphanesinde ve Biblikal Enstitüde araştırma yapmak ve Akademik inancı üzerine bir dizi kısa konferanslar vermek.

Bu konuyu seçmesinin nedeni yalnızca Jean Marie hakkında yapacağı soruşturmaları maskeleyerek değil. Evangelist dinleyicilerinin kıyamet temasına gösterecekleri tepkileri elde edebilirdi. Gençlik günlerinde, Jung'un «büyük düş» düşüncesinden derinlemesine etkilenmişti: Kabileler devrindeki deneyimlerin bilinçaltına yerleşmesi ve bunların kişi ya da grup üzerindeki uzun süreli etkisi. Bu olayla, din bilimcilerin «Infusion» ve «Indwelling of the Spirit» diye adlandırdıkları olay arasında çarpıcı bir benzerlik vardı. Bu, Anneliese Meissner'in, Beisitzer'inin, aşkın deneyimleri inatla reddedişi sorusunu da getiriyordu. Tanrı'yla konuşma konusunda yaptığı alaylar içine dert olmuştu. Çünkü verebileceği yeterli bir yanıt bulamamıştı.

Jean Marie'nin yeni dini amiri olan Monte Casino Başrahibine yazdığı mektup üzerinde uzun süre uğraştı. Bu, son derece gerekli bir saygı davranışıydı. Jean Marie onun emri altına girmişti: Otoritenin gücü onun davranışlarını ve Mendelius'un yapacağı görüşmeyi etkileyebilirdi. Sistemin bir zamanlar üyesi olan Mendelius, dinsel protokolu iyi biliyordu. Mektubunda, Jean Marie ile olan uzun süreli dostluğundan ve onun yaşamına girmekten duyduğu çekingenlikten söz ediyordu. Bununla birlikte, eğer Başrahibin bir itirazı yoksa ve eski Papa da kendisini kabul ederse, Profesör Carl Mendelius, uygun bir tarihte manastırı ziyaret etmek istiyordu.

Zarfın içine bir not koyup, Başrahipten bunu Jean Marie Barette'e teslim etmesini rica etti. Notu, bir şey sezilmeyecek biçimde düzenlemişti.

Sevgili Dostum,

Teklifsizliğimi lütfen bağışlayın ama St. Benedict'in mütevazı bir oğlu olarak emekliye ayrılmış bir Papa'yla görüşebilmek için gerekli protokol bilgisinden yoksunum.

Vatikan'da geçirdiğiniz son günlerdeki acılarınızı paylaşmak mümkün olmadığından dolayı hep üzüntü duydum. Ama biz Alman profesörler kum yığnında bir zerre gibiyizdir ve hükmümüz de dersane duvarlarının dışına pek geçmez.

Bununla birlikte, Ebionitleri araştırmak ve Alman Akademisinde Parousia öğretisi hakkında birkaç ders vermek üzere çok yakında Roma'da olacağım. Kısa bir süre için bile olsa, sizi yeniden görmek bana büyük mutluluk verecek.

Beni kabul edebilecek durumda olduğunuz takdirde, sizi ziyaret edebilmek için sayın Başrahipten izinlerini rica ettim. Eğer görüşebilirsek, müteşekkir ve mutlu olacağım. Zamanınız elverişli değilse bunu belirtmekten lütfen çekinmeyin.

Eminim sağlığınız yerindedir. Sanırım, bu karğaşa dolu dünyada köşenize çekilmekle sağduyu

gösterdiniz. Lotte sevgi dolu selamlarını, çocuklar saygılarını gönderiyorlar. Bana gelince,

Tanrı yolunda her zaman sizinle olan
Carl Mendelius

Yanıt, Münih Başpiskoposluğunun bir katibi aracılığıyla on gün sonra geldi. Çok aziz Başrahip Andrew, Mendelius'u Monte Cassino'da kabul etmekten mutluluk duyacaktı. Sağlığı elverirse, çok aziz Jean Marie Barette, O.S.B. de, eski dostunu görmekle memnun olacaktı. Görüşme tarihinin saptanması için Mendelius, Roma'ya varır varmaz Başrahip'e telefon etmeliydi.

Jean Marie'den hiçbir ses seda yoktu.

Lotte ile Roma'ya hareket etmeden önceki akşam, Mendelius, oğlu Johann'a, çalışma odasında birlikte bir kahve içmeyi önerdi. Uzun zamandır geçinmiyorlardı. Başarılı bir ekonomi öğrencisi olan oğlan, aynı üniversitede görevli babasının gölgesinden rahatsız oluyordu. Baba da, böylesi yetenekli bir genci teşvik etmekte ağır davranıyordu. Sonuç, aralarında hâlâ var olan sevgiyi gösteren küçük davranışlar dışında, bir tarafa suskunluk öbür tarafa kızgınlık getiriyordu. Mendelius, bu kez nazik olmaya kararlıydı. Ama her zaman olduğu gibi, yalnızca can sıkıcı olmayı becerebildi.

«Geziye ne zaman çıkıyorsun evlat?»

«İki gün sonra.»

«Tasarladığın bir yol var mı?»

«Aşağı yukarı. Trenle Münih'e gidiyoruz. Oradan yürüyüşe başlayacağız: Obersalzburg ve Yauern üzerinden Carinthia'ya.»

«Güzel yerlerdir. Keşke ben de seninle gelebilseydim. Aklıma gelmişken...» Elini iç cebine atıp kapalı bir zarf çıkardı. «Masraflarına yardımcı olması için.»

«Ama tatil parasını zaten vermiştin.»

«Bu ekstradan. Bu yıl sıkı çalıştın. Annen ve ben, seni takdir ettiğimizi göstermek istedik.»

«Şey... teşekkürler.» Sıkılmıştı. «Yine de gerek yoktu. Bana karşı hep cömertsiniz.»

«Sana söylemek istediğim bir şey var evlat.» Bir-
den oğlanın irkildiğini fark etti. Yüzü eski inatçı ifa-
desini aldı. «Kişisel bir sorun. Bunu annenle konu-
şmamı tercih ederim. Roma'ya gitmemin nedenlerin-
den biri, XVII. Gregory'nin görevden çekilmesine ne-
yin sebep olduğunu araştırmak. Bildiğin gibi, çok
sevdiğim bir arkadaşım o...» Acı acı gülümsedi. «Sanı-
rım senin de... Çünkü onun yardımını olmadan annenle
ben asla evlenemezdik, sen de şimdi burada olmazdın.
Ne var ki, soruşturmalar uzun zaman alabilir ve
çokça dolaşmamı gerektirebilir. Birtakım tehlikeler
de olabilir. Eğer başıma bir şey gelecek olursa, işleri-
min düzenli olduğunu bilmeni isterim. Belgelerin çoğu,
avukatımız Doktor Mahler'de. Diğerleri şuradaki ka-
sada. Artık yetişkin bir erkeksin. Benim yerime geçip
annene ve kızkardeşine bakabilirsin.»

«Anlamıyorum. Ne tür tehlikelerden söz ediyor-
sun ve neden bu tehlikelere atılmak zorundasın?»

«Açıklaması güç.»

«Ben senin oğlunum.» Ses tonu içerleyiciydi. «Hiç
değilse anlayabilmem için bana bir şans ver.»

«Lütfen yanımda rahat ol. Sana şimdi çok ihti-
yacım var.»

«Afedersin, demek istemiştin ki...»

«Biliyorum. Birbirimizi tersinden alıyoruz, ama
seni seviyorum evlat. Ne kadar çok sevdiğimi bir an-
latabilseydim.» Mendelius'un duyguları kabarmıştı.
Atılıp genç adamı kucaklamak istedi ama reddedilmek-
ten korktu. Sükunetle devam etti: «Sana bir şey gös-
tereceğim ve bundan kimseye söz etmeyeceğine dair
söz vermeni istiyorum.»

«Sözüme güvenebilirsin baba.»

«Sağol.» Mendelius kasaya gitti ve Barette ile il-
gili belgeleri çıkarıp oğluna uzattı. «Oku bunları. Her
şeyi açıklıyor. Bitirince konuşuruz. Ben bir kaç not
alacağım.»

Johann, belgeleri okumak için koltuğa oturur-
ken, Mendelius, çalışma masasına yerleşti. Oğlan, lam-
banın yumuşak pırıltısı altında, Rafaello'nun tuval ü-
zerinde ölümsüzleştirdiği uysal ve durağan genç mo-
delleri anımsatıyordu. Harcanmış yıllar için içinde bir
sızı duydu Mendelius. Uzun yıllar öncesi böyle olma-

lıydılar: Çocukça çekişmeleri bir yana bırakmış, dost ve hoşnut baba ve oğul...

Mendelius yerinden kalktı, Johann'ın kahve fincanını ve brandy bardağını yeniden doldurdu. Johann başını sallayarak teşekkür etti ve okumasını sürdürdü. Son sayfayı çevirdiğinde yaklaşık kırk dakika olmuştu. Uzun süre sessizce oturdu, sonra belgeleri özenle katladı, kalkıp babasının masasının üzerine koydu. Sükunetle:

«Şimdi anlıyorum baba,» dedi. «Sanırım tehlikeli bir saçmalık ve senin bu işe bulaştığını görmekten nefret ediyorum. Ama anlıyorum.»

«Sağol evlat. Neden saçma olduğunu söylemek ister miydin?»

«Evet.» Ciddi ama saygılıydı. Komutanına hitap eden bir ast gibi dimdik duruyordu. «Uzun süredir sana anlatmak istediğim bir şey var. Şimdi tam sırası gibi.»

«Belki önce bana bir brandy koymak istersin.» Mendelius gülümsedi.

«Elbette.» Bardağı yeniden doldurup çalışma masasının üzerine koydu. «Gerçek şu ki baba, ben artık inançlı biri değilim.»

«Tanrı'ya karşı mı yoksa özel olarak Roma Katolik Kilisesine mi?»

«Her ikisine de.»

«Bunu duyduğuma üzüldüm evlat.» Mendelius son derece sakindi. «Öbür dünyaya inanmadıkça yer yüzünün ıssız bir yer olabileceğini hissetmişimdir hep. Ama bunu bana söylediğin için memnunum. Annen biliyor mu?»

«Henüz bilmiyor.»

«Arzu edersen ona söylerim... ama daha sonra. Önümüzdeki tatili iyi geçirmesini istiyorum.»

«Bana kızıyor musun?»

«Ulu Tanrım! Hayır!» Mendelius iskemlesinden kalktı, ellerini genç adamın omuzlarına koydu. «Dinle! Hayatım boyunca şunu öğrettim ve yazdım. Bir insan ancak önünde gördüğü yolda ilerleyebilir. Bir inancı dürüstçe kabul edemiyorsan, Bruno gibi çiçek tarlasında yakılmaya razı olmak daha iyidir. Annene

ve bana gelince, senin vicdanına hükmetmek konusunda başkalarından daha fazla hakkımız yok... Ama bir şeyi anımsa evlat: Kendini açık tut, ışık her zaman içeri girebilir. Yüreğini açık tut ki sevi dışarıda kalmasın.»

«Ben... ben meseleyi böyle alacağını ummamıştım hiç.» İlk kez kontrolünü yitirdi, hıçkırır gibi oldu. Mendelius onu kendine çekip kucakladı.

«Seni seviyorum evlat! Hiçbir şey bunu değiştiremez. Hem... sen yeni bir beldedesin artık ve bir kış geçirinceye kadar o ülkede kalmak isteyip istemeyeceğini bilemezsin... Artık birbirimizle kavga etmeyelim, ha?»

«Tamam!» Johann babasından ayrılıp brandy bardağına uzandı. «Bunun şerefine içiyorum.»

«Şerefe,» dedi Carl Mendelius.

«Öbür işe gelince baba...»

«Evet?»

«Tehlikeleri görebiliyorum. Jean Marie'nin dostluğunun senin için ne anlama geldiğini de biliyorum. Ama sanırım öncelik haklarını hesaba katman gerekir. Başta annem gelir... Ve Katrin. Sonra benim de sana ihtiyacım var.»

«Her şeyi sırasında tutmaya çalışıyorum evlat.» Mendelius hafifçe gülümsedi. «İkinci Doğuşa inanmayabilirsin, ama gerçekleşecek olursa öncelikleri biraz değiştirecek... hayır mı?»

İtalya kırları, havadan bakıldığında, baştan aşağı çiçeklenmiş bahçeleri, yabani çiçeklerle bezenmiş çayırları ve yeni yeşermiş tarlalarıyla pastoral bir cennetti. Eski kale kasabaları, peri masallarından alınmış resimler kadar huzur vericiydi.

Fiumicino havalimanı ise tam tersine, son bir kargaşanın provasını andırıyordu. Trafik görevlileri düzeni sağlamaya çalışıyorlardı. Taşıma işçileri grevdeydi. Pasaport kontrol yerlerinde uzun kuyruklar vardı. Ortallığı, bir düzine değişik dilde bağrıışan insanların sesleri doldurmuştu. Polisler, ellerinde koku alan köpekleriyle, huzursuz kalabalığın arasında uyuşturucu madde kaçakçılarını arıyorlardı. Otomatik

silahlarla donanmış genç askerler, elleri tetikte, kapılarda nöbet tutuyorlardı.

Lotte neredeyse ağlayacaktı. Mendelius sinirden terliyordu. Gümrükten kurtulmaları bir buçuk saat aldı. Herman Frank, her zaman olduğu gibi şık ama en-dişeli, resepsiyonda onları bekliyordu. Alman elçiliğinden koca bir Mercedes almıştı. Lotte'ye çiçekler, Herr Profesöre coşkun selamlar, kente gidinceye kadar içmek için de şampanya getirmişti. Trafik her zaman berbattı ama Hermann, ilahi huzurun küçük bir çeşnisini sunmak istemişti dostlarına.

Sükunete sonunda Frank'ın dairesinde kavuştular. Yüksek tavanlarına freskolar işlenmiş, döşemeleri mermer, banyosu donanma yüzdürecek kadar geniş bir on yedinci yüzyıl palazzo'sunun en üst katıydı burası. Eski Roma'nın çatılarına bakan ilginç bir manzarası vardı.

İki saat sonra banyo yapmış, üstlerini değişmiş ve kendilerini toparlamış olarak terasta kokteyl alıyorlardı. Son çanların seslerini dinliyor, kubbelerin etrafında firdönen kırlangıçlarla gün batımının kızılığını seyrediyorlardı.

«Aşağıda ölüm var...» Hilde Frank, otomobiller ve yayalarla tıkabasa dolu caddeleri işaret etti. «Kimi zaman gerçek ölüm, çünkü teröristler şimdilerde iyice cüretkar oldular. Yasaların eli kolu da bağlı. Adam kaçırma, en gelişmiş ticaret oldu. Geceleri eskisi gibi dışarı çıkamıyoruz. Her zaman çantanızı elinizden kapacak hırsızlar ve motorsikletli gangsterler var. Ama yukarısı...» Ufku kucaklar gibi bir hareket yaptı, «yüzyıllardır aynı: İplere dizili çamaşırlar, kuşlar, kı-mıldayan müzik, komşu kadınların birbirlerine seslenişleri. Bunlar olmasaydı sanırım buraya pek tahammül edemezdik.»

Ufak tefek, esmer, manken gibi zarif, her hareketini taparcasına izleyen kocasından yirmi yaş daha genç bir kadındı. Yavrularını bağrına basan bir kedi gibi sevgi doluydu. St. Peter'in kubbesini ve Sant'Angelo Satosu'nu göstermek için Mendelius'u elinden tutup terasın köşesine götürdü. Lotte'nin gözleri kıskançlıktan parlıyordu. Hilde yüksek perdeden bir fısıltıyla:

«Konferans vermeyi kabul ettiğin için Herman çok mutlu,» dedi. «Emekliliği yaklaşıyor ve bundan nefret ediyor. Bütün hayatı Akademi. Aslında ikimizin de öyle, çünkü hiç çocuğumuz olmadı... Lotte iyi görünüyor. Umarım alışveriş etmekten hoşlanır. Yarın, sen ve Herman akademideyken, onu Condotti'ye götürmeyi düşünüyorum. Seminere katılacak kişiler henüz gelmedi ama Herman yerini göstermek için can atıyor.»

«Ve bu yıl göstereceğimiz zarif şeylerimiz var.» Herman Frank, kolunda Lotte'yle konuşmaya katıldı. «Bu memlekette ilk kez Van Wittel'in kapsamlı bir sergisini açıyoruz. Piero Falcone, antik Florentine mücevherleri kolleksiyonunu ödünç verdi. Pahalı bir girişim oldu bu, çünkü sürekli silahlı nöbetçiler tutuyoruz... Bu arada, gece yemeğe kimlerin geleceğini söyleyeyim. İngiltere'nin Vatikan temsilcisi Bill Utley ve karısı Sonia. Bill'in ortalıkta neler olup bittiğinden hep haberi vardır. İyi Almanca bilir. Bu işleri kolaylaştırıyor. Sonia, yasak nedir bilmeyen bir dedikoducu. Ondan hoşlanacaksın Lotte. Sonra Die Welt'in Roma muhabiri Georg Rainer var. Güzel konuşan, rahat bir adam. Onu davet etmek Hilde'nin fikriydi. Henüz kimsenin görmediği yeni bir kız arkadaşı var. Sanırım Meksikalı, zengin olduğu da söyleniyor... Yemeğe dokuz buçukta oturacağız. Aklımdayken Carl, sana bir yığın mektup geldi. Hizmetçiye odana bırakmasını söyledim...»

Karşılamların en sıcakıydı bu. Petrol çekişmesi başlamadan, İtalyan mucizesi kokuşmadan, Avrupa birliğinin parlak umutları yok olmadan önceki mutlu günleri anımsatıyordu. Konukların gelmesiyle Lotte tamamen rahatlayıp gevşemişti. Hilde ile Floransa'ya ve Ischia'ya yapılacak bir gezi hakkında çene çalıyordu. Mendelius da, coşkulu Herman'a, Evangelistlere vereceği konferansın ana hatlarını anlatıyordu.

Yemek iyi geçiyordu. Utley'in karısı hınzır ama sevimli bir dedikoducuydu. Georg Rainer'in kızı Pia Menendez gecenin yıldızıydı. Olgun kadınlara saygı göstermesini bilen şaşırtıcı bir güzellik... Georg Raine haberleri öğrenmek, Utley de olan biteni yinelemek

istiyordu. Böylece konuşmaları Vatikan'daki son olaylara yöneltmek Mendelius için kolaylaşmıştı. Anadilinde pek başarılı görünmeyen İngiliz Utley, Almanca'da çok iyiydi.

«XVII. Gregory'nin herkesi panik içinde bıracağı yabancılar için bile açıktı. Organizasyon çok büyük olduğundan bir reformcuyu, hatta Rusya ile uydularının, Rusya ile Afrika ve Güney Amerika'daki müttefiklerinin ilişkisi gibi. Ne pahasına olursa olsun ittifak halinde ve denge içinde oldukları görünümünü sağlamak zorundalar... Böylece Gregory'nin gitmesi gerekiyordu.»

«Onu görevden çekilmeye nasıl zorladıklarını tam olarak öğrenmek isterdim,» dedi Carl Mendelius.

«Hiç kimse bu konuda konuşmaya hazır değil,» dedi Utley. «Hayatımda ilk kez Monte Vaticano'dan haber sızmadığına tanık oluyorum. Sıkı bir pazarlık yapıldığı açık, ama insan, sonuçtan rahatsızlık duyan vicdanlar bulunduğu izlenimine de varıyor.»

Die Welt'in adamı, «Ona şantaj yaptılar!» dedi. «Elimde kanıtlar vardı ama yayınlamam olanaksızdı.»

«Neden?» Soru Utley'den gelmişti.

«Çünkü kanıtları Gregory'yi muayene etmeleri için çağrılan doktorlardan birinden aldım. Haliyle, adam halka açıklama yapacak durumda değildi.»

«Size teşhis ettiği bulguları anlattı mı?»

«Curia'nın kendisinden neyi bulmasını istediğini anlattı: XVII. Gregor'nin aklen yetersizliği...»

«İş bu denli açıkça mı koydular ortaya?» Mendelius şaşkın ve kuşkuluydu.

«Hayır. Sorun da buydu. Curia bu konuda çok kurnazdı. Doktorlardan -hepsi yedi kişiydi- Papa'nın, bu kritik zamanda, aklen ve bedenlen görevini yerine getirip getiremeyeceğini saptamalarını istediler.»

«Bu bir tuzak,» dedi Utley. «Gregory neden geldi bu oyuna?»

«Onu kapana kıştırdılar. Eğer reddetseydi herkes kuşkulanaçaktı. Kabul edince de ortaya tıbbi rapor çıkıyordu.»

«Rapor ne diyordu?» Mendelius sordu.

«Adamım söyleyemedi. Görüyorsunuz, bu da bir

başka kurnazlıkları. Her doktordan ayrı ayrı düşüncelerini yazmasını istediler.»

«Böylece Curia sonradan kendi yargısını serbestçe verebilecekti.» Billy Utley hafifçe güldü. «Çok zekice! Peki sizin adamınızın kararı nasıldı?»

«Dürüst olduğuna inanıyorum. Ama hastaya pek yardımcı olamadı. Papa aşırı yorgundu ve uykusuzluk çekiyordu. Kronik olmasa da yüksek tansiyonu vardı. Açık anksiyete belirtileri vardı. Ruh hali neşeyle karamsarlık arasında sallanıyordu. Kuşkusuz, bu bulguların altmış beş yaşındaki bir adamda ısrarla sürmesi daha ciddi komplikasyonlar doğurabilirdi...»

«Eğer öteki raporlar da böyleydiyse...»

«Ya da,» dedi Mendelius hafifçe, «biraz daha az dürüst davrandılarsa...»

«Kardinaller onu mat etmişlerdi,» dedi Georg Rainer. «Raporlardan işlerine gelen kısımları alıp kendi yargılarını oluşturdular ve bir ultimatomla Gregory'ye takdim ettiler: Git, yoksa kovulacaksın!»

«Ulu Tanrım!» Mendelius hafifçe söylendi. «Baska ne yapabilirdi ki!»

«Güzel bir dolap.» Billy Utley ağzını çarpıtarak güldü. «Papa'yı suçlayamazsın. Katletmedikçe onu başından nasıl atabilirsin ki? Haklısın Georg, tam bir şantaj. Bunu kimin tezgahladığını merak ediyorum.»

«Arnaldo kuşkusuz. Doktorları onun görevlendirdiğini biliyorum.»

«Ve şimdi de Papa oldu,» dedi Carl Mendelius.

«Belki de bu işi çok iyi becerecek,» diye sırtıttı Utley. «Oyunun kurallarını biliyor.»

Eski Jesuit Carl Mendelius bu düşünceyi gönulsüzce onayladı. Ayrıca Georg Rainer'in zeki bir gazeteci olduğunu ve onunla arkadaşlığını derinleştirmenin yararlı olacağını düşündü.

O gece Lotte ile muazzam bir barok yatakta seviştiler. Herman, yatağın Kardinal Bernis'e ait olduğuna yemin etmişti. Ama bu pek önemli değildi. Birleşmeleri uzun zamandır böylesi zevkli olmamıştı. Bittiğinde, Mendelius'un koltuğunun altına büzüldü Lotte. Mutlu ve uykulu bir sesle konuştu:

«Güzel bir akşam geçirdik. Herkes öyle neşeli ve cana yakındı ki! Beni buraya getirdiğin için memnunum. Tübingen hoş bir kasaba ama dışarıda renkli bir dünya olduğunu unutmuşum.»

«Onu birlikte seyretmeye başlayalım **liebchen**.»

«Kabul. Söz veriyorum. Şimdi çocuklar için de seviniyorum. Katrin çok tatlıydı. Senin sözlerini ve Franz'ın bunları nasıl karşıladığını anlattı.»

«Bunu bilmiyordum.»

«'Senin baban büyük adam, dönüşte ona Paris'den güzel bir tablo getirmek isterim,' gibi bir şey demiş.»

«Bu habere sevindim.»

«Johann da daha mutlu görünüyordu. Pek bir şey söylemedi ama...»

«Biraz içini boşalttı. Artık Tanrı'ya inanmıyormuş.»

«Oh sevgilim! Bu kötü.»

«Bu da bir devre **liebchen**. Kendi gerçeğini bulmak istiyor.»

«Umarım bu kararına saygı duyduğunu ona hissettirmişsindir.»

«Elbette! Johann'la benim için kaygılanmana gerek yok. Yaşlı boğayla genç boğa birbirlerini tartıyorlar.»

«Yaşlı boğa haklıdır!» Lotte karanlıkta sevinçle kıkırdadı. «Aklıma gelmişken, Hilde ellerini senin üzerinden çekmezse gözlerini oyarım onun!»

«Hâlâ kıskanç olduğunu bilmek çok hoş.»

«Seni seviyorum Carl, seni çok seviyorum.»

«Ben de **liebchen**.»

«Güzel bir günü noktalamak için buna ihtiyacım vardı. İyi geceler sevgili erkeğim.»

Öteye yuvarlanıp örtülerin altında büzüldü ve uykuya daldı. Carl Mendelius ellerini başının altında kenetledi ve aşk perileriyle zorba tanrıların uçtuğu tavanı seyrederek karanlıkta uzun süre uzandı. Sevişmenin verdiği tüm mutluluğa karşın kafası yemekte duyduklarına ve hizmetçinin tuvalet masasına bıraktığı mektup yığınındaki son mektuba takılıyordu.

Kalın bir kağıda el yazısıyla İtalyanca olarak yazılmış, üzeri Kutsal Kolejin resmi mühürüyle damgalanmıştı.

Sevgili Profesör Mendelius,

Ortak dostumuz, Pontifik ve Biblikal Enstitü rektöründen aldığım bilgiye göre, bilimsel araştırmalar yapmak ve Alman Güzel Sanatlar Akademisinde birkaç konferans vermek üzere yakında Roma'ya geliyormuşsunuz.

Anladığım kadarıyla, Monte Cassino Manastırına çekilmiş olan Papa'yı da ziyaret etmeyi planlıyorsunuz.

Bilimsel çalışmalarınızı son derece takdirle karşılayan biri olarak, bir sabah Vatikan'daki dairemde birer kahve içerek sizi ağırlamak benim için büyük bir zevk olacak.

Uygun bir gün kararlaştırmak üzere, herhangi bir akşam saat dört ile yedi arasında bana telefon etmenizi rica ederim. Bunu Monte Cassino'ya gitmeden önce yaparsanız daha iyi olur.

Selamlarımı ve burada güzel günler geçirmeniz için en iyi dileklerimi gönderirim.

*İsa yolunda sizin olan
Anton Drexel
Başkardinal*

Her zamanki gibi gayet güzel hazırlanmıştı iş: Nazikane bir jest ve kutsal çevrelerde geçen hiçbir ama hiçbir olayın Tanrı'nın gözcü köpeklerinden kaçmayacağını belirten kesin bir hatırlatma. Papa'lığın eski devirlerinde resmi çağrılar ve jandarmalar gönderirlerdi. Şimdi ise Kardinal'in dairesinde kahve ve tatlı bisküviler ile tatlı, ayartıcı konuşmalar öneriyorlardı.

Çok iyi, çok iyi! **Tempora mutantur...!** Mendelius, Başkardinalin daha çok hangisini istediğini merak etti: Bilgi vermesini mi, yoksa susmasını mı... Ayrıca, Jean Marie Barette'yi ziyaret etmesine izin verilmeden önce ne gibi koşullar ileri süreceklerini de merak ediyordu.

BÖLÜM ÜÇ

Sergiden gurur duymak Herman Frank'ın hakkıydı. Basın kendisini cömertçe övmüştü. Ziyaretçiler, Roma'lı ya da turist olsun, akın akın Akademi'nin galerilerine geliyorlardı. Gençlerin sayısı da şaşılacak derecede kabarıktı.

On yedinci yüzyılda yaşamış bir Hollandalı olan Gaspar Van Wittel'in yapıtları İtalyan halkı tarafından az tanınıyordu. Çoğu, Colonna, Sacchetti, Pallavicini ve diğer soylu ailelerin özel koleksiyonlarında kısıkança saklanmıştı. Bunları bir araya getirmek için iki yıl süren sabırlı bir araştırma ve aylar alan titiz anlaşmalar gerekmişti. Çoğunun kaynağı hâlâ sıkı şekilde saklanıyordu. Üzerlerine «raccolta privata» diye yazılmıştı. Hepsi birlikte, on yedinci yüzyıl İtalya'sının olağanüstü canlı resim ve mimari özelliklerini oluşturunuyordu. Herman Frank çocuk gibi heyecanlıydı.

«Şuna bak! Öylesine nefis ve mükemmel ki! Renkler hemen hemen Japon kalitesinde. Büyük bir çizgi adamı, en karışık perspektiflerin yetkin ustası... Şu skeçleri incele... Kompozisyonu nasıl bir sabırla kurduğuna dikkat et... İlginç! Kendisi Appia Antica'da küçük, karanlık bir villada yaşamış. Villa hâlâ duruyor. Müthiş kasvetli bir ev. Bak o zamanlar orası kırık bir yermiş. Belki de ihtiyacı olan mekan ve ışığı orada bulabiliyordu.» Sustu, birden canı sıkılmıştı.

«Özür dilerim, çok fazla konuşuyorum ama bunları seviyorum.»

Mendelius elini omzuna koydu.

«Seni dinlemek büyük zevk. Şu genç insanlara bak. Onları sıkıntılarından ve sorunlarından aldın,

bütün çirkinlikleri unutturup mütevazı ve güzel bambaşka bir dünyaya yerleştirdin. Bundan gurur duymalısın.»

«Duyuyorum Carl. İtiraf edeyim ki duyuyorum. Ama bu tabloların yerlerinden indirilip sahiplerine geri verileceği günün gelmesinden de korkuyorum. Bir daha böyle bir işi yapabilecek zamanı ve enerjiyi bulabileceğinden emin değilim.»

«Ama deneyeceksin. Önemli olan bu.»

«Korkarım fazla zamanım yok. Gelecek yıl emekli oluyorum ve o zaman ne yapacağımı bilmiyorum. Burada yaşamaya paramız yetmez. Almanya'ya geri dönmek düşüncesinden de nefret ediyorum.»

«Kendini yazı yazmaya verebilirsin. Sanat tarihçisi olarak kabul edilmiş bir yerin var. Yayın işleriyle eskiye göre daha iyi uğraşabileceğine eminim. Benim yayıncımla konuşup senin için neler yapabileceğini öğrenmeme ne dersin?»

«Sahi yapar mısınız?» Herman sevinmişti. «Ticari konularda pek başarılı değilim. Hilde için de kaygılanıyorum.»

«Eve döner dönmez adamı arayacağım. Aklıma gelmişken, telefonunu kullanabilir miyim? Öğleden önce bir görüşme yapmam gerek.»

«Büroma gel. Kahve de getirteceğim... Ha, gitmeden önce Tiber manzarasını seyret. Üç versiyonu var bunun: Biri Pallavicini koleksiyonundan, öbürü Ulusal Galeri'den. Bunu ise yaşlı bir mühendis bit pazarından yok pahasına satın almış.»

On beş dakika sonra Mendelius, Monte Cassino'ya telefon etmeye fırsat bulabildi. Başrahibin bulunup telefona çağırılması insanı sinirlendirecek kadar uzun sürdü. Mendelius öfkeyle söylendi ama daha sonra, manastırların insanları dünyadan uzak tutmak için inşa edilmiş olduklarını hatırladı.

Başrahip candan olmasa da samimiydi. «Profesör Mendelius? Ben Başrahip Andrew. Bu kadar çabuk aramanız büyük nezaket. Ziyaretiniz için gelecek çarşamba uygun mu? Yortu günü olduğundan sizi daha cömertçe ağırlayabiliriz. Saat üçbuçuk sularında gelmenizi ve akşam yemeğine kalmanızı öneriyorum. Ro-

ma'dan epey uzak burası. Onun için gece burada kal-
mayı arzu ederseniz size mutlulukla bir yer ayırırız.»

«Çok nazıksınız. O halde, gece kalıp perşembe sa-
bahı Roma'ya döneceğim. Dostum Jean nasıl?»

«Şimdiye kadar pek iyi değildi. Umarım ziyareti-
nize kadar kendini toparlar. Sizi dört gözle bekliyor.»

«Kendisine lütfen benim ve eşimin en derin se-
lamlarımızı iletiniz.»

«Bunu zevkle yapacağım. Çarşambaya görüşmek
üzere Profesör.»

«Teşekkür ederim Peder.»

Mendelius telefonu yerine koydu ve düşüncelere
dalarak bir süre oturdu. Oyun yine aynıydı: Nazikane
bir cevapla peçelenmiş bir uyarı. Çarşambaya bir
hafta vardı. Koşullar değiştiği ya da yetkili makam
müdahale ettiği takdirde ziyareti iptal etmek için bol
bol zamanları vardı. Jean Marie'nin rahatsızlığı, ger-
çek ya da diplomatik, yeterli bir özür sağlayacaktı.

«Ters bir şey mi oldu Carl?» Herman kahve tep-
sisini koyup fincanları doldurmaya başladı.

«Emin değilim. Öyle görünüyor ki, Vatikan benim
hareketlerimle biraz fazla ilgili.»

«Bence doğal bu. Eskiden onların biraz başlarını
ağrıttın. Her yeni kitabın da güvercin kümesinde ka-
rışıklık çıkmasına neden oluyor... Süt ve şeker?»

«Şeker istemem. Kilo vermeye çalışıyorum.»

«Fark ettim. Dün gece XVII. Gregory hakkında
bilgi almaya çalıştığını da fark ettim.»

«Bu derece belirgin miydi?»

«Yalnızca benim için sanırım. Özel bir nedeni var
mıydı?»

«Benim dostumdur. Bunu biliyorsun. Başına ne-
ler geldiğini anlamak istedim.»

«Kendisi sana söylemedi mi?»

«Aylardır ondan haber almadım.» Mendelius ce-
vabını kamufle etti. «Herhalde mektup yazmaya za-
man bulamadı.»

«Ama buradayken onu göreceksin.»

«Evet. Öyle planlandı.»

Cevap biraz fazla kısıydı. Herman Frank da faz-
la zorlamayacak kadar kibar bir adamdı. Bir an tu-

haf bir sessizlik oldu, sonra sükunetle: «Kafamı kurcalayan bir şey var Carl,» dedi. «Bu konudaki düşüncelerini öğrenmek isterim.»

«Söyle Herman.»

«Bir ay kadar önce bizim elçiliğe çağırıldım. Elçi beni görmek istemiş. Bana Bonn'dan gelen bir mektubu gösterdi: Yabancı ülkelerdeki bütün akademi ve enstitülere gönderilmiş olan bir talimat. Bildiğin gibi bu kuruluşların çoğunda devlet tarafından emanet olarak verilmiş değerli malzemeler vardır: Heykeller, resimler, tarihi el yazmaları ve benzeri şeyler. Bütün yöneticilere, ayaklanma ya da uluslararası bir anlaşmazlık halinde, bu eşyaların saklanabileceği gizli yerler bulmaları bildirildi. Hepimize, uygun depolar satın almak ya da kiralanmak üzere para tahsis edildi.»

«Makul bir tedbir olarak görünüyor,» dedi Mendelius nazikçe. «Özellikle bunlar savaşa ya da bir ayaklanmaya karşı sigorta edilemeyecekleri için...»

«Meseleyi kavrayamadın,» diye üsteledi Herman Frank. «Beni endişelendiren talimatın havası. Durumun ivedi olduğu ve ihmal halinde sert cezalar verileceği bildiriliyordu. Benim izlenimime göre, bizimkiler çok yakında olabilecek ürkütücü bir şeyden korkuyorlar.»

«Talimatın bir kopyası var mı?»

«Hayır. Büyükelçi yazının elçilik dışına çıkmaması konusunda son derece titizdi. Ah, bu da ayrı bir sorun. Yalnızca yüksek dereceli memurların içeriği bilmesi gerekiyor. Bunu son derece sinsice bulmuştum. Hâlâ da öyle buluyorum. Evhamlı biri olduğumu biliyorum ama acil bir durumda buradan ayrılmak zorunda kalırsak Hilde'nin ne olacağı beni düşündürüyor. Fikrini dürüstçe söyle Carl.»

Mendelius, bir an, basit bir yüreklendirmeye onu başından savmayı düşündü, sonra bundan vazgeçti. Herman Frank, acımasız bir dünya için fazla yumuşak ve iyi bir adamdı. Ciddi ve dürüst bir cevap hakkıydı.

«Ortalık kötü Herman. Henüz panik halinde değiliz ama yakında bu da olabilir. Her şey bunu gösteriyor. Toplumsal bozukluk, politik güvenin yıkılma-

sı, büyük ekonomik durgunluk... Ve iyi zamanlanmış sınırlı bir savaşla problemi çözebileceklerini sanan yüksek mevkilerdeki ahmaklar... Endişelenmekte haklısın. Bu konuda neler yapabileceğin ise ayrı bir sorun. Öncü füzeler bir kez fırlatılınca saklanacak hiçbir yer yok. Hilde'yle bu konuyu konuştun mu?»

«Evet. Almanya'ya dönmek istemiyor. Ama Roma'dan ayrılmamız gerektiğini kabul ediyor. Tuscan tepelerinde küçük bir çiftlik evi aldık. Issız bir yer ama çevresindeki topraklar bereketli. Sanırım yetiştirdiklerimizle idare edebiliriz... Ama böyle bir şeyi düşünmek bile umutsuz bir eylem gibi görünüyor.»

«Ya da umutlu bir eylem,» dedi Mendelius kibarca. «Bana kalırsa senin Hilde çok akıllı bir kız. Onun için bu denli kaygılanmamalısn. Kadınlar kendilerini kurtarmakta bizden daha ustadırlar.»

«Umarım öyledirler. Daha önce hiç bu şekilde düşünmemiştim... Büyük bir adamın yönetimi eline alıp bizi bu pislikten kurtarmasını arzu etmiyor musun bazen?»

«Asla!» dedi Carl Mendelius sıkıntıyla. «Büyük adamlar tehlikelidir. Hayalleri yıkıldığı zaman onları basit halkın bir zamanlar barış içinde yaşadığı kentlerin enkazları altına gömerler.»

«Size karşı açık olmak istiyorum Mendelius. Sizin de bana karşı açık olmanızı arzu ediyorum.»

«Ne derece açık Kardinalim? Ve hangi konuda?»

İltifat faslı bitmişti. Tatlı bisküviler yenmiş, kahveler soğumuştur. Gri saçlı Kardinal Anton Drexel, arkası ziyaretçiye dönük, seçme bir asker gibi dimdik, Vatikan'ın gün ışığı altındaki bahçelerini seyrediyordu. Hafifçe döndü, pencereden vuran ışığın önünde silüet halinde bir süre daha durdu. Mendelius sordu:

«Lütfen Kardinalim, neden oturmuyor sunuz? Konuşurken yüzünüzü görmeyi arzu ederim.»

«Bağışlayın.» Drexel ağzını şaklattı. «Eski bir taktiktir bu... Pek de kibarca değil... Almanca konuşmamızı tercih eder misiniz?»

İsminin Almanca olmasına karşın Drexel İtalyandı. Avusturya ve İtalya arasında uzun süre tartışmalara neden olan Bolzano'da doğmuştu. «Kardinalleri nasıl arzu ederlerse?»

«Öyleyse İtalyanca. Almanca'yı Tiroller gibi konuşurum. Komik bulabilirsiniz.»

«Açık olabilmek için en iyisi anadilde konuşmak,» dedi Mendelius kuru bir sesle. «İtalyanca'yı beceremediğim yerde Almanca konuşacağım.»

Drexel pencereden ayrıldı ve Mendelius'un karşısına oturdu. Cüppesinin katlarını düzeltti. Hâlâ yakışıklı kırışık yüzü tahtadan oyulmuş gibiydi. Yalnızca gözleri canlıydı. Parlak mavi, hoşnut ve övgü dolu. «Her zaman çetin bir cevizdiniz,» dedi. Sonra bir halk deyimi kullandı: **Un tipo robusto**. Bu acemice övgüye gülümsedi Mendelius. «Şimdi söyleyin bana. Burada son zamanlarda olup bitenler hakkında neler biliyorsunuz?»

«Buna karşılık vermeden önce sizden bir cevap isterim Kardinalim. Jean Marie ile görüşmemi herhangi bir şekilde engellemeye niyetiniz var mı?»

«Benim mi? Kesinlikle hayır.»

«Bildiğiniz bir başkası?»

«Bildiğim kadarıyla hiç kimse. Mamafih bu ziaretle açıkça ilgilenenler var.»

«Teşekkür ederim Kardinalim. Sorunuzun cevabına gelince, biliyorum ki Papa Gregory görevden çekilmeye zorlandı. Onu zorlamak için kullanılan yöntemleri de biliyorum.»

«Nedir bunlar?»

«Birbirinden bağımsız yedi adet tıbbi rapor. Bunlar daha sonra, Papa'nın akli dengesine kuşku düşürülecek şekilde yeniden düzenlendi. Doğru mu söylüyorsunuz?»

Drexel bir an tereddüt etti, sonra başını sallayarak onayladı. «Evet, doğru. Bu meselede benim rolüm üzerine ne biliyorsunuz?»

«Bildiğim kadarıyla Kardinalim, bir yandan Kutusal Kolejin kararına karşı çıkarken öte yandan bu kararı Papa'ya iletmeyi kabul ettiniz.»

«Neden bu karara vardıklarını biliyor musunuz?»

«Evet.»

Drexel'in gözlerinde kuşku pırıltısı dolaştı ama duraklamadan devam etti. «Bu karara katılıyor musunuz?»

«Kullanılan yöntemin adice olduğunu düşünüyö-

rum. Düpedüz şantaj. Kararın kendisine gelince, kendimi bir ikilem içinde buluyorum.»

«Bu ikilemi nasıl açıklayabilirsiniz dostum?»

«Papa, en üst mertebedeki bir din görevlisi olarak seçilir. Böyle bir görev, gerçek bile olsa, vahiy aldığını iddia eden bir peygamberin rolüyle bağdaşabilir mi?»

«Demek biliyorsunuz!» dedi Kardinal hafifçe. «Neyse ki durumu anlıyorsunuz.»

«Peki, bu bizi nereye götürür Kardinalim?» diye sordu Mendelius.

«Bir başka ikilemin karşısına: Vahyin doğru olup olmadığını nasıl kanıtlayabiliriz?»

«Meslekdaşlarınız bunu çoktan çözdüler,» dedi Mendelius ters bir şekilde. «Onun deli olduğuna karar verdiler.»

«Ben değil,» dedi Kardinal Anton Drexel. «Şuna inandım ve hâlâ inanıyorum ki, Papa olarak savunulacak bir durumda değildi. Bu denli yoğun bir muhalefetin karşısında iş göremezdi. Ama delilik? Asla!»

«Yalancı bir peygamber öyleyse?»

İlk kez, Drexel'in maskeye benzeyen yüzü duygularını ele verdi. «Bu korkunç bir düşünce!»

«Benden kendisini yargılamamı istedi Kardinalim. Bu olasılığı düşünmek zorundayım.»

«O bir yalancı değil.»

«Hayal görmüş olmasına ne dersiniz?»

«Buna inanmak isterdim. Her şey öyle basitleşekti ki! Ama inanmıyorum, inanamıyorum!»

Birden gerçek hali ortaya çıkmıştı: Gücü tükenen yaşlı bir aslan.

Mendelius, onun yüzündeki bu ıstıraba karşı sempati duydu. Ama soruşturması sırasında yumuşayamazdı. «Onu nasıl denediniz Kardinalim? Hangi kriterlere göre?»

«Yalnızca bildiğim kriterlere göre: Konuşması, davranışları, yazıları, ruhsal yaşantısının akışı...»

Mendelius güldü: «Tanrı'nın Tazısı konuşuyor.»

Drexel acıyla gülümsedi. «Yaralar hâlâ acıyor mu? Size zor günler geçirttiğimizi kabul ediyorum. Hiç

tanrı'nın soytarıları

değilse size yöntemi anlamanızı öğrettik. İlk önce neyi bilmek istersiniz?»

«Sonunda onu lanetleyen, yazdığı yazı oldu. Bende genelgenin bir kopyası var. Bunu okuduğunuz zaman nasıl karşıladınız Kardinalim?»

«Doğrusu, büyük bir korkuyla. Yazının yok edilmesi konusunda en ufak bir kuşku duymadım. Kabul ediyorum ki içinde dini doktrine karşı olan hiçbir şey yok. Aşırı olarak düşünülecek bazı yorumlar var ama kesinlikle doktrine karşı değil. Piskoposlukça atanmanın olanaksızlaştığı durumlarda vekil seçilmesi sorunu bile gayet açık.»

«Böylece ruhsal yaşantısının akışına geliyorum.» Mendelius'un sesinde hafif bir ironi vardı. «Bu konudaki kararınız nasıldı?»

İlk kez olarak Drexel'in sert yüzü gevşedi ve gülmüseddi. «Sizinkinden daha iyiydi azizim Mendelius. Bir rahip olarak görevine her zaman sadık kaldı. Özgecil bir adamdı, bütün düşünceleri Kilise'nin iyiliğine ve insanlığın ruhuna yönelikti. Tutkuları kontrol-luydu. Yüksek görevinde mütevazı ve nazikti. Öfkesi, zayıflıklara değil kötülüklere karşıydı. Sonunda kendisini suçlayanlara bile hiçbir kötü söz söylemedi. Durumunu şikayet etmeden kabullendi ve vakarla gitti. Başrahibin dediğine göre, Monte Cassino'daki hayatı dini sadeliğin bir örneği.»

«Aynı zamanda sessiz. Bu hali, kıyamet haberini yaymak için duyduğu mecburiyetle nasıl bağdaşıyor?»

«Bu soruya cevap vermeden önce,» dedi Drexel, «sanırım bir sorunu açıklığa kavuşturmamız gerek. Anlaşıyor ki size bir mektup yazıp ortadan kaldırılan genelgenin bir kopyasını göndermiş. Doğru mu?»

«Doğru.»

«Görevden çekilmesinden önce mi sonra mı?»

«Önceden yazdı. Ben olaydan sonra aldım.»

«Güzel! Şimdi size bilmediğiniz bir şey söyleyeyim. Kardeşim Kardinaller, Gregory'nin görevden çekilmesini sağladıkları zaman onu tümünden çökttiklerine ve istedikleri her şeyi yaptıracaklarına inanıyorlardı. İlk olarak, görevden çekilme belgesine, Kilisenin genel hayatını etkileyecek hiçbir sorun üzerine konuşmayacağına dair bir madde ekletmeye çalıştılar. On-

lara, ne ahlaki ne de yasal, böyle bir hakları olmadığını söyledim. Eğer ısrar etselerdi onlarla kıyasıya savaşıyordum. Görevimden istifa edecek, bu üzücü olaylar üzerine halka açıklama yapacaktım. O zaman başka bir taktik denediler. Papa, Saint Benedict'in hizmetine girip basit bir keşiş hayatı yaşamayı kabullenmişti. Bu yüzden dini amirine uymak zorunda kalacaktı. Böylece, benim zeki arkadaşlarım, Yemin ettirerek onu susturmak için Başrahibe talimat vermediyi kararlaştırdılar.»

«Bunu biliyorum,» dedi Carl Mendelius buz gibi bir öfkeyle. «Vicdanın zincirlenmesi! Dürüst bir insana verilebilecek en büyük ıstırap. Bunu dünyadaki bütün tiranlıklara öğrettik.»

«Böylece,» dedi Drexel sükunetle, «bu işe karşı koymaya kararlıydım. Bunun, kendi vicdanının ışığı altında özgürce davranabilecek bir insanın haklarına yöneltilecek hoşgörölmez bir zorbalık olduğunu söyledim. En katı bir yeminin bile onu bağlayamayacağını, iyilik adına vicdanını boğamayacağını belirttim. Gelecek toplantıda kullanacağım oyu pazarlık konusu ettim. Başrahip Andrew'a da, yeni bendesinin özgür vicdanını korumakta ciddi yükümlölük altında olduğunu belirten bir emir verdim.»

«Bunu duyduğuma sevindim Kardinalim.» Mendelius ciddi ve saygılıydı. «Bu karanlık meselede gördüğüm ilk ışık. Ama sorumun cevabını vermiş değil. Jean Marie neden hâlâ sessiz? Hem bana yazdığı mektupta, hem de genelgede, vahiyle kendisine açıklanan olayları halka duyurmak üzere görevlendirildiğini söylüyor.»

Drexel hemen cevap vermedi. Yavaşça ve oldukça acı çekerek iskemlesinden kalktı, pencereye yürüdü, orada durup yeniden bahçeyi seyretmeye koyuldu. Döndüğünde, yüzü, önceki gibi gölgeler içindeydi. Mendelius hiçbir şey söylemedi. Adamın sesi ıstırapını açıkça ortaya koyuyordu.

«Bunun nedeni, sanırım, bütün büyük mistiklerin başından geçen 'ruhun karanlık gecesi' dediğimiz deneyimi yaşıyor olması. Ruhun, beşeri ya da ilahi, bütün desteklerden yoksun görüldüğü zamanlarda geçirdiği tam bir karanlık, şaşkınlık ve ümitsizlik dev-

resi. İsa'nın haykırdığı o dehşet anının bir tekrarı: 'Tanrı'm! Neden terk ettin beni?'... Başrahip Andrew' den aldığım haberler böyle. Bu yüzden, Başrahip ve ben, Jean Marie'yi görmenizden önce sizinle konuşmak istedik... Gerçek şu ki Mendelius, sanırım onu incit-tim. Çünkü, bütün hayatımı adadığım bir sistemin ta-lepleriyle İlahi Ruh'un dileklerini uzlaştırmaya çalış-tım... Ümit ederim siz benden daha iyi bir dostluk gösterirsiniz.»

«Ondan bir mistik gibi söz ediyorsunuz Kardina-lim. Bu, onun bir mistik gibi yaşadığına inandığınızı gösterir,» dedi Carl Mendelius. «Onu çok sevmeme karşın ben henüz buna hazır değilim.»

«Umarım kendisine önce bunu söyler, sonra so-rularınızı sorarsınız... Belki görüşmenizden sonra ba-na yine uğramak zahmetini gösterirsiniz.»

«Söz veriyorum Kardinalim.» Mendelius ayağa kalktı. «Davetiniz için teşekkür ederim. Başlangıçta kaba göründüysem bağışlamanızı dilerim.»

«Kaba değil, cesurdunuz.» Kardinal gülümsedi ve elini uzattı. «Eskiden bu kadar makul değildiniz. Ev-lilik size yaramış.»

Lotte ve Hilde öğle yemeği için Tivoli'ye gitmiş olduklarından, Mendelius yemeğini Piazza Navona'da yalnız başına yiyecekti. Vatikan'dan ayrıldığında on ikiye çeyrek vardı. Yürümeye karar verdi. Via della Conciliazione'ye giden yolun yarısında durdu, San Pi-etrol'un yüce mimarisini seyretmek için geri döndü. Çepeçevre saran sütunlar Ana Kilise'nin her şeyi ku-caklayışını simgeliyordu.

Burası, yarım milyar insan için dünyanın mer-kezi, İsa'nın rahibinin evi, Balıkçı Peter'in kabriydi. IBM'ler Sovyet sınırlarından fırlatıldığı zaman ilk pat-lamada yok olacaktı.

Onlar zamanı aşındıran bu görkemli yapıyı dünya-nın göbeği olarak kabul etmeye şartlandırılmışlardı. Yöneticisi ise Tanrı'nın insanlara gönderdiği biricik güvenilir elçisiydi. Yerle bir edildiği zaman bu eve ve bu adama ne gözle bakacaklardı?

Bunlar basit sorular değildi? Kıyamet üzerine ya-

zılmış yazılara yürekten inanan ve bunun günlük basının her bir satırında yeniden yazıldığını gören Jean Marie Barette, Anton Drexel ve Carl Mendelius gibi kişiler için çok yakın iğrenç olasılıklardı bunlar. Mendelius, hâlâ güçlü ama güvenini yitirmiş yaşlı Drexel için üzüntü duydu. Sonra hepsine üzüldü: Kardinalere, piskoposlara, rahiplere, tükenişe doğru çılgınca dönerek giden bir gezegene Codex Juris Canonici'ne uygulamaya çalışan herkese...

Döndü, elini kolunu sallayarak ziyaretçilerin kalabalığı arasından yürümeye devam etti, Victor Emmanuel köprüsünü geçti, Corso'ya doğru indi. Yolun yarısında kaldırımına masalar yerleştirilmiş bir bar buldu. Oturup bir Campari ısmarladı, gelip geçenleri seyretti.

Roma'nın en iyi zamanıydı. Hava ılık, satıcıların dükkanlarındaki çiçekler tazeydi. Kızlar yazlık giysileri içinde flört ediyorlardı. Turizm mevsimi dolayısıyla dükkanlar hediyelik eşyalarla doluydu.

Birkaç adım solda kaldırımın üzerinde duran genç bir kadın dikkatini çekti. Koyu mavi pantolon ve diri göğüslerini ortaya koyan beyaz ipek bluz giymişti, siyah saçlarını arkadan kırmızı bir eşarp ile bağlamıştı. Ufak tefek, koyu tenliydi. Güneyliye benziyordu. İnsana güven veren doğal sadelikte bir Madona yüzü vardı. Bir elinde dürülü bir gazete, öbür elinde mavi deriden küçük bir el çantası taşıyordu. Birini bekliyor gibiydi.

Küçük kırmızı bir Alfa kızın yanına yaklaştı. Şoför, arabayı burnu trafiğe dönük olarak tuhaf bir biçimde park etti, Kapıyı açtı, kızla konuşmak için eğildi. Bir an kızı tavlama çalıyor gibiydi ve kızıdan ters bir cevap gelmedi. Elindeki çantayı şoföre verdi, gazeteyle tekrar kaldırımına döndü. Kapı açık, motor çalışır halde beklemeye koyuldu şoför.

Birkaç dakika sonra modaya uygun giyinmiş, elinde deri bir çanta taşıyan orta yaşlı bir adam Corso'ya doğru çevik adımlarla yürüyordu. Kız, adamın önüne çıktı, gülümsedi ve konuştu. Adam durdu, şaşırmış bir hali vardı. Mendelius'un duyamadığı bir şeyler söyledi. Kız adamın kasiğine üç el ateş etti, gazeteyi yolun kenarına fırlattı, arabaya bindi. Corso'ya doğru hızla uzaklaştılar.

Mendelius şoke olmuş halde bir an yerinde kalakaldı. Sonra yere yıkılan kurbanda koştı, atar damardan fışkıran kanı durdurmak için yumruğunu adamın kasığına bastırdı. Polis ve sağlık görevlileri kalabalığı yarararak geldiğinde hâlâ adamın yanındaydı.

Bir polis şaşkınlık içindeki seyircileri ve fotoğrafçıları dağıttı. Bir temizlik işçisi kaldırımın üzerindeki kanları temizledi. Sivil bir polis Mendelius'u bara götürdü. Garsonlardan biri, üzerindeki kanları silmek için sıcak su ve temiz peçeteler getirdi. Bar sahibi övgüleriyle birlikte viski ikram etti. Mendelius viskiyi yudumlarken ilk ifadesini verdi. Müfettiş donuk yüzlü genç bir Milanoluydu. İfadeyi telefonla derhal merkeze dikte ettirdi. Sonra masaya dönüp Mendelius'a katıldı, kendine de bir viski ısmarladı.

«Çok yardımcı oldunuz Profesör, Saldırganın ayrıntılı şekli bu safhada bizim için çok yararlı. Bununla birlikte sizden merkeze kadar gelmenizi ve bazı fotoğraflara bakmanızı istemek zorundayım. Belki tanıtıcı bir resim çizilmesi için yardım etmeniz de gerekecek.»

«Elbette. Ama eğer mümkünse bu işi öğleden sonra yapmak istiyorum. Söylediğim gibi bazı işlerim var.»

«Güzel. İşkimizi bitirince sizi gideceğiniz yere bırakırım.»

«Kurban kimdi?» diye sordu Mendelius.

«Adı Malagordo. Sosyalist ve Yahudi senatörlerimizden biri... Pis bir iş bu ve her geçen gün daha fazla bulaşıyoruz.»

«Amaçsız ve saçma bir barbarlık.»

«Evet saçma ama amaçsız değil. Bu kişiler toplumsal güveni tahrip ederek sistemi klasik şekilde tümünden çökerten bir anarşiye adanmışlar kendilerini... Ve gitgide bu noktaya yaklaşıyoruz. Buna inanmak size güç gelebilir Profesör. Bugün ateş edilme sahnesine en az yirmi kişi tanık oldu ama bir aylık maaşıma bahse girerim ki sizinkinden başka doğru dürüst bir ifade çıkmayacak... ve siz bir yabancısınız! Diğerleri bu kargaşanın içinde yaşamak zorunda ama onu temizlemek için parmaklarını bile kımıldatmazlar. Böylece,» yorgun bir halde omuzlarını silkti, «sonunda

layık oldukları memlekete sahip olacaklar... Aklıma gelmişken, bütün gazetelerde resminizi görmeye kendinizi hazırlasanız iyi olur.»

«Bu, ihtiyacım olacak en son şey,» dedi Mendelius suratını asarak.

«Tehlikeli de olabilir,» dedi dedektif. «Tek tanık sizsiniz.»

«Ve böylece olası bir hedef. Demek istediğiniz bu mu?»

«Korkarım ki öyle Profesör. Biliyorsunuz bu bir propaganda oyunu. Karanlık işler. Liderleri vurmak zorundalar. Gişede bilet satan kızın halk için bir önemi yoktur... Beni dinlerseniz Roma'dan ayrılın, hatıta İtalya'dan...»

«En az bir hafta bunu yapamam.»

«Elden geldiğince çabuk öyleyse. Bu arada adresinizi değiştirin. Turistlerin çoğunlukta olduğu büyükçe otellerden birine taşının. Başka bir isim kullanın. Pasaport sorununu ben hallederim.»

«Pek yararı olmayacak. Alman Akademisinde konferans vermek için davet edildim. Yani, ortalıkta olacağım.»

«O halde ne söyleyebilirim?» Dedektif omzunu silkip sırttı. «Adımlarınıza dikkat edin, geçtiğiniz yolları değiştirin, Corso'daki sevimli kızlarla konuşmayın.»

«Polis tarafından korunmak mümkün değil mi? Hiç değilse karım için.»

«Hiç ümit yok. Müthiş adam sıkıntısı çekiyoruz. Size, koruyucu kiralayan bir acenta ismi verebilirim. Ama onlar da korkunç ücret isterler.»

«Öyleyse lanet olsun!» dedi Mendelius. «Gidip şu sizin fotoğraflara bakalım.»

Günün kaosu içinde ilerlerken, giysileri üzerindeki kan kokusunu hâlâ duyabiliyordu Mendelius. Lotte'nin Tivoli'de iyi bir öğle yemeği geçirmiş olmasını diledi. Onun bu tatilde iyi eğlenmesini istiyordu. Gelecekte pek fırsat olmayabilirdi.

Öğleden sonra, Lotte ve Hilde'nin gezintiden dönmelerini beklerken, terasta oturup Anneliese Meiss-

ner'e bir mektup yazdı. Georg Rainer ve Kardinal Drexel'den almış olduğu yeni haberlere kendi yorumlarını da ekledi.

«Rainer uyanık ve objektif bir gazeteci. Tıbbi raporları, ikinci elden olmasına karşın güvenilir görünüyor. Jean Marie Barette kesinlikle ruhsal ve bedensel bir gerilim altındaydı. Şurası açık ki, akli yetersizliği konusunda oybirliğine varılmış değildi... Rainer'in dediğı gibi: 'Eğer onu tutmak isteselerdi, esaslı bir dinlenme ve iş yükünü biraz hafifletmek Jean Marie için yeterli olabilirdi.'

«Kardinal Drexel'in bakış açısı beni şaşırttı. Uzun süre soruşturmaya uğradığımı hatırla. Korkunç ve acımasız bir diyalektikçi olarak bilirdim onu. Ne var ki, en berbat karşılaşmalarımızda bile entelektüel dürüstlüğünden en küçük bir kuşku duymadım. Halka açık bir toplantıda ikinizin bounuz tokuşturmanızı seyretmeyi çok isterdim. Tam bir meydan savaşı olurdu. Jean Marie'nin deli ya da sahtekar olabileceğı düşüncesini tümüyle reddediyor. Dahası onu, Avila'lı Teresa, John Cross ya da Sienalı Catherine gibi mistikler kategorisine dahil ediyor. Sonuç olarak Jean Marie'nin aldığı vahyin doğru olduğı inancına varıyor. Böylece şu anda şüphesi ya da en azından bir agnostik olarak geriye bir ben kalıyorum.

«Jean Marie'yi gelecek çarşamba ve perşembe göreceğim. Görüşmeden sonra raporumu sana gönderirim. Akademide ilk konferansımı yarın veriyorum. Bunu dört gözle bekliyorum. Evangelistler ilginç bir grup. Onların yaşam biçimini takdir ediyorum. Ve Tübingen, Pietist inancın merkezi olmuştur... Ah, unuttuyordum. Sende bu tür müziğe karşı bir sağırlık var. Yine de sana güveniyor, Beisitzer'im olmandan memnuniyet duyuyorum. Bu harikulade ama uğursuz şehirden en sıcak selamlar. Auf wiedersehen.»

Mendelius anfiye girdiğinde dinleyiciler çoktan yerlerini almışlardı. Çoğu otuz yaşlarında yirmi E-vangelist papazı, bir düzine kadın, üç kadın diyakoz ve Herman Frank'ın bölgesindeki Waldensian topluluğundan davet ettiği yarım düzine misafir. Carl Mendelius onların karşısında kendini rahat hissetti. Tübingen'deki İlahiyat Fakültesi, Lutheriyen Kilisesinin Pietist hareketinin ilk kalelerinden biri olmuştu. Mendelius bu hareketin kişisel bağlılık ve dini yardımseverlik düşüncelerinden etkilenmişti. Bir ara, Philipp Jakob Spener'in ve onun on yedinci yüzyılda Frankfurt'ta kurduğu Piety Koleji'nin etkileri üzerine uzun bir yazı hazırlamıştı.

Herman Frank'ın tanıtma faslı bitip de alkışlar dinince, Mendelius notlarını kürsünün üzerine koydu ve konuşmaya başladı. Tavırları rahat ve samimiydi.

«Konferans vermek istemiyorum. Eğer kabul ederseniz, konumuzu Sokratik bir diyalogla ortaya koymayı, birbirimize neler söyleyebileceğimizi ve tarihsel kanıtların bize neler verebileceğini görmeyi tercih ederim... Geniş anlamıyla eskatoloji, yani dünyanın sonu doktriniyle ilgileniyoruz: İnsanın, sosyal kuruluşların ve tüm evrensel düzenin varacağı son nokta. Bunları, Eski ve Yeni Ahitle ilk Hristiyan inançlarının ışığı altında ele almak istiyorum.

«Dünyanın sonu doktrinine iki şekilde bakılabiliyor. İkisi de temelde birbirine karşı. Birincisini yok oluş diye adlandırıyorum. İnsanlık tarihi sona erecek. İsa, canlıları ve ölüleri yargılamak için, ikinci kez görkemle gelecek. İkincisini yenileyici görüş olarak adlandırıyorum. Varoluş sürecektir ama yaratıcıyla uyum içinde çalışan bir insan onu değiştirip yetkinleştirecek. Bu görüşe göre İsa her zaman mevcuttur ve Parousia O'nun yaratıcı varlığının kendini göstermesi anlamını taşır. Şimdi sizlerin hangi konumda olduğunuzu bilmek isterim. Dünyanın sonu doktrini hakkında cemaatinize neler söylüyorsunuz? Eğer cevap vermek istiyorsanız elinizi kaldırın ve isminizle memleketinizi de belirtin... Siz efendim, ikinci sıradaki...»

«Köln'den Alfred Kessler...» Konuşmacı kare biçiminde kesilmiş sakallı, kısa boylu ama yapılı genç

bir adamdı. «Evrenin yok olacağına değil süreceğine inanıyorum. Birey için yok olmak, ölmek ve Yaratanla bir olmaktır.»

«Öyleyse kutsal yazıları nasıl yorumluyorsunuz? Onları Tanrı kelamı olarak öğretiyorsunuz. En azından böyle yaptığınızı varsayıyorum. Bu kelamı nasıl yorumluyorsunuz?»

«Bir giz olarak Herr Profesör, ilahi lutfun etkisiyle, her insanın ruhunda derece derece anlamını açan bir giz.»

«Bunu açıklayabilir misiniz? Örneğin cemaatinize anlattığınız gibi.»

«Genellikle şöyle söylerim. Dil, insan kapısıdır, dolayısıyla kusursuz değildir. Dilin kaldığı yerde, örneğin müzik başlar. Çoğu kez bir elin dokunuşu ciltlerce sözden daha çok şey ifade eder. İnsanın bireysel yok oluşu örneğini kullanırım. İçgüdüsel olarak ölümden korkarız. Ama din adamlığı görevimiz dolayısıyla hepimizin bildiği gibi ona alışırız, kendimizi farkında olmadan ona hazırlarız, bizi saran evren aracılığıyla onu anlarız. Bir çiçeğin dökülüşü, tohumlarının rüzgarda saçılışı, baharın yeniden doğuşuyla... Bu açıdan dünyanın sonu doktrini, açıklanabilir olmasa bile, fiziksel ve ruhsal deneyimler bağdaşabilir.»

«Teşekkür ederim. Siz!»

«Petrus Allmann, Darmstadt.» Bu seferki daha yaşlı bir adamdı. «Meslektaşımın tam bir uyumsuzluk durumundayım. İnsan dili kusurludur, doğru, ama İsa onu kullandı. Sanırım onun sözlerini ikili konuşmalar haline dönüştürerek yanlışlık yapıyoruz. Kutsal yazılar bu konuda tümüyle açık.» Ciddi bir tavırla şunları aktardı: «Ve o günlerin büyük sıkıntılarından hemen sonra güneş kararacak, ay ışığını veremeyecek, yıldızlar gökten düşecekler ve göklerin kudreti sarsılacak. Ve insanoğlunun işareti gökte görünecek...» Bütün bunlar kıyametten, geçici şeylerin sonundan başka ne anlama gelebilir?»

Dinleyicilerin bir kısmından umulmadık bir alkış koptu. Mendelius bir süre bunun dınmesini bekledi, sonra sessizliğe davet için elini kaldırarak gülümsedi.

«Öyleyse hanımlar ve beyler, iyi niyetli bu iki kişinin arasında bir karara varmayı kim ister?»

Bu kez elini kaldıran gri saçlı bir kadındı.

«Alicia Herschel, diyakoz, Heidelberg'den. Hangi arkadaşımızın haklı olduğu bence önemli değil. Müslüman ülkelerde misyoner olarak çalıştım ben ve 'İnşallah' demeyi öğrendim. Biz insanlar nasıl yorumlarsak yorumlayalım, gerçekleşecek olan Tanrı'nın iradesidir. Peder, Allman Matta'nın yirmi dördüncü bölümünden alıntılar yaptı ama aynı bölümde başka bir şey daha vardır: 'Ama o gün ve saat hakkında Baba' dan başka kimse bir şey bilmez. Göklerin melekleri bile.'»

Etkileyici bir kadındı, oturduğu zaman öncekinden daha büyük bir alkış koptu. Onu Frankfurt'tan genç bir adam izledi. Bu kez o Mendelius'a soru yöneltti:

«Peki bu soru karşısında siz hangi konumdasınız Herr Profesör?»

Mendelius beklediği gibi iğnelenmişti. Ama bu onu en azından bir tanım yapmaya zorluyordu. Bir an durdu, düşüncelerini topladı, sonra açıkladı.

«Bildığınız gibi ben Roma Katolik Kilisesine rahip olarak atanmıştım. Ne var ki görevimden ayrıldım ve akademik çalışmaya verdim kendimi. Bundan dolayı, uzun süre Kutsal yazıları bir din adamı gibi yorumlamaktan uzak kaldım. Şimdi bir tarihçiyim. Hâlâ dini bütün bir Hıristiyanım ama kendini İncil ve Patristik araştırmalara bir tarihçi olarak adanmış bir Hıristiyan. Diğer bir deyişle, geçmiş hakkındaki bilgilerimizin ışığı altında geçmişte yazılanları inceleyim. Profesyonelce konuşursak, görevim peygamberlerin yazılarının gerçeklikleri üzerine tahminler yürütmek değil, onların kökenlerini ve güvenilirliklerini araştırmaktır.»

Şimdi hepsi susmuştu. Onu inkarcı olarak görüyorlardı. Eğer kişisel tanıklık sorununa dalsaydı onu hemen reddederlerdi. Onlar için bilmek yeterli değildi. Gerçek Evangelistler sözün ve eylemin elele gitmesini isterlerdi. Mendelius devam etti.

«Mizacım ve eğitimim dolayısıyla geleceği her zaman süreklilik ve değişim kavramlarıyla yorumlamaya eğilim gösterdim. Yok oluş kavramıyla hiç bağdaşamadım... Bununla birlikte yok oluşun mümkün olabileceği görüşüne de sürüklenmiş buldum kendimi.

Şurası bir gerçektir ki, insan ırkı, gezenenimizdeki hayatı yok edecek boyutlarda evrensel bir afet yaratabilecek araçlara sahip olmuştur. İnsanın tahribatçı özelliğini de deneysel olarak yaşadığımızı göz önüne alırsak, korktuğumuz kıyametle yüz yüze gelmemiz çok yakın...»

Dinleyicilerden belirgin bir şaşkınlık sesi yükseldi.

«Ama böyle bir mesajı vaaz etmek akıllıca olur mu, bu da ayrı bir soru. İtiraf edeyim ki şu anda bu soruya cevap vermeye muktedir değilim.

Bir an bir sessizlik oldu sonra bir alay el havaya kalktı. Ama Mendelius yeni sorular sormadan önce su bardağına uzandı ve iri bir yudum aldı. Birden Anneliese Meissner'in hayali münasebetsizce gözlerinin önüne geldi. Suratının tüm çirkinliğiyle sırtıyor, kalın gözlüklerinin ardından onu süzüyordu. Onun o alaycı yargısını duyabiliyordu Mendelius.

«Sana söylemiştim değil mi Carl? Tanrı deliliği! Bundan asla kurtulamayacaksınız!»

Toplantının öğleye doğru bitmesi planlanmıştı ama münazara öyle canlı olmuştu ki, Mendelius, Herman Frank'ın ofisinde yemekten önce bir içki içebilmek için kaçmayı başardığında saat bire çeyrek vardı. Herman övgüler yağdırıyordu. Ama masanın üzerine yığılı gazetelerin başlıkları Mendelius'un keyfini kaçırmıştı.

En mübalağalılarından en iğrencine kadar her tür-lüsü vardı: «Corso Kahramanı»; «Seçkin bilim adamı silahlı çatışmada»; «Eski Jesuit, terör çetelerine karşı bir numaralı tanık.» Fotoğraflar ise korkunçtu: Mendelius kana bulanmış halde kurbanın yanına çömelmişti, Malagordo ambulansa taşınıyordu, Mendelius ve müfettiş viski içerek başbaşa konuşuyorlardı. Ayrıca katilin temsili bir resmi de vardı. Dikkatli bir başlık atılmıştı: «Tübingen Üniversitesinden Profesör Carl Mendelius'a göre katilin resmi.» Gazetelerin orkestrasyonu İtalyan opera stiline göre yapılmıştı: Tumtu-raklı bir dehşet, yüce kahramanlar, acı bir ironi... «Yahudi bir senatörün hayatını bir Alman tarihçisine borçlu olmasında şiirsel bir adalet yatıyor...»

«Ulu Tanrım!» Mendelius kızgınlıktan bembeyaz olmuştu. «Beni bir tuzak keçisi haline getirmişler!»

Herman Frank üzüntüyle başını salladı. «Durum kötü Carl. Elçilikten seni uyarmamız için telefon ettiler. Yerel teröristlerle Almanya'daki benzer gruplar arasında güçlü bağlar bulunduğunu söylediler.»

«Biliyorum. Artık senin evinde kalamayız. Elçiliğe yeniden telefon et, iyi otellerden birinde bize iki kişilik bir yer ayırtmaları için nüfuzlarını kullanmalarını sağla. Belki Hassler'de ya da Grand'da yer bulabilirler. Benim yüzümden senin ve Hilde'nin tehlikeye girmenizi istemem.»

«Olmaz Carl. Bu tür tehditlere papuç bırakmam ben. Hilde de böyle bir şeye izin vermez.»

«Lütfen Herman. Kahramanlığın sırası değil.»

«Kahramanlık değil bu Carl.» Herman son derece kararlıydı. «Yalnızca sağduyu. Köstebek gibi yer altında yaşamayı reddediyorum. Bu alçak heriflerin istediği bu. Üstelik topu topu bir hafta. Kızlar planladıkları gibi Floransa'ya giderler. Senin ve benim gibi bir çift yaşlı kurt da kendimizi idare ederiz.»

«Ama dinle...»

«Aması filan yok Carl. Öğle yemeğinde durumu kızlara anlatalım, bakalım ne diyecekler.»

«Peki. Sağol Herman.»

«Teşekkür ederim dostum. Bu sabah benim için büyük bir zafer oldu. Akademi'de geçirdiğim yıllar boyu böyle canlı bir tartışma görmemiştim. İkinci konuşmanı sabırsızlıkla bekleyecekler... Ah, neredeyse unutuyordum. İki telefon geldi sana. Biri Kardinal Drexel'den. Birbuçuğa kadar ofisinde olacak. Diğeri Senatör Malagordo'nun karısından. Salvator Mundi hastanesine telefon etmeni rica etti. Numaralar burada. Onları hemen ara ve sonra da aklından sil. Öğle yemeğinde keyifli olmanı arzu ediyorum.»

Drexel'in numarasını çevirirken Mendelius'un içi korkuyla doldu. Vatikan gizliliğe çok önem veriyordu. Drexel, Mendelius'u tehdit eden tehlikeyi, Jean Marie Barette'nin özel yaşantısını tehdit eden bir tehlike olarak görmüş olabilirdi. Yaşlı kurtu samimi ve endişeli bulunca şaşırdı.

«Mendelius?... Sanırım bu sabahki gazeteleri görmüşsünüzdür?»

«Gördüm Kardinalim. Şimdi ev sahibimle onu tartışıyorduk. En azından sıkıntı verici.»

«Bir önerim var. Umarım kabul edersiniz.»

«Mutluluk duyarım Kardinalim.»

«Roma'dan ayrılıncaya kadar benim arabamı ve soförümü kullanmanızı isterim. İsmi Francone. Bir zamanlar Carabinieri'de bulundu. Güvenlik işlerinden anlar. Uyanık ve yeteneklidir.»

«İnce bir düşünce Kardinalim ama gerçekten kabul edemem.»

«Edebilirsiniz. Etmelisiniz. Sizin güvenliğiniz beni son derece ilgilendiriyor. Şimdi neredesiniz?»

«Akademide. Öğle yemeği için Frank'lara gidiyorum. Adresi...»

«Adresi var. Francone saat dörtte size uğrayacak ve sürekli olarak kalacak... Şimdi tartışmayalım. Corso kahramanını kaybetmek istemeyiz değil mi?»

Yüreği hafiflemiş olarak Salvator Mundi hastanesini aradı Mendelius ve Senatör Malagordo'nun eşini istedi. Karşısına önce sert bir Alman rahibe sonra da bir güvenlik görevlisi çıktı. Neden sonra senatörün eşi geldi. Senatörün hayatını kurtardığı için teşekkür etmek istemişti. Çok kötü yaralanmıştı ama durumu kritik değildi. Ziyaretçi kabul edebilecek duruma gelir gelmez Profesörü görüp teşekkürlerini şahsen bildirmeyi arzu ediyordu.

Mendelius hafta içinde uğrayacağına söz verdi, kadına nezaketinden dolayı teşekkür etti, telefonu kapattı. Haberleri öğrendiğinde Herman yeniden sevindi.

«Görüyorsun Carl. Madalyonun öteki yüzü böyle. İnsanlar nazik ve müteşekkirdir. Kardinal de eski tilkilerden. Sen belki bilmiyorsun ama Vatikan'ın sıkı öğlanlardan oluşan bir güvenlik kadrosu var. Tanrı yolunda kafa kırmaları için onları engelleyen hiçbir şey yok. Şu Francone besbelli onlardan biri. Şimdi kendimi daha iyi hissediyorum, çok daha iyi! Haydi eve yemeğe gidelim.»

Yemek sırasında Lotte çok sessizdi. Ama daha sonra, Frank'lar öğle uykusuna çekildiklerinde, tavrını açıkça ortaya koydu.

«Floransa'ya gitmiyorum Carl. Sen yanımda olma

dıkça ne Ischia'ya ne de Roma dışında başka bir yere gitmiyorum. Eğer sen tehlikedeysen bunu seninle paylaşmam gerek, yoksa hayatında bir parça eşyadan başka bir şey olamam.»

«Lütfen liebchen, makul ol. Bana hiçbir şey ispat etmek zorunda değilsin.»

«Bunu kendime ispat etmek zorunda olduğumu düşündün mü hiç?»

«Neden ama?»

«Çünkü evlendiğimizden beri ben hep yatağın rahat tarafındayım. Önce önemli bir bilim adamının karısı, sonra Tübingen'de Frau Profesör. Çocuklara ve eve bakmaktan başka düşünmek zorunda olduğum pek bir şey yoktu. Sen rüzgarı tutan güçlü bir duvardın. Yalnız başıma kendimi denemek zorunda kalmadım hiç. Hiçbir zaman bir rakibim olmadı. Her şey olağanüstüydü ama şimdi benim yaşımdaki diğer kadınlara bakınca kendimi yetersiz hissediyorum.»

«Buna ne gerek var? Sanıyor musun ki sen olmadan, bana verdiğin sevgi dolu yuva olmadan ben başarılı olabilirdim?»

«Sanırım evet. Bu şekilde değil belki. Ama, evet, bensiz de başarabilirdin. Burnu havada bir bilim adamı değilsin sen. Maceracı bir yanın var. Bu yanının zaman zaman dışarıyı gözlediğini hissettim. Hemen kapıyı kapattım çünkü beni korkutuyordu. Ama şimdi onu daha fazla görmek, daha iyi tanımak, çok geç olmadan tadına varmak istiyorum.»

Lotte ağlıyordu. Mendelius uzanıp onu kendine çekti, hafifçe okşadı.

«Üzülecek hiçbir şey yok liebchen. Burada birlikteyiz. Niyetim seni başımdan savmak değil. Dün ansızın, kötülüğün yüzünü gördüm; gerçek kötülük. Şu kız Katrin'den daha büyük olamazdı, Dolci'nin Madonna'larından biri gibiydi. Ama soğukkanlılıkla bir adama ateş etti. Öldürmek için değil, erkekliğini sakatlamak için... Böyle zalimliklerle yüz yüze gelmeni istemiyorum.»

«Ama yüz yüzeyim Carl. Senin kadar ben de bunun bir hedefiyim. Katrin, Paris'e giderken yeniden gençleşmeyi, onun yerine kendim gitmeyi istedim. Kıskanıyordum çünkü benim hiçbir zaman sahip olama-

dığım bir şeyi elde ediyordu. Johann'la kavga ettiği-
nizde bir bakıma sevinirdim. Çünkü kavgadan sonra
bana gelirdi. Sayesinde seni kışkandırabileceğim genç
bir sevgili gibiydi o... İşte her şey ortada artık. Eğer
benden nefret edersen buna dayanamam artık.»

«Senden nefret edemem *liebchen*. Uzun süredir
sana kızamıyorum.»

«Meselenin bir yanı da bu bana kalırsa. Benimle
kavga etmene ihtiyacım vardı.»

«İine de seninle kavga edecek değilim Lotte.» Bir-
den sıkıntıyla uzaklaştı. «Biliyor musun niye? Çünkü
hayatımın ilk yıllarında bağlı bir insandım ben. Ka-
bul ediyorum, kendim istemiştim, ama yine de bağlıy-
dım. Özgürlüğümü kazandığımda ise benim için her
şeydi o. Artık kimseye kölelik etmeye dayanamaz-
dım... Bir eş istemiştim, kukla değil. Neler olup bitti-
ğini görüyordum ama bunu kendin fark edip de ken-
dini değiştirinceye kadar seni zorlayamazdım. Doğru
ya da yanlış, ben böyle hissettim.»

«Peki şimdi Carl, şimdi nasıl hissediyorsun?»

«Korkuyorum!» dedi Carl Mendelius. «Bizi sokak-
larda neyin beklediğinden korkuyorum. Dahası Jean
Marie'yi gördüğüm zaman neler olacağından korku-
yorum.»

«Ben, bizim hakkımızda ne olacak diye sormuş-
tum.»

«Ben de bundan söz ediyorum *liebchen*. Hangi yö-
ne gitsek tehlikedeyiz. Benimle birlikte olmanı istiy-
yorum ama ne bana ne de kendine bir şeyler kanıtla-
manı değil. Bu tıpkı sevişebildiğini göstermek için se-
vişmeye benziyor... Bu olağanüstü olabilir ama sev-
giyle hiçbir ilişkisi yok. Kısacası, her şey sana bağlı
liebchen.»

«Sana kaç türlü söylemem gerek Carl? Seni sevi-
yorum. Şu andan itibaren sen neredeysen ben de o-
radayım.»

«Keşişlerin sana Monte Cassino'da bir yatak ayı-
racaklarını pek sanmam. Ama bunun dışında hari-
ka! Beraberiz.»

«İyi,» dedi Lotte sırtarak. «Öyleyse yatağa gel
Herr Profesör. Roma'daki en emin yer burası.»

Prensip olarak iyi bir fikirdi, ama bunu eyleme

geçirmeye fırsat bulamadılar. Hizmetçi kapıyı vurdu ve Georg Rainer'in Die Welt'in bürosundan telefonla aradığını söyledi. Rainer'in yaklaşımı sevimli ama ciddi idi.

«Meşhur oldun Carl. Gazetem için seninle röportaj yapmam gerek.»

«Ne zaman?»

«Hemen şimdi, telefonda. Zamanım sınırlı.»

«Devam et.»

«O kadar hızlı değil Carl. Ortak bir dostumuz var. O yüzden, bir defaya mahsus, oyunun sırlarını vereceğim sana. Cevap vermeyi reddedebilirsin ama gizli kalmasını istediğin hiçbir şeyi anlatma. Söylediğin her şeyi basacağım. Açık mı?»

«Açık.»

«Bu konuşma senin rızanla kaydediliyor. Kabul mü?»

«Kabul.»

«Devam ediyoruz. Profesör Mendelius, dün atik davranıp Senatör Malagordo'nun hayatını kurtardınız. Uluslararası bir şöhet olmak nasıl bir duygu?»

«Rahatsız edici.»

«Davranışınızla ilgili bazı tahrik edici başlıklar atıldı. Bir tanesi sizin için Corso Kahramanı diyor. Bu konuda neler hissediyorsunuz?»

«Abartma. Kahramanca bir şey yapmadım. Yalnızca temel ilk yardımı uyguladım.»

«Peki şuna ne dersiniz: 'Eski Jesuit, terörist çetelere karşı tanıklık ediyor'?»

«Abartma. Ben yalnızca suçun işlenişine tanık oldum. Sanırım polis daha başka pek çok kişiden bilgi almıştır.»

«Ateş eden kızı da tanımladınız.»

«Evet.»

«Bu tanımlama doğru ve ayrıntılı mıydı?»

«Evet.»

«Böyle bir kanıt sağlamakla büyük bir risk altına gireceğinizi düşündünüz mü hiç?»

«Sessiz kalsaydım daha büyüğü altına girecektim.»

«Neden?»

«Çünkü vahşet, insanların konuşmaya ve karşı eyleme geçmeye korktuğu yerde serpilir.»

«Misillemeden korkuyor musunuz Profesör?»

«Korkmuyorum. Ama hazırlıklıyım.»

«Nasıl hazırlandınız?»

«Yorum yok.»

«Kurtardığınız adamın Yahudi, sizin ise bir Alman olmanız konusunda bir yorum yapılabilir mi?»

«Ah, Hazreti İsa da Yahudiydi. O'nun halkından birine hizmet ettiğim için sevinçliyim.»

«Diğer bir konu Herr Profesör. Anladığım kadarıyla bu sabah Alman Akademisinde çok dramatik bir konferans verdiniz.»

«Hoş karşılandı. Dramatik olarak nitelendiremem.»

«Bizim raporumuz şöyle. Aktarıyorum: 'İncilde önceden belirtildiği gibi, dünyanın sonunun gelmesinin gerçek ve mümkün olduğuna inanıp inanmadığı sorulduğunda Profesör bunun yalnızca mümkün değil aynı zamanda pek yakın olduğunu belirtti.»

«Hangi cehennemden aldın bunu?»

«İyi kaynaklarımız var Profesör. Haber doğru mu yanlış mı?»

«Doğru,» dedi Mendelius. «Ama Tanrı'dan bunu basmamamı dilerim.»

«Sana kuralları söylemiştim dostum. İstersen kelimesi kelimesine tekrar ederim.»

«Yapamam Georg. En azından şimdilik.»

«Bu ne anlama geliyor Profesör. Kendinizi bu derece ciddiye mi alıyorsunuz?»

«Bu durumda evet.»

«Demecinizi basmam için çok daha geçerli bir neden.»

«Ne derece iyi bir gazetecisin Georg?»

«Şimdiye dek iyi götürdüm, öyle değil mi?» Rainer'in kahkahası hatta cınladı.

«Sana bir pazarlık teklif ediyorum Georg?»

«Asla pazarlık yapmam. Biraz zor bu. Kafanın içinde neler var?»

«Dünyanın sonu hikayesini yok et sana daha büyük bir haber vereceğim.

«Aynı konuda mı?»

«Yorum yok.»

«Ne zaman?»

«Bir hafta sonra.»

«Cuma'ya. Bana ne vermeyi umuyorsun. İsa'nın İkinci Doğuşunun tarihini mi?»

«Ernesto'da öğle yemeği için yer ayırt.»

«Öykü ilginç mi olacak?»

«Söz.»

«Pazarlığın kabul edildi.»

«Teşekkürler Georg.»

«Bunu hatırlatacak bant hâlâ bende. Auf wiedersehen Herr Profesör.»

«Auf wiedersehen Georg.»

Alıcıyı yerine koydu ve tavandaki keçilerle çobanların kayıtsız bakışları altında şaşkın ve düşüncelerle dolu olarak kalakaldı. Farkında olmadan bir mayın tarlasına girmişti. İhtiyatsız en küçük bir harekette ayaklarının altında patlayabilirdi.

BÖLÜM DÖRT

Kardinallerinin şöförü ve güvenlik adamı Domenico Giuliano Francone, görünüş ve karakter olarak orijinal bir adamdı. Bir seksen boyunda, atlet yapılıydı. Keçi gibi sırttan bir yüzü ve sabırla boyanmış karmakarışık kıvrık saçları vardı. Kırk iki yaşında olduğunu söylüyordu ama muhtemelen ellisini geçmişti. İsviçre sınırındaki nöbetçiliğinden öğrendiği Almancası, berbat bir Cenova Fransızcası ile Amerikan İngilizcesi vardı. İtalyancayı Sorrentine monotonluğuyla konuşuyordu.

Hayatı oradan oraya sürüklenmekle geçmişti. Amatör bir güreşçi ve bisiklet şampiyonuydu. Carabinieri'de çavuşluk, Alfa'yarış takımında makinistlik yapmış, karısının ölümüyle tam bir ayyaş ve zampara o-

lup çıkmıştı. Sonra dini çevreye girmiş Kardinallerinin kilisesinden zangoç olarak görev almıştı.

Francone'nin çalışkanlığı, bağlılığı ve belki biraz da ipsisizliğinden gelen hızlılığından etkilenen Kardinal onu özel hizmetine almıştı. Gördüğü polis eğitimi, arabaya sürmekteki ustalığı, silah bilgisi ve yakın dövüş tecrübesi sonucu koruyuculuk görevini yüklenmişti. Din adamları korktuklarını göstermeye cesaret edemezken, İtalyan hükümeti korkusunu bir sır gibi saklamamış, akla uygun önlemler alınmasını istemişti.

Mendelius'larla Frank'ları pazar günü öğleden sonra Tarquinia'daki Etrüsk katakomplarına gezmeye götürürken bütün bunları ayrıntılarıyla yağlaya ballaya anlattı Domenico Francone. Otoritesini kurunca da kuralları koydu :

«Sizin güvenliğinizden Kardinale karşı sorumluyum. Onun için ne söylersem, lütfen, itirazsız yapacaksınız. Eğer size yatın dersem yatacaksınız. Eğer arabayı çılgınca sürersem nedenini sormadan sıkı sıkıya tutunacaksınız. Restoranda masa seçimini bana bırakacaksınız. Siz Profesör, eğer Roma'da yaya olarak dolaşmak isterseniz, ben arabayı park edip sizi izlemeye hazır oluncaya kadar bekleyeceksiniz... Böylece ben güvenlik işini hallederken, siz de kafanızdaki işlerinizi düşünürsünüz. Ben bu işlerden iyi anlarım...»

«Size güvenimiz tam,» dedi Mendelius nazikçe, «ama şu anda bizi izleyen biri var mı?»

«Hayır Profesör.»

«O zaman biraz daha yavaş gitmek mümkün mü? Hanımlar çevreyi görmek isterler.»

«Elbette! Özür dilerim!... Burası son derece tarihi bir yer, bir sürü Etrüsk mezarı var... Bildiğiniz gibi izinsiz kazı yapmak yasak. Yine de gözden uzak köşelerde yağmacılık sürüyor. Ben Carabinieri'deyken...»

Francone'nin anıları sel gibi boşandı. Omuzlarını silkip gülümsediler ve Tarquinia'ya uzanan yolun geri kalan kısmında uyukladılar.

Süslü mezarların sakinlerini ziyaret etmek için yumuşak sesli bir rehberi izleyerek buğday tarlaları arasından geçtiler. Franco'neyi arabanın yanında nöbetçi olarak bırakmış olmak huzur vericiydi.

Olgun başaklar arasında gezinen rüzgarın fısıltıları ve tarla kuşlarının cıvıltılarıyla dolu sessiz, sakin bir yerdi burası. Manzara büyüleyiciydi: Aşağıdaki kahverengi köylere uzanan yeşil arazi, ötedeki masmavi denizde Sardinya'ya yol alan yatlar ve rüzgârın şişirdiği yelkenliler... Lotte kendinden geçti. Mendelius, uzun zamanlar önce yok olmuş bu insanların yaşantısını onun gözünde yeniden canlandırmaya çalıştı.

«Etrüskler başarılı birer tüccar ve gemiciydiler. Akdeniz'in bu kısmına kendi isimlerini verdiler: Tiran Denizi. Topraktan demir ve bakır çıkardılar. Bronzu buldular. Buradan Po vadisine ve güneyde Capua'ya kadar uzanan bu zengin toprakları işlediler. Müziği ve dansı sevdiklerinden büyük fiestalar düzenlerlerdi. Öldükleri zaman en iyi giysileri, yiyecek ve şarapla gömülürlerdi. Mezarlarının duvarlarına yaşamlarını anlatan resimler işlenirdi...»

«Ve şimdi hepsi yok olmuşlar,» dedi Lotte usulca. «Ne gelmiş başlarına?»

«Zenginleşip tembelleştiler. Törelerinin ardına gizlendiler, modası geçmiş tanrılara bağlandılar. Köleleri ve emirlerinde çalışan diğer insanlar başkaldırdılar. Zenginleri Roma'lıların himayesine sığınmak için servetleriyle kaçtılar. Ticaret yollarını Yunanlılar ve Fenikeliler ellerine geçirdiler. Dilleri bile yok oldu.» Mezar taşının üzerindeki yazıyı okudu. «Ah tarihi Veii!* Sen bir zamanlar bir krallıktın, meydan yerinde altın bir taht vardı. Şimdi başıboş çobanlar duvarların arasında kaval çalıyorlar ve mezarların üzerinde tarlaların ekinlerini biçiyorlar.»

«Çok hoş. Kim yazmış bunu?»

«Bir Latin şairi, Propertius.»

«Bizim uygarlığımız hakkında neler yazılacağını merak ediyorum.»

«Tek bir satır yazacak biri bile kalmayabilir,» dedi Mendelius karamsarca. «Ve kesinlikle mezarlarımız üzerinde kır resimleri bulunmayacak. Bu insanlar, hiç değilse, hayatın süreceğini umuyorlardı. Bizse kıyameti bekliyoruz.»

* Roma'nın kuzeyindeki bu eski Etrüsk kasabası, İ.Ö. 396'da Romalılar tarafından yıkıldı.

«İç karartıcı şeyler düşünmeyi reddediyorum,» dedi Lotte. «Burası güzel bir yer, günün tadını çıkarmak istiyorum.»

«Özür dilerim.» Mendelius gülümsedi ve onu öptü. «Şimdi kızaracak olan yüzünü gizlemeye hazırlan. Etrüksler seksten de hoşlanırlardı ve bununla ilgili ilginç resimler yaptılar.»

«Harika!» dedi Lotte «en açık saçık olanları göster ve tuttuğun elin Hilde'nin değil benim elim olmasına dikkat et!»

«Erdemli bir kadın için *liebchen*, çok kötü düşüncelerin var!»

«Buna sevinmelisin sevgilim.» Lotte mutlulukla kıkırdadı. «Ama Tanrı aşkına çocuklara söyleme.»

Mendelius'un elinden tuttu ve rehberine doğru çekti. Rehber, arkeolog ünvanını yeni almış, mesleğine coşkuyla bağlı, hoş tavırlı genç bir çocuktü. İki seçkin bilim adamının varlığından duyduğu heyecanla tüm dikkatini kadınlara verdi. Mendelius ve Herman Frank arkada sessizce çene çalıyorlardı.

«Hilde'yle durumu konuştum. Sizin tavsiyenizi almaya karar verdik. Yavaş yavaş çiftliğe taşınacağım. Yazmak için bir program hazırlayacağım. Bir dizi kitap için anlaşma yapabilirsem, bu hem işime bir süreklilik kazandırır hem de mali güvence sağlar.»

«Benim yayıncı da böylesini tavsiye eder.» Mendelius onu yüreklendirdi. «Yayıncıların bu tür projeleri sevdiklerini çünkü okuyucu kitlesi sağlamak için vakit kaldığını söyler. Roma'ya döndüğümüzde ona uğrayıp ne gibi gelişmeler olduğuna bakacağım. Hafta sonlarını hep evinde geçirir.»

«Yalnız beni üzen bir şey var Carl...»

«Nedir?»

«Şey, biraz sıkıcı bir şey...»

«Haydi canım, biz eski arkadaşız. Derdin ne?»

«Hilde. Ondan oldukça yaşlıyım. Yatakta eskisi kadar iyi değilim. Hilde bunun önemli olmadığını söylüyor. ona inanıyorum. Belki de inanmak istiyorum. Roma'da iyi bir hayatımız var; bir sürü dost, ilginç ziyaretçiler... Bu... Bu, işi dengeliyor gibi. Emekli olunca benim yapacak işim olacak ama o bir çiftçi karısı gibi dağda br kulübeye tıkılıp kalacak. İşlerin na-

sıl yürüyeceğini bilemiyorum. Çocuklarımız ya da torunlarımız olsaydı daha kolaylaşabilirdi, ama... Onu kaybetmek beni öldürebilir Carl!»

«Seni bu şekilde düşündüren ne?»

«İşte bu!» Yeni bir mezarın kapısını açmakta olan rehberi ve iki kadını işaret etti. Hilde oğlanla şakalaşıyor, kahkahaları tepelerde çınliyordu. «Biliyorum, ben aptal bir ihtiyarım, ama kıskanıyorum... Ve korkuyorum!»

«Bu sözlerini yut!» Mendelius onu tersledi. «Yut ve ağzını kapat. Birlikte güzel bir yaşantınız var. Hilde seni seviyor. Bunun tadını çıkar. Kimsenin sonsuz bir garantisi yok. Kimsenin bunu istemeye hakkı da yok. Üstelik ne kadar korkarsan yatak işi o kadar kötüler. Herhangi bir doktor böyle diyecektir.»

«Biliyorum Carl. Ama bazen çok güç...»

«Her zaman güçtür.» Mendelius karşı çıktı. «Karı sende çok çocuklarla ilgileniyor görüldüğü zaman güçtür. Veletler senin istediğinden başka türlü büyümekte direttikleri zaman güçtür. Malagordo gibi yolda giderken karşına güzel bir kız çıkıp bacaklarının arasına silahını boşaltınca da güçtür. Toparla kendini Herman. Mutlu olmak için çok şey gerekmez.»

«Üzgünüm.»

«Üzülme. İcini boşalttın, artık unut.» Elindeki kataloğun sayfalarını karıştırdı. «Bu, flütçüsü ve lavtasıyla Leoparlar Mezarı. İçeri girip kızlara katılalım.»

Rehber, antik bölmenin içinde freskoların anlamlarını açıklarken Mendelius'un aklına bir düşünce takılıverdi. Eski Papa Jean Marie Barette, İsa'nın İkinci Doğuşunu ilan etmek ihtiyacını hissediyordu. Ama bakalım insanlar gerçekten bunu öğrenmeyi istiyorlar mıydı? Dağın tepesinden bağırان can sıkıcı bir peygamberi dinlemek istiyorlar mıydı? Eski Etrüsklerin ölülerini, yemek, şarap ve kendisine arkadaşlık edecek bir leoparla birlikte, flüt ve lavta sesleri içinde sonsuz bir varoluşa gömdükleri Milattan önceki 500'üncü yıldan beri insan tabiatı pek değişmemiştir.

O gece, Mendelius ve Lotte, yemeklerini Appian yolundaki bir trattoria'da yediler. Geveze Francone onları buraya getirmişti. Kendisine çok çalıştığını söylediklerinde, «Kardinalime karşı sorumluyum,» diyerek onları susturdu. Sırtları duvara dönük olarak oturmalarını emretti, sonra yemeğini yemek için mutfağa çekildi. Ama daha önce arabanın altına bomba konup konmadığını kontrol etti ve avluyu gözden geçirdi.

Akşamın ev sahipliğini, Mendelius'un kitaplarını İtalya'da basan Enrico Salamone üstlenmişti. Yabancı ve tercihan zeki kadınlara düşkün, orta yaşlı bir be-kardı. Bu akşamki eşi, Endonezyalı bir diplomattan boşanmış bir kadın, Madam Barakat'dı. Salamone bilimselliği takdir eden zeki ve başarılı bir editördü. Ama güncel ve sansasyonel konuları da küçümsemezdi.

«Kendi isteğinle görevden çekilmek, düşün Mendelius. Güçlü kuvvetli, zeki, henüz altmış yaşlarında olan bir Papa, hükümdarlığının yedinci yılında ayrılıyor. Bunun ardında büyük bir hikaye yatıyor olmalı.»

«Muhtemelen öyledir.» Mendelius ilgisiz gibi davranıyordu. «Ama bunu ortaya çıkarıncaya kadar yazarımızın beli kırılacak. Dünyanın en iyi gazeteleri bile ancak birkaç kırıntı bulabildiler.»

«Ben seni düşünüyordum. Carl.»

«Unut bunu Enrico!» Mendelius güldü. «Önümde yeterince iş var.»

«Ona anlatmaya çalıştım,» dedi Madam Barakat. «Biraz da dışarıya bakmalı. Batı, küçük ve kısır bir dünya. Yayıncılar yeni pencereler açmalı: Müslümanlığa, Budizme, Hinlilere. Bütün devrimler özünde dinsel-dir.»

Salamone başını sallayarak isteksizce onayladı. «Anlıyorum. Biliyorum. Ama doğruyu bize yorumlayacak yazarlar nerede? Gazetecilik yeterli değil, propaganda ise kadın ticareti gibi. Eski gelenek ve inançlar konusunda bilgili şair ve öykü yazarlarına ihtiyacımız var.»

«Bana öyle geliyor ki,» dedi Lotte, «herkes yük-sekten atıp tutuyor. İnsan kargaşalıklar içinde öykü

anlatamaz. Televizyon bangır bangır bağıırken de şiir yazılmaz.»

«Bravo liebchen!» Mendelius onun elini sıktı.

«Gerçek bu» Harekete geçmiş savaşımaya hazır-
dı. «Benim pek aklım ermez ama Carl, en iyi çalış-
malarını sessiz, sakın yerlerde yapmıştın. Sen de En-
rico, müsvetteler hazır oluncaya kadar yazarları oda-
larına kilitlemeyi istediğini söylemiştin.»

«Söyledim Lotte. Buna inanıyorum» Yarım ağız-
la sırıttı. «Ama kocan bile tasarladığı derecede yal-
nızlığa çekilemiyor... Sahi Roma'da ne yapıyorsun
Carl?»

«Söyledim sana. Araştırma, birkaç konferans,
Lotte ile bir tatil.»

«Bir söylenti var,» dedi Madam Barakat tatlı bir
sesle. «Eski Papa tarafından size bir görev verilmiş.»

«Kitap teklifim de bundan dolayı,» dedi Enrico
Salamone.

«Nereden duydunuz bu saçmalığı?» Mendelius si-
nirlenmişti.

«Uzun hikaye.» Salamone keyifli ama ihtiyatlıydı.
«Güvenilir olduğuna seni temin ederim. Biliyorsun ben
Yahudiyim. İsrail elçisini ve onun Roma'ya takdim
etmek istediği ziyaretçileri tabiatıyla ben ağırlarım.
Bir takım ortak çıkarlar üzerine konuşmalar yapma-
mız da doğal. Şimdi... Vatikan, İsrail'i resmen tanı-
mayı her zaman reddetmiştir, çünkü Arap dünyasıyla
sürtüşmek istememiştir. Ellerinden gelseydi Kudüs'te-
ki Kutsal Yerler üzerinde egemenlik iddia edebilirler-
di. Haçlı seferlerinin izleri! Bu durumun, XVII. Gre-
gory sayesinde değişebileceği umuluyordu. Onun İs-
rail'e olan diplomatik ilişkilere gösterdiği ilgi olum-
luydu. Böylece, bu ilkbaharın başlarında Papa ile İs-
rail büyükelçisi arasında özel bir görüşme yapıla-
caktı. Papa, gerek içeride, gerekse dışarıda, Arap li-
derleriyle olan sorunlarında samimiydi. Durumu sü-
rekli araştırmak istiyordu. Resmi olmayan, kişisel bir
elçisinin İsrail'de hoş karşılanıp karşılanmayacağını
sormuştu büyükelçiye. Verilen cevap doğallıkla olum-
luydu. Sen de Papa'nın önerdiği isimler arasınday-
dın...»

«Ulu Tanrım!» Mendelius gerçekten sarsılmıştı.

«Bana inanmalısın Enrico. Bu konuda kesinlikle hiçbir şey bilmiyorum.»

«Doğru.» Lotte onu destekledi. «Yoksa ben de bilirdim. Bu konudan hiç söz edilmedi. Hatta en son...»

«Lotte, lütfen!»

«Özür dilerim Carl.»

«Yani herhangi bir görev yoktu.» Madam Barakat onları yatıştırdı. «Ama haberleşmeniz oldu değil mi?»

«Özel olarak madam,» dedi Mendelius sertçe. «Eski bir dostluk meselesi... Konuyu değiştirmek isterim.»

Salamone omuzlarını silkti ve kabul ettiğini belirterek elini kaldırdı. «Güzel! Ama denediğim için hoş gör. Beni iyi bir yayıncı yapan şey bu. Söyle bakalım, yeni kitabın ne alemde?»

«Yavaş gidiyor.»

«Müsvetteler ne zaman hazır olur?»

«Altı-yedi ay.»

«Umarım o zaman yine çalışacak halde oluruz.»

«Neden olmasın?»

«Gazeteleri okursan sevgili Profesör, yukarıdakilerin bizi bir savaşa sürüklediklerini görürsün.»

«Bir on iki aya daha ihtiyaçları var,» dedi Madam Barakat. «Sana hep söylüyorum Enrico. On iki aydan önce bir şey olmaz. Ancak ondan sonra...»

Gecenin neşesi çoktan kaçmıştı ama sonuna kadar oturmak zorundaydılar. Uyuyan şehrin arasından arabayla geçerken birbirlerine sokuldular ve Francone'nin çenesinin düşmesinden korkarak alçak sesle konuştular.

Lotte sordu: «Bütün bunların anlamı ne Carl?»

«Bilmiyorum *liebchen*. Salamone zeki davranmaya çalışıyordu.»

«Madam Barakat'da şirretin teki.»

«Salamone tuhaf kişiler buluyor değil mi?»

«Eski dostlarla yeni yatak arkadaşları bir arada olmaz.»

«Doğru. Enrico bunu daha iyi biliyor olmalıydı.»

«İsraillilerle Jean Marie hakkında söylediklerinin doğru olduğunu sanıyor musun?»

«Belki. Ama kim bilir? Roma'da her zaman fısıltı-

lar dolaşır. Güç olan seslerin isimlerini doğru koya-bilmek.»

«Böyle dolaplar çevrilmesinden nefret ediyorum.»

«Ben de **liebchen**.»

Mendelius gerçekte neler hissettiğini ona açık-layamayacak kadar yorgundu. Öürümcek ağına, ne ka-çabildiği ne de uyanabildiği bir karabasanın iplerine yakalanmış bir adamdı.

«Yarın ne yapıyoruz?» diye sordu Lotte uyuklu bir halde.

«Sence bir sakıncası yoksa, Katakomplardaki gös-teriye, sonra da Frascati'de öğle yemeği yemeğe gi-debiliriz. Yalnızca ikimiz.»

«Bir araba kiralayamaz mıyız?»

Mendelius acıyla gülüp başını salladı. «Korkarım olmaz **liebchen**. Roma'dan alacağın bir ders daha var. Tanrı'nın Tazılarından kaçılmaz.»

Geveze de olsa Domenico Francone iyi bir bekçi köpeğiydi. Onları Frank'ların apartmanına bırakma-dan önce bloğun çevresinde iki tur attı ve eski kapı arkalarından kapanıncaya kadar gecenin tehlikeleri-ni kollamak için bekledi.

San Callisto'nun bahçesinde **bougenvillaelar** alev alevdi; güller ilk goncalarını vermeye başlamıştı; kum-rular şapelin arkasındaki kümeslerinde uçuşuyorlar-dı. Her şey yıllar önce yaptığı ilk ziyaretindeki gi-biydi. Rehberler bile sanki aynıydı. Bir düzine ülke-den gelme yaşlı gönüllüler. Kendilerini, eski şehit-lerin mezarlarını ziyarete gelen hacı gruplarına çe-virmenlik yapmaya adanmışlardı.

Küçük şapelde hayalet falan yoktu, yalnızca ola-ğanüstü bir sessizlik sürüyordu. Ne barok'un hey-beti ne de Ortaçağ groteski vardı. Semboller bile ba-sit ve zarifti. Sadakat çapası, kurtuluşun zeytin da-lını taşıyan kumru, sırtında kutsal ekmek somun-larını taşıyan balık. Bütün yazıtlar ümit ve barıştan söz ediyordu: **Vivas in Christo. In pace Christi. Vale** (refah) sözcüğü hiç kullanılmamıştı. Aşağıdaki loş la-birentler bile dehşet verici değildi. Ölülerin konu-ğu duvar oyukları olan **Loculi**'lerde yalnızca kırık ve tozlu çömlek parçaları kalmıştı.

Papaların Şapelinde, bir Alman rahibin bir grup Bavyeralı ziyaretçiyle yaptığı ayine katıldılar. Şapel, geniş ve kemerli bir odaydı. Rossi Kontu, 1854'de, ilk papalardan beşinin istirahatgâhını bulmuştu burada. Bir tanesi madenlere köle olarak Sardinya'ya sürgün edilmiş ve orada ölmüştü. Vücudu sonradan buraya getirilip gömülmüştü. Bir başkası Decius katliamında öldürülmüş, bir diğeri ise gömüldüğü bu yerin girişinde kılıçtan geçirilmişti. Şimdi, onları yok eden dehşet hemen hemen unutulmuştu. Burada huzur içinde uyuyorlardı. Hatıraları, kendilerinin hiç bilmedikleri bir dilde anılıyordu.

Ayin gereği, Lotte ile sünger taşından zemine diz çöktüler. Mendelius rahiplik günlerini anımsadı ve bundan yoksun olduğu için içinde bir burukluk duydu. Kilisenin ilk zamanlarında böyle değildi. Şimdi bile Uniat'lar rahiplerin evlenmesine izin veriyorlardı. Ama Romalılar bekarlığa inatla yapışmışlar, mitler ve dinsel yasalarla, bunu desteklemişlerdi. Mendelius, bu konuda bir sürü yazı yazmış, toplantılarda tartışmıştı. Ama kendisi evli olduğundan güvenilir bir tanık gözüyle bakılmamış, yasa yapıcılar tarafından önemsenmemişti.

Ama gelecekte —pek yakın gelecekte— bekar adayların kaynağı kurduğunda ve cemaat çığlıklar atarak bir vekil aradığında ne olacaktı? Tanrı Kelâmını duyup Hayat Ekmeğini inançla bölüştüğü süreç, kişinin erkek ya da kadın, evli ya da bekâr olması hiçbir şey ifade etmezdi. Vatikan'daki Kardinaller, dikkatlice düzenlenmiş bir geleceğin ardına saklanarak, sorunu hâlâ hasır altı ediyorlardı. Drexel bile böyleydi. Çünkü, hem mücadele edemeyecek kadar yaşlı hem de komutanına meydan okumayacak kadar iyi bir askerdı. Jean Marie, genelgesinde sorunu su yüzüne çıkarmıştı. Sindirilmesinin bir nedeni de buydu. Karanlık günler yeniden geliyordu. Çoban yere yıkılacak, sürü dağılacaktı. Dünyanın çatısı üzerlerine yıkılırken onları kim toparlayacak, sevgi içinde kim birleştirecekti?

Rahip ayinden sonra cemaati ayağa kaldırdığında Mendelius başını eğdi içinden bir dua okudu: «Tanrım, bana gerçeği bilecek kadar ışık, benden is-

tenileni yapabilecek kadar güç ver.» Birden kontrolünü yitirip ağlamaya başladı. Lotte uzanıp elini tuttu. Mendelius, ayın bitene kadar, ümitsiz ve sessiz, karısına tutundu. Sonra gün ışığına, gül bahçesine çıktılar.

Mendelius, pazartesi sabahı erkenden —Lotte daha banyo yapıyordu— Salvador Mundi hastanesine telefon etti ve Senatör Malagordo'nun durumunu sordu. Evvelki gibi, resepsiyondan koğuş hemşiresine, ondan da güvenlik görevlisine iletiler. Sonunda senatörün oldukça iyileştiğini ve kendisini mümkün olan en kısa zamanda görmek istediğini söylediler. Öğleden sonra saat üç için randevu aldı.

Endişesi gitgide artıyordu ve şundan çok daha emindi ki, Jean Marie ile görüşeceği çarşamba günü hayatında bir dönüm noktası olacak. Jean Marie'nin vahiy aldığını kabul edemezse, ilişkileri onarılmaz şekilde bozulacaktı. Eğer vahyi kabul ederse, hangi kılgıya bürünürse bürünsün görevi de kabul edecekti. Sonuç ne olursa olsun yakında gidecekti ve elden geldiğince az toplumsal sorumluluk istiyordu.

Bazı araştırmalar yapmıştı ama bölük pörçük olan ve fazla önem taşımayan bu yeni materyalle ilgilenemeyecek kadar meşguldü. Salı gününü Evangelistlerle birlikte geçirecekti. Konferanstaki sözlerinin basına sızmış olmasına hâlâ sinirleniyordu ama Protestan dinleyicilerin Jean Marie'nin sözlerine gösterecekleri tepkiyi görmeye de ihtiyacı vardı. Ortada, Georg Rainer'e verdiği söz de duruyordu. Şimdiye dek, ona neler söyleyeceği hakkında en küçük bir fikri yoktu.

Lotte hâlâ banyo yapıyordu. Notlarını toplayıp kahvaltı etmek için terasa yürüdü. Herman, Akademiye gitmek için erkenden çıkmıştı. Hilde masada yalnızdı. Mendelius'a kahve koydu ve ciddi bir şekilde söze girişti:

«Şimdi, sen ve ben küçük bir konuşma yapabiliriz. Seni sıkan bir şey var Carlo mio. Nedir?»

«Halledemeyeceğim bir şey değil.»

«Herman resimlere bakar, ben insanları okurum. Senin yüzünde baştan aşağı sıkıntı yazıyor. Senle ve Lotte ile ilgili her şey yolunda mı?»

«Tabii.»

«Öyleyse mesele ne?»

«Uzun hikaye Hilde.»

«Ben iyi bir dinleyiciyimdir. Anlat.»

Mendelius önce tereddüt etti, sonra sel gibi boşanan canlı sözcüklerle Jean Marie Barette ile olan dostluğunu ve içine düştüğü tuhaf geçidi anlattı. Hilde sessizce dinledi. Mendelius, fikir yürütüp polemiğe girmeden derdini anlatabildiği için içinde bir rahatlık duydu. Bitirdiği zaman, «İşte böyle hayatım,» dedi. «Çarşamba günü Jean Marie ile görüşmekten başka bir şey düşünemiyorum.»

Hilde Frank yumuşak elini onun yanağına koydu ve nazıkçe, «Bu çok ağır bir yük,» dedi. «Büyük Mendelius için bile! Böylece bazı şeyler de aydınlandı.»

«Ne gibi?»

«Herman'ın dağlarda fasulye, karnabahar ve keçi peyniri ile yaşama fikri.»

«Herman, Jean Marie hakkında sana anlattığım şeyleri bilmiyor.»

«Öyleyse derdi ne?»

«Yeni bir savaştan korkuyor. Hepimiz korkuyoruz. Senin için kaygılanıyor.»

«Ve ne biçim kaygılanmak! Son icadını biliyor musun? Seks hayatımızı yoluna koymak için hormon tedavisi yaptırmaya Zürih'e gitmek istiyor. Ona kendisini sıkılmamasını söyledim. Halimizden memnunum.»

«Peki, sen mutlu musun Hilde?»

«İnanır mısın, evet! Herman çok tatlı, onu seviyorum. Seks faslına gelince, gerçek şu ki ben de bu işte o kadar iyi değilim. Hiçbir zaman da olamadım. Ah, o ılık aşk oyunlarına bayılıyorum tabii, ama sonrası... Frijit değilim ama yavaş ve zor uyanıyorum, sonunda elde ettiğim şey ise zahmetine değmiyor. Görüyorsun işte, Herman'ın dert edeceği bir şey yok.»

«Bunları bir an önce ona söylesen iyi edersin. Şu sıralarda kendine pek güven duymuyor.»

«Bizi boşver Carl. Sonunda hallederiz. Evlendiğimizden beri Herman'ı idare ediyorum... Şu senin hikayene gelelim.»

«Senin buna göstereceğin tepkiyi merak ediyorum Hilde.»

«Şey, her şeyden önce, İtalya'da uzun süre kaldığımdan, azizler, mucizeler ve ağlayan bakirelerden kuşkuluyum. İkinci olarak, kendinden hoşnut bir kadıyım, ne falcılara ne de tarikatlara sürüklendim. Eğlenceli şeylerle uğraşmayı daha çok tercih ederim. Son olarak kendimle çok ilgilenirim. Kendi köşemde rahat olduğum sürece dünyanın geri kalan kısmını kafamdan silip atarım. Bu özelliğimi değiştirmem olanaklı değil.»

«Öyleyse meseleyi başka türlü ele alalım. Farzet ki perşembe günü Monte Cassino'dan döndüm ve sana: 'Hilde, biraz önce Jean Marie'yi gördüm, onun gerçekten bir vahiy aldığına inanıyorum. İsa ikinci kez gelecek ve dünya yakında sona erecek,' dedim. Ne yapardın?»

«Söylemesi güç. Ama kesinlikle ne kiliseye koşardım, ne yiyecek depolardım, ne de İsa'nın gelmesini ya da güneşin son kez doğuşunu seyretmek için Apeninlere tırmanırdım. Ya sen Carl? Sen nasıl bir tepki gösterirdin?»

«Bilmiyorum sevgili Hilde. Jean'ın mektubunu okuduğumdan beri gece gündüz bunu düşünüyorum, ama hâlâ bilmiyorum.»

«Tek bir açıdan bakılabilir bu meseleye.»

«Nasıl?»

«Şey, eğer gerçekten biri çıkıp da dünyaya son verecekse, her şey anlamını yitirir. Son büyük şamatayı beklemektense neden koca bir şişe viskiyle bir tüp barbitürat alıp uykuya dalmayalım? Sanırım pek çok kişi böyle yapardı.»

«Sahi yapar mıydın?» diye usulca sordu Mendelius. «Sahi yapabilir miydin bunu?»

Hilde fincanları yeniden doldurdu ve çöreginin üzerine sükûnetle tereyağı sürmeye koyuldu.

«Lânet olsun ki yapardım Carl! Ve uyanıp kendi çocuklarını yakmaya kalkışan bir Tanrı'nın suratını görmek istemezdim.»

Bunu gülümseyerek söylemişti ama Carl Mendelius onun ne demek istediğini kelimesi kelimesine anlıyordu.

Salvator Mundi hastanesine doğru yol alırlarken çenesi düşük Domenico Francone nedense suskun ve sinirliydi. Mendelius, dolambaçlı bir yoldan gittikle rini söyleyince, Francone:

«Ben işimi bilirim Profesör,» dedi. «Söz veriyorum geç kalmayacaksınız.»

Mendelius bu sözleri sessizce sineye çekti. Kendisini hiç keyifli hissetmiyordu. Hilde'yle yaptığı konuşma kafasında Jean Marie'nin davranışları ve genelgesi üzerine çok daha derin sorular uyandırmıştı. Dahası, onu devre dışı bırakan Kardinallerin davranışlarına da yeni bir ışık tutmuştu.

Bütün kıyamet edebiyatında, Eski ve Yeni Ahit'te, belli bir konu ısrarla belirtiliyordu: Seçkinler, ışı-ğın çocukları, iyi tohumlar, çobanın sevdiği koyunlar kötülerden ebediyen ayrılacaklardı. Kurtuluş onlar için kesindi. Yalnızca onlar son vaktin dehşetine dayanabilecekler, merhametli bir karara lâayık olacaklardı.

Bu, fanatiklerin, şarlatanların ve tarikatten olanların kolayca sarıldığı, paradokslar ve tuzaklarla dolu, tehlikeli bir doktrindi. Bin seçkin insan Guyana'da dinleri için topluca intihar etmişti. On milyon seçkin Japonya'da Saka Gakkai yapmıştı. Ay Mezhebi'nin Birleştirici Kilisesinde ise kurtuluş için üç milyon kişi seçilmişti. Bütün bu kişiler ve on bin değişik kültürdeki diğer milyonlarcası kendilerinin seçilmiş olduklarına inanıyorlar ve buna güçlü bir telkinle fanatikçe bağlanıyorlardı.

Evrensel bir panik halinde (Jean Marie'nin genelgesinin yayınlanması halinde olabileceği gibi) bu kesimler nasıl davranacaklardı? Bütün büyük dinlerin tarihleri yalnızca karamsar tahminler sunuyorlardı. Kısa bir süre önce Mehdi Müslümanlar Kâbe'yi basmışlar, rehineler alıp İslamın en kutsal yerinde kan dökmüşlerdi. Parousia'dan önce, grupların kendilerinden olmayanlara karşı geniş çapta ve kanlı dini seferler düzenlemeleri olası bir karabasandı. Pek çokları için böyle bir dehşete karşı yapılacak en akılcı iş, kısa ve acısız yoldan intihar etmek olacaktı.

Problemin Jean Marie ile birlikte harmanlamaları gereken en can alıcı noktası buydu. Bir kez va-

hiyden söz edince ortada mantık denen şey kalmıyordu. Akılcıların vahiy iddiasına verecekleri cevap, deliliğin son sınırına varıldığı yolunda olacaktı.

Francone, otomobili hızla Salvator Mundi'nin dairesel araba yoluna sürdü ve birden giriş kapısının önünde durdu. Kendisi dışarı çıkmadı, sadece, «Doğru içeri girin Profesör,» dedi. «Çabuk davranın.»

Mendelius bir an tereddüt etti, sonra kapıyı açıp resepsiyon kısmına daldı. Dışarı baktığında, Francone'nin arabayı sağlık personeline ayrılan yere park ettiğini ve dışarı çıkıp çevik adımlarla giriş kapısına doğru yürüdüğünü gördü. İçeri girinceye kadar bekledi onu, sonra sordu: «Bütün bunların anlamı ne?»

Francone omzunu silkti: «Sadece bir ön tedbir. Kapalı bir yerdeyiz, kaçacak yerimiz yok. Siz yukarı çıkıp senatörü görün. Ben bir telefon edeceğim.»

Swabian aksanıyla konuşan yaşlıca bir hemşire Mendelius'a asansöre kadar eşlik etti. Beşinci katta bir emniyet görevlisi kâğıtlarını kontrol etti ve onu koğuş hemşiresine teslim etti. Hastaların en iyi, otoritenin ciddi ellerinde iyileştigiğine inanan sert bir kadındı. Hastanın yanında en fazla on beş dakika kalmasını ve ne olursa olsun onu heyecanlandırmamasını söyledi. Mendelius uysalca başını eğdi. Kendisi de İsa'nın hizmetkârlarından çok çekmişti.

Malagordo yastıklarla desteklenmişti. Sol koluna serum bağlanmıştı. Ziyaretçisini görünce, ince, yakışıklı yüzü sevinçle aydınlandı.

«Sevgili Profesörüm! Geldiğiniz için sağolun. Sizi görmeyi öyle istiyordum ki.»

«Görüyorum ki sağlığınız iyiye gidiyor.» Mendelius yatağın kenarına bir iskemle çekti. «Kendinizi nasıl hissediyorsunuz?»

«Çok şükür, her gün daha iyi. Hayatımı size borçluyum. Anladığım kadarıyla benim yüzümden tehlikeye girdiniz. Ne diyeyim! Gazeteler bu derece sorumsuz olabiliyorlar. Size bir kahve söyleyebilir miyim?»

«Yo, sağolun. Öğle yemeğini geç yedim.»

«Zavallı memleketim için ne düşünüyorsunuz Profesör?»

«Bir zamanlar benim memleketim de böyleydi Se-tanrı'nın soytarıları

natör. Hiç değilse, pek çok yabancından daha iyi anlıyorum bunu.»

«Dört yüzyıl geriye, çeteler ve condottieri devrine döndük. İslah olasılığı çok az görünüyor bana. Koşmuş bir gölün kıyılarında dövüşen diğer bütün Akdenizliler gibi kaybolmuş bir kavimiz biz.»

Bu kederli sözler Mendelius'a yabancı değildi. Latinler, hiçbir zaman varolmamış bir geçmişin yasını tutuyorlardı. Konuşmalarındaki kasveti hafifletmeyi denedi Mendelius.

«Haklı olabilirsiniz Senatör, ama Castelli'deki şarapların hâlâ güzel olduğunu söylemeliyim. Zira Rosa'nın spagettisi de her zamanki gibi enfes, Pazar günü karımla öğle yemeğini orada yedik. İşin hoş yanı, Zia'nın beni rahiplik günlerimden anımsaması oldu. Bende bulduğu değişikliği de beğendi.»

Senatörün yüzü birden parladı. «Bana o kadının müthiş güzel olduğunu söylediler.»

«Artık değil. Ama büyük bir aşçı ve orayı demir gibi bir bilekle yönetiyor.»

«Pappagello'da bulundunuz mu?»

«Hayır.»

«Orası da bir başka güzellikte bir yer.»

Bir an sessizlik oldu, sonra Malagordo, yüzünde çarpık bir gülümsemeyle, «Hep bayağılıklardan söz ediyoruz,» dedi. «Bilmem neden hayatımızı böyle şeylere harcıyoruz.»

«Bu bir tedbir,» dedi Mendelius sırtarak. «Şarap ve kadın güvenilir konulardır. Para ve politika ise kafaların kırılmasına yol açar.»

«Politikadan çekiliyorum,» dedi Malagordo. «Buradan çıkar çıkmaz karımla Avustralya'ya göç ediyoruz. İki oğlum orada, işleri de yolunda. Dahası, pen-guenlerden önceki son durak orası. Büyük çöküş sırasında Avrupa'da olmak istemiyorum.»

«Avrupa'nın çökeceğine inanıyor musunuz?» diye sordu Mendelius.

«Bundan eminim. Hemen hemen bütün ordular hazır. En yeni prototipler bir yıl içinde faaliyete geçecek. Yeterli petrol yok. Hükümetler gitgide kumarbazların ve fanatiklerin eline geçiyor. Eski hikayedir, içeride karışıklık varsa dışarıya haçlı seferleri

düzenlersin. İnsan çılgın bir hayvan ve çılgınlık tedavi edilebilir bir şey değil. Biliyor musunuz, vurduğum sırada ben nereye gidiyordum? Palermo cezaevinde kanserden ölmek üzere olan bir kadın teröristin salıverilmesi için ricada bulunmaya!»

«Ulu Tanrım!» Mendelius usulca küfretti.

«Sanırım Tanrı budalaların kendilerini bu mücadele sonunda yok etmelerinden mutluluk duyacak...» Malagordo ani bir sancıya yakalanmış gibi ağzını çarpıttı. «Biliyorum, bu bir Yahudi için kâfirlik ama artık Mesih'e inanmıyorum. Gelmekte çok gecikti. Ve bu kan gölü dünyaya kimin ihtiyacı olabilir?»

«Aldırma,» dedi Mendelius. «Eğer heyecanlanırsan beni dışarı atarlar. Koğuş hemşiresi tam bir ejderha.»

«Aranan bir meslek.» Malagordo yine keyiflenmişti. «Giysileri içinde çok güzel bir vücudu var. Ha, gitmeden önce...» Yastığının altına uzanıp küçük bir paket çıkardı. Parlak kağıda sarılmış, sarı bir kurdeleyle bağlanmıştı. «Size bir armağanım var.»

«Hiç gerek yoktu.» Mendelius sıkılmıştı. «Yine de teşekkür ederim. Açabilir miyim?»

«Lütfen!»

Armağan, cam kapaklı, küçük, parlak bir kutuydu. İçinde üzerine İbranice bir şeyler yazılmış kırık bir çömlek parçası vardı. Mendelius onu çıkarıp dikkatle inceledi.

«Ne olduğunu biliyor musunuz Profesör?»

«Bir *ostrakon*'a benziyor.»

«Öyle. Sözcükleri okuyabiliyor musunuz?»

Mendelius, sözcükleri parmağının ucuyla yavaşça izledi. «Sanırım Aharon ben Ezra yazıyor.»

«Doğru! Masada'dan geldi. Bana söylendiğine göre, Yahudi Garnizonundakilerin, Romalıların eline düşmektense birbirlerini öldürmeyi tercih ettikleri zaman kura çekmek için kullandıkları çömleklerden biri.»

Mendelius derinden sarsılmıştı. Başını sallayarak, «Bunu kabul edemem. Gerçekten edemem,» dedi.

«Etmelisiniz,» dedi Malagordo. «Belki ancak bu şekilde size yürekten teşekkür etmiş olacağım. Artık bir erkek bile olmayan iğrenç bir senatörün hayatı

için bir Yahudi kahramandan kalan tek şey bu... Şimdi gidin Profesör, yoksa iyice saçmalayacağım.»

Zemin kata indiğinde Francone'yi kendisini bekler buldu. Çıkış kapısına doğru ilerlerken Francone elini omzuna koyup durdurdu.

«Burada birkaç dakika bekleyeceğiz Profesör.»

«Neden?»

Francone cam kapıdan dışarısını işaret etti. Hastane yoluna iki polis arabası park etmişti. Anayolda da dört tane vardı. İki hademe, kalabalığın meraklı bakışları arasında, bir ambulansa sedye yüklüyorlardı. Mendelius manzaraya bakakaldı. Francone kısaca açıkladı.

«Buraya kadar izlendik Profesör. Önce tek arabaydı. Sonra ikincisi gelip kapının önüne park etti. İki çıkışı da tuttular. Allahtan kentten ayrılırken fark ettim onları. Buraya gelir gelmez gezici polis ekibine telefon ettim. Caddeyi iki tarafından tutup lânet heriflerin dördünü yakaladılar. Biri ölü.»

«Tanrı aşkına Domenico! Neden bana söylemedin?»

«Ziyaretiniz berbat olurdu. Hem siz ne yapabilir-diniz? Size söylediğim gibi Profesör, bu adamların nasıl çalıştıklarını bilirim.»

«Teşekkürler.» Mendelius titrek ve kararsız bir el uzattı. «Ümit ederim karıma söylemezsin.»

«Bir Kardinalle çalıştığı zaman,» dedi Francone alçakgönüllülükle, «insan ağzını tutmasını öğreniyor.»

«Sevgili meslektaşlarım!» Carl Mendelius gülümseyerek ve sevecenlikle gözlüklerini ayarladı ve dinleyicilerini süzdü. «Bugün, tanımadığım birini ya da birilerini kınayarak söze başlayacağım.»

«Seyahat etmenin pahalı olduğunu biliyorum. Din adamlarına pek az ücret ödendiğini de biliyorum. Biliyorum ki, konferans notlarını basına ileterek gelirine katkıda bulunmak pek çok kişinin yaptığı bir iş. Açıkça ve belirtilerek yapıldığı takdirde buna bir itirazım yok. Ama meslektaşlara bildirmeden, gizli olarak basına rapor verilmesi sanırım akademik ince-liği zedeler. Arkadaşlarımızdan birinin, tanınmış bir

gazeteciye, dünyanın sonunun yakın olduğuna inandığımı bildirmesi canımın sıkılmasına neden oldu. Doğru, bu salonda böyle bir söz ettim. Ama topluluğumuzun ve mesleki tartışmalarımızın dışında bu söz saçma olarak kabul edilebilir ya da çarpıtılabilir. Raporu veren kişiden bir itirafta bulunmasını istemiyorum. Ancak bugün burada söylenecek şeylerin tam bir bilgimiz dahilinde rapor edileceğine dair güvence istiyorum. Bunu kabul edenler lütfen ellerini kaldırsınlar... Teşekkür ederim. Karşı çıkanlar? Yok. Görünüşe göre birbirimizi anlıyoruz. O halde başlayalım...

«Dünyanın sonu doktrininden söz etmiştik: Tükeniş ya da süreklilik. Konu üzerinde değişik görüşler söyledik. Şimdi bir varsayım olarak, yok oluşun olası ve çok yakın olduğunu kabul edelim. Yani dünya çok geçmeden sona erecek. Hristiyanlar bu olaya nasıl tepki göstermelidirler... Siz efendim, üçüncü sıradaki.»

«Wilhelm Adler, Rosenheim. Cevabım şu ki, bir Hristiyan, ya da özel olarak bu mesele için, herhangi biri, bir varsayıma değil ancak bir gerçeğe tepki gösterebilir. Bu, akademisyenlerin ve ahlakçıların bir hatasıdır. Onlar, her durum için reçete halinde formüller hazırlamaya çalışırlar. Olanaksızdır bu. İnsan burada ve şimdi yaşar, belki'de değil.»

«Güzel!... Ama insanın sağduyusu onun belkiye hazırlanmasını gerektirmez mi?»

«Bir örnek verebilir misiniz Profesör?»

«Tabii. İsa'nın ilk izleyicileri Yahudilerdi. Onlar bir Yahudi yaşantısı sürdürüyorlardı. Sünneti uyguluyorlar, oruç tutuyorlardı. Sinagoglara devam ediyorlar, eski kutsal yazıları okuyorlardı. O zaman Tarsus'lu Paul —daha önce adı Saul'dü— **Gentileleri** yani Yahudi olmayanları dine davet için göreve gitti. Bu ırksanlar vücutlarını kesmeye bir anlam veremiyorlardı, bulduklarını da yiyorlardı. Böylece bu insanlar birdenbire teoriden çıkıp pratiğe geçmişlerdi... Soru kendisini basitleştiriyor. Elbetteki kurtuluş ne erkeğin şeyinin ucunda sallanır, ne de açlıktan ölmeye bağlıdır.»

Güldüler ve espriyi alkışladılar.

«Paul, bu durum için hazırlıklıydı. Peter ise ha-

zırlıklı değildi. Kutsal yazıların rehberliğinin yokluğunda bu yeni durum için verilecek kararı bir vahiyde bulmak zorundaydı: 'Al ve ye.' Hatırladınız mı?»

Hatırladılar ve takdirle mırıldandılar.

«Öyleyse şimdi bizim 'belki'mize gelelim. Diyelim ki son günler tepemizde. Nasıl hazırlanırdık?»

Sustular. Mendelius onlara başka bir örnek verdi.

«Bazılarınız Üçüncü Reich'in son günlerini hatırlayacak kadar yaşlısınız. Harabe halinde bir ülke, canavarca işlenen suçlar, tahrip edilen bir kuşak, görünen tek kurtuluş aracı olan umudun yok edilişi! Hatırlayabilenler için bu, bin yıllık kıyametin bir 'enzeri değil midir?... Ama bugün buradasınız, çünkü bir yerlerde, nasıl olduysa, inanç ve umut selamete ordi ve yeniden meyvalarını verdi... Anlatabiliyor muyum?»

«Evet.» Cevap bir koro halinde geldi.

«Öyleyse nasıl...» Mendelius meydan okur gibi sordu, «nasıl inancı ve inayeti kurtarabiliriz bu son günler kapımızı çaldığında? Gerekliyse son günleri unutun. Pek çok kişinin tahminde bulunduğu gibi, on iki ay içinde başlayacak olan atom savaşını düşünün. Ne yapardınız?»

«Ölürdüm!» dedi arkalardan hortlaksı bir ses. Salondan bir kahkaha tufanı koptu.

«Bayanlar, baylar!» Mendelius çaresizce gülümse-di. «Gerçek bir peygamber konuşuyor. Acaba buraya gelip benim yerimi almak ister miydi dersiniz?»

Kimse bir şey söylemedi. Birkaç saniye sonra kahkahalar sessizliğe dönüştü. Mendelius, daha sakın bir halde devam etti.

«Size, bir arkadaşımın hazırladığı bir belgeden bazı alıntılar okumak istiyorum. İsmi veremem. Sizden istediğim, bu kişinin büyük bir kutsiyete ve olağanüstü bir zekaya sahip olduğunu kabul etmeniz. Dahası, modern dünyada güçlerin nasıl kullanıldığını bilen biri. Okumamı bitirdikten sonra yorumlamanızı rica edeceğim.»

Gözlüklerini silmek için durdu, sonra Jean Marie'nin genelgesini okumaya başladı: «... Şurası açık ki, evrensel afet günlerinde toplumun geleneksel yapısı yok olacak. Yiyecek, su, yakıt ve barınak gibi

hayatın en basit ihtiyaçları için bile amansız bir savaş başlayacak. İktidara güçlüler ve zalimler tarafından el konacak. Geniş kentsel topluluklar, hepsi birbirine düşman aşiretlere bölünecekler.»

Sözcüklerin dinleyicileri büyülediğini hissetti Mendelius, yeniden bir gerilim oluşmaya başlamıştı. Okuması bittiğinde, sessizlik önüne bir duvar gibi dikilmişti. Kürsüden birkaç adım geri çekilerek soru: «Herhangi bir yorum?»

Uzun bir duraklama devresi oldu, sonra genç bir kadın ayağa kalktı.

«Berlin'den Henni Borkheim. Kocam papazdır. İki genç çocuğumuz var. Sizi soymak için üzerinize silahla gelen ve çocuklarınızın son lokmasını elinizden almak isteyen bir adama nasıl merhamet duyabilirsiniz?»

«Benim de bir sorum var!» Kadının yanındaki genç adam ayağa kalktı. «Böylesi evrensel bir afet düzenleyen ya da buna izin veren bir Tanrı'ya nasıl hâlâ inanabilirsiniz? Sonra onun kurbanları hakkında nasıl oturup yargıda bulunabilirsiniz?»

«Belki de,» dedi Mendelius ciddi bir şekilde, «kendimize daha temelli bir soru sormamız gerekiyor. Kötülüğün, acının ve zulmün var olduğunu biliyoruz, ve bunlar vücudumuzdaki kanser gibi yayılabilirler. Tanrı'ya gerçekten inanabilir miyiz?»

«Siz inanıyor musunuz Profesör?» Henni Borkheim yeniden ayağa kalktı.

«Evet, inanıyorum.»

«Öyleyse lütfen sorumu cevaplar mısınız?»

«Bunun cevabı iki bin yıl önce verildi. 'Baba, onları bağışla, çünkü onlar ne yaptıklarını bilmiyorlar.'»

«Vereceğiniz bütün cevap bu mu?»

«Bilmiyorum sevgili arkadaşım.» Henüz çarmıha gerilmemiş olduğunu da ekleyecekti, ama bundan vazgeçti. Kürsüden indi, dinleyiciler arasından yürüdü, kocasıyla birlikte oturan kadının yanına gitti.

«Her sorun üzerinde kişisel tanıklık istediğimiz zaman ortaya çıkan problemi görüyor musunuz? Ne yapacağımızı bilemiyoruz. Evet, nasıl davranacağız? Önceden bilemediğimiz ani bir durumla karşılaşınca

ne yapacağız?... Çocukluğumda Dresden'deyken annemin teyzeme Rusların geleceğinden söz edişini hatırlıyorum. Benim duymadığımı sanıyorlardı ama duydum. Annem teyzeme bir kavanoz vazelin uzattı ve: 'Direnip ölmektense kendini bırakıp kurtulmak iyidir,' dedi. Her iki halde de tecavüze uğrayacaklardı ve bunu önleyecek bir mucize bilinmiyordu.» Mendelius gülümsedi ve elini genç kadına uzattı. «Çekişmeyelim, sükûnetle müzakere edelim.»

Elleri birleştğinde topluluktan takdir dolu bir mırıltı yükseldi, sonra Mendelius yeni bir soru yöneltti:

«Çeşitliliklerle dolu bu dünyada seçkinler kimlerdir? Biz Katolikler mi, siz Lüteryenler mi, Müslümanların Sünnileri mi, Şiiler mi, Salt Lake City'deki Mormonlar mı, Tayland'daki Animistler mi?»

«Birey olarak bu ayrımı yapmak bize düşmez.» Gri saçlı bir papaz güçlkle ayağa kalktı. Elleri artırtan boğum boğumdu. Dura dura konuşuyordu ama ikna ediciydi. «Kendi ışığımızla başkalarını yargılamaya tayin edilmedik. Bizlere yalnızca din kardeşlerimizdeki Tanrı imgesini sevmemiz emredildi.»

«Ama bize katıksız bir inanç taşınmamız ve İsa'nın iyilik haberlerini yaymamız da emredildi,» dedi Darmstadt'lı papaz Allman.

«Soframa oturduğunuz zaman,» dedi yaşlı adam sabırla, «size sahip olduğum yiyeceğimi ikram ederim. Ama siz onu sindiremezseniz ben ne yapabilirim? Boğazınıza mı tıkayayım?»

«Öyleyse dostlarım,» Mendelius toplantının yönetimini tekrar eline aldı. «Karanlık gece üzerimize çöktüğünde, o büyük ıssızlıkta, bulutun gölgesi yok olduğunda, yolumuzu aydınlatacak ateşin kıvılcımı sönüğünde, otoritenin sesi susturulduğunda, eski çekişmelerin şaşkınlıklarından başka bir şey duyulmadığında, Tanrı elini evrenden çektiğinde nereye yöneleceğiz? Kime gerçekten inanabileceğiz?»

Mendelius yavaşça kürsüye doğru yürüdü, derin bir sessizlik içinde birinin cevap vermesini bekledi.

«Korkuyorum liebchen, çok korkuyorum! Şimdi buradan çıkıp ilk uçakla Almanya'ya dönmek isterdim.»

Saat yarımdı ve Mendelius, Monte Cassino'ya gitmek üzere yola çıkmadan önce, Pantheon yakınındaki sessiz bir lokantada Lotte ile öğle yemeğini yiyordu. İki masa ötede, uyanık gözlerle kapıyı kontrol eden Francone, ağzını spagettiyle dolduruyordu. Lotte, Mendelius'a doğru eğildi ve ağzının kenarındaki salça kalıntısını sildi. Sonra ciddi bir tavırla onu azarladı:

«Gerçekten Carl, bütün bu telaşın nedenini anlamıyorum. Sen özgür bir insansın. Eski bir dostunu göreceksin. Bu ziyaretin ötesinde herhangi bir görev kabul etmek zorunda değilsin.»

«Benden kendisi hakkında karar vermemi rica etti.»

«Bunu istemeye hakkı yok.»

«İstemedi... Rica etti, yalvardı! Bak liebchen, bu konuyu kafamın içinde evirdim çevirdim, önüme gelenle konuştum ama hâlâ cevaba yaklaşamadım. Jean Marie, kıyameti onaylamak gibi zor bir iş istiyor benden.»

«Öyleyse söyle ona!»

«Nedenini de söyleyeyim mi? 'Jean, sen deli değilsin, sahtekar değilsin, hayal de görmedin. Seni kardeşim gibi severim. Ama Tanrı bahçelerde dünyanın sonu hakkında insanlarla diyalog kurmaz. Stigmata* ve iğneli taçla birlikte gelseydin sana yine inanmazdım.»

«Eğer demek istediğin buysa, söyle.»

«Mesele şu ki liebchen, başka bir şey daha düşünüyorum. Kardinalleri, Jean Marie'yi başlarından atmakta haklı görmeye başlıyorum.»

«Seni böyle konuşturan ne?»

«Akademideki diyaloglarım ve Hilde Frank'la yaptığım konuşma. İnsanların kabul edebildikleri tek son kendi sonları. Toptan bir afet onların anlayışları, belki de kapasiteleri dışında. Bu, ümitsizliğe bir çağrı. Jean Marie ise bunu merhamet dolu bir çağrı ola-

* İsa'nın çarmıha gerilmesi sırasında vücudunda meydana gelen yara izleri. Bazı kişiler dini vecid halinde bu işaretleri vücutlarına yaparlar.

rak görüyor. Sanırım bu, toplumsal ilişkilerde tam bir çöküntüye neden olacak. Kim söylemişti: 'Geleceğin yüzünü saklayan peçe Tanrı'nın elleriyle dokunmuştur.'

«Öyleyse,» dedi Lotte ciddi olarak, «kendine karşı olduğu gibi Jean Marie'ye karşı da dürüst olmalısın. Senden bir karar vermeni rica etti. Sen de bunu ona ver.»

«Sana açıkça bir soru sormak istiyorum liebchen. Benim dürüst bir adam olduğumu düşünüyor musun?»

Lotte hemen cevap vermedi. Çenesini ellerine dayadı ve konuşmadan uzun uzun baktı. Sonra çok usul bir sesle şöyle dedi:

«Seninle ilk karşılaştığım günü hatırlıyorum Carl. Frederika Ullman'la beraberdik. İki Alman kızı, Roma'yı ilk ziyaretimizde, İspanyol Merdiveninden aşağı doğru iniyorduk. Sen, basamaklarda, berbat bir resim yapan bir gencin yanında oturuyordun. Siyah pantolon ve bisiklet yakalı yine siyah bir süveter giymiştin. Biz tabloya bakmak için durmuştuk. Sen bizim Almanca konuştuğumuzu duyunca bize bir şeyler söyledin. Biz de, bizimle konuşan birini bulmaktan memnun, senin yanına oturmuştuk. İngiliz kahvehanesinde bize çay ve pide ısmarlamıştın. Sonra bizi *carrozza* ile dolaşmaya davet ettin. Campo dei Fiori'ye kadar gitmiştik. Oraya vardığımızda bize Giordano Bruno'nun harikulade heykelini gösterdin, yargılanışından ve ihanet suçuyla aynı yerde yakılışından söz ettin. Sonra şöyle dedin: 'Bana da bunu yapmak isterlerdi!' İhanet ettiğinden kuşkulanan bir rahip olduğunu açıklayınca kadar senin sarhoş ya da hafif kaçık olduğunu düşünmüştüm. Öyle yalnız, öyle dalgındın ki sana yakınlık duydum. Sonra Bruno'nun yargıçlara söylediği son sözlerini aktardın: 'Beyler, sanırım sizler, benim sizden korktuğumdan daha fazla benden korkuyorsunuz.' Bugün baktığım adam aynı o günkü adam. Bu aynı adam şöyle söylemişti: 'Bruno sahtekarın, şarlatanın biriydi ama bildiğim bir şey var ki, dürüst bir adam olarak öldü.' Seni o zaman sevmiştim Carl. Şimdi de seviyorum. Doğru ya da

yanlış, ne yaparsan yap dürüst bir insan olarak öleceğini biliyorum!»

«Umarım öyledir **liebchen!**» dedi Carl Mendelius kederle. «Tanrı'dan dileğim, bizi evlendiren adama karşı da dürüst olabilmek!»

BÖLÜMBEŞ

Frañcone, saat tam üçbuçukta Mendelius'u Monte Cassino Manastırı'nın süslü püslü büyük kapısının önüne bıraktı. Teşrifatçı ona hoş geldin deyip odasına götürdü. Bir yatak, bir masa, bir iskemle ve bir elbise dolabıyla döşeli, duvarında zeytin ağacından bir haç bulunan, beyaz badanalı bir bölmeydi. Panjurları açınca Lazio tepelerine yükselen Rapido Vadisinin başdöndürücü manzarası ortaya çıktı. Adam, Mendelius'un şaşkınlığına gülümsedi ve:

«Görüyorsunuz, Cennet yolunun yarısındayız,» dedi. «Umarım bizimle kaldığınız sürece memnun olursunuz.»

Mendelius'un eşyalarını bırakmasını bekledi, sonra onu, çıplak ve yankı yapan koridorlar boyunca başrahibin çalışma odasına götürdü. Mendelius'u selamlamak için ayağa kalkan adam ufak tefek ve zayıftı. İnce, yıpranmış yüzlü, demir grisi saçlıydı. Gülümseyişi çocuksuydu.

«Profesör Mendelius! Sizi görmek bir zevk! Lütfen oturun. Bir kahve alır mısınız, ya da bir likör?»

«Hayır teşekkür ederim. Yolda kahve içmek için durmuştuk. Beni kabul etmeniz büyük nezaket.»

«En iyi tavsiyelerle geldiniz Profesör.» Masum gülümseyişinde bir ironi vardı. «Sizi dostunuzdan uzun süre ayrı tutmayacağım ama önce konuşmamız gerektiğini düşündüm.»

«Elbette. Bana telefonda hasta olduğunu söylemişsiniz.»

«Onu değişmiş bulacaksınız.» Başrahip sözcükleri titizce seçiyordu. «Daha zayıf bir insanı ezecek olan bir deneyimi atlattı. Şimdi ise daha güç, daha çetin bir deneyim geçiriyor çünkü bu bir iç mücadele. Onu elimden geldiğince yatıştırdım. Diğer kardeşlerimiz de duaları ve gösterdikleri özenle onu destekliyorlar. Ama o, içindeki ateşle tükenen bir insan gibi. Belki içindekileri size açar. Eğer böyle yaparsa, ona kendisini anladığınızı gösterin, baskıda bulunmayın. Günahlarını ben çıkartıyorum ama bunları size açıklayamam. Çünkü bunun için bana henüz izin vermedi. Diğer yandan, yönetimim altında bulunmadığınız için, sizin vicdanınızı da yönlendiremem.»

«Belki o zaman birbirimize düşüncelerimizi söyleyebilirdik.»

«Belki.» Başrahip Andrew'un gülümseyişi bilmeceydi. «Ama sanırım önce dostunuz Jean'la konuşmalısınız.»

«Ortada bazı sorunlar var. Jean Marie beni gerçekten görmek istiyor mu?»

«Ah, tabii, kesinlikle.»

«Peki, neden sizin ikinize de mektup yazdığım halde, sizinle birlikte o da mektup göndermedi? Telefonla aradığımda neden onu benimle konuşması için çağırmadınız?»

«Bu nezaketsizlikten dolayı değildi, emin olun.»

«Peki, neydi?»

Başrahip ellerini inceleyerek uzun süre sessizce oturdu. Sonunda usulca, «Öyle zamanları oluyor ki, kimseyle konuşması onun için mümkün değil.»

«Bu kötü haber.»

«Tanı tersi Profesör. Kişisel gözlemime dayanarak inanıyorum ki, dostunuz Jean, düşüncenin çok yüksek bir derecesine ulaştı. 'Aydınlanma' denilen bu durumlar da, gerçekte ruh tümüyle Yaratan'la iletişim içindedir. Ender karşılaşılan bir olgu ama büyük mistiklerin hayatında alışılmamış bir şey değil. Özne, düşüncenin bu evrelerinde, dışarıdan gelen herhangi bir uyarıya karşılık vermez. Yaşantı sona erdiğinde ise

hemen normal hale döner... Size anlattıklarım zaten bildiğiniz şeyler.»

«Şunu da biliyorum ki,» diye kuru bir sesle ekledi Carl Mendelius, «katatonik ve kataleptik durumlar da psikiyatride iyi bilinir.»

«Ben de bunun farkındayım Profesör. Burada Ortaçağ'da yaşamıyoruz. Kurucumuz Saint Benedict, akıllı ve toleranslı bir yöneticiydi. Sizi belki şaşırtabilir ama buradaki pederlerden biri seçkin bir doktordur. Padua, Zürih ve Londra'dan diplomaları var. Buraya on gün önce karısının ölümünden sonra girdi. Dostunuzu muayene etti. Benim arzumla, konunun diğer uzmanlarıyla görüştü. Sonunda benim gibi o da, bir deliyle değil bir mistikle karşı karşıya olduğumuzu anladı.»

«Onu deli ilan eden kişilere de bunu bildirdiniz mi?»

«Kardinal Drexel'e bilgi verdim. Diğerlerine gelince...» Hafifçe güldü. «Onlar çok meşgul kişiler. Onları önemli işlerinin yanında rahatsız etmemeyi tercih ederim. Başka sorunuz var mı?»

«Yalnızca bir tane,» dedi Mendelius ciddi bir şekilde. «Jean Marie'nin Tanrı tarafından aydınlatılmış bir mistik olduğuna inanıyorsunuz. Peki, onun Parousia ile ilgili vahiy almış olduğuna da inanıyor musunuz?»

Başrahip suratını asıp başını salladı.

«Daha sonra dostum, siz onu gördükten sonra. O zaman size neye inandığımı söyleyeceğim. Gelin, bahçede bekliyor. Sizi ona götüreyim.»

Manastır bahçesinin ortasında duruyordu. St. Benedict'in siyah cüppesi içinde, ince, uzun bir şekil, ayaklarının altında uçuşan güvercinlere ekmek lokmaları atıyordu. Mendelius'un ayak seslerini duyunca döndü, bir an bakakaldı, sonra kollarını açarak ona doğru koştu. Güvercinler, panik içinde, başının üzerinde çemberler çizdiler. Mendelius onu yarı yolda yakaladı ve uzun uzun kucakladı ama kaba cüppenin altında bile dostunun ne kadar zayıf olduğunu

hissedince derinden sarsıldı. İlk sözcükleri kısık bir çığlık halinde çıktı:

«Jean... Jean, dostum!»

Jean Marie onu yakaladı, omzuna vurdu ve tekrar tekrar, «Grâce á Dieu... Grâce á Dieu!» dedi.

Sonra, bir kol boyu uzakta durup birbirlerinin yüzlerine baktılar.

«Jean! Jean! Sana neler yaptılar bunlar? Dal gibi zayıflamışsın.»

«Onlar mı? Hiçbir şey.» Cüppesinin kolundan bir mendil çıkardı ve Mendelius'un yanaklarını sildi. «Herkes fazlasıyla nazik davrandı. Ailen nasıl?»

«Çok şükür iyiler. Lotte burada Roma'da. Sana sevgilerini gönderdi.»

«Bana gelmen için izin verdiğinden dolayı ona teşekkür ederim... Çabuk gelmen için dua ettim Carl!»

«Daha önce gelmek istedim ama sömestrenin sonuna kadar Tübingen'den ayrılamadım.»

«Biliyorum... Biliyorum. Şimdi de Roma'da bir terör işine karıştığını okudum. Canım sıkıldı buna.»

«Lütfen Jean! Alt tarafı dokuz gün sürecek bir dert. Bana kendinden söz et.»

«Biraz yürüyelim mi? Burası çok hoş. En sıcak günlerde bile dağlardan serin ve temiz bir meltem eser.»

Mendelius'un koluna girdi, kısa konuşmalarla manastır çevresinde yürüdüler. İlk heyecanları yatışmış, eski dostlukları havaya hakim olmuştu.

«Burada tam yuvamdayım,» dedi Jean Marie. «Başrahip Andrew çok düşünceli bir insan. «Günlerin akış temposunu seviyorum: Koroda ilahi söyleme saatleri, sessiz çalışmalar... Pederlerden biri mükemmel bir ağaç yontucusu. Atölyesinde oturup onu seyrederim. Odun talaşlarının kokusuna bayılıyorum. Bugün yortu günü. Akşam yemeğinde yiyeceğin tatlıyı ben hazırladım. Annemin kullandığı eski bir tarife. Meyvalar kendi bahçemizden. Mutfakta, aşçılığımın Papalığımdan daha iyi olduğuna karar verdiler... Senin günlerin nasıl geçiyor Carl?»

«İyidir Jean. Çocuklar kendilerini idare etmeye başladılar. Katrin ressamına sıırıslıkam aşık. Johann ekonomide parlak. Artık Tanrı'ya inanmamak kara-

rını aldı. İnsan yeniden inancına dönecek yolu bulmasını arzu ediyor. Her şeye karşın iyi çocuk. Lotte ve ben orta yaşın tadını çıkarmaya yeni başlıyoruz. Yeni kitabım ilerliyor. En azından sen aklımdan alın-caya kadar ilerledi. Seni düşünmeden bir tek saat geçirdiğimi hatırlamıyorum.»

«Sen de benim aklımdan çıkmadın Carl. Bir ge-mi kazasından sonra tutunabileceğim son bir tahta parçası gibiydin sen. Seni bırakamazdım. Vatikan'da geçen son haftalarım dehşetle bakıyorum.»

«Ya şimdi Jean?»

«Şimdi sakınım... Huzur içinde olmasam da... Çünkü Tanrı'nın arzusunu yerine getirmeme mani olan engellerden kendimi kurtarmak için hâlâ müca-dele veriyorum. Bunun ne kadar güç olduğuna ina-namazsın. Oysa kendimi mutlak olarak O'nun elle-rine teslim etsem ve: 'İşte burada senin elinde bir a-letim, istediğin gibi kullan beni,' desem ne kadar ko-laylaşırdı. İnsan mutlak olarak güven duymalı, ama insan her zaman bir çitin ardına sığınmaya çalışıyor.»

«Ve ben çitin bir parçasıydım,» dedi Mendelius gülümseyerek ve sözünü yumuşatmak için koluna dokundu.

«Öyle Carl. Sanırım hâlâ öyle. Ama şuna inanıyorum ki sen Tanrı'nın benim için hazırladığı planın bir parçasısın. Eğer bana yazmamış, gelmeyi reddet-miş olsaydın, başka türlü düşünmeye mecbur ola-caktım. Reddetmen olasılığına dayanabilmek için ü-mitsizce dua ettim.»

«Bu olasılık hâlâ geçerli Jean,» dedi Mendelius kibarca. «Benden seni yargılamamı istedin.»

«Bir karara vardın mı?»

«Hayır. Önce seninle konuşmam gerekiyordu.»

«Oturalım Carl. Şuraya, taş kanepenin üzerine. O iş başıma geldiğinde orada oturuyordum. Ama ön-ce anlatacağım başka şeyler var.»

Kendilerini kanepenin üzerine bıraktılar. Jean Marie yerden bir avuç çakıl taşı aldı ve onları hayali bir hedefe doğru fırlatmaya koyuldu. Güç hatırlıyor-muş gibi, dikkatsizce konuşuyordu.

«Açıkça söyleyeyim Carl. Halk önündeki bütün alçakgönüllü davranışlarıma rağmen, Papa olmayı

gerçekten istiyordum. Hayatım boyunca Kilisede bir kariyeristtim. Sözcüğü Fransızcadaki anlamıyla kullanıyorum. Mesleğim için yaratılmıştım. Gençliğimde Maquis'le* savaştım. İlahiyat Fakültesine, durumundan ve içindeki dürtülerden emin bir insan olarak geldim. Dahası, içgüdüsel olarak sistemin nasıl işlediğini anlıyordum. Tıpkı Saint Cyr veya Oxford ya da Harvard gibi... Eğer oyunun kurallarını bilersen puanlar senin lehinedir; itibarını yitirmezsin... Söylemek istediğim bu değil. Yalnızca bir ihtiras ve hesap unsurunun varolduğunu, varolması gerektiğini söylüyorum... Bende ihtiras vardı. Ayrıca düzenli ve iyi bir Fransız zekâsı...

«Böylece, iyi bir rahip, iyi bir piskopostum. Demek istediğim buydu. Bunun için çok çalıştım. Sevgimi verdim. İnsanları bir tuttum, gençleri bile. Toplumsal eylemler düzenledim. Başkaları kaybederken ben yeni mevziler kazanıyordum. Cemaatim, bir birlik duygusu ve bir amaç hissettiğini söylüyordu. Kısacası, er veya geç, kırmızı şapkaya aday olmak zorundaydım. Sonunda Roma'ya gelip, Curia'ya katılma koşuluyla bu öneride bulunuldu. Doğallıkla kabul ettim. Hristiyan Birliği Sekreterliği Başkanlığına ve İnançsızlar Sekreterliği Asbaşkanlığına atandım. Bildiğin gibi bunlar küçük görevlerdi. Gerçek güç önemli başkanlıklardaydı: İnanç Doktrini, Episkopal ve Clerical İşler...

«Yine de çok mutluydum. Papa'lık yolu önümdeydi. Roma toprakları dışına seyahat etmek ve görüşmelerde bulunmak için yetkim vardı. İşte seninle bu sıralarda karşılaşmıştık Carl. Paylaştığımız heyecanları hatırlarsın. Yapılacak güzel, büyük şeyler vardı...

«Ama o zaman, yavaş yavaş, ne kadar az şey başarmış olduğumu görmeye başladım. Ya da, bu meselede ne kadar az şey başarabileceğimi. Memleketimde bir okul ya da hastane kursaydım daha hayırlı olacaktı. Hemşirelerin teselli ettiği ölmek üzere insanlar gördüm. Dini inançların öğretildiği çocuklar gördüm. Ama bir Kardinal olarak Roma'da ne yapabilirdim? Planlar, projeler, müzakereler ve basılıp da-

* Fransız direniş örgütü.

ğıtılan dökümanlar... Ama benimle halk arasına bir duvar örülmüştü. Artık bir din adamı değildim. Bir diplomat, bir politikacı, ikisi arasında sallanan biri. Giysilerim içindeki adamı sevmiyordum. Sistem cansıkıcı, modası geçmiş ve masraflıydı. Tembel kişilerin uyuklayabileceği, entrikacıların seralardaki egzotik bitkiler gibi serpilebileceği kuytu köşeler vardı.

«Bununla birlikte, bunu değiştirmek istiyordusam —ve inan bana bunu yaptım— Curia'da kalmam gerekiyordu. Kişiliğimin sınırları içinde çalışmak zorundaydım. Ben ikna etmeyi isteyen bir insanım, diktatör değil. Kabalıktan nefret ederim. Hayatımda bir masaya yumruk atmış değilim!

«Böylece selefim ölüp de meclis çıkmaza girince beni seçtiler: Jean Marie Barette, XVII. Gregory, Harvardiler Prensi'nin Halifesi!» Son çakıl taşını yola fırlatıp acıyla yerinden doğruldu. «Peder Edmund'un atölyesine gitmeye ne dersin Carl? Orası daha sıcak. Yine başbaşa kalabiliriz. Akşam olunca üşüyorum...»

Atölyede, sevimli ağaç kütükleri, talaşlar ve meşe ağacından yarı yarıya oyulmuş bir Baptist* heykeli arasında, okul çocukları gibi kanepenin üzerine tünediler. Jean Marie öyküsünü sürdürdü.

«Ve orada sevgili Carl, bir insanın Tanrı'nın şehrinde tırmanabileceği kadar yukarıdaydım. Ünvanlarım, üstünlüğümden ve otoritemden emin olmamı sağlıyordu: Evrensel Kilise'nin Papa'sı, Batının Patriği, İtalya'nın Başpiskoposu... et patati et patata!» Dostça bir memnuniyetle güldü. «Diyorum sana Carl, ilk kez balkona çıkıp da Saint Peter Meydanına baktığında ve kalabalığın alkışını işittiğinde insan kendini gerçekten bir şey sanıyor. İsa'nın mağaralarda yaşayan gezginci bir peygamber olduğunu, Peter'in Galilee'de göl kenarında balıkçılık yaptığını, Mustucu John'un bir hapisane hücresinde öldürülmüş olduğunu unutmak öyle kolay ki.

«Bundan sonra, elbette her şeyi çabucak öğreniveriyorsun. Bütün sistem seni mutlak bir otorite kuşağıyla saracak ve onu kullanmanı engelleyecek şekilde düzenlenmiştir. Uzun dini törenler ve halkla

* Yahya Peygamber.

olan ilişkiler, bir aktör olarak oynadığın tiyatronun bir parçasıdır. Diplomatik nedenlerle özel görüşmeler yaparsın. Bayağılıklardan söz edersin. Nişanlar dağıtırsın. Ziyaretçilerin için hatıra olmak üzere fotoğrafların çekilir.

«Bütün bunlar olup biterken, masama gelenleri süzgeçten geçirerek, mesajlarımı basıp çarpıtarak, bürokrasi çarkı dönüyordu. Tüm amaçları kararları geciktirmek gibi görünen yardımcılarla kuşatılmışım. Aracılar olmadan hiçbir harekette bulunamazdın. Sana verilen bilginin onda birini bile sindirecek zaman yoktur. Ve Curia dökümanları ya Amerikan kırtasiyeciliği ya da Marksistlerin lastikli sözleri gibi düzenlenir.

«Bu konuda Birleşik Devletler Başkanı ve daha sonra da Çin Halk Cumhuriyeti Başkanıyla konuştugumu hatırlıyorum. İkisi de değişik sözcüklerle bana aynı şeyleri söylediler. Muzip bir adam olan ABD Başkanı: 'Bizi önce hadım ederler sonra da Kentucky koşusunu kazanmamızı isterler,' dedi. Çin Başkanı ise daha kibarca şöyle söyledi: 'Sizin beş yüz milyon tebaanız var, benimse bunun iki katı. Bu yüzden sizin cehennem ateşine, benim de ceza kamplarına ihtiyacım var, ve daha işimizin yarısını başaramadan ölüm bizi alır'... Bu da işin başka yanı Carl. Kendi ölümcüllüğümüz bizi ümitsizliğe düşürür. Ümitsiz liderlerse kolay incinirler. Ya çevremiz dalkavuklarla sarılır, ya da kendimiz gibi kararlı kişilerle yaptığımız günlük savaşlarla kendimizi yıpratırız.»

«Ya da mucizeler aramaya başlarız,» dedi Carl Mendelius usulca.

«Ya da onları yaratmaya zorlarız.» Jean Marie ona zeki bakışlarla baktı. «Politikacıların propaganda denilen silahları vardır. Papa'nın ise mucize yaratana. Gerçekte demek istediğin bu, değil mi Carl?»

«Meselenin bir noktası bu Jean. Sana söylemek zorundayım.»

«Cevap basit. Evet, insan mucizeleri arzu ediyor. Bu acımasız gezegene elini uzatması için Tanrı'ya dua ediyor. Ama insanın onları kendisinin yaratması, kendisine hazır bir magus bulması ya da soi-disant azizlerinin yıllık ürünlerinden edinmesi... Hayır Carl!

Ben böyle biri değilim. Başıma gelen şey gerçektir ve ben istemeden geldi. Ve o bir tufandı, bir ihsan değil.»

«Bunu hiç sömürmeye çalıştın mı?»

«Buna inanıyor musun eski dostum?»

«Soruyorum, çünkü başkaları buna inanıyor. Gelecekte daha başkaları da bundan söz edebilir.»

«Bunu yalanlayacak hiçbir kanıt sunamam.»

«Kesinlikle Jean! İncilin analiz terimlerini kullanacak olursak, bir vahiy aldığını iddia ediyorsun ama bu desteklenemez, tanıklığına inanılmasını istemezsin. Onaylayıcı bir işaret olmalı... Kardinaller, senin yanılmazlık dogmasına başvurarak bunu elde etmenden korktular. Bunu başarmadan önce seni başlarından atmak istediler...»

Jean Marie bir an bu fikre somurttu, sonra onaylayarak başını salladı.

«Evet, tanımlamalarını kabul ediyorum. Bir vahiy aldığımı iddia ediyorum ama onu ilan etmek için beni yetkili kılacak onaylayıcı bir işaretten yoksunum.»

«Düzelteyim.» Mendelius suratını astı. «Evrensel Kilisenin Papası olarak ilan etmeni yetkili kılacak...»

«Şu Baptistimize bir bak ama.» Jean Marie elini tamamlanmamış yontu üzerinde dolaştırdı. «Çölden çıktı o. Tanrı'nın krallığının yanında olması, insanların nedamet getirmesi ve vaftiz edilmeleri için yakardı. Yetkisini belirten bir simgesi var mıydı? Sözlerini aktarıyorum: 'Tanrı'nın sözü, Zekeriya'nın oğlu Yahya'ya çölde geldi.'» Gülümsedi ve omzunu silk-ti. «En azından örnekler var Carl! Ama ben sözüme devam edeyim... İktidardan ve onun sınırlarından söz ediyorduk. Papa olarak bir tek şeye sahiptim: Bilgi. Ve en yüksek kaynaklardan. Geziler yaptım, devlet başkanlarıyla konuştum. Onlar da elçiler gönderdiler.»

«Hepsi, istisnasız, aynı korkunç ikilemele karşı karşıyaydılar. Ulusal bir çıkara hizmet etmek üzere tayin edilmişlerdi. Bunu başaramazlarsa görevden alınacaklardı. Ama bu noktada şunu da biliyorlardı ki ulusal çıkarları diğer çıkarlarla aynı kuvvette uyuşturmamak zorundaydılar. Başaramadıklarında dünya bir atom savaşına sürüklenecekti.»

«Daha fazlasını da biliyorlardı Carl, halka açıklıklarından daha fazlasını: Yıkıcı araçlar öylesine gelişmiş ve öylesine öldürücüydü ki, insan soyunu yok edip gezegenimizi yaşanmaz bir hale getirebilirdi... Yüksek mevkilerdeki adamların bana anlattıkları bir yığın karabasandı ve gece gündüz aklımdan çıkmıyordu. Başka her şey önemsiz ve gereksizdi: Dogmatik tartışmalar, bazı zayıf karakterli rahiplerin hizmetçilerle yatmaları, kadınların doğum kontrol hapı alıp almamaları, ya da aylık periyotları için yanlarında küçük bir kart taşıyıp taşımamaları. Anlıyor musun dostum? Gerçekten anlıyor musun?»

«Anlıyorum Jean,» dedi Mendelius sıkıntıyla onaylayarak. «Belki senden daha iyi, çünkü benim çocuklarım var, seninse yok. Bu konuda seninle anlaşıyor değiliz ama sana şunu söylemeliyim. Bu son belayı göstermek için vahye ihtiyacın yoktu. O zaten senin beynine işlemişti. Sen kendin onu bir yığın karabasan olarak niteledin. Uyanıkken de, uyurken de bunları görebilirdin.»

«Ya gerisi Carl? Son dakika, Tanrı'nın vaat ettiği planın son kez yargılanması, Parousia? Bunu da mı hayalimde gördüm?»

«Olabilir.» Mendelius usulca cevap verdi. «Bir tarihçi, bir insan ve insan inançlarının bir öğrencisi olarak söylüyorum ki, dünyanın sonu düşüncesi bu güneş altındaki her ırktan insanın kafasını kurcalamıştır. Bütün edebiyatlarda, bütün sanatlarda, insanlarca bilinen bütün ölüm törenlerinde bundan söz edilmiştir. Şekiller değişiktir ama düş sürer gider. Geceleri yataklarımıza uğrar, gündüzleri de kendini fırtına bulutları ve şimşeklerin ışıklarıyla biçimlendirir. Bu düşü seninle paylaşıyorum ama genelde yaptığın gibi, 'Ben, Yüce Ruh tarafından bu sözleri yazmaya memur edildim,' dersin, tıpkı meslektaşların gibi sana sormak zorundayım: Bir sembolden mi yoksa bir gerçekten mi söz ediyorsun? Eğer gerçekse beratını ve mührünü göster, mesajının güvenilirliğini kanıtla!»

«Biliyorsun, bunu yapamam,» dedi Jean Marie Barette.

«Kesinlikle öyle,» dedi Carl Mendelius.

«Ama felaketin olası ve hatta çok yakın olduğunu kabul ediyorsan Carl, eğer Kıyamet Doktrininin bütün insanların güvenilir bir hülyası olduğuna inanıyorsan, ki bu Hristiyan doktrinde açık bir inançtır, bundan niçin söz etmeyeyim? Vahiy almış ya da almamış olayım...»

«Çünkü onu kesinleştiriyorsun.» Mendelius aman-sızdı. «Koşullarını ve yaklaşık olarak zamanını belirliyorsun. İvedi ve özel hazırlıklar talep ediyorsun. Dünyanın süreceği ümidini tümenden kapatıyorsun. Üstelik kendini son derece dar bir seçkinler doktrinine hapsediyorsun. Bu, dünyanın büyük bir kesimi ve bizim kilisemizin yarısı tarafından reddedilecektir. Bunu kabul edenler içinse sonuçlar korkunç olabilir. Kitlesel panik, toplumsal düzensizlikler, ve çoğunlukla da bir intihar salgını...»

«Teşekkürlerimi sunarım Carl!» Jeân Marie alaycı bir tavırla gülümsedi. «Harika bir tablo çizdin. Şu benim Kardinallerden daha iyi.»

«Vardığım nokta burası,» dedi Carl Mendelius.

«Ve benim bunu cevaplamamı bekliyorsun?»

«Mektubunda benden, senin artık ileri süremediğin bir mesajı yaymamı istedin. Bunun güvenilir olduğunu bana kanıtlamak zorundasın.»

«Nasıl Carl? Nasıl bir kanıt seni ikna edebilecek? Yanan bir çalılık mı? Yılan olan bir asa mı? Şuradaki Baptist'in canlanıp yürümesi mi?»

Mendelius bir cevap hazırlamaya fırsat bulamadan manastır çanı çalmaya başladı. Jean Marie banktan kayıp üzerindeki talaşları silkeledi.

«Bugün yortu günü. Akşam duası yarım saat erken. Şapelde bize katılacak mısınız?»

«İzin vererseniz,» dedi Mendelius usulca. «İnsan-sal cevaplardan bıktım.»

«Zaten yoktur,» dedi Jean Marie Barette ve şunu söyledi: «Nisi dominus aedificaverit domum... Evi Tan-rı inşa etmedikçe inşaatçılar boşuna çalışır.»

Şapelde eski hiyerarşik düzen hâlâ sürüyordu. Başrahip, çevresinde danışmanlarıyla, şeref yerinde oturuyordu. Eski Papa Jean Marie daha kıdemsizler-

le birlikteydi. Carl Mendelius, elinde kendisine ödünç verilen günlük dua kitabıyla, rahip adaylarının arasında yer almıştı. Dokunaklı bir deneyimdi bu. San-ki otuz yıl geriye, bir zamanlar eğitildiği eski keşiş hayatına geri dönmüştü. Gregorian ilahilerin her bir ritmine alışkındı. Mezmurların sözcükleri öğrencilik günlerini, ayrılışından önceki konferansları, tartışmaları, uzun ve ıstıraplı müzakereleri çağrıştırıyordu.

«Ad te domine, clamabo...» Koro monoton bir makamla okuyordu. «Senin için Tanrım, haykıracağım. Ah Tanrım, bana kayıtsız kalma. Eğer bana kayıtsız kalırsan, şu kuyuya düşmüşlere dönerim. Elimi uzatırken senin kutsal mabedine, yakarışlarımı duy Tanrım.»

Duaların Mendelius için yeni bir anlamı da vardı. Jean Marie ile aralarına uğursuz bir sessizlik girmişti. Birden yabancı olmuşlardı; kimseye ait olmayan bir toprakta karşılaşmış, iki ayrı dili konuşan kişiler gibi. Jean Marie'ye seslenen Tanrı, Carl Mendelius'a karşı suskundu.

«Onların yaptıklarına göre...» İlahi kemerli yapıda yankılandı, «onlara layık oldukları şeyler verilecek.» Ve gerisi sıkıcı bir şekilde geldi. «Çünkü onlar Tanrı'nın işlerini anlamadılar... Sen onları yok edeceksin, can vermeyeceksin.»

Ama... ama (ilâhinin kontrpuanına karşılık tartışmadaki kendi yolunu bulmaya çalışıyordu) hangisinin anlayışı doğrudu? Eğer inancın sıçrayışı akılcı bir eylem değilse delilik haline dönüşürdü ve Jean Marie ile aralarındaki bağ kopsa da Mendelius buna bağlanamazdı. İleri bir yaşta, çoğu sağlam dostluklar zaman aşımına uğramışken, düşüncesi acı veren bir şeydi bu.

Ayin bitip de yortu günü yemeğine katılınca mutlu oldu Mendelius. Küçük şakalara güldü, Jean Marie'nin hazırladığı tatlıyı övdü, kütüphaneci pederle kütüphanenin tarihi üzerine tartıştı, Başrahiple de Abruzzi şaraplarının kalitesi üzerinde konuştu. Yemek sona erip de keşişler akşam eğlencesi için toplantı salonuna gittiklerinde Jean Marie Başrahibe yaklaştı ve ricada bulundu:

«Bizi bağışlayabilir misiniz peder? Carl ile görüş

memiz gereken meseleler var. Daha sonra hücremde birlikte Compline'ı okuyacağız.»

«Tabii... Ama onu pek geç saatlere kadar tutmayın Profesör. Kendisine bakması için Jean Marie'yi ikna etmeye çalışıyoruz.»

Jean Marie'nin hücresi, misafir odası kadar çıplaktı. Çarmıha gerili İsa'dan başka hiçbir süs yoktu. Kitapları da topu topu bir İncil, Rule'un bir kopyası ve saatler kitabından ibaretti. Jean Marie cüppesini çıkardı, öptü ve dolaba astı. Üzerine yün bir jarse geçirip yüzü Mendelius'a dönük yatağına oturdu. Alaylı bir sesle:

«İşte bizbizeyiz Carl!» dedi. «Ne papalık, ne keşişlik; yalnızca birbirlerine karşı dürüst olmaya çalışan iki insan. Şimdi sana birkaç soru sorayım. Benim aklı başında bir adam olduğuma inanıyor musun?»

«Evet, inanıyorum Jean.»

«Yalancı mıyım?»

«Hayır.»

«Ya vahiy?»

«Mektubunda tasvir ettiğin deneyimin senin için gerçek olduğuna inanıyorum. Onu yorumlayışında da tümüyle içten olduğuna inanıyorum.»

«Ama bu yorumu kabul etmiyorsun.»

«Edemem. Yapabileceğim tek şey zihnimi açık tutmaktır.»

«Peki senden rica ettiğim iş?»

«Kıyamet haberini ve İkinci Doğuşu yaymak mı? Bunu yapamam Jean, Yapmayacağım. Nedenlerden bazılarını açıkladım ama başkaları da var. Balıkçının yüzüğünü takıyordun. Yüce Öğretmenin mührüne sahiptin. Ama onlara boyun eğdin. Eğer bir Papa olarak inandığın şeyi ilân edemedinse benden ne istiyorsun? Ben artık bir rahip değilim, dünyevi bir bilim adamıyım. Kilisede öğretmenlik yapmak yetkisinden yoksunum. Ne yapmamı umuyorsun? Kıyametçi Hristiyanlardan gruplar oluşturmamı mı istiyorsun? Bu, daha önce yapıldı; Montanus ve Tertullian kadar eski... Ve sonuçlar hep ürkütücüydü.»

«Demek istediğim bu değil Carl.»

«Sonunda olacak olan bu. İster beğen, ister beğenme, dini bir anarşi yaratacaksın.»

«Her halükârda anarşi olacak.»

«Öyleyse buna katkıda bulunmayı reddediyorum.»

«Sana daha başka bir şey söyleyeceğim Carl. Şimdi reddettiğin görevi bir gün kabul edeceksin. Göremediğin ışık sana gösterilecek. Bir gün Tanrı'nın eli ni omzunda hissedeceksin ve O nereye yöneltirse oraya gideceksin.»

«Tanrı aşkına Jean! Nesin sen? Bir tür kâhin mi? Kehanet üzerine kehanet yığmakla çılgınlıktan başka bir şey yapamazsın. Şimdi beni dinle! Ben Carl Mendelius'um, anlıyor musun? Benden bir karara varmamı istedin. Ben de varıyorum. Karar veriyorum ki, bize çok şey anlatıyor ama çok az şey söylüyorsun. Papa'ydın sen. Bir vahiy aldığını söyledin. Vahiyde Tanrı tarafından Parousia'yı ilan etmen istendi. Şimdi şu gerçeikle yüz yüze gel! Bunu ilan etmedin. Bir iktidar grubuna boyun eğdin. Neden seni susturmalarına izin verdin Jean? Neden şimdi de susuyorsun? Bütün bir dünyaya seslenebileceğin bir yerden çekildin. Senin fırlatıp attığın şeyi Swabialı orta yaşlı bir profesörün ele geçirebileceğini nasıl ümit edebiliyorsun?» Mendelius'un kızgınlığı ve öfkesi, kendini en son acı bir tiradla açığa vurdu. «Drexel senin bir mistik olduğunu söylèdi. Bu, güzel ve dini bir şey. Kodamanları da pek çok sıkıntıdan kurtarıyor bu, çünkü gazeteler bile Tanrı çılgınlığından kaçınıyorlar. Ama senin genelgede yazdıkların, bu küçük gezegendeki milyonların yaşayıp yaşamayacağını belirtiyor. Gerçek mi yoksa masal mı bu? Tam bir kanıt ihtiyacımız var. Jean Marie Barette manastır bahçesinde Tanrı'yla saklambaç oynarken bizler ortalıkta bekleyemeyiz!»

Sözcükler ağzından kaçtığında Mendelius öfkesinden utandı. Jean Marie gözlerini ellerine dikip uzun bir süre sessiz kaldı. Sonunda soğuk ve sıkıntılı bir tavırla cevap verdi:

«Bana neden görevden çekildiğimi sordun. Curia ile aramdaki anlaşmazlık tasavvur edebileceğinden daha ümitsizdi. Eğer görevde kalsaydım hizipleşme olacaktı. Kutsal Kolej beni bir kenara itip bir rakip seçecekti. Ondan sonra, söyleyeceklerimiz yarım yüzyıl tartışılacaktı. Papalar ve anti-papalar eski hika-

yedir ve bu durumda bu tekrar edebilirdi. Ama bununla yaşamak ve vicdanımda bunun yüküyle ölmek Hayır! Biraz önce acımasız bir deyim kullandın «Manastır bahçesinde Tanrı'yla saklambaç oynayan Jean Marie...»

«Üzgünüm Jean, onu demek istememiştim...»

«Tam tersi Carl, tamamıyla demek istediğini söyledin, ama bir şeyi gözden kaçırdın. Ben saklambaç oynamıyorum. Son derece sükûnetle oturuyorum. Tanrı'nın yeniden konuşmasını, ne yapmam gerektiğini söylemesini bekliyorum. Onaylayıcı bir işaretin gerekliliğini biliyorum ama bu işareti ben kendim veremem. Yine, bekliyorum... Mucizelerden söz ettik Carl. Sen böyle bir şey için dua edip etmediğimi sordun. Ah, evet! Kardinaller her Allahın günü benimle münakaşa etmeye geldiklerinde ve doktorlar muayene ederlerken dua ettim: 'Onlara bir deli, bir yalancı olmadığımı ispat edecek bir şey ver.' Sen gelmeden önce yalvardım, yakardım. Hiç değilse Carl'ı bana inandır diye. Neyse...» Gülümsedi ve omzunu silkti. «Galiba onay almak için biraz daha beklemeliyim... Şimdi Compline'ı okuyacak mıyız?»

«Bundan önce Jean, sana bir şey söylemeliyim. Bir dost olarak geldim, bir dost olarak ayrılmak istiyorum.»

«Öyle olacak. Ne için dua edelim?»

«Goethe'nin son arzusu... Mehr Licht, biraz daha ışık!»

«Amin.»

Jean Marie kitabına uzandı. Mendelius onun yanına, dar yatağın üzerine oturdu ve birlikte günün son kutsal saati için ilahiler söylediler.

Sabahleyin konuşmak daha kolaydı. En katı sözcükler söylenmişti. Hiçbir çekişme zemini, hiçbir yanlış anlaşılma korkusu kalmamıştı. Vahiy bahçesinde bahçıvan çapasını sallıyordu. Peder, mihraptaki vazolar için yeni güller biçiyordu. Eski Papa Jean Marie Barette uçuşan güvercinlere ekmek lokmaları atarken, Carl Mendelius durumunu açıklıyordu.

«Senin vahiy meselen karşısında ben bir agnos-

tik'im. Bilmiyorum. Bundan ötürü eyleme geçemem. Ama bize, eski yürekten dostluğumuza gelince... Eğer biraz inancını varsa, sevgim hâlâ büyük demektir. Buna inan lütfen!»

«İnanıyorum.»

«İnanmadığım bir görevi kabul edemem. Senin de bana bunu vermeye hakkın yok. Ama senin düşüncelerini uluslararası kamuoyunda sınamak için bir şeyler yapabilirim.»

«Bunu nasıl ortaya atacaksın Carl?»

«İki yol var. Birincisi, nüfuz sahibi bir gazeteci olan Georg Rainer'le birlikte senin görevden çekilmenin tam bir öyküsünü yayınlarız. İkincisi, ben kendim, dostum XVII. Gregory hakkındaki kişisel anılarımı yayınlarım. Bu anılarda dikkati senin genelindeki düşüncelere çekerim. Son olarak, ikisini birlikte, senin diplomatik listendeki kişilerin dikkatine sunarım. Önerdiğim şeyi anla Jean. Bu ne bir iddia ne de bir haçlı seferi. Yalnızca dürüst bir öykü ve benim anlayabildiğim kadarıyla, senin düşüncelerinin sempatik bir portresi, duru bir açıklaması... Eğer yazılanları beğenmezsen tekzip etmek hakkın var.»

«Cömertçe bir öneri bu Carl.» Jean Marie duyulandı.

Mendelius onu uyardı. «Bu senin istediğinden çok uzak bir şey. Ayrıca durumundaki gedikleri ve zayıflıkları da ortaya dökcektir. Örneğin bu görüşmemizde bana bile ruhsal durumun hakkında çok az şey açıkladın.»

«Sana ne söyleyebilirim ki Carl?» İma edilen meydana okuyuş onu şaşırtmış gibiydi. «Bazen öyle derin ve ürkütücü bir yalnızlık içine düşüyorum ki, sanki bütün insan biçiminden soyulup ebedi bir sonsuzluğa mahkum edilmişim gibi geliyor bana. Bazen de büyük bir ustanın elindeki bir çalgı gibi aydınlık bir huzur içindeyim. Partisyonu okumak olanaklı değil, onu yorumlamak için zorunluluğum da yok. Yalnızca yaratıcının düşlerinin her an bende gerçekleşmesi gibi bir güven duyuyorum. Mesele şu ki Carl, dehşet de

* Tanrı'nın varlığının kanıtlanamayacağını ileri süren.

huzur da beni gafil avlıyorlar. Geldikleri gibi ansızın gidiyorlar ve günlerimi İsviçre peyniri gibi delik deşik bırakıyorlar. Bazan, nasıl geldiğimin farkında olmadan kendimi bahçede, şapelde ya da kitaplıkta buluyorum. Eğer mistisizm buysa Carl, Tanrı yardımcım olsun. Diğer ölümlüler gibi tuvalet yolunda ağır aksak yürümeyi tercih ederdim. Bunu okuyucularına nasıl açıklayacağın senin sorunun.»

«O halde önerimi kabul ediyorsun?»

«Bu konuda titiz olalım.» Gözlerinde yaramaz bir çocuk pırıltısı vardı. «Bir Roma'lı gibi ve diplomatça davranalım. Bir gazeteci yakın tarih üzerine spekülasyon yapmak için benim iznimi istemez. Eğer sen, bilge dostum, beni ya da düşüncelerimi anmak istersen, seni bundan alıkoyamam... Bunu böyle kabul edelim, oldu mu?»

«Zevkle!» Mendelius dostça bir mutlulukla gülümsedi. «Şimdi bir soru daha. Tatil için Tübingen'e, bize gelmeye ne dersin? Lotte çok sevinecek. Bana gelince, evimde kardeşim varmış gibi hissedeceğim.»

«Sağol sevgili dostum ama olmaz. Bunu istersem Başrahip sıkılabilir. Diplomatik sorunlar el değmeyecek kadar nazikleşebilir. Dahası, biz, şu anda olduğumuzdan daha yakın olamayız birbirimize. Anla Carl, ben Vatikan'dayken dünyanın bir panoramasını gördüm: Koca bir gezegende, mantar bulutunun tehdidi altında çalışan korku dolu milyonlar... Burada her şeyi daha az hissediyorum. Bütün sevgimi, arzularımı ve kaygılarımı en yakınımdaki insanın yüzünde yoğunlaştırıyorum. Bu, şu anda senin yüzün Carl, her şeyiyle senin yüzün... Açıklaması kolay değil ama vahiy sırasında çektiğim ıstırap buydu: Nesnelerin ya-lın basitliği, Yaratan'ın dehşet veren bütünlüğü.»

Mendelius yüzünü asıp başını salladı.

«Keşke bu vahyi seninle paylaşabilseydim Jean. Ama olanaksız. Sanırım son kıyametin Tanrı'sı olmadan yeteri kadar dehşet yaşadık. Siva'yı* görmekten-se ebedi karanlığı tercih edecek iyi insanlar tanıdım.»

«Tanrı'yı böyle mi görüyorum Carl?»

«Roma'da beni öldürmek isteyen katiller var,» de

* Hinduların yıkıcı bir Tanrısı.

acı Mendelius. «Onlardan, kendi oyuncak kutusunun kapasını kapayıp onu ateşe atacak olan Tanrı'dan daha az korkuyorum. Bu yüzden senin kıyametini açıklayamam Jean... Kaçınılmaz olmasa bile, sonsuzluğun hükmettiği bir dehşet bu...»

«Katil olan Tanrı değil Carl, kırmızı düğmeye basacak olan Tanrı değil.»

Carl Mendelius uzun süre sessiz kaldı. Ekmek lokmalarını Jean Marie'nin elinden aldı, kendisi kuşlara atmaya başladı. Sonunda konuştuğunda söyledikleri önemsiz şeylerdi.

«Kardinal Drexel, bu ziyaretten sonra kendisine uğramamı rica etti. Ona ne söylememi istersin?»

«Hoşnut olduğumu, kimseye kin beslemediğimi, onlar için her gün dua ettiğimi.»

«Benim için dua et Jean. Karanlık bir çölde kurumuş bir insanım.»

«Karanlık geçecek. Sonra güneşin doğuşunu ve tatlı su kuyusunu göreceksin.»

«Ümit ederim.» Mendelius ayağa kalktı. Jean Marie'nin doğrulması için elini uzattı. «Uzun uzun vedalaşmayalım.»

«Arasıra yaz Carl.»

«Her hafta. Söz veriyorum.»

«Tanrı seni korusun dostum.»

Son sessiz bir kucaklaşmayla birbirlerine sarıldılar. Sonra Jean Marie yürüyüp gitti; karanlık ve zayıf bir şeklin ayak sesleri Manastırın kaldırımında yankılandı.

«Bana bir soru sormuştunuz Profesör.» Başrahip, Mendelius'u manastırın kapısına doğru geçiriyordu. «Size cevabımı bugün vereceğimi söylemiştim.»

«Bunu duymak için can atıyorum Peder.»

«Dostumuzun Parousia ile ilgili bir vahiy aldığına inanıyorum.»

«Başka bir soru öyleyse. Kendinizi bu konuda bir şeyler yapmaya zorunlu hissediyor musunuz?»

«Özel bir şey yok,» dedi Başrahip kibarca. «Herşeyin ötesinde, manastır, insanların varlıklarının sonuyla karşı karşıya geldikleri bir yerdir. Gözlem yaparız

dua ederiz, buyruklara göre kendimizi hazır tutarız, toplumumuza ve dışarıdakilere inayet dağıtırız.»

«Meseleyi pek basitleştirdiniz.» Mendelius etkilennememişti.

«Çok basit, yani çok yetersiz.» Başrahip ona şöyle bir göz ucuyla baktı. «Bunu demek istediniz, değil mi? Ne yapmamı önerirdiniz dostum? Keşişlerimi dağ köylerine gönderip kıyameti vaaz etmelerini mi? Kaç kişinin bunu dinleyeceğini sanıyorsunuz? Son boru çalarken bile halk Lazio'nun futbol oyununu seyrediyor olacak... Şimdi ne yapacaksınız?»

«Karımla birlikte tatilimi tamamlayacağım. Geri dönünce önümüzdeki yılın derslerine hazırlanacağım... Jean'la benim için ilgilenin.»

«Söz veriyorum.»

«İzninizle ona düzenli olarak yazacağım.»

«Sizi temin ederim ki mektuplarınızın gizliliği sağlanacak.»

«Sağolun. Manastır için teşrifatçıya bir miktar para bırakabilir miyim?»

«Teşekkür ederiz.»

«Konukseverliğiniz için müteşekkirim.»

«Küçük bir tavsiye dostum.»

«Buyrun.»

«Tanrı'yla mücadele edemezsiniz. O'nun evrenini de yönetemezsiniz. O size yalnızca küçük bir bahçe vermiştir. Elinizden geldiğince onun tadını çıkartın.»

«Bu sizin için acı dolu bir macera oldu.»

Drexel kahvenin tortusunu Mendelius'un fincanına boşalttı, ve son tatlı bisküviyi uzattı.

«Öyle Kardinalim.»

«Ve şimdi sona erdi?»

«Mesele de bu.» Mendelius iskemleden doğrulup pencereye doğru yürüdü. «Hiç de bitmiş değil. Jean Marie için evet. O, bir dindarın son davranışını yaptı. Kendi ölümcüllüğüne boyun eğdi, Yüce Ruh'un insan meselelerindeki lütufkârlığının süreceğine iman etti. Ben henüz bu noktaya gelemedim. Gelip gelemeceğimi de Tanrı bilir. Bugün Vatikan'a geri dönmekten nefret ettim. Congregation'un, Sekreteryasının

ve Tribunal'in tarihsel engellemelerinden, iktidarından, ve görkeminden nefret ettim. Bütün bunlar niçin? Anlaşılması zor bir soyutlama: İnsanın bilinmeyen bir yaratana ilişkisi... Jean bu işlerden sıyrıldığı için memnunum.»

«Ya siz dostum.» Kardinalin ses tonu çok nazikti «Siz de bundan sıyrılmak istiyor musunuz?»

«O, evet.» Mendelius dönüp onunla yüz yüze geldi. «Ama anamdan, babamdan ve daha önceki atalarımın nasıl kopamazsam, bundan da kopamam Beni biçimlendiren gelenekleri bir kenara itmem. Başka bir adamın tarihini benimseyip kendime yeni bir mit kuramam. Sık sık, bu ailenin çocuklarına yaptıklarından nefret ediyorum ama onu terk edemem. Ve ona çamur da atmayacağım. Kısacası bekliyorum.»

Omuzlarını bir yenilgi ifadesiyle silkti, sonra sessizce bahçeyi seyretti.

Drexel üsteledi:

«Neyi bekliyorsunuz Mendelius?»

«Allah bilir. Kıyametten önceki son tanyerini. Duvara yazı yazan kızgın parmağı. Bütün beklediğim bu. Size söyledim mi? Yo, hayır, unutmuş olmalıyım. Jean Marie, benim hakkımda da bir kehanette bulundu.»

«Ne söyledi?»

«Dedi ki,» Mendelius sözcükleri olduğu gibi aktardı, «şimdi reddettiğin görevi bir gün kabul edeceksin. Göremediğin ışık sana gösterilecek. Bir gün Tanrı'nın elini omzunda hissedeksin ve onun yönelttiği yolda yürüyeceksin.»

«Ona inandınız mı?»

«İnanmayı istedim ama yapamadım.»

«Ben inanıyorum,» dedi Drexel usulca.

Mendelius kontrolünü kaybedip meydan okudu.

«Öyleyse Tanrı aşkına, neden öbür sözlerine de inanmadınız? Diğerlerinin onu tahrip etmesine neden izin verdiniz?»

«Çünkü onu tehlikeye sokamazdım.» Sesinde sonsuz bir merhamet vardı. «Tıpkı sizin gibi, belki de daha fazla, ne olduğumdan emin olmaya ihtiyacım vardı. Karanlıktan korkuyordum. Dinin serin, yatıştırıcı ışığına ihtiyaç duyuyordum. Esrarengiz şeyler istemi-

yordum; yalnızca uyuşabileceğim bir Tanrı, önünde vicdan huzuruyla eğilebileceğim bir otorite. O an geldiğinde, ben hazır değildim. Ne geçmişi, ne de hali-hazırdaki görevimi silebilirdim... Beni kestirmeden yargılama Mendelius. Hiçbirimizi yargılama. Sen daha özgür ve daha talihlisin.»

Mendelius başını eğdi, alçakgönüllülükle,

«Kabalık ve haksızlık ettim Kardinalim,» dedi.

«Hiç hakkım yokken...»

«Lütfen. Özür dilemeyin.» Drexel bir jest yaparak onu susturdu. «En azından birbirimize karşı açık olmayı başardık. Birkaç şey daha açıklayayım. Eski günlerde, dünya sırlarla doluyken, dindar olmak kolaydı, ormanlara uğrayan ruhlara, yıldırımlar yaratan tanrılara inanmak kolaydı. Bu çağda ise gördüklerimize koşullandırıldık. Varolan şeyler gördüğümüz şeyler. Katedralleri, kiliseleri, papazların giysilerini, yerleşik bir düzenin görünen sembollerini kaldırın, çok kişi için Hristiyanlık yok olacaktır. Boğazınız patlayıncaya kadar ruhlardan ve mistiklerden söz edebilirsiniz ama din adamları arasında bile karşınızda bir sürü sağır bulursunuz. Onlar, bilinçaltında, bu gibi şeyleri inançsal ve tanrısal olanla bir tutarlar. Eskiden disiplin güvenilir bir sözcüktü... Disiplin, doktrinel otorite ve Kardinalin Pazar Ayini! Artık gezginci azizlere yer yok... Çok kişi basit bir dini tercih ediyor. Mabette istekte bulunursun ve kurtuluşu paketlenmiş halde alırsın. Herhangi bir rahibin tinsel bir kilise ya da Hristiyan sürgünler için vaaz vereceğini düşünüyor musunuz?»

«Pek değil.» Mendelius isteksizce gülümsedi. «Ama kabul etmek zorunda oldukları bir gerçek var.»

«Nedir bu gerçek?»

«Bizler hepimiz tehlikeye atılmış bir türe aitiz: Kıyamet insanıyız.»

Drexel bu söz üzerine bir an düşündü, sonra takdirle başını salladı. «Akıllıca bir düşünce Mendelius Üzerinde durmaya değer.»

«Böyle düşündüğünüze sevindim Kardinalim. Bunu, XVII. Gregory üzerine yazacağım denememe dahil etmeyi öneriyorum.»

Drexel hiçbir şaşkınlık göstermedi. Bu, sanki da-

ha çok akademik bir meseleymiş gibi sordu: «Böyle bir deneme yazmanın şu an için uygun olduğunu düşünüyor musunuz?»

«Uygun olmasa bile Kardinalim, bunun basit bir adalet sorunu olduğuna inanıyorum. Beş satırla da olsa, en küçük bir görevli bile emekli olduğu zaman Resmi Gazetede anılır. Ümit ederim, gerçekler konusunda Kardinalime serbestçe danışabilirim. Belki yakın tarihe dair düşüncelerinizi söylemeye bile sizi ikna edebilirim.»

«Gerçekler konusunda,» dedi Drexel sakince, «sizi uygun kaynaklara yönelterek yardımcı olmaktan mutluluk duyarım. Düşüncelerime gelince, korkarım ki onlar yayınlanacak gibi değil. Şimdiki efendim bundan pek hoşlanmaz. Ama öneriniz için teşekkürler. Ve size yazacağınız denemede iyi şanslar.»

«Düşüncemi sevdiğinize memnun oldum.» Mendelius süt gibi uysaldı.

«Sevdiğimi söylemedim.» Drexel'in sert yüzü, bir an görünüp kaybolan hafif bir gülümsemeyle aydınlandı. «Bunu dindarca bir davranış olarak kabul ediyorum ve ahlâk gereği de desteklemek zorundayım.»

«Teşekkür ederim Kardinalim,» dedi Carl Mendelius. «Beni ve karımı korumak konusunda yaptıklarınız için teşekkür ederim.»

«Keşke bunu sürdürebilseydim,» dedi Drexel ciddiyetle. «Ama gideceğiniz yere benim gücüm ulaşmaz. Tanrı sizinle olsun Profesör.»

Francone, Mendelius'u apartmana bıraktığında saat akşamın beşiydi. Lotte ve Hilde kuafördeydiler, Herman henüz akademiden dönmemişti. Böylece, Monte Cassino'da geçenleri diğerlerine anlatmadan önce banyo yapmaya, dinlenmeye ve düşüncelerini düzenlemeye zamanı vardı. Bir şeye seviniyordu, artık gizli kapaklı davranmak zorunda değildi. Ortaya çıkan sorunları tartışabilir, düşüncelerini dindar olanlarla da olmayanlarla da karşılaştırabilirdi. Kafasını kurcalayan şeyleri, dinbilimcilerin ağdalı diyalektiği yerine basit halk diliyle konuşabilirdi.

Jean Marie'nin açıklamaları onu tatmin etmekten

hâlâ uzaktı. Diğerlerinin tanık olduğu mistik hallerinin anlatımı gereğinden çok yumuşak, gereğinden çok orta malı, gereğinden çok... (Sözcüğü bulmakta güçlük çekti.) gereğinden çok dini yazılardan türetilmiş gibiydi. Jean Marie, kıyamet yaratacak çatışmaların olasılığından çok emindi. Kendisi ise, düşsel terimlerle bile, Parousia'nın nasıl bir şey olacağından kuşkuluydu. Kıyamet edebiyatının çoğu canlı ve ayrıntılıydı. Jean Marie Barette'in vahyi kuşku duyulacak kadar açık ve orta malıydı.

Psikolojik açıdan bile Jean Marie'nin kendisini görevlendirilmiş görmesiyle, gösterdiği trajik güçsüzlük arasında bir çelişki vardı. Kadiri mutlakla ilişki kurduğunu söyleyen biri için, eğer gizli bir plânı yoksa, basında savunulmaya istekli olması bile acıklıydı.

Ama, gün batımının ışıkları altındaki terasa çıktığında Mendelius şunu kabul etmek zorunda kaldı. Jean Marie Barette'yi arkasından lanetlemek onu yüz yüze küçümsemekten daha kolaydı. Vahiyden ve bunu onaylayacak bir işaret alacağını ileri sürmekten bir adım olsun gerilememiştir. Carl Mendelius onun yanında, kemerinde devlet sırlarını taşıyan basit bir kuryeden başka bir şey değildi.

Mendelius bütün bunları kokteyl sırasında Lotte ile Frank'lara etraflıca anlattı. Kendisini katı sorgulamalara çektiklerinde de şaşırdı. İçlerinde en endişeli olanı Herman Frank'tı.

«Bu hikayenin hiç değilse yarısına inandığını söylüyorsun değil mi Carl? Vahye ve İkinci Doğuşa boş ver, bunlar ilkel efsaneler ama evrensel bir savaş belası çok yakınımızda.»

«Bu onun boyutlarıyla ilgili Herman.»

«Öyle olduğunu sanmam.» Hilde'nin gülüşü ironiden de fazla bir şey ifade ediyordu. «Sen hâlâ dindarsın Carl. Bu yüzden ileri sürülen her şeyde Tanrı'nın varlığından kurtulamıyorsun. Hep seni tanımış olduğum gibisin: Yarı akılcı, yarı şair. Gerçek bu. Değil mi?»

«Sanırım öyle.» Mendelius içkisine uzandı. «Ama akılcı, henüz bütün kanıtların bulunmadığını, şair de katiller kapıdayken şiir yazmaya zaman olmadığını söylüyor.»

«Bir şey daha var.» Lotte uzanıp Mendelius'un bileğini okşadı. «Sen Jean Marie'yi kardeş gibi seversin. Onu reddetmektense ikiye bölünmeye hazırsın... Ona bu yazıyı yazacağını söyledin. Bu işi böyle dağınık bir kafayla yapabileceğinden emin misin?»

«Hayır, değilim liebchen. Rainer için iyi bir iş olacak. Bütün gazeteciler için bu bir lokum. Bütün dünyaya yayılacak bir bomba. Bana ise Jean Marie'nin kişisel portresi ve düşüncelerinin yorumu kalıyor. Bunu doğru dürüst yapabileceğimden emin değilim.»

«Nerede çalışacaksın?» diye sordu Hilde. «İstediğin sürece burada kalabilirsin.»

«Tübingen'e dönmeliyiz.» Lotte biraz fazla endişeliydi. «Çocuklar gelecek hafta erkenden dönecekler.»

«Carl biraz daha kalabilir...»

«Gerek yok.» Mendelius ciddiydi. «Önerin için teşekkürler Hilde ama evde daha iyi çalışırım. Cuma günü Georg Rainer'le konuşacağım. Pazar günü Tübingen'e hareket edeceğiz. Burası insanı baştan çıkaran bir yer. Protestan katılığına ihtiyacım var.»

«Swabian usulüyle!» dedi Herman sırtarak. «Yaz biter bitmez, Hilde ve ben Tuscany'deki yerimize hazırlanmaya başlayacağız.»

«Boşver Herman.» Hilde öfkelenildi. «Hiçbir şey o kadar çabuk olup bitmez. Değil mi Carl?»

Mendelius sırttı ve Hilde'ye karşı çıktı. «Ben de evliyim kızım. Biz erkekler bazen birbirimizi tutarız. Elden geldikince çabuk oraya gitmenize taraftarım. Eğer bir kriz olursa malzeme de işçilik de iki katına çıkacaktır. Hem önümüzdeki yaz ürün alabilmek için bu kış ekin ekmeniz gerek.»

«Sen ne yapacaksın Carl?» Hilde anlamlı bir şekilde sordu. «Dostun Jean Marie manastırda güvenlik içinde. Eğer bir şey olursa, savaş meydanı haline gelecek ilk yer Almanya. Lotte'yi ve çocukları ne yapacaksın?»

«Bu konuyu gerçekten henüz düşünmedim.»

«Tübingen, İsviçre sınırından topu topu yüz seksen kilometre uzakta,» dedi Herman. «Bu sana kitabının gelirinin bir kısmını orada toplamana mal olacak.»

«Artık bu konuda konuşmayı reddediyorum.» Lotte iyice kızmıştı. «Bunlar Roma'daki son günlerimiz ve mutlu geçmesini istiyorum.»

«Mutlu geçecek.» Herman pişman olmuştu. «Şimdi yemeğimizi yiyelim. Sonra, Arciliuto'da folk müziği dinlemeye gideriz. İlginç bir yer. Raffaello'nun orada bir metresi olduğunu söylerler. Kim bilir? Hiç değilse Roma'lıların kendilerini kurtarmakta ne kadar yetenekli olduklarını kanıtlıyor.»

Eşyalarını toparlayıp gitmeden önce yapılacak bir sürü işleri vardı. Mendelius bütün cuma sabahını Anneliese Meissner için son bandı hazırlamakla geçirdi: Monte Cassino'yu ziyaretinin öyküsü, kendi şaşkınlıklarının bir itirafı ve kısa bir not.

«Şimdi elimden geldiği kadar dürüstçe hazırladığım kaydın tamamı sende. Tübingen'de tekrar buluşmamızdan önce onu dikkatle incelemeni istiyorum. Söyleyecek daha çok şey var ama bu kadarı yeterli. Yakında görüşürüz... Bu ateşli şehir beni hasta ediyor. Carl.»

Bantları özenle paketledi ve Roma'dan her gün Almanya'nın çeşitli kentlerine giden kuryeye teslim etmesi için Franccone'ye verdi. Franccone daha sonra onu Georg Rainer'le birlikte yiyeceği öğle yemeğine götürdü. Saat birde, Ernesto'nun özel bir bölmesinde kaçamaklı oyununa başladı. Georg Rainer deneyimli bir oyuncuydu.

«Oldukça meşgul bir adamsın Mendelius. Senin hareketlerini izlemek çok güç. Şu Salvator Mundi meşalesinde, polis birini vurup üçünü tutukladığında sen hastanedeydin değil mi?»

«Evet. Senatör Malagordo'yu ziyaret ediyordum.»

«Ben daha başka bir şeyler olduğunu düşündüm. Gazeteye bir şey yazmadım çünkü daha fazla teşhir edilmemen gerektiğine inanıyordum.»

«Cömertçe bir davranış. Takdir ettim.»

«Ayrıca bugünkü hikayeyi bozmak istemedim. Ümit ederim benim için bir hikayen vardır.»

«Var Georg. Ama bunu sana vermeden önce bazı temel kurallarda uyuşup uyuşamayacağımızı anlamak istiyorum.»

Rainer başını salladı. «Kurallar hâlâ geçerli dostum. Bana anlattıklarının önce kontrol ederim sonra teleks veririm. Olayların ve aktardıklarının doğru olarak yayınlanacağını garanti ederim. Editörümü yönlendirmek için, yaptığım yorumların yayın haklarını da korurum. Ama editörlerin yayınlama sırasında yaptıkları vurgulamalar, dramatik ya da yanlış fikir verici başlıklar ya da hikayenin başka ellerde çarpıtılması üzerine garanti veremem. Bu röportaja başladığımız anda sen tanık durumundasın ve söylediğin her şey yargı kayıtlarına geçecektir.»

«Bu vakada,» dedi Mendelius vurgulayarak, «hikayenin sunuluş biçiminde anlaşıp anlaşılamayacağımızı öğrenmek isterim.»

«Hayır,» dedi Georg Rainer açıkça. «Çünkü yazı benim büromdan çıktıktan sonra güvence veremem. Yazdığım her şeyi sana zevkle gösteririm, yanlış görünen yerleri de düzeltirim. Ama bir haber çıktıktan sonra onun sonuçlarını denetim altında tutmak olanakları bulunabileceğini düşünüyorsan, bunu unut. Pandora'nın* kutusu gibi, bir kez açılınca bütün kötülükler dışarı çıkar. Hem bu hikayeyi bana neden veriyorsun?»

«Birincisi sözünü tuttun. Ben de sana verdiğim sözü tutmaya çalışıyorum. İkincisi uydurukçular işe el atmadan önce bir dost hakkındaki gerçeğin halka açıklanmasını istiyorum. Üçüncüsü, senin hikayene eşlik edecek kişisel bir anı yazmak istiyorum. Eğer senin yazın rayından çıkarsa bunu yapamam. Şimdi sorununu bir başka şekilde dile getireyim. Senin ve benim isteklerimi karşılamak için nasıl işbirliği yapabiliriz?»

«Önce hikayenin adını söyle bana.»

«XVII. Gregory'nin görevden çekilmesi.»

Şaşkınlığını gizlemeksizin Georg Rainer'in ağzı hayretten açık kaldı. «Gerçek hikaye mi?»

«Evet.»

«Belgeleyebilir misin?»

«Uygun biçimde kullanabileceğimiz konusunda anlaşabilirsek, evet. Seni daha fazla meraktan kurtarayım Georg: Monte Cassino Manastırında XVII. Gregory ile yirmi dört saat geçirdim.»

* Yunan mitolojisinde kötülüklerle dolu kutuyu açan kadın.

«Açıklama yapılmasını kabul ediyor mu?»

«Herhangi bir engel koymuyor. İlginç öyküsü için gazeteci seçiminde ihtiyatlı davranacağıma güveniyor. Uzun süredir yakın arkadaşız. Görüyorsun Georg, başlamadan önce temel kurallardan emin olmalıyız.»

Bir garson, elinde not defteri ve kalemle çıkageldi.

Georg Rainer, «Önce siparişleri verelim, olur mu?» diye sordu. «Görüşme yaparken garsonların etrafımda dolaşmalarından hoşlanmam.»

Makarna, *saltimbocca* ve bir sürahi Bardolino ısmarladılar. Sonra Georg Rainer minyatür teybini masanın üzerine koyup Mendelius'a itti. Usulca:

«Kayıt işini sen idare et,» dedi. «Yazı son biçimini alana kadar sende kalsın. Bunun için birlikte çalışacağız. Bütün fazlalıklar derhal imha edilecek Tatminkâr mı?»

«Harika,» dedi Mendelius. «XVII. Gregory'nin el yazması olan ve bana özel biriyle gönderdiği iki belgeyle başlayalım. Bir tanesi, görevden çekilmesine neden olan olayları anlatan bir mektup. Diğer, Curia'nın engel olduğu yayınlanmamış bir genelge.»

«Onları görebilir miyim?»

«Uygun bir zamanda evet. Kabul edersin ki onları ortalıkta gezdiremem.»

«İşin özü nedir?»

«XVII. Gregory görevinden çekilmeye zorlandı, çünkü dünyanın sonuyla ilgili bir vahiy aldığını iddia etti: Kıyamet ve İsa'nın İkinci Doğuşu. Kendisinin bunu ilân etmekle görevlendirildiğine inanıyordu.» Ağzını çarpıtarak sırttı ve ekledi «Şimdi neden dünyanın sonu hikayesini örtbas etmek istediğimi anladın mı? Monte Cassino'ya gitmeden önce konuyu Evangelist rahipler üzerinde test ediyordum.»

Georg Rainer şarabını yudumlayıp bir parça ekmek kabuğu çiğnedi. Sonra kaybeden bir poker oyuncusu gibi omzunu silktili. «Elbette, her şey açık. Curia onu atmak zorundaydı. Adam deli.»

«Sorun da bu, Georg.» Mendelius biraz daha şarap koydu ve makarna tabaklarını kaldırmaları için garsona işaret etti. «Senin ve benim kadar akli başında.»

«Bunu kim diyor?» Rainer parmağını Mendelius'un göğsüne bastırdı. «Sen, yani arkadaş.»

«Evet, ben. Vê Kardinal Drexel ile Monte Cassino'nun Başrahibi Andrew. Bu ikisi onu Cross John gibi bir mistik olarak kabul ediyorlar. Drexel, onu Curia'ya karşı savunamadığı için vicdan azabı çekiyor.»

«Drexel'le konuştun mu?»

«İki kez. İki kez de Monte Cassino'nun Başrahibiy-le. İşin tuhafı onlar inanıyorlar, bense kuşkuluyum.»

«Bu tavır tam onlara göre,» dedi Rainer acı bir gülümsemeyle. «Baş belası Papa'yı attılar, artık onun itaatkâr meziyetlerini övebilirler. Biliyor musun Mendelius, tanınmış bir bilgin için bazan çok toysun. Kardinalin arabasıyla bile dolaşmayı kabul ettin ve Drexel Roma'daki her hareketini biliyor. Bu öğle yemeği dahil.»

«Onun neler bildiğini hiç dert etmiyorum Georg.»

«Belgelerin sende olduğunu biliyor mu?»

«Evet, ona söyledim.»

«Başka.»

«Hiç.»

«Belgelerin daha dindar ellere geçmesi için bir emir verebileceğini düşünmüyor musun?»

«Doğrusu, Drexel'i bir casus şefi ya da çalınmış müsvetteleri kabul edebilecek biri olarak göremiyorum.»

«Öyleyse benden daha az kuşkucusun.» Rainer omuzlarını silkti. «Ben tarih okurum ve iktidarın yöntemleri, ister kilise ister başka bir yer olsun, değişmez. Neyse... XVII. Gregory'den söz edelim. Onun için ne kadar verdin?»

«Akıllı başında olduğuna inanıyorum. Kendi yorumlamalarında da içten.»

«İçtenlikli bir hayalperestten daha tehlikeli kimse olamaz.»

«Jean Marie bunu fark etti. Hizipleşmeye meydan vermemek için görevden çekildi. Vahyini güvenilir hale getirecek onaylayıcı bir işareti olmadığı için de susuyor.»

«Onaylayıcı bir işaret mi? Böyle bir deyim hatırlamıyorum?»

«Modern İncil analizinde popüler olmuş bir deyimdir. Temelde şu demek: Bir peygamber ya da re-

formcu, Tanrı adına konuştuğunu iddia ettiğinde bunu kanıtlayan bir işarete ihtiyaç duyar.»

«Ne sen ne de ben, bunu ona verebiliriz.»

«Hayır ama ikimiz birlikte olayların dürüstçe yayınlanmasını ve aydınlatılmış bir yorumunu yapmayı ona garanti edebiliriz. Görevden çekilmesine neden olan olayları yazabiliriz. Belgeler meselenin niçinini kanıtlayacaktır. Jean Marie Barette'nin iddia ettiği vahyi hakkında bana anlattıklarını kaydedebiliriz.»

«Hepsi iyi de şu vahiy çetrefilli meselelerle ilgili: Dünya'nın Sonu, İkinci Doğuş, Son Yargı. Sen ve ben okuyucularımıza bu konularda neler anlatabiliriz.»

«Ben insanların eskiden bu konularda nelere inanmış olduklarını anlatabilirim. Okuyucuların dikkatini günümüz dünyasının 'kıyametçi' kesimlerine yönelebilirim.»

«Başka bir şey?»

«Bundan sonrası sana kalıyor Georg. Milletlerin durumları hakkında bültenler yazan adam sensin. Kıyamete ne derece yakınız? Dünya peygamberlerle dolu. İkinci kere gelecek olan onlardan biri olamaz mı? Bu işe çılgınca giden toplumsal olgular açısından bakarsan, Jean Marie'nin kehaneti pek de akıl dışı değil.»

«Kabul ediyorum.» Rainer düşünceliydi. «Ama bu hikayeyi okunabilir bir kılığa sokmak korkunç bir çaba gerektirecek. Roma'da kalabilir misin?»

«Korkarım hayır. Üniversitenin açılışı için hazırlanmalıyım. Sen Tübingen'de birkaç gün geçirmeye ne dersin? Evimde memnuniyetle kalabilirsin. Orada daha iyi çalışabiliriz. Bütün yazılarım ve dosyalarım evde.»

«Hızlı çalışmam gerek. Düşünceyi kapıp mantık süzgecinden geçirmek ve aynı gün telekse yazmak. Benim çalışma şeklim bu.»

«Ben herhalde çok daha yavaşım,» dedi Mendelius, «ama en azından konuya hazırım... Neyse, buradan pazar günü ayrılıyorum, çalışmaya ertesi günü başlarım.»

«Çarşambaya kadar sana gelebilirim. Buraya yetime bakacak birini isteyeceğim. Ama bu öyküyü iki-

miz birlikte yazıp her bir sözcüğünü kontrol edinceye kadar editörümle tartışmak istemiyorum. O yüzden birkaç günlüğüne ortadan kaybolabilmek için bir mazeret uydurmam gerekecek.»

«Tartışmamız gereken bir şey var,» dedi Mendelius. «İkimiz birlikte çalışmak zorundayız. Aramızda bir mukavele olmalı. Yayıncılarla mukavelemizi düzenlemek için New York'taki temsilcimi kullanmak istiyorum.»

«Bu iyi.»

«O halde bu akşam telefon edip bizimle Tübingen'de buluşmasını rica edeceğim.»

«Sana bir tavsiyede bulunabilir miyim Mendelius? Tanrı aşkına şu belgelere göz kulak ol. Bankaya falan kilitle. Onları ele geçirmek için seni öldürebilecek kişiler tanıyorum.»

«Jean Marie mektubunda beni bu konuda uyar-mıştı. Korkarım onu pek ciddiye almadım.»

«Öyleyse şimdiden sonra ciddiye alsan iyi edersin. Bu hikaye Corsodaki çatışma kadar seni meşhur edecek. Tübingen'e döndüğün zaman bile adımlarına dikkat et. Şu kıza karşı hâlâ önemli bir tanıksın ve yeraltının dört adamına mal oldun. Bu eylemcilerin uzun kolları ve güçlü hafızaları vardır.

«Terör işlerini anlıyorum.» Mendelius gerçekten düşüncelere boğulmuştu. «Ama belgeler... Bana yazılmış özel bir mektup ve yayınlanmamış bir genelge. Haber olarak değerlerini anlayabiliyorum ama kesinlikle bir insanın hayatına değmezler.»

«Değmez mi? İşe öbür yönden bak. Genelge papanın görevden ayrılmasına neden oldu. Aynı şekilde bir bölünmeye ya da XVII Gregory'nin deli olduğunun onaylanmasına da neden olabilirdi.»

«Doğru ama...»

«Şimdiye kadar,» Rainer onu şiddetle susturdu, «bütün düşündüğün senin bu meseleye gösterdiğin tepki ve arkadaşın için duyduğun endişeydi. Ama XVII. Gregory'nin Papa'lığı sırasında ilişki kurduğu diğer binlerce kişiden ne haber? Onlar nasıl tepki gösterecekler? Eğer gerçek olayları bilselerdi nasıl tepki göstereceklerdi? Bazıları onunla çok yakın ilişki kurmuş olabilirler...»

«Kurdular da. Jean Marie bir liste gönderdi.»

«Nasıl bir liste?» Rainer birden sıçradı.

«Dünyanın dört bir yanından yüksek mevkilerdeki kişiler. Jean Marie onların mesajına inanacaklarına güveniyordu.»

«Birkaç isim verebilir misin?» Mendelius bir an düşündü sonra yarım düzine isim saydı. Rainer bunları not defterine yazdı, sonra sordu: «Bunlardan herhangi biri onunla Monte Cassino'da ilişki kurmayı denemiş mi?»

«Bilmiyorum. Sormadım. Bununla birlikte kesinlikle engellenirlerdi. Bana öyle oldu. Gerçekte ben Jean Marie ile telefonda hiç konuşmadım. Dikkatle ondan uzak tutulmaya çalışıldığımı düşündüğüm anlar oldu ama Drexel kararlıydı. Ziyaretim engellenmedi. Yalnızca bir sürü resmi formalite...»

«Şimdi küçümsememiz gereken şu: Senin beninle konuştuğunu biliyorlar.»

«Dürüst olalım Georg. Drexel, yapmayı önerdiğim şey için herhangi bir soru sormadı. Dokümanlardan da uzun boylu söz etmedi. Yalnızca şöyle üstünkörü konuştu.»

«Bu neyi kanıtlar? Drexel'in sabırlı bir adam olduğundan başka hiçbir şeyi. Hatırla: Kardinaller mesajcı olarak onu seçmişlerdi. Bunu düşün! XVII. Gregory'nin diğer dostlarına ve tanıdıklarına gelince, Tübingen'den önce kendi hesabıma bir araştırma yapacağım... Yo, hayır, yemeği ben ödeyeceğim. Besbelli sayende tonla para kazanacağım.»

«Başaracaksın dostum.» Mendelius güldü. «Jesuitlerden iki şey öğrendim: Bir şeyi kanıtlamanın kurallarını ve usluçu bir yazıya saygı duymayı. Bunun yazdığın en iyi öykü olmasını istiyorum!»

Mendelius dairesine varır varmaz New York'taki yayıncısı Lars Larsen ile ihtiyatlı bir telefon konuşması yaptı. Larsen'in ilk tepkisi bir hayret ıslığı oldu, sonra da epey bir sıkıntı. Düşünce harikaydı, çuvalla para ederdi ama Mendelius ne demeye bunu bir gazeteciyle paylaşacaktı. Rainer'in koca bir Alman haber imparatorluğuyla ilişki kurmayı sağlamaktan baş-

ka bir katkısı olmayacaktı. Bu hikaye Amerika'da patlamalıydı...

Böylece on dakika süren tutkulu bir rica sonunda Mendelius, sabırla, bütün amacının, son olayların dürüstçe bir öyküsünü vermek ve Jean Marie'nin son mesajının özüne dikkatleri çekmek olduğunu açıkladı. Bunun için Lars, Tübingen'e gelip meseleyi lâıyk olduğu ağırlıkta tartışabilir miydi?

Tek yönlü konuşmayı dinleyen Lotte, üzüntüyle söylendi:

«Seni uyarmıştım Carl! Bütün bu insanların seninle uyuşamayan kişisel çıkarları var. Yayıncı büyük para kokusu alıyor. Georg Rainer'in gazeteci olarak şöhreti epey artacak. Ama sen... Sen bir dostun için yazıyorsun. İnsanın tarih boyunca kafasını meşgul etmiş bir konuyla uğraşıyorsun. Sana bir gecelik bir film yıldızıymışın gibi davranmalarına izin veremezsin. Kozlar sende: Belgeler. Kendini ve Jean Marie'yi korumak için ihtiyacın olan tedbirleri alıncaya kadar onları kimseye açıklama.»

Daha sonra, büyük barok yatakta Mendelius'un kolları arasında büzüldüğünde uykulu sesle şöyle dedi:

«Aslında komik. Bütün şüphecililiğine karşın ilk etapta Jean Marie'ye istediğini tam manasıyla verdin. Çünkü onun dostusun, ona başka türlü davranamazsın. Dünyaca tanınmış bir bilim adamı olduğundan, senin yorumların onları palyaçolardan koruyacak. Eğer Anneliese Meissner seninle birlikte yazmaya istekli olursa, en azından klinik açıdan dürüst olacaktır. Sonuç olarak sevgilim, Jean Marie'ye olan borçlarımızı fazlasıyla ödüyorsun... Aklıma gelmişken, bugün Herman ve Hilde için bir hediye aldım. Biraz pahalı ama senin bunu önemsemeyeceğini biliyorum. Bize öyle cömert davrandılar ki...»

«Ne aldın libschen?»

«Eski bir **Capo di Monte**, **Cupid** ve **Psyche**. Satıcı çok ender bir parça olduğunu söyledi. Sabahleyin gösteririm. Umarım beğenirler.»

«Eminim beğeneceklerdir.» Mendelius bu amaçsız konuşmalardan memnundu.

«Ah, sana söylemeyi unuttum. Katrin, Paris'ten bir kart gönderdi. Şöyle diyor: 'Aşk harika bir şey. Bizden

ikinize de teşekkürler.' Johann'dan da uzun bir mektupla renkli fotoğraflar geldi.»

«Bu ilginç. Ben onun kısa bir şey yazacağını düşünmüştüm.»

«Biliyorum. Ne hoş değil mi? Tatili hakkında gayet lirik şeyler yazmış. Pek uzağa gitmemişler; Avusturya'ya da... Arkadaşlarıyla Bavyera Alp'lerinde küçük bir vadi keşfetmişler. Bir göl ve birkaç harap kulübe varmış. Çevrede tek bir insan yokmuş. Şimdiye kadar orada kamptaymışlar, yalnızca gerekli şeyler için kasabaya iniyorlarmış.»

«Harika! Tereddüt etmeden onunla yer değiştirirdim. Artık uzun süre Roma'yı görmek istemiyorum. Tübingen'e döner dönmez Jean Marie'ye yazacağım... Aklıma gelmişken Francone için bir şeyler yapmalıyız. Sanırım en iyisi bir miktar para hediye etmek olacak. Maaşının dolgun olduğunu sanmam. Bana hatırlat, olur mu liebchen?»

«Hatırlatırım. Şimdi uyu. Bu gece çok yorgun görünüyordun. Seni daha uzun süre istiyorum.»

«Ben iyiyim liebchen, gerçekten öyle. Benim için endişelenmene gerek yok.»

«Eendişeleniyorum. Elimde değil. Carl, eğer Jean Marie haklıysa ve son büyük bir savaş olacaksa ne yaparız? Çocuklar ne yapar? Saçmaladığım filan yok. Yalnızca senin ne düşündüğünü bilmek istiyorum.»

Mendelius'un cevap verebilme olanağı yoktu, bunu biliyordu. Dirseklerinin üzerinde doğrulup Lotte'ye baktı. Gözlerindeki acıyı gizleyen karanlık hoşuna gidiyordu.

«Bu kez sevgilim, bayraklar ve borazanlar olmayacak. Savaş kısa ve dehşetli geçecek, sonra da sınırların bir zamanlar nerede olduğuna kimse aldırmayacak. Eğer yaşarsak, aile olarak bir arada kalmaya çalışacağız, ama çocuklarımıza söz geçiremeyeceğimizi unutma. Eğer onlardan ayrı kalırsak birkaç iyi insan bir araya gelebiliriz ve sokaklardaki katillere karşı koymak için de elimizden geleni yaparız. Sana bütün söyleyebileceğim bu.»

«Ne tuhaf!» Lotte, Carl'ın yanağına dokunmak için uzandı. «Buraya gelmeden önce ilk kez bu konudan söz ettiğimizde, hep korkuyordum. Zaman zaman

bir köşeye oturup bir hiç için ağlamak istiyordum. Sen Monte Cassino'dayken, Senatörün verdiği küçük çömlek parçasını alıp avuçlarımda tutuyor, üzerine yazılmış olan ismi izliyordum. Ölme sırasının kime geldiğini ve infazın Masada'da kimin uygulayacağını belirlemek için kuralların nasıl çekildiğini gözlerimin önüne getirdim. Nedense birden sakinleştim. Anladım ki, eğer sen herhangi bir şeye sıkı sıkıya bağlansaydın —hayata bile olsa— bir tutsak haline gelirdin. Görüyorsun işte, benim için de endişelenmene gerek yok. İyi geceler dileyip öp beni ve uyuyalım.»

Mendelius, gecenin soğuk ve geç saatlerinde gözleri açık uzanırken Lotte'deki değişikliği düşündü: Yeni bir güven havası, üzerinde konuşulamayan bir görünümü kabul ettiğini gösteren ilginç bir sükunet. Acaba Aharon ben Ezra, ismini taşıyan çömlek parçasına son anda tılsımlı bir cesaret mi ilham etmişti? Yoksa Jean Marie Barette'nin Yaratan'la birlikte bulunduğu çölden esen hafif bir yel miydi bu?

BÖLÜM ALTI

Evde olmak güzeldi. Taşrada hasat sağlıklı yapılmıştı. Karatavuklar kahverengi ekin diplerini hoşnutlukla gagalıyorlardı. Neckar ırmağı, yaz göğü altında gümüş rengiyle akıyordu. Trafik seyrek, tatile gidenler henüz güneş altındaki misafirliklerinden dönmemişlerdi. Üniversitenin bahçesi ve salonları hemen hemen boştu. Gazete okumuyor ya da radyoyla televizyonun düğmesini çevirmiyorsanız bu sakin su kenarında hiçbir şeyin değişmeyeceğine inanmak mümkündü. Württemberg Dükleri Stiftskirche'nin taş zeminini altında ebediyete kadar huzur içinde uyuyacaklardı.

Ama huzur bir hayaldi; tıpkı bir kır manzarasının arka planı gibi. Pilsen'den Rostock'a, Varşova Pak-tı'nın orduları derinlemesine dizilmişlerdi: Vurucu timler, tank birlikleri, onların arkasında atomik baş-lıklı roket rampaları. Bunların karşısında NATO kuv-vetlerinin daha zayıf hatları vardı. İlk şiddetli sal-dırıda geri çekilmeye hazırıldılar. Çok fazla olmasa da kendilerinden emindiler. Ağır bombardıman uçakları Britanya Adaları'ndan gelinceye ya da IBM'ler ABD' deki rampalarından fırlatılınca kadar, buradaki kendi taktik savaş başlıkları ilk ilerlemeyi önleyebi-lirdi.

Henüz bir hareket, bir seferberlik yoktu. Çünkü sorun, demokratik ülkelerin halkları böyle bir çağrı-ya uyacak kadar ciddileşmemiştir. Propaganda maki-nalarının söz ustalıklarına da kimse cevap vermezdi. Alman endüstrisi hâlâ hemşerilik haklarından yok-sun yabancı işçilere bağlıydı. Onlardan kendilerini ümitsiz bir davaya bağlamaları beklenemezdi. Dünya-nın öbür yanında yeni bir eksen oluşmuştu. Endüst-riyel Japonya, kuzeydeki petrolle Spratley'deki yeni kıyılar karşılığında Çin'e fabrika ve teknik uzman aktarıyordu. Müslümanlar, Fas'tan Afganistan'ın en yüksek geçitlerine kadar galeyan içindeydiler. Siyahi devletlerce kuşatılmış olan Güney Afrika silah yuva-sıydı. Hiçbir lider, hiçbir cunta, hiçbir parlamenter topluluk, tükenmiş ve alçalmış insan ilişkilerinin bü-rüdüğü dünyanın karmaşık jeopolitikasını kontrol e-decek güçte değildi. Mantık, çelişkiler barajı altında sallanıyordu. İşbirliği güçsüzlük içinde donup kalmıştı.

Eve gelmenin verdiği ilk rahatlıktan sonra Carl Mendelius kendini eski ümitsizliğine yuvarlanmış bul-du. Milyonların bağırtısı arasındaki küçük bir sesi kim duyacaktı? Fırtınadaki kum zerrelere gibi anın-da savrulacak düşüncelerin propagandasını yapmağ-tan amacı neydi? Kısa süre içinde, mağara adamları-nın sihirli hayvanları gibi anlamsızlaşacak bir geç-miş açıklamakta ne yarar vardı?

Açıkça anlıyordu ki, bu, casusların, fanatiklerin ve yıkıntı uzmanlarının ürettiği bir hastalıktı. Dünya kokuşmuş bir hırdavatlıktı; uçur gitsin! Parlamento budalaların ve ikiyüzlülerin yuvalandığı bir yerdi;

deş at pislik yuvasını! Tanrı öldü; Baal'i* ve Ashtaroth'u** cılalayalım, ihtiyacımız olan büyüü yapması için Endor'lu Büyücüü geri çağıralım.

En iyisi Lotte'nin yaptığıydı, çalışkan, neşeli, toz alıp ortalığı silen, telefonda arkadaşlarıyla çene çalan, Katrin'e kış için kazak ören Lotte'nin yaptığı. Mendelius'un kendi karanlık düşünceleriyle onu rahatsız etmeye hiç hakkı yoktu. Böylece çalışma odasına çekilip biriken işlerine gömdü kendini.

Okuması tavsiye ya da rica edilen bir yığın kitap, değerlendirilecek öğrenci raporları, gözden geçirilecek ders notları, hiç bitmeyen faturalar vardı.

Üniversite rektörü bir not göndermişti. Salı sabahı birkaç meslektaşıyla yapılacak özel bir toplantıya çağırıyordu. Rektörün «özel toplantıları» meşhurdu. Ağustos ortasında yapılan fakülteler toplantısında ortaya atılacak sorunları önceden ele almak için düzenlenirlerdi. Ayrıca budalaları, özel bir grubun imtiyazlı kişileri olduğuna inandırmak için tasarlanırlardı. Mendelius pek hoşlanmasa da Rektörün akademik entrikalarını takdir ederdi.

Bir diğer mektup, Wiesbaden Federal Cinayet Masası **Bundeskriminalamt**'dan gelen bir haberdı.

... İtalyan meslektaşlarımızın bildirdiğine göre, Roma'daki son olayların bir sonucu olarak, yabancı teröristlerin ya da onların yakın ilişki içinde oldukları yerli grupların saldırılarına hedef olabilirsiniz.

Bundan dolayı, ilişikteki broşürde belirtilen tedbirleri almanızı tavsiye ederiz. Bunları normal olarak yüksek dereceli hükümet ve endüstri yöneticilerine göndeririz. Ayrıca, üniversite çevresinde de uyanık davranmanızı tavsiye ederiz. Politik eylemciler geniş öğrenci kalabalıkları arasında kolayca gizlenebilirler.

* Ön Asyahlıların bereket ve doğa tanrılarından biri. İbrani-lerce yalancı tanrı olduğuna inanılırdı.

** Suriye ve Fenikelilerin seks tanrıçası.

Gerek çevrenizde gerekse üniversitede şüpheli bir davranış dikkatinizi çekerse lütfen gecikmeden Tübingen'deki Landeskriminalamt ile temas edin. Onlar durumunuzdan haberdar edilmişlerdir.

Mendelius broşürü dikkatle okudu. İçinde bilmediği herhangi bir şey yoktu, ama son paragraf vahşetin **Kara Ölüm*** gibi bulaşıcı olduğunu ürpertici şekilde hatırlatıyordu.

... Bu tedbirlere yalnızca söz konusu kişi değil, bütün ev halkı kesinlikle uymalıdır. Onlar da tehdit altındadırlar, çünkü söz konusu kişi ev halkı aracılığıyla incitilebilir. Birlikte uyanık olmak tehlikeyi azaltacaktır.

Bir roma caddesinde gösterilen yardımseverliğin, Almanya'nın taşra kasabalarından birinde yaşayan bir aileyi dehşet içine atmasında acımasız bir ironi vardı. Böylece son derece doğal bir sonuç da ortaya çıkıyordu: Çin'in Amur nehrinde ateşlenecek bir mermi bütün gezegeni savaşa atabilirdi.

Ama Mendelius'u karamsarlıklarından uzaklaştıracak daha güzel düşünceler de bulunuyordu. Evangelistler ortak bir mektup yazmışlardı. «Tartışmalar-daki açıklığı ve Hristiyan merhametini, kopuk yaşantıları bağlayan bir unsur olarak vurgulaması» dolayısıyla ona teşekkür ediyorlardı. Johann da özel olarak ikinci bir mektup yazmıştı.

«Bu tatile çıkmadan önce derinlemesine bir bunalım içindeydim. Dinsel sorunuma gösterdiğin anlayış çok yardımcı olmuştu ama daha ötesini açıklayamıyordum. Mesleğim konusunda kaygılıydım. Suratımıza patlayabilecek olan bir dünyanın, ekonomisini plânlayan büyük bir şirkete katılmak istemiyordum. Evrensel bir beladan başka bir şey yaratmayacak bir savaş için orduya çağrılmaktan korkuyordum. Arkadaşım Fritz de aynı şeyleri hissediyordu. Sana ve senin kuşağına kızıyorduk. Çün-

* Veba.

kü sizin arkanıza dönüp bakacağınız bir geçmişiniz vardı, bizim önümüzdeyse yalnızca bir soru işareti... Sonra burayı bulduk. Fritz, ben ve Münih' de bir Bierkeller'de tanıştığımız iki Amerikalı kız.

Burası yalnızca bir patikayla ulaşılabilen küçük bir vadi. Çevrede yüksek tepeler var. Üzerleri kar bölgelerine kadar çam ağaçlarıyla örtülü. Eski bir av eviyle, göl kıyısına öbeklenmiş kulübe-ler bulunuyor. Çevreleri yemyeşil. Koru geyiklerle, göl balıklarıyla dolu. Eski bir maden tüneli dağın epey içlerine uzanıyor...

Amatör bir arkeolog olan Fritz, Ortaçağ'da buradan kantaşı çıkarıldığını söylüyor. Kırık dökük aletler, deri bir yelek, teneke bardak ve paslı bir av bıçağı bulduk.

Kasabaya son inişimde yaptığım soruşturmalar sonucu buranın Gräfin von Eckstein adlı çok yaşlı bir hanıma ait olduğunu keşfettim. Kocasını burayı av sığınağı olarak kullanırmış. Onu görmeye Tegernsee'ye gittik. Cıvılcıvılcı yaşlı bir kız. Daha önce hiç karşılaşmadığı dört gencin arazisine girmesinden duyduğu şaşkınlıktan sonra bize İngiliz çayı ve kek ikram etti, ve oranın tadını çıkarttığımız için mutlu oldu.

O zaman, salt bir dürtüyle, orayı satmayı düşünüp düşünmediğini sordum. Nedenini merak etti. Ona, buranın bizim gibi öğrenciler için harika bir tatil yeri olabileceğini söyledim. Laf olsun diye söylemiştim ama oldukça ciddiye aldı.

Neyse, sonunda bir fiyat biçti: Çeyrek milyon Alman markı. Ona bu parayı toplayamayacağımızı söyledim. O zaman, eğer ciddiysek, araziye kira ile verebileceğini söyledi. Ben de bu konuda düşünüp kendisine haber vereceğimizi söyledim.

Bu iş hoşuma gidiyor. Öyle sessiz. günümüzden öyle uzak ki karşılığını öder. Sınıfta konuştuğumuz şeylerden biri bu. Küçük, kendine yeten, doğanın niteliklerini koruyan bir yer. Döndüğün

zaman bu konuda seninle konuşmak ve neler düşündüğünü öğrenmek istiyorum.

Gecelerimi lamba ışığında bir plân yapmaya çalışarak geçirdim. Bunu, Avrupa toplumunun güncel sorunlarından ve endüstriyel ülkelerle tarım ya da petrol üreticisi ülkelerin ilişkilerinden daha tatmin edici buluyorum. Fritz'in dediği gibi nesneleri insan ölçeğine indirmek zorundayız yoksa hepimiz çıldıracağız ya da denetleyemediğimiz bir sistemin kayıtsız robotları olacağız. Coştüğümün farkındayım ama gerçekten sevdiğim babama ilk kez kendimi özgürce açıyorum. Nefis bir duygu bu...

Mendelius, daha sonra, akşam yemeğinde mektubu Lotte'ye okudu. Lotte gülümsedi ve beğeniyle başını salladı.

«Güzel! Sonunda karanlık ormandan çıkıyor. Bugünlerde genç olmak kolay değil. Ben olsam düşünce-sini desteklerdim Carl; sonunda bir şey çıkmasa da... Bu kadar paraya gücümüz yetmez ama yine de...»

«Olabilir,» dedi Mendelius düşünceli. «Olabilir. Eylülde çok büyük telif parası alacağım. Yeni kitabımı da teslim edince... Hem özel düşleri olan yalnızca Johann değil.»

Lotte, azarlayıcı, sert bakışlar fırlattı. «Düşüncelerini karınla paylaşmak galiba seni ilgilendirmiyor?»

«Yapma *liebchen!*» Mendelius güldü. «Biliyorsun, bir şey kafamda açığa çıkıncaya kadar ondan söz etmekten hoşlanmam. Bunu uzun süredir kuruyordum. Kürsülerinden ayrılan yaşlı profesörlere ne yaparlar? Biliyorum, yazmaya devam edebilirim. Ama öğretmenliği sürdürmeyi tercih ederdim; şöyle küçük, seçkin bir öğrenci grubuna. Özel bir akademi kurmayı, yüksek lisans sonrası uzmanlık dersleri vermeyi tasarlıyordum. Müzisyenler bunu yapıyorlar; kemancılar, kompozitörler, şefler. Johann'ın anlattığı gibi bir yer ideal olabilir.»

«Belki.» Lotte şüpheliydi. «Beni yanlış anlama. Düşünceni beğeniyorum ama bunu Johann'ın projesiyle karıştırmak yanlış olabilir. Onunla ilgilendiğini gös-

ter ama işine karışma. Bırak kendi yıldızını kendi izlesin.

«Haklısın elbette.» Mendelius uzanıp yanağından öptü. «Meraklanma. Elimi börek tepsisinden uzakta tutacağım. Hem başka sorunlarımız var...»

Mendelius, Wiesbaden polisinden gelen mektuptan söz etti. Lotte suratını asıp kederle iç çekti.

«Çevreyi hep kuşkuyla kollayarak daha ne kadar böyle yaşayacağız?»

«Tanrı bilir liebchen! Ama paniğe kapılamayız. Bunu bir düzene sokmak zorundayız. Trafik ışıklarına dikkat etmek, gece evin kapısını kilitlemek, arabayı belli bir hızda sürmek gibi. Bir süre sonra otomatik hale gelir bunlar.» Birden konuyu değiştirdi. «Georg Rainer telefon etti. Çarşamba akşamı burada olacak. Lars Larsen de sabahleyin Frankfurt'tan geliyor. Böylece Rainer gelmeden önce konuşma fırsatımız olacak.»

«Güzel!» Lotte son derece beğeniyle başını salladı. «Rainer'le işe başlamadan önce koşulların uygun olduğundan emin olmalısın.»

«Öyle olacak. Söz veriyorum. Evde yapmamı istediğin bir şey var mı?»

«Ben hallederim. Gudrun Schild her gün gelecekti.»

«Güzel... Soylu Rektörümüzün salı günkü toplantı için kafasında neler kurduğunu merak ediyorum.»

«Ben de öyle.» Lotte gayet veciz konuştu. «O bir büyücü. Kollarından şarap akıttığına seni ikna etmek istiyor. Yapman gereken...»

«Ne demek istediğini anlıyorum liebchen,» dedi Mendelius sırtarak. «Mesele şarabı yutmamakta...»

Rektörün gayriresmi dediği toplantı tıpkı eskisi gibiydi. Bütün meslektaşların elleri hararetle sıkıldı, eşlerin ve ailelerin nasıl oldukları hakkında hal hatır soruldu. Bir fincan kahveyle, rektörün hanımının taze pişirdiği ve kolalı önlüklü bir hizmetçinin servis yaptığı birer dilim elmalı kek ikram edildi.

Seremoni dikkatle tertiplenmişti. Konuklar bir ellerinde fincan öbür ellerinde de tabakla oturmak zorundaydılar. İskemleler rektörün masası etrafında yarım daire şeklinde dizilmişti. Rektör oturmuyordu.

Meslektaşları arasında samimiyet ve açıklık duygusu yaratacak şekilde masasının kenarına ilişi. Ama arkadaşlarının başlarından bir metre yukarıda durması ve ellerini serbestçe hareket ettirmesi üstünlüğünü de hatırlatıyordu. Konuşması aşırı tatlı ve sadeydi.

«Uzmanca tavsiyelerinize ihtiyacım var. Görevimin ağırlığı genç öğretim üyeleri ve öğrencilerle günlük ilişkiler kurmamı engellemekte. Onları sizin bana anlatmanıza ihtiyacım var.»

Latin dilbilimcisi Brandt, Mendelius'a eğilip fısıldadı:

«Bu adam **fons et origo**, bizler de **bloody water** taşıyıcılarıyız.»

Mendelius gülümsemesini kağıt peçetenin ardında sakladı.

Rektör devam etti: «Geçen hafta, diğer üniversitelerin Rektörleriyle birlikte Bonn'a, Eğitim ve İçişleri Bakanlıklarına, özel bir toplantıya davet edildim. Toplantının amacı, şu andaki uluslararası krizin akademiler üzerindeki etkilerini tartışmaktı...»

Bir an durdu, onlara Bonn'daki durumun ciddiliğini ve akademik etkileri düşünmeleri için fırsat verdi. Bunlar, dinleyicilerin can sıkıntılarını kovalayacak kadar ürkütücüydü.

«Bu yılın eylülünde Bundestag bütün kadınları ve erkekleri askerlik görevine çağırarak. Bizden, ayrıcalıkları olan öğrenci kategorileriyle ilgili tavsiyelerimizi hazırlamamız, fizik, kimya, mühendislik, tıp ve ilişkili konulardaki uzmanların listelerini temin etmemiz istendi. Dahası, endüstrinin ve silahlı kuvvetlerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere bu konulardaki derslerin nasıl hızlandırılabileceğini düşünmemiz söylendi. Ayrıca seferberlik sonucu öğrencilerde ve genç kadrolarda meydana gelecek eksilmeyi karşılamak zorundayız.» Dinleyicilerde bir şaşkınlık dalgası oluştu.» Rektör bir jest yaparak onları bastırdı. «Lütfen bayanlar, baylar. İzin verin bitireyim. Daha sonra tartışmak için zamanımız olacak. Bu konuda hiçbir seçeneğimiz yok. Herkes gibi biz de düzenlemelere uymak zorundayız. Bununla birlikte çok daha ihtilaflı bir konu var...» Yeniden sustu. Bu kez sıkıldığı açıkça belliydi, uygun sözcükleri bulmaya çalışıyordu. «Bu,

sanırım NATO müttefiklerimizin baskısı sonucu İç işleri Bakanlığınca çıktı. İç güvenlik, yıkıcılığa ve casusluğa karşı korunma meselesi, öğrenci kesimindeki hoşnutsuzluk.» Topluluğun tepkisi düşmanca bir suskunluktu. «Kısacası bizden, genel güvenlik açısından, zaman zaman öğrenci dosyalarının kopyalarını ve diğer bilgileri temin ederek emniyet teşkilatıyla işbirliği yapmamız isteniyor.»

«Olmaz!» Ses gruptan patlarcasına yükseldi. Biri kahve fincanını düşürdü, fincan paramparça oldu

«Lütfen!» Rektör masadan doğruldu, yalvaran bir tavırla elini kaldırdı. «Ben bakanın isteklerini ilettim. Konu şimdi tartışmaya açıktır.»

Ayağa ilk kalkan deneysel fizikçi Dahlmeyer oldu. İriyarı, kıllı, çenesi çıkıntılı bir adamdı. Rektöre şiddetle meydan okudu. «Sanırım bakana ne cevap verdiğinizizi bilmek hakkımızdır efendim.»

Gruptan takdir dolu bir ses yükseldi. Rektör sıkıntıyla kekeleydi.

«Bakana dedim ki, yani hepimiz kritik bir zamanda yeterli güvenlik sağlanması gerektiğinin bilincindeyken... En azından akademik özgürlüğün temellerini korumak açısından aynı endişeyi paylaştığımı söyledim.

«Tanrım!» Dahlmeyer patladı.

Brandt'tan belirgin bir inilti geldi. Mendelius ayağa kalktı. Öfkeden bembeyaz kesilmişti ama resmiyetini kaybetmeden konuştu.

«Kişisel düşüncemi söylemek istiyorum efendim. Burada öğretmenlik yapmak için bulunuyorum, öğrencilerimin özel hayatlarını araştırmak için değil. Böyle bir şey yapmaktansa istifa etmeyi tercih ederim.»

«Şunu belirtmek isterim ki Profesör,» Rektör buz gibiydi, «yalnızca bir ricayı ilettim, bakanlık emrini değil. Böyle bir şey en azından şimdiki koşullar altında yasa dışı olurdu. Bununla birlikte ulusal güvenliği gerektiren hallerde durumun temelden değişebileceğini anlamahsınız.»

«Bir başka deyişle,» organik kimyacı Hellman ayağa kalkmıştı, «bir rica kadar bir tehdit altındayız da.»

«Hepimiz tehdit altındayız Profesör Hellman; si-
ahlı bir çatışma tehdidi. Öyle olunca, sivil özgürlük-
lerimiz ulusal çıkarlarımız için ister istemez kısıtlan-
mak zorunda.»

«Hesaba katmanız gereken bir başka tehdit daha
var,» dedi Anneliese Meissner. «Akademik gücün bü-
tünlüğüne duyulan inancın tümüyle yitirildiğini ifa-
de eden öğrenci başkaldırısı. Otuzlu ve kırklı yıllarda
Naziler ülkeyi ellerine geçirdiklerinde üniversiteleri-
mizde neler olduğunu hatırlatırım. Bunları yeniden
görmek ister misiniz?»

«Ruslar geldiği zaman bunları görmeyeceğimizi
mi sanıyorsunuz?»

«Ah, siz kararınızı çoktan vermişsiniz efendim.»

«Henüz değil.» Rektör öfkelenmişti. «Bakana, ri-
casını personelime aktaracağımı ve tepkilerini bildi-
receğimi söyledim.»

«Böylece hepimiz güvenlik teşkilatının bilgisayar-
larının hafızasına kaydedileceğiz. Ne yapalım, öyle
olsun. Ben Mendelius'la beraberim. Eğer öğrencileri-
mi ispiyonlamamı isterlerse ben bu işte yokum.»

«Rektörümüz ve saygın meslektaşlarımız açısın-
dan,» diyerek fare gibi ufak tefek bir adam yerinden
doğruldu. Adli tıp dersleri veren Kollwitz'di bu. «Sa-
nırım böyle bir durumdan kolayca sıyrılınabilir. Rek-
törümüz, yüksek düzeydeki öğretim üyelerinin oybir-
liği ile önerilen tedbirlere karşı olduğunu bildirir.
Böylece isim vermek zorunda kalmaz.»

«İyi fikir,» dedi Brandt. «Eğer Rektörümüz bizim-
le birlikte direktirse durumumuz güçlenir. Diğer üni-
versiteler de aynı yolu izlemek için cesaret kazanır.»

«Teşekkür ederim bayanlar baylar.» Rektör açık-
ça rahatlamıştı. «Her zamanki gibi son derece yar-
dımıcı oldunuz. Bakana uygun bir cevap vermek için,
düşüneceğim.»

Bundan sonra kimsenin söyleyecek pek bir şeyi
kalmıyordu. Rektör de onları başından savmak için
can atıyordu. Kahve tortularıyla pasta artıklarını terk
ederek gün ışığına çıktılar. Anneliese Meissner, Men-
delius'la birlikte yürüyor, öfkeyle hırıliyordu.

«Ulu Tanrım! Ne dümenici moruk. Baksana verile-
cek en iyi cevap şu: Bilmemneleri!»

«Onun bilmemnelerini kerpetene sıkıştırdılar,» dedi Mendelius acı bir sırıtışla. «Emekliliğine yalnızca iki yıl kaldı. Uzlaşmaya çalışmasını kınama... Neyse ki arkasında birlik halinde olan bir grup var. Bu onu cesaretlendirmeli.»

«Birlik halinde mi?» Anneliese yeniden hırladı. «Tanrım, nasıl böyle basitten alabilirsin Mendelius? Bu bir koro denemesiydi. Hepimiz, 'Tanrımız Güçlü Bir Kaledir'i söyleyen soylu ruhlardık. Güvenlik gorilleri gerçekten bastırdığında kaç kişi direnebilir?... 'Küçük Mary Toller ile yattığınız doğru değil mi Profesör Brandt? Ya siz Dahlmeyer? Karınızın Frankfurt'taki Aşk Otelinde geçirdiğiniz cumartesiilerden haberi var mı?' Hata yapma dostum. Sonunda on kişiden üç kişi kalabilirsek şanslı sayılırız.»

«Öğrencileri unutuyorsun. Bunu duydukları anda öğrenciler birlik halinde ayaklanacaklar.»

«Bazıları evet. Ama ilk elektrikli copu ve gözyaşı bombasını yedikten sonra kaç ayakta kalacak? Pek çoğu değil Carl. Polis cephaneliklerin kapısını açınca pek azı ayakta kalacak?»

«Bunu asla yapamazlar!»

«Ne kaybederler ki? Propaganda makinası bir kez yaygaraya başlayınca sokaklardaki silah seslerini kim duyar? Hem Tübingen'e ufak bir atom bombası salarsan ortalık tertemiz olur. Öğle yemeğini benimle yer misin? Yalnız kalırsam herhalde kafayı çekerim.»

«Bunu yapamayız, öyle değil mi?» Mendelius onun koluna girip kalın vücudunu kendine doğru çekti. «Tek bir tesellimiz var kızım: Olasılıkla dünyadaki her üniversite şu anda aynı baskıyla yüz yüze.»

«Biliyorum. Dünyanın Filistinlileri birlik içinde. Aydınların yumurta gibi nazik kafaları sonunda eziyecek! Carl, şu senin Jean Marie pek de haksız değilmiş.»

«Sana gönderdiğim bantları dinledin mi?»

«Tekrar tekrar. Bir sürü şey de okuyorum.»

«Sonuç?»

«Mideme bir duble indirinceye kadar tek bir sözcük söylemeyeceğim. Ben kaltağın tekiyim Carl. Benim gibi ucubeler yaratan bir Tanrı'ya inanmayacak

kadar çevresini hor gören, ihtiyar ve son derece çirkin biri. Ama şimdi ağlamaktan korkuyorum.»

«Nerede yemek istersin?»

«Neresi olursa. Bulduğumuz ilk Bierkeller. Sosis, lâhana turşusu, bira ve duble schnapps! Biz de mutlu proleterlere katılalım!»

Mendelius onu hiç böyle altüst olmuş bir halde görmemişti. Kurt gibi yiyor, ümitsiz bir kararlılıkla içiyordu. Ama bir litre birayla iki büyük schnapps'dan sonra bile hâlâ ayıktı. Tabakları toparlayıp içkileri tazelemesi için garson kadını çağırdı, sonra konuşmak için hazır olduğunu bildirdi.

«Önce senin hakkında Carl...»

«Benim hakkımda ne varmış?»

«Seni şimdi daha iyi anlıyorum, daha çok seviyorum.»

«Teşekkür ederim.» Mendelius sırtıttı. «Ben de sana bitiyorum.»

«Benimle dalga geçme, şimdi hiç halim yok. Şu bantlar beni sarstı. Olanaksızla uzlaşmaya çabalayan müthiş umutsuz bir havan vardı.»

«Jean Marie için ne diyorsun?»

«İşin bir başka ilginç yanı da buydu. Onun portresini öyle canlı çizmiştin ki, yanlış olmasına olanak yoktu. Bu yüzden güvenilir olduğunu kabul etmek zorunda kaldım. Onu gördüm, hissettim.»

«Ne karar verdin?»

«Çok talihli bir adam.»

«Talihli mi?»

«Evet. Hayatımın yarısını hasta kafalarla uğraşarak geçirdim ben. Organik bozuklukları bir yana bırakırsak, vakaların çoğu kişiliğin parçalanması, kimliğin yok olmasıdır. Hayat, içten ve dıştan bir testere-²dir, etrafa bir sürü talaş saçılmıştır. Doktor hastanın kendisini tanımasının koşullarını yaratmaya çalışır; öyle bir durum ki, karmaşalar bile bir anlam kazanır. Hasta, senin parçaları bir araya getirmen için testerenin yapıldığını anlamak zorundadır... İşte Jean Marie'nin başına gelen şeyin de böylesi telafi edici bir etkisi var. Her şeyi hesaba kattım: Çatışma, başarısızlık, senin onu reddedişin, şu anda içinde bulunduğu karanlık... Tanrım! Eğer bunu hastalarımda ba-

şarabilseydim dünyanın en iyi doktoru olurum. Yok eğer kendimde başarabilseydim, şimdikinden bin kat mutlu olurum.»

«Senin gayet sağlam bir kişiliğin olduğunu söyleyebilirim.»

«Öyle mi sanıyorsun Carl? Bana bir bak: Ucuz bir içkiyle yarı yarıya sarhoş haldeyim çünkü yarından korkuyorum ve anamın dünyaya getirdiği bu şişko kurbağadan nefret ediyorum. Kendimle yaşamayı öğrendim ama kendimden hoşlanmayı asla.»

«Seni tanıdığım için gurur duyuyorum Anneliese,» dedi Carl Mendelius nazıkçe. «Değerli bir arkadaş ve büyük bir kadınsın»

«Sağol.» Birden konuyu kapattı. «Epey okuduğumu söylemiştim: Karşılaştırmalı din, çeşitli tarikatlardaki mistik deneyimin temelleri. Benim için hâlâ yabancı bir dünya ama kurtuluş düşüncesi açıklık kazanmaya başladı. Acıyı, korkuyu, adaletsizliği, karmaşıklığı ve ölümü hepimiz yaşıyoruz ve bu yaşantılar sonunda ayakta kalabilmek için mücadele ediyoruz. Başarısızlığa uğradığımız zaman bile. Ama bunu yalnız başaramayız, bir desteğe ihtiyaç duyarız. Daha çok, tüm insanlığın ne menem bir şey olduğunu gösterecek bir modele, bir örneğe gereksiniriz. Böylece, Peygamber, Mesih, İsa biçimlenir. Aynı şey dini topluluklar için de geçerlidir. Kilise —ama ne kilise— der ki: 'Gerçek burada, ışık burada, bizler seçkiniz, bize katıl!' Evet mi hayır mı Profesör?»

«Evet,» dedi Mendelius. «Ama asıl soru, hangi modeli niçin seçeceğiz?»

«Henüz bilmiyorum,» dedi Anneliese Meissner. «Ama sonuçtaki kararın senin Jean Marie'nin yaptığı gibi basit olduğunu biliyorum. Mesele şu ki, kendini teslim etmeden önce mutlak bir umutsuzluk içinde olmalısın. Benim en çabuk yardım edebildiğim insan hasta olduğunu bilen insandır. Tarikatlar için en iyi aday ise sıfırı tüketmiş olan kişidir.»

«Bu da bizi ikinci probleme getiriyor.» Mendelius uzanıp Anneliese'nin elini tuttu. «Üniversitedeki durum için ne yapacağız? Eğer Rektör bizi politikacılara satarsa, ki olasılıkla bunu yapacak, eğer meslektaşla-

rımızın yarısı büyücü ,avcılarına teslim olurlarsa ne yaparız?»

«Yeraltına gireriz.» Anneliese Meissner'in bu konuda hiçbir kuşkusu yoktu. «Organizasyona şimdi baş layalım.»

«Sahi mi?» Mendelius sırtarak bardağını havaya kaldırdı. «Sen bile Bayan Profesör kutsal şeyleri görmüş dağların yolunu tutmaya hazırsın.»

«Boş ver Carl. Sarhoş ağzı.»

«In vino veritas...» dedi Mendelius sırtarak.

«Aman Tanrım!» Anneliese Meissner dik dik baktı. «Yeterince basma kalıp laflar ettik. Biraz dolaşalım, burası adamı boğuyor.»

Eski kasabanın sakin sokaklarında ağır aksak evine doğru ilerlerken kendini yeni bir ikilemle karşı karşıya buldu Mendelius. Anlamsız bir savaşta, sonu tükeniş olan bir savaşta, insan sadakatini neye adayacaktı? Bir zamanlar yuva olan deşilmiş ve kısırlaştırılmış dünyaya mı? Tekerleklerinin altındaki kurbanlardan habersiz, juggernaut arabalarını süren adamlara mı? Çok geçmeden ölümler için olduğu kadar yaşayanlar için de anlamsızlaşacak olan ulusal devlete mi? Irka, kana kabileye, dine, **Gott und Vaterland**'a mı? Eğer bunlar değilse, neye? Carl Mendelius, uzun zamandan beri yararlandığı bir dünyadan kendini ne zaman kopartacaktı? Yıl sona ermeden Katrin ve Johann orduya çağrılacaklardı. Mendelius onlara nasıl bir cevap vermelerini öğütleyecekti? Çılgın emre evet demelerini mi? Yoksa, hayır boyun eğmeyeceğiz, çünkü kıyametten başka bir son yok demelerini mi? Yeniden kafasına çocukluk anıları üşüştü: Dresden'deki lamba direklerine asılmış genç askerlerin bedenleri. Çünkü onlar çılgın bir despotun son günlerinde umutsuz bir amaca boyun eğmişlerdi.

Şimdi gerçekten Jean Marie'nin önceden belirlenmiş evreninin kapalı devresine kısılmıştı. Elli-elli şansı olan bir parayı havaya fırlatabildiğin sürece hiç değilse yaşamayı ümit edebilirsin. Ama her iki tarafın da tura olduğunu ve Yaratan'ın «yazı»yı vermeye niyetli olmadığını anlayınca üçkağıda geldin demek-

tir ve oyundan ne kadar çabuk çıkarsan o kadar iyidir... Öyleyse hangisi Herr Profesör? Süreklilik mi kaos mu? Eğer kaostan vazgeçersen hangi uzak gezegende ve hangi kalıntı yaratıklarla yeni ütopyayı gerçekleştireceksin?

Mendelius insanı yiyip bitiren bu düşüncelerden sonunda yorgun düştü. Kafasını dağıtmak ihtiyacını duyarak dar bir sokağa daldı, kurtların kemirdiği bir kapıyı iterek açtı, üç kat yukarı, Alvin Dolman'ın stüdyosuna tırmandı. Alvin Dolman bir zamanlar Rhine'daki ABD ordusunda başçavuştu. Belediye başkanının kızının da kocasıydı. Şimdi ise boşanmıştı, mutluymuştu ve yerel bir yayınevinin kitaplarını resimliyordu. Kocaman elli, otobanda geçirdiği bir trafik kazası sonucu topal bacaklı, neşeli, iriyarı bir adamdı. Eski baskı kitapların kokusunu iyi alırdı. Mendelius düzenli müşterilerindendi. Ona Ren şarabı, knackwurst ikram eder, kadınlar, politika ve sanat alışverişleri konusunda bedava tavsiyeler verirdi.

«Çok iyi zamanda geldin Profesör. Ticaret işleri berbat. Porno işine girmeyi düşünüyorum. Şunlara bir göz at! Bir eskici dükkanında buldum. Julius Schnorr von Carolsfeld tarafından mürekkepli kalemle çizilmiş üç parça... Bak imza ve tarih şurada: 1821. İyi bir çizici değil mi? Modeller de harika. Hepsi için beş yüze ne dersin?»

«Üç yüze ne dersin Alvin?» Mendelius keyifle knackwurst'ünü yedi.

«Dört. Bu bir çalıntıdır.»

«Üçbuçuk. Biraz eskimişler.»

«Lokmamı ağzımdan alıyorsun Profesör.»

«Onun yerine çavdar somunu vereceğim.»

«İyi pazarlık yapıyorsun. Çerçevenmesini ister misin?»

«Her zamanki fiyata mı?»

«Bir arkadaştan mı yürüteyim?»

«Karısını olabilir,» dedi Mendelius sırtarak, «ama saatini değil. İşler nasıl Alvin?»

«Fena değil Profesör, fena değil.» Bardağına şarap doldurdu. «Aileniz nasıl?»

«İyidir.»

«Şu genç çocuk —kızınızın erkek arkadaşı— onda

iyi bir ressamın meziyetleri var. Ona karakalem dersler veriyorum. Çabuk öğreniyor. Ama bu çocukların ileride başlarına gelecek şeyler utanç verici.»

«Başlarına ne gelecek Alvin?»

«Ben sadece duyduklarımı biliyorum Profesör. Bizim Frankfurt'taki asker oğlanları görüyorum, kafayı buldukları zaman da birkaç parça bir şey satıyorum. Ortalıkta bol savaş söylentisi var. İçeri yeni birlikler ve malzeme sızdırıyorlar. Detroit'de üretimi askeri araçlara çevirmişler. Pılıyı pırtıyı toparlayıp memleketin yolunu tutmayı düşünüyorum. Bir üniversite kasabasında ressam olmak güzel şey ama canı cehen-neme. Fraulein'lar hatırına kıçından kurşunlanmayı kim ister. Eğer bir şey olursa Tübingen bir hafta içinde savaş meydanına dönecek. Ama sanırım sonradan Detroit de öyle olacak... Şarap koysana kendine. Sana bir şey göstermek istiyorum.»

Alvin bir dolabı karıştırıp muşambaya sarılı, küçük, kare biçiminde bir paket getirdi. Dikkatle açıp içinden bir on altıncı yüzyıl soylusuyla karısının küçük portrelerini çıkardı. Şövalenin üzerine koydu, ışığı ayarladı.

«İşte Profesör, ne diyorsun?»

«Cranach'a benziyor.»

«Öyle. Ağabey Lucas Cranach. Tabloyu 1508'de Wittenberg'de yaptı.»

«Nereden buldun bunu?»

Dolman sırtıp işaret parmağını burnuna götürdü. «Kokusunu aldım Profesör; bir kadının yatak odasında, bilmek istersen... Arkadaşlığımdan öyle memnun kaldı ki bunu verdi bana. Ben de temizleyip derhal sigorta ettirdim. Ama asla Almanya'da satmam; benimle memlekete gidecek.»

«Hatun ne olacak? Kârı paylaşmıyor mu?»

«Hayır. Güzel ama kafasız. Kocasında kum gibi para var. Hem dürüst bir ticaret benimkisi. Onu çok mutlu ettim.»

«İşini biliyorsun Alvin,» dedi Mendelius gülerek

«Olmasın mı? Bu enflasyonda askeri emekli maşısıyla simit bile biraz zor alınır.»

«İşler kötülürse belki seni tekrar orduya alırlar.»

«Olmaz Profesör! Dolman hazinesini yeniden pa-

ketlemeye başladı. «Ben işin dışındayım, dışında da kalacağım. Hem gelecek sefer savaş olmayacak; yalnızca büyük bir fırtına. Ondan sonra bir mağaranın duvarına buffalo resimleri çizmek için döneceğim.»

«Korku her yerde kol geziyor Jean...» Mendelius masasında mektup yazıyordu. Lotte köşeye sessizce kurulmuş örgü örüyor, Berlin'den yayınlanan bir Brahms konçertosu dinliyordu.

«Tıpkı bataklıktan yükselip caddelere yayılan ve insan olan her yerde sızan yoğun bir sis gibi. Bütün konuşmalara bulaşmış durumda. En basit ev hesaplarına bile girdi.»

«Şimdi öğretim üyelerinden öğrencilerinin politik eğilimlerini güvenlik teşkilatına bildirmeleri isteniyor. Böylece insan ilişkilerinin bu en temel ögesi boğuldu, sonunda tahrip de olabilir. Bu istekleri emir haline dönüşürse, istifa edeceğimi bildirdim. Ama kokuşmanın nasıl ustalıkla gerçekleştüğünü görüyorsun: Eğer kişisel korunmam için polise güveneceksem, ulusal bir zorunluluk halinde hangi derin mantıkla onlarla işbirliği yapmayı reddedebilirim? Cevap benim için belirgin. Churchill'in 'yalanın muhafızları' dediği propagandacılar ortaya çıktığında bir avuç insan için de belirgin olacak.»

«Ama korku bir mikropsa umutsuzluk da veba. Senin geçici şeylerin sonu hakkındaki vahyin hepimizin kafasında takıntı halinde. Ama gerisini, son kurtarıcı eylemi, ilahi adaletin en sonunda gerçekleştirilmesini, bütün bunları, insan umudunu canlı tutacak terimlerle, kim, nasıl ifade edebilir? Senin kapalı evrenin, sevgili dostum, umut olmazsa, cehennemi bir yer halini alacak...»

Telefon çaldı. Lotte cevap vermek için örgüsünü bıraktı. Karşıdaki Georg Rainer'di, Mendelius ahizeyi eline aldığı anda hemen lafa girişti.

«Zürih'teyim. Bu konuşmayı yapabilmek için uçakla geldim. İtalyan hatlarına güvenemedim. Şimdi dikkatle dinle ve hiçbir yorumda bulunma. Hatırlıyor musun, son karşılaşmamızda bir listeden söz etmiştik?»

«Evet.»

«Şimdi yakın bir yerde mi?»

«Üst katta. Ayrılma.»

Mendelius çalışma odasına koştu, eski kasayı açtı. Jean Marie'nin listesini çıkardı. Ahizeyi eline aldı.

«Tamam, önümde duruyor.»

«Memleketlere göre mi düzenlenmiş?»

«Evet.»

«Dört memleketten dört isim sayacağım. Listede olup olmadıklarını öğrenmek istiyorum. Oldu mu?»

«Devam et.»

«S.S.C.B... Petrov?»

«Tamam.»

«İngiltere... Pearson?»

«Tamam.»

«A.B.D... Morrow?»

«Tamam.»

«Fransa... Duhamel?»

«Tamam.»

«İyi. Bu demektir ki aldığım haber güvenilir.»

«Bilmece gibi konuşuyorsun Georg.»

«Sana. Zürich'teki genel postaneden bir mektup gönderdim. Bilmeceyi o açıklayacak.»

«Zaten çarşamba günü geliyorsun.»

«Biliyorum ama ben karamsarım. En iyiyi umarken bir yandan da en kötüye hazırlanıyorum. Cumar-tesiden beri peşimde bir kuyruk var. Pia, adamın hava-ala-nda de-ği-şti-ğini sanıyor. Bu, Zürich'te de göz-altında olduğumuz anlamına gelebilir. Bu yüzden ha-va yolu yerine gizlice karadan geleceğiz. İkimizi de barındırabilir misin? Pia'yı Roma'da yalnız bırakmam olanaksız.»

«Elbette! Bütün bunlar çok netameli Georg.»

«Böyle olabileceği için uyarmıştım. Sonuç alınca-ya kadar yerinden kıpırdama ve bizim için bir mum yak. Auf wiedersehen.»

Mendelius telefonu yerine koydu ve dalgın bir

kafayla Jean Marie'nin listesinin sayfalarını karıştırdı. Ta başından beri, Anneliese Meissner'in adlandırdığı gibi, «dosya dolabından çıkarılmış bir fihrist defteri» olarak görmüştü bunu. Üst düzeydeki insanların dostluklarının gücünü hiç aklına getirmemişti. Ama Rainer bunun önemini anlamıştı. Yeni bir araştırma alanı açmış, bu yüzden de tehlikeye girmişti.

Lotte başını kapıdan uzatıp sordu: «Rainer ne istiyor?»

«Pek anlaşılır değildi. Jean Marie'nin listesinden dört isim sordu. Ayrıca Tübingen'e kara yolundan geleceklerini ve Pia'yı da birlikte getireceğini söyledi.»

Az kalsın Rainer'in izlendiğini de söyleyecekti ama bundan vazgeçti.

«Ah, sevgilim!» Lotte'nin ev kadınlığı tuttu: «Bu, işleri karıştırıyor. Odaları değiştirmek zorunda kalacağım. Lars Larsen'i buraya, çalışma odasına yerleştirebilir miyiz dersin?»

«Nasıl istersen *liebchen*... Kahve içelim mi?»

«Kakao,» dedi Lotte ciddi şekilde. «Bütün gece yatakta dönüp durmanı istemiyorum.» Kocasını öptü ve dışarı çıktı.

Mendelius yeniden mektubuna döndü. Rainer'in telefon konuşmasından söz edip Jean Marie'den listenin önemiyle ilgili daha fazla açıklama yapmasını istemeye niyetlendi ama bundan vazgeçti. İtalyan postası hiç güvenilir değildi. Üstelik ayrıntılara fazla girmek de istemedi.

*... Böylece dönüp dolaşıp senin mektubuna ve
ekteki belgelere geliyorum. Düşüncelerini açık bir
forumda sunma meselesini düşünüyorum. Düşün-
celerinin, örneğin listedeki kişilere, nasıl sunul-
masını isteyeceğini merak ediyorum...*

*Yirminci yüzyılın dindarları ve dinsizleriyle
Parousia'yı hangi terimleri kullanarak tartışabi-
liriz? Düşünüyorum da Jean, biz bunun anlamını
kokuşturup tanınmaz hale getirmedi mi? Zafer-
den söz ediyoruz, «İnsanoğlunun büyük bir iktidar
ve görkemle göğün bulutları üzerinden gelişinden.»*

Merak ediyorum, iktidar ve görkem bizim ta-

sarladığımızdan çok değişik bir şekilde gerçekleşmez mi? Mektubundaki bir deyişi hatırlıyorum: «Şiddetli bir sancı anı.» Ve sonra bunu her şeyin bir birliği olarak, anlık bir duyum halinde nasıl açıkladığını hatırlıyorum. Tıpkı ölmek üzere olan Goethe gibi, biraz daha fazla ışık için haykırıyorum. Ben duygusal bir adamım; çok fazla bilgiye gömülü ama gerçekte çok az şey bilen. Uzun bir günün sonunda, sıcak bir kakao ve Lotte'nin karanlıkta bedenime dolanan kollarıyla hoşnutum...

Kaba, şık ve çenebaz Lars Larsen, öğleden bir saat önce geldi. Gece New York'tan uçakla hareket etmiş, Frankfurt'tan sonra da tehlikeli bir araba yolculuğu yapmıştı. On beş dakika sonra, yayın hayatının gerçeklerini anlatarak, Mendelius'la görüşmek üzere bir odaya kapandı.

«Evet, senin ve Rainer'in temsilciliğinizi yapacağım ama ikiniz arasında tatmin edici bir anlaşmaya varmadan önce olmaz. Ve bu en azından altmışa kırk senin lehine olmalı. Bu aşamaya gelmeden önce de Rainer, Die Welt ile olan ilişkisini açıklamalı. Eğer yalnızca basit bir muhabirse, onun bu projeye yapacağı bütün katkılar için tam bir sahiplik iddiasında bulunabilirler. Onun için, önce yalnız olarak Rainer'le konuşacağım. Ben hazır oluncaya kadar sen bekle. Şimdi sakın benimle tartışmaya girme Carl. Elli-elliyi kabul edemeyiz. Bu işi denetiminde tutmalısın. Oyların çoğunluğuna sahip olmadıkça da bunu başaramazsın. Üstelik müşterilerin satın almayı isteyecekleri isim sensin. Tefrika ve kitap halinde yayın hakları için üç yerden birbuçuk milyonun üstünde teklif aldım. Bunlar senin adın ve XVII Gregory ile olan ilişkin için; Rainer için değil... Bir kere sende neler bulunduğunu göreyim, belki tabanı iki milyona çıkartabiliriz. Ayrıca, esaslı bir yan gelir. Anlaştık mı Carl? Rainer'i varlıklı bir adam yapıyorsun, koşullar için özür dilemek zorunda değilsin.»

«Benim düşündüğüm Rainer değil.» Mendelius birden karamsarlaştı. «Ben kendimi düşünüyorum. Bu hikaye yayınlandığı zaman pek çok kişi Jean Marie gibi beni de yere çalacak. İki milyon dolar beni pek pahalı bir Yahuda olarak gösterecek.»

«Eğer bunu bir hiç karşılığında yaparsan,» dedi Lars Larsen, «senin bir **schnook** olduğunu düşünecekler, inanılmayacak denli deli. Para kokusu her zaman güzeldir. Yine de bu seni rahatsız ediyorsa, avukatınla konuş. Belki o, düşmüş kadınlar için bir vakıf kurmanı tavsiye eder. Bu benim sorunum değil. Senin için tespit edeceğim para, yayıncıların geniş bir okuyucu kitlesi sağlayacaklarını garanti eder. Sonunda senin istediğin de bu. Şimdi lütfen belgelere bakabilir miyin?»

Mendelius eski kasayı açtı, içinden Jean Marie'nin mektubunu ve genelgesini içeren zarfı çıkardı Larsen belgelere göz atıp duygusuzca sordu:

«Bunlar gerçek mi?»

«Evet.»

«El yazısını kanıtlayabilir misin?»

«Elbette. Yazarıyla kişisel olarak konuşarak gerçekteleştirdim bunu.»

«İyi. Bu açıdan esaslı kanıt beklerim. Bazı pasajların fotoğrafını da çekmeyi istiyorum. İlle de önemli bölümler olması gerekmez. Bu para için müşteriler garanti isterler.»

«Senin bu derece dikkatli olduğunu bilmezdim Lars.»

«Daha başlangıçtayız Carl?» Larsen memnun görünmüyordu. «Bu öykü bir kez patlayınca, geçmişin ve geleceğin mikroskop altında incelenecek. Rainer de öyle. En azından profesyonel hayatı pırıl pırıl olmalı. Şimdi bana bir fincan kahve daha verip bu nesneleri incelemem için yalnız bırakır mısınız?»

«Bu işi yaparken,» dedi Mendelius sırtarak, «mektubun özünü de incele: El yazısını, parlak Fransızca üslubunu, kişisel heyecanı ve mantığın seçkinliğini.»

«Bu işlerden anlarım,» dedi Larsen tersçe. «İlk müşterilerimden biri usta bir **plagiarist**'di. Aleyhinde bir milyonluk bir dava açıldı ve kaybetti. Komisyonunu geri vermek zorunda kaldım. Sahi, kahveden ne haber?»

Saat birbuçukta öğle yemeğine indiğinde Larsen bambaşka bir adamdı, sarsılmış ve yenik. Yemeğini alıp gelişigüzel konuşmaya başladı.

«Okuduğum zaman dağıldım. Müsvettelerden ban-

gır bangır bağırان öğrenci psikolojisine hiç kimse tahammül edemez. Ama şu mektup, Lotte, beni gözyaşlarına boğdu. Evlenme ve cenaze törenleri dışında asla kiliseye gitmem. Annemin babası Luteryen bir İsveçliydi. Küçükken beni kucağına oturtup İncil okurdu. Yukarıda yine onu dinliyormuş gibi oldum.»

«Ne demek istediğini anlıyorum.» Lotte arzuyla konuşmaya girdi. «Bunun için Carl'a, Jean Marie'nin bu öyküsünün sevgi ve sadakatle hazırlanması gerektiğini söylüyorum. Hiç kimsenin onu ucuz ve kaba bir hale getirmesine izin verilmemeli.»

«Öyleyse Georg Rainer hakkında neler hissediyorsun?»

«Onu pek tanımıyorum. Çekici ve zeki. Sanırım İtalya ve Vatikan hakkında epey bilgili. Bununla birlikte, Carl bu projenin denetiminde kalmalı.»

«Bu konuda açık olalım.» Mendelius birden öfkelendi. «Georg Rainer öğleden sonra misafirimiz olarak geliyor. Önemli olan ikimizin birlikte mutlu ve verimli çalışmamız. Para konusunda bunu bozacak tartışmalar istemiyorum. Üstelik ona yarım ağızla hoş geldin demeye de niyetim yok.»

«'Jawohl, Herr Profesör!'» Lotte, onun ciddiyetine karşılık ağzını alayla çarpıttı.

«Güven bana Carl.» Lars Larsen sıırıttı. «Ben çok iyi bir cerrahım. Temiz keserim ve bütün hastalarım iyileşir!... Şimdi birkaç saatliğine telefonuna el koymak istiyorum. Şu anda New York'ta işyerleri açıktır. Okuduklarımdan sonra da, eh evlat, epey işimiz var!»

Daha sonra mutfakta Lotte çaresizce Mendelius'a kıkırdadı.

«Lars öyle komik ki! Paradan söz etmeye başlar başlamaz elektrikleniyor, gözlerinden kıvılcımlar fışkırıyor, saçları neredeyse dimdik olacak. Eğer bunu ona söylersen eminim şoke olur. Sirk kapısındaki şişman adama benziyor; bağırarak Yargı Günü için biletle satıyor!»

Lars Larsen'in satış kampanyası bütün bir öğleden sonra sürdü. Saat beş buçukta iki milyon iki yüz elli binle pazarı kapattı. Mendelius'a açıkladığı gibi Georg Rainer'le müzakerelere başlamak için şimdi esaslı bir para garantisine sahipti. Ama Georg Rainer

geç kalmıştı. Saat yedide Tübingen'in yirmi mil güneyindeki bir yol kenarında bulunan bir telefon kulübesinden telefon etti. Açıklamasına göre, Zürih'ten çıkarken izlenmişlerdi. Peşlerindeki sınırları kapısından önce ekmişlerdi ve yeniden yakalanmadıklarından emin olmak için Swabia yollarının yarısını arşınlamışlardı. Sekiz buçukta Pia ile yorgun argın vardılar. Bir saat sonra, Lotte'nin zengin akşam yemeğiyle rahatlamış olarak melodramı açıkladı Rainer.

«Jean Marie'nin görevden çekilmesinin en ilginç yanı, bu işin gizlilik içinde yapılmış olmasıydı. Hiç kimse, ama hiç kimse konuşmaya yanaşmıyordu. Bu, basın çevresindeki bizleri, XVII. Gregory'nin yalnızca güçlü düşmanlar kazanmış olduğuna değil, aynı zamanda Vatikan içindeki ve dışındaki dostlarından terk edilmiş olduğu inancına yöneltmişti. Biz de onu senin gibi tanıyıştık Carl; olağanüstü çekiciliği olan bir adam. Öyleyse dostları nereye gitmişti? Sen şu listeden söz edince bunun özel bir önemi olması gerektiğini düşündüm. Daktiloyla yazılmış olduğunu söylemiştin. O halde bir dosyadan çıkartılmıştı. Kendime, XVII. Gregory'nin özel dosyasını kimin bilebileceğini sordum. Aklıma özel sekreteri geldi. Benim kayıtlarımda adı Monsenyör Bernard Logue olarak geçiyordu. Adının İrlandalı olmasına karşın Fransızdı; şu İngilizlerle savaşmak için Fransa'ya kaçan yaban kazlarının soyundan... Gregory görevden çekildikten sonra bu adama ne olduğunu sorduğum.»

«Çok zekisin Georg. Logue, genelgeyi Curia'ya bildirip bütün olayları başlatan adamdı. Onun nasıl ödüllendirildiğini sormayı hiç akıl etmemiştim.»

«Görünüşe göre pek iyi değil. Papa'lık malikanesinden Halkla İlişkiler Sekreterliğine sürülmüş. Dertlerini dökmeye hazır, oldukça mutsuz bir adam olduğunu söylediler bana. Tam tersi çıktı! Mükemmel bir din görevlisiydi; emin, buyurgan, Vatikan şehrindeki her harekette Tanrı'nın parmağı olduğuna inanan... Açıkçası sırlarımı önüne dökmeye hiç niyetim yoktu. Bu yüzden ona XVII. Gregory'nin son günlerini anlatan bir yazı üzerine çalıştığımı ve kendisinin bu olayda anahtar kişi olduğunu söyledim. Bu onu sarstı. Kendisinin oynadığı sanılan rolü açıklamamı iste-

di. XVII. Gregory'nin yayınlanmamış son genelgesini Curia'ya bildirmiş olduğunu söyledim. Bu onu gerçekten sarstı. Davranışını inkar etti. Böyle bir genelge hakkında bilgisi olmadığını iddia etti. O zaman listeden ve bana vermiş olduğun isimlerden bahsettım. Bu listeyi nerede gördüğümü bilmek istedi. Kaynağı saklamak zorunda olduğumu ama birtakım bilgi alışverişi yapabileceğimi açıkça belirttim. Dediğine göre listeden haberi vardı ama onu hiç görmemişti. XVII. Gregory'nin kişisel diplomasiye müthiş inanan biri olduğunu açıkladı. Arkadaşlık ilişkilerinde gerektiğinden çok hassastı. Dışışleri, onun Suskun Dostlar'a olan bu tutumunda büyük tehlikeler görüyordu.»

«Nee?» Mendelius adeta bağırdı. Rainer başını geriye atıp güldü.

«Bunun senin ilgini çekeceğini düşünmüştüm Carl. Benim için de öyle oldu. Kimdi bu Suskun Dostlar? Sordum. Ama bizim ufarak Monsenyör büyük bir gaf yaptığını anlayıp beni bunu unutmaya ikna etmeye çalıştı. Ona güven vermeye gayret ettim ama bir türlü rahatlayamadı. Görüşme sona ermişti. Dört isimle kalmıştım: Petrov'la diğerleri ve Suskun Dostlar diye adlandırılan birileri. Aynı cumartesi gecesi Pia'yı Piccola Roma'ya akşam yemeğine götürdüm, sonra da bir diskoteğe. Sabah iki sıralarında ayrıldık. Caddeler hemen hemen ıssızdı. İşte o zaman izlendiğimizi fark ettik. Hep göz altındaydık...»

«Kötü bir şey olmadı mı?» diye sordu Larsen. «Siddet hareketi filan gibi...»

«Henüz hayır,» dedi Rainer kuşkuyla. «Ama listenin yerini bir öğrenirlerse...»

«Kim bunlar?» diye sordu Lotte.

«Bir fikrim yok.» Rainer'in tavrı yorgun ve düşünceliydi. «Carl'ın tersine, Vatikan'ın yaptığı hiçbir şey beni şaşırtmaz. Ama bu kez tek bir rahiple uğraşıyoruz: Gayretkeş, ispiyoncu, kendi efendisini devirmeye istekli biri. Vatikan'dan başka amaçlara hizmet ediyor olabilir. Pia'nın kendine göre düşünceleri var.»

«Lütfen!» Mendelius, Pia'yı tartışmaya girmeye zorladı. «Yeni düşünceleri kullanabiliriz.»

Pia Menendez bir an tereddüt etti sonra sükunet-

le açıkladı. «Babam diplomattı. Diplomasinin, iyi ya da kötü, ancak belirli kurumlar arasında gerçekleştiğini söylerdi. Devrimci bir tutumunuz varsa uzlaşmaz, yalnızca kumar oynarsınız... Şimdi, Georg'un bana anlattığına göre, XVII. Gregory, atomik bir belayı dünya çapında devrimsel bir durumun takip edeceğine inanıyordu. Bu yüzden, o ve diğerleri, kilise içinde ya da dışında olsun, iyi niyetli insanlar üzerine kumar oynamak zorundaydılar. Bu kişiler şimdilik karanlıkta olabilirlerdi ama daha sonra bu yolla iktidara geleceklerdi.»

«Şimdilik karanlıkta olanlar.» Larsen bu sözün üzerinde durdu. «Ya da tutulmayan hatta halihazırdaki düzenler için tehlikeli görülen kişiler. XVII. Gregory'yi tahttan alaşağı etmek için bir başka neden bu.»

«Ama bu, kimlerin peşimize gölge olduğunu açıklamıyor,» dedi Georg Rainer.

«Biraz kafa yoralım.» Mendelius yeniden konuşmaya girdi. «Monsenyör Logue listeyi görmediğini söylüyor. Bu olası. Jean Marie onun ispiyoncu olduğunu anlayınca elbette belgelerini koruyacaktı. Ama Logue, listenin var olduğunu biliyordu. Senin listeye ulaştığını öğrenince, Georg, bu haberi kime iletecekti: Vatikan'a, şu andaki efendisine. Yoksa şu bilmediğimiz kişilere mi? Gün boyu gözetlemek Vatikan taktiği gibi görünmüyor. Pia'nın işaret ettiği gibi, onlar, her şeyden önce kurumsal bir oyun oynuyorlar. Böylece benim düşüncem hariçteki çıkarıcılar yönünde. Senin görüşün ne Georg?»

«Sendeki bütün belgeleri okuyuncaya kadar bir görüşüm yok. Yatağa onlarla gitmek istiyorum.»

«Yatmaya gitmeden önce,» dedi Lars Larsen, «kontrat hakkında küçük bir konuşma yapmayı arzu ederim.»

«Sizi sıkıntıdan kurtaracağım,» dedi Georg Rainer sırtarak. «Aramızda Jesuit olan tek kişi Mendelius. Eğer kontratınız onun adalet duygusunu tatmin ediyorsa, ben imzalarım.»

«Jean Marie'nin belgelerini getireyim,» dedi Mendelius. «Ama haber vereyim, bütün gece uykusuz kalacaksın.»

«Bu seferlik,» dedi diplomat kızı Pia, «yalnız uyuyacağım için sevinçliyim.»

Mendelius, gece yarısının o uğursuz ileri saatlerine kadar, gözleri açık, uzandı. Bütün iyi tarihçiler gibi, eski Hristiyanlık savaşları üzerine düşünmeye çabaladı: Düzen kaygısıyla, bir inanç, bir tüzük kurmak ve bunları hayalperestlerle şarlatanların tecavüzlerinden korumak için yapılan savaşlar.

Savaşlar her zaman acı olmuştu, kimi zaman da vahşiyane. İyi niyetli insanlar merhametsizce kurban edildiler. Hoşgörülen azgınlıklar inancın kanatları altında serpildi. Kiliseyle devlet arasında çıkar evlilikleri yapıldı. Milletler ve toplumlar, seçkin kişilerin birliğiyle olan ilişkilerini kabaca koparttılar.

Savaş hâlâ sürüp gidiyordu. Eski Papa Jean Marie Barette bunun kurbanlarından biriydi. O, ruhu savunmuştu, kardinallerse düzeni. Ve düzen, her zaman olduğu gibi, organizasyonunun gücü ve oyların ağırlığıyla kazanmıştı. Roma'lıların Marksistlere öğrettiği ders buydu: Tüzüğü katıksız, hiyerarşiyi ise el üstünde tutmak. Birincisiyle düzene karşı gelenleri açığa çıkarırsın, ikincisiyle de onu ezersin.

Bütün bunlar Mendelius'u keskin bir virajla şu soruya getirdi: **Suskun Dostlar** kimlerdi? Pia Menendez'in, 'bir devrim ya da felaket anında, dünyayı kurtarmak için bir köşede çağrılmayı bekleyen insanlar' açıklaması ikna ediciydi. Öte yandan, Jean Marie'nin, uzun zaman önce Kardinalken, Kilisedeki seçmeci harekete karşı çıkışıyla ilgili bir mektubunu hatırladı.

... Onlara inanmıyorum Carl! Eğer Papa olsaydım, gizli bir örgüte, Kilise içindeki her türlü imtiyazlı kadroya etkin şekilde karşı koyardım. Tanrı evlatlarının birliği, bütün topluluklar içinde, herkese en açık ve herkesçe paylaşılabilen bir topluluk olmalıdır. Evrende, bizim eklemeler yapmamıza gerekmeyecek kadar çok gizem var... Ama, Roma'lılar fısıldaşmaya, koridorlarda ve gizli arşivlerde dedikodu yapmaya bayılırlar.

Bu sözcükleri yazmış olan adamın kendi seçkin-

ler kulübünü kurup ona belli bir ad vermiş olması inanılacak gibi değildi. **Suskun Dostlar**'ın yabancı bir grup olması ve Fransız bir Papa'nın beğenisini kazanmış havası vermek için böyle bir isim konulmuş olması daha olası değil miydi? Yıllar önce İspanyollar, kendi otoriter gruplarını kurup **Opus Dei** (Tanrı İş'i) adını vererek bunu örneklemişlerdi.

Mendelius sükûnet içinde hafızasını yoklayarak **Suskun Dostlar**'ı anımsatan bir kuruluş aradı. Dostlar sözcüğü tuhaf birtakım benzerlikler çağrıştırıyordu: **Dostlar Cemiyeti**'nden, **amicus curiae**'ye ve Marki Mirabeau'nun «İnsan Dostu»na kadar. Suskun sözcüğü ise çok çeşitli topluluklar anımsatıyordu. Roma'daki Mamertine tutukevinde tozlu bir lamba «Suskun Kilise» anısına yanıyordu: Tapınma özgürlüğünü yadsımış ya da eski inanca bağlılıklarından dolayı zulme uğramış inanç sahipleri. Sonra hemşerilerinin İsparta tehdidinden söz etmeyi yasaklamış olan **Amyclæan Suskunları** vardı. Öyle ki, saldırı geldiğinde, şehir kolayca düşmanlarının kucağına düşmüştü. Uğursuz bir İtalyan atasözü şöyle diyordu: «Soylu intikam, derin suskunluğun kızıdır...»

Mendelius, uykulu bir halde, Drexel'in gerçeği bulmakta yardımcı olacağı yolundaki sözünü sınamak için iyi bir fırsat yakaladığını düşündü. Lotte, karanlıkta güvenlik arzusuyla kıpırdandı ve sokuldu. Mendelius onun sıcaklığına sarılıp anında uykuya daldı.

Georg Rainer'in **Die Welt**'le mukavelesinde umulmadık sorunlar çıktığından, Lars Larsen, kahvaltıdan hemen sonra, **Springer** grubun yöneticileriyle konuşmak için Bonn'a ve Berlin'e gitmek üzere hareket etti. Her zaman olduğu gibi kaygısız ve kendinden emindi.

«İşbirliği yapmak zorundalar. Uyuşmazlarsa Georg istifa eder. Bu işi bana bırakın. Siz oturup hikayeyi bir hale yola koyun. Onu kendi elimle New York'a götüreceğim.»

Mendelius ve Rainer, işi düzene koymak için çalışma odasına kapandılar. Rainer'in XVII. Gregory üzerine papalıkla ilgili dosyaları, Jean Marie'nin papa-

lığından önce ve papalığı sırasında Mendelius'la yaptığı yazışmalar, bin yıl inancı üzerine ders notları ve bibliyografyalar ve yapıya temel taşı olarak da üç yeni döküman vardı: Mektup, genelge, isimler listesi, Bu sonuncular üzerinde Rainer kısa bir yargıya vardı.

«Eğer inançlı değilsen — ki ben en iyisinden bir Lüteryen kalıntısıyım — mektup ve genelge tıpkı birer şiir gibi. Mantıksal değerlendirmenin ötesinde. Onları ya hissedersin ya da etmezsin. Ben adamın ıstırabını hissettim. Ne var ki, bana göre o, ayın ulaşılmaz bir noktasında yürüyor. Ama isimler listesi... Bu çok farklı. İsim sahiplerinin çoğunu tanıdım. Bir bilgisyarın daha iyi belirteceğini sandığım bazı ortak noktalarını gözlemleyecek kadar yeterli bilgi edindim. Herhangi bir sonuca varmadan önce, sabahleyin listeyi bir kez daha gözden geçirmek istiyorum.»

«Sence **Suskun Dostlar** olabilirler mi bu kişiler?»

«Asla. Hepsi de düşüncelerini dile getiren insanlardır. Bazıları mesleklerinde engellemelere uğramışlardır.»

«Drexel'i deneyeceğim.»

Mendelius telefona uzandı, Vatikan'ın numarasını çevirip Kardinal Drexel'e bağlamalarını istedi. Kardinalleri kendisini biraz yorgun ve ihtiyatlı karşıladı.

«Mendelius? Erken harekete geçiyorsunuz. Sizin için ne yapabilirim?»

«Anılarım üzerine çalışıyorum. Hani gerçekler konusunda yardımlarınızı esirgemeyeceğiniz nezaketinde bulunmuştunuz...»

«Evet?»

«**Suskun Dostlar** kimlerdir?»

«Özür dilerim.» Drexel ciddiydi. «Bu sorunuza karşılık hiçbir bilgi veremem.»

«Söz vermiş olduğunuz gibi, bana başka bir kaynak gösterebilir misiniz?»

«Bu uygun olmaz.»

«Başkaları bu konunun tehlikeli olabileceğini söylediler.»

«Bu meselede hiçbir düşünce ileri süremem.»

«Teşekkürler Kardinalim, en azından konuşmayı kabul ettiğiniz için.»

«Benim için bir zevk Mendelius. İyi günler.»

Rainer şaşmamıştı. «İş yok mu?»

Mendelius tiksintiyle homurdandı. «Konu elverişli değil.»

«Bu lafa bayılıyorum. Her şeyi hasıraltı etmek için kullanıyorlar. Neden Monte Cassino'ya telefon edip aydınlatması için dostuna sormuyorsun?»

«Çünkü onun yazdığımız şeylerden dolayı herhangi bir sorumluluk altına girmesini istemiyorum. Sen gazetecisin, başka kimi deneyebiliriz?»

«Şimdilik bu işi unutmayı teklif ediyorum. İşe Jean Marie'nin görevden çekilmesiyle başlarız; nedeni hâlâ sır olan önemli bir hareket. Şu anda olayı tezgahlayanların Kutsal Kolej üyeleri olduğunu onaylamaya yetecek kadar kanıt topladık. Bunun açıklamasını yaparız. Sonunda niçinine geliriz; bunu, senin tanıklığına, son üç belgeye, ve Drexel'le Roma'da, XVII. Gregory ile de Monte Cassino'da yaptığın görüşmelere dayandırırız. Bütün bunları rapor eder, kanıtları aktarırım. Okuyucularımız derhal yargılarını verirler. Kuşkucular adamın çılgın olduğunu söyler ve Kardinallerin onu başlarından atmalarına hak verirler. Dindarlar ise, resmi olarak ne olmuş olursa olsun, suskun kalırlar; nasıl olsa Yüce Ruh onu sonunda hak ettiği yere getirecektir. Meraklı ve eleştirici kişiler daha fazlasını bilmek isteyeceklerdir. İşte sen bu noktada öyküyü ele alacak, adamın portresini çizecek, söyleyip yazdıklarını irdeleyeceksin. Kolay okunur bir yazar olduğunu biliyorum ama bu kez her şeyi en basit şekilde dile getireceksin. Nasıl, bunu kabul ediyor musun?»

«Başlangıç olarak evet. Bakalım yazıldığı zaman nasıl görünecek. Sen rahatına bak. Ben çalışmaya başlamadan önce bir yürüyüş yapacağım.»

Divanın yanından geçerken telefon çaldı. Karşıdaki kişi kendini **Landeskriminalamt**'ın başmüfettişi Dieter Lorenz olarak tanıttı. Önemli bir sorun çıkmıştı ortaya ve bunu Herr Profesör'le müzakere etmek istiyordu.

On dakika sonra geldi, blucin ve deri ceket giymiş, kılıksız görünümlü bir adamdı. Lotte kahve hazırlarken, Mendelius'a yırtık pırtık bir teksir kağıdı sayfası gösterdi. Üzerinde Mendelius'un elle çizilmiş

portresiyle, adı, adresi ve telefon numarası vardı. Kağıt, bir cüzdanda taşınmış gibi birkaç kez katlanmıştı. Lorenz işin aslını açıkladı.

«Kağıt fabrikasındaki Türk işçilerinin devam ettiği bir birahane var. Burası, şehirdeki ve öğrenciler arasındaki uyuşturucu madde trafiğinin merkezlerinden biri. Dün gece, Türk işçileriyle bir grup Alman genci arasında çatışma çıktı. Birisi bıçaklandı, hastaneye kaldırılırken öldü. Kimliğini Albrecht Metzger olarak belirledik. Bir zamanlar kağıt işinde katipmiş, altı ay önce basit bir hırsızlıktan ötürü kovulmuş. Bu kağıdı onun cüzdanında bulduk.»

«Bunun anlamı ne?»

«Kısacası Profesör, teröristlerce izleniyorsunuz. Resim teksir edilmiş; bu, birtakım kişilere dağıtılmış olduğunu gösterir. Kağıt Alman mamulü. Resim muhtemelen Roma'da çizilmiş. İtalyan basınında çıkan bir fotoğrafınızdan alınmış... Hikayenin geri kalan kısmı henüz açık değil. Şunu biliyoruz ki, bazı yeraltı örgütleri Türkiye'den kaynaklanan uyuşturucu ticaretiyle kendilerini finanse ediyorlar. Üniversitede yirmi bin öğrenci var. Bu, iş çevirenler için oldukça önemli bir pazar demektir. Ölen adam bizdeki arananlar listesinde yoktu. Ne var ki, terörist gruplar, merkezi organizasyonu korumak için ücretli eylemciler kullanırlar. Şimdiki koşullarda, bu işsizlik ve toplumsal huzursuzluk devrinde, bu tür işler için adam bulmak zor değil...»

Lotte kahveyi getirip servis yaparken Mendelius durumu açıkladı. Lotte yeterince sakin karşıladı, ama benzi attı ve kahveyi koyarken eli titredi. Lorenz açıklamalarına devam etti:

«Terör sisteminin nasıl çalıştığını anlamak zorundasınız. Merhum dostumuz Metzger gibi insanları kullanarak kurbanlarının alışkanlık ve davranışlarını öğrenirler. Büyük bir şehirde daha zordur bu, ama Tübingen gibi küçük bir yerde ve sizin gibi bir profesyonele karşı oldukça kolaydır. Çalışmak için hep aynı yere gidersiniz. Aynı dükkanlardan alışveriş edersiniz. Fazla değişik hareketleriniz yoktur. Böylece, dikkatsiz ve kaygısızsınızdır. Sonra bir gün, bir çift arabayla üç-dört kişilik vurucu bir tim çıkar ortaya ve iş becerilmiştir.»

«Pek umut verici bir tablo değil, ne dersiniz?» Lotte'nin sesi dengesizdi.

«Evet efendim, değil.» Lorenz hiç rahatlatıcı değildi. «Kocanıza silah ruhsatı verebiliriz ama tabanca talimi yapmadıkça pek faydası olmaz. Koruyucu kullanabilirsiniz; bu da dayanılmaz derecede pahalıdır. Öğrencileriniz yardım etmeye hazır olurlarsa durum değişir tabii.»

«Asla!» Mendelius açıkça reddetti bunu.

«Öyleyse tek çözüm uyanık durmanız ve bizimle sürekli temas etmeniz. Olağandışı ya da acayip görünen en ufak olayları bile bildirmelisiniz. Size kartımı bırakacağım. Bu numaraya, gündüz ya da gece, her zaman telefon edebilirsiniz. Sürekli bir görevli bulunur.»

«Anlayamadığım bir şey var,» dedi Lotte. «Neden Carl'ı böyle izliyorlar? İfadesini Roma'da verdi. Bilgiler dosyalarda. Ölmüş ya da ölmemiş, bu değişmez ki!»

«Bir noktayı gözden geçiriyorsunuz hanımefendi.» Lorenz sabırla açıkladı. «Terörün bütün amacı korku ve kargaşa yaratmaktır. Eğer misillemeye bulunmazsa, terörist etkisini yitirir. Eski kan davası hikayesi: Bir taraf silininceye kadar asla durmaz. Oturmuş bir toplumken, polis olarak bizim görevimiz kolaydı. Artık her gün daha güçleşiyor, pisleşiyor da!»

«Beni rahatsız eden şu,» dedi Mendelius karamsarca. «Sanırım öğretim üyelerinden öğrencileri hakkında gizli bilgiler vermelerini isteyebileceklerini biliyorsunuzdur.»

Lorenz ona şöyle bir bakıp başını salladı. «Biliyorum... Sanırım bu pek hoşunuza gitmiyor.»

«Nefret ediyorum.»

«Bu bir öncelik meselesi, öyle değil mi? Caddelerde güvenliği korumak için ne denli ödeme yapmaya hazırsınız?»

«Bu kadar çok değil,» dedi Carl Mendelius. «Yardımlarınız için teşekkürler. Sizinle temasa geçeceğiz.»

Resminin çizili olduğu kağıdı geri verdi. Lorenz onu özenle katladı ve tekrar cüzdanına koydu. Kartını Mendelius'a verip yineledi:

«Unutmayın! Gece veya gündüz, her zaman... Kahve için teşekkürler madam.»

«Sizi arabanıza kadar geçireyim,» dedi Mendelius. «Bir dakika içinde geri dönerim liebchen. Georg'la çalışmaya başlamadan önce biraz yürümek istiyorum.»

«Georg da kim?» Polis birden irkilmişti.

«Georg Rainer. Die Welt'in Roma muhabiri. Vatikan üzerine birlikte bir hikaye hazırlıyoruz.»

«Öyleyse lütfen benim hikayemi basmasına izin vermeyin. Zaten gereğinden çok dikkat çektiniz üzerinize.»

Kirchgasse'de Eski Çarşıya doğru yürürlerken Dieter Lorenz bir hususu daha ekledi:

«Karnızın önünde söylemek istemedim. İki çocuğunuz var. Teröristler açısından, adam kaçırmak cinayet işlemekten daha kârlıdır. Hem meşhur olurlar hem de para kazanırlar. Çocuklarınız tatilden geldikten sonra kendilerini nasıl koruyacaklarını öğretilsin iyi edersiniz.»

«Gerçekten, bir kargaşa içine giriyoruz, öyle değil mi?»

«Kargaşanın tam içindeyiz,» dedi Dieter Lorenz kuru bir sesle. «Burası bir zamanlar tatlı ve sakin bir kasabaydı, ama eğer şu sıralar masamın önünden kimlerin geçtiğini görseydiniz saçlarınız diken diken olurdu.»

«Peki çözüm ne.»

«Tanrı bilir. Belki de bazı alçakları gebertip kendimizi temizlememiz için iyi bir savaşa ihtiyacımız var.»

Çalışkan bir adam için acıklı bir düşünceydi bu. Gazete bayiiine doğru yürürken, Mendelius'un içini dolduran korku yatışmamıştı. Bir kadın kendisine çarptığında, motosikletli bir genç egzosunu patlata patlata yoldan geçtiğinde yerinden sıçradı. Şimdi onu koruyacak bir Francione yoktu. Karşıdan, yandan, arkadan, dört yandan sinsi avcılara açıktı. Bu avcılar gittikleri her yere juju bebeği gibi, Mendelius'un tasvirini de beraberlerinde götürüyorlardı.

BÖLÜM YEDİ

Rainer hızlı çalışıyordu, günlük haberleri temiz ve düzgün bir yazıyla verebilecek şekilde eğitilmişti. Mendelius, akademik bir yazarın rahvan yürüyüşüyle ilerlemeye alışkındı. Uslup üzerine kılı kırk yarıyor, tanımlamaları belirginleştirmek için tartışıp duruyordu. Yazıları elle yazmakta ısrar ediyor, düzeltmeleri iki-üç daktilo sayfası taslak gerektiriyordu.

Görünüşteki uyumsuzluklarına karşın, dördüncü gün sonunda projelerinin ilk ve en önemli meyvasını verdiler: Gazete ve dergilerde anında seri olarak yayınlanmak için yirmi bin sözcüklük bir yazı. Çevirmene vermeden önce — mukavelelere göre İngilizcesi zorunluydu — sırayla Lotte, Pia Menendez ve Anne-liese Meissner'e okuttular. Bu okumalar içten ve umulmadık yorumlar getirdi.

Lotte oldukça ılımlı olmaya çalıştı ama yalnızca müsvetteleri hırpalamayı başarabildi.

«Yanlış bir şey var. Bunun ne olduğunu tam olarak söyleyemiyorum. Ama belki de söyleyebilirim. Jean Marie'yi tanırım. Sıcak, çok yönlü, bir kadın için her zaman ilgi çekici bir insandır. Yazdıklarınızda onu hissedemiyorum. Bunlar çok ilgisiz... Bilmiyorum! Sizin tasvir ettiğiniz karaktere hiç ilgi duyamıyorum. Başına neler geldiği beni hiç ilgilendirmiyor.»

Pia Menendez, belli sınırlar içinde bu düşüncelerle uyuşarak, açıklamalara girişti.

«Sanırım neler olup bittiğini anlıyorum. Georg'un kafasının nasıl çalıştığını bilirim. Sizler, inananlara da inanmayanlara da Roma'dan aynı haberi veriyorsunuz. Birini kaybetmek korkusuyla diğerini kayıra-

mazsınız. Onun için şüpheli bir tavır takınmalısınız. Sanırım Profesör Mendelius da aynı hataya düşüyor. Aziz bir dosttan uzak kalmak için öylesine bir çaba harcıyor ki, adeta bir sansür heyeti havasına giriyor. Yine, «Dünyanın Sonu Doktrini» üzerine öyle bilimsel olmaya çalışıyor ki, sanki yüksek matematik alıştırması yapıyor. Katı olmaya niyetim yok ama...»

«Özür dileme!» Anneliese Meissner her zaman olduğu gibi haşındı. «Seninle ve Lotte ile aynı düşünceleri paylaşıyorum. Gerçek adamı yitirdik; hepsinden öte tarihsel öykünün merkezini. Bir peygamber üzerine yaptığı irdelemeyle Carl, bilimsellik adına şiirselliği kaybetti. Bir başka şikayetim daha var Carl! Sanırım bu çok önemli olabilir. «Dünyanın Sonu» irdelemende iki önemli meseleden kaçırıyorsun: Kötülüğün doğası, insan eliyle yaratılan bir kıyamette kötülüğün varlığı ve Parousia'nın kendi doğası. Göreceğimiz şey nedir? Ya da, daha doğru deyişle, aralarında Jean Marie'nin de bulunduğu kıyamet habercileri ne göreceğimizi vaat ediyorlar? İsa'yı Anti-İsa'dan ayırt eden şey nedir? Şimdi, inançlı biri olmasam da senin okuyucularından biriyim. Kutuyu açınca içinde neler bulacağımdan endişeliyim.»

Mendelius ve Rainer, umutsuzluk içinde birbirlerine baktılar. Rainer sırtarak yenilgiyi kabul ettiğini belirten bir işaret yaptı.

«Eğer okuyucular beğenmezlerse Carl, mahvolduk demektir. Bu konuyla onlarda acıma duygusu ve dehşet uyandıramazsak mahvolmayı hak etmiş oluruz.»

«Öyleyse yeniden masa başına.» Mendelius müsvetteleri toparlamaya başladı.

«Bu gece değil!» Lotte son derece kararlıydı. «Hölderlinhaus'da beşimiz için yer ayırttım. Yiyecekler iyi, atmosfer de tam Carl'a göre. Onun çakırkeyif olup roστοyla 'Empedokles Etna'da'yı ezbere okuduğunu ve tathıyla da Schubert söylediğini orada gördüm... Şunu eklemeliyim ki, ikisi de çok iyiydi.»

«Bu gece yine sarhoş olabilirim,» diye uyardı Mendelius. «Alabildiğine umutsuzum. Yalnızca Lars Larsen'in bu yazıyı okumadığına seviniyorum.»

«Küçük bir tavsiye öyleyse,» dedi Anneliese Meiss-

ner. «Yazdıklarını yırt Carl! Baştan başla. Yüreğin Roma'dan bana gönderdiğin bantlar gibi konuşsun.»

«Bravo!» dedi Lotte. «Ve biraz içmek yüreğinin seslenişine yardımcı olacaksa ben bunu destekliyorum.»

«Benim için ne tavsiye edersin?» diye sordu Georg Rainer.

«Senin için daha basit,» dedi Anneliese Meissner patavatsızca. «Sanırım yalnızca öykünün kendisiyle ilgilenip yorumlamayı Carl'a bırakırsan daha iyi edersin. Ama sonunda bir çıkış yapıp okuyucuları yargıda bulunmaya zorlayan bir soru yöneltebilirsin.»

Georg Rainer bir an bu konuda düşündü sonra onaylayarak başını salladı. «Haklı olabilirsin. Deneyeceğim... Ama bana şunu söyle Frau Doktor Meissner. Sen inançsız birisin. İşin gücün hastalarla uğraşmak. Bu dini öykü üzerine neden bu kadar titriyorsun?»

«Çünkü korkuyorum,» dedi Anneliese Meissner kısaca. «Bütün gazetelerdeki kehanet haberlerini okuyorum. Uzaktaki çılgın boru ve trampet seslerini duyuyorum. Sanırım bir kıyamet olacak. Her gece onun düşünüyorum. Keşke beni karanlıkta rahatlatacak bir inanç bulabilseydim.»

Yaz hâlâ sürüyordu, hava yumuşaktı. Neckar söğütler altında sükûnetle akıyor, aşıklar tembelce piyasa yapıyorlar, sandallar Bursa ve Old Hall'ün pencereleri altında ağır ağır dolaşıyorlardı. Burada bir zamanlar Melanchthon* öğretmenlik yapmış, büyük Johannes Stöffler astronomi ve matematik dersi vermiş ve kasaba saatini inşa etmişti.

Hölderlinhaus küçük, antik bir villaydı, ırmağın ötesindeki botanik bahçelerine bakan yuvarlak kulesi vardı. Friedrich Hölderlin, burada 1843 yılında, deli bir dahi olarak hazin bir şekilde ölmüştü. Goethe'nin politikacıların şairi yediğini söylediği çağdaşı Uhland tarafından küçümsenmişti.

Sokaklar sessizdi, çünkü üniversite hâlâ tatildeydi, ama restoran Evangelist Enstitüsü personeline ve-

* Melanchthon (1497-1560) Alman reformcusu.

rilen bir akşam yemeği dolayısıyla ve üniversite tiyatrosunda provalar yapmaya gelmiş olan bir grup aktörle doluydu. Mendelius, meslektaşlarına Georg Rainer ile Pia'yı takdim etti. Yemek ilerleyip şaraplar boşaldıkça üç masa arasındaki konuşmalar hararetlendi.

Meşhur bir gazetenin tanınmış bir muhabiri olarak Rainer ilgileri üzerine çekiyordu. Mendelius, onun, bilim adamlarını Roma'yla ilgili bilgi kırıntılarıyla yemleyerek nasıl konuşturduğunu takdirle izledi. Rainer sonunda ustaca kenara sıyrılıp sordu:

«Herhangi biriniz **Suskun Dostlar** diye bir kuruluş duyduunuz mu?» Fransızca orijinaliyle değil Almanca-sıyla sordu: **Die Freunde des Schweigens**.

Akademisyenlere hitap etmişti ama cevap ürkütücü bir şekilde diğer masadan, aktörlerden geldi. Uzun boylu, iskelet gibi genç bir adam ayağa kalktı ve bir törendeymiş gibi kendisini ve kumpanyasını tanıttı.

«Biz,» dedi, «suskun dostlar biziz. Bizi anlamak için sizler de susmalısınız. Bizler, yine sessizlik içinde, size bir aşk, korku ve hüznün öyküsü anlatacağız.»

Ve orada, zavallı Hölderlin'in düşlerinin son kırpıntılarını toparlamaya çalıştığı eski odada, gölgesini kaybeden bir adamın ve onu bulup tekrar kendisine veren bir kadının öyküsünü mimlerle oynadılar.

Katı gerçeklerle dolu bir akşamı büyümlü bir hale dönüştüren tuhaf, anlık tesadüflerden biriydi bu, ve şaraplarla, masallarla ve şarkılarla birlikte Master Stöffler'in kasaba saati sabahın ikisini vuruncaya dek sürdü. Birbirlerine iyi geceler dilerlerken Enstitüden yaşlı bir meslekdaş Mendelius'un koluna dokundu ve samimi bir öneride bulundu.

«Arkadaşınız Rainer sorusuna istediği cevabı alamadı. Hepimiz şu yetenekli genç adamlara kapıldık. **Patristik Çalışmalar** dergisini alıyorsunuz değil mi? Nisan sayısında gizlilik disiplini üzerine bir makale çıktı. Bu, arkadaşınızın sorusuna yardımcı olacak kaynaklar verebilir.»

«Teşekkür ederim. Sabah bakacağım.»

«Ah, bir şey daha var Mendelius...»

«Evet?» Bir an önce gitmek istiyordu. Lotte ve diğerleri çoktan uzaklaşmışlardı.

«Öğrencilerin gözaltında tutulmaları meselesinde-

ki tutumunuzu duydum. Sizinle aynı fikirdeyim ama sizi uyarmalıyım. Rektör pek memnun olmadı. Kendisini kızdırdığınızı söylüyor. Öyle sanıyorum ki, üniversitede bir isyan çıkmasından korkuyor. Bu, emekliliğinden önce hiç istemeyeceği bir şey. Neyse... İyi geceler dostum. Dikkatli yürüyün. İnsan bu lânet olası kaldırım taşları üzerinde bileğini kırabilir.*

Sabahın üçünde ve dördünde Mendelius hâlâ uykuyla uyanıklık arasında salınıp duruyordu. Saat beşte kalktı, kendine bir kahve yaptı ve Patristik Çalışmalar dergisinin Nisan sayısı ile masasının başına geçti. Jean Marie'nin görevden çekilmesinden önce yayınlanmıştı.

Gizliliğin disiplini adlı makale Parisli Jacques Mandel isminde biri tarafından yazılmıştı. *Disciplina arcani* adı verilen ilk Hristiyan topluluklarıyla ilgiliydi. Bu isim on yedinci yüzyıla kadar kullanılmamıştı ama Hristiyan topluluğundaki ilk disiplinlerden biriydi. Kilisenin gizemli ayin ve doktrinleri saklanırdı. Bunlardan inançsızlara, hatta henüz eğitim altında bulunan kimselere asla söz edilmezdi. Eğer bir şey söylemek gerekirse bu, şifreli, bilmeceli hatta saptırıcı terimlerle söylenirdi. Bu dilin en meşhur örneği 1839'da Autun'daki yazıtlarda keşfedilmişti: «Kutsal kişilerin bal gibi tatlı yiyeceğini al, bir elinde balığı tutarak ye ve iç.» Balık sözcüğü, Tanrı'nın oğlu için bir anagramdı. Bal gibi tatlı yiyecek Eucharist'i gösteriyordu.*

Mandel'in makalesinin ilk kısmı, doktriner ve dini ayinler üzerine patristik kanıtların bilimsel bir değerlendirilmesiydi. Ne var ki, Arilerin «gizemli konuları» ilahiyat öğrencileri ve hatta putperestlerle tartışmaları yüzünden Ortadokslarca aforoz edildikleri Antakya Konsili'ni aydınlatan birkaç ilginç yazının ötesinde pek yeni bir şey yoktu. Mendelius yazarın böyle eski bir konuyu neden tekrar ele almak zahmetine girdiğini merak etti. Ama makalenin havası birden değişiyordu. Jacques Mandel, her kimse, gizlilik disiplini modern bir tartışma konusu yapıyordu.

Roma Katolik Kilisesi'nin hiyerarşisi içinde dokt-

* Şarap ve ekmekle yapılan bir ayin.

riner tartışmaları boğmak isteyen güçlü bir grup bulunduğunu iddia ediyor ve **Gizlilik Disiplini**'nin yirminci yüzyıl açısından bir uyarlamasını veriyordu. Yetmişli yıllarda ve seksenli yılların başlarında bazı Katolik dinbilimcilere karşı yapılan susturucu girişimleri ve Fransa ile diğer yerlerdeki çağdaş bazı piskoposların katı tavırlarını işaret ediyordu. Şöyle yazmıştı:

Şurası biliniyor ki, bu piskoposların gizli cemiyetleri bulunmakadır. Curia'da yüksek mertebeli dostları vardır ve Papa'ya bile büyük baskılar yapabilecek güçtedirler. Bir Fransız olan XVII. Gregory şimdiye dek sertlik yanlılarıyla iyileştirmeciler arasında gemisini ustalıkla yürüttü. Ama «senyör rahiplerin masonluğu, suskunluğun ve karanlığın dostları» olarak adlandırdığı bu kişilerden hoşlanmadığını da saklamadı. Yazar, Papa'nın bir başpiskoposa yazdığı bir mektubun bir kopyasında bu sansür terimlerinin kullanılmış olduğunu görmüştür...

Böylesi ciddi bir dergi için pervasızca söylenmiş sözlerdi bunlar, ama Mendelius önemlerini anlamıştı. Jacques Mandel, kimin taşa tutup kimin selamlayacağını anlamak için bir uçurtma havalandırmıştı. Ama, açıkçası, görevden çekilişin perde arkasının çoğunu açıklayan bilgiye sahipti

Vahiyden ve görevden çekilmesinden çok önce Jean Marie büyük bir baskı altındaydı. Hizipleşme olasılığı gerçektir. Piskoposlar gerek dinsel gerekse dünyasal işlerde güçlü insanlardı. Bir yönden geniş cemaatlerin liderleriydiler. Diğer yönden, gizli ama güçlü kuvvete sahiptiler, ihtilaflı sorunlardaki oyların denetleyicisiydiler. Sonuçta bir Papa'yı devirecek güce sahip olduklarını kanıtlamışlardı. Çünkü Kardinaller, piskoposların çoğunluğunun desteği olmadan parmaklarını oynatamazlardı.

Bu yeni bilgilerin ışığı altında, Georg Rainer'in, Papa'nın gözaltında tutulması ve izlenmesi hakkındaki öyküsü korkunç bir duygu yaratıyordu. Rahip-

lerin hepsi politikadan uzak değildiler. Tarih, kutsal amaçlarla haksızlık yapmış büyük adamlarla doluydu. Ve Jean Marie, yüksek makamında otururken, gizlilik disiplini ya da suskun kardeşlikler altında saklanabilecek kötülükleri biliyordu.

Mendelius makaledeki önemli pasajları işaretledi ve Georg Rainer için bir not karaladı.

Bu bir kanıt değil ama Monsenyör Logue'un sessiz kalışının üzerine eklenince «Suskun Dostlar» hakkında güçlü bir göstergeye sahip oluyoruz. Duygularım, Mandel'in yaptığı gibi öykümüze bir referans göstermek ve nasıl bir tepki alacağımızı anlamak biçiminde. Olayın bir başka görünümü üzerine küçük bir parça ekleyeceğim: Şiddetli buhran zamanlarında halk her zaman diktatörlere ve cuntalara eğilim gösterir, tıpkı hastanın, ne denli yetersiz olursa olsun kendisine güven verecek bir doktora sarılması gibi... Eğer çalışmaya başladığın zaman ben burada yoksam, yeni malzemeleri çalışma masamda bulabilirsin.»

Notu Rainer'in müsvettelerine ilıstırdi, sonra kendi müsvettelerini önüne çekip, «XVII. Gregory Devri» başlığı altında yazmaya koyuldu:

Ruhsal bunalım salgınları insanlık tarihinde yeni değildir. Bunlara neden olan mikroplar, şarbon basilleri gibi, koşullar yeniden canlanmaları için olgunlaşınca dek gizli kalırlar. Bu koşullar korku, güvensizlik ve toplumsal sistemlerin üzerlerine yüklenen yüklerle çökmeleridir. Bulgular insan türleri kadar çeşitlidir: Flagellantların kendilerini sakatlamaları ve rahiplerin kendilerini içdiş etmeleri, sicarii'nin öldürücü öfkesi, büyüücü avcılarının cinsel sapkınlıkları ve gerçeği bir sözcük içine sıkıştırıp ona karşı çıkmaya cüret eden*

* Dini terbiye için kendisini kırbaçlayan ya da kırbaçlatan kimse.

asileri yakan engizitörlerin çılgınlıkları. Ama hastalığın etkileri her zaman aynıdır. Hasta korkuyla dolar ve mantık dışına itilir, karabasanlı teröre maruz kalır, haz veren hayallere saplanır. Kocakarı ilacı satıcıları, büyücüler ve diğer bunalımlı gruplar için bulunmaz bir av...

Hastalığın başlangıcını ve seyrini ortaya koymak başka bir şeydir, onu tedavi etmekse daha başka. En korkunç çare katliamdır. Bütün sorun, mezbahadan kimin kurtulacağından emin olamamakta yatar: Deliler mi, akli başında olanlar mı? Propaganda bir başka etkili ilaçtır. Hastaları sabahdan akşam karanlığına dek umutlu düşüncelerle doldurursun, hatta uykularında bile. Bütün iyiliklerin yaratıkların en merhametlisi için olduklarını durup dinlenmeden anlatır durursun. Ve insanlar memnuniyetle ve müteşekkir kalarak size inanırlar, ta ki rüzgardaki ilk yangın kokusunu alıp sunak taşındaki ilk kanı görünceye kadar. O zaman dönüp, içерlemenin verdiği çılgınca bir öfkeyle sizi liğme liğme ederler.

İşte bu nedenledir ki, Kutsal Kolej, Jean Marie Barette'yi susturup vahyini hasıraltı etmeye karar verdi. Onlar, Kıyametten söz edilmesine yığınların şiddetli tepki göstereceklerini biliyorlardı. Ama yine aynı nedenledir ki, Jean Marie, genelgesinde, kaçınılmaz sosyal çılgınlık devresi için ruhsal bir hazırlık yapılmasını önerdi. Salgın başlamadan önce doktorların ve sığınakların hazırlanmasını istedi. Ve hiç değilse prensip olarak, onun haklı olduğuna inanıyorum.

Antik devirlerde bile, sığınak, gizemli bir sözcüktü. Kutsal bir yeri, bir mabedi, bir türbeyi, bir suçlunun ya da kaçak bir kölenin kendisini izleyenlerden kurtulup Tanrı'nın koruyuculuğu altında güvenle uyuyabileceği bir ormanı çağrıştırıyordu. Bu, aynı zamanda bir çıkıştı; güce, umuda, hayat güvencesine... Bunlar ki, tazıların soluğunu ense-

sinde hissederken son kilometrede nefesi tükenen kaçağa destek oluyordu.

Yeni bir düşünce Mendelius'u avucunun içine aldı. Bunun üzerine düşünmek için kalemını bıraktı. Ruhsal bunalım salgınlarının nedenleri ve bulguları üzerine yazmış olduğu her şey aynı derecede haklılıkla Jean Marie'ye uygulanabilirdi. Yalnızca iktidarın geçerli olduğu bir yerden çekilmişti. Hiçbir umut vaat etmemişti; yalnızca kıyamet ve kurtulacaklar için son hüküm. Muhalifleri, kendilerini ne şekilde adlandıırırlarsa adlandırsınlar en azından pragmatist bir sağduyuları vardı. Dinsel kuruluşlar zaman tarafından sınanmış ve yüzyılların katı güçlüklerinden sıyrılmışlardı. Dinsel yorumlamalar saygı göstermeyi buyuruyordu; yalnızca eskilikleri ve dayanıklılıkları için olsa bile. Çatı çökerken bir peygambere değil, bir kiremitçiye ihtiyaç vardı.

Lotte, Anneliese ve Pia, işte bu noktada Jean Marie'nin portresinin çizilmesinde zayıflık bulmuşlardı. İkna edici yanı yoktu, çünkü yazarı ikna olmamıştı. Hiçbir tutku yaratmıyordu çünkü saf aklın düz beyaz ışığında yıkanmıştı. Ya da, belki Anneliese Meissner'in uzun zaman önce uyardığı gibi, popüler olmayan bir düşünceyle kendi inanç ailesinin canını sıkamayacak denli bir Jesuit'ti hâlâ. Öyleyse yeter! Kırmızı bir kalem alıp müsvettesini acımasızca ve metodik bir şekilde bölümlere ayırmaya koyuldu. Sonra önüne temiz bir kâğıt tomarı çekip sade bir dille yeniden başladı.

Sevdiğim bir adam hakkında yazıyorum. Bu yüzden kuşkulu bir tanığım. Bu yüzden ki, eğer bir başka neden yoksa, ancak kanıtların katı kuralları altında kabul edilebilecek bir tanıklığı önerebilirim. Nerede bir düşünce ileri sürersem bunu böyle adlandırıyorum. Şüphelerimi de kesinliğinden emin olduğum şeyler kadar dürüstçe dile getiriyorum. Ama tekrar ediyorum, sevdiğim bir adam hakkında yazıyorum; hayatımdaki en güzel şeyleri borçlu olduğum, bana bir kardeşten daha ya-

*kın olan bir adam... Ve onun şu anda çektiği ıstı-
rabı tümüyle paylaşabilecek gücü elde edebilmiş
değilim...*

Ansızın sanki bir esin bahşedilmişti Mendelius'a. Jean Marie hakkında neler söylemesi ve en basit yü-
rekleri etkilemek için bunları nasıl anlatması gerek-
tiğini tam olarak biliyordu. Dünyanın sonu doktrini-
ne ve Jean Marie'nin buna ne derece yaklaştığı konu-
suna geldiğinde son derece açık ve ikna ediciydi. Jean
Marie, yargılanmadan susturulmuştu. şimdi ise Men-
delius davanın açılması gerektiğini söylüyordu.

Ama Anneliese Meissner'in sorduğu sorunun ya-
nıtına, kötülüğün doğasına ve İkinci Doğuşun biçimi-
ne gelince dokunaklı bir tavır almak zorunda kaldı.

*Kötülüğün var olduğunu biliyorum. Ben ken-
dim de onun tahrip edici gücünün mimlediği kur-
banlardan biriyim. Bundan kurtulmak için her
gün dua ediyorum. Sevecen bir yaratıcının kur-
duğu bir dünyada kötülüğün ve acının neden var
olduğunu bilmiyorum. XVII. Gregory'nin aldığı
vahiy yalnızca bu kötülüğün sonuçlarını betimli-
yordu, onun varlığının gizemi üzerine ışık tutmu-
yordu. İkinci Doğuş için de öyle. Bize olayın nasıl,
ne zaman ve nerede olacağı hakkında hiçbir şey
söylemiyor. Böylece XVII. Gregory'nin aldığı vah-
yin bize bilmediğimiz bir şeyi anlatmadığını söy-
lemek tümüyle adilanedir. Ama bu, vahyin de va-
hiy alanın da değeri ni düşürmez. Nasıl ki ışığı ve
manzarayı daha önce hiç görmediğimiz biçimde
bize göstermek bir ressamı değersiz kılmaz. Keş-
ke dostumun o kendinden geçtiği anın anlamını yo-
rumlayabilseydim. Yapamıyorum. Yapabileceğim
en iyi şey, hangi iyi ya da kötü nedenler dolayısı-
yla Papa XVII. Gregory'nin dünyayı kendi açısın-
dan yorumlamasının engellenmiş olduğunu göster-
mektir... Bizler güçlü müyüz, yoksa zavallı mı?
Bunu yalnız zaman söyleyebilir.*

Üç gün sonra, dört daktilo ve iki çevirmen yardımıyla iş tamamlanmıştı. İngilizceleri ve Almancaları kutular içinde kuryelere teslim edildi. Resmi onaylı ve fotoğraflı kopyalar hazırlandı. Lar's Larsen, New York uçağı için Frankfurt'a gitmeden önce kadehini vedalaşmak için kaldırıyordu.

«Böyle büyük satışlar yaptığımda her zaman korkarım. Kafam baltanın altındadır. Eğer kararım beğenilmezse işi kaybederim. Eğer yazarım başarısız bir yapıt vermişse yayıncılara ne diyebilirim? Ama bu kez anamın anısı üzerine yemin ederim ki yayıncı parasının karşılığını alıyor. Dünya çapında anlaşma yaptık. Önümüzdeki pazar hepsi aynı anda yayına geçecekler. Ondan sonra yerinizden kıpırdamadan tepkileri bekleyin. Ama sizler dayanıklı adamlarsınız, kolay savuşturursunuz. İşler gerginleşirse, her televizyon röportajının bankalara dolar, mark ve yen olarak yattığını hatırlayın... Georg, Carl, her ikinize de şapkamı çıkartıyorum. Lotte, hayatım, konukseverliğin için teşekkürler. Pia, erkeğin seni New York'a getirebilir. Ve siz Profesör Meissner, sizi tanımak bir zevk oldu. Sonunda gerilimden kafayı üşütürsem umarım tedavimi üstlenirsiniz.»

«Asla kafayı üşütmeyeceksiniz,» dedi Anneliese Meissner en kurt gülüşüyle. «Para ortadan kalkıp da takas sistemine dönülmedikçe asla.»

«İçiniz rahat olsun,» dedi Lars Larsen neşeyle. «Oyunu seviyorum, onun için iyi oynuyorum. Umarım dostlarım, benim size para temin etmekten duyduğum zevk kadar siz de onu harcamaktan zevk alırsınız. Mutluluklar!...»

Bu iyi bir çıkış çizgisiydi ve Mendelius da tam hakkını vermişti. Anneliese, bile, özür dileyerek, kitaplarını piyasasında temsil etmeye razı olup olmaya çağını sordu Larsen'e. Georg Rainer, kendini zengin hissetmenin yeni ve hoş bir duygu olduğunu itiraf etti. Evlenmeleri için artık hiçbir engel kalmadığı konusunda Pia ile konuşmaya hiç istekli değildi. Konuyu aceleyle değiştirdi.

«Beni hâlâ rahatsız eden bir çift sorun var Carl. **Suskun Dostlar'dan** söz ettik. XVII. Gregory'nin sempatik politikacılar listesini ileri sürdük, ama her ikisi

hakkında da ciddi bir sonuca varmadık. Er geç, bu konularda soru yağmuruna tutulacağız. Onun için Roma'da araştırmalarımı sürdüreceğim. Yeni bir şey bulursam seni ararım.»

«Asıl bilmek istediğim, Roma'ya döndüğün zaman hâlâ izlenip izlenmeyeceğin.»

«Benim de öyle. En aptal casusun bile beni buraya izleyecek kadar zamanı vardı. Ama artık öykü yazıldı ve ortalıkta bir sürü kopyası dolaşıyor. Bu durumda kimin ne yapabileceğini anlayamıyorum. Bir kopyasını emniyetle teslim etmek için Pia'yı Bonn'a götürüyorum. Uçağı kaçırırsalar bile haberler yine patlayacak. Endişeli değilim, yalnızca meraklı. Yarım kalmış işlerden nefret ederim.»

Bundan sonra, vedalaşma telaşları dolayısıyla kaçınılmaz olarak asıl iş unutuldu. Anneliese klinikteki randevularına yetişmek için ayrıldı. Lotte, folluğunun pırıl pırıl olmasını temin etmek kaygısıyla ev işlerine dönmek için sabırsızlanıyordu. Mendelius karmakarışık çalışma odasına bir göz attı ve botanik bahçelerinde bir yürüyüş yapıp ördeklerle kuğuları beslemeye karar verdi.

Ertesi gün çocuklar eve geldiler. Katrin sabah varıldığında mutluluktan coşmuştu. Annesine pahalı bir eşarp, babasına da Franz'ın söz verdiği resmi armağan etti. Tuval üzerine **Place du Tertre** işlenmişti. Sonra derin bir soluk alıp büyük haberleri verdi. Franz'la birlikte Paris'te bir ev tutmaya karar vermişlerdi. Bağımsız olacaklar, maddi açıdan kendi yağlarıyla kavrulacaklardı. Franz, sanat işleriyle uğraşan meşhur biriyle arkadaşlık kurmuştu. Kendisi de Paris'teki bir Alman ithalat şirketinde çalışacaktı. Ama evlilik meselesini hâlâ tartışıyorlardı. Her ikisi de bir süre daha beklemenin akıllıca olacağına karar vermişlerdi ve lütfen, lütfen anne ve babaları bunu anlamaya çalışmalıydılar.

Lotte sarsılmıştı ama sükunetini korumayı başardı. Mendelius, bir tehlikenin soluğu duyulmak üzereyken, yabancı bir ülkede evlenmeden yaşamamanın sorunları üzerine tartışmayı denedi, ama ikna edici olamadı. Tübingen'de üzerlerinde dolaşan tehlikeden uzak kalacağı için de bir bakıma memnun oldu. Dün-

ya paramparça olup karanlık günler gelmeden kızının mutluluğu tatmasını istiyordu.

Sonunda Lotte'nin kızıyla Paris'e gitmesine, bir daire bulup onun yerleşmesine yardımcı olmasına karar verildi. Mendelius'da aşk işi ekşimeye yüz tutarsa, kızına destek olacak bir miktar para verecekti. Üçü de, hiçbirinin dile getirmemesine karşın, bunun önünde sonunda kurtuluş için yapılan serinkanlı bir konuşma olduğunun farkındaydılar; aileyi bir arada tutmak, eski bağlılıkların mayasını doyumsuz bir ortamda sürdürebilmek için yapılabilecek en iyi düzenlemeler...

Daha sonra, Katrin çantalarını boşaltırken, Lotte ağladı. Mendelius, onu yatıştıracak sözcükler aradı.

«Düş kırıklığına uğradığınızı biliyorum *liebchen*, ama bu yolla aile en azından birlikteliğini koruyabilir. Hem kötü zamanlarda kızımız bize dönecektir... Beyaz gelinlikli bir nikah töreni ve bir yıl sonra da bir torun görmek istediğini biliyorum. Ama korkarım ki ben böyle düşünmüyorum. Onu özgür bulduğum için seviniyorum. Özgürlüğünü sağlayacak kadar paramız olduğu için de mutluyum.»

«Ama henüz o kadar genç ki Carl. Paris bana uzak görünüyor.»

«Şu anda ne kadar uzakta olursa o kadar iyi,» dedi Mendelius acı bir sesle. «Bizler birbirimize bakabiliriz ama çocuklarımızın rehin alınmasını hiç mi hiç istemem. Şimdi gözlerini kurula. Yukarı çık, onunla konuş. Senin ona ihtiyacın olduğu kadar onun da sana ihtiyacı var...»

Johann vardığında hepsi yeniden sakinleşmişti, Alplerdeki sığınağın öyküsüyle ilgilenmeye hazırdılar. Johann fotoğrafları gösterdi ve olabilecek gelişmeleri anlattı.

«Giriş yeri bir hızar rayının sonunda gizli. İlginç vadiye açılan uzun, dar, sanki baltayla yarılmış hissi veren bir geçit bu. Dosdoğru tepelerin ortasına çıkıyor. Gölün dört bir yanı çayırılık. Korular geyiklerle dolu. Çağlayan da burada. Onun solunda eski madenin girişi yer alıyor. Yaklaşık yarım mil uzunluğunda. İçlerine girmediğimiz bir sürü doğal geçit var.

Çünkü hem deneyimli değildik hem de yeterli teçhizatımız yoktu.»

Mendelius oğlunun içini boşaltmasına izin verdikten sonra açıkça sordu:

«Bu yere sahip olup bir hale yola koymayı hâlâ düşünüyor musun?»

«Elbette. Ama hale yola koymak epey pahalıya mal olacak. Toprağı işleyip binalar kurmak için işçilere ihtiyaç var. Alpelerde bile olsa mühendislik ve altyapı konusunda uzmanların tavsiyeleri gerek. Ben bazı rakamlar çıkardım. Burayı kira ile tutsak bile doğru dürüst bir hale getirmek için üç yüz bin mark gerekli. Bu kadar parayı temin edemeyeceğimizi biliyorum.»

«Sanırım temin edebiliriz. Başka ne var ne yok?»

Johann bu soru üzerine düşünüp karşılık olarak bir başka soru sordu. «Ben burada yokken kaçırdığım bir şeyler oldu mu?»

«Hem de neler,» dedi Katrin üzüntüyle. «Anne-mizle babamız birtakım tehlikeli işlere bulaşmışlar. Baştan anlatsan iyi olur baba.»

Mendelius anlattı. Johann her zamanki gibi duygularını gizleyip pek az soru sorarak dikkatle dinledi. Mendelius sonunda öyküsünün özüne geldi.

«XVII. Gregory'nin görevden çekilmesi üzerine yazdığım yazıyla iyi para yaptım. Bu yüzden yakın geleceğimiz üzerine daha özgürce düşünebiliriz. Ama kontrolümüz dışında olan bazı şeyler de var. Önümüzdeki on iki ay içinde savaşa girebiliriz. Sen ve Katrin eylülde askerlik çağına gelmiş olacaksınız.»

«Eğer öyleyse,» dedi Johann kederle, «tartışabileceğimiz pek fazla bir gelecek yok önümüzde.»

«Eğer bir Alp çiftçisi olmaya ilgi duyuyorsan, olabilir,» dedi Mendelius soğuk bir şakayla. «Tarım işçileri ve tarla sahipleri normalde askerlik hizmetinden muaf tutulur. Eğer Bavyera'daki bu mülke sahip olmaya hevesliysen bunu şimdi yap. Hemen bir hale yola koymaya başla. Verimli bir mülk kadar bir sığınak da olacaktır.»

«Çok pahalı bir sığınak.» Johann düşünceliydi. «Orayı geliştirmek için gereken masrafları hesaba katma. Ama, evet, üzerinde düşünmeye değer. Annem, Katrin ve Franz da gelebilirler, Ne olsa çalışacak kişilere ihtiyaç var.»

«Öteki şeyi de söyle Carl.» Lotte konuşmayı kes-
ti. «Artık bekleyemez.»

«Öteki şey ne baba?»

«Beni öldürmek isteyen kişiler var evlat. Burada
Tübingen'de birlikte olduğumuz sürece hepimiz teh-
like içindeyiz. Bu yüzden sanırım bir süre dağılmalı-
yız. Annen, Katrin'i yerleştirmek için Paris'e gidiyor.
Eğer bu mülk konusundaki önerimi kabul edersen
sen de uzaklaşmış olursun.»

«Ya sen baba? Sana kim bakacak?»

«Ben,» dedi Lotte. «Paris konusunda fikrimi de-
ğiştirdim. Eğer Katrin kendine bir sevgili bulabile-
cek kadar büyüdüyse, kendine bir ev bulup onu dö-
şeyecek kadar da büyümüş demektir. Sen ve ben bu-
rada kalıyoruz Carl. Johann kendi kararını verebilir.»

«İçtenlikle söylüyorum evlat, senin üniversiteden
uzak kalmanı tercih ederim.» Mendelius onu ikna et-
mek için istekliydi. «İşler ciddileşiyor. Bütün öğrenci-
ler hakkında güvenlik dosyaları tutulması için bir
hareket var. Öğretim üyelerinden, bilgi vererek kat-
kıda bulunmaları istenecek. Ben bunu reddettim. Bu
demektir ki, er ya da geç — eğer katillerden kurtulur-
sam — güvenlik görevlilerince topa tutulacağım.»

«Bana öyle geliyor ki,» dedi Johann vurgulaya-
rak, «bütün bunlar savaşın kaçınılmaz olduğu inan-
cını doğruluyor, evrensel bir savaş!»

«Doğru. Öyle.»

«İnsanlığın bu vahşeti işleyeceğine gerçekten ina-
rıyor musun?»

«İnsanlığın bu konuda yapacak ya da söyleyecek
pek az şeyi olacak,» dedi Mendelius. «Jean Marie'nin
vahyine göre savaş alnımıza çoktan yazıldı. Bu yüz-
den Roma'da Jean Marie ile aramız açıldı. Öte yan-
dan gördüğüm ve duyduğum her şey ulusların, yakıt
ve kaynaklar konusunda karşı karşıya gelmeye can
attıklarını gösteriyor. Böylece anlaşmazlık tehlikesi
her geçen gün büyüyor. Bu durumda yetişkin çocuk-
larıma ne diyebilirim? Annen ve ben hayatlarımızın
en iyi devrelerini yaşadık. Kendi seçiminizi özgürce
yapmanızı isterdik.»

«Sizler bizim hayatımızın birer parçasısınız. Siz-
ler yokmuşsunuz gibi çekip gidemeyiz. Önerin için

müteşekkirim baba, ama bu konuyu çok dikkatli düşünmek istiyorum. Seninle de konuşmak istiyorum kardeşim. Franz'la birlikte halletmek istediğim şeyler var.»

«Franz benim sorunum.» Katrin birden savunmaya geçti. «İkinizin kavga etmenizi istemiyorum.»

«Kavga falan olmayacak,» dedi Johann sükunetle. «Ama Franz'ın nasıl bir işe girdiğini ve aile sorumluluğu dolayısıyla neler paylaşmak zorunda olacağını bilmesini istiyorum... Örneğin, öğrenci çevresinden annem ve babam için koruyucular temin edebilirsek iyi olur.»

«Kesinlikle hayır!» Mendelius son derece kararlıydı. «Bu, teröristlerin çıkarına olur. Yaşantımızı parçaladılar, bizi tedbirler almaya zorladılar. Bu yüzden önemli, güçlü, korkulacak kişiler onlar. Hayır! Hayır! Hayır! Anneniz ve ben ve burada kaldığınız sürece de sizler, birbirimizi koruruz. Polisin verdiği el kitabı gayet güzel. İkinizin de onu okumanızı istiyorum ve...»

Kapının zili çaldı. Mendelius açmak için gitti. Johann onu izledi. Mendelius tedbirleri anlattı.

«Kapıda daima gözetleme deliğini kullan. Ziyaretçiği tanıyamazsan kapıyı açarken zinciri çıkarma. Beklemediğin bir paket ya da kabarık bir zarf alırsan, Kriminalamt'a telefon edip muayene için bir bomba uzmanı iste. Eğer paketler zararsız çıkarsa kendini aptal hissedebilirsin ama bu, suratında patlayacak bir bubi tuzağından iyidir.»

Bu kez, ziyaretçi de paketi de zararsızdı. Çerçevenilmiş resimleri teslim etmek üzere Dolman gelmişti. Mendelius ona içki hazırlarken, Dolman elindekileri gururla Lotte'ye ve diğerlerine gösterdi.

«Güzel görünüyorlar değil mi? Geçen gün stüdyoya bir adam geldi ve sizin verdiğiniz fiyatın üç katını önerdi. Görüyorsunuz Profesör, ayrıcalıklı bir yeriniz var.»

«Bu aileyle buna ihtiyacım var Alvin.»

«Bunun için sevinin Profesör. Keşke benim de böyle bir ailem olsaydı. Vahşi bir ormanda avlanamayacak kadar yaşılanıyorum. Aklıma gelmişken, dün gece mim topluluğu şerefine verilen bir partideydim. Sizin adınız geçti. Başroldeki oyuncu, gazeteci bir ar-

kadaşınız ve sizin için Hölderlinhaus'daki yemekte temsil verdiklerinden söz etti.»

«Doğru. Uzun bir geceydi.»

«Her neyse, sizi ve ailenizi tanıdığımı söyledim. Hemen herkes Roma maceranızı biliyordu. Sonra kızın biri yakama yapışıp sorular sormaya başladı.»

«Hangi kız?» Mendelius suratını astı. «Ne biçim sorular?»

«İsmi Alicia Benedictus. Schwabisches Tagblatt için çalışıyor. Gazeteye sizin hakkınızda bir yazı yazacağını söyledi.»

«Kimliğini belirten bir şey gösterdi mi?»

«Neden göstereyim? İkimiz de aynı partinin misafirleriydik. Onu, yüzüne bakarak değerlendirdim ve temiz bir yüzdü bu, inan bana.»

Endişesine rağmen güldü Mendelius. Alvin Dolman'ın gözlerindeki çapkınlık ışığı fener parıltısı gibiydi. Mendelius tekrarladı: «Ne biçim sorular sordu?»

«Alışılmış cinsten. Nasıl bir adam olduğun, kasa-badaki saygınlık derecen, en önemli dostların... Bu tür şeyler.»

«Tuhaf! Eğer Tagblatt'da çalışıyorsa, bu bilgilerle dolu bir dosyası olmalı. Sanırım bu kızı soruşturmalıyım.»

«Niçin? Tanrı aşkına!» Dolman tam bir şaşkınlık içindeydi. Kokteylde yapılan bir konuşma bu. Senin hakkında yazı hazırlayan biriyle ilgileneneğini düşünmüştüm.»

«Son derece ilgileniyorum Alvin. Şimdi gazeteye telefon edelim.»

Dolman'ın ve ailesinin bakışları altında rehberi karıştırıp telefon etti. Konuşma kısa sürdü; yanıt olumsuzdu. Gazete kadrosunda Alicia Benedictus adında biri yoktu. Mendelius hakkında yazı hazırlamak için kimse görevlendirilmemişti. Mendelius telefonu yerine koyup haberleri ilettiler. Dolman'ın ağzı hayretten açık kalmıştı.

«Ne diyorsun bu işe?»

«Hiç sevmedim bunu Alvin. Kriminalamt'dan müfettiş Dieter Lorenz'e telefon edeceğim. İkimizi de görmek isteyecek.»

«Polis mi? Canları cehenneme Profesör! Burada

kendi halimde hoş bir hayat sürüyorum. Memlekete dönünceye kadar bunu devam ettirmek isterim. Polisi neden ihtiyacın var?»

«Çünkü hayatım üzerine yapılmış bir mukavele var Alvin. Roma'daki silahlı bir saldırının kilit tanığıyım. Teröristlerin Tübingen'de beni ve ailemi izleyen gözcüleri olduğunu biliyoruz. Bu kız onlardan biri olabilir.»

Alvin Dolman, örümcek ağını çözmeye çalışıyormuşçasına başını salladı, hafif bir sesle söylendi: «Tanrım! Buna kim inanırdı? Artık akademisyenleri vuruyorlar, hem de Tübingen'de. Pekala Profesör, aynasızları arayıp işi açıklayalım.»

On beş dakika sonra Landeskriminalamt'da Dieter Lorenz'in ofisindeydiler. Lorenz, Dolman'ı uzun uzadıya sorguya çekti, sonra onu bir fincan kahve ve bir tomar resim kağıdıyla, kendisini Alicia Benedictus olarak adlandıran kadının resmini çizmesini isteyerek, bir görüşme odasına aldı. Ofisine geri dönüp Mendelius'a sordu:

«Bu adama yakınlığınız nedir?»

Mendelius omzunu silkti. «O kadar fazla değil, ama yıllardır tanırım. Akşam yemeklerine pek fazla olmasa da içki içmeye çok kere davet ettim onu. Ondan tablolar satın alırım. Arasına, bir bardak şarap içip çene çalmak için stüdyosuna uğrarım. Hoş adamdır. Neden soruyorsunuz? Aleyhinde bir şeyler mi buldunuz?»

«Yo, hayır.» Lorenz bu konuda samimiydi. «Ama böyle bir taşra kasabasında polisi her zaman rahatsız eden tiplerden biri. Bir suçluyla mücadele edebilirsiniz. Olay çıkartan bir işçiye memleketine postalayabilirsiniz. Ama bu tipler farklıdır. Burada kalması için geçerli bir neden yok. Bir Amerikalı. Buralı bir kızdan boşanmış. Kârlı bir işi var ama şöhret ya da servet yapması olanaksız. Ayrıca ipsizin biri. Can sıkıldığı zaman meyhanelerde ya da çılgın gençlerin gece kulüplerinde bulabilirsiniz onu. Evinde verdiği partilerde çok gürültü yapıyor, komşulardan şikâyetler geliyor. Popüler, biraz serseri ve bol para harcayan biri olduğu için haşhaş ya da eroinle ilgisi olduğundan veya çalınmış eşya aldığından kuşkulaniyo-

ruz. Şimdiye kadar temiz... Ama yine de sizin ya da Mr. Rainer'in peşinde olan kişilerle bir ilişkisi bulunup bulunmadığını sormalıyım.»

«Bu bir yakıştırma gibi görünüyor,» dedi Mendelius.

«Belki öyledir,» dedi Lorenz sabırla. «Ama insan bu işlerde bazan çirkin sürprizlerle karşılaşır. Dolman bir ressam. Ölen adamın cebinde sizin bir resminizi bulduk. Eğer bunu Alvin Dolman çizmişse tuhaf değil mi?»

«Olamaz! Adamı yıllardır tanıyorum.»

Lorenz, bu itiraza karşı omuzlarını silkti. «Her gün olmayacak işler oluyor. Neyse, şimdi bir başka resim çiziyor. İkisini karşılaştırmak yararlı olacak.»

Mendelius birden sinirlendi. «Beni dayanılmaz bir pozisyona koyuyorsunuz müfettiş. Eğer bana anlattıklarınızı ona söylemezsem, onunla dostluğumu sürdüremem.»

«Bunları ona anlatıp anlatmamanız benim için fark etmez.» Lorenz biraz şaşırmış görünüyordu. «Yardımcı da olur. Eğer suçsuzsa bizimle işbirliği yapar. Kasabada pek çok kişiyle ilişkisi var. Yok suçluysa, huzuru bozulur ve hatalar yapmaya başlar.»

«Bu oyun sizi hiç rahatsız etmez mi müfettiş?»

«Oyunu seviyorum Profesör. Ama birlikte oynamak zorunda olduğum kimseleri sevmem... İzninizle Dolman'ın sanatsal işinin nasıl gittiğine bakacağım.»

Karakoldan ayrılıp ılık yaz havasının içinde evlerine doğru ilerlerken, Dolman durumu hakkında filozof kesilmişti. Yorgun bir gülümsemeyle Mendelius'un özürlerini bir kenara itti.

«Dert etme bunu Profesör. Lorenz'i ve onun gibileri bilirim. Hep çetrefilli işlerle uğraşmışımdır, ordu da bile. Ne zaman şaşırırım bilir misin? Birisi kör bir dinlencinin dişlerini dökecek yerde onun şapkasına para attığı zaman. Yine de lâf aramızda, seni ortadan kaldırmak gibi bir niyetim yok; herhangi bir grupta ilişkim de... Tam bir münzeviyim. Eminim Lorenz bunu anlayacak kadar zeki. Onun peşinde olduğu şey şu: Etrafta dolaşıp tuhaf kişilerle karşılaştığımdan yararlı bir şeyler öğrenebilirim. İşin içinde sen olduğundan birlikte çalışmaya hazırım. Ayrıca aptal

yerine konmaktan da hoşlanmam, ki Miss Alicia Benedictus bunu yapmaya çalıştı. Her neyse Profesör, berbat bir gündü. Burası bir zamanlar tatlı bir kasabaydı. Ama şimdi? Artık hoşlanmıyorum. Sanırım yakında heybemi hazırlamaya başlayacağım. Sen eve git Profesör. Ben, Alvin Dolman için ılık bir şişe brandy saklayan bir kız tanıyorum.»

Ayrılıp köprünün üzerinden doğru yürüdü; ayaklar ve alışveriş edenler arasında bir dev gibi ilerliyordu. Mendelius parka giden yola saptı. Henüz eve gitmek istemiyordu. Düşüncelerini düzene sokmak için zamana ve sükunete ihtiyacı vardı. Ailesinin de, onlara yaptığı önerileri tartışmak için yalnız kalması gerekiyordu.

Ilık, parlak bir gündü, Tübingenliler çimenlerin üzerinde güneşleniyorlardı. Aşağıda gölün kıyısında, okul çocuklarına temsil veren bir tiyatro kumpanyasını izlemek üzere küçük bir kalabalık toplanmıştı. Büyüleyici bir sahneydi. Gençler büyük bir merakla, harikulade baloncuklar üfleyen ama hiçbirini eliyle tutmayı beceremeyen zavallı bir soytarının öyküsüne dalmışlardı. Soyтары, onları Hölderlinhaus'da eğlendiren iskeletsi oğlandı. Grubun diğer oyuncularının onun boşuna çabalarıyla eğlenerek balonlarla oynuyorlardı. Mendelius çimlerin üzerine oturup bu kendi halindeki, küçük gösteriyi izledi. Başlangıçta çekingen davranan çocukların oyun ilerledikçe mimiklere nasıl katıldıklarını görerek büyüldü. Girdiği acılı tartışmalardan sonra bütün bunlar garip bir mutluluk veriyordu. Farkında olmadan oyuncuların tebessümlerini, eğilip kalkmalarını ve çırpınışlarını taklit etmeye başladığını hissetti. Soyтары ona işaret etti ve birkaç dakika sonra mimiklerle yeni bir öyküye başladı. Diğer oyuncular ve gösteriye katılan çocukları toplayıp onlara pandomimle, ortada yeni ve tuhaf bir yaratığın bulunduğunu anlattı. Bu bir köpek miydi? Hayır. Bir tavşan? Hayır. Kaplan, fil, domuz? Hayır. O halde onu incelemeliydiler, ama çok büyük bir dikkatle. Parmakları dudaklarında, ayaklarının ucunda yürüyerek onları bu olağanüstü yaratığı incelemeye davet etti.

Bunun şişmanlamaya başlayan orta yaşlı bir adam olduğunu anlayınca seyirciler hayretle bağırdı-

lar. Mendelius, bir anlık bir tereddüitten sonra, kome-
diye katılmaya karar verdi. Aktörler ve çocuklar et-
rafını sarınca onlara kendi çocuklarıyla oynadığı bir
pantomimi oynadı. Son olarak, Tek ayağı üzerinde du-
rup uzun gagasından aşağı doğru bakan bir leyleği
canlandırdı. Seyirciler alkışladılar. Çocuklar heyecan-
la güldüler. Soyтары ve grubu, mimiklerle teşekkürle-
rini sundular. Küçük bir kız eline yapışıp şöyle dedi:

«Herkesden önce anladım. Leylek olduğunu ger-
çekten biliyordum.»

«Anladığına eminim *liebchen*.»

Ufaklıkla konuşmak için eğildiğinde kafasına has-
ta edici bir düşünce takıldı Mendelius'un: İlk radyas-
yon patlamasından ya da öldürücü şarbon mikrobun-
dan sonra neye dönecekti kızcağız.

Akşam yemeğinde anne ve babalarına umulma-
dık bir ders vererek, konuşmayı Katrin ve Johann yö-
netiyordu. Katrin'in savı pek basitti.

«Bunu annem söyledi. Eğer bir erkekle gidecek
kadar büyümüşsem, kendi işlerimi yönetecek kadar
da büyümüşüm demekmiş... Franz ve ben, evlenmeyi
düşünmeden önce ilişkilerimizi geliştirmek zorunda-
yız. Sergideki başarısına rağmen hâlâ kendinden e-
min değil. Ben de kendimi biraz tanımalıyım. Talih-
liyim. Ekonomik güvencemi sağladığı için babama te-
şekkürler... Ama bundan sonra, eğer elimden tutan
biri olmazsa daha iyi başarıırım.»

«Ama Franz seninle evlenmek istiyor,» diye itiraz
etti Lotte. «Bunu senden birkaç kez istediğini söyledi
bana.»

«Biliyorum ama o bir ev kadını istiyor, onu besle-
yecek, ona güven verecek ve kendisine bir dahi oldu-
ğunu söyleyecek birini. Ben bu rolü oynamak istemi-
yorum; onun böyle bir bağlılığa saplanmasını da...
Birer aşık olduğumuz kadar birer arkadaş olduğumu-
zu da öğrenmek zorunda.»

«Peki sonunda ne olacak küçük kardeşim?» diye
sordu Johann sırtarak, «eğer bunu senin istediğin
kadar çabuk öğrenemezse?»

«O zaman, büyük kardeşim, bir başkasını bulu-
rum.»

Lotte ve Mendelius, kendilerini tartışmanın dışında bulan ana babalara özgün bakışlar attılar birbirlerine. Mendelius sordu:

«Ya sen Johann, önerilerimi düşünmeye fırsat bulabildin mi?»

«Çok düşündüm baba ve korkarım ki bu öneriler bana uygun değil.»

«Özel bir nedeni var mı?»

«Tek ama tek bir neden. Mücadele etmek zorunda olduğum bir durumdan kaçmamı öneriyorsun bana. Savaş düşüncesinden nefret ediyorum. Bunu vahşet dolu koca bir anlamsızlık olarak görüyorum. Silah yapımcıları tarafından askere alınmak da istemiyorum. Ama yazgımı hiçbir zaman, evet hiçbir zaman, arkadaşlarımdan yazgisından ayrıcalıklı hissetmedim. Kalmak zorundayım; hiç değilse boyun eğenlere mi, yoksa direnenlere mi ait olduğuma karar verinceye kadar... Pek iyi açıklayamadım. Benim için kaygılanmanı anlıyorum ama durum bu kez isteklerimi ve ihtiyaçlarımı aşıyor.»

«Bize karşı dürüst olduğun için memnunum evlat.» Mendelius duygularını gizlemekte güçlük çekiyordu. «Senin hayatını yönetmek niyetinde değiliz. Sana verebileceğimiz en iyi armağan, özgürlük ve onu kullanmak için gerekli olan vicdan... Öyleyse bütün aileme bir soru soracağım. Eğer vadiyi satın alırsam bana karşı çıkacak olan var mı?»

«Orayı ne yapacaksın?» Johann hayretle baktı.

«Babanın kendi düşleri var.» Lotte, Mendelius'un eline dokunmak için uzandı. «Emekliye ayrıldığı zaman, yüksek lisans sonrası çalışmalar için bir akademi kurmak istiyor; yaşlı bilginlerin buluşup bir hayat boyu edindikleri bilgileri paylaşabilecekleri bir yer. Eğer bunu denemek istiyorsa onu destekliyorum.»

«Bence harika bir fikir.» Katrin coşku doluydu. «Franz'a hep derim ki, insan daima bir yerlere ulaşmaya çabalamalı. İşlemeyen demir pas tutar.»

«Benden bir oy aldın baba.» Johann, Mendelius'a yepyeni bir saygıyla bakıyordu. «Çalışmaya başlarken benim bir yardımımı olabilecekse bana güvenebilirsin. Üniversitedeki işler sarpa sararsa erken emekli olmaya karar verirsin.»

«Yarın sabah ilk iş olarak avukatlara telefon edeceğim. Gräfin'le anlaşma yapmaya başlasınlar. Önümüzdeki hafta gidip araziye bakacağım. Benimle gelmeni isterdim Johann.»

«Tabii.»

«Ne dersin Lotte, sen de gelmek ister miydin?»

«Daha sonra Carl. Bu kez siz ikiniz birlikte gidin. Katrin'le benim yapacak işlerimiz var.»

«Gerçekten heyecanlıyım.» Mendelius planını açıkladı. «İyi bir mimarla konuşmak istiyorum; çevre düzenlemesiyle ilgilenen uzman biri...»

«Hepimiz yatışıp kafamızı toparladık,» dedi Lotte birden. «Ama içimde işler istediğimiz gibi yürüme-yecekmiş gibi ürpertici bir duygu var.»

«Belki de öyle liebchen; ama her şey yolunda gidecekmiş gibi ummak ve davranmak zorundayız. Jean Marie'nin kehanetlerine rağmen insansal olayların akışını etkileyebileceğimize hâlâ inanıyorum ben.»

«Savaşı önlemeye yetecek derecede mi?»

Gizli bir umutsuzluğu ima ediyordu Lotte'nin sorusu. Sanki çocuklarının bir anda yemek masasından alınıp kaçırılacağını bekliyor gibiydi. Mendelius kaygılı bir bakış atıp, kendi hissettiğinden daha güven verici bir sesle:

«Evet, savaşı önlemeye yetecek derecede,» dedi. «Pazar günü yayınlanacak olan yazımızın barış için yeni adımlar atılması konusunda dünyanın dikkatini çekeceğinden umutluyum.»

«Ama,» diyerek itiraz etti Johann, «dünyanın yarısı neler yazdığını asla anlayamayacak baba.»

«Bütün liderler anlayacak,» diye ısrar etti Mendelius, sanki tüm amacı Lotte'nin karamsar halini silmekmiş gibi. «Bütün gizli servisler yazıyı okuyup değerlendirecekler. En basit haberlerin yayılmasını bile küçümseme... Hem neden masayı toparlayıp buluşmaları yıkamıyoruz? Televizyonda Sihirli Flüt'ü veriyorlar. Anneniz ve ben bunu seyretmek isteriz...»

İşin ortasında telefon çaldı. Georg Rainer, Berlin'den arıyordu.

«Sen misin Carl? Sanırım bizim amatör casusların niyetini anladım. Monsenyör Logue'un çalıştığımız öyküden söz ettiği artık apaçık. İzleyici takımının

bu yüzden organize edildiğini sanıyorum. Şimdi Vatikan, Jean Marie'nin görevden çekilmesi üzerine kendi hikayesini yazmaya karar verdi. **Osservatore Romano**'nun önümüzdeki salı baskısında üç bin sözcük-lük resmi bir demeç çıkacak. Bu demektir ki, önce bizim yazımız çıkacak ve zamanlamada yaptıkları yanlışlıktan ötürü bazıları kıpkırmızı kesilecek. Anladığım kadarıyla Vatikan'ın yazısı baskıya pazartesi öğleden sonra ulaşacak. Eğer durumumuzu etkileyen bir şey olursa seni telefonla ararım.»

«Senin editörler bizim yazı hakkında neler hissediyorlar Georg?»

«Bu konuda herkes heyecan içinde. Halktan gelecek tepki üzerine çeşitli bahisler oynanıyor.»

«Nasıl bir bahis?»

«Halkın önünde kimin daha şanslı olduğu yolunda. Vatikan mı, eski Papa mı? Ofisteki konuşmaları duyduktan sonra artık pek emin değilim. Pazartesi sabahı yeniden Roma'da olacağım. Seni oradan ararım. Lotte'ye sevgiler.»

«Pia'ya da.»

«Ah, neredeyse unutuyordum. Nişanlanmaya karar verdik. En azından Pia bu kararı verip beni de ikna etti.»

«Tebrikler!»

«Fakir ve özgür olmayı tercih ederdim.»

«Eminim ederdin. Aradığın için sağol Georg.»

«Papalık piyangosunda senin için bir bahis oynamamı ister miydin?»

«XVII. Gregory üzerine on mark. Kendi adayımızı desteklemek zorundayız.»

Bir hafta sonra hüküm verilmişti. Rainer - Mendelius ikilisinin Papa'nın görevden çekilmesi üzerine yazdıkları öykü halk tarafından canlı bir ilgiyle, bilim adamlarınca da saygıyla karşılandı. «Vatikan'ın hikayesindeki birtakım diplomatik karanlık noktaların açığa çıkarılmış olduğu» konusu da isteksizce kabul edildi. Yazarların, «dini bürokrasideki bir krizi evrensel boyutlarda şişirip şişirmediklerine» dair bir kuşku vardı.

The London Times, Katolik editörü tarafından yazılmış bir başmakaleyle en sağgörüölü özetlemeyi yapmıştı.

Yazarlar, herbiri kendi gücü içinde, dürüst bir yazı yazmışlar. Öyküleri dikkatle belgelenmiş; düşünceleri sağduyulu bir mantık üzerine kurulu. Vatikan politikasının bazı karanlık ve çapraşık yönlerini aydınlatmışlar. Yirminci yüzyıl tarihinde Papanın görevden çekilmesinin önemini abartmaya eğilim göstermişlerse onları savunmak için şu söylenebilir: Roma'nın zarar görmüş majesteleri en uyanık kafaları bile aldatacak bir güce sahiptir.

Bununla birlikte insanların tutkularını uyardırıp onları devrimci eylemlere kıskırtan dinsel gücün değişmez iktidarı konusunda bir abartma yok. Antik Gnostik mirasın yeniden canlanmasına karşı birlik içinde ve derhal harekete geçmeye hazır olan Roma Katolik Kilisesi'nin kilit adamlarının kolektif bilincine dair çok şey söylenmiş. İnanç sahiplerini bölmektense görevden çekilmek yolunu seçen Papa XVII. Gregory'nin duyarlılığı için çok daha fazlası söylenmiş.

Profesör Carl Mendelius dünyaca meşhur, uyanık bir bilim adamı. Efendisine ve uzun zamandır dostu olduğu bir insana yaptığı bu yardım, onun bir şair duyarlılığıyla, ne denli coşkulu ve sadık bir insan olduğunu gösteriyor. Bir devletin, bir mistiğin vahiyleleriyle yönetilemeyeceğini kabul edecek kadar mantıklı. Vahiylelerin, içinde bulunduğumuz tehlikeler içinde aldırış etmediğimiz gerçekleri içerdığını bilecek kadar da mütevazı.

İnsanoğlunun mezar taşını biraz zamansız yazmış olması XVII. Gregory'nin talihsizliği. Hükümdarlığının anısının sevgi ve belagatle yazılmış olması ise talihli yanı...

Mendelius, durumdaki ironiyi gözden kaçırma-yacak kadar zeki bir adamdı. Georg Rainer'in yardımıyla eski bir dostun anısına bir anıt dikmişti, ama anıt bir mezar taşıydı. Altında, Jean Marie'nin yaşadığı iktidarın ve etkinliğin son kalıntıları ebediyen gömülü yatıyordu. Yeni Papa'ya ve onun siyasetine hizmet etmek için Carl Mendelius'dan daha iyi biri bulunamazdı. Yaptığı işin kendisini milyoner etmesi ve ona bilim adamı meziyetlerinin ötesinde bir ün kazandırmış olması iyiydi. Ama ironilerin en acısı, Monte Cassino'daki Jean Marie'den gelen teşekkür mektubuydu.

Yapmaya çalıştığın şey için sana yürekten teşekkür ederim. Hiç kimse daha iyi bir savunucuya ya da nazik bir dostla sahip olamazdı. Gerçek, sağduyu ve tutkuyla dile getirilmiş. Artık defter kapanabilir, Kilise de kendi işlerine devam eder.

Onun için, her şey yitirilmiş gibi konuşmama-lısın. Maya, hamurun içinde faaliyetini sürdürüyor, rüzgara saçılmış olan tohum zamanı gelince filizlenecek... Para meselesine gelince, bir kuruşunda bile gözüüm yok. Eminim onu Lotte ve çocuklar için iyi günlerde harcarsın.

Sükunetini koru dostum ve Tanrı'dan gelecek işareti bekle.

*İsa yolunda hep seninle olan
Jean Marie*

Mendelius'un omzunun üzerinden mektubu okuyan Lotte onun saçlarını okşayıp usulca, «Bırak şimdi bunu sevgilim,» dedi. «Elinden gelenin en iyisini yaptın ve Jean Marie bunu biliyor. Bu evdeki insanların da sana ihtiyacı var.»

«Benim de sana ihtiyacım var **liebchen**.» Lotte'yi ellerinden yakalayıp yüzyüze gelecek şekilde çevirdi. «Dünya işlerine yeterince burnumu soktum. Ben bir bilim adamıyım, uçarı bir gazeteci değil... Yarın yeniden derslere başlayacağımız için mutluyum.»

«Pütün malzemelerini yanına aldın mı?»

«Çoğunu aldım.» Bir tomar daktilo sayfasını ha-

vaya kaldırdı. «Yarı yılın ilk konusu bu. Başlığa bir göz at: **Kehanetin Tabiatı**»

«Konu buysa,» dedi Lotte, «sana bir kehanette bulunabilirim. Katrin, Franz'la Paris'e gidince kasa-bada dedikodularla dolu bir sezon geçireceğiz. Nasıl bir tutum takınalım dersin?»

«Yaşlı kızlara kendilerini Neckar'a atmalarını söyle!» dedi Mendelius sırtarak. «Çoğu bekaretlerini sal-kım söğütlerin altına çektikleri sandallarda teslim etmişlerdir.»

Carl Mendelius, ders yılı boyunca her gün evinden sabah sekiz buçukta çıkar, Kirchgasse'den çarşıya yürür, orada yaşlı birinden **boutonniere** satın alırdı. Bebenhausen'li yaşlı bir nineydi bu. İllustrious Koleji buradan iki blok ötedeydi. Christoph Dükü'nün kolları altındaki ve üzerinde onun «NACH GOTTES WILLEN» (Tanrı Nasıl Arzu Ederse) sözü yazılı güneydoğu kapısından girerdi içeri hep. İçeri girdikten sonra da, yarım saatliğine notlarını ve üniversite idaresinin günlük bildirilerini gözden geçirmek için doğru çalışma odasına giderdi. Saat tam dokuz buçukta, notları özenle masanın üzerine yerleştirilmiş olarak kürsüye çıkardı.

Yarı yılın ilk pazartesi günü evden ayrılmadan önce Lotte ona yolunu ve alışkanlıklarını değiştirmesine dair polis uyarısını hatırlattı. Mendelius sabırsızca omuzlarını silkti. Seçebileceği üç cadde vardı, dersler de hep dokuz buçukta başlardı. Fazla bir seçeneği yoktu. Yine de ilk günün sabahında yakasına bir çiçek iliş-tirmek istedi. Lotte onu öpüp kapıya kadar uğurladı.

Üniversiteye varıncaya dek hiçbir şey olmadı. Av-luda on dakika Rektörle çene çaldı, sonra çalışma odasına çıktı. Bakıcı sayesinde titizce düzenlenmişti burası, balmumu ve mobilya cilası kokuyordu. Cüp-pesi kapının arkasında asılıydı. Gelen mektuplar masanın üzerine istiflenmişti. Ders programları mesaj panosunun üzerine çizilmişti. Özgürlüğe benzer bir rahatlama duygusu hissetti birden. Burası yuvasıydı. Gözü kapalı dolaşabilirdi.

Çantasını açtı, o günkü ders notlarını gözden ge-

çirdi, sonra mektuplarla ilgilendi. Çoğu alışılmış şeylerdi, ama bir tanesi kabarık bir zarftı ve üzerinde Rektörün mührünü taşıyordu. Uğursuz bir başlığı vardı: «Özel ve Gizli - İvedi.»

Fakülte toplantısından beri çekişmeli konular üzerine rektörün sesi soluğu çıkmamıştı, o yüzden yazılı her bildirisinde savaşı bir tutum takınması pek de olanak dışı değildi. Mendelius mektubu açmakta tereddüt eti. Yarı yılın ilk dersinden önce kafasını karıştırmayı hiç mi hiç arzu etmiyordu. Sonunda çekingenliğinden utanarak, zarfın arasına mektup açacağını soktu.

Patlamadan sonra öğrencileri koşup geldiklerinde, onu, eli kopmuş, yüzü kanlı bir külçe halinde, yerde yatar buldular.

İKİNCİ KİTAP

*ISSIZDA HAYKIRAN SES :
TANRI'NIN YOLUNU HAZIRLA,
O'NUN YOLUNU AÇ*

İŞAYA 40: 3

BÖLÜM SEKİZ

Kutsal Papa Leo XIV iri vücudunu iskemlesine iyice yerleştirdi, damla hastalığı olan ayağını masasının altındaki tabureye dayadı ve kötü huylu bir kartal gibi ziyaretçisini süzdü. Kaba bir Aemilian aksanıyla:

«İçtenlikle söylüyorum dostum, başıma bela oldun,» dedi.

Jean Marie Barette onu onaylayarak soğuk bir şekilde gülümsedi. «Ne yazık ki efendim, gereksiz krallardan kurtulmak gereksiz papalardan kurtulmaktan daha kolay.»

«Tübingen'i ziyaret etme düşünceniz hoşuma gitmiyor. Ünlü ve entelektüel bir Jesuit gibi ortalıkta dolaşmanızı uygun görmüyorum. Görevinizden çekilirken sizinle pazarlık yaptık.»

«Düzeltirim,» dedi Jean Marie kısaca. «Pazarlık filan yapmadık. İmzamı baskı altında attım. Kendi rızamla Başrahip Andrew'un emri altına girdim. Saygı gereği Mendelius'u ve ailesini ziyaret etmem gerektiğini bana o söyledi. Mendelius hayati bir tehlike içinde. Her an ölebilir.»

«Evet, şey...» Aziz efendileri böylesi karşı çıkışlarla uğraşabilecek kadar olgun bir bürokrattı. «Sizin Başrahibin kararına müdahale etmek istemem ama şunu hatırlatırım ki hiçbir dini yetkiniz yok. Halka açık yerlerde vaaz etmekten ve öğretmenlik yapmaktan açıkça yoksunsunuz. Rahiplik etme yetkileriniz askıya alındı, ama elbette Katolik ayinlerine katılmanız yasaklanmış değil.»

«Benden neden bu kadar korkuyorsunuz efendim?»

«Korkmak mı? Saçma!»

«Öyleyse neden rahiplik yetkimin iade edilmesi için öneride bulunmadınız?»

«Çünkü böylesi Kilise için daha uygun görünüyordu.»

«Anlıyorsunuzdur herhalde, dinsel görevlerim sözkonusu olduğunda bütün iktidarım elimden alındı. Ne zaman ve hangi koşullar altında yetkilerimi kazanabileceğimi ve dini bir görev alabileceğimi bilmek hakkımdır sanırım.»

«Bunu söyleyebilecek durumda değilim. Henüz bir karar verilmedi.»

«Gecikmenin nedeni ne?»

«Daha önemli başka sorunlarımız var.»

«Sorunlarınız her neyse saygı duyarım Aziz Efendim ama doğal adaleti yerine getirmekten mazur görülemesiniz.»

«Beni azarlıyor musunuz? Burada, kendi evimde!»

«Bir zamanlar burada ben de yaşadım. Ama hiçbir zaman bir mülk sahibi gibi değil, bir kiracı gibi hissettim kendimi. Olaylar da kanıtladı bunu.»

«Sadede gelelim. Benden istediğiniz nedir?»

«Laik bir devlette yaşamak, özgürce seyahat etmek ve rahiplik görevlerimi özel olarak icra edebilmek için izin.»

«Olanaksız!»

«Bunun alternatifi nedir Aziz Efendim? Emin olun ki size şeref sözü verdikten sonra beni Monte Cassino'da bir tutsak olarak alıkoymak sizi daha fazla üzecektir.»

«Çok çapraşık bir iş bu!» Aziz Efendileri damlalı ayağını taburenin üzerinde kımıldatırken acıyla kıvrandı.

«Size bir çıkış yolu öneriyorum. Bakın! Rainer ve Mendelius görevden çekilişimin öyküsünü dürüstçe yayınladılar. Beni savunduklarını sanıyorlardı, ama sonuçta ne oldu? Kilisenin işlerinde hiçbir şey değişmedi, siz de Peter'in koltuğunda lekelenmeden kaldınız. Eğer bu durumu değiştirmeye çalışsaydım — inan ki böyle bir şey yapmaya niyetim yok — budalalığımı ilan etmiş olurdum. Lütfen! Bir tehlike ya da bir

bela olmaktan uzak, hatta size yardımcı olabileceğimi göremiyor musunuz?»

«Kıyamet günleri ve İsa'nın İkinci Doğuşu gibi çılgınca düşüncelerinizi yayarak bana yardımcı olamazsınız.»

«Oturduğunuz yerden bu derece çılgınca mı görünüyor bunlar size?»

Aziz Efendileri iskemlesinde huzursuzca kıpırdandı. Gürültüyle boğazını temizledi ve ipek bir mendille yanaklarını kuruladı.

«Şey... Hayli kritik bir duruma yaklaştığımızı kabul ediyorum, ama bunun için kendimi karabasanlara boğamam. Güncel işlerle uğraşmaya devam ediyorum ve...»

Sustu. İşinden ettiği bir adamın soğuk bakışlarından sıkılmıştı. Jean Marie bir şey söylemedi. Sonunda Aziz Efendileri yeniden ağzını açtı.

«Neyse... Nerede kalmıştık? Ah, evet, şu talebiniz... Eğer Monte Cassino'daki durumunuz tatminkar değilse, eğer özel yaşantınıza dönmek istiyorsanız, neden geçici bir anlaşma yapmayalım; dökümansız ve formalitesiz, dedikleri gibi **in petto**. Eğer bu yürümezse birlikte başka yollar ararız. Makul geliyor mu??»

«Hem de nasıl Aziz Efendim.» Jean Marie son derece müteşekkir kalmıştı. «Sizi temin ederim ki pişman olmayacaksınız. Anlaşmanın şu anda başladığını varsayalım.»

«Elbette.»

«Öyleyse sabahleyin Tübingen'e hareket ediyorum. Kendime bir Fransız pasaportu temin edip Vatikan belgelerimi sekreterliğe iade ettim.»

«Buna gerek yoktu.» Aziz Efendileri yüce gönüllü olacak denli rahatlamışlardı.

«Gerekliydi,» dedi Jean Marie Barette nazikçe. «Dini niteliği olmayan biri olarak sanki böyle bir görevim varmış gibi bir izlenim yaratmak istemem.»

«Ne yapmayı düşünüyorsunuz?»

«Pek emin değilim efendim.» Gülümsemesi bir çocuğunki gibi duruydu. «Belki yol ağzlarında çocuklara güzel haberler müjdelirim. Ama önce dostum Carl'ı ziyaret etmeliyim.»

«Acaba...» Aziz Efendileri tuhaf bir şekilde sıkıl-

mıştı. «Acaba Mendelius ve ailesi Papalık olarak sağlık dileğinde bulunmamızdan hoşlanırlar mı?»

«Mendelius ağır durumda, ama eminim karısı bu davranışınızı takdirle karşılayacaktır.»

«Sabahleyin ilk iş olarak mektubu imzalayıp sekreterlik postasına vereceğim.»

«Sağolun. Gitmek için Aziz Efendimin iznini isteyebilir miyim?»

«İzin sizin.»

Farkında olmadan eski halini aldı Papa. Sonra gereksiz bir formaliteyi yerine getirmek istercesine güçlkle ayağa kalkıp elini uzattı. Jean Marie, bir zamanlar kendi sağ eline taktığı yüzüğe eğildi. İlk kez olarak Leo XIV samimi bir pişmanlık duymuş gibiydi.

«Belki... belki birbirimizi daha iyi tanımış olsaydık bütün bunların olmasına gerek kalmazdı.»

«Eğer bütün bunlar olmasaydı Aziz Efendim, yalnızlığım içinde bir destek aramak zorunda kalmasaydım, Carl Mendelius şimdi evinde sağlık ve esenlik içinde olurdu.»

Aynı akşam Kardinal Anton Drexel'in kendisi için verdiği yemekte konuşmalar çok değişik bir yöneydi. Jean Marie, Papa'yla yaptığı görüşme sırasında gizlediği şeyleri arzuyla açıkladı.

«Carl'in başına gelenleri duyduğumda, bunun su götürmez şekilde, beklediğim işaret ve çağrı olduğunu anladım. Dehşet verici bir düşünce Anton ama işaret her zaman çelişkilidir: İçinde bulunduğu ıstıraptan salıverilmeyi dileyen insan. Zavallı Carl! Zavallı Lotte! Telgrafı çeken oğullarıydı. Şunu hissetmişti ki, babası, onun yanında olmamı arzuluyor, annesi de Tübingen'e gelmem için yalvarıyordu. Bizim Papa izin vermeyi reddedecek diye dehşet içindeydim. Şimdiye kadar uzlaşma içindeydik, bu evrede bir çatışma çıkmasını istemiyordum.»

«Talihlisin,» dedi Drexel kuru bir sesle. «Papa, Georg Rainer'in bugün öğleden sonra bir ulakla gönderdiği şu belgeleri henüz görmedi.»

Arkasındaki büfeye uzanıp, parlak fotoğraflarla

dolu büyük bir manila zarfı aldı. Hepsi Tübingen'de çekilmişti. Orta Çağın dini ayaklanmalarının çalkantısına yakalanmış bir şehri gösteriyorlardı.

Mendelius hastanede mumya gibi bantlanmış bir halde görünüyordu. Yalnızca ağzı ve burun delikleri açıktaydı. Yatağın yanında nöbetçi bir hemşire, kapıda da silahlı bir polis duruyordu. Stiftskirche ve Jakobskirche'de erkekler, kadınlar ve çocuklar dua etmek için diz çökmüşlerdi. Öğrenciler üniversite kampusunda saldırgan pankartlarla yürüyüş yapıyorlardı:

YABANCI KATİLLERİ İSTEMİYORUZ! YABANCI İŞÇİLER, YABANCI KATİLLER! MENDELİUS'U KİM SUSTURDU? POLİS NEDEN KONUŞMUYOR?

Banliyönünün endüstriyel kesimlerinde gençler, Türk işçileriyle çatışmışlardı. Çarşı meydanında bir politikacı, öğle tatili kalabalığına nutuk atıyordu. Arkasındaki dört renkli posterde şu slogan haykırıyordu:

SOKAKLARDA GÜVENLİK İSTİYORSANIZ OYUNUZU MULLER'E VERİN!...

Jean Marie fotoğrafları sessizce inceledi.

Drexel, «İnanılır gibi değil,» dedi. «Sanki herkes bir şehit bekliyormuş! Benzeri gösteriler diğer Alman şehirlerinde de yapılıyor.»

Jean Marie, vücuduna pullu bir yaratık değmiş gibi ürperdi.

«Carl Mendelius, Horst Wessel rolünde! Ürkütücü bir düşünce. Acaba ailesi bütün bunlar için neler düşünüyor?»

«Georg Rainer'e sordum. Karısının şok geçirdiğini söyledi. Ortalıkta pek görünmüyormuş. Oğlu, verdiği bir demeçte, neler olup bittiğini bilse babasının dehşete kapılacağını söylemiş. Bu trajedinin sosyal bir kargaşa yaratmak için tezgahlandığını iddia etmiş.»

«Kimler tarafından tezgahlanmış?»

«Aşırı solcular ve sağcılar tarafından.»

«Pek açık değil, öyle değil mi?»

«Ama bunlar,» Drexel masanın üzerine yayılmış fotoğraflara eliyle vurdu, «bunlar ürkütücü ve tehli-

keli şekilde açık. Kışkırtıcıların ve demagogların en eski ve en iğrenç oyunudur bu.»

«Çok daha ileride bu.» Jean Marie Barette'ye birden bir sıkıntı çökmüştü. «İnsanın içinde pusu kurmuş olan kötülük sanki bu küçük taşra kasabasında kendine bir yuva bulmuş. Mendelius iyi bir insandır. Ama o, büyücülerin bu kutsal gününün kahramanı yapıldı. Acı bir komedi bu Anton ve beni ürkütüyor.»

Drexel göz kuyruğuyla kurnazca baktı ve fotoğrafları tekrar zarfa yerleştirmeye başladı. Gelişigüzel sordu: «Artık özgürsün, herhangi bir planın var mı?»

«Eski dostları ziyaret etmek, onların acıklı dünyamız hakkında söylediklerini dinlemek, ama hep elin dokunuşunu ve bana emir verecek olan sesi duymayı beklemek. Biliyorum sana tuhaf geliyor ama benim için son derece doğal. Pascal'ın düşünen kamışımı ben, rüzgarın esişinde eğilmeyi bekleyen...»

«Ama bu kötülük karşısında,» Drexel fotoğraf paketini masanın üzerine fırlattı, «ve bunu izleyecek olan diğer kötülükler karşısında ne yapacaksın? Her rüzgâr karşısında eğilemezsin, her çılgılığı cevapsız bırakamazsın.»

«Eğer Tanrı dağınık sesimi kabul ederse, kullanacağım sözcükleri benim için bulacaktır.»

«Bir aydınlanmacı gibi konuşuyorsun.» Drexel sözünü yumuşatmak için gülümsedi. «Congregation'daki arkadaşlar seni duymadıkları için seviniyorum.»

«Arkadaşlara söylemelisin.» Jean Marie'nin sesinde bir çelik tınısı vardı. «Yakında Michael Archangel'in savaş çılgınlığını duyacaklar. 'Quis sicut Deus?' Tanrı'nın benzeri kimdir? Bütün tasımlarına karşın kaç Anti-İsa'yla yüzyüze gelip ona meydan okuyacak? Suskun Dostlar'dan biri, Tübingen ya da diğer yerlerdeki taşkınlıkları protesto etti mi?»

«Bunu yaptılarsa bile,» Drexel omzunu silkti, «biz duymadık. Ama onlar sağduyulu adamlardır. Konuşmadan önce ortalığın yatışmasını tercih ederler... Bununla birlikte, sen ve ben, kardeşlerimizin budalalıklarının yasını tutamayacak kadar yaşıyoruz; onları iyileştiremeyecek kadar da... Bana şunu söyle Jean. Münasebetsiz bir soru gibi gelebilir sana ama cevabı benim için çok önemli.»

«Öyleyse sor.»

«Altmış beş yaşındasın. Bir insanın erişebileceği en yüksek yere vardın. Bugünse kendini sıfırladın. Bir isteğin, belirli bir geleceğin yok. Söylesene gerçekte istediğin nedir?»

«Bu çılgın dünyada ilahi bir ruh görmeye yetecek kadar ışık, ve bu ışığı izleyecek kadar da inanç. Her şeyin özü bu, öyle değil mi? Dağları yerinden oynatacak, kötürümlere 'Kalk ve yürü!' diyecek inanç.»

«Karanlığa katlanabilmek için biraz sevgiye de ihtiyacımız var.»

«Bunun için amin diyelim,» dedi Jean Marie hafifçe. «Gitmeliyim Anton. Seni geç saatlere kadar alıkoymdum.»

«Gitmeden önce... Para durumun nasıl?»

«Yeteri kadar var, teşekkür ederim. Kardeşimin idare ettiği babadan kalma mirasım var. Kardeşim Paris'de banker.»

«Bu gece nerede kalacaksın?»

«Santa Cecilia'da bir göçmen oteli var. Roma'ya ilk geldiğim zaman orada kalmıştım.»

«Neden burada kalmıyorsun? Fazla odam var.»

«Sağol Anton ama olmaz. Artık buraya ait değilim. Kendimi dünyanın iklimine alıştırmalıyım. Piazza'da geç saatlere kadar oturup yalnız kişilerle konuşmayı isteyebilirim.» Sempatikle ekledi. «Belki gün doğumundan önceki son serin saatte O, benimle konuşmayı arzu edebilir... Lütfen anla ve benim için dua et.»

«Keşke ben de seninle gelebilseydim Jean.»

«Sen daha iyi arkadaşlıklara layıksın yaşlı dostum: Ben kayan bir yıldız altında doğmuşum. Sanki yuvama gider gibiyim.» Papa'lık binasını belirten ışıkları işaret etti. «Yukarıdaki dostumuzun yanından ayrılma. Her ne kadar aslan adını taşıyorsa da bir ev kedisinden farksız. Kötü zamanlar geldiğinde, yanında güçlü bir adama ihtiyacı olacak.»

Bir el sıkışması, kısa bir vedalaşma... ve gitmişti; ince, narin vücut, merdivenin karanlığı tarafından yutulmuştu. Kardinal Anton Drexel şarabın arta kalanını boşalttı ve ağzında çarpık bir gülümsemeyle bir başka Aydınlanmacı, Louis Claude de Saint-Martin'in bir aforizması üzerinde düşündü: «Bütün mis-

tikler aynı dili konuşurlar çünkü hepsi aynı ülkeden gelmişlerdir.»

Tübingen seyahati onun için bir deneyim olmuştu. Kırk yıldır ilk kez sivil giysiler giymişti. Yazlık gömleğine taktığı kravatını düzeltmek yarım saatini aldı. Manastırda yabancı olmadığı bir desteği vardı. Vatikan'da her işine yardımcı olurlardı. Şimdi ise hiçbir ayrıcalığı yoktu. Havaalanına gidebilmek için taksiye kendi seslenmek zorundaydı ve önce kendisinin çağrıldığını iddia eden bir şöförle uğraştı. Bahşış vermek için bozuk parası olmadığından şöför onu küçümseyerek bıraktı. Stuttgart'a bilet almak için nereye başvurması gerektiğini söyleyecek hiç kimse yoktu. Kasadaki kızın Jean Marie'nin büyük banknotunu bozacak parası yoktu, rahiplik hayatı boyunca bir kredi kartı da edinmemiştir.

Vatikan'da Papa'nın bedensel işlevleri gizlilik içinde hallolurdu. Havaalanı helasında sıraya girdi; yanında duran sarhoş, ayakkabılarına ve pantolonuna sidik sıçrattı. Barda, itip kakıldığından, kahvesini gömleğine döktü. Üstüne üstlük, uçak için mükerrer biletler verilmiş olduğundan, kendine bir yer bulabilmek için boğuşmak zorunda kaldı.

Oturduğunda kimliğini teşhis etmek isteyen sorularla karşılaştı. Yol arkadaşı Ren'den yaşlıca bir kadındı, sinirli ve çenebazdı. Bir kez Almanca konuştuğu anlaşılıp da yakayı ele verince bir sürü laf salatasına boğuldu Jean Marie. Sonunda, ne iş yaptığını sordu kadın. Doğru dürüst bir cevap vermek Jean Marie'nin on saniyesini aldı.

«Emekliyim hanımefendi?»

«Benim kocam da emekli. Dayanılacak gibi değil. Karınız bütün gün evin içinde dolaşmanıza nasıl tahammül ediyor?»

«Ben bekarım.»

«Sizin gibi yakışıklı bir erkeğin hiç evlenmemiş olması tuhaf.»

«Korkarım mesleğimle evliydim ben.»

«Mesleğiniz neydi? Doktor? Avukat?»

«Her ikisi,» diyerek ciddi bir tavırla onayladı Jean Marie ve bir ahlakçı mantığıyla kendi vicdanını yatıştırdı. Gerçekten de insan ruhunun doktoru ol-

muştı; Jüstinyen'e taş çıkartacak kadar da yasa vardı Vatikan'da.

Stuttgart'a vardığında Johann Mendelius karşıladı onu. Kendisine yürekten bir hoşgeldin demişti ama ilk çarpışmasından gelmiş genç bir subay gibi biraz asık yüzlü ve gergindi. Bütün rahiplik ünvanlarından kaçınarak, «Efendim» diye hitap ediyordu Jean Marie'ye. Arabayı dağ yollarında dikkatle sürdü ve Tübingen'e giden en uzun yolu seçti, çünkü oraya varmadan önce açıklayacağı şeyler vardı.

«Babam hâlâ umutsuz biçimde yaralı. Bombalı mektubun içindeki patlayıcı madde alüminyum katmanları arasına yerleştirilmişti, ve küçük bilyalar konulmuştu. Bunlardan bazıları göz çukurlarından birine gömüldü, beynin çok yakınına, bu gözün görme özelliğini kaybettiğini biliyoruz, diğerini de kaybetme olasılığı var. Yüzünü henüz görmedik ama paramparça olduğu muhakkak; bu arada sol elini de kaybetti. Birtakım ameliyatlara gerekli olacak ama ancak kendini biraz toparladıktan sonra. Kolunda ve göz çukurunda tehlikeli enfeksiyonlar var, antibiyotiklere dayanma gücü de çok sınırlı... Bu yüzden bekliyoruz. Annem, Katrin ve ben sırayla refakat ediyoruz. Annem inanılmayacak kadar kendini toparladı ama sizi gördüğü zaman aşırı duyarlılık gösterirse şaşırmayın. Geleceğinizi Profesör Meissner'den başka kimseye söylemedik. Kendisi babamın okuldaki en yakın arkadaşdır. Şu andaki durum hakkında Tübingen'de herkesin ağzında dedikodular dolaşıyor. Babam iyileşir iyileşmez — eğer iyileşirse — onu buradan uzaklaştıracam.

Jean Marie Barette'nin öfkesi ve acısı kaybolmamıştı. «Gösterilerin haberini aldım,» dedi. «Georg Rainer fotoğrafları Vatikan'a gönderdi. Halk galeyana gelmiş.»

«Hem de nasıl! Babam tanınan ve saygı duyulan bir insandı, buna diyecek bir şey yok. Ama halk tarafından pek bilinmezdi. Bu yürüyüşler ve gösteriler ansızın ortaya çıkmadı, kurnazca ve dikkatle organize edildi.»

«Bu kadar kısa zamanda mı?» Jean Marie kuşkuluydu. «Hem kimler tarafından ve neden?»

«Babamın hayatına kasteden gerçek kişileri saklayan propagandanın bir parçası olarak.»

«Eğer arabayı yol kenarındaki ilk park yerine çekersen,» dedi Jean Marie ciddiyetle, «Tübingen'e varmadan önce bunu müzakere ederiz. Babanın aksine, halkın çok iyi tanıdığı bir adamım ben ve birtakım sürprizlerle karşılaşmak istemiyorum!»

Yarım mil ötede, bir otlakla çam ağaçları arasına park ettiler arabayı. Johann Mendelius, cinayet girişimi üzerine düşüncelerini söyledi.

«İş Roma'da başladı. Babam, tümüyle bir rastlantı sonucu, bir terörist saldırısına tanık oldu. Gazetelerde büyük başlıklar atıldı, uyarılarda bulunuldu. Babamı susturma girişiminde bulunabilirler, ona ve ailesine misilleme yapabilirlerdi. Bütün bunlar açık, basit ve mantıklı... Annemle babam Tübingen'e döndüler. Cinayet masası, yeni uyarılarda bulunarak bizimle temas kurdu. Bir bar kavgasında öldürülen bir adamın cebinde babamın kağıda çizilmiş bir resmi bulundu. Uyarılar arttı... Bu sıralarda, üniversite rektörü, yüksek dereceli öğretim üyelerine, bir askeri seferberlik beklendiğini, silahlı kuvvetlere bilim uzmanları temin etmek için hazır olmalarını ve öğrenci kesimini kontrol altında tutan güvenlik görevlileriyle işbirliği yapmalarını söyledi. Babam öğrencilerin gözaltında tutulmalarına şiddetle karşı çıktı. Eğer zorlarsa istifa edeceğini bildirdi. Üstüne üstlük sizin görevden çekilişinizin öyküsünü yazdı ve birdenbire dünyaca meşhur oldu. Meselenin üzerine politik bir hava çökmüştü. Babam artık yalnızca basit bir öğretim üyesi değil, uluslararası bir kişiydi. Zirvedeki adamların gafil halkı savaşa itmek için ayak oyunları yaptıkları bir zamanda babam tehlikeli biri olarak düşünülebilirdi...»

«Zaten bir yeraltı örgütünün tehdidi altındaydı; resmen tezgahlanan bir cinayet için bulunmaz bir maske olabilirdi bu!»

«Tamamen öyle,» dedi Johann Mendelius. «Ve girişimde bulunulduktan sonra bütün şehir bunu protesto etmeye yöneltildi. Bir avantajı daha vardı. Yabancı işçilere karşı yapılan gösteriler onların memle-

ketlerine yollanacakları ya da savaş zamanı zorla çalıştırılacakları günün gelmesini çabuklaştırıyordu.»

«Bana hipotezlerini anlattın,» dedi Jean Marie sü-kunetle. «Şimdi kanıtlarını göster.»

«Kanıtlarım yok ama kuşkulananmak için neden-lerim var.»

«Örneğin?»

«Öğrenci gösterilerinin fotoğraflarını gördüğünü-zü söylediniz. Ben gösterecilerin kendilerini gördüm. Eminim ki çoğu hayatlarında derslane görmemişler-dir. Gazeteler bombalı mektubun şeklini yayınladılar, olasılıkla polisin adli servisinden temin etmişlerdi. Gerçek bomba tümüyle farklıydı; laboratuvar hassa-siyetiyle hazırlanmıştı.»

«Bunu kim söyledi?»

«Dieter Lorenz. Kriminalamt'ın babamla ilişki ha-linde olan adamı. Olaydan iki gün sonra terfi ettirilip Stuttgart'a atandı.»

«Başka?»

«Ancak bizim şehrimizin gidişatı içinde önemi olan pek çok küçük şey. Böyle düşünen tek kişi ben değı-lim. Profesör Meissner de bana katılıyor. Çok zeki bir kadındır. Bu akşam evde göreceksiniz...»

«Bir soru daha. Annene bunlardan söz ettin mi?»

«Hayır. Derdi başından aşkın. Halkın gösterdiği sempati ona destek oluyor.»

«Baban bir şey bilmiyor tabii?»

«Ne kadarını bildiği hakkında fikrimiz yok.» Genç adam bıkkın bir jest yaptı. «Anladığını belirten ses-ler çıkarabiliyor, söylenenleri anladığını belirtmek için elinizi sıkıyor ama hepsi bu kadar. Bazen, ölme-sinin onun için bir kurtuluş olacağını düşünüyorum.»

«Kurtulacak. Gerçek görevi henüz başlamadı.»

«Buna inanabilmeyi isterdim efendim.»

«Tanrı'ya inanır mısınız?»

«Hayır.»

«Bu, hayatı güçleştirir.»

«Tam tersi, son derece kolaylaştırıyor. Olaylar ne derece acımasız olursa olsun, onları dini masallarla karıştırmıyorsunuz.»

«Bana öyle bir öykü anlattın ki, eğer doğruysa, kötülüğe varılabilecek en yakın nokta bu. Baban ken-

di ülkesinin ajanları tarafından bir cinayet girişimiyle parçalanıyor; hâlâ ölebilir de. Cinayeti politik bir çare olarak gören bu kişilere karşı ne öneriyorsun?»

«Eğer cevabını gerçekten almak istiyorsanız efendim, bunu size yarın vereceğim... Şimdi gidebilir miyiz?»

«Daha önce senden bir dileğim var Johann.»

«Söyleyin lütfen.»

«Sen benim en aziz dostumun oğlusun. Lütfen bana 'efendim' deme. Benim adım Jean Marie.»

Genç adam ilk kez gevşedi; gergin yüz hatları gülümsemeye dönüştü. Başını sallayarak, «Korkarım ki bu yürümez,» dedi. «Annem ve babam sizi isminizle çağırdığımı duyunca afallarlar.»

«Jean Amca'ya ne dersin? Böylece beni arkadaşlarına tanıştıtırırken gereksiz açıklamalardan da kurtulursun.»

«Jean Amca...» Bunu birkaç kez söyleyerek denedi, sonra uygun buldu ve sırtarak başını salladı. «O halde Jean Amca, seni eve götürüyüm. Öğlen yemeğini erken yememiz gerek çünkü annem saat üçte seni hastaneye götürmek ister.» Johann arabayı anayola sürüp çam kütükleri taşıyan bir kamyonun önüne geçti. «Bizimle ne kadar kalabileceksiniz?»

«Yalnızca bir veya iki gün. Umarım annene ve babana yararlı olmaya yeter; hatta belki de şehrimizde yaşamaya gelen öğle vakti şeytanıyla tanışmaya...»

«Öğle vakti şeytanı mı!» Johann Mendelius bıyık altından güldü. «Din dersinden beri duymamıştım bunu.»

«Yoksa ondan korkuyor musun?»

«Evet, korkuyorum.» Cevabı kesin ve basitti. «Ama şeytanlardan ve insanlık düşmanlarından değil. Kendimizden korkuyorum; kadın ya da erkek, bizi avucuna alan o yok etme deliliğinden... Eğer bu işi kimin yaptığını bilseydim. gözümü kırpmadan öldürürdüm onu.»

«Ne için?»

«Adalet için! Dengeyi yeniden kurmak, gelecekteki kötülüklerini önlemek için.»

«Kurban senin baban. O bunu tasvip eder miydi?»

«Yanlıı Jean Amca! Tek kurban babam değil. An-

nem, Katrin ve ben ne olacağız, tek bir eylemle kaba-
ran bütün bir şehir halkı ne olacak? Hiçbir şey eski
halini alamayacak. hiçbirimiz için...»

«Bana öyle geliyor ki,» dedi Jean Marie üstüne
üstüne giderek «kötülük üzerine düşüncelerin açık,
kötü kişiler üzerine de... Ama iyilik için ne dersin?
İyilik kendisini nasıl açıklıyor?»

«Çok basit!» Sesi birden gerginleşip sertleşti. «An-
nem iyidir. Cesur kadındır ve bunu kolayca elde ede-
miyor. Kendinden önce bizi ve babamızı düşünür.
Bana göre iyilik budur. Babam da iyidir. Yüzüne bak-
tığın zaman bir 'insan' görürsün. Ve güç durumlarda
karşısındakini kurtarmaya yetecek kadar sevgi dolu-
dur... Ama bütün bu iyi insanların başına neler gel-
diğini görüyorsun!... Buraya basit bir Jean Amca ola-
rak gelmiş olman hoşuma gidiyor. Çünkü seni Papa
olarak tanımış olmayı isteğimi sanmıyorum.»

«Hayatımda gördüğüm en kötü mantık yürütme
şekli bu.» Jean Marie dudaklarını büzdü. «Sana yan-
lış tanıtmışlar beni. Eskiden, şimdiye göre çok daha
makul bir adamdım. Seçildiğim zaman gazetecinin
biri, beni modern prenslerin en cana yakını ilan et-
mişti. Şunu hatırla, kötülüğü yapan her zaman prens
değildir. Genellikle o, şeytan olabilecek kadar zeki
değildir. Gerçek düşman, onun kulağına fısıldayarak
kirli işlerini yerine getirmesini öneren ve kötü haber-
leri prensin duymasını önleyen kişidir.»

«Evet ama kötü olan kim olursa olsun biz prensi
biliriz çünkü ona itaat ederiz.» Johann yanlış bir ha-
reket yapmaktan korkuyormuşçasına dikkatle sürü-
yordu arabayı. «Biz her zaman suçsuz olmak ve kö-
tülükten uzak kalmak isteriz. Babam, kendisine söy-
lenen bütün tedbirleri aldı. Daha fazlası onurunu in-
citirdi. Bunu terörün zaferi olarak görüyordu. Ben
öyle düşünmüyorum. Son derece yavaş yürüyorum.
Gözleyip dinliyorum, silah taşıyorum ve bunu kul-
lanmaktan korkmuyorum. Seni şaşırtıyor muyum Je-
an Amca?»

«Hayır. Yalnızca, ilk kez insan öldürdüğün zaman
neler hissedeceğini merak ediyorum.»

«Umarım, asla bunu yapmak zorunda kalmayaca-
ğım.»

«Yine de bu eyleme kesinlikle hazırsın. Babanı öldürmeye çalışan kişi bunu uzaktan yaptı; mekanik olarak, tıpkı bir kayalığı uçurur gibi. Ama tabanca kullanınca yüzüne bakarak öldüreceksin. Kurbanının ıstırap içindeki çığlığını işiteceksin. Gözlerinde ölümü okuyacaksın. Kan kokusunu duyacaksın... Buna hazır mısın?»

«Söylediğim gibi,» dedi Johann Mendelius kılı kıpırdamadan, «umarım o an gelmez. Ama evet, buna hazırım.»

Jean Marie Barette hiçbir şey söylemedi. Sorun tartışma kapsamına girecek gibi değildi. Hiç değilse ilahi lutfun kurtarıcı gücünün kapsamı dışında kalmamasını diledi. Vahiydeki çıplak, bomboş manzarayı anımsadı; insan soyunun kendini yok ettiği gezegeni, sevicecek hiçbir şeyin ve hiç kimsenin kalmayışını.

Lotte ile ilk karşılaşması tuhaf oldu. Jean Marie'yi sivil giysiler içinde görünce bir an şaşırdı Lotte, neredeyse düş kırıklığına uğradı. El sıkıştıktan sonra bile bir sıkıntıdır aldı içini. Jean Marie onu kolundan tutup kendine çekti. Lotte bir an kucaklaşmayı reddeder gibi göründü, sonra kontrolunu yitirip sarıldı ve sessizce hıçkırdı. Jean Marie, kısa ve yumuşak sözcüklerle onu bir çocuk gibi yatıştırdı.

Bu sırada Katrin eve geldi. Johann onu Jean Amca'ya tanıştırdı, ve ilk sıkılgan konuşmalardan sonra birlikte sakinleştiler. Katrin babasıyla ilgili sabah haberlerini getirmişti.

«Doktor Pelzer'i gördüm, pek memnun değildi. Ateş yeniden yükselmiş. Babam dünkünün aksine söylenenlere tepki göstermiyor. Bir şeyi anladığı zaman elinizi nasıl sıktığını biliyorsunuz. Bu sabah zaman zaman cevap alabildim. Geri kalan sürelerde bilincini yitirmiş gibiydi... Doktor Pelzer gidebileceğimi söyledi. Eğer ani bir değişiklik olursa bize bildirecek.»

Lotte başını sallayıp öğle yemeğini hazırlamaya koyuldu. Katrin peşinden mutfağa gitti.

«Hep böyle,» dedi Johann sertçe. «Hepimiz bir

tahterevallinin üzerindeyiz; bir yukarıda, bir aşağıda. Onun için annem ve Katrin için gereksiz umutlar yaratmak istemiyorum, bir örümcek ağına takılısınlar istemiyorum.»

«Onlara gereksiz bir umut vereceğinden korkuyor musun?»

«Babamın yaşayacağını söyledin.»

«Eminim yaşayacak.»

«Ben emin değilim; onun için annemin ve Katrin'in belirsizlik içinde yaşamayı öğrenmelerini tercih ederim. Babamın yaşayıp yaşamayacağı düşüncesi yeterince ıstırap veriyor.»

«Ben misafirinizim, elbette düşüncelerinize saygı göstereceğim.»

Tam bu sırada, keten örtü ve peçeteler taşıyan Lotte içeri girdi. Elindekileri Johann'a uzatıp masanın üzerine yaymasını istedi. Jean Marie'yi kolundan yakalayıp yan odaya götürdü.

«Katrin yemeği hazırlıyor. Birkaç dakika yalnız kalabiliriz... Sizi böyle görmeye alışamamam komik. Roma'da çok başka görünürdünüz. Çocukların sizi Jean Amca diye çağırmaları tuhaf geliyor bana.»

«Korkarım Johann benden pek hoşlanmıyor.»

«Evin erkeği olmak için kendisini öyle zorluyor ki, bazan işleri karıştırıyor. Babasının başına gelenlerden bir dereceye kadar sizin sorumlu olduğunuz düşüncesini kafasından atamıyor.»

«Haklı. Ben sorumluyum.»

«Öte yandan Carl'ın sizi ne kadar sevdiğini biliyor ve size saygı duyuyor. Ama Carl ya da siz davet etmedikçe bu kutsal yolda yürüyemez. Güç bir durum. Onu anlıyorum çünkü başlangıçta benim için de zor oldu. Bu olup bitenlere, çoktan yitirilmiş bir savaşa milyonlarla birlikte çağırılma korkusunu ve öfkesini ekleyin... Onu anlayın Jean! Hepimizi anlayın. Küçük dünya kulaklarımızda parçalandı ve bizler tutunacak bir dal arıyoruz.»

«Yüzüme bak Lotte!»

«Bakıyorum.»

«Şimdi gözlerini sıkıca kapat, ben aç deyinceye kadar açma.»

Elini göğüs cebine daldırıp kırmızı marokenden

küçük bir mücevher kutusu çıkardı. Kapağını açıp Lotte'nin dirseklerini dayadığı masanın üzerine koydu. İçinde on altıncı yüzyıl Florentine stilinde altınla işlenmiş üç parça eşya vardı. Küçük yuvarlak bir kutu, küçücük bir şişe, bir yüksükten daha büyük olmayan bir fincan.

«Aç gözlerini.»

«Ne göreceğim?»

Jean Marie kutuyu işaret etti.

«Harika Jean. Nedir bunlar?»

«Papa'nın ayrıcalıklarından biri Eucharist'i sürekli yanında taşıyabilmesiydi. O, ayinini bunlarla yapardı. Kutu, kutsanmış ekmek, şişe ve fincan ise şarap için. Kutunun kapağında kapları temizlemek için kullanılan Şam işi ufak bir mendil var. Görevli olduğum kilisenin cemaati tarafından Papa'lığa seçildiğim gün armağan edilmişti... Buraya gelmek için Roma'dan ayrıldığımda utanç içindeydim. Benim yüzümden acı çeken sana getirebileceğim hiçbir şey yoktu. Böylece erkenden Fiumicino'ya gittim, havaalanındaki kilisede kendi başıma bir ayin yaptım ve senin ve Carl için Eucharist'i yanımda getirdim. Bugün hastanede her ikiniz için de ayin yapacağım.»

Lotte derinden sarsıldı. Kutuyu kapatıp tekrar Jean Marie'ye uzattı.

«Bu, her şeyi açıklıyor Jean. Sağol. İstedğim tek şey Carl'ın bunu anlayabilecek denli kendinde olması.»

«İster uykuda ister uyanık olsun, Tanrı onu avuçlarında tutuyor.»

«Yemek hazır,» dedi Katrin yemek odasından.

Masaya otururlarken Lotte, Jean Marie'nin getirdiği armağanı çocuklarına açıkladı. Johann belli bir şaşkınlıkla:

«Babam için son dini ayinin yapılmış olduğunu sanıyordum,» dedi.

«Tabii,» dedi Lotte, «ama Eucharist günlük bir şeydir; bir yiyeceğin, bir yaşamın paylaşılması. Öyle değil mi Jean?»

«Öyle,» dedi Jean Marie. «Hayatın, hayatın kaynağıyla paylaşılması.»

«Sağol.» Johann, bu bilgiyi yorum yapmadan ka-

bullendi ve nazikçe sordu: «Bizim için de dua eder misin Jean Amca?»

Hastanede, Lotte, Jean Marie'yi Dr. Pelzer'e tanıştırdı. İyi yürekli doktordan, hastanın sağlık durumunu bu eski aile dostuna açıklamasını rica etti. Böylece Jean Marie, Carl Mendelius'u önce bir dizi röntgen filminde gördü. Bir zamanlar yirmi yüzyılın tarihini saklayan kafa hurdahaş olmuştu. Çeneler kırılmış, septum ezilmiş, kafatası kemikleriyle onu çevreleyen et tabakasına ve mukozaya donuk demir parçaları gömülmüştü. Uzun boylu, çelik grisi saçlı, uyanık bakışlı ve güçlü bir adam olan Dr. Pelzer şöyle yorumladı.

«Gördüğünüz gibi külçe halinde. Ama hastamız kendini toparlayana kadar bu yabancı cisimleri çıkaramayız. Göğüs kafesinde ve vücudun üst kısmında bu cisimlerden çok daha fazlası var... Birkaç dua yararlı olabilir ama aileyi fazla umutlandırmayın. Onu kurtarsak bile uzun süre destekleyici bir tedaviye ihtiyacı olacak...»

Jean Marie bundan sonra, serum şişelerine, oksijen tüpüne ve kalp monitörüne bağlanmış olarak yaşayan adamı gördü. Baş bantlarla sarılmıştı. Hassar gören gözler şefkatle gizlenmişti. Burun ve ağız boşlukları açık ve hareketsizdiler. Elin koptuğu kol, bezden iri bir sopa gibi yatak örtüsünün üzerinde yatıyordu. Sağlam eli, örtülerin kıvrımları arasında güçsüzce çarpılmıştı.

Lotte, bu eli alıp öptü. «Carl, sevgilim ben Lotte?»

El, Lotte'nin eli üzerine kapandı. Bandaj maskesi altından bir mırıltı yükseldi.

«Jean Marie burada, benimle. Ben şimdi gidip teşekkür etmek için koğuş hemşiresine küçük bir armağan verirken, Jean seninle konuşacak. Ben hemen dönerim.»

Lotte, parmaklarının üzerine basarak odadan çıktı, kapıyı arkasından kapattı. Jean Marie, Mendelius'un elini tuttu. Saten gibi yumuşacıktı el ve biraz fazla sıkılsa kemikleri çıtır çıtır kiralacakmış gibi zayıf görünüyordu.

«Carl, ben Jean. Duyabiliyor musun beni?»

Cevap olarak Jean Marie'nin elini sıktı Mendeli-

us ve boş yere konuşmaya çabaladığında çaresiz bir mırıltı yükseldi.

«Lütfen konuşmaya çalışma. Sözcüklere ihtiyacımız yok bizim. Sessizce yat ve elimi tut. İkimiz için dua edeceğim.»

Hiçbir şey söylemeden, hiçbir dini hareket yapmadan yalnızca yatağın kıyısına oturdu. Mendelius'un elini kavradı, öyle ki ikisi tek bir varlık olmuşlardı. Jean gözlerini kapatıp içini açtı; ruhunu boşaltmaya hazır koca bir tekne, kendini dostunun bilincine akıtmak için kanal oldu.

Bu, şimdi, yaratanla yaratılan arasındaki ilişkiyi açıklamak için bildiği tek yoldu. Dileklerde bulunamazdı. Hepsi özgün bir kararda birleşmişlerdi. Pazarlık yapamazdı — yaşama karşı yaşam, hizmete karşı hizmet — çünkü kişiliğinden geriye önem verebileceği hiçbir şey kalmamıştı. Önemli olan, Carl Mendelius'un acı çeken bedeni ve ruhuydu. O şimdi Carl için bir yaşam çizgisiydi.

Ruhun boşalma anı geldiğinde basit ve olağanüstü tatlı bir işti bu; bir yaz bahçesindeki hafif bir esintinin kokusu gibi. Sanki müzik çalınmıyor da beynin dokularına işleniyormuş gibi bir ışık ve tuhaf bir uyum hissediliyordu. Sessizlik öyle yoğundu ki, Jean Marie, fırtınadan sonra dinen deniz dalgaları gibi, hasta adamın nabzının yatıştığını duyabiliyordu. Gözlerini açtığında Lotte'yi karşısında buldu, korku ve merakla bakıyordu. Şaşkınlıkla sordu:

«Rahatsız etmek istemedim ama saat neredeyse beş oldu?»

«O kadar oldu mu? Ayini şimdi yapmamı ister misin?»

«Evet, lütfen. Ama Carl'ın kutsal ekmeği yiyebileceğini sanmıyorum.

«Biliyorum ama kadehten bir yudum alabilir. Hazır mısın Carl?»

Elinin sıkılmış olması Mendelius'un kendisini duyduğunu ve anladığını söylüyordu. Lotte yatağın kenarına otururken Jean Marie minicik altın kapları ortaya çıkardı ve boynuna bir şal koydu. Kısa bir dualardan sonra kutsal ekmeği Lotte'ye uzattı, sonra küçük şişeyi Mendelius'un dudaklarına değdirdi. Dini

sözleri söyleyip «Corpus domini» derken Lotte «Amin» diye karşılık verdi. Mendelius selamlamak amacıyla güçlüğü elini havaya kaldırdı.

Jean Marie kutsal ekmek kutusunu ve fincanı mendille sildi, şalını katladı, kutuyu ve şalı cebine yerleştirip ayaklarının ucunda yürüyerek odadan dışarı çıktı.

Koridordaki silahlı nöbetçilerin önünden geçerken, kendisini Profesör Meissner olarak tanıtan bodur, çirkin ve yaşı kestirilemeyen bir kadın yanına yaklaştı.

«Bu gece akşam yemeğini Mendelius'ların evinde birlikte yiyeceğiz ama Lotte'ye sizinle bir saat kadar yalnız kalmak ihtiyacını duyduğumu söyledim. Bir içki içmek için benim yerime gelir misiniz?»

«Memnun olurum.»

«Sevindim. Konuşacak pek çok şey var.»

Meissner, Jean Marie'nin koluna girip onu asansöre götürdü. Sessizce üç kat aşağı indiler. Sonra Meissner onu aceleyle dışarı, akşam güneşine çıkardı. Kliniğin dış sınırlarını geçinceye kadar Meissner adımlarını yavaşlatmadı, sonra ağır ağır, tepeden aşağı eski kasabaya doğru indiler. Anneliese şimdi çok daha rahatlamıştı ama sesi hâlâ hışırtilıydı.

«Carl'ın sizin mektubunuz ve genelgeniz üzerine klinik düşüncelerimi öğrenmek için bana başvurduğunuzı biliyor musunuz?»

«Böyle açıkça söylemedi, ama evet, sizin meseleye karıştığınızı biliyorum.»

«Makalesinde benden aktardığı kısımları da okudunuz mu?»

«Evet.»

«Yazmadıkları bir şey vardı. Bunu şimdi size ben söyleyeceğim. Sizin çok tehlikeli biri olduğunuzu düşünüyorum. Nereye giderseniz gidin, belalar sizi izleyecektir... Kilisedeki meslektaşlarınızın da sizi neden başlarından attıklarını anlıyorum.»

Bu saldırının şiddetiyle bir an konuşmadan kaldı Jean Marie. Sonra kendini toparladığında ancak şunları söyleyebildi: «Şey... Buna ne karşılık verebilirim?»

«Benim orospunun biri olduğumu söyleyebilirsiniz. Öyleyim de... Ama sözümü geri almam. Siz çok tehlikeli bir adamsınız!»

«Bu suçlamayı daha önce de duydum,» dedi Jean Marie sükunetle. «Vatikan'daki kardeşlerim benim için ayaklı bomba derlerdi. Ama şimdi bende nasıl bir tehlike gördüğünüzü bilmek isterim.»

«Bunu uzun zamandır düşünüyorum.» Anneliese Meissner şimdi çok daha cana yakındı. «Bir sürü şey okudum. Dini saplantılar ve etkileri üzerine klinik deneyimleri olan meslektaşlarımı dinledim. Bütün bunların sonunda şu düşünceye varmak zorunda kaldım ki, siz, Jung'un toplumsal bilinçdışı dediği özel bir algıya sahipsiniz. Dolayısıyla insanlar üzerinde büyüleyici bir etkiniz var. Sanki onların en gizli düşüncelerinin, arzularının ve korkularının sır ortağısınız tıpkı şu Kıyamet meselesinde olduğu gibi. Bu konu insan hafızasının en derin topraklarında köklenmiştir. Dolayısıyla bu konuda konuştuğunuz ya da yazdığınız zaman insanlar sizi içlerinde hissediyorlar; neredeyse kendi egolarının bir işlevi olarak... Sonuçta, yaptığınız ya da söylediğiniz her şeyin derin ve kimi zaman ürkütücü etkileri oluyor. Yanardağın altında düş gören dev gibisiniz. Uyurken kıpırdandığınızda yeryüzü sarsılıyor.»

«Peki bu tehlikeli güç için ne yapmamı öneriyorsunuz?»

«Hiçbir şey yapamazsınız,» dedi Anneliese Meissner. «Sizin Kardinallerin hatası burada. Eğer sizi iktidarda bıraksalardı, görevinizin ağırlığı ve onun geleneksel yöntemleri, sihirli bildirilerinizi söndürecekti. Halktan emin bir uzaklıkta tutulacaktınız. Ama artık sizi susturacak hiçbir etken yok. Hiçbir uzaklık kalmadı. Artık etkileriniz anlık ve hatta felaket getirici.»

«Ve bu güçte ya da bende hiçbir iyilik görmüyorsunuz?»

«İyilik mi? Evet, görüyorum. Ama bu beladan gelen bir iyilik, savaş meydanındaki kahramanlığa benzer bir şey ya da kendini vebalılara adanmış bir hemşire gibi.»

«Sihirli diyorsunuz, başka bir sözcük kullanamaz mısınız?»

«İstedığınız sözcüğü kullanabilirsiniz,» dedi Anneliese Meissner.

«Kendinizi nasıl adlandırırsanız adlandırın, ra-

hip, şaman, juju adamı, kime hizmet ettiğinizi iddia ederseniz edin, orman perisi, Tanrı ya da ebedi birlik her zaman bir depremin merkez üssü olacaksınız... İşte ben burada oturuyorum.»

Burgsteige'nin tepesinde, el yapısı tuğlalar ve meşe kirişlerle inşa edilmiş eski bir on altıncı yüzyıl evinin dışındaydılar. Anneliese Meissner kapının kilidini açtı ve Jean Marie'yi ikinci kattaki dairesine çıkardı. Dar pencereleri Hohentübingen'in kulelerine ve Swabian tepelerinde yükselen çam ağaçlarına bakıyordu. Anneliese koltuklardan birindeki kitap yığını kaldırdı ve Jean Marie'ye oturması için işaret etti.

«Ne içersiniz? Şarap, schnapps ya da Scotch?»

«Şarap lütfen.»

Jean Marie, onun bir çift tozlu bardağı parlatışını, Moselle şişesinin mantarını çıkarıp fındık fıstık kavanozunun kapağını açışını izlerken, bu çirkin vücudun içinde gizlenmiş olan duyarlık ve zekadan etkilenmekten kendini alamadı. Anneliese Meissner, Jean Marie'ye bardağını uzattı:

«Carl'ın iyileşmesine.»

«Sağlığa.»

Anneliese şarabın yarısını bir solukta içip bardağı masaya koydu. Sonra görünüşte yersiz bir şekilde: «Klinikte, özel bakım isteyen hastalar için merkezi bir gözleme sistemimiz var,» dedi.

«Öyle mi?» dedi Jean Marie, kibarca ilgilenererek.

«Evet. Bütün hayatı sinyaller sürekli olarak monitör odasına iletilir. Burada bir başhemşire devamlı görev yapar... Siz Carl'la birlikteyken ben Doktor Pelzer'le monitör odasıındaydım.»

Jean Marie Barette bekledi. Anneliese Meissner'in devam etmeye istekli olup olmadığından emin değildi. Sonunda onu teşvik etmek zorunda kaldı.

«Lütfen! Monitör odasıındaydınız. Sonra?»

«Siz geldiğinizde Carl'ın kırk derece ateşi vardı, ve yirmide bir nabız oranı. Onunla yaklaşık iki saat birlikte oldunuz. Bütün bu süre boyunca, Lotte gelinceye kadar birkaç cümle dışında hiçbir şey söylemediniz. Ama Carl'ın ateşi düştü, nabızı normalleşti, kalp vuruşlarının ritmi düzeldi. Ne yaptınız ona?»

«Dua ettim. Belli bir şekilde.»

«Nasıl bir şekilde?»

«Sanırım bunu tefekküre dalmak şeklinde adlandırabilirsiniz... Ama bunu bir tür mucize olarak yorumlamaya çalışıyorsanız... Yo, hayır, lütfen!»

«Mucizelere inanmam. Bununla birlikte, normal üstü olaylar ilgimi çeker. Üstelik...» Anneliese sanki bir itirafta bulunmaktan korkmuşcasına göz kuyruğuyla tuhaf bir bakış attı, sonra devam etti. «Belki bilseniz iyi olur; Carl'a dokunan her şey bana da dokunur. On yıl boyunca ona aşık olmuştum. Carl bunu bilmez, hiçbir zaman da bilmeyecek. Ama şimdi birinin omzuna kapanıp ağlamak istiyorum. Bu kişi sizsiniz çünkü onu bu berbat işe siz soktunuz... Carl hep sizin anlayışlı bir insan olduğunuzu söylerdi. Dolayısıyla belki beni anlarsınız. Peri masalı tersine dönmüştü. Öykü, güzel prensesle kurbağa prensin öyküsü değildi. Prens kendisini öpmesini ve güzelleşmeyi bekleyen kurbağa kızdı. Bunun umutsuz bir şey olduğunu biliyorum; fazla aldırış etmemeyi öğrendim. Kimse için tehlikeli değilim, özellikle Lotte için. Ama Carl'ı, salt vücudunun işlevlerini sürdürebilmesi için bu hayat verici cihazlara bağlanmış gördüğüm zaman mucizelere inanabilmeyi öyle çok istiyordum ki...»

«Ben mucizelere inanıyorum,» dedi Jean Marie kibarca. «Ve mucizeler sevgiyle birlikte başlar.»

«Ama sevgi ürkütücüdür; tıpkı sizin gibi. Eğer onu uzun süre saklarsanız, patlar... Lanet olsun! Sizi buraya aşk hayatımı anlatmaya getirmedim.» Biraz daha şarap doldurup, «Johann Mendelius'un başı dertte,» dedi .

«Nasıl bir dert?»

«Seferberliğe ve emniyetin gözetimine karşı öğrencilerden bir yeraltı grubu kuruyor, ordudan firar edenlere de yardımcı oluyor.»

«Nereden biliyorsunuz?»

«Kendisi söyledi. Babası, üniversitede kurulacak bir yeraltı örgütünü desteklemeye hazır olmamı söylemişti... Ama bu çocuklar öyle toy ki! Yakından izlendiklerini ve aralarına kolayca casuslar ve provokatörler sızabileceğini anlayamıyorlar. Silah satın alıp depoluyorlar, yasa dışı bir savunma biçimi bu. Polisin olup bitenlerin kokusunu alması bir an meselesi.

Belki çoktan haber aldılar da Carl için yapılan patır-tının yatışmasını bekliyorlar.»

«Johann protestosunun nasıl bir biçim alacağını bana göstermeye söz verdi. Belki beni grup toplantı-larından birine götürmeyi düşünüyordur.»

«Olasılıkla. Çünkü siz bir Fransızsınız ve grupları-na da Jacquerie adını verdiler. Yüzyıl Savaşları sıra-sında isyan eden bir Fransız köylüsünün anısına... Ama tavsiyemi dinlerseniz onlardan uzak durun.»

«Bu konuda gözümü dört açacağım. Belki Johann ve arkadaşlarıyla konuşabilirim.»

«Size başta ne söylediğimi unutmayın. Çok özel bir adamsınız. Nasıl ve niçin olduğunu bilmeden, güç-lü bir sihre sahipsiniz ve gençlik büyücülüğe kolay kapılır... Şimdi size bir band dinletmek istiyorum.»

«Ne diyor bu bant?»

«Hastalarımдан biriyle klinikte yaptığım bir gö-rüşmenin bir parçası. Bunu, Carl'ın sizinle ilgili hu-susları bana aktardığı biçimde, profesyonel bir gizli-likle size aktarıyorum. Kabul mü?»

«Kabul.»

«Kadın yirmĩ sekiz yaşında, boşanmış, çocuksuz. Yörenin tanınmış ailelerinden birinin en büyük kızı. Evliliği üç yıl sürdü, bir yıl önce boşandı. Akut dep-ressif bulgular gösteriyor. Olasılıkla evliliği sırasında aldığı L.S.D. sonucu hallüsinasyonlar görüyor... Bu band dün kaydedildi. Bir saat yirmi dakika kadar sü-ren seansın bir kısmı.»

«Bana ne anlatacak bu?»

«Keşfetmek istediğim şeyi. Bana bir şey anlatıyor. Size çok farklı bir şey anlatabilir.»

«Benim sevgili Profesörüm.» Jean Marie tatlı bir ifadeyle gülümsedi. «Eğer gerçekten karakterimi öğ-renmek istiyorsanız, neden daha basit bir biçimde baş-lamıyorsunuz? Örneğin **Rorschach** testiyle.»

«Çünkü karakterinizi çoktan öğrendim.» Cevap kısa ve öfkeliydi. «Haftalardır kayıtlarımda bulunu-yorsunuz. Dehşet verici bir vakasınız. Son derece ba-sit bir insan. İnandığınız şeyi söylüyorsunuz. Söyle-diğiniz şeye inanıyorsunuz. Doğrudan kişisel ilişki kurduğunuz, her yerde hazır ve nazır bir Tanrı'nın dünyasında yaşıyorsunuz. Ben böyle bir dünyada ya-

şamıyorum. Ama şu anda ikimiz de bu odada, bu bandla birlikteyiz. Göstereceğiniz tepkiyi anlamak istiyorum. Lütfen beni hoş görecek misiniz?»

«Hizmetinizdeyim.»

«Konuşma yeri muayenehanem. Saat öğleden sonra dört. Bu pasaj, hastamla kırk dakika kadar süren tutarsız ve savunma niteliğindeki bir konuşmadan sonra geçti...»

Meissner cihazı açtı. İnce bir kadın sesi, belirgin bir Swabian aksanıyla öyküye başladı.

«... Onunla bir sabah Markplatz'da karşılaştım. Üzüm satın alıyordum. Salkımdan bir tane alıp ağzıma tıktırdı. Onun ne denli ürktücü olabileceğini bilmeme karşın güldüm. Bir çay içip içmeyeceğimi sordu. Kabul ettim ve beni Nuns-House yanındaki çay evine götürdü... Orayı bilirsiniz! Dünyanın her yerinden çay gelir, Arjantin'den bile... Adam çok hoştu. Kendimi hiç de tehlike içinde hissetmiyordum. Dükkana sürekli birileri girip çıkıyordu. Daha önce hiç yapmadığım bir şeyi denemeyi kabul ettim: Özel bir Seylan çayı karışımı... Hoş olacağını düşünmüştüm ama zevkli yanı yoktu. Şundan bundan konuştuk: İşinden, ailesinden, bir süredir kadınlardan uzak kalmış olduğundan... En son birlikte olduğu Frankfurt'lu bir fahişeden hastalık kapıp kapmadığını merak ettim. Hiçbir şey söylemedim ama düşüncelerimi okuduğunu biliyordum... Fincandaki çayı yüzüme çarptı. Çay baştan aşağı bluzuma döküldü. Herkesin önünde gülerek bluzumu yırttı. Sonra ellerimiz birbirine kavuştu ve salonun ortasında 'Boom-boom-boom,' diye şarkı söyleyerek dans ettik. Bu sırada koca çay tenekeleri parçalandı. Ama etrafa saçılanlar çay değil donanma fişekleriydi; mavi, yeşil ve çoğu kırmızı! Sonra, dışarı, caddeye çıktık. Ben çıplaktım, o ise beni peşinden sürükleyip şöyle diyordu: 'Bakın Türkler karıma ne yaptı! Canavarlar! Irz düşmanları!' Ama hastaneye vardığımızda ka-

ıda polisler vardı ve beni içeri sokmadılar. Bende belsoğukluğu olduğunu ve gizli servisin toplumsal hastalıkları olan kişilerle ilgilenmediğini söyledi. İsteseler beni öldürebileceklerini bile söylediler ama o kadar önemli biri değildim. Ağlamaya başladım.

«Bundan sonra beni eve götürdü ve yıkanmamı söyledi. Sıcak bir banyo yaptım, pudralandım, parfüm sürünüp onu beklemek için çıplak olarak yatağa uzandım. Ne var ki benim yatağım değildi bu. Güzel, dairesel, yumuşak, rahat ve lavanta kokan bir yataktı. Bir süre sonra içeri geldi. Banyoya gitti, geri döndüğü zaman benim gibi yıkanmıştı ve çıplaktı. Göğüslerimi öptü, elleriyle uyardı beni, daha sonra da içimdeydi. Çayhanede patlayan çay kutuları gibi müthiş bir orgazm yaşadık... Orgazm olduğum zaman hep gözlerimi kaparım. Bu kez gözlerimi açtığımda kanlar içinde yanımda yatıyordu. Eli göğsümdeydi ama bu, herhangi bir kola ya da bedene ait olmayan bir eldi. Çılgılık atmak istedim ama başaramadım. Sonra yüzünü gördüm, koca, kırmızı bir tabak gibi bomboştı. Artık yatak da yatak olmaktan çıkmıştı; içinde bulunduğumuz iri siyah bir kutuydu...»

Anneliese Meissner cihazı kapattı. «Hepsi bu», dedi.

Jean Marie Barette uzun süre sessiz kaldı sonra sordu: «Hayalindeki erkek kim?»

«Eski kocası. Hâlâ bu şehirde yaşıyor.»

«Onu tanıyor musunuz?»

«Çok iyi değil, ama evet, onu tanıyorum.»

Jean Marie hiçbir şey söylemedi. Bardağını kaldırdı. Anneliese Meissner bardağı yeniden doldurdu. Sonra nazikçe sordu:

«Duyduklarınız hakkında bir yorumunuz yok mu?»

«Düşleri açıklamak konusunda uzman değilim, ama band bana bir şeyler söyledi. Kadın suçluluk duyuyor. Başka herhangi biriyle paylaşmaktan korktuğu

bir şey biliyor. Böylece düş görüyor ya da bir düş inşa ediyor ve bunu size anlatıyor. Bildiği şey her ne ise, bir bakıma Mendelius meselesiyle ilgili... Bura-ya kadar nasılım Frau Profesör?»

«Çok iyi. Lütfen devam edin!»

«Sanırım,» dedi Jean Marie üstüne basa basa, «sanırım sizin de hastanız gibi bir sorunuz var. Açıklamayı istemediğiniz ya da açıklamaya cesaret edemediğiniz bir şey biliyorsunuz.»

«İstemiyorum çünkü vardığım sonuçlardan emin değilim. Cesaret edemiyorum çünkü mesleki itibarımla ilgili. Siz de aynı sorunla karşı karşıya kalmıştınız.»

«Her ikisi de susmak için iyi birer neden,» dedi Jean Marie kuru bir sesle.

«Başka nedenler de var.» Meissner şimdi öfkeli ve dövüşkendi.

«Lütfen! Bir dakika!» Jean Marie uyarıcı mahiyette elini kaldırdı. «Kızışmaya gerek yok. Beni bura-ya siz davet ettiniz. Size gizlilik garantisi verdim. Eğer sizi rahatsız eden şeyi bana söylemek isterseniz, sizi dinleyeceğim. Yok istemezseniz, gelin şarabın tadını çıkaralım!»

«Özür dilerim!» Anneliese Meissner için pişmanlığını ifade etmek çok güçtü. «Terapi odasında Tanrı rolü oynamaya öylesine alıştım ki, günlük davranışlarımı unuttur oldum... Haklısınız. Umutsuzca endişeliyim. Yeni bir engerek yuvası açmaksızın ne yapabileceğimi kestiremiyorum. Birinci madde şu: Bu bandtaki kadın hem hassas hem de kolay elde edilebilir. Bir üniversite kentinde dul bir kadın... Nasıl mücadele edeceğini bilmediği pek çok ilişkisi olmuştur. En ciddi maceralarından biri Johann Mendelius'la idi. Bu yaz, Johann tatile çıkmadan önce sona erdi. Neyse ki, ne Carl ne de Lotte bunun kokusunu aldılar. Ben biliyordum çünkü benim hastamdı ve öyküsünü tümüyle dinlemek zorundaydım. İkinci sorun ise nerede tökezlediğim. Kadının eski kocası — nasıl açıklayacağımı bilmiyorum? — ilginç bir adam. İlişkileriyle ilgili bir dizi band var elimde. Johann'ın grubuna silahları o satıyor. Ve eğer bu band düşündüğüm anlama geliyorsa, bombalı mektubu Carl'a gönderen adam bu... Biliyorum saçma görünüyor ama...»

«Kötülük saçmalığın doruğudur,» dedi Jean Marie Barette. «Acıklı en son soytarılıktır bu: Kendi dünyasının yıkıntıları arasında oturan, kendi dışkısıyla kendini sıvayan adam...»

Jean Marie, Anneliese'nin dairesinden ayrıldığında saat altı buçuk dolaylarındaydı. Ön kapıyı ardından kapattığında, dikkatini karşı binanın üzerindeki bir plaka çekti. Tübingen halkının hâlâ yiyip içmeye geldiği, on altıncı yüzyılın ilk yarısında inşa edilmiş sağlam bir yapıydı. Plakanın üzerinde Gotik harflerle şöyle yazıyordu: «Eski Schloss Keller. Burada, gökbilinci Johannes Kepler'in öğretmeni, Goppingen'li Profesör Michael Maestlin yaşadı.»

Yazı hoşuna gitti çünkü parlak bir öğrenciden önce yaşamış, daha az bilinen bir ustayı anıyordu. Ayrıca bu ona kendinden önceki Papa'nın korktuğu şeyi de hatırlatmıştı: Tübingen, Roma'ya karşı ikinci bir ayaklanmanın merkezi olabilirdi. Kendisinin hiç bu tür korkuları olmamıştı. Bir bilim adamını isyankarlıkla suçlamak, düğün gecesinden sonra kanlı çarşafı sergilemek gibi amaçsız bir eylem olarak görünmüştü. Bundan başka, akşam yemeği için şarap alması gerektiği de aklına geldi. Böylece üzeri çivilerle süslü kapıyı iterek açtı, içeri girdi.

Eölmelerin yarısı öğrencilerle doluydu, bir düzine iriyarı taşralı da bara dayanmış duruyordu. Jean Marie istediklerini kusursuz bir **Hochdeutsch** ile anlabildi ama barmenin aksanlı biçimde sıraladığı duyulmamış şarap isimleri karşısında şaşkına döndü. Sonunda beyaz **Ammertal** şarabı üzerine karar verip iki şişe satın aldı, kapıya doğru yürüdü. Köşedeki bölmelerden birinden gelen bir çağrı onu durdurdu:

«Jean Amca! Bize katılsana!» Johann şişeleri aldı ve yer açmak için arkadaşlarını sıra boyunca iteledi. Canlı tavırlarla onları tanıştırdı: «Franz, Alexis, Norbert, Alvin Dolman. Bu da benim Jean Amcam. Franz, kız kardeşimin arkadaşı. Alvin, Amerikalı ve babamın çok iyi dostu.»

«Sizlerle tanıştığım için mutluyum beyler.» Jean Marie son derece içtendi. «Sizlere birer içki ikram edebilir miyim?»

Garson kadına işaret edip herkese içki, kendine de bir bardak maden suyu ısmarladı.

Johann sordu: «Kasabanın bu köşesinde ne yapıyordun Jean Amca?»

«Profesör Meissner'i ziyaret ediyordum. Hastane-
de karşılaşmıştık. Onunla evine kadar yürüdüm.»

«Babam bugün öğleden sonra nasıldı?»

«Doktor daha iyi olduğunu söyledi. Ateşi düşmüş,
nabızı düzene girmiş.»

«Müthiş haberler bunlar, müthiş!» Alvin Dolman
biraz kafayı bulmuş gibiydi. «Onu ne zaman görebileceğimi bana bildir Johann. Hoşuna gidecek bir parça buldum. Saint Christopher'in bir oyması, ilk Gotiklerden. Kendine gelir gelmez bedavaya alabilir.»

Jean Marie birden ilgilenmişti. «Demek siz bir koleksiyoncusunuz Mr. Dolman?»

«Hayır efendim, bir satıcı. Ama bir oyun gözüyle bakıyorum buna. İnsan öyle bakmak zorunda.»

«Gerçekten öyle. Burada mı yaşıyorsunuz?»

«Burada yaşıyor, burada çalışıyorum. Bir kez burada evlenmiştim de. Belediye başkanının damadıydım. Ama yürümedi. Benim gibi yaşlı askerler evlenmemeli... Doğrusunu isterseniz, şu sizin Profesör Meissner karımın çok iyi dostuydu. Boşandıktan sonra ayakta durabilmesi için ona yardım etti.»

«Bunu duyduğuma sevindim,» dedi Jean Marie.
«Ne tür bir iş yapıyorsunuz Mr. Dolman?»

«Ben bir ressamım. Dergilere, kitaplara resimler çiziyorum. Ders kitapları basan yayıncılar için çalışıyorum. Diğer yandan, antik sanatla ilgileniyorum... küçük çapta tabii. Büyük işler yapacak param yok.»

«Şirketin para temin edeceğini düşünmüştüm.»
Jean Marie sözcüğü hafifçe vurgulanmıştı.

«Nasıl?»

Bir anlık bir tepkiydi bu. Gözkapığının açılıp kapanışından daha kısa. Ama Jean Marie bunu gözden kaçırmayacak denli çok zeki insanla karşılaşmıştı. Alvin Dolman gülümseyerek başını salladı.

«Şirket mi? Korkarım beni yanlış anladınız. Ben tamamen bağımsız çalışıyorum. Tıpkı bir portre ressamı gibi komisyon alıyorum. Hayır efendim! Kendisi için çalıştığım tek şirket, tatlı ve yaşlı Sam Amca'dır.»

«Bağışlayın beni.» Jean Marie özür dilercesine gülümsedi. «İnsan yabancı bir dilde konuşunca en basit şeylerde hata yapıyor... Akşam yemeği için eve ne zaman gidiyoruz Johann?»

«Sekizden daha geç kalmayız. İçkilerimizi bitirelim, seninle geleceğim. Beş dakikalık yolumuz var.»

«Ben de kalkmalıyım,» dedi Alvin Dolman. «Stuttgart'la yapacağım bir görüşmem var. Orada sizin için neler yapabileceğime bakacağım çocuklar. Ama unutmayın, para peşin olmalı. Hepiniz hoşçakalın!»

Telaşla ayağa kalktı. Bölmeden dışarı çıkabilmesi için Jean Marie'nin ayağa kalkması gerekiyordu. Dolman kapıya doğru ilerlerken Jean Marie onu izledi. Hemen hemen ıssız caddeye çıktıklarında İngilizce olarak:

«Size bir sözüm var Mr. Dolman,» dedi.

Dolman yüzünü ona çevirdi. Gülümsemesi kaybolmuştu. Bakışları düşmancaydı.

«Evet?»

«Sizi tanıyorum,» dedi Jean Marie Barette. «Sizi tanıyorum, hangi şirketin sizi kullandığını da. İçinizde yuvalanan kötü ruhun kime ait olduğunu da biliyorum. Eğer bunu içeridekilere söylersem, kendilerine sattığınız silahlarla sizi öldürürler. Hayatınızı kurtarmak istiyorsanız, gidin buradan. Hemen şimdi?»

Dolman bir an ona bakıp güldü.

«Kim olduğunuzu sanıyorsunuz?»

«Kim olduğunu biliyorum Alvin Dolman. Benim hakkımda yazılan ve söylenen her şeyi biliyorsun. Ve bunların gerçek olduğunu biliyorsun. Şimdi Tanrı aşkına git!»

Dolman yüzüne tükürdü, sonra topuklarının üzerinde döndü ve telaşla topallayarak parke taşlı yoldan aşağı gitti. Jean Marie yanaklarındaki tükürüğü sildi, tekrar Schloss Keller'e girdi.

«Silahları atın. Her biri sizleri suçlamak için işaretlendi. Jacquesie örgütünü dağıtın. Sizler aldatıldınız. Dolman sizi klasik bir tuzağa kurban etti: Tüm muhalifleri bir araya toplayıp hepsini birden yok etmek. Bu arada, bir katil olarak kendi izlerini örtmek için sizleri kullanıyordu.»

Gecenin birinde, Mendelius'un üst kattaki çalışma odasında yalnızdılar. Dışarıda, sonbaharın ürpertiçi rüzgarı, Stiftskirche'nin çan kulesi çevresinde şiddetle dolanıyordu. Alt katta, Lotte ve Katrin, etraflarında dönmüş olan oyunun sırrından habersiz sükneth içinde uyuyorlardı. Johann, bütün yorgunluğuna ve utancına karşın tartışmadan vazgeçmemiştir.

«... Ama bu akla yakın değil. Dolman, sana istediğini her şeyi satabilecek bir adam. Yaşlı bir kadın otobüsten düşüp de iç çamaşırları ortaya çıktığında kahkahalar atacak bir soytarı o. Ama bir katil... Hayır!»

«Dolman mükemmel bir ajan.» Jean Marie sabırla açıkladı. «Profesör Meissner'in söylediği gibi esrarengiz biri. Dahası, Almanya'yı kendisinin doğu sınırını gören dost bir ülkenin ajanı olarak, babana yapılan bombalı saldırılar için kullanılabilecek mükemmel bir araç... Ama hepsi bu kadar değil! Yaptıkları vahşetin yarısı kadar bile kötü olmayan adamlar tanıdım ben. Bunlar şartlandırılıyorlar, ince dallar gibi düzeltilemez biçimde bükülüyorlar. Kimilerinde önemli bir parça kaybolmuştur, öyle ki, olduklarından başka türlü olamazlar. Ama Dolman farklı. Dolman, kim olduğunu, ne olduğunu biliyor ve böyle biri olmak istiyor. Eski deyişle, gerçek bir kötülük yuvası.»

«Bunu nasıl bilebilirsin? Onunla topu topu bir kez karşılaştın. Profesör Meissner'in onun hakkında bir takım düşünceleri olmasını anlayabiliyorum, çünkü karısından tonla hikaye dinledi. Bunları ben de duydum, çoğunu yatağında; ama hiçbirine inanmadım çünkü Dolman, karısıyla yattığını biliyordu ve bunun tadını çıkarmam için beni cesaretlendiriyordu. Ve iş sona erdiği zaman, ayrılırken de bana yardımcı oldu... Ama sen? Tek bir karşılaşmayla... Özür dileirim Jean Amca. Ama bana anlattıklarından daha fazla bir şeyler öğrenmediğin sürece söylediklerin bana makul gelmiyor.»

«Alvin Dolman hakkında senin bildiğinden daha azını biliyorum, ama kötülük hakkında çok daha fazlasını.» Ellerini başının arkasında kenetledi, Mendelius'un koltuğunda geriye doğru yaslandı. «Bulundu-

ğum yüksek mevkilere sık sık uğrayan ziyaretçilerdi: onlar ve son derece yanıltırlardı insanı!»

«Çok basit oldu Jean Amca, bunu kabul edemem.»

«Çok iyi. Öyleyse başka türlü söyleyeyim. Dolman'ın karısıyla aşk oyunları oynarken bunlara tanıklık edecek bir çocuğu çağırır mıydın?»

«Tabii ki hayır.»

«Neden hayır?»

«Şey, çünkü...»

«Çünkü, tanımını yapamasan da saflığın, temizliğin ne olduğunu biliyorsun. Kötülüğü de biliyorsun ama ona gözlerini kapatıyorsun. Neden?»

«Ben... ben sanırım içimdeki kötülüğü görmek istemiyorum.»

«Sonunda bu noktaya geliyoruz. Jean Amca'nın bir tavsiyesini dinlemek ister misin?»

«Deneyeceğim.»

«Baban yolculuk edebilecek hale gelir gelmez buradan gidin. Alplerdeki vadinin alım işini tamamlayabilir ve orayı oturulabilir bir hale getirebilirsen oraya gidin. Aileyi bir arada tutmaya çalış: Anneni, babanı, Katrin'i ve eğer gelmek isterse onun erkek arkadaşını da... Dolman gitti. Geri dönmeyecek. Örgüt onu artık bu bölgede kullanmaz, ama örgüt hâlâ çalışıyor ve her zaman şeytanla işbirliği içinde.»

«Sen nereye gideceksin Jean Amca?»

«Ailemi görmek ve mali işlerimi hale yola koymak için yarın Paris'e gidiyorum. Ondan sonra... Kim bilir? Çağırıp bekleyeceğim!»

Johann hâlâ huzursuz ve sinirliydi. «Yani yeniden vahiylerine ve kehanetlerine döneceğiz, öyle mi?»

«Nasıl?»

«Hiçbirine inanmıyorum. Hepsi bu!»

«Ama babanı öldürmeye çalışan adama inandın. Karısının sana yatakta anlattığı gerçeklere inanmadın. İyiliği kötülükten nasıl ayırt edeceğini bilmiyorsun. Bu sana kendin hakkında bir şey söylemiyor mu?»

«İnsanın gırtlığına sarılıyorsun, öyle değil mi?»

«Büyü evlat!» Jean Marie acımasızdı. «Hayattan, ölümden ve öteki dünyadan söz ediyoruz. Kimse gerçeklerden kaçamaz.»

O gece Jean Marie Barette bir düş gördü. Tübingen'de Markplatz'da yürüyordu. Nefis kara üzümler satan bir manavın yanında durdu. Bir tanesinin tadına baktı, lezzetliydi. Manava bir kilo tartmasını söyledi. Kadın, ağzı açık, dehşet içinde ona baktı, ellerini yüzüne kapatarak kaçtı. Elinde bir salkım üzümle, düşman kişilerden oluşan bir halkanın ortasında yalnız kalıncaya dek, pazar yerindeki herkes böyle davrandı. Jean Marie uysalca meselenin ne olduğunu sordu. Hiç kimse cevap vermedi. En yakınındaki kişiye birkaç adım yaklaştı. Elinde kasap bıçağı olan irikıyım biri yolunu kesti. Jean Marie onun önünde durup bağırdı:

«Mesele nedir? Neden benden korkuyorsunuz?»

İrikıyım adam cevap verdi: «Çünkü sen bir Pestt-räger, bir veba taşıyıcısısın! Seni gebertmeden defol buradan!»

Sonra kalabalık, çemberi daraltarak onu sokağın ağzına doğru sıkıştırdı; Jean Marie, dönüp buradan kaçması gerektiğini anlamıştı...

Sabah, kıpkırmızı gözlerle, sıkıntı içinde, erkenden Lotte'yle kahvaltı yaptı, sonra onunla birlikte hastaneye, Mendelius'a veda etmeye gitti. Orada, son bir sessizlik anında, ikisine birden şöyle dedi:

«Yine görüşeceğiz. Bundan eminim, ama nerede ve nasıl olur Tanrı bilir! Lotte, sevgili dostum, burada hiçbir yere takılma. Carl hazır olduğu zaman, toparlan ve git. Söz ver bana!»

«Söz veriyorum Jean. Ayrılmak güç olmayacak.»

«Güzel! Çağrı geldiği zaman Carl, buna hazır olacaksın. Şimdilik bol bol dinlen. Lotte'nin sana yardım etmesine izin ver. Böyle davranacağını söyle ona.»

Carl Mendelius sağlam elini kaldırıp Lotte'nin yanağını okşadı. Lotte, eli dudaklarına götürüp avucundan öptü. Jean Marie ayağa kalktı. Başparmağıyla Mendelius'un alnına haç işareti yaptı, sonra bunu Lotte'de tekrarladı. Sesi tedirgindi.

«Vedalaşmalardan nefret ederim. İkinizi de seviyorum. Benim için dua edin.»

Mendelius, durması için bileğine yapıştı. Konuşmak için çabaladı. Bu kez acı çekerek ama anlaşılır şekilde şu sözcükleri söylemeyi başardı:

«İncir ağacı Jean. Şimdi biliyorum. İncir ağacı!»

Lotte yalvardı: «Lütfen sevgilim, konuşmaya çalışsın.»

Jean Marie yatıştırıcı bir sesle şöyle dedi: «Sevgili Carl, ne karar verdiğimizizi anımsa. Sözcükler ve tartışmalar yok. Bırak Tanrı ağaçları kendi uygun bulduğu zamanda yetiştirsin.»

Mendelius yavaş yavaş gevşedi. Lotte elini tuttu. Jean Marie, Lotte'yi öptü ve başka hiçbir şey söylemeden odadan dışarı çıktı.

Mendelius'un sözlerinin ne anlama geldiğini fark ettiğinde Paris yolunun ortasında, bulutlar içinde körlemesine uçuyorlardı. Bunlar, vahiy geldiği gün elinde açılmış olan Matta İncili'nden bir metni çağırıyorlardı: «... Ve İncir ağacından mesel öğrenin. Dal yumuşayıp yapraklarını sürdüğü zaman bilin ki yaz yakındır. Böylece, bilin ki bütün bunları gördüğünüz zaman son yakındır, evet, hatta kapılardadır!»

Garip bir rahatlık duygusu hissetti, adeta bir kıvanç. Eğer Carl Mendelius sonunda vahye inandıysa, Jean Marie yalnız bir adam değildi.

BÖLÜM DOKUZ

Veba taşıyıcısının düşü Paris'te gerçek oldu. Haussman Bulvarı üzerindeki bir banka kuruluşunun temel direği olan, gümüş saçlı, gümüş dilli erkek kardeşi Alain Hubert Barette, el işi ayakkabılarının tabanlarına dek sarsıldı. Jean Marie'yi bağrına basarak karşıladı. Mali birtakım gerekleri yerine getirecekti ama kırk yıllık eski bir idare heyetini alelacele toplantıya çağırarak ve son derece karmaşık uluslararası düzenleri hiçe saymak... **pas possible!** Jean son derece uygunsuz bir zamanda gelmişti. Onu evlerinde ağırlamaları çok güç olacaktı. İçerisi dekoratörlerle doluydu. Odette sürekli olarak isterik bir ruh hali

içindeydi. Hele hizmetçiler... Tanrım! Yine de, Jean Marie kendine yeni bir yer buluncaya kadar, bir lojman tahsis etmekten mutluluk duyacaktı banka.

İsteri dışında nasıldı Odette? Fena sayılmazdı ama Jean Marie'nin görevden çekilmesi gerçekten yıkmıştı onu. Hem sonra Paris Başpiskoposu Kardinal Sancerre, Papa başkanlığındaki Kardinaller toplantısından dönüp de şu tuhaf hikayeleri ortalığa yaymaya başladığında, bütün bunlar elbette aile için dayanılmaz bir sıkıntı olmuştu.

Politik ilişkiler, diplomatik görüşmeler mi? Normal olarak Alain Hubert Barette bu tür toplantılara ev sahipliği etmekten mutluluk duyardı ama şu kritik günlerde —eh!— en iyisi susmaktı. Hiç kimse Başkan'a, hatta Quai Dorsay'daki yüksek dereceli centilmenlere doğrudan doğruya yaklaşarak terslenmek istemezdi. Ertesi akşam, Odette ve kızlarla birlikte yemek yiyip sorunları tartışmak için eve gelse nasıl olurdu?

Para sorununa gelince... Banka, Jean Marie işlerini yeniden yoluna koyuncaya dek, şirketin garantisıyla, esaslı bir kredi açabilecekti.

«Şimdi parayı bir an önce alman için bazı belgeleri imzalayalım. Önerim, tamamen seni seven bir kardeşin olarak, ilk iş iyi bir terziye gitmen. Her şeye karşın sen bir Monsenyörsün ve giysilerin sivil bile olsa senin vakarını göstermelidir.»

Budalalığın bu denlisi fazlaydı; Jean Marie'yi çileden çıkardı.

«Alain, sen aptalın birisin. Ayrıca züppe ve zevksiz, obur ve küçük bir sarrafsın. Senin evine gelmeyeceğim. Lancaster'deki daireyi de istemiyorum. İhtiyacım olan parayı bana hemen temin edeceksin. İdare heyetini sabah onda toplantıya çağıracaksın ve onların geçmişteki yönetimleriyle gelecekte yapacaklarını ayrıntılarıyla müzakere edeceğiz. Çok az zamanım ama gitmem gereken bir sürü yer var. Senin bankanın bürokratik saçmalıkları beni engelleyemez. Anlatabildim mi?»

«Jean, beni yanlış anlıyorsun. Demek istediğim...»

«Çeneni kapat Alain! Ne kadar az konuşursan,

o kadar iyi. Hemen para alabilmek için neler imzalayacağım?»

On beş dakika sonra mesele hallolmuştu. Yenik düşen Alain, sonuncu idare heyeti üyesini de ertesi sabahki toplantıya telefonla çağırdı. Ellerini ipek bir mendile sildi ve özür diledi.

«Lütfen! Biz kardeşiz. Münakaşa etmeyelim. Anlaman gerekir, şu ara hepimiz gerilim altındayız. Borsanın başını alıp çılgınca gidiyor. Sanki haydutların karşısındaymışız gibi kendimizi savunmak zorundayız. Savaş çıkacağını biliyoruz. Bu durumda kişisel servetimi ve bankayı nasıl koruyacağız? Özel yaşantımızı nasıl düzenleyeceğiz? Sen uzun süredir uzakta ve güvenlik altındaydın...»

Kızgınlığına karşın yine de güldü Jean Marie.

«Hah, hah, küçük kardeşim! Senin için üzülüyorum! Kendi hesabıma, kağıt, para ve altınlarla dolu bu kasaları ve odaları ne yapmak gerektiğini bilmiyorum... Ama haklısın kavga etmek epey geç oldu. Ayrıca bu kadar züppelik için de vakit geç! Telefonda bana Vauvenargues'i bulsana...»

«Vauvenargues mi? Dışişleri Bakanını mı?»

«Ta kendisi.»

«Nasıl istersen.» Alain umursamazca omuzlarını silkti ve deri kaplı telefon rehberine baktı. Özel bir hæt açtı ve bir numara çevirdi. Jean Marie serinkanlı bir gülümsemeyle tek yanlı diyalogu dinledi.

«Alo! Ben Alain Hubert Barette, Halévy Freres et Barette Bankerliği direktörü. Lütfen beni bakana bağlar mısınız? Eski bir arkadaşı Paris'e geldi, kendileriyle görüşmek istiyor... Bu arkadaş, Monsenyör Jean Marie Barette, eski Papa XVII. Gregory... Ah, anlıyorum! Umarım mesajı kendilerine iletip bu numarayı aramalarını söylemek lütfunda bulunursunuz... Teşekkür ederim.»

Ahizeyi yerine koyup hoşnutsuzlukla yüzünü buruşturdu.

«Bakan toplantıda. Mesaj kendisine iletilecek. Orada daha önce bulundun Jean. Formaliteleri biliyorsun. Bir kez şu andaki kimliğini açıklamak zorunda kalınca, diplomatik açıdan ölü sayılırsın. Ah, tabii bakan cevap verecektir, ama el sıkışıp havadan sudan bahsederek ne isteyeceksin?»

«İkinci telefon konuşmasını kendim yapacağım.» Jean Marie not defterini açıp başkanlık müsteşarının özel numarasını buldu. Papalığı sırasında bu adamla sürekli ve yakın bir dostluğu vardı. Cevap anında geldi.

«Ben Duhamel.»

«Pierre, ben Jean Marie Barette. Özel bir iş için birkaç günlüğüne Paris'teyim. Seni ve başkanı görmek istiyorum.»

«Ben de seni. Ama özel bir görüşme olmalı bu. Başkana gelince... Üzülerek söylüyorum, mümkün değil. Resmi emir açık, seninle ilişki kuramayız.»

«Emir nereden geliyor?»

«Sizin şeften bizim şefe. Bu arada Suskun Dostlar alt düzeylerde boş durmadılar. Nerede kalıyor-sun?»

«Henüz karar vermedim.»

«En iyisi kent dışı. Bir taksi tut, L'Hostellerie des Chevaliers'e git. Versailles'in bu tarafından yaklaşık üç kilometre kadar. Ben önceden telefon edip yer ayırtacağım... Adını Mösyö Grégoire olarak yazdır. Kimlik sormayacaklar. Eve giderken saat sekiz sıralarında uğrayacağım. Şimdi gitmem gerek. **A. bientôt.**»

Jean Marie telefonu yerine koydu. Özür dileme sırası ona gelmişti.

«Haklısın küçük kardeşim. Diplomatik olarak, ölmüş ve gömülmüşüm. Neyse, gitmeliyim. Odette'e ve kızlara sevgilerimi söyle. Buradan ayrılmadan önce bir yemek kararlaştırırız.»

«Lancaster hakkındaki düşünceni değiştirmek istemez misin?»

«Hayır, teşekkür ederim. Eğer ben bir veba taşıyıcısıysam, mikrobu aileme saçmamayı tercih ederim. O halde, yarın onda, ha?»

Hostellerie des Chevaliers hoş bir sürprizdi; bir grup eski çiftlik evi sevimli ve gözden uzak bir hotel haline getirilmişti. Kırpılmış çimenler, sakın gül çardakları vardı. Bir değirmen deresi, söğütler altında kıvrımlar çiziyordu.

Elli beş yaşlarında güzel bir kadın olan **patronne**

bütün kayıt formalitelerini halledip Jean Marie'yi hemen çimlere ve zambaklı bir havuza bakan hoş bir odaya çıkardı. Telefon konuşmalarını güven içinde yapabileceğini, buzdolabının içkilerle dolu olduğunu ve Mösyö Duhamel'in bir dostu olarak, kendisine hizmet edilmesi için parmağını şaklatmasının yeterli olduğunu söyledi.

Jean Marie, valizini açtığı zaman ne kadar da şaşırdı. Gardrobu topu topu bir takım elbise, bir yağmurluk, bir spor ceket ve pantolon, bir süveter, iki takım pijama, yarım düzine gömlek, iç çamaşırı ve çoraptan oluşuyordu. Eşyalarının geri kalan kısmı traş takımı, ayın kutusu, kutsal kitap ve bir not defterinden meydana geliyordu. Geçimini sağlamak için bir günlük parası, bir koçan seyahat çeki ve Halévy Freres et Barette'nin kredi kartı vardı. Bunlar için bankaya borçluydu, ta ki idare heyeti babadan kalma bir miktar mirasını verene dek... Yüzyıllar önce Zekeriya'nın oğlu Yahya'ya olduğu gibi, çağrı geldiği zaman çabucak davranabilmek için özgürdü sonunda.

Şu anda onu rahatsız eden şey, gittikçe artan yalnızlık duygusu ve dostlarının iyi niyetine tehlikeli şekilde bağımlı olmasıydı. Kişiliğinin ortasında büyük bir sükunet gölü bulunması, bütün zıtlıkların barıştığı bir yer, bir mülk olması neyi çözümlerdi; hâlâ bedeninin kimyasal, zihninin fiziksel dengesizliklerine açık bir insandı.

Görevden çekilmeden önceki acı ve karanlık günlerde, tecrit denen silah kendisine karşı kullanılmıştı. Şimdi de kendisini politik arenada güçsüzleştirmek için aynı silahı kullanıyorlardı. Devlet Başkanı'nun uzun süredir danışmanı olan Pierre Duhamel a-bartmalı konuşmalara eğilimli biri değildi. Eğer ölüyorsun dediye, gerçekten rahibi çağırmanın zamanıydı; eğer öldün dediye mezartaşı çoktan yapılmış demekti.

Pierre Duhamel'in bu kadar çabuk randevu vermiş olması krizin bir belirtisiydi. Tanışık oldukları yıllar boyunca, Duhamel, yalın ve sert bir yol izlemişti: «Benim bir tane karım var: Evlendiğim kadın. Bir tane de metresim: Cumhuriyet. Açıklanmasını is-

temediğiniz bir şeyi bana asla söylemeyin. Beni asla korkutmaya çalışmayın. Bana asla rüşvet teklif etmeyin. Hiç kimseyi kayırmam ve yalnızca bana maaş ödendiği için danışmanlık yapmam gereken kişilere danışmanlık yaparım. Bütün inançlara saygım var. Benimkine de saygı gösterilmesini isterim. Eğer bana güvenirseniz size asla yalan söylemem. Eğer bana yalan söylerseniz bunu kabullenirim ama size bir daha asla güvenmem.»

Jean Marie, papalık günlerinde bu tuhaf çekiciliği olan kişiyle pek çok ilişkide bulunmuştu. Profesyonel bir boksöre benzer, Montaigne gibi zarif bir mantık yürütürdü. Evine gittiğinde, Paris'in bir zamanlar şerefine kadeh kaldırdığı ama üst üste gelen acımasızlıkların şimdi altüst etmiş olduğu karısını bağrına basardı.

Saint Cyr'de bir oğulları vardı. Yaşça daha büyük olan kızlarının televizyon programı yapımcısı olarak şöhreti iyidi. Daha fazlasını soruşturmamıştı Jean Marie. Pierre Duhamel, Devlet Başkanının dediği gibi bir adamdı: Uzun yolculuklarda iyi bir arkadaş. Jean Marie, kutsal kitabını alıp günlük akşam duasını etmek için bahçeye çıktı. Sevdiği bir alışkanlıktı bu: Günün sonunda, bahçede Tanrı'yla elele gezen bir insanın duası. Günlük duası çok sevdiği bir ilahiyle başlardı: **Quam dilecta**. «Senin tapınakların ne denli sevimlidir ey Evsahiplerinin Efendisi. Ruhum Tanrı'nın bahçelerini nasıl özlüyor. Yüreğim ve bedenim Tanrı'yla yaşamaktan sevinç duyuyor. Çünkü serçe kendine bir ev buldu, kumru da yavrularını koyacak bir yuva...»

Uzun gölgelerle dolu bir yaz sonu akşamı için mükemmel bir duaydı bu. Hava durgundu, güllerin kokularıyla ağırlaşmıştı. Çim boyunca çakıllı bir yola girdiğinde çocuk sesleri duydu Jean Marie, bir an sonra da bir grup küçük kız gördü. Hepsi de pamuklu kumaştan bir örnek giysiler giymişlerdi, genç öğretmenleriyle kovalamaca oynuyorlardı. Yakındaki bir bankta oturan yaşlıca bir kadın, dikkatini çocuklarla elindeki nakış arasında bölmüştü.

Jean Marie çakıllık yol boyunca yürürken, çocuklardan biri gruptan ayrılıp ona doğru koştu. Çimin

kıyısında kayıp hemen hemen Jean Marie'nin ayakları dibine düştü, ağlamaya başladı. Jean Marie onu kaldırıp bankta oturan yaşlı kadına götürdü. Kadın, kızın berelenen dizini ovuşturdu, onu yatıştırmak için karamela verdi. Ancak o zaman Jean Marie, kızda mongol hastalığı* olduğunu gördü. Gerçekte gruptaki diğerleri de böyleydi. Kadın, Jean Marie'nin sarıldığını hissetmişcesine çocuğu ona uzattı, ve gülümseyerek şöyle dedi:

«Biz hepimiz, şu yolun kenarındaki enstitüdeniz... Bu kız yeni geldi. Sıla hasreti çekiyor. Her erkeği babası sanıyor.»

«Peki babası nerede?» Sorusunda bir suçlama havası vardı.

Kadın başını salladı. «Ah, hayır, düşündüğünüz gibi değil. Adam dul kaldı. Tamamen haklı olarak, kızının burada daha emniyette olduğunu hissediyor... Enstitüde yüz kadar çocuk var. **Patronne**, küçükleri buraya oynamaya getirmemize izin veriyor. Onun biricik çocuğunda da aynı hastalık vardı ama küçük yaşta öldü.»

Jean Marie kollarını uzattı. Çocuk sevinçle koştu ve onu öptü, sonra kucağına oturup mutlulukla gömleğinin düğmeleriyle oynamaya başladı.

«Çok tatlı,» dedi Jean Marie.

«Çoğu öyledir,» dedi kadın. «Onları yanlarına alabilen aileler evlerinde hep yeni doğmuş bir bebek varmış gibi hissederler... Ama ana babalar yaşlanıp da çocuklar ergenliğe ve olgunluğa ulaştıklarında trajediler başlar. Oğlanlar sert ve vahşi olabilirler. Kızlar kolayca tecavüze uğrarlar. Hem ana baba, hem de çocuklar için gelecek karanlıktır... Acıklı. Ama ben çocukları çok seviyorum.»

«Enstitünün bakımını nasıl sağlıyorsunuz?»

«Hükümetten yardım alıyoruz. Gücü yeten ana babalardan ücret istiyoruz. Özel bağışlar için çağrılarda bulunuyoruz. Neyse ki Mösyö Duhamel gibi bazı varlıklı koruyucularımız var. Mösyö Duhamel çocuklar için **les petites bouffonnes du bon Dieu** der... Tanrı'nın küçük soytarıları...»

* Geniş ve yassı kafalı ve geri zekalı doğan çocuğun anormal durumu.

«İnce bir düşünce.»

«Mösyö Duhamel'i biliyorsunuzdur belki. Çok önemli bir adamdır o, dediklerine göre Başkan'ın sağ kolu.»

«Şöhretli biri,» dedi Jean Marie dikkatle.

Çocuk dizlerinden yere kayıp kendisiyle yürümesi için elini çekştirmeye başladı. Jean Marie sordu: «Balıklara bakması için onu havuza götürebilir miyim?»

«Elbette. Ben de sizinle geleceğim.»

Jean Marie ayağa kalkarken kutsal kitap cebinden bankın üzerine düştü. Kadın kitabı aldı, başlığına baktı, sonra nakışını bir kenara koyup elinde kitapla Jean Marie'yi izledi.

«Kitabınızı düşürdünüz peder.»

«Ah, teşekkür ederim.»

Kitabı cebine sokuşturdu. Kadın çocuğun öbür elinden tuttu, Jean Marie ile birlikte yürümeye başladı. «Sizi daha önce bir yerlerde görmüşüm gibi bir his var içimde,» dedi.

«Karşılaşmadığımıza eminim. Uzun süre Fransa'dan uzaktaydım.»

«Misyoner miydiniz acaba?»

«Bir bakıma öyle.»

«Nerede görev yaptınız?»

«Ah, birçok yerde ama en çok Roma'da Şimdi emekliyim. Tatil yapmak için memlekete geldim.»

«Rahiplerin hiç emekli olmadıklarını sanırdım.»

«Diyelim ki bir süre için izindeyim... Gel bakalım küçük! Gidip kırmızı balıklara bakalım.»

Çocuğu sırtına aldı ve havuza doğru yürürken çocukluğundan kalma bir şarkı tutturdu. Kadın geride kaldı, uzaktan onları süzdü. Hoş bir adama benziyordu, besbelli çocukları seviyordu... Ama hâlâ dinç bir rahip bu denli erken emekli olmuşsa işin içinde bir iş olmalıydı...

Saat tam sekizde Pierre Duhamel dairenin kapısını vurdu. Sekiz kırk beşte gitmesi gerekiyordu çünkü akşam yemeklerini evde karısıyla yemeyi adet edinmişti. Bu arada, bir mamut gibi badireler atlat-

miş anıtsal bir varlık olarak gördüğü Jean Marie ile bir Campari ve soda içecekti.

«Tanrım! Seni gerçekten fırlatıp attılar ve üzerinden silindir geçirdiler. İçtenlikle söylüyorum, seni bu denli sıhhatli gördüğüm için şaşırdım... Onların sana bu denli yüklenmeleri için ne yaptın? Şüphesiz basında çıkan şu ilginç makale sana Fransız hiyerarşisinde pek bir şey sağlamadı. **Suskun Dostlar** burarlarda çok güçlü... Sönrä dostun Mendelius'un teröristlerin bombalı bir saldırısına kurban olduğunu duydum...»

«Bombalı bir saldırı olduğu doğru ama teröristler değil. Bu, C.I.A.'nın bir ajanı tarafından planlanıp gerçekleştirildi: Alvin Dolman.»

«Neden C.I.A.?»

«Neden olmasın? Dolman onların bölgedeki ajanıydı. Sanırım Amerikalıların **Bundesrepublik** üzerinde oynadığı ince bir oyun. Seferberlik ilan edileceği zaman başağrısı yaratacak etkin bir akademisyeni devre dışı bırakmak için tezgahlandı.»

«Kanıt var mı?»

«Benim için yeteri kadar var. Ama halkı ayağa kaldıracak kadar yok.»

«Pek yakında,» Pierre Duhamel içkisini parmağıyla karıştırdı, «Pek yakında Pont Royal'de ananı kessen kimse kılını kıpırdatmayacak. Sana yapılanlar, insanları susturmak için planlanan şeylerin yanında solda sıfır kalır. Yeni propaganda şeflerinin yanında Goebels amatör bir okul çocuğuna benzeyecek... Onların yöntemlerinin etkisini hissedecek kadar ışın içinde bulunmadın. Ama müthiş etkileyici.»

«Bu demektir ki onlarla uyum içindesin?»

«Ne yazık ki öyle. Görüyorsun ki dostum, bir atom savaşı kaçınılmaz olduğunda —ki bu bizim askeri tasarımıımız, senin de kehanetin— geniş halk kitlelerini kontrol altında tutmak ve korunmalarını sağlamak için tek yolumuz yoğun bir şartlandırma programı uygulamak. Paris halkını patlamadan ve radyasyondan ya da sinir gazıyla öldürücü mikroplardan korumanın hiçbir çaresi yok. Eğer iğrenç gerçeği açıklarsak ani bir panik olur. Bu yüzden, ne pahasına olursa olsun, gücümüz yettiği sürece şehirdeki haya-

tı sürdüreceğiz. Eğer bu, caddeleri iki günde bir tanklarla silip süpürmeği gerektirecekse, bunu yapacağız. Eğer bu, muhaliflere ve sesi fazla çıkan idealistlere gece baskınları düzenlemekse onları pijamalarıyla yataktan toplayacağız. Kalanlara gözdağı vermek için birkaçını vuracağız. Eğer ekmek temin etmek, sirk oynatmak, Sacré Coeur'un merdivenlerinde eğlenceler düzenlemek gibi birtakım oyalayıcı taktikler gerekirse bunları da yapacağız. Ve bunlar üzerine hiçbir tartışma olmayacak! O zaman hepimiz Suskun Dostlar haline geleceğiz. Yanlış bir zamanda ağzını açanın Tanrı yardımcısı olsun... Senaryo böyle dostum. Senden daha çok hoşuma gidiyor değil ama Başkan'a tavsiye ettim bunları.»

«Öyleyse Tanrı aşkına,» diye yalvardı Jean Marie, «benim ileri sürdüğüm senaryoya bir göz atman gerektiğini düşünmüyor musun? Tabii hiçbir şey ilkel barbarlıktan ve senin önerdiğin çılgınca eğlencelerden daha iyi olamaz.»

«Biz ödevimizi yaptık,» dedi Pierre Duhamel soğuk bir espriyle. «En yetkili psikologlar bize şunu garanti ettiler ki, vahşetle çılgınca eğlenti arasında salınan bir taktik halkı hem oyalayacak, hem de otoriteye boyun eğdirecektir; özellikle, eğer gerçekler basın ya da televizyon gibi güvenilir kaynaklarla değil de kulaktan kulağa gezen haberlerle doğrulanırsa...»

«Bu canavarlık.» Jean Marie Barette öfke içindeydi.

«Elbette canavarlık.» Pierre Duhamel etkileyici biçimde omzunu silkti. «Ama kendi seçeneğini düşün. Yanımda duruyor.»

Cüzdanından özenle katlanmış bir gazete çıkardı, açıp düzeltti. «Bu, Mendelius'un makalesinde aktardığı biçimiyle sensin, XVII. Gregory. Alıntının güvenilir olduğunu varsayıyorum. Şöyle diyor:

«... Şurası açık ki, evrensel kıyamet günlerinde toplumun geleneksel yapısı yok olacak. Yaşamın en basit gerekleri için bile amansız bir savaş başlayacak; yiyecek, su, yakıt, barınak. İktidara güçlü-

ler ve zalimler tarafından el konulacak. Geniş kent-sel topluluklar, hepsi birbirine düşman aşiretlere bölünecekler. Kırsal bölgeler yağma edilecek. İnsan-öğlü da, şimdi yemek için kestiğimiz hayvan-lar gibi bir av haline gelecek. Akıl öylesine bula-nacak ki, insanlar teselli bulabilmek için büyüün-en vahşi şekillerine başvuracaklar. Tanrı'nın ka-nadı altında olanlar için bile inançlarını sürdür-mek ve kanıtlayabilmek zorlaşacak. Öyleyse Hris-tiyanlar, bu yargı ve dehşet günlerinde nasıl dav-ranmalıdırlar?

«... Kendilerini artık büyük gruplar halinde koruyamayacaklarından herbiri ortak inancı ve yardımseverlik duyguları olan küçük topluluklara bölünmelidirler...

«Şimdi bu reçetede neler bulunduğuna bakalım. Toplumsal ilişkilerde büyük çapta düzensizlik ve kar-ğaşa; ama neyle dengelenecek? Hayırseverlik ve diğer Hristiyan erdemlerine sahip seçkinlerden oluşan kü-çük topluluklar. Dürüst bir özetleme oldu mu?»

«Buraya kadar evet.»

«Ama bu sırada var olan hükümetler ya da li-derler ilk önce barbarları hesaba katmak zorunda kalacaklar. Öngördüğümüz acımasız tedbirler alın-madan bu nasıl olacak? Hepsinden öte, senin seçkin-lerin —diğer mezheplerin seçkinlerini bırak— ken-dilerini koruyacaklar, ya da yüce Tanrı yapacak bu-nu... Şunu kabul edelim dostum, senin kendi adam-larının seni fırlatıp atmalarının nedeni bu. Temel o-lan şeyle tartışmaya giremezlerdi. Şu güzel bir dü-şünce: Avrupa'nın karanlık devrinde keşişlerin ve rahibelerin yaptığı gibi, mutluluk bahçelerini işleyen Tanrı'nın çocukları. Ama senin rahiplerin temelde katı birer pragmatist. Yasa ve düzen istiyorsan, kar-ğışalığın ve kötülüğün var olması gerektiğini biliyor-lar. Ahlakın geri gelmesini istiyorsan önce Şeytan sokaklarda dolaşıyor olmalı, o zaman onu halkın gözü önünde yıkabilirsin... Dünyanın bütün ülkelerinde hi-kaye aynı, çünkü hiçbir ülke, halkının arzusu ve ona-

yı olmadan bir savaşı yürütemez. Senin kendi Kilisen şu zihniyeti benimsedi: Tartışmadan eski basit ah-laka dönelim ve tanrısızlara karşı herkesin desteği-ni pazar ayinlerinde elde edelim... Mezar taşları ara-sında kötülüğe karşı feryat eden inatçı bir peygamber onların isteyeceği en son şey.»

«Kötülüğün geldiğini biliyor olsalar da mı?»

«Zaten bunu biliyorlar. Zaten bunun geleceğini bildikleri için böyle davranıyorlar. Kötülük gerçekleşmeden onunla mücadele edecek güçleri yok. **Suskun Dostlar** ve onların hükümetteki adamlarının sorun-ları bu!» Birden, gülmekten kendini alamadı. «Bu den-li şaşmış görünme dostum. Pierre Duhamel'den ne bekliyordun? Sinir ilacı ya da yatıştırıcı bir şurup mu? Konformizmi seçenler yalnızca Roma Katolik Kilisesi değil. Devlette üyeleri ve mülkleri olan diğer bütün mezhepler, ulusal aciliyet halinde yardımcı ol-mak için bağlılıklarını garanti ettiler. Nedeni de es-ki yaşam ve kültür modellerine sahip olmaları ve yenilerini denemek ya da uyruklarını bunlara alış-tırmak için zamanları bulunmaması.»

Jean Marie uzun süre sustu, sonra sükunetle:

«Bana anlattıklarını kabul ediyorum Pierre,» de-di. «Ama şu sorumu yanıtla. Sen, kişisel olarak, ilk füzelerin rampalardan fırlatılacağı gün için ne gibi hazırlıklar yaptın?»

Duhamel artık gülümsemiyordu. Cevabını hazır-laması zaman aldı.

«Bu, bizim senaryomuzda R günü diye adlandı-rığımız gün. R, Rubicon demektir. Eğer sayısı yarım düzine kadar olan eylemlerden herhangi biri süper güçler tarafından uygulanırsa, ihtilafın mekanizma-sı geri dönüşü olmayan bir hal alacak. Savaş ilan edi-lecek. Bunu dünya çapında bir çatışma izleyecek. R gününde evime gideceğim. Karımla banyo yapacağım, sevdiği yemeği pişirip en iyi şarabı açacağım ve onu sindire sindire içeceğim. Sonra karımı yatağa taşı-yacağım, yanına uzanacağım ve ikimiz de zehirli hap-lar alacağız... Kararımız bu. Çocuklarımız bunu bili-yorlar. Bu düşünceden hoşlanmıyorlar. Onların ken-di nedenleri var, ama bizim kararımıza saygı duyuy-orlar. Karım yeterince acı çekti. Ondan, sonuçtaki

vahşete tahammül etmesini isteyemem. Karım olmadan gerçeklerle yüzyüze gelmek ise benim için amaçsız bir mazoşizm olacak.»

Jean Marie'ye meydan okunuyordu, bunun farkındaydı. Ve bu meydan okuma, Carl Mendelius'un Monte Cassino'da yaptığıнын aynıydı: «Sonsuz bir karanlığı kıyametin dehşetine tercih edecek iyi insanlar tanıyorum.» Pierre Duhamel çok daha korkunç bir engizitördü, çünkü onda Mendelius'u tutan engellemeler yoktu. Jean Marie hâlâ cevap bekliyordu.

Sükunet içinde, «Özgür iradeye inanırım Pierre,» dedi. «Bir insanın kendine verilen ışıkla yargılanacağına inanırım. Dayanılmaz bir durum karşısında stoik bir son seçersen, eylemini lanetleyebilirim, ama eylemci için herhangi bir yargıda bulunamam. Kendime güvendiğim gibi, sana güvenmeyi tercih ederim, Tanrı'nın sonsuz merhametine güvenmeyi... Yine de bir sorum var.»

«Sor,» dedi Pierre Duhamel.

«Sen ve karın için Rubicon günü her şey bitiyor. Ama güçsüzler için ne dersin? Örneğin 'Tanrı'nın küçük soytarıları' için. Ah, evet, onları bugün öğleden sonra bahçede gördüm. Bakıcı kadınla konuştum. Senin onların en önemli koruyucularından biri olduğunu söyledi bana. Öyleyse kötü günlerde ne yapacaksın? Onları alev almış bir kümesteki civcivler gibi ölüme mi terk edeceksin? Ya da barbarların oyuncakları gibi fırlatıp atacak mısın?»

Pierre Duhamel içkisini bitirip bardağını yerine koydu. Bir mendil çıkarttı, dudaklarını sildi. Sonra acıyla şunları söyledi:

«Sen zeki bir adamsın Mösyö, ama sen bile tüm bir geleceği göremiyorsun. Benim küçük soytarılarım çoktan korunma altındalar. Son derece gizli bir dizi politik direktiflerle, delilik, iyileşmez bir hastalık ya da başka büyük yetersizlik dolayısıyla savaş zamanı yük olacak kişiler sessizce yok edilecek. Hitler bunun örneklerini verdi. Bu işi, barbarca değil de sevecenlikle yapacak şekilde düzenledik. Seni allak bullak ediyorum, değil mi?»

«Beni altüst eden, bu sırla hayatını hâlâ sürdürebilmen.»

«Ne yapmalıyım? Eğer bunu halka açıklamaya çalışırsam delilikle damgalanırım; Kıyamet ve İkinci Doğuş dolayısıyla sana yapıldığı gibi. Görüyorsun, bizim de aynı gemideyiz.»

«Öyleyse bundan nasıl çıkacağımıza bakalım dostum.»

«İlk olarak senin sorununa bakalım. Söylediğim gibi resmi açıdan sakıncalı birisin. Dolaşmanın senin için gitgide zorlaştığını göreceksin. Bazı ülkeler sana vize vermekte tereddüt edecekler. Çantaların altüst edilecek. Sınır görevlileri uzun uzadıya sorguya çekecek. Hayatın ne derece rahatsız bir hal aldığına şaşacaksın. Bu yüzden en iyisi, sana yeni bir isimle yeni bir pasaport çıkarmak sanırım.»

«Bunu yapabilir misin?»

«Özel görevliler için bunu her zaman yapıyorum. Sen görevli değilsin ama son derece özel bir durumusun. Yeni fotoğraflarından hiç var mı?»

«Şimdiki pasaportumda bulunan fotoğrafımdan bir düzine var. Bazı ülkelerin vize işi için istediklerini söylemişlerdi.»

«Bana üç tane ver. Pasaportunu yarın burada alırsın.»

«Sen iyi bir dostsun Pierre. Teşekkür ederim.»

«Rica ederim!» Pierre Duhamel ansızın çocukça sırıttı. «Patronum, Başkan, senin ülkeden gitmeni istiyor. Seni yola çıkarmak için her şeyi yapmak yetkisini aldım.»

«Neden bu kadar endişeli?»

«Kendisi tiyatrodan anlar,» dedi Pierre Duhamel, kuru bir sesle. «Bir adamın su üzerinde yürümesi mucizedir. İki adamın yürümesi ise gayet saçmadır.»

Bu betimleme ikisinin de hoşuna gitti. Birlikte güldüler. Gergin hava dağılmıştı. Pierre Duhamel savunma pozunu bırakıp daha serbest konuşmaya başladı.

«Savaş planlarını bir görsen; tıpkı bir cehennem manzarası. Olmayan dehşet yok. Nötron bombaları, zehirli gazlar, öldürücü mikroplar. Tabii bütün bunlar teoride sınırlı eylemler üzerine kurulmuştur. Öyle ki, bütün bu dehşetli şeyler caydırıcı amaçla elde bulundurulmaktadır. Ama gerçekte, ilk mermiler bir kez

ateşlenince savaşın sınırı filan kalmayacak... Bir cina-yet işleyince gerisi kolaydır, çünkü cellata verilecek tek bir yaşam vardır.»

«Yeter!» Jean Marie konuşmayı birdenbire kes-ti. «Sen ve karın dehşet korkusuyla intihar etmek için karar aldınız. Bu dünyayı kötülüklere teslim etmeyi reddediyorum. Eğer umut ve sevgi bulunan bir kö-şesini fethedebilirsek bunu yapacağız... Pierre, sen planlanmış olan şeylerden nefret ediyorsun. Dipsiz mantıksızlık karşısındaki güçsüzlüğünden nefret edi-yorsun. Neden inançla son bir çıkış yapıp benimle savaş hattına yürümüyorsun?»

«Ne yapmak için?» diye sordu Pierre Duhamel.

«Kendimizi dinleterek dünyayı sarsalım. Önce Tanrı'nın küçük soytarılarını ve Rubicon günü onların başlarına neler geleceğini anlatalım. Sende belgeler var. Georg Rainer'in bir basın toplantısı yapmasını temin edeceğim. Sonra hep birlikte işe bakarız.»

«Sonra?»

«Ulu Tanrım! Dünya'nın vicdanını ayaklandıra-cağız. Halk her zaman çocuklara yapılan kötülüklere karşı çıkmıştır.»

«Sahi mi? Yüzyılın neredeyse sonundayız ama Av-rupa'da hâlâ çocuk işçiler var, dünyanın geri kalan kısmından söz etmiyorum. Çocukların sömürülmesi-ne karşı hâlâ etkin yasalar yok. Hayır Jean! Eğer ken-dini zorunlu hissediyorsan Tanrı'ya güven ama insa-na asla! Dediğini yapacak olursam basın bizi sansür eder, polis de yarım saat içinde memleketteki en kuy-tu cachot'ya tıklar... Özür dilerim. Ben düzenin hiz-metçisiyim. Düzen dayanılmaz hale geldiği zaman çı-kış yolunu var. *La comédie est finie*. Şu fotoğrafları ver bana. Yarın yeni bir pasaport ve yeni bir kimlik alacaksın.»

Jean Marie fotoğrafları cüzdanından çıkarıp u-zattı. Bunu yaparken Duhamel'in eline yapışıp sıkıca tuttu.

«Böyle gitmene izin vermeyeceğim! Yaptığın kor-kunç bir şey. Dürüst bir çağrıya kulaklarını ve yüre-ğini kapatıyorsun, Bu, alacağın son çağrı olabilir.»

Duhamel elini kıskaçtan kurtardı.

«Yanıliyorsun Monsenyör.». Sesinde acılık vardı

«Ben, bana yapılan çağrıyı uzun süre cevapladım. Karım hasta düşüp de doktor sonucu söylediği zaman Notre Dame'a yürüdüm ve mabedin kapısında yalnız başıma oturdum. Dua etmedim. Tanrı'ya ültimatom verdim. Dedim ki: 'İyi, madem karım bunu çekecek, ben de çekeceğim. Sağ kaldıkça onu mutlu etmek için elimden geleni yapacağım. Ama artık yeter! Eğer bizi daha fazla zorlayacak olursan hayat evinin anahtarlarını teslim edeceğim ve karımla birlikte çıkıp gideceğim... Ama bizi zorladı, öyle değil mi? Sana bile böyle söyledi: 'Onlara dünyayı düzeltmelerini söyle, yoksa karışmam!' Benim bütün gün resmi yazışmalarında aldığım mesajı aldın sen de. Yargı günü köşenin hemen öbür tarafında. Hiçbir çıkış yolu yok. Artık benim için bütün çareler bitmiştir. Küçük soytarılarım için üzgünüm ama onları dünyaya ben getirmedim. Dünya yaratılırken de ben yoktum. Dünyanın altını üstüne ben getirmedim... Anlıyor musun Monsenyör?»

«Hepsini,» dedi Jean Marie Barette, «bir tek şey dışında. Neden benim için bu kadar zahmete giriyorsun?»

«Tanrı bilir. Belki de dünyayı bütün pislikleriyle olduğu gibi kabullenebilen bir adamın cesaretini takdir ediyorum. Benim küçük soytarılarım da böyle ama onların akıllı pek fazla ermiyor. Hiç değilse mutlu ölecekler.» Telefonun yanındaki not defterine bir numara karaladı. «Bu benim ev telefonum. İhtiyacın olursa ara. Ben yoksam Charlot'yu iste. Benim vekilharcımdır ve çetrefilli işlere çare bulmakta çok başarılıdır. Her neyse, bir iki gün burada güvenlik içinde olacaksın. Ondan sonra lütfen çok dikkatli ol. Halk onları görmez ama sokaklarda eli silahlı adamlar dolaşıyor!»

Duhamel gittiğinde Jean Marie korkuyla dua etmek için diz çöktü: Ormandan gelen kurt ulumalarını duyan yalnız bir yolcunun ürpertisiydi bu. Oda'nın yalnızlığına dayanamadı, aşağı, restorana indi. Orada Patronne ona sakın bir köşede bir masa verdi. Jean Marie sakın köşesinden restorandaki diğer kişileri izleyebiliyordu. Bir parça kavun, küçük bir antrikot ve yarım şişe ev şarabı ısmarladı, sonra yemeğin tadını çıkarmaya koyuldu.

Hiç değilse burası tehlikeli değildi. Işık huzur vericiydi, her masanın üzerinde taze çiçekler vardı. Ortüler ve peçeteler temizdi, servis iyiydi. Müşteriler, ilk bakışta, hanımlarıyla birlikte gelen zengin iş adamlarına ve bürokratlara benziyorlardı. Bu yargıyı verirken duvar aynasında kendini gördü. Anlıyordu ki, bir zamanlar Kardinal olarak kırmızılar, Papa olarak beyazlar giyen bu adam şimdi burjuva giysileri içinde gri saçlı bir vatandaştı.

Görüntüsünün alaleliği ona Carl Mendelius'un Gregorien'deki ilk derslerinden birini hatırlattı. İncildeki mesellerin niteliklerini açıklıyordu. Çoğunun İsa'nın masa konuşmalarından alınan kayıtlar olduğunu söylemişti. Bu mecazlar çevresindekilerce alelacele kaydedilmişti. Carl Mendelius bu önerisine şu eklemeyi yapmıştı: «... Bununla birlikte bu tanınmış öyküler mayın tarlası gibidir, kapanlarla ve tuzak telleriyle doludur. Hepsi çelişkiler ve yabancı unsurlar içerir. Bunlar dinleyiciyi kısırlaştırır ve en bayağı olaylarla bile iyilik ve kötülük üzerine yeni güçler görmesine neden olur.»

Pierre Duhamel'le görüşmesinde adamın umutsuzluğunun sonucuna hiç de hazır değildi Jean Marie. Dehşetin büyüğü, adamın gayet sakin olmasıydı. Bu, insanın kılı bile kıpırdamadan büyük sapkınlıklara düşmesine neden olurdu; ama en küçük bir sevinç ya da umut köşesi bulmasına yardımcı olamazdı. Bu öylesine akılcı bir çılgınlıktı ki onu ne tedavi edebilir ne de karşı koyabilirdiniz. Ama... ama mayın tarlasında tuzak tellerinden daha başka bir şey vardı. Pierre Duhamel umutsuzluğa kapılmış olabilirdi ama Jean Marie ondan hâlâ umudunu kesmemişti. Hayat sürdükçe inanmalıydı ki Pierre Duhamel sonsuz merhametin sınırları içindeydi. Jean Marie onun ruhu için dua etmeli, inatçı yüreğinin buzlarını çözmek için sıcak ellerini uzatmalıydı.

Biftek yumuşak, şarap akıcıydı. Ama onların tadını duyarken bile Jean Marie'nin zihni şimdi kendisine meydan okuyan düşünceyle doluydu. İtibarı sarıntıdaydı; yalnız vahiy almış biri olarak değil ama Tanrı'nın iyi haberlerini insanlara taşıyan basit biri olarak. Duhamel'i iyi haberleri reddetmekle suçlamış-

tı. Ama iyi haberleri yeterince inanç ve sevgiyle sunmakta başarısız olan eski Papa ve Tanrı'nın hizmetkarı Jean Marie Barette değil miydi? Bir kez daha, emredici bir biçimde, kendisini yeni bir güç ve otoriteye açmaya zorlanmıştı. Düşüncelerini **patronne** böldü. Kadın, yemekleri nasıl bulduğunu sormak için masanın başına dikilmişti. Jean Marie gülümseyerek kompliman yaptı.

«Kral gibi besleniyorum madam.»

«Biz Gaskonya'da 'Papa'nın katırı gibi besleniyor' deriz.»

Gözlerinde şeytanca bir pırıltı vardı ama Jean Marie'nin şaka dinleyecek hali yoktu «Mösyö Duhamel'in evi buradan uzakta mıdır?» diye sordu.

«Arabayla on dakika kadar. Sabahleyin oraya gitmek isterseniz personelden birisini sizi götürmesi için ayarlarım. Ama önce telefon etmelisiniz. Orası emniyet görevlileri ve köpeklerle kale gibi korunuyor.»

«Eminim Mösyö Duhamel beni kabul edecektir. Yemekten hemen sonra gitmek istiyorum.»

«O halde bir taksi çağırayım. Şoför sizi orada bekler ve tekrar geri getirir.»

«Sağolun madam.»

«Rica ederim. Bu benim için bir zevk.» Elbisesindeki birkaç kırıntıyı sildi ve yumuşak bir sesle, «Elbette katırından çok Papa'yı beslemeyi tercih ederdim,» dedi.

«Eminim sizi ziyaret etmekten zevk duyacaktır madam; eğer onu, sır saklayabileceğiniz konusunda ikna edebilirsem.»

«Bu konuda bütün müşterilerimiz bize güvenir,» dedi madam tatlı bir sesle. «Sükutun altın olduğunu Mösyö Duhamel'den çok çabuk öğrendik!... Tatlı olarak ağaç çileği tavsiye ederim. Kendi bahçelerimizden topladık.»

Acele etmeden yemeğini bitirdi Jean Marie. Sanki belli bir anda yarışı kendisine verecek bir atletle uygun adım koşan bir atlet gibi hissediyordu kendini. Vicdanının ilgisi Duhamel'den onun yatalak karısına doğru kaymaya başladı. Sanki kadın, tutması için elini ona uzatıyordu. Kahvesini bitirdi, kulübeye

doğru yürüdü, Duhamel'in özel numarasını çevirdi. Bir erkek sesi cevap verdi.

«Kiminle konuşuyorum acaba?»

«Ben Mösyö Grégoire. Mösyö Duhamel ile konuşmak istiyorum.

«Korkarım, bu olanaksız.»

«Öyleyse lütfen kendisine on beş dakika içinde evinde olacağımı söyler misiniz?»

«Bu uygun olmaz. Madam çok hasta. Doktor şimdi yanında. Mösyö Duhamel de denizaşırı bir ziyaretçiyle görüşmede.»

«İsminizi rica edebilir miyim?»

«Charlot.»

«Charlot, iki saat önce Mösyö Duhamel bana senin adını verdi ve acil bir durumda başvurabileceğim güvenilir biri olduğunu söyledi. Şimdi acil bir durum var, onun için isteğimi olduğu gibi iletip ziyaretimin uygun olup olmadığı konusunda karar vermesi için Mösyö Duhamel'e sorar mısın lütfen? On beş dakikaya kadar senin yanında olacağım.»

Taksi bir fırtınanın ortasında eve vardı. Şoför az ve öz konuşan bir adamdı. Yaptığı işle ilgili koşullarını bildirip de bunlar kabul edilince sustu. Jean Marie Barette gözlerini kapattı, biraz sonraki görüşmede kendisinden istenecek şeylere hazırlandı.

Pierre Duhamel'in evi, İkinci İmparatorluk stilinde geniş bir kır malikanesiydi. Demir çubuklardan uzun bir çitin ardındaki küçük bir parka kurulmuştu. Ön kapı kapalıydı, dış tarafına içinde iki adam bulunan bir polis otomobili park etmişti. Umulmadık bir terslikti bu. Telefonda kendisini Mösyö Grégoire olarak tanıtmıştı. Eğer polis kağıtlarını isterse Jean Marie Barette olduğu ortaya çıkacaktı; tehlikeli bir ziyaretçi. Blöf yapmaya karar verdi. Pencereyi indirdi, kendisine daha yakın olan polis memuruyla konuştu.

«Ben Mösyö Grégoire. Mösyö Duhamel'le randevum var.»

«Bir dakika bekleyin!» Polis bir cep telsizi çıkartıp evi aradı. «Grégoire adında biri. Randevusu olduğunu söylüyor.»

Jean Marie cevabı duyamadı ama besbelli polis memurunu tatmin etmişti. Başını sallayarak:

«Sizi bekliyorlar, kimliğiniz lütfen,» dedi.

«Bu sıralarda taşımamak talimatı aldım. Mösyö Duhamel'e sorabilirsiniz.»

Polis yeniden aradı. Bu kez cevap verilmeden önce epey zaman geçti. Sonra kapılar otomatik olarak açıldı, polis geçmesi için elini salladı, kapılar yeniden kapandı. Taksi evin önüne gelmemişti ki ön kapıyı Pierre Duhamel'in kendisi açtı. Öfkeyle sarsılıyordu.

«Tanrı aşkına adam! Nedir bu hal! Paulette yatağa düştü. Çalışma odamda Moskova'dan gelme bir adam var. Ne istiyorsun?»

«Karın nerede?»

«Yukarıda. Yanında doktor var.»

«Beni ona götür.»

Pierre Duhamel, bir yabancıya bakar gibi baktı, sonra teslim olduğunu belirtircesine omzunu silkti. «Pekala! Beni izle lütfen.»

Yukarı çıktı, yatak odasının kapısını iterek açtı. Paulette Duhamel, solgun, büzüşmüş bir halde geniş yatakta yastıklarla desteklenmiş olarak yatıyordu. Doktor yumuşak bileğini tutmuş nabzını sayıyordu.

Duhamel sordu: «Bir değişiklik var mı?»

Doktor başını salladı. «**Paraplegia** ilerlemiş. Refleksler daha zayıf. Her iki ciğer de su dolu, solunum sisteminin kasları zayıflamaya başlıyor. Hastanede bir şeyler yapabiliriz ama fazla değil... Bu bey kim?»

«Eski bir dost. Bir rahip.»

«Ah!» Doktor besbelli şaşırmıştı ama nezaketini korudu. «Öyleyse sizi bir süre başbaşa bırakayım. Bilinci zaman zaman gelip gidiyor. Eğer önemli bir değişiklik olursa, lütfen beni hemen çağırın. Kapının önünde olacağım.»

Dışarı çıktı.

Pierre Duhamel buz gibi bir öfkeyle, «Ne ayın nede hokus pokus istiyorum,» dedi. «Eğer konuşabilseydi kendisi de reddederdi.»

«Ayın falan olmayacak,» dedi Jean Marie nazikçe. «Oturup elini tutacağım. Ziyaretçin sabırsız değilse, istersen sen de bekleyebilirsin?»

«Sabredecek,» dedi Pierre Duhamel kabaca. «Bana ihtiyacı var. Bu kış önünde kıtlık sorunu duruyor.»

Jean Marie bir şey söylemedi. Yatağın kenarına bir iskemle çekip oturdu, kadının yumuşak, harap olmuş elini elleri arasına aldı. Yatağın ayak ucunda dikilen Duhamel, ilginç bir iletişime tanık oldu. Jean Marie'nin vücudu son derece sertleşmiş, yüzünün kasları gerilmişti. Öyle ki, hasta odasının yarı aydınlık atmosferinde yüz çizgileri tahtadan oyulmuş gibi görünüyordu. Sözlerle ifade edemediği bir şeyler daha oluyordu. Sanki adamın sahip olduğu tüm canlılık Duhamel'in bedeninin çeperlerinden içindeki bilinmez bir kuyuya boşalıyordu. Bu sırada Paulette balmumundan bir bebek gibi büzülmüş ve acılı, olduğu yerde uzanmış duruyordu. Gözleri kapalı, soluğu hırıltılıydı, öyle ki, Duhamel bu soluğun durmasını arzu etti. Böylece karısı —tüm bir yaşam boyu sevdiği karısı— kafesinden uçan bir kuş gibi kurtulup gidecekti.

Bu istek öyle ıstırap doluydu ki, sanki zamanı durdurmuştu. Orada kaç saniye, kaç dakika, ya da kaç saat durmuştu bilemiyordu Duhamel. Barette'ye baktı; yeniden değişiyordu. Kasları yumuşuyor, gergin yüz hatları gevşeyip anlık gülümsemelere dönüşüyordu. Sonra gözlerini açıp yataktaki kadına çevirdi:

«Şimdi gözlerinizi açabilirsiniz madam.»

Paulette Duhamel gözlerini açtı ve bakışlarını hemen yatağın ayak ucunda duran kocasına dikti. Zayıf ama pürüzsüz bir sesle konuştu.

«Merhaba chéri. Yine kötüledim galiba.»

Kocasını kucaklamak için kollarını kaldırdı. Duhamel'in fark ettiği ilk şey, hastalığın son evrelerini karakterize eden sürekli titremenin kaybolmuş olmasıydı. Karısını öpmek için eğildi. Ondan ayrıldığı zaman, Jean Marie Barette açık kapıda duruyor, doktorla sessizce çene çalıyordu. Doktor yatağa ilerledi, Paulette'nin nabzını saydı ve göğüs kafesini stetoskopla bir kez daha dinledi. Doğrulduğu zaman tereddütle gülümsüyordu.

«İyi, iyi! Sanırım hepimiz biraz rahatlayabiliriz, özellikle siz madam. Kriz şimdilik bitmiş görünüyor.

Ne var ki, kıpırdamadan kalmalısınız. Sabahleyin, soluk alma sorununuz üzerine düşünürüz. Ama şimdi —grâce à Dieu!— krizden kurtulduk.» Pierre Duhamel ve Jean Marie ile aşağı inerken daha bir açıldı doktor. «Bu hastalıkta neler olacağını kimse bilemez. Ani yıkımlar pek sık ortaya çıkmaz ama yine de bu gece gördüğünüz gibi olabilir. Sonra aynı hızla rahatlama olur. Hasta kendini zinde hisseder, kötüleşme yavaşlar. Sık sık gördüm ki dini müdahaleler ya da ayinler, sizin bu gece yaptığınız gibi Peder, hastayı son derece sakinleştirebiliyor. Ve bu da kendi içinde bir tedavi... Hatırlarsınız eski adalardan Cos...»

Duhamel, diplomatça, doktoru kapıya kadar geçirdi, sonra Jean Marie'ye döndü. Garip bir memleket-te uyanmış bir uyurgezer gibiydi. Aynı zamanda tuhaf bir biçimde alçak gönüllüydü.

«Ne yaptığını ya da nasıl yaptığını bilmiyorum ama sanırım sana bir hayat borçluyum.»

«Bana hiçbir şey borçlu değilsin.» Jean Marie bir Spartalı otoritesiyle konuştu. «Borcun Tanrı'ya; ama onunla ihtilaf halinde olduğundan ödemeni neden şu senin küçük soytarlara yapmayasın?»

«Bu gece seni buraya getiren ne?»

«Arasıra, bütün deliler gibi sesler duyarım.»

«Benimle alay etme Monsenyör! Yorgunum ve daha gecenin yarısı bitmedi.»

«Ben gidiyorum.»

«Bekle! Ziyaretçimle görüşmeni istiyorum.»

«Beni görmek isteyeceğinden emin misin?»

«Soralım,» dedi Pierre Duhamel ve onu S.S.C.B. Tarım Bakanı Sergei Andreovich Petrov'la görüştürmek üzere kütüphaneye götürdü.

Petrov kısa boylu bir adamdı. fıçı gibi şişmandı, kısmen Gürcü kısmen Çerkezdi. Kafkasların verimli topraklarında doğmuştu. Yine de, adeta hayvansal bir içgüdüyle, Avrupa'dan Çin'e uzanan koca bir kıtayı besleme problemi bulunduğunu anlamıştı. Kemikleri çatırdatan bir el sıkışı ve kaba bir şakayla selamladı Jean Marie'yi.

«Demek ki Kutsal Efendileri işlerinden oldular. Şimdi ne yapıyorsunuz bakalım? Dostumuz Duhamel'le Kardinalcilik mi oynuyorsunuz?»

Gülümsemesi sözlerindeki ağırlığı hafifletmişti ama Duhamel onu sertçe susturdu.

«Çizmeyi aşkın Sergei.»

«Kötü bir şakaydı, özür dilerim. Ama Moskova'ya cevap vermek zorundayım. Bu kış karnımız doycak mı yoksa ekmeği vesikaya mı bağlayacağız? Konuşmamız yarıda kaldı, onun için sinirliyim.»

«Benim kabahatim,» dedi Jean Marie. «Davetsiz geldim.»

«Ve benim için özel bir mucize yarattı,» dedi Pierre Duhamel. «Karım krizi atlattı.»

«Belki benim için de bir mucize yaratır. Tanrı biliyor, buna ihtiyacım var.» Petrov, Jean Marie Barette'e döndü «İki kötü mevsim Rusya'ya felaket getirir. Yem olarak tahıl bulamazsak hayvanları kesmek zorundayız. Ekmek için buğday bulamayınca silahlı kuvvetleri beslemek için sivil halkı vesikaya bağlayacağız. Şimdi de Amerikalılar ve Kanadalılar desteklerini kesiyorlar. Tahıl, savaş malzemesi olarak sınıflandırıldı. Avustralyalılar artık buğdaylarını Çin'e satıyorlar. Böylece buğday karşılığında altın külçeleri önererek dünyanın çevresinde koşup duruyorum. Ve inanır mısın, bir kile buğday bile bulamıyorum.»

«Ve eğer biz satacak olursak,» diye ekledi Duhamel, acı bir şekilde aklına gelmiş gibi, «Batı Avrupa'nın dayanışmasını bozan hain Fransızlar oluruz ve Amerika'nın ekonomik müeyyidelerine maruz kalırız.»

«Eğer bunu bir yerden bulamazsam, ordu, savaşı hızlandırmak için bir mazeret bulmuş olacak.» Tatsız bir şekilde güldü ve ellerini umutsuzca salladı. «Bu yüzden mucize yaratacak birine işte meydan diyorum.»

«Bir zamanlar,» dedi Jean Marie, «benim çalışmalarımın uluslararası bir anlamı olabilirdi. Artık geçti. Eğer şimdi devlet işlerine müdahale edecek olursam deli ilan edirim.»

«Ben o kadar emin değilim,» dedi Sergei Petrov. «Bugünlerde dünyanın tümü tımarhane. Siz dünyayı oyalayıcı bir şeyler bulabilecek denli orijinalsiniz... Neden yarın beni elçilikten aramayasınız? Moskova'ya dönmeden önce sizinle konuşmak isterim.»

«Daha iyisi,» dedi Pierre Duhamel, «neden sen onu Hostellerie des Chevaliers'den aramayasın? Sizin elçiliğe kirli çamaşırlarımı bile emanet etmeye güvenim yok. Ve dostumu elimden geldiğince korumaya çalışıyorum... Şimdi bize müsaade Jean, önümüzde uzun bir gece var.»

Şöminenin yanındaki zil ipini çekti, bir an sonra misafiri taksiye kadar geçirmek üzere Charlot kapıda hazırды. Jean Marie ikisiyle el sıkıştı.

Petrov sırtarak, «Eğer ekmek sayısını çoğaltabilirseniz işimi yarın size teslim edeceğim,» dedi.

«Sevgili Yoldaş Petrov,» dedi Jean Marie Barette. «Tanrı'ya komünist manifestosu yazarak biraz zor ekmek istersiniz.»

«Bu sözü hak ettin Sergei!» Pierre Duhamel güldü ve sonra Jean Marie'ye, «Yarın belgelerle uğrayacağım,» dedi. «Belki o zaman sana teşekkür edecek sözcükleri bulabilirim.»

«Sabahleyin kardeşimin bankasında toplantım var. Akşama doğru dönebileceğimi sanıyorum. İyi akşamlar centilmenler.»

Ruhsuz Charlot onu kapıya kadar geçirdi. Şoför taksinin içinde uyukluyordu. Polis arabası hâlâ kapıda park etmiş duruyordu. Bahçenin derinliklerinden gelen köpek havlamaları duydu. Bu sırada çevreyi kontrol eden güvenlik görevlileri çalılıklardan bir tilki kovalıyorlardı.

Dualarını bitirip yatmaya hazırlandığında saat gecenin biri olmuştu. Umutsuz ve yorgundu ama uzun süre akşamki olayların dünya dışı tuhaf mantığını anlamaya çalışarak gözleri açık uzandı. İki kez — birincisi Carl Mendelius'la, sonra da Paulette Duhamel'le — kendisini bir aracı olarak kullanarak ruhundakileri aktarmış, böylece iki insana huzur vermişti.

Bu, vecid halinden ya da vahyin açılmasından bambaşka bir duyguydu. Sözcüğün tam anlamıyla kendinden kopmuş, aydınlanmış ve kendisinin asla özellikle istemediği bir bilgiye ulaşmıştı. Sonuç ani ve kalıcıydı. Sonsuza dek bununla damgalanmış, buna gömülmüştü.

Ruh boşalması geçici bir olguydu. Karşındakine acıma ya da sevgi dürtüsü duyarak ya da onun derin

ihtiyaçlarını anlayarak başlıyordu. Kendisiyle yardıma muhtaç kişi arasındaki bir duygu alışverişi, dahası bir aynılaşmaydı bu. İnsan biçimine girmiş Oğul meziyetiyle Görünmeyen Baba'yı merhamete zorlayan kendisiydi ve Ruh'un armağanlarının akması için kendisini bir damar gibi ortaya koymuştu. Bunun mucize ya da sihirle bir ilgisi yoktu. Bu, mantıkla açıklanamayacak içgüdüsel bir aşk eylemiydi.

Ama eylemin gerçekleşmesi her ne kadar kendini özgürce ortaya koymasından kaynaklanıyorsa da, Jean Marie'yi iteleyen dürtü başka bir yerden geliyordu. Neden Paulette Duhamel için aracılık edebildiğini ama bunu Sergei Petrov için yapamadığını açıklayamıyordu. Oysa önemli sonuçları olacak sorunlar vardı burada da: Kıtık ve savaş tehlikesi. Petrov mucizeler üzerine şakalar yapmıştı, oysa bunu istiyordu. Yarım somun ekmeğe Moskova'daki Patrik'le birlikte ilahiler söylerdi.

Peki farklı olan neydi? Neden hasta olana duyduğu dürtüyü ötekine duymuyordu? Bu bir Tanrı kararı değildi, cevabı mantık dışıydı; rüzgarda eğilen kamış, kış gelmeden önce ayrılma çağrısı alan yaban kazı gibi.

Bir kez, uzun zaman önce, Kutsal Kolej'de henüz bir öğrenciyken, Nemi Gölü'ne bakan bir villanın bahçesinde Carl Mendelius'la dolaşıyorlardı. Olağanüstü günlerden biriydi, hava ağıstosböceklerinin cıvıltılarıyla doluydu, üzümler bağlarda olgunlaşmıştı, gökyüzü bulutlardan temizlenmişti, am ağaçları bayırda yürüyen kargılı askerlere benziyorlardı. Mendelius onu tuhaf bir öneriyle ürkütmüştü:

«... Bütün sapkınlıklar düzen arzusundan kaynaklanıyor. Hayvanlar gibi titiz olmak istiyoruz. Yaşam bölgemizi misk ve dışkıyla sınırlıyoruz. Arılar gibi ahlak öğretileri kuruyoruz. Ve yarattıklarımızı mühürleriyle onaylayacak tanrılar seçiyoruz... Başa çıkamadığımız şey ise evrenin düzensizliğı, bilinmeyen başlangıcı, görünmeyen sonu ve paramparça olan dinamiğıne belli bir anlam veremediğimiz kozmosun ılgınlığı... Onun korkuları-

mıza ve acılarımıza gösterdiği kayıtsızlığa dayanmıyoruz... Peygamberler bize umut öneriyorlar ama ancak bir insan-tanrı bu çelişkiyi hoş görebilir. Bunun içindir ki İsa'nın gelişi iyileştirici ve kurtarıcı bir olay. O, bizim kendimiz için yaratmamız gereken şey değil. O, gerçekten barışın işareti, çünkü çelişkinin simgesi O. Görevi, kısa ve trajik bir başarısızlık. Rezilce öldü ama işin tuhafı, yeniden yaşıyor. O yalnız dün değil, bugün ve yarın. Zirvedeki insanlar için olduğu kadar en mütevazı insanlar için de hazır...

«Ama bak biz insanlar O'na neler yaptık. O'nun yalın sözlerini safsata haline getirdik. O'nun inançlı ailesinden imparatorluk bürokrasisi kurduk ve bunu haklı gösterdik, çünkü varlığını sürdürüyordu ve kıyamet kopmadıkça da parçalanmazdı. O'nun ilkelerini koruduğunu iddia eden adam, senin ve benim gibi bakir erkeklerle kuşatılmış koca bir sarayda oturuyor. Bu adamlar alınlarının teriyle bir lokma ekmek kazanmamışlardır, hiçbir zaman bir kadının gözyaşlarını dindirmemişlerdir, ya da sabaha dek hasta bir çocuğun başucunda oturmamışlardır...

«Eğer bu adamlar bir gün seni Papa yaparlarsa Jean, kendi sevgin için yüreğinden küçük bir parça ayır kendine. Eğer sen bunu yapmazsan, onlar seni ölmeden önce mumyalanmış bir firavun yapacaklardır.»

Alban tepelerinin yaz manzarası düşler ülkesinin engebelerine dönüştü. Mendelius'un sesi Hostellerie'nin bahçesindeki bülbüllerin şarkıları arasında dağıldı. Kavrayış gücünü aşan gizlerin dağıtıcısı Jean Marie Barette uykuya daldı.

BÖLÜM ON

Dinlenmiş olarak uyandı ama bankacılarla işi olduğu için sıkıntı duydu. Alain'i aramak ve idare heyeti toplantısını iptal ettirmek için telefona uzandı ama sonra bundan vazgeçti. Yeni bir dünyada, bir veba taşıyıcısı gibi karantina altındayken, herhangi bir iletişim bağıını koparması doğru olmazdı.

Yüzyılın bu son on yılında insan soyunun öldürücü mikrobunun gelişimini planlamak açısından, bankerler diğer gruplara göre daha iyi teçhiz edilmişlerdi. Her günün sonunda bilgisayarları olup biteni anlatıyordu ve hiçbir söz sanatı bu ruhsuz ve acı metni değiştiremezdi: Altın yükseliyor, dolar düşüyor, ender bulunan metaller fırlıyor, petrolün, tahılın ve soya fasulyesinin gelecekteki fiyatları damlara tırmanıyor, hak hukuk tahterevalli üzerinde, güven, her hafta panik noktasına doğru eriyip gidiyor...

Jean Marie Barette, Vatikan'ın maliyecileriyle yaptığı uzun oturumları ve onların dalaveralı hesaplarının nasıl karamsar bir tablo çizdiğini anımsadı. Altın satın almışlar ama maden hisselerini satmışlardı, çünkü dediklerine göre borsadan böyle tavsiye edilmişti. Hikayenin aslı, Güney Afrika'daki zenci gerillaların güçlü, iyi eğitilmiş ve iyi silahlanmış olmasıydı. Bir petrol rafinerisini havaya uçurabildiklerine göre madenlerin tünellerini haydi haydi tahrip ederlerdi. Böylece metali satın alır tehlike altındaki hisseleri satardın. Genelgesinin yayınlanmasına karşı çıkan en güçlü iddia, bunun dünya pazarlarında panik yaratacağı ve Vatikan'ın büyük mali kayıplara maruz kalacağı yolunda idi.

Jean Marie bütün toplantılardan vicdanıyla gü-reşerek çıkmıştı çünkü onun dinbilim uzmanları, baş-kaları gibi, ayırım gözetmeden insanların ahlaklılık-ları ve ahlaksızlıkları üzerine spekülasyonlar yapma-ya zorlanmışlardı. Kilise hayatının beğendiği yönle-rinden biri de gizlilikti; eğer bilanço kağıtlarındaki solgun kan lekelerini haklı çıkartabilecek hatta açık-layabilecek bir yolları kalmamışsa. Bu kan lekeleri ister sömürülmüş bir emekten, ister borsada acıma-sızca yapılmış bir pazarlıktan ya da cennete birinci sınıf bir bilet almış reformcu bir alçaktan gelsin.

Babasının, ailesi için biriktirdiği serveti korumak için kurduğu örgüt esaslı bir şirketti. Jean Marie'nin payları özel bir biçimde yönetiliyordu. Kapital doku-nulmadan duruyor, faizi kendisine veriliyordu. Bir köy papazı ve daha sonra da piskopos olarak bu pa-rayı cemaatinin refahıyla ilgili işlere harcıyordu. Pa-pa'yken de hayır işlerine ve kişisel bunalımlara dü-şen insanlara veriyordu. Sosyal reformun ancak iyi finanse edilmiş kuruluşlarca başarılabilceğine ina-nıyordu ama sevecenliğin yerini alacak hiçbir şey yoktu henüz. Şimdi, geçimini sağlamak için kendisi para istemek zorundaydı. Altmış beş yaşındaydı, iş-sizdi ve kendisine aktarılmış olan 'Tanrı sözünü yay-mak için asgari bağımsızlığa ihtiyacı vardı.

Uğraşması gereken dört üye vardı. Her biri bü-yük bir bankanın önemli görevlileriydi. Alain onları uygun bir törenle tanıtmıştı; Barclays'dan Samson, Chase'den Winter, Crédit Lyonnaise'den Lambert, Banco Ambrogiano all' Estero'dan Madam Saracini.

Hepsi saygıdeğer, hepsi uyanıktı. Para, tuhaf evlerde yaşıyordu; iktidar, umulmadık ellerce denet-leniyordu. Üstelik bu kişiler yöneticiliklerinin hesabı-nı vermek için çağırılmışlardı ve hepsi de bir zamanlar Papa olan bir adamın bilançoları ve kâr-zarar hesap-larını ne dereceye kadar inceleyebileceğini merak edi-yorlardı.

Sözcüleri Madam Saracini idi. Uzun boylu, zeytin tenli, kırkına yakın bir kadındı, boynu ve bilekleri dantelli mavi bir elbise giymişti. Üzerindeki tek mü-cevher evlilik yüzüğüyle deniz mavisi taşlı altın bir broştu. Fransızca'yı belli belirsiz canlı bir İtalyan ma-

kamıyla konuşuyordu. Ayrıca espri yeteneği vardı ve bu yeteneğini kullanmaya hazır olduğu açıkça görülüyordu. Safça sordu:

«Bağışlayın ama size nasıl hitap edilmesini istersiniz? Papa Hazretleri olamaz. Kardinalleri ya da Monsenyör mü diyelim? Herhalde Peder Jean olmaz.»

Jean Marie güldü. «Herhangi bir protokolün varlığından şüpheliyim. V. Celestine görevden çekilmeye zorlandı ve ölümünden sonra azizlik mertebesine yükseltildi. Ben henüz ölmediğime göre böyle bir şey olamaz. Kesinlikle Kardinal'den çok daha aşağı seviyedeyim. Monsenyör'ü ise monarşinin gereksiz bir kalıntısı olarak düşünmüşümdür. O halde herhangi bir dini görevi olmayan basit bir kişi olarak yaşadığıma göre neden yalnızca Mösyö olmasın?»

«Kabul etmiyorum Jean.» Alain bu öneriyle altüst olmuştu. «Her şeye karşın...»

«Her şeye karşın, sevgili kardeşim, tenimin içinde yaşamak zorundayım ve kendimi huzur içinde hissetmek isterim... Şimdi madam, paranın sırlarını açıklayacaktınız.»

«Kesinlikle,» dedi Madam Saracini gülümseyerek, «ortada hiçbir sır olmadığını anlamalısınız. Yalnızca bir firmanın kapitalini ve enflasyonun önünde giden geliri koruma sorunu var... Bu demektir ki, aktif ve ihtiyatlı bir yönetime gerek var... Siz buna sahipsiniz çünkü kardeşiniz çok iyi bir banker. Geçen mali yılın sonunda takdir edilen kapital, sekiz milyon İsviçre frangı. Bu kapital göreceğiniz gibi, oldukça dengeli oranlarda pay edilmiştir: Yüzde otuz gerçek mülk, şehirde ya da taşrada; yüzde yirmi firma hakkı; yüzde yirmisi hisse senetleri; yüzde onu sanat yapıtları ve antikalar; geriye kalan yüzde yirmi de altın ve kısa vadeli para... Mantıklı biçimde bir dağılım. Akla yakın bir uyarıyla değiştirilebilir. Eğer herhangi bir yorumunuz varsa elbette ki...»

«Bir sorum var,» dedi Jean Marie nazikçe. «Savaş tehdidi altındayız. Varlıklarımızı nasıl koruyacağız?»

«Mesele ticari belgelerse,» dedi Chase'den olan adam, «hepimizin stratejik bölgelerde üç kat, hatta dört kat korumalı modern depolama ve saklama sistemlerimiz var. Müşterilerimizin belgelerinin kaybol-

masını önlemek için ortak bir bankalar arası şifre planladık. Altını saklamak için güçlü depolar gerekir. Kırılık araziler bunun için emniyetli. Şehirler harabe haline gelecek. Sanat yapıtları ve antikalar da altın gibi, depo sorununu getiriyor. Belki bilmek istersiniz, yıllardır kullanılmayan madenleri satın alıp güvenilir depolar haline getiriyoruz.»

«Oldukça rahatladım,» dedi Jean Marie kuru bir ironiyle. «Hemşerilerimizi savaşın yıkımına ve zehirli gaza karşı korumak için neden benzeri yatırımlar ve dahiyane planlar yapılmadığını merak ediyorum. Ticari belgelerin korunması için neden bu derece hamarat olduğumuzu ama güçsüzlerin kitle halinde kıyımlarına karşı neden kayıtsız kaldığımızı merak ediyorum.»

Bir an şaşkınlık dolu bir sessizlik oldu, sonra Alain Hubert öfkeyle kardeşini cevapladı.

«Ben sana nedenini söyleyeyim kardeşim! Çünkü başkalarından farklı olarak müşterilerimizle yaptığımız anlaşmalara sadık kalırız biz ve sen de onlardan birisin. Başkaları kötü yapabilir — korkunç kötü! — ama bizi iyi yaptığımız için suçlayamazsın. Sanırım benden ve meslektaşlarımdan özür dilemelisin!»

«Haklısın Alain.» Jean Marie bu azarlamaya ciddiyetle karşılık verdi. «Affınızı dilerim. Sizin de madam ve sizin centilmenler... Ama umarım bir açıklama yapmama izin verirsiniz. Dün, burada, kendi memleketimde, savaş çıkar çıkmaz sakatların katledilmesi için planlar bulunduğunu öğrenince sarsıldım, iliklerime kadar sarsıldım... Herhangi birinizin bu işten haberi var mı?»

Crédit Lyonnais'den olan adam sanki diline şap konmuş gibi dudaklarını büzdü.

«İnsan çeşit çeşit söylentiler duyuyor. Bazıları gerçeğe dayanıyor ama gerçek tam olarak anlaşılmış değil. Eğer bir milyon insanı bir atom bombası patlatarak öldürmeyi ve koca bir bölgeyi radyasyonla zehirlemeyi planlıyorsanız, geride kalanları umutsuzluk içinde bırakmak için merhameti yok eden bir biçim çizmeniz gerekir... Genel bir kargaşa halinde sınırları kim belirleyecek? Bu işi, her kim olursa olsun,

bölgeden sorumlu olan kişilere bırakmak zorunda
sınız?»

Barclay'dan olan adam biraz daha kurnazdı.

«Doğrusunu isterseniz efendim, sizin yazılarınız-
da belirttiğiniz kaos senaryosu bizim dünyevi hükü-
metlerimiz tarafından hazırlananın hemen hemen ay-
nı. Fark şu ki, hükümetlerden pratik çözümler sağ-
lamaları istenir ve onların bu konularda moral ver-
mek gibi lüks bir görevleri yoktur. Siz bile bir sınır
hastanesinde kimseye moral veremezsiniz. Yaralıları
arasında dolaşan operatör, yaşam ve ölüm hakkında
son sözü söyleyecek biricik kişidir. 'Bunu ameliyat
edin, yaşayacak! Listedeki ikinci kişi belki yaşar. Şu-
na bir sigara verin ve morfin yapın, ölecek!'... Şimdi,
böyle bir yargının ağır baskısı altında olmadıkça efen-
dim, derim ki, acil bir durumda hiçbir hükmümüz
yoktur.»

Jean Marie bu iddiaları çürütmeye zaman bula-
madan önce Madam Saracini imdadına yetiştirdi. Tatlı
bir esprile:

«Görüyorsunuz aziz Mösyö Barette,» dedi. «Şu ana
kadar son derece güvenlik içinde bir hayat sürdürdünüz.
Anlamalısınız ki Tanrı toprak yaratmaktan milyon-
larca yıl önce vazgeçti. O yüzden eğer bir parça em-
lakınız varsa ona yapışın. Petrol, arta kalan son fo-
sillerden geliyor. Hissenizi almak için savaşmak zo-
runda kalacaksınız. Rembrand öldü, Gauguin de öy-
le. Artık onların tabloları yapılmıyor. Ama insanlar...
pöh! Onlardan milyonlarca var. Küçük bir soykırımı
için uygunuz; eğer öldürmekte biraz aşırı gidersek bi-
le çok geçmeden yeniden üreyebiliriz. Sığınaklarımız-
daki sperm bankalarından biraz destek alarak...»

Öyle komik bir tablo çizmişti ki gülmekten ken-
dilerini alamadılar. Sonra, gerginlik biraz yumuşayın-
ca, idare heyetinin raporunu ileri doğru itti kadın.
Bunun gösterdiğine göre, Jean Marie, geliriyle prens-
ler gibi yaşayabilirdi. Onlara nezaketleri için teşekkür
etti, davranışları için özür diledi, yalnızca kişisel
ihtiyaçları kadar para çekeceğini ve Yargı Günü'ne
kadar servetini idare heyetine teslim etmiş olduğunu
söyledi.

Barclays, Crédit Lyonnais ve Chase'den gelen a-

damlar izin isteyip ayrıldılar. Madam Saracini geride kaldı. Alain onu Odette, Jean Marie ve kendisiyle birlikte öğle yemeği yemeğe davet etmişti. Odette'i beklerlerken Alain şeri ikram edip onları başbaşa bıraktı, Londra'dan gelen bir telefona cevap vermeye gitti. Madam Saracini bardağını şerefe kaldırıp azarlarcasına:

«Bize karşı gerçekten hoşgörüsüzdünüz. Neden?» diye sordu.

«Bilmiyorum. Ansızın çatlak bir ekranın üzerinde iki imaj gördüm: Yeraltı mağaralarında vızıldayan bilgisayarlar, ve yukarıda, bir dondurmacı dükkânının önünde yanan çocuk vücutları.»

«Meslektaşlarım sizi affetmeyecek. Onların kendilerini suçlu hissetmelerine neden oldunuz.»

«Siz affedecek misiniz?»

«Sizinle aynı fikirdeyim,» dedi Madam Saracini, «ama cepheden taarruza geçemem. Onların önce gülmelerini sonra da duygularını görmenizi sağladım; erkeklikleri tehdit altında olmadığı zaman.»

«Aldığım bilgi doğru mu yanlış mı?»

«Sakatların yok edilmesi konusu mu? Elbette doğru, ama bunu asla kanıtlayamayacaksınız. Çünkü tuhaf bir bilinçaltı olayıyla, bütün Avrupa katliamlara razı. Her şey dayanılmaz bir hal alınca, kendimiz ve sevdiklerimiz için bir çıkış kapısı istiyoruz.»

«Çocuklarınız var mı madam?»

«Hayır.»

«Ya kocanız?»

«Evlenmemizden bir yıl sonra öldü.»

«Bağışlayın, deşmek istememiştim.»

«Canınızı sıkmayın. Bu soruyu soracak denli ilgilendiğiniz için memnunum. Doğrusunu isterseniz, sanırım babamı tanıyorsunuz.»

«Öyle mi?»

«Adı Vittorio Malavolti. Banka dolandırmaktan yirmi yıl hapse mahkum oldu. Hatırladığım kadarıyla, Vatikan'la önemli anlaşmalar yaptı... Ve size epey pahalıya mal oldu!...»

«Hatırlıyorum. Umarım bu acıyı unutabilmişsinizdir.»

«Lütfen! Nazik davranmanıza gerek yok. Unut-

mak istemiyorum. Babamı severim. Mali bir dehadır o, ve hâlâ koruduğu pek çok adam tarafından dolandırıldı. Onunla birlikte çalıştım. Bankacılık üzerine ne biliyorsam 'ondan öğrendim. Beni aklanmış parayla temize çıkardı. Chiasso'da bir kümes halindeyken Banco Ambrogiano all' Estero'yu satın aldım. O rayı temizledim, hale yola koydum, güçlü ortaklıklar kurdum. Her yıl babamın kişisel borçlarının yüzde beşini ödüyorum. Böylece dışarı çıktığı zaman — eğer çıkarsa — sokaklarda insan gibi dolaşabilecek... Aklıma gelmişken, kardeşinize hükmetmeye çalışmayın. İşe başlamama o yardım etti. Beni, bu idare heyetindeki gibi görevlere getirdi. Eğer kimi zaman aptal gibi görünüyorsa, bu, yanlış kadınla evlendiği içindir. Papa olun ya da olmayın, sizi bu sabah hak ettiğiniz için susturdu. Bunu takdir etmek gerek.»

Jean Marie kadının hiddetiyle ürktü. Madam Saracini'nin eli titriyordu, bardağındaki içkinin bir kısmı dökülmüştü. Jean Marie, silmesi için göğüs cebindeki mendili çıkarıp verdi. Nazikçe sordu: «Neden bana bu kadar çok kızılıyorsunuz?»

«Çünkü ne denli önemli olduğunuzu bilmiyorsunuz: özellikle şimdi, görevinizden uzaktayken. Gazetelerde çıkan şu makaleler sizi halka sevdirdi. Sizinle aynı fikirde olmayanlar bile size saygı duyuyor ve değer veriyor... Barclay'ın adamı Samson, yazınızı sabahleyin yüzünüze karşı tekrarladı... Ve inanın bana o adam ekonomi sayfalarından başkasını hemen hiç okumaz!... Demek istediğim, hoş olmayan bir iş yaptığınız zaman pek çok kişiyi düş kırıklığına uğrattılıyorsunuz.»

«Bunu aklımda tutacağım,» dedi Jean Marie ve sırtarak ekledi: «Uzun zamandır azarlanmamıştım.»

Madam Saracini çocuk gibi kızardı ve acemice özür diledi. «İğneleyici bir dilim var ve biraz da patronsu bir eğilimim.»

«Gerçekten mi?»

«Uzun zaman önce, on dördüncü yüzyılda, hem benim hem de kocamın ailesi Benincasa ve Saint Catherine'in dostlarıydılar. Saint Catherine'yi adaşınız XVII. Gregory'yi Avignon'dan geri getirmek için yaptığı girişimlerde desteklediler... Bu, uzun zaman ön-

ceydi ama biz Siesene'ler geçmişimiz üzerine titreriz. Bazan de bu konuda gizemli davranırız.» Bardağını koydu, çantasını karıştırıp bir not defteri çıkardı. «Bana adresinizi ve telefon numaranızı verin. Sizinle tekrar konuşmak istiyorum.»

«Özel bir konu hakkında mı?»

«Ölümsüz ruhum yeterince önemli olabilir mi?»

«Kesinlikle.» Jean Marie gülümseyerek yenilgiyi kabullendi ve kadına istediği bilgileri verdi.

Ve böylece konuşmaları sona ermişti. Alain, Odette ile içeri girdi, Jean Marie'ye gizliden göz kırptı ve restorana kadar Odette'nin gevezeliklerini dinleme işini ona yükledi. Yemek huzursuz geçti. Konuşmaya Odette hakimdi. Alain onun züppeliklerini güçsüzce protesto etti. Madam Saracini kahve içmeden ayrıldı. Odette burnunu kıvrıp kibirle konuştu:

«Olağanüstü kadın! Son derece çekici; İtalyan uslubunda. Kocasını öldüğünden beri ne işler karıştırdığını merak ediyor insan.»

«Bu senin üstüne vazife değil,» dedi Alain. «Bir süre için aile gibi davranalım. Bu noktada ne yapmayı planlıyorsun Jean? Eğer Fransa'da kalmayı düşünürsen bazı şeylere ihtiyacın olacak: Bir daire, bir hizmetçi...»

«Bunun için çok erken. Hâlâ tanınan biriyim ve açıkçası eski dostlar için can sıkıcı biriyim. Bir süre uzaklaşmak en iyisi.»

«Ayrıca bir süre de sessiz durmalısın,» dedi Alain karamsarca. «Bir zamanlar basamakların tepesinden bildiriler gönderiyordun ama artık bunu yapamazsın. Toplantıda söylediklerin akşama kadar şehrin dört bir yanına yayılacak. Bunun için sana karşı koydum. Yıkıcı konuşmalara ortaklık etmeye gücün yetmez... Bu sandığından çok daha tehlikeli.»

Odette, her zaman olduğu gibi kendinden emin ve bilgiççe söze karıştı.

«Alain haklı! Evvelsi gece Savunma Bakanıyla konuşuyordum. Çok çekici bir adam. Oysa karısı huysuzun biri. Şu anda ihtiyacımız olan şeyin tartışmak değil ama silahlı kuvvetler hazırlıklarını sürdürürken ciddi bir diplomasi ve sessiz anlaşmalar yapmak olduğunu söyledi.»

«Hepimizin anlaması gereken bir şey var,» dedi Jean Marie Barette ciddiyetle. «Ben, Tanrı sözünü vaaz etmek, kurtuluşun güzel haberlerini anlatmak için rahip oldum. Bu, sağduyulu, ihtiyatlı ve hatta nazik olabileceğim bir konu değil. Ve ben, size de, bütün dünyaya vaaz ettiğim mesajı vermek zorundayım. İyi ve kötü arasındaki savaş çoktan başladı; ama kötüler zeki adam maskesi takınıp istatistiklerle cinayeti haklı çıkarırken, iyi insanlar aptala benziyor!»

«Bizim Kardinal böyle söylemiyor.» Odette her zaman olduğu gibi tartışmaya hazırdı. «Geçen pazar televizyonda vaaz verdi. Bu işlerin bir öncelikler sorununu olduğunu söyledi. Bizler Tanrı'ya hizmet etmek için yasalara uyarız. Doğruluk yolunda yanlışlık da yapsak Tanrı bunu anlar.»

«Eminim anlar hayatım,» dedi Jean Marie. «Ve eminim Kardinal'in bu derece yumuşak olması için kendince nedenleri vardır. Ama bu yeterli değil! Yarısı bile yeterli değil!»

«Gitmeliyiz,» dedi Alain diplomatça. «Maliye Bakanlığıyla iki buçukta randevum var. Savunma tahvilinin en iyi nasıl çıkartılabileceği üzerine tavsiyelerimizi istiyor.»

Basit ve özel zevklerine ayrılmış bir öğle sonrası vaad etmişti kendine, **quais** boyunca kitaplara bakmak, Place du Tertre'de ressamlar arasında gezinmek. Uzun süredir buradan, yuvasından uzaktaydı. Ailesiyle geçinmek zor bile olsa, doğduğu bu yerde huzur bulabilirdi.

Kitap avcılığı boşa çıkmadı. Verlaine'in **Fêtes galantes**'inin birinci baskısını buldu. Kapağın içinde yazarın kendi el yazısıyla yazdığı bir dörtlük vardı. Verlaine, Jean Marie'nin zihnini sık sık kurcalardı: Melek şarkıları yazan ve Rimbaud ile cehennem hayatı yaşayan talihsiz bir sarhoş, ve eğer dünyada adalet denen şey olsaydı, Ulu Tanrı'nın ayakları dibinde mutluluk ilahileri söyleyebilecek biri.

Place du Tertre'nin başlangıçta insanı düş kırıklığına uğratan bir hali vardı. Ressamlar karınlarını doyurmak, turistler de memleketlerine Paris'ten bir

parça götürmek zorunda olduklarından, tuvaler son derece zevksizdi. Ama Place'nin en az ilgi çeken bir köşesinde ilginç bir şeye rastladı. Yirmisinden fazla olmayan, süveter ve jean giymiş yamru yumru cücmesi bir kız, elmas bir kalemle cam bir levha üzerine şekiller çiziyordu. Yanındaki masada çalışmalarından örnekler vardı: Bir kadeh, bir ayna ve bir punç kasesi. Jean Marie incelemek için kadehi eline aldı. Kız onu kabaca uyardı:

«Eğer düşürürseniz ödersiniz!»

«Dikkat edeceğim. Çok güzel. Neyi temsil ediyor?»

Kız alay edilmekten korkmuş gibi bir an tereddüt etti, sonra açıkladı: «Ona evren kadehi adını verdim. Kadehin yuvarlaklığı yetkinliğe işaret. Alt kısmı deniz, dalgalar ve balıklar. Üst kısmı toprak, buğday ve üzüm. Evrenin bir tür temsil edilişi...»

«Evrendeki insanlar nerede?»

«Onlar kadehten içiyorlar.»

Bu yakıştıрма Jean Marie'nin hoşuna gitti ve kızın bunu ne derece geliştirip süsleyeceğini merak etti. Yeniden sordu: «Şekilde Tanrı da var mı?»

Kuşkulu, ani bir bakış fırlattı kız. «Bu önemli mi?»

«En azından ilgi çekici.»

«Hristiyan mısınız?»

Jean Marie güldü. «Öyle görünmüyorsam da evet.»

«Öyleyse balğın, üzümün ve buğdayın İsa ve Eucharist sembolleri olduğunu biliyorsunuzdur.»

«Fiyatı ne kadar?»

«Altı yüz frank.» Sonra savunurcasına ekledi.

«Epey el emeği var.»

«Farkındayım. Alıyorum bunu. Şöyle güzelce paketleyebilir misiniz?»

«Tabii. Pek zarif bir paket olmasa da sağlam olur.»

Elindeki işi bıraktı ve kadehi plastik topaklarla dolu lekeli bir mukavva kutuya yerleştirmeye koyuldu.

Jean Marie kızı izlerken onun ne denli zayıf olduğuna ve en küçük bir çabada bile alnından nasıl ter fışkırdığına dikkat etti. Sırça yapıtı tutarken elleri titriyordu. Parayı çıkartırken,

«Ben duygusal bir koleksiyoncuyum.» dedi Jean Marie. «Sanatçılarla kutlamalar yapmayı severim.

Bir içki içip sandviç yemek için bana katılır mıydınız?»

Kız yeniden gözünün ucuyla kuşkulu bir bakış attı ve kısaca, «Teşekkürler ama iyi para verdiniz,» dedi. «Bana ayrıca ikramda bulunmak zorunda değilsiniz.»

«Bunu kendim için rica ediyorum,» dedi Jean Marie Barette «Zor bir sabah ve sinirli bir öğle yemeği geçirdim. Biriyle konuşmak hoşuma gidecek. Hem: café iki adım ötede.»

«Peki, kabul.»

Paketi Jean Marie'nin eline tutuşturdu, yakındaki bir ressamdan masasına göz kulak olmasını istedi sonra Jean Marie ile Place'nin köşesindeki café'ye yürüdü. Sekerek tuhaf bir biçimde yürüyor, bedeni her adımda bir yarım çember halini alıyordu. Omurgası belirgin bir biçimde çıkıntılıydı ve peri gibi güzel başı, sarhoş bir heykeltraş tarafından yerleştirilmiş gibi çarpık duruyordu.

Kahve, kanyak, jambon ve lop yumurta istedi. Jean Marie bir bardak Vichy suyuyla oynayıp konuşmayı canlı tutmaya çalışırken, kız kıtlıktan çıkmış gibi yiyordu.

«Talihime bir başka parça daha düştü bugün öğleden sonra: Verlaine'in *Fêtes galantes*'ının birinci baskılarından biri.»

«Kitap da mı topluyorsunuz?»

«Güzel şeyleri severim ama bunları başkalarına hediye etmek için aldım. Sizin kadeh, doku sertleşmesinden hasta bir hanıma gidecek. Versailles yakınlarında oturuyor. Kadehin sembolize ettiği şeyleri yazarak açıklayacağım.»

«Sizi bu dertten kurtarabilirim. Daktiloyla ufak bir şey yazmıştım. Gitmeden önce onu size veririm... Bana Tanrı'yla ilgili soru sormanız tuhaf.»

«Neden tuhaf?»

«Çok kişi bu konuyu sıkıcı bulur.»

«Ya siz?»

«Ben uzun zamandan beri sıkılmaya son verdim. Bir hilkat garibesi olduğumu kabul ediyorum. Bunu kabul edince, benim için de başkaları için de hayat daha kolaylaşıyor. Yine de bazen güç. Burada Place'

de her türlü insanla karşılaşacaksınız. Sakat kadınlarla yatmak isteyen bazı tuhaf kişiler var. Bu yüzden size karşı biraz sert davrandım. Bu tuhaf kişilerin kimileri sizden bile yaşlı.»

Jean Marie başını geriye atıp gözlerinden yaşlar boşanıncaya dek güldü. Sonunda birkaç laf etmeyi başardı. «Aziz Tanrı'm! Demek bunları duymak için Fransa'ya dönmek zorundaymışım.»

«Lütfen, benimle eğlenmeyin. Hayat burada çok güç olabiliyor inanın bana.»

«Size inanıyorum.» Jean Marie yavaşça kendini toparladı. «Şimdi bana isminizi bağışlar mısınız?»

«Parçanın üzerinde yazılı. Judith.»

«Judith ne?»

«Hepsi bu. Grupta yalnızca ilk isimlerimizi kullanırız biz.»

«Grup mu? Rahibe filan olduğunuzu mu söylemek istiyorsunuz?»

«Pek öyle değil. Biz yaklaşık bir düzine kadın birlikte yaşıyoruz. Hepimiz şu veya bu şekilde sakatız. Hepsi fiziksel değil. Kazançlarımızı paylaşıyoruz. Birbirimize bakıyoruz. Ayrıca başı dertte olan kızlar için bir çeşit sığınağız. İlkel görünüyor; öyle de. Ama çok tatmin edici ve bizi ilk Hristiyan ideale yaklaştırdığını hissediyoruz. Evren kadehine ödediğiniz paradan sonra bu gece yemek duasında anımsanmayı hak ettiniz! İsminiz nedir? Yapıtlarımı alan kişilerin listesini çıkarmayı severim.»

«Jean Marie Barette.»

«Önemli biri misiniz?»

«Beni yalnızca yemek duasında anımsayın yeter,» dedi Jean Marie. «Ama bana bir şey söyleyin. Şu... şu sizin grup işi nasıl başladı?»

«Biraz tuhaf. Hatırlarsanız birkaç ay önce Papa görevden çekildi ve yenisi seçildi. Normalde bunun pek öyle bir anlamı yoktu. Şimdiye kadar bir kasaba papazından daha yüksek dereceli biriyle karşılaşmadım. Ama bu olay benim için çok kötü oldu. Hiçbir şey yolunda gidiyor görünmüyordu. Bu olayla benim yaşantım arasında bir bağ var gibiydi. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?»

«Çok iyi anlıyorum,» dedi Jean Marie duyarlılıkla.

«Bir süre sonra stüdyomda çalışıyordum. Yolun aşağısında küçük bir çatı katım vardı. Kimi ressam-lar için modellik yapan tanıdığım bir kız sendeleye-rek içeri girdi. Sarhoştı, tecavüz edilip dövülmüştü ve kapıcı dışarı atmıştı. Onu ayıltım, yaralarını sar-dırmak için kliniğe götürdüm, sonra tekrar daireme getirdim. O gece tuhaflaştı kız — nasıl söyleyeyim — yabancılaşmış ve düşmanca bir tutum takınmıştı. Ya-nında bulunmaktan korkuyor ama yine de onu terk etmeye cesaret edemiyordum. Böylece, salt ilgisini bir şeylere çekmiş olmak için elbise askısından kü-çük bebekler oymaya başladım. Tam üç tane yaptım. Sonra oturup onlara giysiler hazırladık. Sanki ben anneydim, o da bir çocuktı. O gece elimi tutarak, ya-tağımda huzur içinde uyudu. Ertesi sabah günü bir-likte geçirmeleri için iki arkadaş buldum ona ve bu durum kız normal hale dönünceye kadar sürdü. O zaman küçük bir grubumuz olmuştu ve bunu da-ğıtmak yazık olacaktı. Bir aile gibi olursak para bi-riktirip daha rahat yaşayabileceğimize karar verdik. Dini yönüne gelince, bu kendiliğinden oluştu. Kızlar-dan biri Hindistan'da bulunmuş ve düşüncede yoğun-laşma tekniklerini öğrenmişti. Ben bir manastırda bü-yümüştüm ve ailenin dini işleriyle uğraşmak fikri ho-şuma gidiyordu. Sonra, kızlardan biri, lokantada ta-nıştığı bir işçi rahibi eve getirdi. Adam bizimle konu-ştu, ödünç kitaplar verdi. Ayrıca geceleri rahatsız edi-lecek olursak kendisine telefon edebilecektik; iş ye-rindeki birkaç arkadaşıyla yardıma gelecekti. Emin olun, büyük bir yardımdı bu! Neyse, bir süre sonra, bize uyan bir yaşam modeli kurmayı başardık. Pek azımız bakireydik. Hiçbirimiz, bir erkekle uzun süre-li bir ilişki kurmaya hazır olduğumuzdan emin değı-liz. Bazılarımız evlenebilirler. Ama hepimiz inanmış kişileriz ve Kutsal Kitapla yaşamaya çalışıyoruz... İş-te şimdi bu noktadayız. Eminim sizin için pek bir şey ifade etmiyor bu, ama bizim için huzur verici bir şey...»

«Sizinle karşılaştığım için çok mutluyum,» dedi Jean Marie Barette. «Ve sizin evren kadehini almış olmaktan gurur duyuyorum. Bir armağan versem ka-bul eder misiniz?»

«Ne tür bir armağan?» Eski kuşkulu bakışları geri gelmişti.

Jean Marie onun korkusunu dağıtmak için çabuk davrandı. «Bugün bulduğum Verlaine. İçinde, belki de sizin için yazılmış olan bir dize var. Şairin kendi el yazısı.» Küçük cildi cebinden çıkardı ve kapağın içine yapıştırılmış olan dörtlüğü okudu... «**Votre âme est un paysage choisi...**» Son derece alçakgönüllülükle sordu: «Kabul edecek misiniz, lütfen?»

«Eğer bunu bana ithaf ederseniz.»

«Ne tür bir ithaf.»

«Ah, alışılmış biçimde. El yazısıyla birkaç söz.»

Jean Marie bir an düşündü, sonra yazdı:

BANA EVRENİ BİR ŞARAP KADEHİNDE GÖSTEREN JUDITH'E

*Jean Marie Barette
eski Papa Gregory XVII*

Kız inanmaz bakışlarla, şaşkın bir halde yazıya baktı. Gözlerini kaldırıp Jean Marie'nin gülümseyen yüzünden onun alay edip etmediğini anlamaya çalıştı. Ürkekçe:

«Anlamıyorum... ben...» diye kekeledi.

«Ben de anlamıyorum,» dedi Jean Marie Barette. «Ama sanıyorum bana inanç konusunda bir ders verdiniz.»

«Ne demek istediğinizi bilmiyorum,» dedi küçük, çarpık kız.

«Demek istiyorum ki, benim Vatikan tepelerinden dünyaya anlatmaya çalıştığım şeyi siz Paris'in bir çatı katında başardınız. Bakın açıklayayım...»

Ve uzun öyküsünü anlatıp bitirdiğinde kız elini uzatıp Jean Marie'nin eli üzerine koydu. Haşarı bir çocuk gibi şöyle dedi:

«Umarım bunu sizin bana açıkladığınız biçimde kızlara anlatabilirim. Eğer başarabilirsem yararı olacak. Sık sık umutsuzluğa düşüyorlar, çünkü bizim ailemiz amaçsız ve organizasyonsuz görünüyor. Hep zemindeki kayaya çarpmamak için iyi olan bir tek şey bulunduğunu söylemişimdir. Gidecek tek yer yu-

karısı!» Gülümsemesi kayboldu ve kederle ekledi: «Siz şimdi diptesiniz, bunu bilirsiniz. Akşam yemeğine eve gelmeye ne dersiniz?»

«Teşekkür ederim ama olmaz.» Kızı düş kırıklığına uğratmamaya dikkat etti. «Görüyorsun sevgili Judith, senin bana ihtiyacın yok. Yürekleriniz size benim yapabileceğimden daha iyisini öğretmiş. İsa çoktan sizin aranızda.»

Akşam trafiği öldürücüydü ama Jean Marie Hostellerie'ye sükunetin beyaz bulutuyla uçarak döndü. Bugün tesadüfen, ruhun, üstün insanların planlarını önceden nasıl ele geçirdiğini görmüştü. Bu sakatlanmış ve tehdit edilmiş küçük bir grup kadın kendilerini bir aile haline getirmişlerdi. Ne bir patent, ne bir belge istemişlerdi. Paylaşacak sevgileri vardı ve onu paylaşmışlardı. Düşünmeye ihtiyaç duymuş, düşünmüşlerdi. Dua etmek için içlerinde dürtü duymuş, dua etmişlerdi. Kendilerine işçilerin barında öğretmen bulmuşlardı. Sıkıntı içindeki kızlar onlara gelmişlerdi çünkü yürek ateşinin sıcaklığını hissetmişlerdi.

Grup kalıcı olmayabilirdi. Sürmesi için hiçbir garantisi yoktu. Ona yasal bir hüviyet verecek hiçbir kuruluş yoktu. Ama ne fark ederdi? Akşamın inmesiyle yakılan, şafakla birlikte söndürülen, çölde yakılmış bir kamp ateşi gibiydi o. Ve sürdükçe de, insanı düşlerinde yoklayan Tanrı'ya insanın konuk oluşunun bir kanıtıydı. Bir kez daha Carl Mendelius'un sözleri kulaklarında çınladı:

«... Tanrı'nın Krallığı insanın yaşayabileceği bir yerdir. İnsanın var oluşunun yalnızca dayanılabilir değil, aynı zamanda sevinçle dolu olduğunu belirten bir durumdan başka ne ifade edebilir. Çünkü o, sonsuzluğa dek açıktır...»

Evreni bir şarap bardağına işleyen ve Paris'in çatı katında yaralı kadınlardan bir aile kuran küçük, çarpık bir kız daha iyi nasıl ifade edilebilirdi?

Hostellerie'ye vardığında ilk işi Tübingen'e telefon etmek oldu. Lotte hastanedeydi ama Johann evdeydi. İyi haberleri vardı.

«Babamın durumu düzgün. Enfeksiyon kontrol altında... Görüp görmeyeceğinden hâlâ emin değiliz ama hiç değilse yaşayacağını biliyoruz. Ah, bir başka haber daha! Vadi bizim oldu. Anlaşmalar bugün imzalandı. Önümüzdeki hafta mimarlarla ve mühendislerle konuşmaya gidiyorum. Bu arada askerlik görevim tecil edildi. Senin işlerin nasıl Jean Amca?»

«İyi, çok iyi! Babana bir haber iletir misin? Paşa paşa yazıver.»

«Devam et.»

«Şöyle söyle: 'Bugün bana yeniden işaret verildi. Bu, bana evreni bir şarap bardağında gösteren bir kadından geldi.' Tekrar et lütfen.»

«Bugün sana yeniden işaret verildi. Bu, sana evreni bir şarap bardağında gösteren bir kadından geldi.»

«Benden gelmiş olduğunu belirten herhangi bir mesaj alırsan, parola bu olmalı.»

«Anlaşıldı! Ne yapacaksın şimdi Jean Amca?»

«Bilmiyorum ama acele etmeliyim. Sana söylediğimi hatırla. Elinden geldiğince çabuk aileni Tübingen'den götür. Hepinize sevgiler!»

«Bizden de sana. Paris'te hava nasıl?»

«Tehdit edici.»

«Burada da aynı. Bizim kulübü önerdiğin gibi dağıttık.»

«Aletleri de attınız mı?»

«Evet.»

«Güzel. Fırsat buldukça sizinle temas kuracağım. Profesör Meissner'e kibarca hatırlat beni. **Auf wiedersehen.**»

Telefonu ancak kapatmıştı ki Pierre Duhamel yeni pasaportu ve üzerinde J. M. Grégoire, **pasteur en retraite** yazılı yeni kimlik kartını vermek için geldi. Jean Marie'ye bunların nasıl kullanılacağını açıkladı.

«Her şey emin çünkü bir zamanlar Gregory adını taşıyordun. Sen bir din görevlisisin. Emekli aylığı bağlanıp görevden ayrıldın. Belgelerdeki numaralar hükümet ajanları için kullanılan özel kategoriye ait se-

riden. O yüzden hiçbir Fransız memuru soru sormayacaktır. Yabancı elçilikler sağığı nedeniyle yolculuk eden emekli bir rahibe vize vermek için pek fazla sorun çıkarmazlar... Bununla birlikte belgeleri kaybetmemeye ve başını derde sokmamaya çalış. Bu benim için can sıkıcı olabilir... Sırası gelmişken sevgili Monsenyör, bu sabah bankerlerle birlikteyken çenen fazla düştü. Bürolarına döner dönmez telefonlar harıl harıl çalıştı. Bir kez daha tehlikeli atsineğı ilan edildin.»

«Ve sen Pierre, sen de aynı fikirde misin?»

Duhamel soruya karşılık vermedi. Yalnızca:

«Karım teşekkürlerini ilettili,» dedi. «Yeniden düzeldi ve eskisinden çok daha iyi. İşin tuhafı, o zaman, görüldüğü kadarıyla kendinde olmamasına rağmen senin ziyaretini hatırlıyor ve yaptıklarını canlı bir biçimde anlatıyor: 'Hayatı okşar gibi.' Başka koşullar altında sana karşı son derece kıskançlık duyabiliyordim.»

«Sevimli bir şey. Nereden buldun.»

Jean Marie bu ufak iğneleyişe aldırmadı. «Sizin için küçük bir hediye aldım.»

«Hiç gerek yoktu.» Duhamel etkilenmişti. «Sana zaten borçluyuz.»

Jean Marie karton kutuyu uzattı, gülümseyerek özür diledi. «Bir hediye gibi paketlemeye olanak bulamadım. İstersen açabilirsin.»

Duhamel ipi kopardı, kutuyu açtı ve kadehi çıkardı. Bir uzman hassasiyetiyle inceledi.

Jean Marie, Place du Tertre'de Judith'le karşılaşmasının öyküsünü anlattı. Kadehin sembolize ettiği şeyleri açıklayan kağıdı verdi ve kadınların küçük grubundan söz etti.

Pierre Duhamel sessizce dinledi ve kısa bir yorumda bulundu: «Beni değiştirmek için oldukça sıkı çalışıyorsun.»

«Tam tersi,» dedi Jean Marie ciddi şekilde. «Ben tanıklık etmek, inanç, umut ve sevginin armağanlarını iletme için çağrıldım. Bunlarla ne yapacağın ise senin sorunun...» Sesinin tonu yalvarır ve umutsuzca ikna etmeye çalışır bir hava aldı. «Pierre, dostum, bana yardım ettin. Sana yardımcı olmak istiyoy-

rum. Karının hayatın okşayışı diye adlandırdığı şey son derece gerçek. Bunu bugün, kadınlığın karikatürünü andıran kız elini elime koyup beni kendi dünyasına çağırdığı zaman hissettim. Şu senin stoik cesaretin öyle... öyle anlamsız ve umutsuzcasına acıklı ki!»

«Ben acıklı bir işteyim,» dedi Pierre Duhamel ayla. «Ben bir cenaze töreni yöneticisiyim, uygarlığın cenaze törenlerini hazırlayan biri. Bu, birtakım ilginç davranışlar gerektiriyor. Aklıma gelmişken... Yarın, Jean Marie Barette adında birini birinci derecede göz hapsinde tutmak için bir belge imzalamam istenecek.»

«Ne sebeple?»

«Hükümet aleyhtarı ajitatör olarak.»

«Ve sen bunu imzalayacaksın?»

«Elbette. Ama senin işlerini halletmen için birkaç saatliğine askıya aldım.»

«Yarın sabah buradan ayrılıyorum.»

«Gitmeden önce,» — Duhamel bir parça kağıt uzattı — «bu numarayı ara. Petrov seninle konuşmak istiyor.»

«Ne hakkında?»

«Ekmek, politika ve kendisine ait birtakım fantaziler.»

«Roma'da karşılaştığımız zaman onu sevmiştim. Ona hâlâ güvenebilir miyim?»

«Bana güvenebileceğin kadar değil. Ama onu daha sevimli bulacaksın.» Duhamel ilk kez rahatlamıştı. Evren kadehini eline aldı ve üzerindeki bütün işlemleri inceleyerek çevirdi durdu. Sonunda: «İkimiz de bununla içki içeceğiz,» dedi. «Paulette ve ben. Seni ve Place du Tertre'deki bossue'yi düşüneceğiz... Kim bilir? Belki de inançsızlığımızı yenecek kadar iyi bir meydandır... Ama anlamalısın, kötü bir zamanda; kara savaşçıların günü. Eğer ellerine düşecek olursan sana hiçbir şekilde yardım edemem.»

«Sizin Başkan bütün bunlar için ne düşünüyor?»

«Bizim Başkan mı? Tanrı aşkına! Diğer bütün başkanların, başbakanın, parti liderlerinin aynı. Bayrağı sırtına, parti manifestosunu da göğsüne dövmes yaptırmış gidiyor. Eğer ona neden savaşmamız gerektiğini sorarsan, sana savaşın belli aralıklarla or-

taya çıkan bir olgu olduğunu söyleyecektir, ya da yurmurtaları kırmadan omlet yapılamayacağını veya — Tanrı cehennemde yaksın onu — savaşın orgazmın bir arketipi olduğunu: Acı çekme, kendinden geçme ve sonunda uzun, uzun bir rahatlama. Sık sık kendimden önce neden onu öldürmediğimi düşünmüşümdür...»

«Öyleyse neden hâlâ bu işte duruyorsun?»

«Çünkü, eğer ben olmasam sana pasaportu kim temin edecek, ve tımarhanede neler olup bittiğini kim anlatacak? Şimdi gitmeliyim. Sen de yarın öğleden önce gitmeye bak.»

Jean Marie Barette uzanıp Duhamel'in geniş omuzlarına sıkı sıkıya yapıştı. «Hiç değilse dostum, teşekkür etmek için bana zaman ver.»

«Bana teşekkür etme,» dedi Pierre Duhamel. «Yalnızca benim için dua et. Bu işi daha ne kadar kaldırmabileceğimden emin değilim!»

Duhamel gidince, Sergei Petrov'un numarasını çevirdi Jean Marie. Bir kadın sesi Fransızca olarak cevap verdi. Bir dakika sonra Petrov telefondaydı.

«Kiminle görüşüyorsunuz?»

«Duhamel seni aramam için haber verdi.»

«Ah, evet. Bu kadar çabuk davrandığın için teşekkür ederim. Buluşup konuşmamız gerek. Ortak çıkarlarımız var.»

«Olabileceğine inanıyorum. Nerede bulaşmamızı önerirsin? Gözleniyor olabilirim. Bu seni rahatsız eder mi?»

«Pek fazla değil.» Haberler onu rahatsız etmiş görünmüyordu. «Bir düşüneyim! Yarın on birde. Sana uyarmı?»

«Evet.»

«Öyleyse Hotel Meurice'de buluşalım, elli sekiz numaralı odada. Doğru yukarı çık. Seni bekliyor olacağım.»

«Oldu. Yarına kadar hoşça kal.»

Ama yarının geri kalan kısmı ve ondan sonraki hütün günler için hâlâ koca bir soru işareti vardı. Gözaltı başlamadan önce Jean Marie kendine bir delik bulmalıydı; güvenle uyuyabileceği ve haberleşebileceği bir yer. Alain yardım edebilirdi ama bu iliş-

ki zaten rahatsız ediciydi. Üstelik Odette pek çenesini tutabilen biri değildi. Telefon çaldığında bu konuda kafa yoruyordu. Arayan Madam Saracini idi. Neşeli ve aceleliydi.

«Sizinle tekrar konuşmak istediğimi söylemiştim. Ne zaman ve nerede buluşabiliriz?»

Jean Marie bir an duraladı sonra, «Güvenilir bir kaynaktan aldığım bir habere göre, yarından başlayarak hükümet aleyhtarı bir ajitatör olarak, birinci derecede gözaltında tutulacağım,» dedi.

«Bu bir çılgınlık!»

«Yine de gerçek böyle. Bu yüzden kalabileceğim emniyetli bir yere ihtiyacım var. Bana yardım edebilir misiniz?»

Cevap, bir saniye bile gecikmeden geldi. «Elbette! Ne zaman hazır olabilirsiniz?»

«On dakika içinde.»

«Size gelmek kırk beş dakikamı alır. Çantanızı toplayın, hesabı ödeyin ve ön kapıdaki girişte bekleyin.»

Teşekkür etmeye fırsat bulamadan kadın telefonu kapattı. Jean Marie birkaç kişisel eşyasını topladı, durumundaki ani bir değişikliğin kendisini ayrılmaya zorladığını **patronne**'ye açıkladı, hesabını ödedi ve Madam Saracini gelinceye kadar Kutsal Kitabı okumaya koyuldu. Son derece sakin ve güvenlikte hissediyordu kendini. Adım adım deneme alanına götürülüyordu. İlginç beraberlikler ona — Saracini, Malavolti, Benincasa, Sienese — yirmi beş yaşındaki Catherine'nin Avignon'daki Gregory XI'e yazdığı sözcükleri anımsattı: «Artık uyumanın zamanı değil, çünkü **zaman** asla uyumaz, rüzgar gibi geçer gider... Bütünü inşa etmek için eskiyi yok etmek gerekir, ta temeline dek...»

Jean Marie'yi Hostellerie'nin girişinden alan kadın, Banco Ambrogiano all'Esterio'nun Başkanı Madam Saracini'den on yaş genç görünüyordu. Pantolon, ipek bluz giyinmiş, eşarp bağlamıştı ve İtalyan yapısı spor bir araba sürüyordu. Valizi bagaja kilitletti ve meraklı bir misafirin arabayı ve sahibini tanı-

masına fırsat bırakmadan, lastikleri gıcırdatarak Jean Marie'yi uçurup götürdü. Ama yola çıkınca arabayı dikkatle sürmeye başladı. Polis tuzaklarını keskin gözlerle araştırırken planlarını çabucak anlattı.

«Sizin için Paris'teki en emin yer benim evim; kesinlikle öyle, çünkü bir ev. Ne kiracı ne de kapıcı var. Evde çalışanların sadakati konusunda size garanti verebilirim. Evimde çok kişiyi ağırlarım, dolayısıyla sürekli olarak gelip giden bir sürü insan var. Hiçbir ziyaretçiniz dikkat çekmez. Kendinize ait bir daireniz olacak; bir yatak odası, bir çalışma odası ve banyo. Doğrudan telefon hattı ve bahçeye açılan ayrı bir merdiveni var. Evde çalışanların fazla bir görevi yok, dolayısıyla sizin ihtiyaçlarınızla rahatça ilgilenebilirler.»

«Son derece cömertsiniz madam, ama...»

«Aması filan yok, Eğer işler yolunda gitmezse ayrılırsınız. Gayet basit! Hem beni adımla çağırır mısınız: Roberta.»

Jean Marie karanlıkta kendi kendine gülümsedi. «O halde Roberta şunu açıklamama izin ver. Beni saklamanın bazı tehlikeleri var.»

«Bunları seve seve kabul ediyorum. Görüyorsunuz, yapmamız gereken bir iş olduğunu biliyorum. Bunun bir parçası olmak istiyorum. Şu anda sandığınızdan daha fazla yardım edebilirim size.»

«Neden yardım etmek istiyorsunuz?»

«Bu, arabayı sürerken cevaplamaya hazır olmadığım bir soru; ama sizi eve götürünce cevaplayacağım.»

«Şunu cevaplayın öyleyse: Evinizde bir erkek barındırmak şöhretinize zarar vermeyecek mi?»

«Başkaları da var. Çok daha skandal yaratıcı,» dedi açıkça. «Kocam öleli yirmi yıl oldu. Bütün bu süre boyunca rahibe gibi yaşamadım. Ama beni değiştiren şeyler oldu. Babam hapse girdi. Çok sevdiğim biriyle kötü şeyler yaşadım. Bir gece kollarımda çıldırdı neredeyse beni öldürmeye kalktı. Sonra siz vardınız. Siz Papa'yken, babamın Papa John için beslediği duyguları duyuyordum. Özgün bir yanınız vardı. Sevecenlik doluydunuz. Disiplinden söz edip lanet okuyarak ortalıkta dolaşmadınız. Çılgınca ya-

şarken bile bir geri dönüş yolu olduğunu hissediyordum; babam için de öyle. Sonra siz görevden çekildiğinizde kardeşiniz Alain'den içerde dönen dolapları duydum, müthiş öfkelen dim. Sizi mahvettiklerini düşünüyordum, ta ki arkadaşınız — adı neydi? — sizin hakkınızdaki şu olağanüstü makaleyi yazana dek.»

«Mendeli us mu?»

«Tamam o!... Sonra biri ona bombalı bir mektup gönderdi. O zaman her şeyin nasıl birbirine uyduğunu gördüm. Yeniden kiliseye gitmeye, İncil okumaya ve çılgın günlerimde can sıkıcı ve ciddi bulduğum için terk ettiğim dostlarımı aramaya başladım... Ama konudan ayrıldık. Şimdi sizi önce dairenize yerleştirip karnınızı doyuralım. Daha sonra gelecek hakkında ve nelere ihtiyacınız olduğu konusunda konuşuruz.»

Jean Marie'nin içinden onu azarlamak geçti. İsted iği şey yardımdı, yönetilmek değil. Ama bundan vazgeçti, konuyu değiştirdi.

«Jean Marie Grégoire adı altında ikinci bir pasaport ve kimlik kartı temin ettiler bana. Belki de en iyisi sizin evde bu adı kullanmak.»

«Aynı fikirdeyim. Evde üç kişi var: Bir adamla karısı ve bir hizmetçi. Uzun süredir benimle birlikte ler... Eve neredeyse geldik. Benim yerim Quai d'Orsay'ın hemen dışında.»

Üç dakika sonra çelik bir kapıyla kapalı büyük bir bahçenin önünde durdular. Kapı radyo sinyaliyle açıldı. Garaj, girişin solundaydı, içeriden bir merdivenle yukarı çıkılıyordu. Dairesi bir çift odadan ibaretti. Biri kitaplarla kaplı bir stüdyo, öbürü yatak ve oturma odasıydı. İkisinin arasında banyo vardı. Dışarıdaki balkondan aradaki avluyu görebiliyordu. Burası, ortasında bir çeşme bulunan kayalık bir bahçe haline dönüştürülmüştü.

«Vatikan gibi değil,» dedi Roberta Saracini. «Ama umarım rahat edersiniz. Akşam yemeği yarım saat içinde hazır olur. Sizi çağırması için birini göndereceğim.»

Benedikten cüppesi gibi kolalı, zengin brokardan ev giysileriyle kendisi geldi Madam Saracini. Jean Marie'yi yemek odasına götürdü. Oymalı tavanı ve İspanyol maunundan mobilyasıyla küçük ama müte-

nasip bir odaydı. Yemek sadeydi ama özenle pişirilmişti: Kır pâté'si, dil balığı filetosu ve yaban mersini dondurması. Jean Marie, şarabın, Mösyö Grégoire pasteur en retraite için harcanamayacak denli güzel olduğunu söyledi. Madam Saracini buna cevap olarak, pasteur'un artık köşesine çekildiğini ve neler yapmak istediğini müzakere etmenin zamanı geldiğini söyledi.

«Ne yapmam gerektiğini biliyorum: Son günlerin yakın olduğunu ve iyi niyetli insanların buna hazırlanmalarını söylemek. Ne yapmamam gerektiğini de biliyorum: Dürüst inançlılar arasında şaşkınlık ve çekişme yaratmamak ya da Hıristiyan toplumunun otoritesinin yasal ilkelerini törpülememek... Böylece ilk soru ortaya çıkıyor: Problemi nasıl çözebilirim?»

«Bana öyle geliyor ki siz çözümü çoktan buldunuz: Yeni bir kişilik. Ne de olsa önemli olan mesaj, yoksa onu söyleyen kişi değil.»

«Tümüyle öyle değil. Haberci otoritesini nasıl kullacak?»

«Haberci buna çalışmamalı,» dedi Roberta Saracini. «O, eski çömezlerin yaptığı gibi haberi ortaya atmalı ve meyva vermesi için Tanrı'ya güvenmeli.»

Bunu söyleyişinde kendini Tanrı'ya adanmışlıktan daha fazla bir şey vardı. Önerisini kendisi kanıtlamış gibi tüm bir güven yatıyordu.

Jean Marie şöyle dedi: «İlke olarak seninle aynı fikirdeyim ama kendi ülkesi tarafından istenmeyen ve dini görevlerinden yoksun bir adam olarak, Kili-seye borçlu olduğum sadakati ihlâl etmeden sözlerimi nasıl söylerim?»

Roberta Saracini kahve koydu ve fincanı masanın üzerinden Jean Marie'ye uzattı. Brandy önerisini Jean Marie geri çevirdi. Saracini dikkatle açıkladı:

«Bildığınız gibi ben bir bankerim. Bir banker olarak çok değişik kuruluştaki hisselerim var: Madencilik, fabrikalar, seyahat, reklamcılık, turizm ve haber büroları. Onun için siz bir kez söylemek istediğiniz şeylerden emin olursanız...»

«Bundan her zaman emin oldum.»

«O zaman haberleri yaymak için yüzlerce yol, binlerce ses bulabiliriz.»

«Bu size bir servete mal olacak.»

«Ne çıkar? Rubicon gününden sonra hesapları kim tutacak?»

«Rubicon gününü nereden biliyorsunuz?»

«Kaynaklarım var. Borsada körlenmesine kumar oynadığımı sanmıyorsunuz ya?»

«Sanırım hayır.»

Açıklamanın yeterince makul olmasına karşın Jean Marie hâlâ huzursuzdu. Kendisi olsa, haber kaynaklarını kimseye söylemezdi, yakın bir dosta bile.

«Yapmak istediğiniz şey için pek çok fon mevcut. Sizi yayın, televizyon ve reklâm dünyasındaki birtakım dostlarımla tanıştırmak isterim. Onları kendi sesiniz olarak düşünün. Onlara, söylemek istediğiniz şeyleri söyleyin. Ortaya ne fikirler çıktığını görünce şaşıracaksınız. Kuşkuyla görünüyorsunuz. Neden? Televizyon olmasaydı modern papalık bugün ne durumda olurdu? Ya da Amerikan başkanlığı... Emrimizdeki bütün olanakları kullanmak ahlaki bir görev değil mi?»

Jean Marie bir kez daha kuvvetle, Pierre Roger de Beaufort-Turenne, Gregory XI'e mektup yazan on dördüncü yüz yılın genç Sienese kadınına hatırladı... «**Siatemi uomo, virile e non timoroso...**» «Bana göre bir erkek ol, mert ve korkusuz!»

Kararını düşünerek bir an sessiz kaldı. «Eksperlerinle ne zaman görüşebilirim?»

«Yarın akşam.»

«Onlara ne derece güvenebilirim?»

«Bu masaya oturan herkese bana güvendiğiniz gibi güvenebilirsiniz.»

«Öyleyse buraya gelirken sorduğum soruyu cevaplayacak mısınız? Dünyanın sonunun geldiğini söyleyen bir adama neden yardım etmek istiyorsunuz?»

Saracini lafı gevelemedi.

«Çünkü o bir adam, hepsi bu! Tüm hayatım boyunca fırtınanın içine doğru yürüyecek ve rüzgara karşı bağırarak birini bekledim. Sizi bu sabah bankada seyrettim. Öyle kızgındınız ki patlayacağınızı düşündüm, ama siz davranışınız dolayısıyla özür dilemek yüceliğini gösterdiniz. Benim için yeterli bir neden bu.»

«Benim için değil,» dedi Jean Marie Barette. «Hiç kimse her zaman güçlü değildir. Benden önceki Papa'nın ölüm döşeginde bulundum ve onun son nefesini verirken 'Anacığım, anacığım!' diye ağladığını gördüm. Gazeteler onun Bakire Meryem'i çağırdığını yazdılar. Ama öyle değildi. Karanlıklar içinde kendi anesini çağırıyordu... Bana güvenme Roberta! Kendine güven! Menopozun ortasında zavallı bir *dévôte* değilsin sen. Ben de hayatını neden bir bekâr olarak boşa harcadığını merak eden dertli bir rahip değilim.»

«Öyleyse ne olduğunu söyle bana!» dedi Roberta Saracini ani bir öfkeyle. «İyi birer Jesuit gibi her şeyin adını koyalım!»

«Bana Dünyanın Sonu ve İsa'nın İkinci Doğuşuyla ilgili bir çağrı verildi. Çağrıyı cevapladım. Haber yaymak için araçlar aradım. Bana barınak, para ve uzmanlar önerdin. Teşekkür ederek kabul ettim ama karşılığında verecek hiçbir şeyim yok.»

«Senden bir şey istedim mi?»

«Hayır ama seni uyarmak zorundayım ki — ve inan bana bu bir sevgi eylemi — benim hiçbir parçama sahip olmayı umut etmemelisin, ya da beni herhangi bir biçimde yönetmeyi!»

«Tanrı aşkına! Neden beni uyarmak zorunda olduğunu düşünüyorsun?»

«Çünkü ilk karşılaşmamızda bana mistik bir geçmişin olduğundan ailenin Siena'lı Saint Catherine ile ilintisinden söz etmiştin. Bu bana çok önemli bir başlangıç olarak göründü. Senin bana önerdiğin destek, Catherine'nin XI. Gregory'yı Avignon'dan Roma'ya getirtmek için önerdiği desteğin aynıydı. Ama insan tarihi tekrar edemez. Bu Gregory çıtkırıldım bir adamdı, kararsız ve korkak. Benim pek çok kusurum var ama ben böyle bir adam değilim. Issız yolda yürümeye çağrıldım ben...» Roberta protesto edecekti ama Jean Marie bir jestle susturdu onu. «Dahası var, onun için bırak söyleyeyim. Senin küçük azizenin hayatından ve yaptığı işlerden habersiz değilim. Doktora tezimi büyük kadın mistikler üzerine yazdım. *Dialogo* ve *Epistolario*'yu okudum. Catherine sevgi, insan ve ilahiyat üzerine pek çok güzel şey yazdı. Ne var ki, ilişkilerinde, biyografi yazarlarının

tümüyle açıklayamadığı bazı karanlık pasajlar var. Benim zevkime göre fazla egzotik; belki de ben bir Fransız olduğumdan ve onun da Fransızları hiç sevmemesinden ötürü böyle. Ama sanırım bir iki kez genç erkekleri cenacolo'sundan itti. Erkekler insan olarak kendilerini bulmaya çabalarlarken Catherine ilahi bir aşk düşlüyordu. Ve trajediler böyle meydana geldi. Şimdi...» Jean Marie gülümseyip omuzlarını silketti, «İyi birer Jesuit gibi her şeyin adını koyduk ve oyunun kurallarını belirttik. Bağışlandım mı?»

«Evet ama o kadar kolay değil.» Bardağını havaya kaldırıp sessizce tokuşturdu ve şarabı bir yudumda içti. «Geç oldu. Sabah erkenden işimin başında olmalıyım.»

«Ben de dışarı çıkmalıyım. Rus Tarım Bakanıyla görüşmem var.»

«Petrov mu? Onunla banka ilişkilerim oldu. Kattı ama iyidir. Güç durumda. Kışa kadar tahıl bulamazsa mahvolmuş demektir.»

«Ve dünyamız da gece yarısına bir saat daha yaklaşacak.»

Jean Marie ayağa kalktı, Roberta'nın iskemlesini tuttu. Roberta ayağa kalktığı anda Jean Maire'ye döndü ve eski stilde onun elini öptü.

«İyi geceler Mösyö Grégoire.»

Jean Marie bir yorumda bulunmadan bu dileği kabul etti.

«İyi geceler madam ve beni evinize aldığınız için teşekkürler!»

BÖLÜM ON BİR

Hotel Meurice'nin 580 numaralı odasında eski Papa Jean Marie Barette, S.S.C.B. Tarım Bakanı Sergei Andrevich Petrov'la görüştü. Petrov, sanki giysilerini akşamdan odanın döşemesine fırlatıp atmış, sonra sabah tekrar üzerine geçirmiş gibi yorgun ve çökmüş görünüyordu. Gözleri kızarıp sulanmıştı. Sesi hırıltılıydı, derisinden at sidiği gibi bir koku yayılıyordu. Mizah duygusu bile zayıflamıştı.

«Enkaza benzediğimi düşünüyorsun değil mi? Öyleyim. Haftalardır günde on iki, on beş saat yolculuk ediyorum, konuşuyorum, yalvarıyorum, açlıktan ölen bir papağan gibi tahıl kabukları içinde cıyaklayıp duruyorum. Ama kimse bana mal satmak istemiyor. Böylece merdivenin ikinci basamağına indim. Şimdi ne isteyebilirim? Aracılık mı, şefaath mi, ticari arabuluculuk bürolarında her ne derlerse. Aklıma senin bana yardım etmeye istekli olabileceğin geldi.»

«Evet, istekliyim.» Jean Marie duralamadan cevapladı. «Ne derece yardımcı olabileceğim ayrı bir mesele. Demokrasilerde muhalefet liderinin hâlâ kuvvetli bir sesi ve pazarlık yapma gücü vardır. Bana gelince, durum farklı. Ben yalnızca emekli bir rahibim. Başka bir şekilde söyleyelim. Eğer senden yardım istemek için Moskova'ya gelseydim nasıl bir tepki gösterirdin?»

«Sandığından daha iyi. Her yerde büyük saygınlığın var. Yardım etmeye çalışacak mısınız? Durum ümitsiz. Kıtlık, başlayıncaya dek kimsenin anlayamadığı bir felaket. Afrika'ya bak! Yıllarca uyarılarda bulunuldu ama kimse kulak asmadı... Sahra'dan Sachel'e ve Ümit Burnu'na dek binlerce kişi ansızın ölüyor. Bu tehlike şimdi bizim üzerimizde. Şu farkla

ki bizim başımıza kışın gelecek! Ucu ucuna idare edeceğiz ama sonra buzlar çözülür çözülmez, sana söz veriyorum, roketler rampalarından fırlatılacak, ordularımız güneyde petrol alanlarına, batıda büyük Macar ovalarına, denizden Hindistan, Filipinler ve Avustralya'ya ilerleyecek. Tıpkı matematiğin aksiyomları gibi. Memlekette kargaşalığı önlemenin tek yolu, düşman sınırlarına yürümektir... İngilizlerin brinkmanship dedikleri bu tehlikeli oyunu Batılı güçler ve Çinliler oynuyor. Boş mideyle zevk alınacak bir spor değil. Bir kez daha soruyorum, yardım etmeye çalışacak mısınız?»

«Evet, elbette çalışacağım, ama boşlukta iş göremem. Bir brifinge ihtiyacım var. Sizin halkınızın acil durumlarda başvurabileceği ticaret merkezlerinin bir listesine ihtiyacım var. Hem siz de oyununuzu uçurum kıyısında oynuyorsunuz ve Batılılar kadar budalalık edebilirsiniz. Bu yüzden bana, pazarda komisyoncu olarak görev yapma yetkisi veren yazılı bir belgeye ihtiyacım var.»

«Bu zor olabilir.»

«Bunsuz hiçbir şey mümkün değil. Bak Yoldaş Petrov! Basına demeçler verebilirim, vaaz ederim, dua ederim. Saint Peter Meydanı'nda her pazar yaptım bunu. Her gezimde özel diplomatik konuşmalar yaptım. Ama bu, sizin 1 Mayıs'ta Marksist-Leninist ideoloji ve Sovyet Halklarının dayanışması üzerine attığınız nutukların aynı. Tencereye bir gram et getirmez. Ama elimde bir mektup olursa. Bien! Eğer işi bozarsam reddedersiniz. Böylece en azından resmi bir hükümet görevlisi olarak karşılanırım.»

«Moskova'ya gelmeye hazır mısınız?»

«Evet. Zirvedeki adamlardan dostça bir davet almak ve her adımda K.G.B. tarafından rahatsız edilmemek koşuluyla.»

«Böyle bir şey olmayacak, söz veriyorum.»

«Ne zaman gelmemi istiyorsun?»

«Elden geldiğince çabuk. Ama önce parmağımı suya sokup onu ısırmağa hazır canavarlar bulunmadığından emin olmalıyım. Seninle nasıl ilişki kurabilirim?»

«Kardeşim Alain aracılığıyla. Halévy Frères et

Barette Bankası.» Adresi bir kâğıda çiziktirip Petrov'a uzattı. «Alain nerede olduğumu bilmeyecek ama ben zaman zaman onunla ilişki kuracağım.»

Petrov kâğıdı katladı ve not defterine koydu. «Benimle bir içki içer misin?» diye sordu.

«Teşekkür ederim ama benim için biraz erken.»

«Benim ihtiyacım var. Son haftalarda biraz fazla çekiyorum ama dilenci keşkülüyle dolaşan bir adam berbat bir günün sonunda başka ne yapar? Bu işte kendini parçaladığı için madalya vermiyorlar adama. Yalnızca dik bakışlarla, 'Haydi Yoldaş! Yapabileceğin bir şeyler olmalı!' diyorlar. Yapacak bir şey olmadığını biliyorum, onlar da biliyorlar, ama ben a-yakkabılarımın tabanlarını aşındırıp sabrımı tüketirken onlar Kremlin'de güvenlik içinde kağıtlarla oynuyorlar.»

«Pierre Duhamel'den bir umudun olduğunu sanıyordum.»

Şimdiye dek hepsi bu: Umut! Karışık bir plan kurmaya çalışıyor. Buna göre gemiler transit geçerken rotalarını Baltık limanlarına yöneltip yüklerini satın alabileceğiz. Sorun, operasyonun boyutları, tabii Duhamel kirli bir oyun oynamıyorsa. Onun hakkın-da ne düşünüyorsun?»

«Sanırım kirli bir oyunun içinde dürüst olmaya çalışıyor.»

«Belki. İçkiye ne diyorsun?»

«Bir öneri,» dedi Jean Marie Barette.

«Cevap ver.»

«İçkiyi unut. İki kahve ısmarla. Bana ölçülerini ver de sana yeni bir gömlek ve iç çamaşırı alayım. Bu sırada sen elbiselerini ütöletmeye gönder ve sıcak bir banyo al.»

Petrov inanmaz gözlerle baktı ona.

«Bana temiz olmadığımı mı söylüyorsun?»

«Sana şunu söylüyorum sevgili Yoldaş. Eğer senin gibi topun ağzında olsaydım iki günde bir üstümü değişir, güneşin batışına kadar ağzıma içki koymazdım ve şu da biline ki, benim işimi benden daha iyi yapabileceğini düşünen biri buyursun gelsin.»

«Bu reçetede bir problem var.»

«Nedir?»

«Benim görevimi alacak olan kişi kellemi de isteyecektir. Ve henüz ondan ayrılmak niyetinde değilim... Ama geri kalanı için haklısın. Ölçü kırk. Giysileri almaya git. Ben kahve ısmarlayacağım. Odaya servis yapmaları genellikle biraz zaman alır.»

«Senin elçilikte kaldığını düşünmüştüm,» dedi Jean Marie Barette.

«Öyle,» dedi Sergei Petrov. «Burayı özel ilişkilerim için tutuyorum.»

«Özel olduğundan emin misin?»

«Evet. Gizli dinleme cihazları bulunmadığından da eminim... Öte yandan beni en çok bu korkutuyor.»

«Neden?»

«Çünkü bu, hiç kimsenin benim ne yaptığıma önem vermemesi demektir. Birisi tarafından avlanmayı bekleyen bir ördek gibi oturuyor olabilirim. Mafiah pek önemli değil. Bütün dünya halkının zamanı gayet sınırlı.»

«Kesin olarak ne kadar bir süre verebilirsin?»

«Bakalım. Şimdi eylüldeyiz. Eğer kıştan önce tahıl bulamazsam, ordu ilkbaharda yürüyüşe geçecektir. Eğer bulursam nefes almaya biraz zaman kalacak ama yine de pek fazla değil. Çünkü hâlâ yakıt ve enerji problemi var. Ve bütün büyük devletler, petrol sahalarının tehdit edilmesi halinde karşı tarafın saldırısına karşı harekete geçme planları yapıyorlar... En kötü halde altı, sekiz, en iyi halde on sekiz ayımız var. Pek hoş bir düşünce değil, ne dersin?»

«Çamaşır almaya gidiyorum,» dedi Jean Marie. «Tercih ettiğin bir renk var mı?»

Sergei Andreovich Petrov böğürürcesine bir kahkaha patlattı.

«Eski yoldaşların beni şimdi görmelerini istedim. Devrimden beri Vatikan ayağımıza köstek olmuştur. Şimdi ben Papa'ya çamaşır aldırıyorum.»

«Bunda tuhaf olan ne var?» diye sordu Jean Marie safça. «Birincisi İsrail'de balık satardı.»

Çorap ve çamaşır almaya giderken yalnızca durumun komikliğinden değil, onun meşum kayıtsızlığından da etkilenmişti. Yirmilerin ortasında doğmuş olduğundan Fransız ordusunda askerlik yapmak için çok gençti ve Almanların çalışma kamplarına düşme-

mek için dağlara kaçmaya zorlanmıştı. Direniş örgütüyle birlikte savaşmış, düşmanlıkların sona ermesinden bir yıl sonra da ilahiyat eğitimine başlamıştı. Ama en canlı anıları Almanlar çekilirken büyük oturma merkezlerinin yıkılmasıyla ilgiliydi. Bu tıpkı sarhoşluğun, zalimliğin, vahşetin ve karmaşık çılgınlıklarının bir Walpurgisnacht'iydi.

Aynı şeyleri şimdi yeniden görüyordu. Tübingen'deki kargaşalıklar; cinayet kararları; Pierre Duhamel büyük belaları önlemek umuduyla gizli pisliklere göz yuman Cumhuriyetin bu güvenilir hizmetçisi; ve şimdi de tahıl ambargosunu kırmaya ve umutsuzluğunu votkayla boğmaya çalışan Sergei Petrov. Bunlar minyatür çılgınlıklardı ki en tehlikelileriydi. Afrika da kıtlık mı var? Eh, ne çıkar? Verimsiz bir kıtanın aşırı nüfusunun doğal bir sonucu. Ama bu ancak balon gibi karnı, kibrit çöpü gibi kolları ve bacakları olan ve ciğerlerine güçlkle soluk çeken bir çocukla karşılaşınca kadar böyleydi. O zaman Tanrı'ya ve onun aşağılık yarattığı insana lanet okur, bütün bu yığını yok edip unutuşa itmek için bombalar patlatırdınız.

Bu esnada, hiç yeri değilken, kardeşi Alain'in haklı olduğuna karar verdi Jean Marie. Yeni giysilere ihtiyacı vardı. Eğer Petrov için alışveriş yapıyorsa kendisi için de biraz dikkat etmeliydi. İnsanın kendi cenaze törenine berbat giysilerle gitmesinin bir anlamı yoktu.

O gece Roberta Saracini'nin akşam yemeğine üç konuğu vardı. İş giysileriyle gelmişlerdi, çanta, resim kağıdı ve video teyp getirmişlerdi. Acemilerin yardımına ihtiyaç duymayan ve ne yaptıklarını tam olarak bilen profesyonellerin anlamlı havası vardı üzerlerinde. Üçünün en yaşlısı iriyarı, kırmızı yüzlü, zeki bakışlı bir adamdı. Roberta onu Adrian Hennessy olarak tanıştırdı.

«Konyakla arası yoktur, Amerikalıdır, yedi dil konuşur ve hepsinde de değerli fikirleri vardır. Bu sabah New York'tan geldi. Eğer ikiniz anlaşabilirseniz sizin operasyonunu yönetecek.»

İkinci konuk erkeksi tavırları olan genç bir kadındı, yüz hatları pek yabancı değildi. Bu bir sürpriz paketi idi.

«Natalie Duhamel, bizim film ve televizyon uzmanımız. Sanırım babasını tanıyorsunuz.»

«Tanıyorum.»

Jean Marie şaşkınlık içindeydi. Genç kadın ona soğukça gülümsedi.

«Babamla benim aramızda mükemmel bir ilişki var. O benim programlarımı, ben de onun Başkana yazacağı raporları hazırlamam. Sır gerektiren konularda o sormaz ben de anlatmam. Aynı şekilde, ben sormam, o da anlatmaz.»

«Gayet hassas bir düzenleme,» dedi Jean Marie Barette.

«Ve bu,» — Roberta Saracini üçüncü konuğunu takdim etti — «bu Florent de Basil. Desen çizer, tablolar ve güzel şarkılar yapar.»

«Kısacası bir deha.» Yüzünde bir çocuğun saf gülümseyişi vardı. Jean Marie'nin elini alıp öptü. «Sizinle görüşmeyi ne kadar istediğimi anlatmam olanaksız. Umarım bir portrenizi yapmam için bana zaman ayırabilirsiniz.»

«Önce işimize bakalım hayatım,» dedi Roberta Saracini. «Akşam yemeğine yarım saat var. Neden içkilerimizi alırken çalışmaya başlamıyoruz?»

Adrian Hennessy çantasını açtı ve bir teyp çıkardı. Florent de Basil eline bir karalama defteri aldı. Natalie Duhamel sessizce izlemeye koyuldu. Hennessy içkisinden bir yudum aldı ve kesin bir biçimde:

«Önce kayıt yapmadan konuşalım,» dedi. «Eğer temelde anlaşılmazsak yemeğin tadını çıkarmaya bakarız. Anlaşırsak çalışmaya devam ederiz. İlk olarak, konuya ne ad vereceğiz? Bu sizin için önemli efendim. Farkındaysanız notlar ve teyp bantları gibi bazı malzemeleri insan yanında taşımak zorundadır ve bunlar kaybolabilir. Onun için gerçek isimleri kullanmamalıyız.»

«Benim adım Jean Marie...»

«Öyleyse bir Amerikalı ismi verelim: John Doe. İkinci olarak, projemizin amacı. Roberta'nın açıkladığına göre, dünyaya iletmek istediğiniz bir mesajınız

var. Bununla birlikte, bu mesajı Roma Katolik Kilisesinin resmi bir görevlisi sıfatıyla iletiyor görünmemek endişesindediniz.»

«Doğru bir özetleme. Evet.»

«Ama hâlâ tamam değil. Sorunun özünü içermiyor. Bir zamanlar Papa olmanız dolayısıyla hâlâ görevinizin havasını taşıyorsunuz. Şimdiki görevliyle ihtilafa düşmeden halka demeç vermeniz olanaksız. Ve bu görevli, hatiplerin en az etkileyici olanı. Şimdi sorum şu: Bu ihtilaf tehlikesini ne derece göze almaya hazırsınız?»

«Biraz bile değil,» dedi Jean Marie Barette.

«Kendini bilen kişileri severim,» dedi Hennessy sırtarak. «Ama bir mesaj bir kişi tarafından gönderilir ve bu kişi bir otoriteye sahip olmalıdır. Her şeyin ötesinde kilisede John Doe'nun mektubu okunmaz... Saint Paul'un, Saint Peter'in ve Saint James'in mektubu okunur.»

«Size katılmıyorum,» dedi Jean Marie. «Özür dilerim ama bu savı mide bulandırıcı bulmuşumdur. Buna inanmaktan çoktan vazgeçtim. Şimdi değil! Dinleyin...» Jean Marie birden parlamıştı. Dinleyiciler onun her sözcüğünü ve jestini dikkatle izliyorlardı. Hennessy uzanıp teybi açtı. «Eğer herhangi birimiz duyusal uyarılardan yoksun, sessiz bir odaya kitlenseydi, çok geçmeden dengesini kaybeder, sonunda da çıldırırdı. En uzun süre dayanacak olan kişi, dünyadan uzak kalma ve düşüncede yoğunlaşma konusunda deneyimli ve hayatının dış desteği Tanrı olan kişi olacaktı. Papalığım sırasında böyle birkaç kişiyle karşılaştım. Dini tahrikçilik nedeniyle hapsedilen ve duyusal uyarıdan yoksun bırakılarak işkence edilen üç erkekle bir kadın... Gerçek şu ki, biz komünyon içinde yaşarız; yalnızca bugünüyle değil, aynı zamanda geçmişimiz ve geleceğimizle. Zihnimiz hayatın bir tür şiiriyle doludur: Yarım yamalak hatırlanan ninniler, gecenin içindeki tren düdükları ve yaz bahçelerinde lavanta kokuları. Zihnimiz ıstırapla da doludur: Korkular, çocukluktaki dehşetlerin imajları, ve hayatın acımasızca dağılıp gidişi... Ama eminim bu günlük düşlerimizdeki Kutsal Ruh kendi komünyonunu kurar bizimle. İhsan dediğimiz armağan böyle ve-

rilir bize: Ansızın bir aydınlanma, insanı bağışlama-ya yönelten keskin bir pişmanlık, yüreğin aşk denen tehlikeye açılışı... Otoritenin burada yeri yoktur. Otorite, körler krallığında tek gözlü bir adamdır! Sevgi ve anlayıştan başka her şey için emir verebilir bize... Şimdi size anlatmaya çalıştığım ne?» Kendini savunurcasına sırttı. «Peter öldü, Paul öldü, İsa'nın kardeşi James de. Onların tozları yüzyılların rüzgarlarıyla savruldu. Büyük adamlar mıydılar, dürüst adamlar mıydılar, dürüst ya da karanlık kişiler miydiler? Kim bilir? Kimin umrunda? Yüce Ruhun onlar aracılığıyla sunulan varlığı hâlâ sürüyor.» Usulca ekledi: «İnsanların ve meleklerin diliyle konuşmama karşın pirinç ya da zil sesi gibi tıngırdamaya başladım...»

Odada uzun bir sessizlik oldu. Jean Marie, bir yanıt bekleyerek, birinden ötekine baktı. Yüzleri anlamsızdı, bakışları yere inmişti. Sonunda konuşan Hennessy oldu. Teybi kapattı. Jean Marie'ye değil meslektaşlarına hitap etti.

«Bunları söyleyen adamı görmeye gerek duymuyorum ben. Onu okuyup dinleyebiliyorum ve kafamda kendi tasarımlarımı kurabiliyorum. Ne dersin Natalie?»

«Tümüyle aynı fikirdeyim. Bütün bu sözleri ışık ve dekorlarla birlikte tasavvur et! Bakire rolü oynayan bir fahişeye benzeyecek, izninizle Monsenyör! Ne düşünüyorsun Florent?»

Genç adam mest olmuştu. «Görüntüye kesinlikle gerek yok. Sanki bir müzik dinledim, eski aşklardan ve şövalyece işlerden söz eden baladlar gibi... Belki bir düzeltme yapmam gerekecek. Görüntü konuşanın görüntüsü değil, dinleyicilerin görüntüsü olmalı. Bir süre bunun üzerine düşünebilir miyiz?»

«Ben bir bankerim,» dedi Roberta Saracini. «Ama bana bir fikir verdin Adrian. Dedin ki, kilisede Lohn Doe'nun mektupları okunmaz. Peki bu John Doe'nun mektubunu okur muydun? Eğer sana bandla mesaj gönderseydi dinler miydin?»

«Dibine kadar haklısın! Dinlerdim.» Defterine bir not karaladı. Sonra Jean Marie'ye döndü ve özür diledi. «Bunun çok büyük bir terbiyesizlik olduğunu

biliyorum... Size yönetilecek bir kukla gibi davranmak...»

«Ben buna alışkınım,» dedi Jean Marie taşı ge-
diğine koyarak. «Bizim Vatikan'daki insanlarımız ti-
yatroculukta uzmandırlar ve bazı tören ustalarımız
da gerçek birer tirandırlar. Merak etmeyin! Bıçak ke-
miğe dayandığı zaman size bildiririm.»

«Mektuplar!» dedi Natalie Duhamel. «Edebiyatın
son derece sevilen bir türü olmuşlardır.»

«Hâlâ öyle,» dedi Hennessy. «**Junius'un Mektup-
ları, mon Moulin'in Mektupları, The Times'a Mektup-
lar!** Mesele halihazırdaki sansüre karşın onları ya-
yınlayacak editörler bulmakta. Eminim yeterli sayı-
da kitap yayıncısı bulabiliriz... Mektupları yazabilir
misiniz Monsenyör?»

«Tüm rahiplik hayatım boyunca yazdım,» dedi
Jean Marie. «Pastoral mektuplar, genelgeler, rahip
ve rahibelere mektuplar. Stil değiştirmek hoşuma gi-
decek.»

«Banda da okuyabilir misiniz?»

«Tabii.»

«Ben endişeliyim,» dedi Natalie Duhamel. «Vaaz-
ları kim dinleyecek?»

«Bu bir vaaz mıydı?» Genç adam dramatik bir şe-
kilde teybi işaret etti.

«Hayır ama bu stili sürdürebilir mi?... Yapabilir
misiniz Monsenyör?»

«Ben stil filan bilmem,» diye kestirip attı Jean
Marie. «Yaşamak ve ölmek üzerine söyleyeceklerim
var. Bunlar yürekten söylenmeli.»

«Eğer mektupları yazarsanız,» dedi Hennessy,
«kime hitaben yazacaksınız? Bu noktada yine otori-
teye geliyoruz. Editör 'Kim bu adam?', halk da, 'Bu
ne bilir?' diye soracaklardır.»

«Sizin editörlerle ilginiz olmayabilir,» dedi Nata-
lie Duhamel. «**Samizdat'a**, yeraltı basınına ya da Çin'
in duvar gazetelerine gitmek zorunda kalabilirsiniz.
Ama Adrian haklı! Bir mektup 'Sevgili X' diye başlar.
Bu durumda X kim?»

«Eğer her şeyin sonu hakkında yazacaksanız,» de-
di Florent de Basil, «kendi içinde çelişkili amaçsız bir
deneme gibi görünüyor. Kıyamet hakkında kim ne
yapabilir?»

«Haklısınız,» diye onayladı Jean Marie görünüşe göre alayla.

«Kiminle mektuplaşacaksınız öyleyse? Tanrı'yla mı?»

«Neden olmasın?» Jean Marie bir an zevkle düşündü bunu. «Dünyanın sonunda başka nereye yönelebiliriz? Bir çocuğun yapabileceği bir şey bu: Tanrı'ya mektuplar yazıp bir ağaç kovuğuna atmak. İsmi Küçük bir Gezegenden Son Mektuplar koyabilirsiniz.»

«Burada durun!» Hennessy'nin emri kamçı şakırtısı gibiydi. Çevresindeki küçük topluluğa baktı. «Ben sorana dek kimse tek bir sözcük söylemesin. Başlık nefis. Sevdim.» Jean Marie'ye döndü ve sordu: «Bu mektupları yazabilir misiniz?»

«Tabii. Güç değil.» Küçük bir şaka yaptı. «Ne de olsa Tanrı'yla her gün konuşuyorum. Yeni bir dil öğrenmek zorunda olmayacağım.»

«Kâğıda dökmeye ne zaman başlayabilirsiniz?»

«Bu gece, yarın sabah, ne zaman olursa.»

«Öyleyse lütfen her gün bir mektup. Yeni bir karara kadar bin-bin iki yüz sözcüklük. Ağaç kovuğu bulma ve uluslararası dağıtım işini bize bırakın.»

«Bir temel soru.» Soruyu soran Natalie Duhamel'di. «Bu mektupların yazarı kim olacak? Hangi karakterde ve hangi isim altında? Satışı sağlayan en önemli unsurlar bunlar.»

Jean Marie yarı ciddi bir öneride bulundu. «Tekrar bir çocuk olamam ama kendimi sık sık bir çocuk gibi hissederim. Neden 'Jeannot'... Küçük John olarak imzalamayayım?»

«Bu bana biraz soytarıca görünüyor,» dedi Roberta Saracini.

«Öyleyse gözümüzü iyice karartalım. İlahi budalalık gibi bir şey bulunduğunu kabul edelim. İmzamı 'Jeannot le Bouffon' olarak atacağım! Soytarı Johnny.»

«Neden kendini alçaltıyorsun?» Roberta hâlâ mutsuzdu. «Neden kimsenin senin kim olduğunu anlayamayacağı kadar karakterden uzaklaşıyoruz?»

«Çünkü o zaman kimse beni ihtirasla ya da isyankarlıkla suçlayamaz... Hem, bir çocuktan ya da bir soytarıdan başka kim Tanrı'ya mektup yazar?»

«Aynı fikirdeyim,» dedi Hennessy. «Ve eğer Soy-

tarı Johnny'yi dünya çapında popüler bir isim yapamazsak beynimi dağıtırım. Sen ne diyorsun Natalie?»

«Eğer Florent bir sembol bulabilirse her şeyi göz önünde canlandıracak bir yol görebiliyorum.»

«Bir sembol ve müzik hayatım ve hatta bir kontpuvan teması: 'Soytarı Johnny öyle kolay ki. Bizler neden işi zorlaştırıyoruz?'»

«Havaya konuşmayalım,» dedi Hennessy. «Ve yazarı da şaşırtmayalım. Esin sahibi olan o, bizler tek-nisyeniz... Akşam yemeğine ne kadar kaldı Roberta? Açlıktan ölüyorum!»

Mektupları yazmanın bu denli kolay olacağına inanmamıştı. Papa'yken Kalsedon, Nikea ve Trent konsillerinin tanımlarından kıl payı bile sapmamak için her bir sözcüğü tartmaya zorlanırdı. Fikirleriyle her ne kadar uyuşmasa da kendisinden önce gelenlerin kararlarını küçümseyemezdi. Spekülasyon yapmaması gerekirdi, yalnızca geleneksel inanç formülünü aydınlatmayı umabilirdi. Otorite'nin kaynağı, ortodoksluğun son karar vericisiydi; bağlayan ve çözen ve kendisi herkesten daha çok bağımlıydı.

Şimdi birdenbire özgürleşmişti. Artık Doctor et Magister değil, sırlar arasında masum Soytarı Johnny idi. Şimdi oturup çiçekleri koklayabilir, dereleri izleyebilir ve Tanrı'nın aptalı olarak, soytarı giysileri içinde güvenle Yaratan'la münakaşa edebilirdi.

Aziz Tanrım,

Bu komik dünyayı seviyorum ama duydum ki onu yok edecekmişsin. Daha kötüsü, yukarıda oturup, büyük ustaların Beethoven'in yapıtlarını çaldıkları koca bir piyanoyu komedyenlerin tahrip etmesi gibi, bizim onu yok etmemizi seyredecekmişsin.

Senin yaptığını tartışamam. Bu senin evrenin. Sen yıldızlarla el çabukluğu marifetleri yapar yine de onların uzayda kalmalarını sağlarsın. Ama lütfen, son büyük şamataadan önce, bana bazı şeyleri açıklarmısınız? Biliyorum bu yalnızca küçük bir gezegen ama ben onun üzerinde yaşıyorum ve ay-

rılmadan önce onu daha iyi anlamak isterim. Seni de anlamak isterim — izin verdiğin ölçüde — ama Soyтары Johnny için her şeyi çok basit bir hale getirmelisin.

Senin hangi noktada bulunduğunu hiçbir zaman açıkça anlayamadım. Saygısızlık değil bu, gerçekten! Görüyorsun ki çalıştığım sirkte bir seyirciler var, bir de biz gösteri yapanlar, sonra hayvanlar da... Onları gözardı edemezsin, çünkü bir-birimize bağlıyız biz.

Şimdi, seyirciler olağanüstüdür. Çoğu zaman öylesine mutlu ve masumdurlar ki onlardan gelen sevinci hissedebilirsin. Ama kimi zaman zalimliğin kokusunu da alabilirsin. Sanki kaplanların terbiyecilerine saldırmalarını ya da cambazın en yüksek trapezden düşmesini isterler. O yüzden Senin seyirci olabileceğine gerçekten inanmam!

Sonra biz gösteri yapanlar geliriz. Karışık bir grubuz biz. Benim gibi soytarılar, akrobatlar, at sırtına binen sevimli kızlar, ip cambazları, ve hünerli köpekleri, filleri, aslanları olan kadınlar... Gerçekten garip bir kafiyeyiz. İyi yürekli, evet ama, kimi zaman birbirini öldürecek denli çılgın. Sana bu konuda öyküler anlatabilirim... ama Sen zaten biliyorsun, öyle değil mi? Çömlekçinin çarkta döndürdüğü çömleği tanıması gibi tanıyorsun Sen bizi.

Kimileri Senin sirk sahibi olduğunu ve bütün gösteriyi kendi zevkin için düzenlediğini söylüyorlar. Bunu kabul edebilirim. Ben soyтары olmaktan hoşnutum. Verdiğim kadar alıyorum da. Ama sirk sahibinin neden koca çadırın iplerini kesip de hepimizi onun altına gömmek isteyeceğini anlayamıyorum. Bir çılgın yapabilir bunu, kinci bir canı. Ben Senin çılgın ve kinci olup da bir gül ve bir yunus balığı yaratabileceğine inanmıyorum... Görüyorsun, yapılacak bir sürü açıklama var...

Yazdıkça yazası geldi Jean Marie'nin. Bu bir edebiyat denemesi değildi. Kimseye bir şey öğretmiyordu. Kendisini filozoflardan ve bilim adamlarından çok farklı olarak köylülerin sözcükleriyle ifade ediyordu. Marcians ya da Valentinian'lar gibi yeni semboller ve evrenler keşfetmek zorunda değildi. Eski ve basit şeyleri seven bir adamdı — bir avuç buğday, ağaçtan yeni toplanmış taze elmalar, bahar aşkının ilk leziz tadı. Bunlar çok değerli şeylerdi çünkü kıyamet gününün kargaşasında yok olup gideceklerdi. Papa olarak kadınlar için yazılar yazmıştı — emirler, reçeteler, tavsiyeler. Ama rahiplik hayatı boyunca daha önce hiç bu denli sevecen yazılar yazmamıştı.

... Onlar bana sırlarını anlatırlar çünkü ben iri çizmeli, torba gibi pantolonlu bir soytarıyım ve hep korkuyorum. Onlar da korktuklarını kabullenmekten utanmıyorlar. Kendilerini gülünç de hissetmiyorlar bir erkek onları enayi yerine koyduğu zaman bile. Ben, koca ağzım ve sulu gözlerimle onlardan çok daha aptalım. Onların bütün istedikleri sevmek, sevilmek, kuşlar gibi yuva kurup güzel çocuklar yapmak... Ama onlar gece içindeki hayalet süvarinin sesini duyuyorlar — savaş, veba, kıtlık — ve kuru bir memeyi emerken ölecek ya da bir bomba altında yanacak olduktan sonra, neden bebekler doğuralım diye soruyorlar. Sokaklarda güvenle dolaşamıyorlar, o yüzden erkekler gibi dövüşmeyi öğreniyorlar ve tecavüzden korunmak için silah taşıyorlar. Savaş dansları yapan ve kendilerini hor gören erkekleri seyrediyorlar. Erkekler öfkelendikleri zaman onları daha da horluyorlar ve sevi acılaşıp yabancılaşıyor.

Onlar; Senin dünyanda neyin ters gittiğini anlamak istiyorlar. Ve neden Oğlunun yüzyıllar önce yoldan gelip geçenlerle konuşup gerçekleri perimasalları içinde anlattığı gibi Senin de arasına sokak köşelerinde durmadığını merak ediyorlar. Onlara ne söyleyebilirim? Ben yalnızca Soytarı

Johnny'yim! Yapabileceğim en iyi şey yüzüstü yerlere kapaklanmak, kremalara bulanarak onları güldürmektir!

Bütün bunlar üzerine düşünüp bana bir cevap vermeye çalışacak mısın? Biliyorum sık sık konuştun. Kimi zaman anladım, kimi zaman anlamadım. Ama şimdi korkuyorum ve koşup saklanmak için hazırım.

Bu mektup postalamak üzere sirk atlarını muhafaza ettiğimiz çimenliğin sonundaki içi boş meşe ağacına atılacak.

Ben yazmaya devam edeceğim çünkü soracağım pek çok soru var. Bunlar küçük gezegenimizden alıp alacağın son mektuplar olabilir, onun için ben bir sonuca varıncaya dek lütfen dünyayı kartartma.

*Kafası karmakarışık dostun,
Soytarı Johnny.*

Akşama kadar, yirmi sayfa müsvetteden oluşan beş mektup yazmıştı. Onu durduran yalnızca bedensel yorgunluğuydu. Vakit hâlâ erkendi. Quais boyunca şöyle bir dolaşmak hoş olacaktı. O zaman, hafif bir ürpertiyle, birinci derece gözetim altında olduğunu hatırladı. Peşindekiler koku almak için çevrede dolaşıyorlardı. İçinden gelen basit bir istek yüzünden Roberta Saracini'yi tehlikeye atamazdı. Adrian Hennessy'yi çağırdı.

«Eğer bu akşam vakit bulabilirseniz, yazdıklarımı görmenizi isterim.»

«Ne kadar yazdınız?»

«Beş mektup. Altı bin sözcükten biraz daha fazla.»

«Tanrım! Ne kadar çalışkansınız. Yirmi dakika sonra oradayım.»

«Bana bir iyilik yapar mısınız? Yolunuz üzerinde, Roberta için bir sepet çiçek alıp bir kart iliştin. Bunu ben kendim yapacaktım ama evden çıkmamam gerekiyor.»

«Daha iyisi, doğrudan doğruya çiçekçiden gönder-
teyim. Kartın üzerinde ne yazılsın istersiniz?»

«Yalnızca, 'Teşekkürlerimle, Jeannot le Bouffon.'»

«Oldu. Yola çıkıyorum.»

On sekiz dakika sonra Adrian kapıdaydı; çevik, duygusuz ve ciddi. Müsvetteleri okumaya başlamadan önce birtakım kurallar ileri sürdü.

«Bu büyük bir oyun. Övgü ya da ayrıcalık yok. Eğer beğenirsem beğendiğimi bildiririm. Yok kötüyse yakarız. Anlaştık mı? Evet şimdi bakalım.»

«Gayet uygun,» dedi Jean Marie uysalca, «ancak size ait olmayan bir şeyi yakamazsınız.»

Hennessy müsvetteye çabucak bir göz attı.

«Güzel! Başlangıç için okunaklı. Neden artık el yazısını böyle öğretmezler sanki? Yarım saat kadar yalnız kalmak istiyorum. Bu süre içinde bahçede akşam duası etmek için zamanınız olacak. Domine Exaudi'ye geldiğiniz zaman beni anabilirsiniz.»

«Memnuniyetle.»

Daha kapıdan çıkmamıştı ki Hennessy derin bir okumaya daldı. Jean Marie kendi kendine sessizce güldü. Kendini bir Japon oyununda sahne dekorlarını değiştiren bir adam gibi hissediyordu; siyahlar giyindiğinden önemsenmeyebilirdi. Bununla birlikte, Domine Exaudi'de Hennessy'yi andı. «Lütfen ona güvenmemi sağla,» dedi. «Artık yargılarımdan emin değilim.»

Hennessy'nin müsvetteler için verdiği yargı kısa ve kesindi.

«Sözünüzü yerine getirdiniz. Sarstınız beni. Yüreğim fokurduyor.»

«O halde şimdi ne olacak?»

«Bunları alıyorum. Çoğaltıp bir kopyasını dosyalamanız için gönderirim. Orijinallerini gerektiğinde başvurmak üzere alıkoyacağım. Natalie ve Florent bunları okuyup özgün odyo-vizüel fikirlerle ortaya çıkacaklar. Bu sırada ben, bütün dillerdeki gazete, magazin ve kitap pazarlarına bakacağım. Siz yazmanıza devam edeceksiniz. Tanrı kaleminize güç versin! Ortaya elle tutulur bir şey çıkar çıkmaz onayınızı almak için size sunacağız... Çiçekleriniz ısmarlandı. Sizin için yapabileceğim başka bir şey var mı?»

«Politik ajitator olarak birinci derecede gözaltındayım, ya da en azından nerede olduğum öğrenilir

öğrenilmez böyle olacak. Dışarı çıkmak, bacaklarımı uzatıp bir restoranda yemek yemek isterdim, ama yüzümü hemen tanıyorlar. Bir öneriniz var mı?»

«Dünyadaki en kolay şey.» Hennessy not defterine baktı sonra bir telefon görüşmesi yaptı. «Rolf? Ben Adrian Hennessy. Bir işim var... Acil. En yüksek para ödenecek. Bakayım... Okuyorum. Yaş: 'Altmış beş, gri saç oldukça bol, açık tenli, yüz hatları ince, mavi gözlü, çok zayıf. Sorun şu: Eve çakılıp kaldı, çok geçmeden halıyı kemirecek... Evet, çok iyi tanıyan biri, o yüzden tam bir değişiklik gerekiyor... Ama Tanrı aşkına Notre Dame'ın kamburu değil! Dışarıda yemek yemek istiyor... Kalemin var mı? Adresi okuyorum... Buraya gelmen ne kadar alır?... Oldu, bekleyeceğim... Tamam. Tanıdık biri, çok yakın!» Telefonu yerine koyup Jean Marie'ye döndü. «Rolf Levandow, Rus Yahudisi, dünyanın en iyi makyajcısı. Yarım saat içinde takım taklavatıyla burada olacak. İş bittiği zaman sizi kendi anneniz bile tanıyamayacak.»

«Beni şaşırtıyorsunuz Adrian Hennessy.»

«Nasıl görüyorsanız öyleyim. Bana parası ödenen şeyin karşılığını veririm: Tam bir hizmet! İşte çizgi burada. Ben istemedikçe hiç kimse onun öbür tarafına geçemez; siz bile **Jeannot le Bouffon!**»

«Lütfen!» Jean Marie ellerini protesto edercesine kaldırdı. «İtiraflarınızı duymak için sormamıştım.»

«Yine de duyduunuz.» Adrian Hennessy birden tuhaflaşmış, yabancılaştı. «İstediğiniz herhangi bir hizmeti nasıl temin edeceğimi bilirim, dudak boyası satışından adam temizlemeye kadar. Oldukça karışık yollar izlerim ama müşterilerime ihanet etmem, ama anlaşmayı atıp gidemeyecek kadar da kimseye kendimi vermem... Ama şimdi sizin hakkınızda konuşalım. Birkaç ay önce yüksek adamlardan biriydiniz, yarım milyar halkın dini lideri, dünyadaki en küçük ama en önemli bir ülkenin mutlak adamı, Bu, muazzam bir güç kaynağıydı. Bununla rahiplerden, keşişlerden, rahibelerden ve kilise çevresinden oluşan dünya çapında bir organizasyonu elinizde tutuyordunuz. Ama siz hepsinden vazgeçtiniz! Şimdi size bakıyorum! Kılığınızı değiştirmeden dolaşmaya çıkamazsınız. Aslan

avcısı bir kadının evinde konuksunuz. Ona güveniyorsunuz çünkü bir zamanlar bedavaya elde edebileceğiniz basın dünyasını size satın alacak. Bunun sizin için ne ifade ettiğini kendime sormalıyım.»

Jean Marie soruyu bir süre düşündü sonra başını salladı.

«Diyalektik oyunlar oynamayalım Mr. Hennessy. Bir kartal bir kanaryayla makul bir biçimde konuşabilir ama bir kanarya bir balıkla asla! Onlar değişik biçimlerde, değişik unsurlar içinde yaşarlar. Beni tümüyle değiştiren bir deneyimim oldu. İyiye mi yoksa kötüye mi değiştirdi, bu önemli değil. Sonuç olarak, farklıyım.»

«Nasıl? Ne bakımdan?» Hennessy soğuk bakışlarla bastırdı. «Hizmet ettiğim insanı tanımaya ihtiyacım var.»

«Size bunu ancak bir teşbihle anlatabilirim,» dedi Jean Marie sükunetle. «İsa'nın arkadaşı Lazarus'u yeniden diriltişi hakkında İncil'de yazılan öyküyü hatırlıyor musunuz?»

«Hatırlıyorum.»

«Detayları düşünün. Mezar açıldığı zaman ne çıkacağından korkan kız kardeşleri. *Iam foetet'* demişlerdi, 'Hâlâ kokuyor!' Sonra mezar açıldı. İsa seslendi. Lazarus, kefenine sarılı olarak dışarı çıktı. Onun neler hissetmiş olabileceğini hiç düşündünüz mü? Gün ışığı altında gözlerini kırptırırken, ayrılmış olduğu dünyaya yeniden bakarken... Monte Cassino bahçesinde başıma gelenlerden sonra Lazarus gibiydim ben. Hiçbir şey daha öncesinin aynı olamazdı.»

«Sanırım anlıyorum,» dedi Hennessy şüpheyle, «ama siz değişmiş olsanız da dünya değişmedi. Bunu asla unutmayın!»

«Neden Roberta Saracini'yi aslan avcısı olarak adlandırıyorsunuz?»

«Çünkü kibar olmaya çalışıyorum.» Hennessy birden huysuzlaşmıştı. «Benim memleketimde ünlü erkeklerin peşinden koşan kadınlar için çok daha çirkin bir sözcük kullanırlar. Beni yanlış anlamayın! İyi bir müşteridir o ve sizin de ona ihtiyacınız var. Ama benim bir yanımda eski kafalı bir İrlandalı ve bir rahi-

bi bir kadının eteğine yapışmış görmekten nefret ediyorum.»

«Çirkin tavırlarınız ve pis bir ağzınız var!» Jean Marie öfkeli ve kabaydı. «Sanırım parasını almadan önce bütün bunları Madam Saracini'ye söylediniz?»

«Söyledim.» Hennessy kılını bile kıpırdatmadı. «Çünkü adımlarınızı atmadan önce topraktaki mayınları işaret etmek benim görevimdir. Babası hapse girdiğinden beri Roberta dindarlaştı. Bununla da diğer başka şeylerle uğraştığı gibi uğraşiyor. Bu ona yardımcı olduğu için memnunum. Ama bundan önce — ki bunu biliyorum, — Roberta ile içki içmek demek yatakta sabah kahvaltısı yapmak demektir... Bu yüzden Monsenyör, onun geçmişinin dümen suyuna kolayca yakalanabilirsiniz. Birinci derecede gözaltındasınız çünkü hükümet tabutunuza çakacak çivi arıyor. Ağzımın bozuk olduğunu düşünüyorsanız hükümetin pornografik damgasını vurduğunu duyunca ya kadar bekleyin!... Basit bir örnek! Roberta'ya çiçek gönderdiniz. Bir centilmenin evsahibesine yaptığı bir jest, hiçbir kötülük yok bunda! Ama biri dedikodu tohumları ekerse neler hissedersiniz: 'Yüksek dereceli bir Katolik, babası bir zamanlar Vatikan'ı on beş milyon dolandırmış bir leydiye çiçekler gönderiyor'... Bu, tehlikelerden yalnızca birisi.»

«Kaygılarınız için müteşekkirim,» dedi Jean Marie ince bir ironiyle. «Ama sanırım kötü söylentilere karşı bir çaremiz yok.»

«Dalga geçmeyin!» Hennessy birden öfkелendi. «Kaygılanıyorum! Söylediklerinize inanıyorum! Onların duyulmasını istiyorum! Ama Kilisemin şehrin ortalık yerinde lekelenmesini istemiyorum!»

«Bağışlayın beni!» Jean Marie pişmanlıkla özür diledi. «Sizi uyarmıştım. Değişikliğim iyiye doğru değişti.»

«Hiç değilse etekleriniz tutuştu,» dedi Hennessy acı bir biçimde sırtarak. «Gelecek sefer sözlerimi daha dikkatle seçeceğim.»

Makyajcı geldi. Eski Ahit'teki peygamberleri andıran iri, esmer, ve sakallı bir adamdı. Aynı zamanda düzgün konuşan otoriter biriydi. Makyajla kılık değiştirmek, uzun uzun açıkladığına göre bir tahay-

yül sorunuydu. Karmaşık makyaj sahne ya da beyaz perde için yapıldı. Her gün uygulamalarına karşın, kozmetik maddelerin doğru dürüst nasıl kullanılacağını pek az kadın bilirdi. Rolf Lavendow elbette ki altmış beş yaşındaki yaşlıca bir centilmenden başarılı bir makyaj yapmasını beklemeydi... O halde bakalım! Başınızı şöyle, şöyle çevirin! Saçları değiştirmek yazık olacak. Onları kesmek gerekecek. Doğrusu Jean Marie defileye katılmıyordu. Öte yandan bir işçi görünümü alamazdı. Bu dar omuzlar, bu düz karın ve yumuşak ellerle dünyada olmazdı. Öyleyse ne! Emekli bir profesör, bir dergi eleştirmeni, ya da sanat çevresinden biri!... Yine de bölgeye uygun bir kişilik yaratmak gerekiyordu, öyle ki, barmen, gazete kulübesindeki kız ve garson, onun tanıdık ve güvenilir biri olduğuna yemin edeceklerdi. Sonunda aynaya baktığında, kendini biraz tohuma kaçmış bir bilim adamı olarak buldu Jean Marie. Basque beresi giymiş, altın bir **pince-nez** takmıştı. Yüzüne tavşansı bir görünüm veren bir çift lastik topak yapıştırılmıştı. Makyajcının dediğine göre, koltuğunun altına bir edebiyat dergisi sıkıştırırsa iyi olacaktı. Ucuz bir baston, olsa da olmasa da olurdu. Çantasındaki bozuk paraları sayarak bir cimri havası takınmasını tavsiye ederdi. Duruma göre başka şeyler de uydurulabilirdi. Bu işin bir oyun gibi tadını çıkarmaya çalışmalıydı. Herhangi bir neftenle bir değişiklik isterse ayarlanabilirdi. Genellikle insan tek bir kişiliği sıkıcı bulabilir. Kartını bırakacak...

«Kısa kes Rolf!» dedi Hennessy. «Dostumun ve benim yapacak bir sürü işimiz var. Seni taksiye kadar geçireyim.»

Hennessy geri döndüğünde Jean Marie hâlâ kendini aynada inceliyordu. Hennessy güldü.

«Oldukça iyi, değil mi? Söylediğim gibi Rolf en iyisidir. Hem onunla ilişkide olmanızın size yararı olacak; makyajdan çok daha başka nedenlerle.»

«Nasıl?»

«O bir İsrail ajanıdır, **Shin Beth**'in üyesi. Makyajcılık iyi bir maske. Filimcilerle bol bol seyahat eder ve Fransız televizyonu ile düzenli olarak iş yapar. Sizi anında tanıdı. İsrailîlerin size karşı iyi niyetli oldu-

ğunu söyler. Sürgündeki bir peygamberi anlayışla karşılarla. Kim bilir, size yardımcı olabilir. Benim gitmem gerek.»

«Sizden ne zaman haber alabilirim?»

«Rapor edilecek bir şey olur olmaz. Mektuplar üzerine çalışmaya devam edin.»

«Edeceğim. Küçük bir şey rica edebilir miyim?»

«Tabii.»

«Quai'ye kadar sizinle yürüyeyim. Bereli ve pince-nez'li bu yeni arkadaşla alışmam gerek!»

Irmak boyunca gezinmek, umutla bekleyen balıkçıları, elele gezen aşıkları, gemilerdeki turistleri ve Notre Dame'ın gri sütunlarını boyayan gün batımının ihtişamını seyretmek zevklerin en sadesiydi. Bu kılık değiştirme oyununda çocuksu bir eğlence de yatıyordu. Jean Marie birkaç franka Les Trophées' in eski bir sayısını ve sapı köpek başlı bir baston satın aldı. Böylece sanki görünmezlik peleriniyle korunmuş olarak, enflasyon yüzünden etkilenmiş bile olsa, sonbaharının en güzel yıllarını yaşayan bir edebiyat adamının mutluluğuyla avarece yürümeye koyuldu.

Hoş bir fantasyaydı bu ve yol kıyısındaki café'lerden birinin güneşliği altına oturup da kendisine kahve ve çörek ısmarladığı zaman, onu öğleden sonrasının son geçit törenine alıp götürdü. Dikkati yoldan geçenlerle José Maria de Hérédia'nın özlü dizeleri arasında bölünmüştü. Eski Parnasyan şiirin hâlâ değerini koruduğunu ve Actium Savaşının arifesinde Antonius ile Kleopatra arasında geçen o son ıstıraplı anın kendisini hâlâ etkilediğini fark etti.

Et courbé sur elle, l'ardent imperator

*Voyait dans ses yeux clairs étoilés de points d'or,
Toute une mer immense où fuyaient des galères*

Tasvirin ıstıraplı ve kaderci güzelliği kendi hüznünlü havasına uyuyordu. Bu insancıl kentin, Paris' in yıkıldığını, parlak güzelliklerinin yok olduğunu düşünmek bile günah işlemek gibi geliyordu insana.

Ama Rubicon Günü geldiğinde hüküm kaçınılmazdı ve Roma'da yaşamış olan bir adam, en büyük imparatorluğun dokusunun ne denli nazik olduğunu, ölümlerin mezarlarında ne denli sükun içinde yattıklarını biliyordu. Sonra sesi duydu Jean Marie. Yakından ve sol taraftan geliyordu. **Bouquinage** sanatını öven bariton sesli bir Amerikalıydı:

«Büyükkannenizin tavan arasını yağmalar gibi davranmayın. Gerçekten sahip olmayı isteyeceğiniz bir dizi basma üzerinde karar verin. Ender bulunur olup olmamaları önemli değil. İşin özü burada, Bu, ciddi olduğunuzu, harcayacak paranız bulunduğunu ve tezgâhın altında sakladığı şey için adama ödeme yapacağınızı belirtir. Ben Almanya'da böyle çalıştım ve...»

Monolog böyle sürüp giderken, para çıkarmak için cüzdanını karıştırdı Jean Marie ve sanki garsona işaret ediyormuşçasına yavaşça başını çevirdi. Rolf Levandow'un sözlerini hatırladı. Makyaj aldatıcıydı. Biri sizi tanıdığını düşünse bile, alışkın olmadığı yüz hatları onu yalanlardı. Bundan yararlanmak, yüzüne dik dik bakarak onu şaşırtmak, eğer sizi sizi selâmlarsa bile ona karşılık vermemek gerekirdi.

Alvin Dolman yandaki masada oturuyordu, parlak yaz giysileri giyinmiş genç bir kadınla konuşmaya dalmıştı. Jean Marie hesabı istemek için elini kaldırdığında Dolman başını kaldırıp baktı. Bakışları buluştu. Jean Marie, **pince-nez** taktığını ve olasılıkla Dolman'ın gözlerini göremeyeceğini anımsadı. Başını yavaşça çevirdi, gitmek için sabırsızlanıyormuşçasına tabağın altına bir on franklık sokuşturdu, kitabını ve bastonunu aldı, Dolman'ın masasının yanından geçip caddeye yöneldi. Neyse ki Dolman konuşmasını kesmedi.

«Kitap sergilerinde ortaya çıkan şeyleri dikkate almak zorundasın. Bugün bale işinde uzman bir oğlanla tanıştım. Bu benim işim değil ama...»

Ama gündüz şeytanı Paris'teydi ve Jean Marie Barette onun halihazırda yaptığı işler üzerine rahatsız edici fikirler yürüttü. **Café**'den on adım uzaklaştıktan sonra kitabını kaldırırma düşürdü. Almak için eğilirken geriye baktı. Alvin Dolman hâlâ harıl harıl konuşuyordu. İlerleme kaydetmiş görünüyordu, şimdi

kızın elini tutmuştu. Jean Marie Barette, kızın Alvin'i öyalayacak denli ilgi çekici olmasını ümit etti; hiç de-
gilse kendisi güvenle sığınağında oluncaya kadar.

Jean Marie'yi bekleyen bir mesaj vardı. Madamı eve geç gelecekti. Akşam yemeği için ne istiyorsa ısı-
marlayabilirdi. Odasına servis yapılan tavuklu sand-
viçi yiyip kahvesini içti. Sonra banyo yaptı, pijama-
larını ve ropdöşambrını giydi, yeni bir mektup üze-
rinde çalışmaya başladı. Şimdi konuların en çetre-
fillisiyle uğraşıyordu: İyi niyetli insanlar arasındaki
inanç farklılıkları.

Sevgili Tanrım,

*Eğer her şeyin başlangıcı ve sonuysan neden
her şeyi bize eşit şansla vermedin? Biliyorsun sirk-
te hayatımız buna bağlıdır. İpleri kuranlar bir ha-
ta yaparsa trapezciler ölür. Yıldırım çıkartan a-
dam bunu doğru dürüst yapamazsa gözlerimi yiti-
ririm.*

*Ama Sen, nesnelere bu açıdan bakıyor görün-
müyorsun. Sirk gezip durduğundan başka insan-
ların nasıl yaşadığını görüyoruz. Birbirlerini ve
çocuklarını seven ve Senin tarafından okşanmaya
gerçekten layık olan iyi insanlardan söz ediyorum.*

*Şimdi anlayamadığım şey şu. Sen hepsini ta-
nıyorsun. Hepsini Sen yarattın. Ama herkes Seni
başka başka görüyor. Salt Senin yüzünü değişik
şekilde yorumladılar diye, çocuklarının birbirleri-
ni öldürmelerine bile izin verdin... Neden bizler,
Senin çocukların olduğumuzu kendimize anlatmak
için farklı simgeler kullanırız? Anam ve babam
Hristiyan olduğu için benim üzerime su serptiler.
Aslan terbiyecisi Louis, Yahudi olduğundan erkek-
lik organının bir parçası kesildi. Yılanlarla göste-
ri yapan zenci kız Leila, sihirli bir yılan taşı oldu-
ğu için boynuna bir mürekkepbalığı kemiği takı-
yor... Ama gösteri bitip de hep birlikte aç ve yorgun
yemek masasına oturduğumuz zaman aramızda
pek büyük bir fark görüyor musun? Kaygı duyu-*

yor musun? Yaşlı ve yorgun Louis biraz zevk almak için Leila'nın yatağına süzüldüğünde, son derece çirkin olan Leila da ona sahip olmaktan mutluluk duyduğunda gerçekten altüst oluyor musun?

Hatırlatırım ki Senin Oğlun yemekten, içmekten ve bizim gibi insanlarla konuşmaktan zevk alırdı. Çocukları severdi. Kadınları anlardı. Ne yazıktır ki hiç kimse Onun konuşmalarının çoğunu kaydetmek zahmetine katlanmadı yalnızca annesiyle birkaç konuşması, gerisi genellikle kasabadaki kızlarla şu veya bu nedenle yaptığı söyleşiler.

Söylemeye çalıştığım şey şu ki, bize verdiğin tehlikelerin üstesinden gelmek için bize yeterince şans tanımadan dünyayı kapatıyorsun. Bunu söylemek zorundayım. Meseleye değinmeden geçseydim dürüst davranmamış olacaktım. Kuzey Kutbu yakınlarında bir yerde bir buz parçası üzerinde oturan yaşlı bir kadın var. Acı çekmiyor, yavaşça solup gidiyor. Onu oraya ailesi koydu. Hali ne razı, çünkü orada yaşlılar için ölüm böyle düzenlenmiştir. Sen onun orada olduğunu biliyorsun. Eminim onun işini de kolaylaştırıyorsun; belki pahalı kliniklerdeki diğer yaşlılardan daha fazla. Ama hangi durumu tercih ettiğini bize asla açıkça söylemedin. Hangisinde daha fazla sevgi varsa onu tercih ettiğine inanmak isterim!

Öte yandan — bunu Sana anlatmak zorundayım — bugün bir café'de oturdum. Yanımdaki masada, kötü ruhun gerçekten içinde yuvalandığını bildiğim bir adam oturuyordu. O bir haindir. Yıkıcıdır. O bir katildir. Onu nasıl yargılayacaksın? Hepimizce bilinen o yargıyı nasıl vereceksin? Bilmek hakkımız. Benim çocuklarım yok ama olsaydı, yalnızca birer oyuncak olmazlardı, öyle değil mi? Hayatın kendisi onlara haklarını bağışlayacaktı; en azından bizim küçük standartlarımıza göre. Senin çocuklarının daha aşağı oluklarına inanmaktan nefret ediyorum.

Öyleyse lütfen — biliyorum bu gece fazla bastırıyorum ama yorgunum ve bu tatlı dilli, tatlı gü-lücük-lü adamdan korkuyorum — lütfen bana söy-le: Yaratık ve Yaratan ilişkisine nasıl ve ne za-man kulak vereceksin? Yoksa her şeyi silip bir aşk yortusuna mı çevireceksin?

Tuhaf bir şey bu, daha önce sormak aklıma gelmemişti. Sen, Tanrım, kafanı değiştirebilir mi-sin? Hayırsa, neden hayır? Eğer değiştirebilirsen, neden hepimiz böylesi ürkütücü bir pisliğe saplan-madan önce yapmadın bunu? Kaba görünüyorsam bağışla. Demek istememiştim ki...

Bir kez daha, uyarılmaksızın, yüksek tepede, ölü gezegenin kapkaranlık dağları arasındaydı. Bir kez daha, bomboş, yalnız, dayanılmaz bir acıya ve utan-ca yakalanmıştı; sanki çevresindeki ıssızlığın yazarı yalnız kendisiymişcesine. Ne dinlenmek için izin, ne de bir bağışlanma vardı. O kendinden geçiş, ateşi hortumlar, Tanrı'yla birlik olmanın müstesna ıstıra-bı yoktu. Kendisi de ölü evrenin ölü merkeziydi. Ağ-layamadı. Öfkelenemedi. Bilebildiği tek şey, biline-cek tek şeyin sonsuzluğun ıssızlığında kupkuru bir kayaya takılıp kalmış olduğuydu.

Ansızın etine dokunulduğunu, boşlukta sallanan parmaklarının çekiştirildiğini hissetti. Aşağı baktı. Enstitüdeki küçük kızdı, Tanrı'nın küçük soytarısı, an-lamsızca ama güvenle gülüyordu. Yüreği onunkiy-le eriyip karıştı. Kızı yakalayıp kendine çekti; Jean Ma-rie'nin hayat kıvılcı mıydı o. Kendisi de soğuk bir ge-zegenin boşluğuna karşı onun son koruyucusuydu.

Burada, tepede kalamazlardı. Onları barındıra-cak mağaraları olmalıydı. Karanlık ve taşlı bayırda sendeleyerek yürümeye başladı. Yanağında çocuğun yanağını hissetti, soluğu küçücük bir rüzgâr gibi saç-larını kıpırdatıyordu. Yürümeye devam ederken duy-gu pınarı yeniden akmaya başladı. Acımanın, dehşe-tin, sevecenliğin ve bu çaresiz yarattığı hiçbir yer ol-mayan bir yerde yapayalnız bırakmaya cesaret eden Tanrı'ya duyduğu öfkenin farkındaydı.

Sonunda bir mağaranın ağzına geldi, ne tuhaftır

içeride küçük bir ışık gördü. Bir dağ gölünün karanlık sularında yansıyan bir yıldıza benziyordu. Teninin zırhıyla korumak istercesine çocuğa daha bir sıkı sarıldı ve ışığa doğru yürüdü. Gözleri kamaşınca dek ışık gitgide büyüdü, parlaklaştı. Jean Marie gözlerini kapatıp yabancı bir yerdeki kör bir adam gibi kıpırdamadan durdu. O zaman sesi duydu; güçlü, sakin, yatıştırıcı.

«Aç gözlerini.»

Söyleneni yaptı ve küçük bir ateşin yanına, bir kaya çıkıntısı üzerine oturmuş olağanüstü güzellikte genç bir adam gördü. Edep yerlerini örten örtü ve ayaklarındaki sandallar dışında çıplaktı. Gür, sırma saçları keten bir bantla arkadan tutturulmuştu. Yanındaki kayanın üzerinde bir ekmek tabağıyla bir su çanağı vardı. Kollarını uzatıp:

«Çocuğu alacağım,» dedi.

«Olmaz!» Jean Marie ani bir korkuyla en uzak duvara çekildi. Yere çömeldi ve kollarını bir beşik gibi yaparak çocuğu tuttu. Genç adam ayağa kalktı, ekmek ve su ikram etti. Jean Marie reddedince, çocuğu ekmek lokmaları ve suyla beslemeye başladı. Zaman zaman yanağını okşuyor, gözlerine inen saçları uzaklaştırıyordu. Yeniden rica etti:

«Lütfen, bırak tutayım. Ona hiçbir zarar gelmeyecek.»

Çocuğu aldı, kucagında salladı, ta ki kız yüzünü mıncıklayınca, öpünceye kadar. O zaman birdenbire geçiverdi kızın hastalığı, oyuncak bir bebek gibi güzel ve mükemmeldi.

Genç adam takdir edilmek için kızı yukarı kaldırdı. Jean Marie'ye gülümsedi:

«Görüyorsun her şeyi yenileştiriyorum.»

«Diğerleri nerede? Çiçekler, hayvanlar, insanlar.»

«İşte!»

Çocuğu başının üzerine yükseltti. Kız kollarını açıp gerdi. Mağaranın duvarları dağıldı, çayır, bahçe ve güneş altında gümüş gibi parlayan ırmak manzaraları haline dönüştü. Genç adam azarlarcasına konuştu:

«Anlamak zorundasın. Başlangıç ve son birdir.

Yaşamak ve ölmek tek bir eylemdir, çünkü hayat ölümlle yenilenir.»

«O halde ölüm neden bu derece korkunç?»

«Dehşeti yaratan insanlar, ben değilim.»

«Kimsin sen?»

«Kimsem o.»

«Bunu hiç anlayamadım.»

«Anlamaya da çalışma. Çiçek güneşle mücadele eder mi, ya da balık denizle? İşte sen bu yüzden bir soytarısın, her şeyi kırıp parçalıyorsun ve ben onları yeniden toparlamak zorunda kalıyorum.»

«Üzgünüm. Her şeyi berbat ettiğimi biliyorum. Şimdi gideceğim.»

«Kızını öpmek istemez misin?»

«Lütfen! Öpebilir miyim?»

Ama güzel çocuğu almak için kollarını uzattığında kız artık orada değildi. Adam, kız, mağara ve sihirli çayırılar hepsi yok olmuştu. Jean Marie tekrar kendi odasındaıydı. Roberta Saracini elinde bir tepesiyle masanın yanında duruyordu.

«Kapınızın altından ışığı gördüm. Yatmadan önce sıcak bir kakao içmek istersiniz diye düşündüm.»

«Müthiş bir gün geçirdim. Saat kaç?»

«Onu biraz geçiyor.»

«Kakao için teşekkürler. Akşamın nasıl geçti?»

«Çok ilginç. Şanghay'daki yeni bir endüstriyel projenin finansmanına katılmak için davet edildik. Çin Mali delegasyonu bizi elçilikte ağırladı. Bizimkisi karışık bir gruptu. İngilizler, İsviçreliler, Amerikalılar ve tabii Avrupa Ekonomik Topluluğundan bir bankeler konsorsiyumu. Çinliler çok zeki. Mümkün olduğu kadar geniş bir yatırım yapılmasını istiyorlar. Onlar da savaşın kaçınılmaz olduğuna inanıyorlar ve askeri malzeme yapan firmalar için hızlı programlar tasarlamışlar... Savaştan söz ederken sizin adınız geçti.»

«Nasıl?»

«Bakayım tam olarak hatırlayabilecek miyim? Ah, evet! Amerikalılar tehlikeli dönemlerden ve savaşın başlamasına neden olacak kritik olaylardan konuşuyardı; aslında Rubicon Gününden. Çinlileri doğal müttefikleri olarak gördükleri gerçeğini saklamıyorlardı.

Gerçekte, delegasyondaki birkaç adamlarının zeki kişiler olduklarından eminim. Herneyse, bir zamanlar Dışişleri Bakanı olan ve şimdi Morgan Guaranty'de çalışan Morrow adında biri sizin kehanetlerinizden ve görevden çekilmenizle ilgili makalelerden söz etti. Çinlilere sizi ne derece isabetli bulduklarını sordu. Bir tanesi — Çin Bankası direktörü — güldü ve şöyle dedi: 'Eğer Jesuitlerin dostuysa, doğrusu çok isabetli.' Bu bana Çinlilere ilk kez güneş saatini, usturlapı*, tam ve kesirli sayıların kareköküyle küpköklerinin alınmasını öğretenin Jesuit Matteo Ricci olduğunu hatırlattı... Sizi tanıdığımı ve emlakınızın idare he yetinde bulunduğumu söylediğim zaman çok ilgilen-di.»

Jean Marie'nin bu boşboğazlığa canı sıkıldı. Bir şey söylemek istedi ama yorgundu ve zaten olan da olmuştu.

Roberta Saracini devam etti: «Morrow sizi yeniden görmeyi istediğini söyledi. Görünüşe göre Vatikan'da birlikte çalışmalarınız olmuş. Benimle zaman zaman ilişki kurduğunuzu ve bu mesajını size iletceğimi söyledim.»

«Sevgili Roberta!» Artık konuşmak zorundaydı ve sözcüklerini yumuşatamazdı. «Bütün yardımların için sana derinden müteşekkirim, ama şu anda eş benzeri bulunmaz bir budalalık işlemiş bulunuyor-sun. Fransızlar beni gözaltında tutmak istiyorlar. Bugün öğleden sonra, Mendelius'u öldürmeye çalışan C.I.A. ajanının bir karış yakınındaydım. Beni tanıd mı tanımadı mı hâlâ bilmiyorum. Şimdi sen diplomatik bir toplantıda benim vekilim olduğunu ve — aynen aktarıyorum — benimle zaman zaman ilişki kurduğunu söylüyorsun. Yarından itibaren telefonun dinlenecek ve evin gözetlenecek... Gitmek zorundayım! Bu gece! Havaalanına gitmek ne kadar alır?»

«Bu saatte kırk dakika. Ama nereye...»

«Bilmiyorum ve sen de bilmesen iyi olur. Sabah ilk iş olarak Hennessy ve kardeşim Alain ile temasa geç. Elimden geldikince çabuk ilişki kuracağımı söyle onlara. Şimdi toparlanmalıyım.»

* Eskiden gökcisimlerini gözlemekte ve ufuk üzerindeki yüksekliğini belirtmekte kullanılan alet.

«Ama mektuplar, bütün proje...»

«Bana bağı. Onun için emin bir yere ve haberleşmeye ihtiyacım var. Beni havaalanına götürür müsün? Çağrılan taksiler izleniyor olabilir.»

«Hiç değilse özür dilememe izin ver.»

Roberta neredeyse ağlayacaktı. Jean Marie onun yüzünü elleri arasına aldı ve yanağından hafifçe öptü.

«Biliyorum böyle olmasını istemedin. Seni tehlikeli bir oyuna soktum ve bütün kuralları bilmeni bekleyemem. Bir yere yerleştiğim zaman güvenilir bir haberleşme yolu bulabileceğiz. Senin yardımına hâlâ ihtiyacım var.»

«Arabayı çıkartayım. Toparlanmakta acele et, son uçaklar gece yarısı kalkıyor.»

Görünüşe göre, gece yarısı Londra'ya uçmak umutsuz bir divanelikti ama bir yere takılmadan varabilirse mektupları üzerinde çalışırken güvenlikte olabilir, eski dostlar arasında görevine inanacak ve işbirliği yapacak birilerini arayabilirdi.

Onları tümüyle anlamamış olmakla birlikte İngilizleri her zaman takdir ederdi. Mizah ustalıkları genellikle gözünden kaçardı. Züppelikleri onu her zaman çileden çıkarırdı. Ticarete işi ağırdan alma alışkanlıklarına şaşırmadan edemezdi. Ama dostlukları ve sadakatları güçlüydü. Tarih bilinçleri vardı, aptallarla eksantriklere karşı hoşgörülüydüler. Toprak ve para düşkünü ve olağanüstü toplumsal bozukluklara neden olmuş olabilirdi ama büyük hayır işlerini de desteklemişlerdi, kaçaklara karşı insanca davranmışlardı ve kişiselliği bir ayrıcalık değil bir hak olarak kabul etmişlerdi. Onlara anlayacakları bir neden verin, değer verdikleri özgürlüklerini tehlikeye sokun, binlercesi sokaklara dökülecek ya da dayanışmanın gururuyla cellatın kütüğüne kadar yürüyeceklerdir.

Öte yandan — bunu acı bir gülümsemeyle kabul etti — Gregory XVII olarak İngilizlerle çok başarılı olamamıştı. İngilizler yüzyıllar boyunca İtalyanlarla işlek bir ilişki geliştirmişlerdi, onların sanat eserleri-

ni satın almışlar, modalarını taklit etmişlerdi. İtalyanların retorikteki üstün yetenekleri ve uzlaşmacı özellikleri İngilizlere pek yakındı. Diğer yandan, Fransızları iğneleyici, dik başlı, kendini beğenmiş ve politik açıdan ahlaksız olarak görmüşlerdi.

Kişisel hoşnutsuzluğuna ve ara sıra duyduğu öfkeye karşın, Jean Marie iyi dostlar edinmişti ama Britanya Adalarındaki etkisi zayıf olmuştu. Sonunda yerel kilisenin yönetimini Kardinal Matthew Hewlett'e bıraktığı için sevinmişti. Curia'daki meslektaşlarından birinin dediği gibi, «Belki bu iş için en az tehlikeli adamdı. Çalışkandı ama içinde dürtü yoktu, yeteneksiz bir zekası vardı, eğer kaçınmak olanaklıysa hiçbir tartışmaya girmezdi ve yüz kızartıcı kusurları yoktu.» Hewlett, Suskun Dostlar'a hiçbir zaman katılmamıştı, ama Kardinaller heyetinin kader toplantısında oyunu Jean Marie'nin görevden çekilmesi yolunda kullanmıştı ve bunu ilginç bir nükteyle haklı göstermişti. «Eğer bizim Papa delinin biriyse onu gayet güzel başımızdan atıyoruz. Yok eğer bir azizse, onu yitirecek değiliz. Hiçbir sorun görmüyorum. Ne kadar çabuk giderse o kadar iyi!»

Her şeye karşın Kardinal Matthew Hewlett sabahın ikisinde kapısı vurulup da yatak ve kahvaltı istenecek bir adam değildi. O yüzden, bir taksi şoförünün de yardımıyla Jean Marie Barette, Knightsbridge'de eli yüzü düzgün bir otelde bir oda buldu ve öğleye kadar deliksiz uyudu.

BÖLÜM ON İKİ

Çimlerin üzerinde tavuskuşları, gölde kuğular, ormanda ise yaz sonunun altın ışıkları vardı. Jean Marie Barette, papalığı sırasında oldukça güvendiği

Bir adamla malikânenin bahçesinde yürüyordu. Bu adam şimdi kendisinin İngiliz dilindeki ilk yayıncısıydı: Waldo Pearson, eski Katolik, Bir zamanlar Muhafazakâr kabinede Dışişleri Bakanı, şimdi de Greenwood Yayıncılık'ın başkanı.

Adrian Hennessy de oradaydı, bir tomar resim, **Mektuplar**'ın İngilizce ve Fransızca kayıtları ve Florent de Basil tarafından bestelenen Soyтары Johnny şarkısının tümüyle orkestrasyonu yapılmış bandlarıyla. Ayrıca Banco Ambrogiano all'Estero'dan **Küçük bir Gezegenden Son Mektuplar**'ın reklamı ve geliştirilmesi için başlangıç olarak yarım milyon sterlingi garanti eden onaylı bir belge de getirmişti. Jean Marie, paranın belki de yazardan daha çekici olduğu yolunda nükteli bir yorumda bulundu. Waldo Pearson, buz gibi bir sesle tekzip etti:

«Paranın bundan böyle hiçbir anlam taşımayacağı bir zamanın çok yakınındayız. Nükleer bir çatışma halinde bu adalardaki nüfusun üçte ikisini kaybedeceğiz. Hiçbir hükümet bu belaya razı olamaz, Kilise de öyle. Onun için bir politika oyunu olarak bunu gözardı edecekler. **Mektuplar**'da, yüzyüze olduğumuz terörü panik ya da çekişme yaratmadan tartışacak bir yol buldunuz siz. Hakkınızda bir peygamber olarak karar verilecek, banker olarak değil.»

«Bu söylediklerini duyduğuma sevindim Waldo!» Hennessy en ağdalı İrlanda aksanını takınmıştı. «Ben bankerleri, şeytan da doları temsil ettiğine göre, kendi yayın işlerini sen üstleneceksin!»

«Sana daha önce söyledim.» Pearson bütün haklarını saklı tutmaya kararlıydı. «Olağanüstü bir dağıtım olacağından eminiz. Ödediğimiz avanslar bunu gösteriyor. Gazetede tefrika halinde yayınlamak da yararlı olacak ve elbette sizin temin edeceğiniz reklam fonu. Ama siz hâlâ benim bir elim arkada dövüşmemi istiyorsunuz. Televizyonda ya da basında hiçbir röportaj yapılmayacak, yazarın kimliği ile ilgili hiçbir açıklamada bulunulmayacak. Ben bunda mantıklı bir yan göremiyorum.»

Hennessy cevap vermeye fırsat bulamadan Jean Marie tartışmaya girdi.

«İyi nedenler var. Eğer kimliğim bilinirse şimdi-

ki Papa'yla ekifmeye girmiş gibi grnebilirim. Ben bunu istemiyorum. Dahası, ilhi olduğuna inandığım bir emri yerine getirmek için yazıyorum. Bu iman cylemine güvenmek ve ağacın meyvalarıyla tanınmasına razı olmak zorundayım. Sonuç olarak kontrol edebileceğim tek şey yayınlanan metnin bütünlüğü. Yanlış, önyargılı ya da yetersiz raporlarıyla mesajımı arpıtacak rportajcıların merhametine terk edemem kendimi.»

«Kısacası Waldo,» Hennessy sırttı, «başka yol yok. Soru yok!»

Waldo Pearson omzunu silkti. «Yine de denemeye değerdi. Bitmiş müsvetteleri ne zaman alırız?»

«İki hafta içinde.»

«İyi. Yazar İngilizce çevirisinden memnun mu?»

«Evet, memnunum. Hem akıcı, hem de doğru... Konuyu bir an değiftirebilir miyiz? Tavsiyenizi isteyeceğim bir şey var.»

«Buyrun.»

«Grevdeyken İngiltere'den birkaç kişiye kabul etmiştim. Onlarla yeniden bir görüşme yapmamı sağlayabilir misiniz, ve görüşmeleri burada sizin evinizde yapmama izin verir misiniz?» Pearson cevap vermeye vakit bulamadan açıkladı. «Mütevazi bir otelde takma bir isimle kalıyorum. Tanıdık kişileri böyle bir yere davet edemem ama karşı karşıya olduğumuz kriz konusunda hâlâ yararlı olabileceğine inanıyorum. Örneğin Sergei Petrov tahıl ambargosu için aracılık yapmamı rica etti. Bununla birlikte, herhangi bir parti tarafından kabul edilip edilmeyeceğimi bilecek aralarım yok. Siz kabinde bulundunuz Mr. Pearson, bana nasıl bir tepki gsterirdiniz?»

«Bunu söylemek g.» Politikacı Pearson yayıncı Pearson'dan daha dikenli bir hayvandı. Yüksek sesle irdelemeye başladı. «Borç ve kredi açısından ele alalım. Siz yenik bir lidersiniz, bir Roma Katolik rahibi, bir Fransız, kendini peygamber ilân eden biri buğnn pazarında anlaşma yapacak bir politikacı için uygunsuz nitelikler.»

Jean Marie güldü ama herhangi bir yorumda bulunmadı. Pearson anlatmaya devam etti.

«Kredi açısından bakalım. Elinizde ne var? De-

neyimli bir diplomatsınız. Kişisel ihtiraslarınız ola maz; görevden çekildikten sonraki iyi davranışlarınız dikkatlerden kaçmadı. Bağımsız bir kişisiniz. Rainer ve Mendelius'un hakkınızda yazdığı yazılar olaylarda ki esrar perdesini bir parça araladı. O halde toparla yalım. Eğer ben Dışişleri Bakanı olsaydım sizi kesinlikle kabul ederdim. Rusların sizi benimle aracılık etmeniz için davet ettiklerini söyleseydiniz çok kuş kulu davranırdım. Bunun için şöyle nedenlerim o lurdu. Siz, ilk bakışta dürüst bir simsarsınız. Tersin den bakınca, acaba Ruslar sizi değiştirdi mi diye me rak ederdim, yoksa neden pazarda daha güçlü birini seçmesinler. O zaman şu sonuca varırdım ki, eğer si zin gibi bir yabancı kullanacak denli umutsuzsalar, sıkı bir pazarlık yapabilirdim. O halde evet, hepsi bu! Sizi ilgiyle kabul eder, mümkün olduğu kadar da ça buk atlatmaya bakardım!»

«Oldukça makul,» dedi Jean Marie. «Şimdi ilk so ruma dönelim. Benim için birkaç buluşma düzenler miydiniz? Burada, evinizde.»

«Tabii. Bana kimi istediğinizi söyleyin hemen da vet edeyim. Hem siz kendiniz de buraya istediğiniz zaman gelebilirsiniz.»

«Bir başka şey daha var.» Hennessy huzursuzdu. «Eğer kendinizi **Son Mektuplar**'ın yazarı olarak tanı tmak istemiyorsanız, ünlü bir İngiliz yayıncısının e vinde bulunmanızı nasıl açıklayacaksınız?»

«Hiçbir şey açıklamıyoruz.» Pearson kısaca kesti. «Olası bir kitap hakkında görüşme yaptığımızı yaya cağım. Bir otobiyografi yazıp yazmayacağınız sorusu nu kesinlikle sormak isterdim.»

«Korkarım,» dedi Jean Marie, «bu ne istek duy duğum, ne de zaman bulabileceğim bir proje.»

«İlginizi çekebilecek başka şeyler de var. Yıllar dır dini deneyimin tabiatı üzerine açık ve sade bir kitap yazabilecek birini bulmaya çalışıyorum. İngilte re'de daha fazla dikkat edilmesi gereken bir olgu ya şıyoruz. Geleneksel kiliseler anormal bir hızla rahip ve cemaat kaybederken, mezhepler gelişip serpiliyor... Size bir şey göstereyim.» Onları evin köşesine, koru luğun tepelik bir mera manzarasına açıldığı yere gö türdü. Yuvarlak bir tepenin üstünde Palladian stilin-

de büyük bir malikâne vardı. Pearson'un açıklaması umutsuzcaydı.

«Şu yen örneğin. Bir zamanlar iyi bir arkadaşıma aitti. Şimdi, kendilerini Kutsal Kişiler Ailesi diye adlandıran bir grubun merkezi. Bunlar, Ay Mezhebi, Soka Gakkai ve Hare Krişna gibi bir mezhep. Etkin biçimde üye kazanıyorlar. Acemileri sürekli göçaltında tutup sıkı çalıştırarak koşullandıran güçlü bir sistemleri var. Pek çok genç insan onlara kapılıyor. Çok zenginler... Diğer bazı gruplar gibi silahlanıyorlar, Armageddon gününe karşı yiyecek, ilaç ve silah stok ediyorlar. Eğer kurtulurlarsa, bunlar ve bunlara benzeyen diğerleri nükleer çağ sonrasının baronları olacaklar... Siz genelgenizi yayınlamak istediğiniz zaman Katolik hiyerarşisinin korktuğu şey buydu. Matte Hewlett, Roma'dan bir kopyasını getirdi. Özellikle bu konuda konuşmak için bana geldi. Tam sizin şu anda durduğunuz yerde durup şöyle dedi: 'XVII Gregory'nin bizi götürmek istediği yer burası, bunun farkında olsa da olmasa da. Cromwell'ci Hristiyanlık, kargılar, tüfekler ve diğerleri.'»

«Ona inandınız mı?» diye usulca sordu Jean Marie.

«Zamanında evet.»

«Fikrinizi değiştiren ne oldu?»

«Bazı şeyler. Politikanın içinde olarak ve demokratik biçimde iş yapmanın ne denli güç olduğunu görerek sık sık şu veya bu şekilde bir diktatörlüğe eğilim duydum. Yayıncı olarak, insanların alışkanlıklara ve düşüncelere nasıl koşullandırıldıklarını gördüm. Ne yazık ki, politikada ve ticarete hileli işler yapmak için ayartıldım. Ama Hennessy bana sizin ilk mektuplarınızı getirdi. Dördüncüsünde ezberlediğim bir pasaj var... 'Bir adam soytarı olduğu zaman kendisini seyircilere bedava bir armağan olarak sunar. Onlara kahkaha denen kurtarıcı ihsanı bahşetmek için alay edilmeye, islatılmaya, tokatlanmaya ve aşta bedbaht olmaya boyun eğer. Senin Oğlun da şeytanlar kralı ilân edildiği zaman aynı şekilde boyun eğdi ve kitleler O'nun yüzüne su ve şarap tükürdüler... Umudum şu ki, O yeniden geldiği zaman bir soytarının kırılmış oyuncakları — ki bir zaman-

lar kadınlar ve çocuklardı — üzerindeki sevecen göz-yaşlarını saklayacak denli insancıl davranır.’»

Pearson sıkılmış gibi sustu ve uzun süre, Palladian malikânesine uzanan yeşil kıvrımlara gözlerini dikerek durdu.

«Sanırım benim dönüş anımın bu olduğunu söyleyebilirsiniz. Her zaman konuşkan bir Hristiyan olmuşumdur ben ama inancın dehşet veren sonuçlarına karşı bilincimi kesin şekilde kapattım: Hayvanların yaşamak için birbirlerini yedikleri, zalimlerin halkın hizmetçisi olduğu ve ıstırap çeken insana öne-rilecek en iyi şeyin ‘Kendi çarmihını hazırla!’ olduğu bir evrene... Ama nedense sizin sözleriniz beni bu umutsuzluktan kopardı, yeniden düşünmemi ve altı üstüne gelmiş dünyaya yeni gözlerle bakmamı sağ-ladı!»

Adrian Hennessy bir şey söylemedi. Mendilini çıkartıp gözlüklerini parlatmaya koyuldu.

Jean Marie sevecenlikle, «Neler hissettiğinizi biliyorum,» dedi. «Ama nazik bir sevinçtir o. Üzerine fazla yüklenmeyin yoksa ağırlığınız altında parçalanabilir.»

Pearson ona kuşkuyla göz attı. «Beni şaşırtıyorsunuz. Ne denli nazik olursa olsun sevinci paylaşmak isteyeceğinizi düşünmüştüm.»

Jean Marie protesto edercesine elini kaldırdı. «Lütfen beni yanlış anlamayın. Birisine, inancına yeni bir anlam veren bir sağduyu bahşedildiği zaman gerçekten mutlu olurum. Kendi deneyimlerimden yola çıkarak sizi basitçe uyarıyorum. Şimdi hissettiğiniz rahatlık devam etmeyebilir. İnanç bir mantık meselesi değildir ve duygu ânı her zaman tekrar etmez. İnsan, uzun karanlık dönemler ve yıkıcı kargaşalıklar beklemek zorundadır.»

Waldo bir an sessiz kaldı, sonra şaşırtıcı bir patavatsızlıkla Hennessy’ye, «Adrian,» dedi, «arkadaşımınla özel olarak konuşmak istiyorum. Bir süre bizi yalnız bıraksan.»

«Dert değil.» Hennessy rahatsız olmuş görünmüyordu. «Arabayı alıp bir içki içmek için Neg’s Head’e gideceğim. Mukavele hariç istediğiniz her şeyi konuşun. Bu benim işim.»

Waldo Pearson, Jean Marie'yi aşağıya gölün kıyısına götürdü. Bir çift beyaz kuğu sazlığa girip çıkarak sükûnetle yüzüyorlardı. Pearson kesik kesik konuştu:

«Biz — eee — yakın bir beraberliğin başlangıcındayız. Yazar ve yayıncı bu kadar yakınlıkta asla iyi geçinemezler — hiç değilse senin gibi bir yazar ve benim gibi bir yayıncı. Tam şu anda hissediyorum ki — doğru ya da yanlış — ikimiz arasında söylenmeden kalmış bir şey var... Benim... benim ruhsal sağlığım üzerine uyarıda bulunmak ihtiyacını hissetmen tuhaf geldi.»

«Aynı derecede kendiminki için de endişeliyim,» dedi Jean Marie. «Şu anda dehşetli bir delilik içinde bulunduğuma beni ikna etmen fazla zamanını almazdı.»

«Bence buna inanmak güç. Kanılarında çok sertsin. Umudunu çok fazla yitirdin. Çok derin bir duyguyla yazdın.»

«Yine de gerçek bu.» Jean Marie göl kıyısından bir kamış kopardı ve konuşurken onu kayıtsızca yola başlattı. «Üç haftadır İngiltere'deyim. Eski bir meydana bakan rahat bir otelde kalıyorum. Meydanın ortasında çocukların oynadığı ve annelerin bebeklerini getirdiği bir bahçe var. Sabahları çalışıyorum. Öğleden sonraları yürüyorum. Akşamları okuyorum ve dua edip erkenden yatıyorum. Son derece özgür son derece rahatım. Arkadaşlar bile edindim. Torununu bahçede top oynamaya getiren yaşlıca bir Yahudi centilmen var. Musevilik üzerine ince bir bilim adamı. İbraniceyi bildiğimi görünce neredeyse dans edecekti. Geçen cuma akşamı evine bir Sabbath* yemeğine gittim. Sonra bir kapıcı var, konuşkan, ufak tefek dedikodulara hazır bir İtalyan. İşte görüyorsun, hayatım gayet hoş ve adeta bu olağanüstü İngiliz sükunetine uydum. Bazıları Tanrı'nın kutsalsuz bir zevki olan ve elinden hiçbir sorun çıkmasına izin vermeyen bir İngiliz olduğuna inanır... Ama birden düşündüm ki bu çok sinsice bir eğilim. Düşmanlarımca ya da bir otorite tarafından değil ama

* Musevilerce cumartesileri uygulanan kutsal dinlenme günü.

böyle kendi konforlu kayıtsızlığım tarafından susturulabilirim. Dünya çapında yayınlanacak birkaç sayfa mektubum dolayısıyla hayatımın geri kalan kısmını Yargı Gününe dek hayal kurarak geçirmeye hak kazandığıma inanabilirim. Bu madalyonun bir yüzü. Diğer yüzü başka şekilde olmakla beraber aynı derecede sinsi. Küçük bir Gezegenden Son Mektuplar'ı yazarken kendimi, Tanrı'yla ve insanlık alemiyle olan ilişkilerimi anlatıyorum, bir doktrin öğretmiyorum. Dinsel bir tartışma önermiyorum. Cemaatinin selametiyle ilgilenen bir papaz değilim. Görüyorsun görev dışındayım yarı yarıya laikleştim, Eucharist'i bile kendi kendime kutluyorum... Şimdi, herhangi bir uyarı olmadan ayaklarımın altında bir kuyu açıldı. Seni o derece etkileyen satırları yazarken bile düşünüyordum: Bu doğru mu? Gerçekten inandığım bu mu?... Uygarlığın sonunu olası ve yakın görüyorum. Ama Parousia, İkinci Doğu bunlar her şeyi değiştiriyor. Tanrı - insan kavramıyla nasıl uzlaşacağımı bilmiyorum; yücelmiş, görkemli, yeryüzünün ıstırabı üzerinde sonsuz bir sükûnla oturan... Şimdi ne zaman bunun üzerine akıl yürütmeye çalışsam kan kokusu alıyorum, eski tapınakların freskolarından gelen şeytansı yüzler görüyorum. Bazen bütün bunları unutup benim yaşlı hahamla çocukların oyununu seyretmeyi arzu ediyorum.»

«Ama» dedi Waldo Pearson usulca, «senin yazdığın bu değil. Kağıt üzerinde görünen güven duyan bir çocukla sevecen bir babanın konuşması.»

«Öyleyse ben hangisiyim?» diye sordu Jean Marie tuhaf, alaycı bir havayla. «Sakin bir İngiliz mi, Şüpheli Thomas mı, deli peygamber mi, yoksa gerçekte yüreğinde bir çocuk olan soytarı mı?... Belki de bunlardan hiçbirisi değilim tamamen başka biriyim.»

«Örneğin ne?»

Jean Marie elindeki son kamış parçalarını ezdi, suya fırlattı ve onların kuğuların oluşturduğu dalgalarda salınışlarını izledi. Soruya cevap vermeden önce epey zaman geçti.

«Kendimi düşünen bir kamış yapmaya çalıştım,

Tanrı'nın rüzgarında eğilen, aynı zamanda içi boş bir boru olan bir kamış ve başkaları onunla bana yabancı bir müzik çalabilirler.»

Waldo Pearson koluna girdi ve onu göl kıyısından alıp bahçe duvarı karşısına kurulmuş limonluğa götürdü.

«Üzümleriniz olgunlaştı. Onlarla gurur duyuyorum. Bir salkım almaz mısın?»

«Şarabınızı kendiniz mi yapıyorsunuz?»

«Hayır, bunlar sofralık üzümler.» Pearson yenden konuya geldi. «Bana öyle geliyor ki senin açıklamaya çalıştığın şey, kişilik krizinin bir bulgusu. Bunu anlıyorum. Benim de başımdan geçti. Beşi kabinde olmak üzere Kamara'da on iki yıl geçirdikten sonra kendimi bomboş ve kaybolmuş hissettim. Biraz ürkütücüydü ama kendimi senin gibi şeytan tarafından dokunulmuş hissetmedim.»

«Böyle bir şey dedim mi?» Jean Marie birden dönüp yüzüne baktı. Düşünceli ve endişeliydi. Ama Pearson ısrar etti.

«Aynen böyle değil ama bunu ima ettin. 'Bana yabancı bir müzik' dedin.»

«Doğru dedim. Meselenin özü burada. Tüm kıyamet edebiyatı, seçkinleri aldatan yalancı peygamberlerden söz eder. Bu fikirdeki dehşeti hissedemiyor musun? Eğer ben de onlardan biriysen ne olacak?»

«Bir an bile inanmam buna,» dedi Waldo Pearson ciddiyetle. «Yoksa kitabını yayınlamazdım.»

«Ben de inanmıyorum,» dedi Jean Marie. «Ama kendimi çatışmanın hâlâ sürdüğü bir savaş meydanı gibi hissediyorum. Emniyetli bir kayıtsızlığa çekildim. Sevecen bir Tanrı'ya olan bütün inancımı yitirmeye sürüklendim. Son derece nazik yeni kişiliğimin parçalanıp un ufak olmasından korkuyorum.»

«Acaba,» dedi Waldo Pearson portakallığın camlı kapısını açarken, «acaba senin bu mutlak boyun eğişin bir hata değil mi? Çekişme sağlıklı ve gerekli bir şeydir, Kilisede bile. Kendi kendini susturmak, moral bozucu olabilir. Bunu Kabinde öğrendim. Öldürseler de konuşmak zorundasındır.»

«Arada fark var.» Jean Marie gevşemiş, eski ne-

şesini bulmuştu. «Kabinede Tanrı'yla uğraşmak zorunda değildin.»

«Sen öyle san!» dedi Waldo Pearson. «Başbakanın koltuğuna kurulmuştu.»

Birlikte güldüler. Pearson iri kara üzümlerden bir salkım kopardı ve bölüp Jean Marie'ye bir avuç uzattı. Öteki, bunların tadına bakıp beğeniyle başını salladı.

«Sana bir teklifim var.» Pearson konuları aniden değiştirmekte ustaydı. «Bir toplantıya ve bu memleketteki karar verici kişilere ulaşmaya ihtiyacın var. Carlton kulüpteki akşam yemeği için bir konuşmacı gerek bana. Başbakan konuşacaktı ama onun Washington'da bir zirve görüşmesi çıktı. Aynı ağırlıkta ve ilgi çekici birini arıyorum. Üç hafta sonra muhtemelen Mektuplar'ı bitirmiş olacaksın. Kapalı bir yerdir. Söylenen hiçbir şey kaydedilmez ve kurallar da asla bozulmaz. Üyelerin hepsi, Fransa'da ne dersiniz, le Pouvoir'a bağlı. Yine de çalışmalarında daha az zorbadırlar. Lütfen. Benim için bir iyilik yap. Mesajının propagandasını da kesinlikle yapabilirsin.»

«Ne konuda konuşmalıyım?»

«Görevden çekilişin. Nedenleri ve sonuçları. Tanrı'yla konuştuğunu söylerken meslektaşlarımdan suratlarını görmek istiyorum. Şaka yapmıyorum. Hepsi O'nun yardımını istiyorlar. Ama sen vahiy aldığını söyleyen ve buna tanıklık etmek için başını koyan tanıdığım tek kişisin. Gözü pek bir asi bekliyorlar. Bunu yapacağını söyle bana!»

«Çok iyi. Eğer İngilizce konuşacaksam yazmam gerekecek. Benim için kontrol eder misin bunu?»

«Tabii! Ne kadar mutlu olduğumu anlatamam sana... Burada bulunma nedenin üzerinde anlaştık mı? Bir kitap ya da olasılıkla birkaç kitap üzerine görüşme yapıyoruz.»

«Anlaştık.»

«Harika! Şimdi sana üzümlerin öyküsünü anlatayım. Üzümler Hampton Court'taki Great Vine'in çubuklarından alındı...»

Öylesine bir İngiliz işiydi ve öylesine hafife alınarak anlatılmıştı ki Jean Marie bu davetin önemini fark edemedi. Waldo Pearson'un evindeki şeyler son

derece ilgisini çektiğinden Londra yolunun yarısına gelinceye kadar Adrian Hennessy'ye Carlton Klüp-ten söz etmeyi unuttu. Hennessy o denli şaşırdı ki araba neredeyse yoldan çıkacaktı.

«Tanrım! Ey saf adam! Başına ne geldiğini anlamıyor musun?»

«Centilmenlerin kulübündeki akşam yemeğine davet edildim,» dedi Jean Marie sevimli bir şekilde. «Seni temin ederim bu işin üstesinde geleceğim. Washington ziyaretimde ya da Saint Peter'de halk önünde konuştuğum kadar zor olmayacak.»

«Ama senin için çok daha önemli olabilir,» dedi Hennessy sinirli bir halde. «Pearson yaşlı ve zeki bir tilki. Seni Carlton Kulübe, muhafazakar politikacıların kalesine davet ediyor. Yılın en önemli üç politik akşam yemeğinden birinde Başbakanın yerine konuşturuyor. Bu, senin İngilizler tarafından azizlik mertebesine getirilmen gibi bir şey. Eğer iyi bir konuşma yaparsan ve eğer sarhoş olup tavuk kemiklerini başkana fırlatmazsan, bu mertebeye getirileceksin. Whitehall ya da Westminster'deki istediğin kişiyle istediğin zaman konuşabilmek için telefonu kaldırman yetecek. En ufak bir zarar görmeyeceksin. Britanya'da korunan bir kişi olduğun haberi etrafta dolaşacak. Bu, Fransa'yı birdenbire etkileyecek, çünkü Carlton Kulüpte olup bitenler boğazın öbür yanında dikkatle incelenir. Petrov bunu duyacak, Amerikalılar da. Carlton üyeleri eğitmek istedikleri misafirlerini getirirler.»

«Hennessy, dostum, eğer yeniden seçilirsem seni Kardinal Camerlengo yapacağım!»

«Bekârlık yasasını değiştirmedikçe kabul etmem. Rönesans devrinde olsa idare ederdim ama bu devirde ve bu yaşta, hayır!... Aklıma gelmişken, Carlton Kulüpte ne giyeceksin?»

Bu soru Jean Marie'yi şaşırttı.

«Ne mi giyeceğim?»

«Tabii. Diğer centilmenler hepsi yemek kıyafetlerini giyip siyah boyunbağı takacaklar. Sen kendini nasıl takdim edeceksin? Rahip olarak mı yoksa sivil mi? Eğer rahip olarak gidersen herhangi bir rütbe işareti takacak mısın? Kırmızı şebboy ya da göğsüne

haç. Sivil olursan oraya asla kiralık elbiselerle gide-
mezsin. Güldüğünüzü görüyorum Monsenyör ama so-
run önemli. Fransa protokolunda her şey açıktır, ki-
min kim olduğunu bilirsin. Ama İngilizler — Tanrı
onların pamuklu çoraplarını aziz etsin — bu işi baş-
ka türlü yaparlar. Zarif olup küçümsenebilirsin, pej-
mürde olup takdir edilebilirsin, eksantrik olup saygı
görebilirsin. Kostüm konusunda seni atmaca gibi göz-
leyecekler!» Koca bir treyleri geçmek için direksiyonu
kırdı. «Ulusların kaderi senin smokininin biçkisi üze-
rine takılı olabilir.»

di Jean Marie keyifle. «Bana iyi bir İtalyan terzi bu-
di Jean Marie keyifle. «Bana iyi bir talyan terzi bu-
labilir misin? Tiyatro duygusu olan birine ihtiyacım
var.»

«En iyisini,» dedi Hennessy. «Angelo Vittucci. Ko-
ca Baküs'ü külot pantolon içinde bir Merkür gibi gös-
terebilir. Yarın seni onunla görüşmeye götürürüm.
Biliyor musunuz Monsenyör...» Arabayı sol hatta çe-
kip gaza dibine kadar bastı. «Sizden çok hoşlanmaya
başlıyorum! Bir tanrı adamı olarak iyi bir dünyasal
mizah duygunuz var!»

«Pascal'ın ne dediğini biliyor musun: 'Diseur de
bons mots-mauvais caractère!'»

«Neden?» diye sordu Hennessy büyük bir ilgiyle.
«Neden kötü karakterler iyi dostluklar kurarlar?»

«Bizler etin üzerindeki hardalız!» dedi Jean Marie
sırıtarak. «Eğer hiçbir şey onarılmaya ya da kurtarıl-
maya ihtiyaç duyulmasaydı, dünya donuklaşır. Ve
biz ikimiz de işsiz kalırdık!»

«Eğer ifademi bağışlarsanız,» Hennessy önünde
uzanan bomboş yolda işin tadını çıkarmaya hazır, di,
«işsiz olan sizsiniz! Ben sizi yararlı hale getirmeye ça-
lışıyorum... Şimdi arkanıza yaslanıp yeniden şu şar-
kıyı dinleyin. İnanıyorum bir hit olabilir bu!» Teybe
bir kaset soktu. Bir an sonra Florent de Basil'in şar-
kısı «Soytarı Johnny»yi dinliyorlardı. Band şarkının
değişik aranjmanlarını dinleyecek şekilde hazırlan-
mıştı, sözcükler basit, ritim hatırda kalıcıydı ama me-
lodinun yüreği sarsan bir niteliği vardı.

*Kocaman çizmeleri, dökülen giysileri
Boyalı yüzü, düğme burnu
İşte budur Soyтары Johnny.*

*Johnny, Johnny hoplar zıplar,
Johnny, Johnny düşer kalkar,
Johnny tekmelenir, Johnny tokat yer,
Johnny kovalanır, Johnny yakalanır,
Sizi kim kucaklar, öpücükler gönderir
Kahkahalarınıza teşekkür eder?
Johnny, sen de mi yalnızsın?*

*Komik gülüşler, şaşa gözler
Güler mi ağlar mı kim bilir?
Yalnızca Johnny, Soyтары Johnny!*

Şarkı bittiğinde Hennessy teybi kapattı ve sordu: «Bu seferki nasıl?»

«Hâlâ etkileyici,» dedi Jean Marie. «Bunu ne şekilde kullanmayı düşünüyorsunuz?»

«En büyük plak şirketlerinden biriyle mukavele yapmak için konuşuyoruz. Yıldız şarkıcılardan biriyle özel bir plak yapıp kitabın yayınlanmasından hemen önce piyasaya sürecekler. O zaman, eğer düşüncem doğruysa, şarkı diğer şarkıcılar tarafından da alınacak ve listelerde tepeye tırmanacak. Anında, kitabın görüntüsüyle birlikte sessel bir bağlantı kurulacak.»

«Dostumuz Florent'in çekici bir yeteneği var, belki de Carlton Kulübe konuşmaya ben gideceğime, şarkı söylemesi için onu göndersek daha iyi olur.»

«Show işinde birinci ders,» diye öğütledi Hennessy. «İyi bir gösteriyi asla kaçırmayın. Bir daha çağrılmayabilirsiniz.»

Jean Marie'nin durumundaki değişiklikten telefonla haberdar edilen kardeşi Alain, iki gün sonra Londra'ya geldi. Her zaman olduğu gibi ipe sapa gelmez isteklerle doluydu. Jean'ın oteli biraz fazla mütevazı değil miydi? Arundel ve Norfolk'un Ho-

wards'ları gibi bazı eski Katolik soyluları misafir etmesi gerekmez miydi? Fransız Büyükelçisinin Carlton Kulübe davet edilmesi sağlanabilirse Paris'teki hava derhal değişecekti.

Jean Marie sabırla dinledi ve bu ciddi meseleleri dikkate almayı kabul etti. Odette'in gribe yakalandığını duyunca üzüldü. Yeğenlerinden birinin yakında nişanlanacağını, bir diğeri de savunma bakanlığından varlıklı bir genç adamla arkadaşlık kurduğunu öğrenince sevindi. Sophie'nin yerinde — Sloan Caddesine açılan çıkmaz sokaklardan birindeki bir lokantada — yedikleri akşam yemeğinin yarısına gelmemişlerdi ki Alain kişisel endişelerini serbestçe anlatmaya koyuldu.

«Sana söylüyorum Jean, borsalar çıldırdı. İsviçre kasalarında altın dağları oluştu ve fiyatlar çatılardan taşı. Dünyanın her tarafından mal topluyoruz. Temel metaller, ender bulunan metaller, mineral yağları, bitkisel yağlar, şekerpancarı, şekerkamışı, kereste ve kok kömürü. Bunları taşıyacak yeterli gemi yok, o yüzden yıllardan beri pas tutmuş olması gereken teknelere yükleme yapıyoruz ve sigorta şirketleri de teknelere kargoları sigorta etmek için çılgınca para istiyorlar. Bu durumda, her gün yüzde on değişme gösteren paralarla nasıl ödeme yapabilirsin?... Tanrı sözlerimi duymasın Jean ama bir savaşa ihtiyacımız var, salt bu saçmalığı durdurmak için.»

«Hiç korkma küçük kardeşim!» Jean Marie hüznün kış mevsimini yaşıyordu. «Yakında bir tane olacak! Paris birinci derecede hedef. Odette'i ve kızları ne yapacağını düşündün mü?»

Alain bu soruyla sarsılmıştı. «Hiçbir şey! Normal hayatımızı sürdüreceğiz.»

«Bravo!» dedi Jean Marie. «Eminim saf bir yürek ve rahat bir kafayla, seni çarpan patlamanın saç kurutucusundan gelen sıcak hava olduğuna inanarak öleceksin. Tanrı aşkına Paris'ten ayrıl. Haute Savoie' de bir kulübe kiralamak zorunda kalsan bile!»

Alain gücendirilmiş bir vekar tablosuydu. «Hepimiz Gadarene domuzunun paniğine kapılamayız.»

Jean Marie bir kez daha, eski kardeşlik çekişmesi dolayısıyla kendini kınamak zorunda kaldı. «Biliyo-

rum! Biliyorum! Ama seni seviyorum küçük kardeşim. Senin ve ailen için endişeleniyorum.»

«Öyleyse endişelerimizin nerede yattığını anlama çablaşmalısın. Odette ve ben kötü yıllar geçirdik. Bir ara ciddi şekilde boşanmayı düşünüyorduk.»

«Bunu bilmiyordum.»

«Bilmemen için çabaladım. Nasıl olduysa geçinmeyi başardık. Şimdi iyiyiz. Kızlar büyüyüp temiz çocuklarla ilişki kurdular. Bu tatmin edici bir şey. Odette'e ve bana gelince, dağlarda bir sığıntı hayatı yaşamak için ilgimizi çeken fazla bir şey yok. Elimizdekilerin tadını çıkarmayı ve ötesini diğer Parislilerle birlikte şansa bırakmayı tercih ederiz.»

Jean Marie bunu kabullendiğini belirterek omzunu silkti. «Mantıklı görünüyor. Kimsenin hayatını düzenlemeye kalkışmamalıyım.»

«Sanırım Roberta'yla ilgilenmelisin.» Bunu öylesine dümdüz ve kesin bir şekilde söylemişti ki Jean Marie irkildi.

«Nasıl bir ilgi?»

«Başlangıç olarak şefkat. Babası üç gün önce hapishanede öldü.»

«Bilmiyordum. Neden kimse söylemedi?»

«Paris'ten ayrılmadan birkaç saat öncesine dek ben de bilmiyordum. Gelirgelmez söylemek istemedim. İşin trajik yanı öldürüldü, başka bir mahkum tarafından bıçaklandı. Genel kanı cinayetin dışarıdan düzenlendiği yolunda. Belki de banka içindeki suç ortakları.»

«Aziz Tanrım!... Roberta nasıl karşıladı?»

«Yardımcısına göre çok kötü. Babasının borçlarını ödüyordu ve bütün umudu hapisten sonra ona onurlu bir hayat şansı verebilmektir. Onu arayıp birkaç günlüğüne Londra'ya gelmeye ikna edebilirsen sanırım iyi olur.»

«Bunun uygun olacağını sanmıyorum!»

«Uygunluğun canı cehennem!» Alain öfkelenmişti. «Bunu ona borçlusun. Seni evine aldı. Projeni kendi parasıyla finanse ediyor. Senin bastığın toprağa tapıyor... Eğer onu yerden kaldırmaz, gözyaşlarını kurulamaz ve birkaç günlüğüne amcalık etmezsen, içtenlikle söylüyorum kardeşim, sen bir alçaksın! Yüz-

lerce kez, yardımseverliğin kolektif olmadığını söylediğini duydum. Yardımseverlik teke tektir, sen ve ben! Eğer altmış beş yaşında herhangi bir seks skandalından korkuyorsan, sana bütün söyleyebileceğim benden daha şanslı olduğundur!»

Jean Marie ağzı açık, bakakaldı. Sonra tek bir sözcük söylemeden ayağa kalktı, kasiyerin masasına doğru yürüdü. Tezgahın üzerine on paundluk bir banknot koyup Paris'le acele bir görüşme yapıp yapamayacağını sordu. Kız telefonu uzattı. Jean Marie, Roberta'nın telefon numarasını çevirdi. Biraz sonra uşağı cevap verdi. Bütün üzüntüleriyle, Madam'ın rahatsız olduğunu ve telefonlara cevap vermediğini söyledi.

«Lütfen!» Jean Marie rica etti. «Ben Mösyö Grégoire. Londra'dan arıyorum. Benimle konuşması için ricada bulunur musunuz?»

Uzun ve uğursuz bir sessizlik oldu, sonunda Roberta Saracini telefona geldi. Sesi solgundu. Jean Marie:

«Alain benimle,» dedi. «Babanın haberini şimdi söyledi. Telefonunun dinlendiğini sanıyorum ama umrumda değil. Neler hissedebileceğini biliyorum. Londra'ya gelmeni istiyorum. Derhal! Ayarlayabilirsen bu gece. Sana otelimde bir oda ayırtacağım... Evet, Hennessy'nin sana verdiği adres... Hayır, kabul etmiyorum, yalnız kalınacak zaman değil. Hem benim yanımda konuşmak zorunda değilsin... İyi! Seni bekleyeceğim... **A tout à l'heure!**»

Telefonu kapattı sonra otelinde bir oda ayırtmak için tekrar aradı. Kasiyer paranın üstünü verdi. Masaya döndü ve Alain sormaya fırsat bulamadan:

«Bu gece geliyor,» dedi. «Ona otelimde yer ayırttım.»

«Güzel!» dedi Alain kabaca. «Cenaze konusu üzerinde fazla durma. Kenti gezdir. Resimden hoşlanır. Herhalde iyi tiyatrolar...»

«Neden kendi planımı yapmama izin vermiyorsun küçük kardeşim?»

Alain Barette birden nüktedan kesilmiş görünüyordu. Bardağını alaycı bir tavırla havaya kaldırdı.

«Kadınsız dolaşmak gibi bir alışkanlığın olmadı değil mi?»

Jean Marie kahkahadan kırıldı. «Birbirimiz hakkında öğreneceğimiz çok şey var.»

«Ama fazla zamanımız yok.» Alain havasındaydı yine. «Başka bir şey var. Petrov beni görmeye geldi. Seninle konuşmak istiyor. Ona senin memleket dışına çıktığını ve buluşmanızın sınır dışında yapılmak zorunda olduğunu söyledim. Mesajını iletmeyi önerdim. Bana söylediği şu: Senin Moskova'yı ziyaret etmen konusu üst düzeyde görüşülüyormuş. Şimdiye kadar tepkiler olumlu. Bir kez karar verilince benimle temas kuracak ve ben de mesajı sana ileteceğim.»

«Nasıl görünüyor?»

«Paçavra gibi. Müthiş bir gerilim altında.»

«Ne kadar dayanabileceğini merak ediyorum,» dedi Jean Marie düşünceler içinde. «Geri döndüğün zaman onunla yeniden görüş. Carlton Kulüpte konuşmak için yaptığım anlaşmadan söz et. Bunun bana, etkin pozisyondaki kişilerle tahıl ambargosu üzerine incelemeler yapmaya fırsat verebileceğini açıkla. Bu kişiler en azından yeni bir diyalog başlatmanın olanaklı olup olmadığını söyleyecekler... Petrov, Duhamel'le ne derece başarılı olabildi?»

«Aslında Fransa için yola çıkmış çeyrek milyon kile sert buğday taşıyan bir geminin rotasını değiştirmenin Duhamel için mümkün olduğunu düşünüyor. Gerçi bu devede kulak. Gemi hâlâ Orta Atlantik'te. Bunun bir geciktirme taktiği olmadığını kim bilebilir. Duhamel bu tür oyunlarda şampiyondur.»

«Duhamel'le konuştun mu?»

«Kısaca. Seni ziyaret edeceğimi bildirmek için. Senin elerine teslim etmemi rica ederek bir mektup gönderdi.»

Masanın üzerinden bir zarf uzattı. Jean Marie bunu açtı. Mektup, Duhamel'in aceleci el yazısı ile yazılmıştı.

Dostum,

Her gün Rubicon'a biraz daña yaklaşıyoruz.

Paulette'nin iyileşmesinin sürmesine ve birlikte daha hoş vakit geçirmemize karşın o uğursuz gün için yaptığımız planı değiştirmedik. Ne var ki bunu henüz gerçekleştirmeye hazır olmadığımız bir boyun eğiş için bir rüşvet olarak göremiyoruz.

Fransa'da hâlâ birinci derecede gözaltı listesinde. Amerikalılar da seninle ilgilenmeye başladılar. Bizimkiler Alvin Dolman adında bir C.I.A. ajanı hakkında bilgi istediler. Dolman geçen hafta İngiltere'ye gitmek üzere ayrıldı. Eski A.B.D. Dışişleri Bakanı ve şimdi Morgan Guaranty için çalışan Morrow'un kişisel yardımcısı maskesi altında.

Çift taraflı çalışıyor olabileceği düşüncesiyle İngiliz gizli servisindeki bir arkadaşımın Dolman'ı kontrol etmesini istedim. Biz böyle olmadığını biliyoruz ama hiç değilse suyu bulandırdık.

Paulette sevgilerini gönderiyor. Dikkatli ol.

Pierre

Jean Marie notu katlayıp göğüs cebine soktu. Alain karamsar ve dalgın gözlerle onu izledi.

«Haberler kötü mü?»

«Korkarım öyle. Mendelius'u öldürmek isteyen adam Londra'da. Dolman adında bir C.I.A. ajanı. Morgan Guaranty'den Morrow'un peşine taktılar.»

«Morgan Guaranty'ye telefon edip anlatacağım.» Bunu öyle bir gururla söylenmişti ki sözcükler kötü bir komedi cümlesi gibi çıktı. Jean Marie şaşkınlıkla kardeşinin sarhoş olmaya başladığını fark etti. Gülerek: «Hiç tavsiye etmem küçük kardeşim,» dedi.

Alain'ın duyguları zedelenmişti. «Bir bankerler konferansında bir katille birlikte oturmak istemiyorum.»

«Acaba kaç kez yaptın bunu, farkında olmadan.»

«Touché.» Alain bunu selamlayarak kabul etti ve şarap getirmesi için garsona işaret etti. Sonra sordu: «Peki Dolman dostumuzu ne yapacaksın Jean?»

«Hennessy ve Waldo Pearson'a söyleyip unutacağım.»

«Birinin ya da ötekinin seni koruması ya da Dolman'ı sahneden silmesi umduyla.»

«Bir bakıma evet.»

«O halde Dolman dairesinde ölü bulunduğu veya otomobille çığnendiği zaman senin suç payın ne olacak? Yoksa Pilate* gibi ellerini yıkayıp gidecek misin?»

«Bu gece sert konuşuyorsun.»

«Senin ne olduğunu anlamaya çalışıyorum. Ne olsa, son otuz yıldır birlikte değildik.» Jean Marie bir kez daha şaşırdı. Demek kardeşi Alain içkiyle somurtkan ve ağlayacak denli duygusal olabiliyordu. «Sen her zaman tepede oldun; rahip, piskopos, Kardinal, Papa! Şimdi bile insanlar geçmişin yüzünden senin kararlarına uyuyorlar. Bunu işimde her zaman fark ediyorum. Prens Cul de Lapin, hayatında bir gün bile iş yapmamış biri, hesabında yarım milyon frank olan bir iş adamından daha iyi muamele görüyor.» Şimdi sözcükleri söylemekte biraz güçlük çekiyordu. «Demek istediğim, ecdada tapmak gibi bir şey. Büyükbabam akıllı adamdı, öldü. Sen ölü değilsin ama — Tanrım! — gerçekten anlamadığın bir sürü şey üzerine nutuk atıyorsun.»

«Nutuğu sana atacağım kardeşim! T'es souï com me une grievé! Dut gibi sarhoşsun. Seni otele götürüyorum.»

Jean Marie hesabı ödeyip onu dışarı çıkartırken Alain neredeyse yıkılıyordu. Alain adımlarını toparlayınca dek iki blok yürüdüler. Otele varınca Jean Marie onu odasına çıkardı, iç çamaşırlarıyla kalıncaya kadar soydu, yatağa yatırdı, üzerini örttü. Alain hiçbir şey söylemeden uyudu ama tam Jean Marie dışarı çıkmak üzereyken gözlerini açıp saçmaladı.

«Ben sarhoşum, çünkü öyleyim. Bunu yalnızca Odette'den uzak olduğum zaman kanıtlayabiliyorum. Sence ilginç değil mi bu Jean?»

«Gece yarısı tartışamayacak kadar ilginç buluyorum. Haydi uyu. Sabah konuşuruz.»

«Yalnızca bir şey...»

«Nedir?»

«Roberta'nın sorununu anlamak zorundasın.»

* İsa'yı öldürten Roma'lı.

«Anlıyorum.»

«Anlamıyorsun. Babasının bir aziz olduğuna inanmak zorundaydı, başkalarının günahının kefaretinin çeken bir aziz. Gerçek şu ki, alçak herifin biriydi. Kendinden başka kimseyi düşünmezdi. Pek çok insanı mahvetti Jean. Mezarından Roberta'yı da mahvetmesine izin verme.»

«Vermem. İyi geceler küçük kardeşim. Sabahleyin çok tatlı bir başağrısı çekeceksin.»

Parmaklarının ucuna basarak çıktı ve Roberta Saracini'yi beklemek için aşağı indi.

Kadının görünüşü Jean Marie'yi sarstı. Cildi kuruyup matlaşmıştı. Gözleri kızarmış, yüz hatları kemiklerine yapışmıştı. Hareketleri sarsaktı ve sessizlik ne pahasına olursa olsun kaçılması gereken bir tuzakmış gibi aceleyle durmadan konuşuyordu.

Jean Marie ona aynı katta küçük bir daire ayırtmıştı. İki kişilik kahve ısmarladı ve Roberta yolculuk sonrası kendine çeki düzen verirken onu salonunda bekledi. Roberta yeni bir konuşma seliyle döndü:

«Sen haklıydın elbette. O koca evde kapanıp kalmak çılgınlık. Şu geceleri yolculuk edenlerin sayısı oldukça şaşırtıcı. Alain nerede? Ne zamandır? Borsada dalgalanmalar olurken hepimiz gibi kaygılıydı. Sanırım sana söylemiştir ki...»

«Bana senin büyük bir sıkıntı içinde olduğunu söyledi,» dedi Jean Marie, üzüntüyle. «Görüyorum ki öyle. Yardım etmek istiyorum. İzin verecek misin? Lütfen!»

«Babam öldü, öldürüldü. Bunu değiştiremezsin. Hiç kimse değiştiremez. Alışmak zorundayım, hepsi bu!»

Bu sözleri küstahça söylemişti, Jean Marie'nin acımasına karşı meydan okur gibi. Yayın ilk dokunuşuyla kopmaya hazır, gergin bir keman teli gibiydi. Jean Marie kahveyi koydu ve fincanı uzattı. Onu isterik halinden yavaşça çıkararak konuştu.

«Gelmeyi kabul ettiğin zaman sana müteşekkir kaldım. Bana güvenmeye hazır olduğunu gösteriyordu bu. Ayrıca yaptıkların için teşekkür etmek ve bazı he-

gecan verici şeyleri paylaşmak için fırsat verdi bana. Mektuplar bitmek üzere, Carlton Kulüpte konuşma yapacağım, Londra'da yeni dostlar edindim. Tate'e, Kraliyet Akademisine, Londra Kulesine, Hampton Court'taki Kardinal Wolsey'in sarayına gitmek istiyorum. Ve daha başka pek çok yere... Bu işi birlikte yapacağız.»

Roberta tuhaf, kuşkulu bir biçimde baktı.

«Küçük bir kızmışım gibi konuşuyorsun. Öyle değilim ben. Babası kodesin koridorlarında bıçaklanmış yetişkin bir kadını.»

«Yaralı ve yalnızsın,» dedi Jean Marie ciddiyetle. «Kadınları pek tanımam, galiba o yüzden yanlış bir yol tuttum. Piskopos gibi saçlarını okşamaya ya da Papa gibi kutsamaya çalışmıyorum, zaten bunu yapmaya yetkim yok. Sana caddeyi geçerken tutunman için bir kol uzatıyorum, ya da ağlamak istediğin zaman dayanacağın bir omuz.»

«Haberi aldığımdan beri bir damla gözyaşı dökmedim,» dedi Roberta Saracini. «Kötü bir evlat mıyım ben?»

«Yo, hayır.»

«Ama öldüğüne seviniyorum! Umarım cehennemde yanıyordur!»

«Çünkü sen onu çoktan yargıladın,» dedi Jean Marie kesin bir otoriteyle. «Ve bunu yapmaya hakkın yok. Cehennemde yanmaya gelince, bu beni ayak kabımın içindeki kum taneleri gibi rahatsız etmiştir. Bazen gazetelerde, yaramazlıklarından ötürü çocuklarına kötü davranan ana babaları okurum, çocuklarının kemiklerini kıran, sobaların üzerinde yakan... Tanrı'nın, Babamızın ya da O'nun insancıl Oğlunun çocuklarını ebedi bir ateşte yanmaya mahkum etmelerini hiç tahayyül edememişimdir. Eğer baban şimdi yargılanmak üzere burada olsaydı ve kaderi senin ellerinde bulunsaydı onun için nasıl bir karar verirdin?»

Roberta Saracini hiçbir şey söylemedi. Dudakları sıkı sıkı kapalı, gözleri yerde, titremelerini önlemek için ellerini kenetleyerek oturdu. Jean Marie onu sıkı kıstırdı.

«Şimdiye dek işlenmiş en kötü suçları düşün, Na-

zilerin katliamı, Kamboçya ve Brezilya'daki soykırımlar... Bunların kefaretni ödeyebilirler mi? Benzeri dehşeti sonsuzluğa dek çekseler bile... Ödeyemezler. Ne bu dünyanın ne de öbür dünyanın hapishaneleri kötöleri barındırabilir. İnaniyorum ki Son Geliş ve Son Yargı birer aşk eylemi olmak zorunda ve bunun böyle olacağı bana gösterildi. Aksi halde biz çılgın bir ruh tarafından yaratılmış bir kaosta yaşıyoruz demektir ve oradan hiçliğe ne kadar çabuk salıverilirsek o kadar iyi olur.»

Roberta hâlâ cevap vermiyordu. Jean Marie yanına gidip yere oturdu. Elini alıp avucunda sıkıca tuttu ve «Şöyle iyice uyumadın değil mi?» diye sordu.

«Hayır uyumadım.»

«Şimdi yatağa gitmelisin. Kahvaltıda buluşur, sonra da hemen tatilimize başlarız.»

«Kalmak istediğimden emin değilim.»

«Benimle küçük bir dua eder misin?»

«Çalışacağım.» Cevabı hafif ve ürkekti.

Jean Marie bir an kendini toparladı sonra Roberta'nın elini tutarak ölmüş kişi için duayı monoton bir sesle okudu.

«Tanrı, Babamız

İnaniyoruz ki Oğlun öldü ve yeniden

canlanacak

Kardeşimiz Vittorio Malavolti için dua

ediyoruz

O ki İsa yolunda öldü

Sonunda canlanan İsa'nın görkemini

Paylaşması için onu canlandır

Ebedi huzur ver ona Tanrı'm

Ve ebedi ışık üzerinde yansın.»

«Amin,» dedi Roberta Saracini ve hafifçe ağlamaya başladı.

Sonraki beş gün Londra'nın basit zevklerini oburca yutarak turistçilik oynadılar. Ejderhayla dolaştılar, Buckingham Sarayındaki nöbetçilerin değişmesini iz-

lediler, Tate'de bir sabah. British Museum'da bir öğleden sonrası geçirdiler, Albert Hall'da bir akşam Beethoven konseri dinlediler. Greenwich ve Hampton Court'a doğru nehir gezintisi yaptılar. Bond Street'de alışveriş yapmaya gittiler, Angelo Vittuci ile bir sabah geçirdiler. Vittuci, Jean Marie'ye bir daire ayarlamaya söz verdi: «Bir meleği rezil edemeyecek denli gizli, ve size yeni bir hayat bulduğunuzu hissettirecek denli uygun!»

Roberta Saracini başlangıçta umutsuzca karamsardı. Bir an çocuk gibi mutlu oluyor. sonra birden bir depresyon çukuruna gömülüyordu. Jean Marie mantıksal konuşmaların onun üzerinde etkili olmadığını çabuk fark etti. En iyi çare şefkat göstermek, ilgisini bir şeylere çekmek ve arasına kısaca azarlamaktı. Jean Marie kendisi hakkında da keşiflerde bulundu: Vatikan Tepelerinden ne kadar uzaklaştığını, yüzleri belirsiz bir sürünün düşünceli çobanıyken ne çok küçük mutluluklar kaçırdığını. Geceleri üzerinde geç saatlere kadar çalıştığı Mektuplar daha dokunaklı bir hale geldi.

Roberta bir hafta kalmaya karar vermişti. Londra'dan pazar günü geç saatte ayrılacak, böylece pazartesi sabahı yeniden işinin başında bulunabilecekti. Meteoroloji tahminleri iyi bir hava vaat ediyordu. İlk soğuklardan önce pastırma yazının kısa bir uzantısı olacaktı. Roberta piknik yapmayı önerdi. Bir araba kiralayıp valizini arabanın bagajına atacaktı. Bütün bir günü kırdan geçirebilirlerdi. Jean Marie Londra'ya dönerken onu havaalanına bırakabilirdi. Sonunda buna karar verdiler.

Pazar sabahı erkenden Jean Marie yakındaki bir şapelde ayin yaptı. Şapeldekiler onun yalnızca Père Grégoire ve hahama benzeyen hayırsever bir Fransız olduğunu öğrendiler. Ondan sonra, Roberta direksiyonda, arabayı Oxford, Woodstock ve Cotswold kırlarına sürdüler.

Saat hâlâ erkendi ve henüz pazar trafiği yoğunlaşmaya başlamamıştı. Onun için anayoldan ayrılıp, gözlerinden uyku akarak, küçük köylerden ve ilk sabandan sonra kararan ya da anızların kahverengileştiği tarlalardan geçtiler. Küçük güzelliklerden zevk

alıyorlardı: Yamaçlar boyunca uzanan sis şeridi, bir Norman kilisesinin gri gulesi, yol kıyısında üzerinde kırmızı, olgun meyvalar bulunan bir elma ağacı, eski bir kilometre taşının üzerine tüneyip oyuncak bebeğini seven bir çocuk.

Nedense araba sürerken daha rahat konuşuyorlardı. Birbirlerine bakmak zorunda değillerdi. Suskunluğu dağıtacak ilgi çekici yeni şeyler vardı.

Roberta Saracini Jean Marie'nin koluna dokunup, «Geldiğim zamana göre kendimi çok daha iyi hissediyorum,» dedi. «Her şey daha iyi görünüyor. Daha iyi mücadele edebilirim. Bunun için sana teşekkür etmeliyim.»

«Benim için de iyi oldu.»

«Ne derece olduğunu bilmiyorum, ama nedense mutluyum.»

«Baban hakkında neler hissediyorsun şimdi?»

«Emin değilim. Üzücü, karışık bir iş. Ama ondan nefret etmediğimi biliyorum.»

«Seni tutan ne? Onu seviyorsun. Ne olduğu, ne yaptığı önemli değil, kendi kefareti için ödedi. Ve sana, başlaman için, yeteri kadar verdi. Söyle! Onu sevdiğini söyle.»

«Onu seviyorum.» Bir gülümseme ve hem rahatlama hem de pişmanlık anlamına gelebilecek bir iç çekişle söyledi bunu. Sonra ekledi: «Seni de seviyorum Mösyö Grégoire.»

«Ben de seni,» dedi Jean Marie kibarca. «Güzel bir şey bu. Her şey bunun için. 'Birbirini seven küçük çocuklarım.'»

«Umarım,» dedi Roberte Saracini, «bunun için emir almadın.»

«Tam tersi,» dedi Jean Marie ve gerisini söylemeden bıraktı.

«Kadınlar hakkında neler hissediyorsun? Özellikle benim için değil. Demek istediğim, yıllar boyunca bekâr hayatı sürdürdün ve...»

«Bu konuda çok deneyimim oldu.» Jean Marie sakin ama ciddiydi. «Bu deneyimin bir kısmı şu ki asla flört etmezsin, tehlikeli oyunlar oynamazsın ve hepsinden önemlisi kendine yalan söylemezsin. Herhangi bir erkek çekici bir kadın için neler hissederse ben de

senin için aynı şeyleri hissediyorum. Arkadaşlığından mutluyum, seni koluma taktığım için göklere uçuyorum. Daha fazlası olabilirdi ama kesinlikle seni sevdiğim içindir ki olmayacak. Biz, ayrı şeritlerde yürümek için yola koyulduk. Kavşaklarda sevinçle buluştuk. Sonunda ayrılacağız, Her birimiz daha bir zenginleşmiş olarak.»

«Bu, tam bir vaazdı Monsenyör,» dedi Roberta Saracini. «Keşke yarısına inanabilseydim.»

Jean Marie ona bir göz attı. Roberta, bakışları yolda sakince sürüyordu arabayı ama yanaklarında gözyaşları vardı. Dönüp pervasızca sordu:

«Başlangıçta seni rahip olmaya iten neydi?»

«Uzun hikaye bu.»

«Önümüzde koca bir gün var.»

«Şey...» Birden içine kapanmış, isteksizleşmişti. «Bunu şimdiye kadar yalnızca günahlarımı çıkartan kişiye söyledim. Hâlâ acı bir konudur.»

«Bunu sormam saygısızlıktı. Özür dilerim.»

Yarım mili susarak geçtiler, sonra daha fazla zorlama olmadan Jean Marie ağır ağır, kafasında bir bilmecenin parçalarını toplar gibi düşünceli, konuşmaya başladı.

«Direniş Örgütüne ilk katıldığım zaman çok gençtim. Askerlik çağına anca gelmiştim. Dindar değildim. Kilise tarafından vaftiz edilmiştim, hepsi o kadar. Savaş vardı, hayat kaçan kurtulur misaliydi. Direniş örgütünde bir gecelik adamdım. Bir tüfek, bir tabanca ve bir kasatura taşıyordum. Arasına şehre sızan daha yaşlıların tersine ben tepelerde ve kırlarda kalmak zorundaydım, çünkü bir baskında yakalanırsam zorla çalıştırılmak üzere Almanya'ya gönderilecektim. Geceleri kurye görevi yapıyordum çünkü gençtim, hızlı hareket edebiliyordum, devriyelerden kaçabiliirdim... Daha önceden kız arkadaşlar edinmiştim ve biraz seks deneyimim olmuştu, yalnızca daha fazlasını istememe neden olacak kadar. Şimdi ise kadınsızdım ve arkadaşlarım büyüklerin hep yaptığı gibi benimle alay ediyor, koro oğlanı diyorlardı... Bilinen açık saçık şeylerdi, pek zararlı da değildi, ama erkekliğini asla yaşayamayabileceğini bilen bir genç için güçtü...

«Neyse, düzenli kurye görevlerim beni bir gün anayolun yanındaki bir çiftlik evine götürdü. Bölgedeki bütün birlikler buradan geçmek zorundaydılar, çiftçinin karısı liste tutuyordu. Biz üç günde bir bunları toplayıp müttefik gizli servisine iletiyorduk. Ben eve hiç gitmedim. Yarım mil kadar uzakta, bir tepenin yamacında bir çoban kulübesi ve bir koyun ağılı vardı. Ben orada uzanmıştım ve işaret için bir fidana bez bağlamıştım. Karanlık çöktükten sonra kadın mesajlarla gelir, bana ve tepelerdeki çocuklara yiyecek getirirdi. İsmi Adèle idi, otuz yaşlarındaydı, çocuksuzdu. Kocas **Blitzkrieg**'in ilk günlerinden beri kayıptı. Çiftliği yaşlı bir adam ve yakındaki ailelerden bir çift sağlam yapılı kızla çekip çeviriyordu...

«O gün oraya geç saatte varmıştım. Bir sürü Alman devriyesi vardı ve iki kez neredeyse yakalanacaktım. İşin kötüsü bacağımı dikenli telere takmıştım ve tetanozdan korkuyordum. Gün batımından bir saat sonra Adèle geldi. Hayatımda bir insanı görmekten hiç bu denli mutlu olmamıştım. O da kötü bir gün geçirmişti, yöreyi altüst eden birliklerin en az üç kez baskınına uğramıştı. Bacağımı şarapla yıkadı, jüponundan yırttığı bantlarla sardı. Sonra, şarabın arta kalanını içtik, birlikte yemek yedik ve daha sonra samanların üzerinde seviştik...

«Bunu hayatımın en olağanüstü deneyimi olarak hatırlarım. Canavarlarla dolu bir dünyada kendinden geçen tutkulu, olgun bir kadın ve ürkek bir genç. Sonraları ne zaman hayırseverlikten, Tanrı'nın insanlara, insanların Tanrı'ya, kadınların erkeklere duyduğu sevgiden söz ettiysem hep o saatin ışığı altında yaptım bunu. Papazlıktan Papa'lığa kadar bütün sabah ayinlerinde Adèle'yi hatırladım. Ne zaman günah çıkarma hücrelerine oturup da mutsuz insanların aşk hayatlarındaki günahlarını dinlediysem onu hatırladım.»

Jean Marie sustu. Roberta Saracini arabayı yol kenarına çekti. Arazi buradan bir çiftlik manzarasına doğru alçalıyordu. Pencereyi indirdi ve bu huzur verici görünümü seyretmeye koyuldu. Jean Marie'ye bakmaya cesaret edemeden utanarak sordu: «Gerisini anlatmak ister misin? Adèle nerede şimdi?»

«Öldü. Gece yarısından önce benden ayrılmıştı. Eve vardığında gene Almanlar vardı. Şarabıyla sarhoş olmuşlardı. Ona tecavüz ettiler ve ekmek bıçağıyla masanın üzerine mıhladılar... Onu böyle buldum. Geceki sevişmemizi tekrarlamak için kurallara karşı gelip sabahın altısında sürünerek tepeden aşağı inmiştim.

«İşte o gün ödemem gereken bir borcum olduğuna karar verdim. Sonraları, çok sonraları rahipliğin bunu yapmanın en iyi yolu olduğunu düşündüm. İsa tutkusu, zalimliğin, aşkın, ölümün ve yeniden yaşamının bir dramı gibi benim için son derece gerçek bir şey oldu. Seçimimden hiçbir zaman pişmanlık duymadım ve dehşetle bitmesine karşın Adèle ile paylaştığım mutluluktan da... Günahlarımı çıkartan akıllı ve sevecen adam da bana bunun için yardımcı oldu. Dedi ki: 'Gerçek günah aşkta cimrice davranmaktır. Çok fazlasını vermek kolayca bağışlanabilecek bir kusurdur. Senin bildiğini Adèle de biliyordu. Siz bir mutluluk anını paylaşmıştınız. Eminim o sonunda bunu hatırlamıştır'... Bana bak Roberta!»

Roberta başını salladı. Çenesi elinde, gözleri dağınık, güneşin beneklediği kırları seyrederek oturuyordu. Jean Marie uzandı ve onun gözyaşlarıyla lekelenmiş yüzünü kendine çevirdi. Bakışları okşayıcı, sesi sevecenlikle doluydu. Roberta'yı nazikçe uyardı.

«Baban olacak kadar yaşlıyım, onun için beni bir amca olarak kabul edebilirsin. Öteki tarafı içinse, sana başlangıçta söylediklerimi hatırla *On ne badine pas avec l'amour*. Kimse aşkı hafife almaz. O çok olağanüstü ve çok ürkütücüdür!»

Gözlerini kurulaması için mendilini uzattı. Roberta mendili aldı ama pervasızca son bir soru daha sormadan edemedi.

«Bütün bundan sonra en iyi dostun Carl Mendelius nasıl bir Alman olabiliyor?»

«Biz nasıl burada seninle oturabiliyoruz?» diye sordu Jean Marie, «baban Vatikan'ı milyonlarca lira dolandırmış ve hapisane koridorunda öldürülmüşken... Çağlar boyunca hepimizin işlediği en büyük hata Tanrı'nın yollarını insanlara açıklamaya kalkışmamız. Oysa biz yalnızca O'nu bildirmeliyiz. O kendisini çok iyi açıklar!»

Carlton Kulüpteki toplantıdan bir gün önce Adrian Hennessy ile Küçük bir Gezegenden Son Mektuplar'ın müsvettesini teslim etmeye gitti. Mektupları Waldo Pearson'un masasının üzerine bırakıp, «İşte bitti,» dedi. «İyi veya kötü, bu bir yüreğin haykırışıdır. Umarım birileri duyar.»

Waldo Pearson paketi elinde tarttı ve yürek çığlığını birilerinin duyacağından emin, hem de pek emin olduğunu söyledi. Sonra Jean Maire'ye Carlton Kulüpte yapacağı konuşmanın İngilizcesini daktilo edilmiş halde verdi.

Jean Marie sordu: «Bunun hakkında ne düşünüyorsun? Etkileyici mi?»

«Müthiş etkileyici. Olağanüstü etkileyici. Dinleyicilerin nasıl bir tepki göstereceklerini söyleyemem.»

«Ben okudum,» dedi Adrian Hennessy. «Sevdim. Hem de korktum. Eğer razı olursanız değişiklik yapmak için hâlâ zaman var.»

Başını onaylarcasına sallayan Jean Marie'ye baktı. «Yeni bir dilde yepyeni insanlara karşı hitap ettiğimi biliyorum. Bana karşı dürüst olun! Kulüpte sizin misafirinizim, adetleri çiğniyorsam bunu bilmeliyim.»

«Huzuru ya da terbiye kurallarını bozan bir şey yok,» dedi Waldo Pearson. «Metne sadık kal!»

«Bittikten sonra soru soracaklar mı?»

«Olabilir. Genellikle buna izin veririz.»

«Lütfen ben cevap vermeden önce soruyu arılamama yardımcı olur musun? İngilizcem akıcıdır ama bazen gerilimli anlarda Fransızca ya da İtalyanca düşünüyorum.»

«Sana yardımcı olacağım. İlgi duyanlar çok.»

«Misafir listesi var mı?» Soruyu Hennessy sordu.

«Korkarım yok. Gelenler çok olduğu zaman, bu sefer olacağı gibi, üyeler misafir yerleri için kura çekmek zorundadırlar. Bununla birlikte ben Sovyet Büyükelçisini davet ettim ve o sırada eğer burada olursa Sergei Petrov'u. Eğer gelirse bu, politik açıdan hâlâ yaşayacağına işarettir. Morrow'u da davet ettim çünkü onu Washington'da bakan olduğu zamandan tanırım. Bir meslektaşını getirebileceğini de önerdim. Bu ona, eğer seçerse, Dolman'ı getirmek için açık kapı

birakıyor. Geri kalanlar, etkileyici bir liste: Kabine üyeleri, diplomatlar, endüstri şefleri, basın kralları. Böylece önünde çok değişik dinlerden ve uluslardan kişiler olacak, ahlaki anlayışlar açısından da.»

Hennessy alayla ekledi: «Belki Ruhülkudüs dilinize kuvvet verir.»

«Mendelius'la bu konuda konuşmuştuk.» Jean Marie şakayı alıp geliştirdi. «Çok dil bilmeyi Tanrı'nın verdiği ihsanların en az yararlı olanı olarak nitelendirirdi. Eğer bir adam bir dilde aptalsa onu yirmi dilde bile akıllı yapamazsın.»

Buna hepsi güldüler. Waldo Pearson şampanya çıkardı. **Küçük bir Gezegenden Son Mektuplar**'la Carlton Kulüpte aslanlara atılmak üzere olan sabık Papa'nın şerefine içtiler.

Jean Marie Barette konferans masasının kenarlarına sıkı sıkıya yapıştı, ve Carlton Kulübün ana yemek salonuna istiflenmiş dinleyicilerini gözden geçirdi. Şimdiye dek yalnızca pek azıyla karşılaşmıştı. Waldo Pearson'un şeri ile toplantı odasında ağırladığı ayrıcalıklı bir grup. Gördüğü kadarıyla, Waldo Muhafazakarların kalesini demir yumrukla yönetiyordu. Yabancı misafirlerinin hırpalanmasına ve kokteylin başında rahatsız edilmelerine izin vermiyordu. Jean Marie, kendi seçtiği bir elbiseyi giymişti: Yakasına kadar düğmeli siyah bir ceket, ucundan görünen bir yaka ve gümüşten basit bir göğüs haçı. Giysisi açış sözlerinin önemini ifade ediyordu.

«Burada karşınızda özel bir kişi olarak duruyorum. Roma Katolik Kilisesince Kutsal Kitabın vekilliğine getirilmiş bir rahibim. Bununla birlikte herhangi bir resmi görevim yok. Onun için bu toplantıda size söyleyeceklerim benim kişisel fikirlerimdir ve ne Kilisenin resmi bir öğretisi, ne de Vatikan siyasetinin bir demeci olarak nitelendirilmemelidir.»

Sözcüklerin ağırlığını hafifletmek için sırtarak bir jest yaptı.

«Eminim bu konuyu daha fazla açıklamaya gerek yok. Hepiniz politika adamlarısınız ve — İngilizcede nasıl dersiniz? — anlayana sivrisinek saz.»

Dinleyiciler onu hem ısıtmak hem de baştan çıkarmak için güldüler. Eğer Jean Marie bu dinleyicilere güvenecek kadar aptal olsaydı, sabahleyin hiç kimsenin dikkatini çekecek kadar değerli olmayacaktı. Bundan sonraki sözleri hepsinin rahatını kaçırdı.

«Bir insan olduğuma göre, sevgi, korku ve ölüm üzerine deneyimlerim var. Sizler gibi bir politikacı olduğum için de iktidarın kullanımından ve onun sıyrılmalarından anlarım. Kutsal kitabın vekilliğine getirilmiş olduğum için, çarşı meydanında zırvalıklar sattığım ve bunun için taşlanmak tehlikesine girdiğimi biliyorum... Sizler de dostlarım zırvalıklar satıyorsunuz, akıl almaz çılgınlıklar. Ve hepimiz bu yüzden mahvolmak tehlikesi içindeyiz.»

Salonda ölüm sessizliği vardı. Jean Marie onları bir anlığına hipnotize etmişti. Hepsi hitabet sanatını biliyorlardı, bu adamın bir usta olduğunu da biliyorlardı, ama düşünceleri hatiplik yeteneğini gölgeleyeydi onu bir şarlatan gibi alaşağı ederlerdi. Jean Marie tartışmayı sürdürdü.

«Sizin budalalığınız, insan işlerinde olası bir mükemmellik vaat etmek: Kaynakların eşit şekilde dağıtımı, deniz, hava ve stratejik kara yollarına eşit şekilde ulaşılabilmesi, kısacası bütün problemlerin dü-rüst bir simsar, bir lider ya da parti mekanizmasıyla çözümlenebileceği bir dünya. Bu vaadi, iktidara gelmek için gerekli bir adım olarak gördüğünüzden veriyorsunuz. Dinamitle oynadığınızı görmek işinize gelmiyor.

«Boş umutlar yaratıyorsunuz. Yerine getiremeyeceğiniz beklentileri tahrik ediyorsunuz. Sonra da çılgınlaşan halkın size karşı döndüğünü sizi protesto ettiğini görünce yeni bir çözüm çıkıyor: Temizleyici bir savaş! Şimdi ansızın armağan dağıtıcılar olmaktadır çıktınız. Sultanın fermanını uygulayan askerlersiniz. Halk diktaya uymazsa onlara boyun eğdireceksiniz. Onları ligme ligme edeceksiniz, ta ki üzerinde işkenceyle kıvrandıkları yatağa uyana dek. Vaat ettiğiniz altın çağ asla gelmeyecek...

«Bunu biliyorsunuz! Son derece ürkütücü bir umutsuzluk eylemiyle ona sığındınız! Maliyetleri de çoktan hesapladınız: Şu kadar milyonu New York'ta,

şu kadarı Moskova'da, Tokyo'da, Çin'de, Avrupa'da. Sonucu, barış olarak adlandırılacak çölü, önemsemeye karar verdiniz, çünkü buna aldıracak kim kalacak ki? Bırakın haydutlar halkı ezsin, bırakın zavallılar ölsün. Yeni bir Karanlık Çağ olacak, yeni bir Kara Ölüm. Uzak bir gelecekte belki bir rönesans olacak ama kimin umurunda, çünkü biz onun harikalarını asla göremeyeceğiz.

Abarttığımı mı düşünüyorsunuz? Biliyorsunuz ki hayır. Eğer tahıl ambargosu kalkmazsa Sovyetler Birliği bu kış kıtlığın eşğine gelecek ve buzların ilk çözüluşüyle birlikte orduları yürüyüşe geçecek. Onlar yapmasalar da herhangi bir güç tarafından Orta Doğu ya da Uzak Doğu'daki petrol alanlarına yapılacak herhangi bir müdahale evrensel bir savaş başlatacak. Bazılarınızın aksine savaş planlarını bilmiyorum ama kabul edersiniz ki meselenin özüne dokundum... Size yalvarmıyorum. Çocuklarınıza ve torunlarınıza baktığınız zaman eğer kendi sağduyunuz ve kendi yüreğinizin dürtüleri sizleri kıyameti önleyici eylemlere yöneltmiyorsa, o zaman amin! Öyle olsun! **Ruat coelum!** Bırakın gökler çöksün!

«Sizin akılsızlığınızı tanımlamaya çalıştım. İnsanın kendi için mükemmel bir dünya kurabileceğine inanmaktır bu. Ve hep başarısızlığa uğrar insan, yaptığı şeyi kumdan bir şato gibi yıkar ve yeniden başlar... Sonunda yıkıcı dürtü yapıcı dürtüye hakim olur. Ve dalga her zaman üzerinde oynadığımız küçük sahili yok etmek için amansızca süzülür!...»

Kendisini beğenmişler miydi beğenmemişler miydi, bir şey söyleyemezdi. Bütün bildiği, sessiz kaldıkları ve yüreklerini değilse bile kulaklarını açık tuttuklarıydı. Daha bir sükûnetle ve daha bir ikna edici olarak devam etti.

«Şimdi size kendi budalılığımı anlatayım. Sizin-kinin tersinedir bu ama sizinkini güçlendirmeye hizmet etti. Papa seçildiğim zaman hem mütevazı hem de sevinçliydim. İnanıyordum ki, iktidar ellerime teslim edilmişti; inananların hayatlarını değiştirecek, Kilisede reform yapacak, belki uluslararası kavgalarda arabuluculuk edecek ve bıçak sırtındaki barışı koruyacak iktidar. Hepiniz bu duyguyu bilirsiniz. Göre-

vinize ilk seçildiğinizde, ilk elçiliğiniz verildiğinde, ilk kabine görevinizde ya da ilk gazetenizi veya televizyonunuzu satın aldığınızda yaşadınız bunu. Çarpıcı bir an, değil mi? Ve baş ağrıları da hep gelecekte yatmaktadır!»

Onaylarcasına hafif bir gülüşme oldu. Rahatlarından memnundular. Bu adam bir hatipten daha fazla bir şeydi. Mizahın insanı kurtaran lutfuna sahipti.

«Bir tuzak vardır kuşkusuz, hepimizin içine düştüğü bir kapan. Sahip olduğumuz şey iktidar değil otoritedir. İktidar demek, planladığınız şeyi başara-bilmeniz demektir. Otorite ise planladığınız şeyin yerine getirilmesi için emretmektir. Fiat! deriz. Böyle yapıla! Ama emir pirinç tarlasındaki köylüye, kömür madenindeki işçiye, kenar mahalle papazına vardığı zaman gücünün ve anlamının çoğunu yitirmiştir. Dogmalarımızı ve ahlaki değerlerimizi içine sıkıştırdığımız tanımlamalar inançlılığın mihenk taşlarıdır. İster Papa, ister ayetullah, isterse başkan olalım, onlara dokunmaya cesaret edemeyiz, ama onların taşkınlıklar içindeki insanlara anlattıkları asgaridir. Çocuk düşürürken ölmekte olan bir kadına din üzerine ne öğretebilirim? Ona bütün verebileceğim merhamet, huzur ve günahlarını bağışlamadır. Ailesi askerlerce köy meydanında kurşuna dizilmiş Salvador'lu devrimci bir gence ne söyleyebilirim? Sevgiden, şefkatten ve hiçbir zaman kanıtlanamayacak olan Yaratan'ın bir gün bu çılgınlıkları insancılığa, bu acıları da mutluluğa dönüştüreceği önerisinden başka ne verebilirim... Görüyorsunuz, benim budalalığım, yüreğimin beni teşvik ettiği hayırseverliği ve kabul ettiğim otoriteyi derhal uygulayabileceğime inanmaktı. Bu olanaksızdı elbette, tıpkı bir dışişleri bakanının kendisini besleyen bir diktatörün rezilliklerini açıklayamayacağı gibi.

«Bu vesileyle görevden çekilişimi açıklamak istiyorum. Zamanında çok acı bir şeydi bu ama şimdi ne üzüliyorum ne de protesto ediyorum. Habersiz ve beklenmedik bir anda bana dünyanın sonu üzerine bir vahiy verildi. Bunun yakın olduğunu bildirmem emredildi. Ben bu deneyimin güvenilirliğinden mutlak olarak emindim, ama bunu kanıtlayacak hiçbir

şey yoktu. Böylece piskopos kardeşlerim, bir yandan peygamber rolü oynar ve kanıtlanmamış bir vahiyden söz ederken, öbür yandan Papa'lık görevimi yapamayacağıma karar verdiler. Görevden ayrılmam için başvurdukları yollar hakkında bir şey söylemiyorum. Bunlar en fazla, belki de hiç yazılmayacak bir tarihe dip notu olacaktır.

«Bununla birlikte şunu söylüyorum. Şimdi hiçbir otoriteye sahip olmadığım için memnunum, formülleri savunmak zorunda olmadığım için memnunum. Çünkü otorite çok sınırlıdır, formüller son günlerini yaşayan insanlığın acılarını ve Parousia'nın büyüklüğünü barındıramayacak denli dardır.

«Aranızda belki benim gibi iktidarın güçsüzlüğünün ve kitle katliamlarının anlamsızlığının bilincine ulaşmış olanlar vardır. İşte onlara diyorum ki, ben...»

Birden söylediklerinin sözcük olmaktan çıkıp sürekli yinelenen çocuksu seslere dönüştüğünü fark etti: «be... be... be... be.» Pantolonunun bacağından çıkan bir şey hissetti. Aşağı baktı ve sol elinin çaresizce kalçasının üzerinde çırpındığını gördü. Görüşü bulanmıştı. Dinleyicileri göremiyordu. O zaman salon dönmeye başladı ve masanın üzerine yıkıldı. Bir anlık bir şaşkınlıktan sonra çok yakınında iki ses duydu. Biri Waldo Pearson'a aitti.

«Son derece ürkütücüydü. Abuk sabuk şeyler söylüyordu. Daha dün dilin gücünden söz etmiştik.»

«Tipik bir S.V.B. semptomu.»

«S.V.B. nedir?» ..

«Serebro vasküler bozukluk. Zavallı felç geçiriyor. Lanet olası ambulans da gecikti.»

«Gündüz trafiği,» dedi Waldo Pearson. «Şansı ne kadar?»

«Üç gün sonra sor.»

Sözcükler Jean Marie'ye yeniden dirilişi hatırlattı. Ama kendinden geçip karanlığa gömüldü.

ÜÇÜNCÜ KİTAP

*HER RUHA İNANMA, RUHLARIN TANRI'YA
AİT OLUP OLMADIĞINI ARAŞTIR, ÇÜNKÜ
ORTALIKTA PEK ÇOK YALANCI
PEYGAMBER DOLAŞIYOR*

— *ST. JOHN'UN BİRİNCİ MEKTUBU 4 : 1*

BÖLÜM ON ÜÇ

Şimdi tuhaf bir ülkede, bir başka adamdı. Ülke çok küçüktü. Dört beyaz duvarı, iki kapısı, bir penceresi vardı. Üzerinde yattığı bir yatak, onun yanında küçük bir masa, bir iskemle, bir komodin, onun üstünde de içinde yatakta yatan adamın yansıdığı bir ayna bulunuyordu. Acayip, orantısız bir görünüşü vardı Jean Marie'nin. Yüzünün bir yanı hareketliydi ve yukarı dönmüştü, diğer yanı ise hüzün ve hoşnutsuzluk ifadesiyle hafifçe aşağı sarkmıştı. Bir eli hareketsizce yatak örtüsünün üzerinde duruyordu. Diğer çevreyi, dokuları ve uzaklıkları keşfetmek isteğiyle huzursuzca ve amaçsızca dolaşıyordu.

Bu yeni ülkenin en azından bir sakini daha vardı. Hemşire üniforması içinde sade, genç bir kadın sık sık onun nabzını sayıyor, tansiyonunu ölçüyor, göğsünü dinliyordu. Kadın hep aynı basit soruları soruyordu: «Kendinizi nasıl hissediyorsunuz? İçecek bir şey ister misiniz?» İşin tuhafı şu ki, Jean Marie onu mükemmelce anlarken o, kendisinin söylediği tek bir sözcüğü bile anlamıyor görünüyordu; genç kadının kendisine içecek bir şeyler vermesine ve sıvıyı rahatça emebilmesi için onu dik tutmasına rağmen. Sonra işemesi için erkeklik organına bir şişe tuttu, Jean Marie bu işi yapınca gülümsedi ve, «Güzel, çok güzel,» dedi. Sanki çışını yapmayı öğrenen bir bebek gibiydi. Hemşire dışarı çıkarken de hep aynı cümleyi söylüyordu: «Doktor biraz sonra sizi görmek için gelecek.» Doktorun kim olduğunu ve neye benzediğini hatırlamayı denedi, ama bunun için çok büyük bir gayret gerektiğinden gözlerini kapatıp dinlenmeye çalıştı.

Uyuyamayacak kadar huzursuzdu; huzursuzluğu özel bir şey için değildi, ama sanki değerli bir şey kaybetmiş de onu sisler arasında el yordamıyla arıyormuş gibi endişeliydi. Sık sık ona yaklaştığını hissediyordu, yine de bir türlü elde edemiyordu. O zaman kendini tepesi kapaklı bir hücrede gibi hissediyordu. Sonunda doktor geldi, zayıf, gri saçlı bir adamdı, gelişigüzel bir ilgi gösteriyordu.

«Benim ismim Doktor Raven. Bunu tekrarlayabilir misiniz? Raven.»

Jean Marie birkaç kez denedi ama yalnızca, «Ra... Ra... Ra...» demeyi başarabildi.

«Önemli değil,» dedi doktor. «Daha sonra daha iyi yapacaksınız. Eğer beni anlıyorsanız yalnızca başınızı sallayın. İngilizce konuşuyorum. Ne söylediğimi anlıyor musunuz?»

Jean Marie başını salladı.

«Beni görebiliyor musunuz?»

Bir baş sallaması.

«Gülümseyin bana. Gülümsemenizi göreyim.»

Jean Marie denedi. Sonucunu göremediği için memnundu. Doktor bir oftalmoskopa gözlerine baktı, lastik bir çekiçe reflekslerini kontrol etti, tansiyonuna baktı ve stetoskopa göğsünü dinledi. Sonra yatağın kenarına oturup küçük bir konferans verdi. Bu, Jean Marie'ye İlahiyat Fakültesindeki rektörün yeni gelenler için verdiği hoşgeldiniz toplantısını hatırlattı.

«Şanslı bir adamsınız. Yaşıyorsunuz. Aklınız yerinde ve bazı yetileriniz bozulmamış. Kafatasının içinde ne hasar olduğunu anlamak için vakit çok erken. Bunun tek bir olay mı olduğunu yoksa başkalarının da bunu takip mi edeceğini öğrenmek için iki veya üç gün beklemek zorundayız. Bize güvenmeli ve kısa bir süre için çaresiz olduğunuzu kabullenmeye çalışmalısınız. Burası Charing Cross Hastanesi. Dostlarınız ve yakınlarınız nerede olduğunuzu biliyorlar. Ama sizi dengeli bir hale getirinceye kadar ziyaretçi gelmemesi ve rahatsız edilmemeniz gerek. Bunları anladınız mı?»

«Ço... ço... ço... çoğunu,» dedi Jean Marie ve sevindi.

Doktor da gülümsedi ve beğendiğini belirterek

hafifçe vurdu. «Güzel! Bu umut verici. Sabahleyin size bakmak için tekrar geleceğim. Bu gece uyumanıza yardımcı olacak bir şeyler verecekler.»

Jean Marie teşekkür etmeye çalıştı ama İngilizce sözcükleri unutmuş olduğunu gördü. Fransızca yalnızca «Mer...» diyebildi. Düş kırıklığıyla ağlayıncaya dek bunun için mücadele etti. O zaman hemşire gelip koluna uyuşturucu iğne yaptı.

Dört gün sonra, görünüşe göre, yeni ülkenin oyunlarına başlayacak kadar gelişme kaydetmişti Jean Marie. Ama kuralları öğretmek için ona önce Fransızca konuşan bir yardımcı bulmak zorundaydılar.

Yardımcı otuz yaşlarında yakışıklı bir adamdı. Atlet gibi biçimliydi. Bir Akdenizlinin zeytin rengi tenine ve bununla uyuşmayan, sanki Kuzeyli savaşçılardan miras kalmış hissini veren altın sarısı saçlara sahipti. Yaptığı belli belirsiz açıklamaya göre Ortadoğudan gelmişti. İngilizce, Fransızca, Arapça, İbranice ve Yunancayı anadili gibi konuştuğunu söylemişti. Metropolisde yaşayan değişik ülkelerden insanlara tercüman, hastabakıcı ve fizyoterapist olarak hizmet ederek Londra'daki tıp çevrelerinde mütevazı bir yer edinmişti kendine. Nörologist onu Mr. Atha diye tanıştırdı. Birlikte bir dizi oyuna başladılar; bunlar beynin duyuları algıladığı bölümlerdeki hasarları belirlemek için düzenlenmişti. Dogmatik bir tanımlamayla, Tanrı'nın mesajlarını yanlışmazca insanlara yorumlayan bir adam için en basit meselelerde bile yanıldığını görmek sarsıcıydı.

Gözlerini kapayıp kollarını paralel olarak önünde tutması istendiğinde kollarından ancak birinin buna tam olarak uyduğunu, diğerinin yirmi beş kala durmuş bir saatin yelkovanı gibi kalakaldığını şaşkınlıkla karşıladı.

Pergelle dürtüklenip uçların nerelere battığını söylemesi istendiğinde belirttiği noktaların birbiriyle ilgisi yoktu. Daha kötüsü, sol eliyle burnunun ucunu asla bulamıyordu.

Bununla birlikte bazı umut verici işaretler vardı. Ayakları gıcıklandığı zaman parmakları bükülü-

yordu. Mr. Atha'nın açıkladığına göre Babinski reflekslerinin çalıştığını gösteriyordu bu. Uyluklarının içi gıdıklandığında testis torbası büzülüyordu. Bunun da iyi olduğunu söylediler çünkü cremaster refleksi düzenli çalışıyordu.

Sonra en mutsuz an geldi. Mr. Atha ondan eski bir şarkının sözlerini nörolojiste tekrar etmesini istedi:

*«Sur le pont, sur le pont
Sur le pont d'Avignon.»*

Dehşetle gördü ki ağzı salyayla doluyordu ve saçma sapan şeyler mırıldanıyordu.

Bir kez daha ağlamaya başladı. Nörolog onu şiddetle azarladı. Hayatta kaldığı için şanslıydı. Bu derece az zarar gördüğü için de iki kez şanslıydı. Şu anda tümüyle kapasitesi dışında kalan hünerler için, sabırlı, yardımcı ve cesur olınası koşuluyla doktorun tahminleri umut vericiydi.

Mr. Atha bunların hepsini yatıştırıcı bir dille Fransızcaya çevirdi ve Jean Marie yeniden sakinleşinceye dek gönüllü olarak kalmak istedi. Nörolog başını sallayarak bu düşüncüyü beğendiğini bildirdi, Jean Marie'nin sağlam eline vurdu ve diğer işlerine gitti. Mr. Atha'nın açıkladığına göre Jean Marie'den çok daha kötü hastalar vardı.

«Onlarla da meşgul olduğum için neden söz ettiğimi biliyorum. Siz yutkunabiliyorsunuz, çift görüyorsunuz, bağırsaklarınızı ve idrarınızı kontrol edebiliyorsunuz... Eh, bunların neler ifade ettiğini düşünün bir! Konuşmamız gelişecek çünkü ikimiz birlikte pratik yapacağız. Doktora hasta olmadığınızı göstermeye çalışıyorsunuz. Hemen bir vaaz vererek bunu kanıtlamaya kararlısınız. Bunu yapamayınca da umutsuzluğa düşüyorsunuz. Biz hasta olduğunuz gerçeğinden başlayacağız işe. Travmayı birlikte tedavi edeceğiz...»

Yalnız ikna edici değildi, son derece güven verici bir özelliğe sahipti. Jean Marie başındaki ağırlığın kalktığını, kafasının içindeki sisin dağıldığını hissetti. Mr. Atha konuşmaya usulca devam etti.

«Bana dediklerine göre eskiden Papa'ymışınız. Öy-

leyse şu yazıyı hatırlamalısınız: 'Küçük çocuklar gibi olmadıkça cennetin krallığına giremezsiniz.' Evet, siz şimdi bir çocuk gibisiniz. Basit şeyleri başından öğrenmek zorundasınız. Kabul etmelisiniz ki, henüz, uzun bir süre için daha karmaşık olanlarıyla başa çıkamazsanız. Ama sonunda, çocuğun büyüdüğü gibi, yeniden büyüyeceksiniz. şimdi çocuk bahçesindeyiz. Haftalar ilerledikçe parmaklıklara tırmanacaksınız. Giyinmeyi, arızalı kolunuzla bacağınızı yeniden kırmılatmayı öğreneceksiniz, ve hepsinden öte konuşacaksınız. Eğer acele etmezseniz şimdi de konuşabilirsiniz. Çok basit bir şey alalım: 'Benim adım Jean Marie.' şimdi tek tek...»

Duyulan biricik sesin gece hemşiresinin ayak sesleri ve biricik ışığın da onun el fenerinden gözüne gelen ışınların olduğu uzun gece saatlerinde bir başka ders daha öğrendi Jean Marie. Hatırlamaya çalıştığı şeyler, zorlandıkları zaman kaçıp gidiyorlardı. Ama herhangi bir çaba harcamadan sükunetle yatarsa yeniden toparlanıyorlar ve bir çocuğun resim defterindeki orman hayvanları gibi çevresine kurulup oturuyorlardı.

Düzenleri her seferinde karışıkı. Drexel, mongol çocuğun yanındaydı, Mendelius, Mexico'daki bir pis-koposlar konferansına karışmıştı, Roberta Saracini evren kadehinden içiyordu ve küçük yamru yumru kız' Alvin Dolman'a başmalar satıyordu. Ama hiç değılse oradaydılar. Hafıza kaybına uğrayan biri gibi onları yitirmemişti. Kaleydoskoptaki bir görünümün parçalarıydılar. Bir gün sarsılıp alışılmış düzenlerine gireceklerdi.

Bir başka şey daha vardı. Manastır bahçesindeki görüntünün belli bir biçimde sözsel tanımlamalardan kaçtığıının farkındaydı. Bedeninin derinliklerinde — kuşatılmış, bombardıman ve tahrip edilmiş bu talihsiz kalede — Tanrı'nın oturduğu ışıklı bir yer vardı ve burada mutlu ama çok çok kısa süren bir aşk grubu bulunuyordu. Bu tıpkı — nasıl bir şeydi bu? — kafası parıltılarla dolu sağır bir Beethoven ya da sonunda anladığı sırları açıklamak istediğı halde ma-

tematikten yoksun bırakılan Einstein gibiydi. Bir başka olağanüstülük daha vardı. Sarkık elini, sakat bacağını yönetemiyor, dilini arada sırada kıpırdatabiliyordu ama bu ışıklı ve dingin yerde, sevgiliye tutkun bir aşık gibi kendini özgürce yönlendirebiliyordu. Anlaşmanın yapıldığı yer burasıydı. «Başıma her ne geldiyse kabul ediyorum. Kayıtsız şartsız! Ama lütfen Rubicon Günü, dostum Duhamel'e ve karısına ışığı ve hazzı ver. İyi insandır o. Yalnızca kendine karşı cimri olmuştur!»

Nörolog ilk tehlikeli noktanın atlatıldığını söyledi. Elbette bunu izleyen anormal durumlar, şu veya bu biçimde tehlikeler ve tutukluklar olacaktı ama genelde normal bir hayata döneceğini gösteren iyi umutlar vardı. Ama henüz değil! Bir atletten daha güçlü eğitilmeliydi. Mr. Atha yalnızca açıklamalarda bulunmayacak, saat saat, gün gün onu çalıştıracaktı. Ziyaretçiler mi? Onlara birtakım hünerlerini gösterebilinceye kadar bir süre beklemek daha iyi olmayacak mıydı? Kimi zaman ziyaretçiler hastalardan daha fazla üzülmürlerdi.

«Üstelik,» Mr. Atha kendi nedenlerini ekledi, «siz önemli bir adamsınız. Ortaliğa çıkacağınız ilk gün kendinizden gurur duymanızı isterim. Doğru dürüst giyinmenizi, doğru dürüst konuşmanızı ve hareket etmenizi isterim... Canlılıkla, oldu mu?»

«Canlılıkla!» dedi Jean Marie. Sözcük zil sesi gibi berrak geldi.

«Bravo!» dedi Mr. Atha. «Şimdi hemşireyi içeri alalım. Size öğretmemiz gereken ilk şey yatağın kenarında oturmak ve oradan kendi başınıza ayağa kalkmak.»

Öyle basit anlatmıştı ki, Jean Marie bunun güçlüğüne ve başarısızlığına inanamadı. Defalarca, bezden bir bebek gibi Mr. Atha'nın ve hemşirenin kollarında örselendi. Defalarca onu ayağa kaldırıp birkaç saniye durabilinceye dek desteklerini yavaş yavaş çektiler. Sonra yorgun düşünce yeniden oturtular. Boylu boyunca nasıl uzanabileceğini ve yatmaktan meydana

gelen yaraların acımaması için hassas noktalardan nasıl kaçınacağını öğretiler.

Uvertüre hakim olunca da operaya başladılar: Ayaklarını sürüyerek yavaş yavaş yürümek, lastik bir topla sol elini çalıştırmak ve geniş bir jimnastik salonunda mekanik cihazlarla yapılan bir dizi işlem. İşte buradayken, Mr. Atha'nın söylediği gibi, ne derece talihli olduğunu anladı. Bir başka şeye daha dikkat etti. Mr. Atha'nın, değişik kişilerden oluşan grubuna ne denli sonsuz bir sabır gösterdiğini ve insanların onun gülümsemesine ve cesaretlendirmelerine ne denli çabuk tepki gösterdiklerini.

Atha onu jimnastik salonunun küçük ve gevşek yaşantısına soktu: Top atmak, dinlenme sırasında diğerleriyle konuşmak, kendisinin iyi bildiği bir hareketi üçüncü bir kişiye öğretmek. Kısa olmalarına karşın bu sosyal ilişkiler Jean Marie'yi yordu. Ama Atha amansızdı.

«Kaynaklarınızı, onları ancak başkalarıyla paylaşarak yenileyeceksiniz. İyileşme süresini kapalı bir yerde geçirip de sonunda sosyal bir hayvan haline gelebileceğinizi umamazsınız. Konuşmaktan sıkılırsanız insanlara dokununuz, gülümseyiniz, varlıklarının farkında olduğunuz duygusunu paylaşın, tıpkı şu pencerenin önündeki güvercinler gibi. Sizi ilgilendirmeyebilir ama buradaki insanların yarısı sevdikleri kişiler için çekici olamamaktan korkuyorlar, cinsel güçsüzlükten, hatta sonunda ailelerine yük olmaktan...»

«Özür dilerim.» Jean Marie sözcükleri söyleyemeyi başarabildi. «Daha iyi yapmaya çalışacağım.»

«Güzel!» dedi Mr. Atha gülümseyerek. «Şimdi gevşeyebilirsiniz. Masaj zamanı geldi!»

Jean Marie'ye gerçekten zevk veren bir dizi oyun vardı. Nörolog bunlara gnostik duyum testleri diyordu. Gerçekte dokuların, ağırlıkların ve şekillerin yalnızca dokunarak tanınmasını ifade ediyordu. Bu oyundaki zevk, duyuların keskince algılanması ve düşüncelerinin algıları temin eden nesneye yaklaşmasıydı.

İlgi alanı daha da genişledi. Üst çekmecede okunmadan birikmiş olan mektup ve kart yığınının tadını çıkartabiliyordu artık. Toplantısı bittiği zaman Mr. Atha onları Jean Marie'ye okuyor ve basit cevaplar

hazırlamasına yardımcı oluyordu. Bununla birlikte cevapları o yazmıyordu. Bunları Jean Marie'nin kendisi yazmak zorundaydı. Ama Jean Marie'nin bir an için unuttuğu sözcükleri ve deyimleri bulmakta ona yardımcı oluyordu.

Şimdi Jean Marie'ye gazete veriyorlardı, İngilizce ve Fransızca. Okuduklarından ne yazık ki pek azının hatırında kalmasına karşın gazetelere göz atmaktan zevk duyuyordu. Mr. Atha onu sükunetle teselli etti.

«Neyi hatırlınızda tutmak istiyorsunuz? Size insanların uygarlığı parça parça yok ettiklerini anlatan kötü haberleri mi? İyi haberler burada, burnunuzun dibinde! Körler görüyor, topallar yürüyor. Bazen ölümler bile tekrar hayata katılıyor... Ve yeterince dikkatle dinlerseniz, iyi haberlerin yankılarını duyarsınız!»

«Siz... siz... farklı bir adamsınız!» dedi Jean Marie dura dura.

«Tuhaf demek istediniz.»

«Öyle.»

«O halde şimdi bunu söyleyin.»

«Tuhaf,» dedi Jean Marie dikkatle. «Çok tuhaf bir adamsınız siz.»

«İyi haberler de getiriyorum,» dedi Mr. Atha. «Gelecek hafta ziyaretçi kabul etmeye başlayabilirsiniz. Kimleri görmek istiyorsanız bir liste yaparım ve onlarla sizin için temasa geçerim.»

Önce kardeşi Alain davet edildi, çünkü Jean Marie aile bağlarına saygı gösterilmesi gerektiğini hissetti. Hem kardeşlik ilişkisi başkalarını kışkırtmazdı. Jean Marie'nin işe yaramayan kolu dolayısıyla tuhaf bir biçimde kucaklaştılar. İlk birkaç sözcükten sonra Jean Marie konuşmaktan çok dinlemeyi tercih edeceğini söyledi. Böylece Alain bütün anlaşmaları ve söylentileriyle borsaya gelip düğümleninceye kadar aile işlerini bir çırpıda anlatıverdi.

«Şimdi büyük bir takas işindeyiz. Tahıla karşılık petrol, kömüre karşılık soya fasulyesi, demire karşılık tank, uranyuma karşılık et, her şeye karşılık altın! Eğer müşterisini bulabileceğimiz bir malın var-

sa... Ama ne diye böyle koşturuyorum? Burada daha ne kadar kalmayı umuyorsun?»

«Söylemediler.» Jean Marie' önceden hazırlanmış basit cümlelerle konuşmanın daha iyi olduğunu gördü. «Sormadım. Bekliyorum.»

«Çıktığın zaman başımızın üzerinde yerin var.»

«Sağol Alain. Olmaz. Bazı yerler var, şey... şey için...» Sözcüğü aradı ve hemen hemen buldu. «Rehabili...»

«Rehabilitasyon?»

«Tamam. Mr. Atha bana böyle bir yer bulacak.»

«Mr. Atha kim?»

«Burada felçlilerle uğraşıyor.»

«Ya!» Ne duyumsuz ne de kayıtsızdı. Yalnızca yabancı bir ülkedeki bir yabancıydı. «Roberta sevgilerini ilettiler. Birkaç gün içinde gelecek.»

«Güzel. Onu görmek beni sevindirecek.»

Jean Marie en fazla bu kadar başarabildi. Karşılıklı birkaç sözcükten ve uzun sessizliklerden sonra, yeniden kucaklaşıp ayrıldılar. İkisi de neden birbirlerine söyleyecek bu kadar az şeyleri olduğunu merak ediyordu.

Ertesi gün Waldo Pearson geldi. Yanında umulmadık hazinelerle yüklü uşağı vardı. Küçük bir Gezegenden Son Mektuplar'ın altı kopyası, bir tanesi yazarın kendisi için deri kaplı cilt, bir teyp ve «Soytarı Johnny»nin biri erkek öbürü de meşhur bir kadın şarkıcı tarafından koro eşliğinde söylenen best-seller iki aranjmanı. Ayrıca bir şişe Veuve Clicquot, bir kova buz, bir takım şampanya bardağı, bir kavanoz taze havyar, kızarmış ekmek, tereyağı ve Jean Marie'nin Carlton Kulüpteki konuşmasını — yine deri ciltli olarak — getirmişti.

«Babam bu krizi iki kez geçirdi — onun zamanında serebro vasküler demezlerdi — onun için nasıl bir şey olduğunu bilirim. İstedğin zaman gezelelik et. İstedğin zaman sus. Kitap hoşuna gitti mi?... Güzel görünüyor değil mi? Aboneler sürüyle. Yirmi yıldır yaptığımız en büyük iş. Büyük dergiler de istekli. Yalnızca galada bulunamadığın için üzgünüm. Hennessy uğradı. Tepkilerin Amerika'da da Avrupa'da da aynı olduğunu söylüyor. New York'tan dönü-

şünde seni göreceğini söyledi. Gerçekten önemli bir noktaya parmak bastın... Şarkı herkesin ağzında. Ben bile banyoda söylüyorum... Şampanya? Havyar da yiyebilir misin?... Bu çok iyi! Gerçekten mücadele ediyorsun. Elimle beslemek zorunda da kalsam sana şampanya ve havyar vermeye kararlıydım...»

«Çok duygulandım. Sağol.» Jean Marie kendi konuşmasındaki akıcılığa şaşırmıştı. «Kulüpte yarattığım manzara için özür dilerim.»

«Bu çok ilginçti.» Pearson birden ciddileşti. «Dinleyicilerden kimileri düşmanca bir havadaydı. Çoğu derinden sarsılmıştı. Konuşmanın tam metnini bütün üyelere ve konuklara gönderdim. Cevaplar, lehte ya da aleyhte, aydınlatıcı oldu. Kimileri korkularını ifade ettiler, kimileri dini çarpıcılıktan söz etti, kimileri de mesajın gücüyle senin tavırlarındaki mütevazilik arasında bulunan tezatı belirttiler. Aklıma gelmişken, Matte Hewlett'den haber aldın mı? Yazacağını söylemişti. Seni görmeye gelirse canının sıkılabileceğini düşünüyör.»

«Yazdı. Benim için dokuz günlük ayin öneriyor. Papa ve Curia'nın bazı üyeleri telgraf çekti. Drexel uzun bir mek... mek... mek... Özür dilerim. Bazen en basit sözcükleri söyleyemiyorum!»

«Sıkma!» dedi Waldo Pearson. «Sana şarkıyı çalacağım. Kadının söylediğini tercih ediyorum. Ne düşündüğünü göreyim.»

«Mr. Atha için bir kopya verebilir misin bana?»

«Tabii, ama kim o?»

«Ter... terapist. Bizler için neler yaptığını anlatamam. Tan... Tanrı'nın gönderdiği bir adam. Onun için bir kitap imzalamalıyım. Artık kitabın yazarı olarak tanınsam bir zararı olur mu?»

«Artık birazcık olsun fark edeceğine inanmıyorum,» dedi Waldo Pearson. «İyi insanlar kitapta Tanrı'yı bulacaklar. Bağnazlar, günahlarından dolayı çarpıldığına inanacaklar. Yani herkes mutlu olacak.»

«Pet... Petrov tahılı buldu mu?»

«Biraz ama yeterli değil.»

«Zaman kavramını yitirdim. Olayları hatırlayamıyorum.»

«Sevin buna. Zaman ırından ıktı. Olaylar kontrolumuzda değil.»

Jean Marie elini tutmak için uzandı. İnsanlarla temas edebileceğinden emin olmaya ihtiyaı vardı. Haftalardır yakalamaya çalıştığı düşünce açığa ık-mıştı. Umutsuz bir dikkatle sözcükleri bir araya getirdi.

«Bana varlıkların sonunu gösterdi. Parousia'yı bildirmemi söyledi. Bunu yapmak için her şeyden vazgeçtim. abaladım. İçtenlikle abaladım. Söзlerimi tam söyleyecekken vurup susturdu beni... şimdi ne istediğini bilmiyorum. Öyle şaşkınlım ki.»

Waldo Pearson sakat eli avuçlarının arasında tuttu. Nazikçe:

«Ben de şaşkındım,» dedi. «Kızgındım. O'nun yüzüne yumruğumu sallayıp niçinini anlamak istiyordum? Niçin? Sonra **Küçük bir Gezegenden Son Mektuplar**'ı okudum ve buna senin tanık olduğunu anladım. Akıyla karasıyla her şey oradaydı. Carlton Kulüpte söylediklerin birer dipnottu ve gözardı edilebilirdi... Bir şey daha hatırladım. İlk muştucu vaftizci John'un sonu tuhaftı. Haberini verdiği Mesih Judea'da serbestçe dolaşırken, o Herod zindanlarında öldürüldü ve kafası bir tabak içinde bir göbek dansözüne sunuldu. Mesih'ten bütün aldığı, sonunda mezar taşı kitabesi olan bir övgüydü. 'Kadınlardan doğmuş erkekler arasında Vaftizci John'dan büyüğü yoktur.'»

«Bunu unutmuştum,» dedi Jean Marie. «Ama zaten o kadar çok şey unuttum ki.»

«Biraz daha şampanya al,» dedi Walda Pearson, «ve müziği dinleyelim.»

Ertesi gün Jean Marie'nin başına yeni dertler üşüştü. Mr. Atha içeri girip bir süre için gideceğini söylediği zaman, tekerlekli sandalyesine oturmuş sabah gazetesinin başlıklarını gözden geçiriyordu. Mr. Atha, babasının bazı işleriyle uğraşmak için yurt dışına gidiyordu. Jean Marie'nin terapileri bir asistan kadın tarafından yönetilecekti.

«Geri döndüğüm zaman,» dedi Mr. Atha, «din bir adam görmek istiyorum.»

Jean Marie ani bir korkuya kapıldı. «Nereye... nereye gidiyorsunuz?»

«Birtakım başkentlere. Babamın işleri çok çeşitlidir... Uçakta okumak üzere kitabınızı alıyorum. Haydi öyle karamsar bakmayın!»

«Korkuyorum!»

Kendini tutamadan sözcük ağzından kaçmıştı. Ama Mr. Atha taviz verecek gibi değildi.

«Öyleyse korkuyla yüzyüze gelin! Bütün yaptıklarımızın tek bir amacı vardı: Yürümenizi, konuşmanızı, düşünmenizi ve çalışmanızı sağlamak. Şimdi cesaret!»

Ama Mr. Atha kapıdan çıkar çıkmaz cesareti onu terk etti. Geceyarısı gibi karanlık bir sıkıntı çöktü üzerine. Işıklı yer bile gölgelenmişti. Oraya dönüş yolunu bulamadı. Gün ilerledikçe kendini gitgide derin bir umutsuzluğa batar buldu. Asla iyileşemeyecekti. Hastaneden asla ayrılamayacaktı. Ayrılrsa bile nereye gidecekti? Ne yapacaktı? Bir ceket giymekten, basit sözcükleri söylemekten ve kaldırım üzerinde adımlarını sürümekten başka bir işe yaramayacaksa bütün bu çabaların ne amacı vardı?

İlk kez olarak ölümü düşünmeye başladı. Yalnızca sefaletten kurtulmak için değil, dayanılmaz bir duruma son vermek için kişisel bir eylem olarak. Bunu düşünmek, kuzey ülkelerinin uzun ve soğuk ışığı gibi olağanüstü berrak bir zihin ve sükunet verdi ona. Eylemi kafaya koyduktan sonra bunun ne şekilde gerçekleştirileceğini düşünmek ise basit bir mantık istiyordu. Ancak hemşire içeri girdiği zaman, suçluluk duygusuyla, hastalıklı düşüncelerin onu ne denli uzaklara götürdüğünü fark etti.

Akşam kontrolü dolayısıyla doktor içeri girdiğinde ona bundan söz edecek kadar korkmuştu. Doktor yatağının kenarına ilişip konuştu.

«Talihli olduğunuzu ve bu krizi atlattığınızı düşünmeye başlamıştım. Şurası açık ki, pek çok kişinin sahip olmadığı dini temeliniz size güç veriyordu... Ama depressif bir hastalığın yeniden nasıl ve ne zaman ortaya çıkacağı söylenemez.»

«Tekrar hasta olacağımı mı söylemek istiyorsunuz?»

«Demek istiyorum ki,» diye sabırla açıkladı nörolog, «şiddetli bir depresyonun klasik bulgularını gösterdiniz. Eğer bu bulgular tedavi edilmeden geçilirse, depresyon şimdiki arızalarla şiddetlenerek kronik bir hale gelebilir. Mr. Atha'nın ayrılışı yalnızca bizi harekete geçiren bir olay oldu... Onun için durum fazla kötülemeden müdahale edeceğiz. Orta dozda uyarıcı ilaçları deneyeceğiz. Eğer işe yararsa ne ala! Yaramazsa başka çareler var. Ancak eğer kara şeytanı fazla psikotropik* müdahale gerektirmeden alaşağı edebilirsiniz çok daha iyi. Ama kahramanlığa ya da cüretkarlığa kalkışmayın. Eğer başa çıkamadığınız korkular duyarsanız hemşireye ya da bana hemen söyleyin. Söz verin bana!»

«Söz veriyorum.» Jean Marie bunu açık ve ciddi şekilde söyledi. «Ama kendimi bu derece bağımlı hissetmek zor.»

«Bu, doktor olarak benim de en büyük sorunum. Hasta kendisiyle uzlaşmazlık içindedir...» Durakladı ve ilginç bir soru sordu. «İnsanın ölüm anında birbirinden ayrılan bedeni ve ruhu olduğuna inanıyor musunuz?»

Jean Marie soru üzerinde bir an düşündü, yeni bir sis girdabının ulaşmaya çalıştığı cevabı bulandırmasından korkuyordu. Ama Tanrı'ya şükür ışık duruyordu. Şaşırtıcı bir akıcılıkla şöyle dedi:

«Bu, Yunanlıların insanı açıklama biçimi: Düal, birbirinden ayrılabilir. Model olarak uzun süre işe yaradı. Ama bu deneyimden sonra, bilmiyorum... Kendimi iki ayrı unsur olarak hissetmiyorum. Eksik notalarla piyano çalan bir müzisyene ya da bir öğrenci tarafından kötü şekilde çalınan bir Stradivarius kemanına benziyorum. Ben, benim; tek ve bölünmez! Bir kısmım yarı ölü, bir kısmım ise tamamen ölü ve bir daha çalışmayacak. Ben ek... ek... ek...»

«Eksik,» dedi nörolog.

«Evet,» dedi Jean Marie. «Eksiğim.»

Doktor yatağın ucuna ilıştırılmış olan tabelayı aldı ve kara şeytanlara çare olmak üzere bir reçete karaladı.

* Psikolojik etkisi olan ilaç.

Eski nüktedanlığı kabaran Jean Marie, «İlaçla birlikte büyü yapılmasını önermez misiniz?» diye sordu.

Bundan sonra başına gelen şey için ne ilaç ne de büyü mevcuttu. Mr. Atha'nın ayrılmasından iki gün sonra, öğle vaktinden bir saat önce, Waldo Pearson ve Adrian Hennessy onu görmeye geldiler. Jean Marie'nin sağlık gelişimi hakkındaki soruları kısa oldu. Waldo Pearson özür diledi.

«Seni bu sıkıntıya sokmak istemezdim ama başka çaremiz yoktu. İngiltere'den, Avrupa'dan, Amerika'dan — her nereden olursa — yasaklama için mahkemedен karar almak zorundayız. Şikayet mektubunu imzalamam gerekiyor.»

Jean Marie, kafası karışık, bir birine bir ötekine baktı. «Neden şikayetçiyim?»

Adrian Hennessy çantasını açtı. «Kendisinizi bir şoka hazırlayın Monsenyör!»

Yatağın üzerine gazete kupürlerinin yapıştırılmış olduğu karton kapaklı bir defter ve bir cilt koydu. Başlığı **Sahtekar**'dı. Yazarı Luigi Marco adında biriydi. Yayıncısı Veritas S.p.a., Panama idi. Hennessy kitabı eline aldı.

«Bu küçük şekerleme bütün uluslararası basın ajanslarını dolaşüyor. **Son Mektuplar**'ın basıldığı gün yirmi dilde dünya çapında yayınlandı. Yayını durdurmak için mahkemedен karar aldirmalıyız. Ne var ki — işin en iğrenç yanı bu — bazı adi basın kitabın seri halde yayın haklarını çoktan aldı ve hikayenin en can alıcı noktalarını yayınlıyorlar. Ciddi gazeteler ve televizyonlar bu gerçeğe gözlerini kapayamazlar. Üzerinde yorum yapmaya hakları var. Rezaletin daha fazla yayılmasını dava açarak önlemek zorundayız.»

«Ama rezalet dediğiniz ne?»

Açıklama işini Waldo Pearson yüklendi. «Gayet uygun bir şekilde **Sahtekar** adı verilmiş olan kitap, senin meslek hayatının gerçek hikayesi olarak ortaya çıkıyor, gençliğinden günümüze dek. Gerçeklerin, hikayelerin ve yalanların başarılı bir karışımı. Yaza-

rın adı elbette takma. Profesyonelce bir adam karama işi. Rakip propaganda servislerinin birbirlerini gözden düşürmek için, casuslar ve skandallar için sözüm ona bir belgesel gibi bir şey. Yayıncısı Panama'ya kayıtlı olmayan bir şirket. Basımı, bu tür işler çeviren Taiwan'daki evlerden birinde yapılmış. Sonra kopyalar uçaklarla bellibaşlı ülkelere gönderilmiş. Birileri araştırma, yazma, çeviri ve yapım için büyük para yatırmış... Fotoğrafların bir kısmı teleskopik mercekle çekilmiş. Bu, uzun süre profesyonelce gözaltında tutulduğunu gösteriyor.»

«Ne biçim fotoğraflar?»

«Göster!» dedi Waldo Pearson.

Hennessy isteksizce gazete kupürlerinin konduğu defteri karıştırdı. Jean Marie'nin Place du Tertre'deki yamru yumru kızla çekilmiş bir fotoğrafı vardı. Öyle bir açıdan alınmıştı ki, yanak yanağa duruyorlardı, bundan da onların bir çift sevgili oldukları kolayca düşünülebilirdi. Roberta Saracini ile çekilmiş birkaç poz vardı; Hyde Park'ta kolkola, nehir gemisinde ve Hampton Court bahçelerinde gezinirlerken. Bir poz da Alain ile Sophie'nin lokantasından çıkarlar-ken vardı, yaşları geçkin bir çift sarhoşa benziyorlardı. Koyu bir öfke Jean Marie'yi avuçlarına aldı, boğurlurcasına sordu.

«Kitap... kitap ne diyor?»

Waldo Pearson çaresizce omuzlarını silkti. «Ne umabilirsen. Tam bir tarama yapmışlar ve son derece zekice bir düzen. Kitap boyunca kötü bir adam olarak görünüyorsun, biraz da deli... Bu konuda, görevden çekilmeden önce seni tedavi eden doktorlardan iki rapor elde etmeyi başarmışlar. Ayrıca çeşitli egzotik detaylar var.»

«Örneğin.» Hennessy cildin sayfalarını karıştırdı. «Seninle birlikte Direniş Örgütünde görev yapan birini bulmuşlar. Senin ve tecavüz edilip öldürülen bir çiftçinin karısının hikayesi var. Tabii yöredeki bu işi Almanlara yüklemişler ama... Bu 'ama'larda çok başarılılar. En iyi dostun Tübingen'den Carl Mendelius ama yapılan imaya göre eşcinsel ilişkilerinden dolayı onun rahiplikten ayrılmasını sağlamışsın. Doktrinleri çiğnediği gerekçesiyle suçlanmasına karşı o-

nu savunman ve nikahını kıyman gerçeği yalnızca imaları kuvvetlendiriyor. Bu tür işlerde dehşet verici şey şu. Rezalet taciri hiçbir şey kanıtlamak zorunda değildir. O yalnızca çirkin fikirler ekiyor. Tren istasyonunda anneni öpsen inseste girer.»

«Roberta hakkında ne diyorlar?»

Hennessy hoşnutsuzlukla yüzünü astı. «Babasının Vatikan Bank'ı milyonlarca lira dolandırdığı. Para-ların asla araştırılmadığı. Roberta Saracini'nin idare heyeti üyesi olduğu bir yerde esaslı bir hissen bulunduğu biliniyor. Heyet üyeliklerinin kayıtları Fran-sa'da halka açık tutulur. Paris'e gittiğin zaman onun evine yerleştin. Bundan sonra İngiltere'de parkta el-ele fotoğraflarınız çekildi, ve burada takma bir isim-le kalıyorsun... Daha ister misin?»

«Hayır. Bütün bunları kim yaptı? Kimin fikriydi? Bütün bu bilgileri nasıl elde ettiler? Neden?»

«Muhakemesini yapalım.» Waldo Pearson onu yatıştırmaya çalıştı. «Adrian ve ben pek çok iyi bilgi sahibi kişiyle konuştuk ve inancımıza göre bütün mevcut kanıtlara uyan bir açıklama getirdik... Buna hazır olduğuna emin misin?»

«Evet!» Jean Marie açıkça gerilim altındaydı ama sözcükleri zorladı. «Beni dikkate almayın! Yalnızca konuşun!»

Waldo Pearson kötü haberler getiren bir adamın tekdüzeliğiyle konuştu.

«Dünyanın sonuyla ilgili bir vahiy aldığını söylediğin ve bunu dindarlara bir mektupla bildirmek için harekete geçtiğin andan itibaren tehlikeli bir adamdın sen. Kilisede neler olduğunu ve Suskun Dost-lar'ın ne hale geldiğini biliyorsun. Ama devletlerin aktif bir nükleer savaşa hazırlandıkları dışarıda durum çok daha kötüydü. Dehşeti gösteren vahyin ve yargılarıyla efsane yaratıcılar için birden tehlike haline geldin.

«Onlar halkı nükleer bir savaş için rekabete hazırlıyorlardı. Bir oyun, şeytansı bir oyundu bu ve her iki taraf da aynı saçmalık için aynı kasaplığı oynuyordu.

«Seni bir deli olarak gösteren vahiy gerçekte var olan tek mantıklı şeydi. Sen dehşeti gördün. Bunu

anlattın. Bu düşünce halkla buluşmadan susturulman gerekiyordu.

«Ama bu o kadar kolay değildi. Aktif, mücadeleci bir adamdın. Almanya'da bir C.I.A. ajanının maskesini düşürdün, bölgede önemli bir elemandı bu. Fransa'da, kendi memleketinde, anında kara listeye ve birinci derece gözaltına alındın. İngiltere'de de gözlemlendin ama ben oldukça saygıdeğer bir patron-dum ve hükümetle birlikte senin için keşildim.

«Bununla birlikte her zaman için kuyruklarına batan bir dikendin, çünkü savaş davulları çalmaya başladığı zaman kralın çıplak olduğunu bağırabilir-din ve o da bütün kullarını yitirebilirdi.

«Adrian'la değişik kaynaklardan tespit ettiğimize göre senin tasfiye edilmen meselesi vardı. Kaynağı tamamen belirsizdi bunun. Kitabın hazırlandığı öğrenildiğinde tasfiye kararı iptal edildi. Başka bir plan yapıldı: İtibarını sarsmak... Nasıl düzenlendiğini gör-dün.»

«Bütün bu bilgileri bu kadar kısa zamanda nasıl elde ettiler?»

«Para!» dedi Adrian Hennessy kabaca. «Yeterli sayıda ajanı ortalığa sal, yeterli miktarda para ver, bir ay içinde istediğin kişinin gizli hayatını öğrenebi-lirsin. Kilisenin düşmanca tutumu ve hükümetlerin üst düzeyde işbirliği olunca yumurta pişirmek kadar kolay bu iş.»

«Ama kim organize etti?»

«Dolman ayarladı ve bunu yapmak için de özel nedeni vardı. Biliyorsun Carl Mendelius'u öldürmeye çalışmıştı.»

«Son derece makul.»

«Bir problem de çıkıyor.»

«Lütfen!» dedi Jean Marie açıkça. «Lütfen hiçbir şey saklamayın.»

«Yasaklayıcı mahkeme kararlarını alsak bile,» dedi Adrian Hennessy «yalnızca geçici olarak rahat-layacağız. Bellibaşlı ülkelerde bir dizi davayla uğ-raşmak zorunda kalacağız. Çok paraya mal olacak bu. Çoğunu kendi kaynaklarınızdan ödemek zorunda kalacaksınız... Ve üstelik, karanlık bir devirde bu-lunduğumuzdan ve yakında olağanüstü yasaların yö-

netimi altında yaşayacağımızdan, İngiltere de bile ne jüri ne yargıçlar heyeti bakımından dürüst bir mahkeme bulabileceğimize dair hiçbir garanti yok!»

Jean Marie bir an düşündü, sonra usulca:

«Param var,» dedi. «Tek kuruşuna kadar bütün savaş meydanlarında bu rezillikle savaşmalıyız. Kazanacağıma inanacak kadar saf değilim ama savaşıyor görünmek zorundayız. Ve benim paramla, başkasının değil. Waldo umarım bu **Son Mektuplar**'ı yayınlamana bir zarar vermeyecek.»

«Hayır!» dedi Waldo Pearson. «ne kadar çok barsarsak o kadar çok mücadele ederiz. Sonunda her okuyucunun kafasında bir yargı oluşacak: **Mektuplar**'ın yazarı bu süprüntüde çizilen sefil olabilir mi?»

«Bu arada belgeleri imzalatalım.» Hennessy çantasında onları arıyordu. «Eğer bir sürü yasal laf okumak istemiyorsanız sözümüze inanın. Kâğıtlar İngiltere, Fransa ve Birleşik Devletler'deki en yetenekli yasa adamları tarafından hazırlanmıştır.»

«Size inanıyorum.» Jean Marie çoktan ilk sayfaları imzalamaya başlamıştı. «Ama bakın! Bu rezilce yazıya destek sağlamak için beni tanıyan pek çok kişi bilgi vermiş olmalı.»

«Tabii!» dedi Waldo Pearson. «Ama onların bir röportajcıya bilgi vermiş olmaları gerçeği onların sana düşman oldukları anlamına gelmez. Onları konuşturmak için ne masallar uydurulduğunu bilmiyorum. Senin lehine bir iş yaptıklarını düşünmüş olabilirler. Basit dedikodular da olabilir bunlar. Vatikan böyle şeylerle dolu. Hennessy ve ben senin müttefikiniz ama senin hakkında konuşuyoruz. Eminim bu kitaba giren sözler ve düşünceler söylemişizdir!... Kararım olanları kabul etmek zorundasın. Elinden gelince savaş, sonra alçaklara cehenneme kadar gitmelerini söyle. Paranoid haline gelemezsin.»

«Ben eksiğim,» dedi Jean Marie. «Paranoid değilim. Bu son belada ben en önemsiz kişiyim. Başıma gelen şey olay bile sayılmaz. Ben Roberta gibi kişiler için endişeliyim, isimleri bu iğrenç kitapta benimle bağlantılı olduğu için acı çecekler. Papa olduğum zaman dokunduğum kişiler kendilerini kutsanmış his-

sederlerdi. Şimdi en yakın dostlarıma bile mikrop bulaştıran bir veba taşıyıcısıyım...”

O gece ilk kez uyuyabilmek için ilaç istedi. Sabah her zamankinden geç ama berrak bir kafayla dinlenmiş olarak kalktı. Terapi seansında daha bir güvencele yürüdüğünü gördü. Hasar gören kolu hareket merkezlerinin uyarılarına gayet iyi cevap veriyordu. Konuşması düzgündü, sözcükleri bulmak için pek uğraşmıyordu. Terapist onu cesaretlendirdi.

«İyi bir prognosisla böyle olur. Hastalar hızla iyileşir; uzun bir süre ağır hareket ediyor görünürler ama genellikle düzenli bir iyileşmeyle beraber yeni bir gelişme olur. Doktorunuza bildireceğim. Belki yeni bir dizi test emredecek. Sonra... neyse fazla acele etmeyelim. Şimdi önemli olan gelişmenin tadını çıkartmak ama kendinizi fazla zorlamayın. Henüz futbol oynamaya hazır değilsiniz, ama yüzmeye başlatabiliriz sizi!»

Jean Marie yardımsız olarak odasına döndü. Oraya vardığında yorgun ama inançlıydı. Nasıl bir deşetle yüz yüze gelmek zorunda kalırsa kalsın, en azından artık onu iki ayağı üzerinde karşılayabilirdi. Keşke Mr. Atha orada bulunup da bu ilk gerçek zaferini onunla paylaşmış olsaydı. Yatağına uzandı ve iyi haberleri anlatmak için bir dizi telefon konuşması yaptı. Hepsi de sonuçsuz kaldı. Carl Mendelius'un telefonu bağlı değildi, Roberta Saracini Milano'daydı, Hennessy New York'a geri dönmüştü, Waldo Pearson birkaç günlüğüne taşraya gitmişti. Kardeşi Alain yerinde ama aşırı meşguldü. Jean Marie'deki gelişmeyi duyunca mutlu oldu. Evdekiler de mutlu olacaklardı. Lütfen, lütfen teması kesmemeliydi...

Böylece, bir dönüşle, Jean Marie kendi geleceği sorunuyla karşı karşıya geldi. Ne denli iyileşirse iyileşsin, geriye kalan aksaklıkları ne denli az olursa olsun, altmış beş yaşında bir adamdı, altmış altıya merdiven dayamıştı, bir beyin rahatsızlığının kurbanıydı ve bir yenisine her an için açıktı.

Mahkemelerin sonuçları ne olursa olsun itibarı sarsılacaktı. Ona yüklenen kötü davranışlardan ve yoltanrı'nın soytarıları

suzluklardan gerçekten suçlu olsaydı bu derece yitirmezdi itibarını. Dünya alçaklardan hoşlanıyordu, güçsüzlere tahammülü yoktu. Bundan dolayı Jean Marie kesinlikle pasaportuna yazıldığı gibi biri olacaktı: **Pasteur en retraite**, emekli bir rahip. En iyi beklentisi bir hastanede vaizlik almak, ya da kırdaki bir kulübeye çekilmek olabilirdi. Orada kitapları ve bahçesiyle kendini oyalardı. Akşamla birlikte karabasanlar yeniden geldi ve doktor ona manik-depresif sarsıntılar ve bunlarla nasıl mücadele edileceği konusunda bir konferans vermek zorunda kaldı. Konferans bir sürprizle sona erdi.

«Öbür gün için kafa röntgeni çekilmesini emrettim. Eğer sonuç umduğum gibi çıkarsa, sizi birkaç gün içinde taburcu etmeyi düşünebiliriz. Yapabileceğimiz daha fazla bir şey yok. Üç ayda bir kontrole, düzenli alıştırma yapmaya, en azından başlangıçta ev yaşamınızda destek olacak birine ihtiyacınız var. Bunları düşünün. Yarın yine çene çalarız.»

Doktor gidince not defterindeki takvimi gözden geçirdi. Aralığın on beşiydi. On gün sonra Noel vardı. Noel'i nerede geçireceğini ve dünyanın daha kaç Noel göreceğini merak etti, çünkü Petrov tahıl bulamamıştı ve Sovyet orduları buzların ilk çözülüşüyle harekete geçeceklerdi.

Kendini azarladı. Doktor, arpacı kumrusu gibi oturmamasını söyleyeli daha beş dakika olmamıştı. Ziyaret saati yaklaşıyordu. Büyük bir özenle kendine çeki düzen verdi, son başarılarının birer hayal olmadığını kanıtlamak için yeni pijamalar giydi, ropdöşambırını ve ayaklarına terliklerini geçirdi, bastonunu aldı ve terapi seansından çıkan arkadaşlarını selamlayarak koridor boyunca dikkatle ama gösteriş yapma yapma yürüdü.

Ne demişti Mr. Atha? **Canlı olmalıyız!** İngilizler bu sözcüğü hep tavrı olarak çevirirlerdi ama tavrıdan çok daha gelişkin bir anlama sahipti. Gelişkin! Bu iyiydi. Şimdi iki dil arasında koordinasyon kuruyordu. Carl Mendelius'la yeniden görüşmeden önce de biraz Almanca alıştırma yapmaya çalışmalıydı. Lotte'nin son mektubunun tarihi neydi? Planları ve hareketleri üzerine ne demişti? Koridor boyunca geri

döndü, gece hemşiresinin, «Siz şu müthiş adam değil misiniz!» biçimindeki komplimanını kabul etti Jamaikalının her zamanki selamını aldı.

Dolabının çekmecelerini altüst etti, sıkıntısızca yapılan bir dizi küçük hareketlerle mektubu buldu, sonra okumak için tekerlekli iskemlesine oturdu. Tarih Aralık 1'di.

... Sevgili Carl her gün daha güçleniyor. Sol koluna takılan protez elle son derece başarılı, kendi kendine yapamadığı iş pek az. Ne yazık ki gözü-nün biri görme özelliğini yitirdiğinden siyah bir kumaş parçası takıyor. Bu, yüzünün bu yanındaki diğer bozukluklarla birlikte ona uğursuz bir korsan görünümü veriyor. Ailece yaptığımız bir şaka var. Paraya ihtiyacımız olduğu zaman babamızı «Define Adası» ya da «İspanyol Sömürgesi» gibi televizyon dizilerinde oynatabiliriz.

Johann ve Katrin, küçük bir arkadaş grubuyla birlikte bir aydır vadideler. Oturulacak ana binaları inşa etmeye ve kış yaklaşmadan temel maddeleri stok etmeye çalışıyorlar. Carl ve ben gelecek hafta onlara katılmak üzere gidiyoruz. Evimizi tüm eşyalarıyla birlikte sattık; yalnızca Carl'ın kitaplarını ve bizim için hâlâ değeri olan birkaç parça kişisel eşyamızı alacağız. Bunca yıldan sonra Tübingen'den ayrılmanın acı olacağını düşünmüştüm ama öyle değil. Şimdi nereye gidersek gidelim — Bavyera ya da Güney Denizleri — pek fazla fark etmiyor.

Peki sen nasılsın sevgili dost? Bütün kartlarını aldık. Sağlığındaki gelişmeleri el yazısından izleyebiliyoruz ve tabii İngiltere'deki nazik dostun Waldo Pearson'dan da haberler alıyoruz. Kitabının bir kopyasını elde edebilmek için sabırsızlanıyoruz. Carl bu konuda seninle konuşabilmek için can atıyor ama telefonu kullanmakta neden çekingen davrandığını anlıyoruz. Ben de öyleyim, özel-

likle telefonda yabancılar olduğu zaman. Kekeliyor, bozarıyor, bağırarak Carl'ı çağırıyorum.

Seni hastaneden ne zaman bırakacaklar? Carl da ben de doğru bize Bavyera'ya gelmede ısrar ediyoruz. Biz senin aileniniz. Anneliese Meissner hastaneden çıkınca emniyetli bir yere geçmenin çok önemli olduğunu söylüyor. O da kış tatilinin bir kısmını bizimle Bavyera'da geçirebilir. Carl'a çok bağlı. Birbirlerine çok yararları oluyor. Onu kıskanmamayı öğrendim, seni kıskanmamayı öğrendiğim gibi. Ne zaman taburcu edileceğini öğrenir öğrenmez sana verdiğimiz Bavyera adresimize telgraf çek. Doğru Münih'e uç, biz seni havaalanından alıp vadiye getiririz.

Carl zaman zaman endişeleniyor. Senin gelmeden önce sınırların kapatılabileceğinden korkuyor. Her yerde büyük bir gerilim var. Ren bölgesine gitgide daha çok İngiliz ve Amerikan birlikleri kaydırılıyor. İnsan pek çok askeri konvoy görebiliyor. Basının havası tamamen şöenist, üniversitedeki atmosfer tuhaf. Carl'ın ve Anneliese Meissner'in korktukları gibi, uzmanlar sürekli olarak askere alınıyor ve elbette güvenlik gözetimine. İşin olağanüstü yanı, pek az öğrenci karşı çıkıyor. Hiç kimsenin ummadığı bir şekilde onlar da savaş nöbetinden etkilendiler. Eski klikleri ve sloganları duymak insanı sarsıyor. Johann'la Katrin uzakta ve dışarıda oldukları için Tanrı'ya her gün şükrediyorum. Çılgınlık hepimize bulaştı. Carl ve ben bile radyoda ya da televizyonda duyduğumuz sözcükleri kullandığımızı görüyoruz. Sanki eski, karanlık Teuton ilahları mağaralarından çağrılmışlar gibi. Ama sonra düşünüyorum da her ulusun savaş tanrıları için birer yeraltı dehlizleri var...

Sıtma görmemiş bir ses okumasını böldü.

«İyi akşamlar Aziz Efendileri!»

Gözlerini kaldırdığında Alvin Dolman'ı gördü, ka-

pının pervazına yaslanmış kendisine sırtıyordu. Dolman da pijama ve ropdöşambır giyinmişti, elinde kah-verengi kağıda sarılı bir paket tutuyordu.

Bir an için adamın alaycı küstahlığıyla afalladı Jean Marie. Sonra içinde fokurdayan amansız bir öf-ke hissetti. Dilinin kendini güçsüz duruma düşürme-mesi ve kendini düşman önünde utandırmaması için kısa bir dua okudu. Dolman odaya girdi ve yatağın kenarına tünedi. Jean Marie hiçbir şey söylemedi. İp-ler elindeydi. Dolman'ın kendisini ortaya koymasını bekleyecekti.

«İyi görünüyorsunuz,» dedi Dolman nazikçe. «Ko-ğuş hemşiresi yakında taburcu edileceğinizi söylüyor.» Jean Marie hâlâ susuyordu.

«**Sahtekar**'ın bir kopyasını getirmek için geldim,» dedi Dolman. «İçinde seni satmaktan mutluluk duya-cak kişilerin bir listesini bulacaksın. Bunun hoşuna gideceğini düşündüm. Mahkemede faydası olmaya-cak ama zaten böyle bir durumda hiçbir şey yardım-cı olmaz. Ne karar verirlerse versinler, çirkef üzerine sıvaşacak.» Paketi yatağın kenarındaki masanın üze-rine koydu, sonra tekrar alıp yarı yarıya açtı. «Men-delius'a gönderdiğim gibi bir bubi tuzağı olmadığını göstermek için. Senin durumunda buna gerek yok, öyle değil mi? Sen temelli olarak oyun dışısın.»

«Neden geldin?» Jean Marie'nin sesi buz gibiydi.

«Bir şakayı paylaşmak için,» dedi Alvin Dolman. «Bunu begeneceğini düşündüm. Gerçek şu ki yarın sabah ameliyata giriyorum. Burası beni hemen içeri alan Londra'daki tek hastaneydi. Kalınbağırsak kan-serine yakalándım. Barsağımı kesip elime hayat bo-yu birlikte gezdireceğim ufak bir torba tutuşturacak-lar. Terlemeye değer mi diye yazı tura atıyorum. Ko-lay ve çabuk bir çıkış için her türlü aletim var. Komik bulmuyor musun?»

«Kendi kendime neden tereddüt ettiğini soruyo-rum,» dedi Jean Marie. «Hayatında ya da kendinde o kadar değerli bulduğun ne var?»

«Pek fazla bir şey yok,» dedi Dolman sırtarak.

«Ama cehennemi bir oyun kuruyoruz; bütün geç-şimizi ve belki de geleceğimizi silecek büyük bir pat-lama. Tribünde bir yer bulmak için beklemeğe dege-

bilir. Hâlâ vazgeçebilirim de. Sen bu işin kehanetinde bulunmuş adamsın, ne düşünüyorsun?»

«Benim fikrim pek fazla değerli değil,» dedi Jean Marie, «Düşüncem bu. Sen korkuyorsun, öyle korkuyorsun ki bu aptalca oyunu oynamak ihtiyacını duyuyorsun. Benim de korkmamı, senden korkmamı istiyorsun, ama korkmuyorum!... Daha çok, üzülüyorum, çünkü neler hissettiğini, her şeyin nasıl anlamsız geldiğini biliyorum; bir insanın kendisi için ne denli yararsız görünebileceğini... Bu seninle ikinci karşılaşmamız. Hayatının gerisini, başka insanlara neler yaptığını bilmiyorum. Ama Mendelius'a ve bana yaptıkların hakkında neler hissediyorsun?»

«Kayıtsızım!» Cevap ani ve kesindi. «Görev gereği. Ben bunun için eğitildim, işim bu. Aldığım emirleri tartışmam. Onlar hakkında hiçbir karar vermem; iyi ya da kötü, mantıklı ya da mantıksız. Aksi halde bubi kapanında olurdum. İnsan soyu çılgın bir aşiret. Onun için hiçbir umut yok. Ben çılgınlıktan kâr edebileceğim bir meslek seçtim. Her mukaveleyi yerine getiririm. İlğim olmayan tek şey sevgi ve yeneden hayat bulma. Ama sonunda en az sizin kadar iyiyim. İki bin yıldan beri İsa yoluyla kurtuluş arıyorsunuz nereye geldiğine bir bak.»

«Sen de buradasın. Hem de kendi isteğinle geldin. Kayıtsızlığın tartışma götürür,» dedi Jean Marie nazikçe.

«Merak,» dedi Alvin Dolman. «Nasıl olduğunu görmek istedim. Oldukça yıpranmış olduğunu söylemeliyim.»

«Henüz yeterince değil.»

«Pekala!» Dolman kurbanını izleyen yırtıcı bir kuş gibi başını yana eğdi. «Bütün bu işler başladığında senin öldürülmeni tavsiye eden bendim. Bir düzine basit plan kurdum. Fransızlar hariç herkes çekindi. Onlar her zaman çabuk ve sancısız çözümlere inanırlar. Ne var ki Duhamel müdahale etti. Sana özel bir pasaport verdi ve seni baltalayacak kişiyi baltalayacağını söyledi. Bir kez İngiltere'ye gelince yok edilmen kârlı bir çözüm olmaktan çıktı. Felç geçirince de tamamen gereksizleşti. Seni bir şehit haline getir-

mektense itibardan düşürülmenin daha iyi olduğu tartışılıyordu.

«Ben hiç böyle düşünmedim. Dün, ameliyat olup da dışkıyı yanımda taşıyacağımı öğrendikten sonra, neden bir taşla iki kuş vurmayaayım dedim; önce seni sonra kendimi.»

«Tübingen'de beni tanıdığın ve içimde çöreklenen ruhu bildiğini söylediğin akşamı hatırladım. O anda senden nefret ettiğim kadar bir başkasından nefret ettiğimi sanmıyorum.» Ropdöşambrının cebini karıştırdı ve altın bir dolmakalemi Jean Marie'ye gösterdi. «Bu, en zarif giysilerinden birini giymiş olan Ölümdür; ikimizi de temizlemeye yetecek gaz kapsülü. Tabii ben burnumu böyle tıkayıp gazı sana püskürtmedikçe.»

Ağzını ve burnunu bir mendille kapatıp kalemin ucunu Jean Marie'nin yüzüne uzattı.

Jean Marie gayet sakin, oturduğu yerden onu izledi. Usulca, «Ben uzun zaman önce ölümle anlaşma yaptım,» dedi. «Bana iyilik ediyorsun Alvin Dolman.»

«Biliyorum.» Dolman mendili ve kalemi cebine sokuşturdu, ve pes ettiğini belirten komik bir jest yaptı. «Sanırım bunu kendime kanıtlamaya ihtiyaç duydum!» Uzanıp yarı açık paketi masadan aldı. Omuzlarını silkerek, «Kötü bir şakaydı,» dedi. «Oda-ma dönüyorum.»

«Bekle!» Jean Marie hafifçe yerinden doğrulup ayağa kalktı. «Asansöre kadar seninle yürüyeceğim.»

«Rahatsız olma! Kendi yolumu bulurum ben.»

«Sen yoluğu uzun zaman önce kaybettin.» Jean Marie'nin ses tonu kasvetliydi. «Kendi başına asla bulamazsın.»

Dolman'ın yüzü öfkeden soluk bir maske halini aldı. «Kendi yolumu kendim bulurum dedim!»

«Nazik bir davranışa karşı bu kızgınlık niye?»

«Bunu bilmen gerek!» Dolman şimdi sırtıyordu, kahkahadan daha dehşet verici bir neşe ifadesiyle. «Tübingen'de içimde çöreklenen ruhu bildiğini söylemiştin.»

«Biliyorum.» Jean Marie otoriter bir sükunet ve tuhaf bir alayla konuştu. «Onun adı Legion'dur. Ama oyunu abartmayalım Mr. Dolman. Sen şeytanların

eline geçmiş biri değilsin. Sen kötülüklerin yurdusun; yaşlanan bir adamın taşıyamayacağı kadar çok kötü-
lük.»

O gergin, sırtıkan maske kırışıp orta yaşlı yor-
gun bir adamın yüzüne dönüştü. Bütün şansını tü-
ketmiş ve şimdi gidecek bir yeri olmayan, yaşlanma-
ya yüz tutmuş bir *clochard*'ın yüzü.

«Oturun Mr. Dolman,» dedi Jean Marie nazikçe.
«Birbirimize basit birer insan gibi davranalım.»

«Gözden kaçırdığın bir şey var,» dedi Alvin Dol-
man yorgunca. «Biz kendi şeytanlarımızı kendimiz
davet ederiz, çünkü kendimizle yaşayamayız biz.»

«Hâlâ yaşıyorsun. Değişmeye ve Tanrı'nın merha-
metine hâlâ açıksın.»

«Sen beni dinlemiyorsun!» Gergin ve çarpık sı-
rıtkanlığı geri gelmişti. «Herhangi biri gibi görüne-
bilirim ama öyle değilim. Farklı bir soydanım... Öl-
dürücü köpekleriz biz. Bizi değiştirmeye, bizi evcil-
leştirmeye çalışın, çıldırır sizi parça parça ederiz. Se-
ni bu gece öldürmediğim için talihlisin.»

Tek bir söz söylemeden yürüdü. Jean Marie ka-
pıya gitti ve onun koltuğunun altında kahverengi pa-
ketle koridor boyunca topallayarak uzaklaşmasını iz-
ledi. Bu, ona, geceleri kentte dolaşan ve evlerdeki kö-
tülükleri teşhir etmek için çatıları kaldıran total şey-
tanın masalını hatırlattı. Hatırlayabildiği kadarıyla,
total şeytan hiçbir yerde hiçbir zaman iyilik bula-
mamıştı. Jean Marie hüznle, total şeytanın yarı kör
mü yoksa mutlu olamayacak denli keskin bakışlı mı
olduğunu merak etti. İnsan koruyucu bir Yaratan'a
ve kurtarıcı bir tür lütfâ inanmadıkça bu dünya çe-
kilmezdi, özellikle barsağında kanser olan orta yaşlı
bir katil için.

Jean Marie o gece Alvin Dolman için dua etti. Er-
tesi gün öğleyin Dolman'ın koğuş hemşiresine telefon
etti ve Mr. Dolman'ın gece beklenmedik bir kalp kri-
ziyle öldüğünü ve ölüm nedenini bulmak için otopsi
yapıldığını öğrendi. Kağıtları ve kişisel eşyaları Bir-
leşik Devletler Büyükelçiliğinden bir görevli tarafın-
dan alınmıştı.

Jean Marie, ne denli kötü olursa olsun bir adamı
kaldırıp atamazdı. Dolman'ın yeryüzündeki varlığını

la sona ermiş, zarar görmüş ve belki de zenginleşmiş hayatlar vardı. Püritenlerin acımasız yargısıyla ge-
çip gidilemezdi: «Af diledi, af reddedildi, zorunlu ola-
rak Judas ağacına gitti.»

Bir zamanlar Papa olan Jean Marie Barette, Yü-
ce Tanrı'nın adalete sınırlar koyduğuna inanamaya-
cak denli çok çelişki yaşamıştı. Kutsal yazılar ne der-
se desin, dünyayı aklar ve karalar diye ikiye bölmek
olanaklı değildi. Bizzat kendisine bir vahiy bağışlan-
mıştı, sonra da intihar etmeyi düşünecek kadar düş-
müştü. Kıyameti ilân etmek için gönderilmişti, bunu
açıklarken de felç geçirmişti. Onun için belki de
Dolman'ın intiharında bir pişmanlık görmek o kadar
tuhaf değildi. Yaşlı büyükbaba Barette'nin çılgın kö-
peklerce ısırılan insanlar hakkında anlattığı masal-
lar yok muydu? Bu insanlar ölümün kaçınılmaz ol-
duğunu biliyorlardı, onun için ailelerine hastalık bu-
laştırmaktansa av tüfekleriyle kafalarını parçaladılar
ya da kendilerini bir dağ kulübesine kilitleyip uluya-
rak ölümü beklediler.

Bir kez daha Jean Marie karanlığa gömüldü; acı-
nın ve kötülüğün ürkütücü esrarına, kimin kurtuldu-
ğuna, kimin kurtulamadığına ve bütün bu kanlı iş-
lerden sonunda kimin sorumlu olduğuna. İnsanla-
rı kim yaratıyordu, öldürücü köpekleri kim eğitiyor-
du? Ve köpeklerin parçaladığı bebeklere ebedi kayıt-
sızlıkla bakan evrensel imparator kimdi?

Vakit öğleydi, ama gece yarısı karanlığı onu avu-
cunun içine almıştı. Mr. Atha ile jimnastik salonuna
yürümeyi ve onun, sözleriyle kendisini karanlıktan
çıkarmasını arzu etti.

BÖLÜM ON DÖRT

Mr. Atha'nın hayatına yeniden girişi, çıkışı ka-
dar gelişigüzel olmuştu. O akşam, Jean Marie yeme

ğini yerken içeri girdi, onu sergideki bir çiçek gibi tepeden tırnağa inceledi ve takdirle gülümsedi.

«Görüyorum ki müthiş ilerleme kaydetmişsiniz.» Tepsinin üzerine küçük bir paket bıraktı. «Bu, ödülünüz.»

«Sizi özledim.» Jean Marie onu selamlamak için iki elini birden uzattı. «Bakın! İkisi de çalışıyor! Yolculuğunuz iyi geçti mi?»

«Şey... Bir sürü iş vardı.» Mr. Atha her zaman olduğu gibi kendisi hakkında kaçamaklı davranıyordu. «Şimdilerde yolculuk etmek çok güç. Bütün havaalanlarında gecikmeler oluyor, polis ve askerler sürekli müdahale ediyorlar. İnsanlar güvensiz ve ürkek... Armağanınıza bakın.»

Jean Marie paketi açınca yumuşak deriden bir kese buldu, içinde ince ince işlenmiş, küçük gümüş bir kutu vardı.

Mr. Atha açıkladı: «Allaha edilen dualarla işlenmiştir. Halep'te bunları yapan yaşlı bir adam vardı. Şimdi gözleri görmüyor. Bunu oğlu işledi. Açın.»

Jean Marie kutuyu açtı. İçinde, beyaz ipeğe gömülü antika bir yüzük vardı. Mücevher yuvası altından, taşı uçuk renkli zümrüttendi ve üzerine bir insan başı işlenmişti. Taş yıpranmıştı, denizin aşındırdığı bir çakıl taşı gibi çizik çizikti. Mr. Atha öyküsünü anlattı.

«Bunu İstanbul'da bir arkadaşım verdi. Söylediğine göre kesinlikle birinci yüzyıldan kalma ve olasılıkla Makedonya'dan geliyor. Taşın arkasında yarı yarıya silinmiş Yunanca yazılar var. Fark etmek için genç gözler ya da bir büyüteç gerek. Diyor ki, 'Timothy'den Sylvanus'a. Barış!' Arkadaşım bunun Havari Paul ve onun iki arkadaşı Sylvanus ve Timothy ile ilgili olabileceğini düşünüyor... Kim bilir? **Balıkçının yüzüğünü çıkardığından onun yerine bunu takabilirsin gibi tuhaf bir düşünceye kapıldım.**»

Jean Marie derinden etkilenmişti. Mr. Atha'nın «tuhaf düşüncesi»nin ardında çok daha nazik bir ilgi yatıyordu. Jean Marie yüzüğü parmağına geçirdi. Çok rahat uymuştu. Çıkarıp gümüş kutuya koydu.

«Teşekkür ederim dostum,» dedi. «Dualarım bir işe yarıyorsa hepsi üzerine olsun.» Hafifçe, titrek bir

şekilde güldü. «Sanırım insanın birazcık inançlı olmaya ihtiyacı var, ama eğer bu gerçekten Timothy' den Slyvanus'a bir armağan ise harika bir şey, değil mi? İkisi birlikte Makedonya'daydılar. Paul'ün Selaniklilere yazdığı mektupta apaçık bu. Bakayım hatırlayabilecek miyim?... 'Paul, Sylvanus ve Timothy' den Selanikliler kilisesine: Tanrı ve İsa adına!» Jean Marie sonraki sözcükleri araştırarak suratını astı. «Özür dilerim, gerisini getiremiyorum.»

«... Sizlere barış ve merhamet!» Mr. Atha sözleri tamamladı. «Biz her zaman, hepimiz için Tanrı'ya şükrederiz.»

Jean Marie şaşkınlıkla bakakaldı. «Sizin dindar olduğunuzu biliyordum. Öyle olmak zorundaydınız.»

Mr. Atha başını salladı.

«Hayır ben dindar değilim. Tesadüfen Musevi geleneklerine göre yetiştirildim, ama kişisel olarak dindarca bir davranışta bulunmak benim için mümkün değil. Selaniklilerle ilgili pasaja gelince, arkadaşım yüzüğün kaynağını anlattığı zaman kitaptan baktım. Çok uygun görünüyordu: 'Sizlere barış ve merhamet!'... Neyse şimdi sizden söz edelim. Bütün testleri oldunuz ve hepsinin sonucu iyi.»

«Evet, Tanrı'ya şükür! Doktorlar beni hemen taburcu edebileceklerini söylüyorlar. Ancak üç-dört gün daha kalmamın uygun olacağını düşünüyorlar. Gündüz dışarı çıkıp akşamları dönebilirim. Bu şekilde, benim fiziksel ve ruhsal gerilimlere ilk tepkilerimi gözleyebilirler.»

«Ve siz her iki gerilime de ne derece girdiğinizi görüp şaşıracaksınız.»

«Benimle kalacak mısınız? Beni Londra'da gezdirin. Belki benimle Münih'e gelir ve beni dostlarıma teslim edersiniz? Noel'de onlarla birlikte olmak istiyorum. Eminim sizi de sevinçle karşılayacaklardır. Size ihtiyacı olan diğer insanlardan ayırmak istemem sizi ama en basit şeylerde bile deneyimsizim.»

«Yeter!» dedi Mr. Atha. «Bana sahipsiniz. Tamamen iyileşinceye kadar sizinle kalmaya niyetliyim. Oldukça özel bir müşterisiniz, kötü şöhretinize rağmen!»

«Yani, demek istiyorsunuz ki...»

«Evet, öteki kitabı da okudum,» dedi Mr. Atha. «Anladığıma göre bazı memleketlerde yasak edilmiş ama bulunduğum yerde serbestçe satılıyordu, ve iyi de satılıyordu. Rezilce bir karikatür.»

«Öyle de olsa pek çok kişiye zarar verecek,» dedi Jean Marie karamsarca. «Özellikle Roberta'ya.»

«Pek fazla değil,» dedi Mr. Atha. «Yıl çıkmadan unutulacak.»

«Keşke bu denli emin olabilseydim.»

«Emin olmakla ilgisi yok. Gerçek bu. Yeni yıldan önce savaşa gireceğiz.»

Jean Marie'nin şaşkınlıktan ağzı açık kaldı. «Bunu nasıl söyleyebilirsiniz? Duyduğum bütün tahminler bahara hatta yaza kadar süre tanıyor bize.»

«Çünkü,» diye sabırla açıkladı Mr. Atha, «bütün o tahminler kağıt üzerinde yapıldı. Kara, deniz ve havada, nükleer silahların sınırlı olduğu konvansiyonel bir savaş. Büyük silahlar pazarlık için saklanacaktı. Tarihin mantığı kışın böyle bir savaş olamayacağını söylüyor, Rusya ve Avrupa ya da Rusya ile Çin arasında kesinlikle olanaksız! Korkarım dostum, tarihin mantığı çoktan pencerenin önünde duruyor. Bu kez ağır silahlarla başlayacaklar, kim ilk önce vurursa o kazanacak ve sonuç bir hafta içinde alınacak... Ne kadar az şey biliyorlar!»

«Siz ne kadar biliyorsunuz?» Jean Marie şimdi kuşkuluydu. Sorusu bıçak gibi keskindi. «Ne kanıt gösterebilirsiniz?»

«Hiç,» dedi Mr. Atha sükunetle. «Ama siz vahyiniz için ne kanıt gösterebildiniz ki; hatta **Küçük bir Gezegendeki Son Mektuplar**'da yazdıklarınız için? Söylediklerime inanın! Bu gerçekleşecek ve hiçbir uyarı olmayacak. Şimdi gördükleriniz birliklerin sevgi; sivil savunma alıştırılmaları, bakanların toplantıları, hepsi koca bir opera. Alışılmış bir şey, halk bunları bekliyor, hükümetler de onlara veriyor. Gerçek çok farklı. Yerin çok altındaki beton mağaralarda ve yerin çok üstündeki kapsüllerde insanlar son öldürücü emri bekliyor... Akşam haberlerini duyduunuz mu?»

«Hayır, kaçırdım.»

«Fransa Başkanı Downing Street'de ivedi konuş-

malara katılmak için yarın buraya geliyor. Arkadaşınız Duhamel de onunla birlikte olacak.»

Jean Marie çatalını çatırtıyla bıraktı. «Duhamel'in arkadaşım olduğunu nereden biliyorsunuz?»

«Sahtekar'da ondan söz ediliyor.»

«Ah!» Jean Marie sıkılmıştı. «Bu kitabı hiç okumadım... Acaba Duhamel sizin dünya olaylarını yorumlamanıza katılır mıydı?»

«Bunun önemli olduğunu sanmıyorum.»

«Benim için önemli,» dedi Jean Marie. Sonra hemen özür diledi. «Bağışlayın, kabalık ettim. Duhamel'le aramızda uzun bir hikaye var. Canınızı bununla sıkmak istemem.»

«Benim hiç canım sıkılmaz,» dedi Mr. Atha. «Bu sözcüğü çok severim. Bana Duhamel'i anlatın.»

Kardeşi Alain'in bürosundan ona ilk telefon edişinden başlayıp Duhamel'in Rubicon Günü için verdiği karara ve aralarındaki bağın bir sembolü olan evren kadehine varıncaya kadar hepsini anlatmak epey zaman aldı.

Hikaye sona erdiğinde Mr. Atha kendi dipnotunu ekledi. «O halde siz şimdi her şeyin düzenlenip pembe kurdeleyle sarılmasını istiyorsunuz. Duhamel ve karısı Sonsuz Merhametin kollarında güven içinde olacak, öyle mi?»

«Öyle!» dedi Jean Marie dosdoğru. «Bir şeyin düzenli olduğunu bilmek iyi olacak.»

«Korkarım, bu hiçbir zaman olmayacak,» dedi Mr. Atha. «Matematik insanların hesap yapamayacağı kadar karmaşık... Şimdi sizden ayrılmam gerek. Sabahleyin sizi buradan on buçukta alacağım, giyinmiş ve doğru düşüncelere sahip olarak.»

Mr. Atha'nın kehanetinin etkisiyle en basit şeylerin son derece değer kazanmış olması olağanüstüydü: Parkta oynayan çocukların görünümü, alışveriş eden kadınların yüzleri, Noel süslerinin pırıltıları, hatta onları bir İngiliz pub'ına sığınmaya zorlayan hafif yağmur.

Mr. Atha ile arkadaş olmanın verdiği rahatlık, Carl Mendelius'la arkadaşlığının ilk yıllarındakinin

aynıydı. Ama arada bir fark vardı. Mendelius'la beraberken patlayıcı anlar yaşıyorlardı; bir adaletsizliğe karşı öfke, yeni edinilmiş bir düşünce karşısında heyecan, gizli bir güzelliğin ortaya çıkmasıyla duygulanma. Mr. Atha, tam tersi, hareketli bir denizdeki iri bir kaya gibi sakindi. Duygu alışverişi yoktu. Duyguları anlıyor, özümlüyordu. Geriye verdiği genellikle fiziksel bir rahatlama duygusuydu.

Jean Marie şaşırınca Atha bu şaşkınlığı meraka, merakı da ulvi bir aydınlanmaya dönüştürüyordu. Ya da, zaman zaman olduğu gibi, Jean Marie sokakta uyuyan bir zavallı, köşebaşında dilenen bir genç, ya da halinden zalimliğe uğramış olduğu belli olan bir çocuk görüp de üzüntüye kapılınca, Mr. Atha bu acıyı, kıyamet tehdidi altındalarken bile ters kaçmayan bir umuda dönüştürüyordu.

«Fakir ve basit memleketlerde dilencilere saygı gösterir, delilere değer veririz. Dilenciler bize kendi iyi talihimizi hatırlatır. Deliler ise, başkalarının inkar ettiği görüntülerle Tanrı tarafından kutsanmışlardır. Kıyameti yaşarız ama onu bir yok oluş değil, bir süreklilik olarak görürüz... İşin tuhafı şu ki, atomun ve spiral helisin gizlerini ortaya çıkarmış olan insanlar, bu gizleri şimdi kendilerini tahrip etmek için kullanacaklar...»

«Bizi kaçınılmaz olarak uçuruma getiren içimizdeki şey nedir?»

«Bunu bir çocuktan öğrenebilirsiniz. İnsan Tanrı'nın düşüncesinde kurulmuştur... Bu demektir ki o, inanılmaz olanakların, ürkütücü bir potansiyelin yaratıcısıdır.»

«Ve bunları her zaman yanlış kullanır.»

«Çünkü ölümle yüzyüze gelmez. Her zaman celalatı kandırabileceğini sanır.»

«Sanırım bana inançlı olmadığınızı söylemişsiniz.»

«Değilim,» dedi Mr. Atha. «İnanç benim için olanaksız.»

«Göreceli olarak mı, mutlak olarak mı?» Jean Marie onu teolojik bir soruyla sıkıştırdı.

«Mutlak olarak,» dedi Mr. Atha. «Şimdi bir taksi çağıralım. Waldo Pearson tam on iki kırk beşte sizi Carlton Kulüpte bekliyor.»

«Siz de davetlisiniz.»

«Biliyorum. Usulen çağrıldım. Ama eminim Pearson ve Duhamel sizi yalnız isterler.»

«Duhamel mi? Onun orada olacağını bilmiyordum.»

«Ben önerdim,» dedi Mr. Atha nazikçe. «Ne de olsa bir veda yemeği... Sizi iki buçukta alacağım.»

Kriz geçirdiği salona yeniden dönmek tuhaftı, yere yıkılışına tanık olan kişilerle selamlaşmak da biraz sıkıcıydı. Özen gösterilmemiş İngiliz stilinde verilmiş bu yemek de bir başka alemdi ama burasının adetlerine alışkın kişiler için oldukça normaldi. Waldo Pearson, «Bu adam hâlâ benim dostumdur,» diyordu. «Onun hakkında okuduklarınız yalandır, eğer aksini düşünen varsa yüksek sesle söylesin bunu!»

Pierre Duhamel'in varlığı da Jean Marie'nin kişiliği için güçlü bir kanıttı. Devlet Başkanı öğle yemeğini Downing Street'de yiyordu. En güvenilir danışmanı, Jean Marie Barette hakkındaki bir iftirayı yalanlayarak Carlton Kulüpte oturuyordu. Ama çorbasını içerken konuyu kapattı Duhamel.

«Pöh! Bir hiç! Harabeler üzerine kazılmış bir yazı ve okuyacak kimse kalmamış. Aynı fikirde değilmisin Waldo?»

«Ne yazık ki öyle,» dedi Waldo Pearson. «Sıkıntılı bir Noel ve kuşku dolu bir Yeni Yıl karşındayız. Şimdi Borgias gibi meydan okuyabilirsin Jean ve hiç kimse birazcık olsun aldırılmaz.»

«Bana söylendiğine göre,» dedi Jean Marie dikkatle, «yeni yılı göremeyebiliriz.»

Pearson ve Duhamel birbirlerine endişe ile baktılar. Duhamel kuru bir ironi ile sordu: «Bir başka vahiy mi?»

«Hayır,» dedi Jean Marie protesto edercesine omuzlarını silkerek. «Bu kez Mr. Atha. Benim terapistim.»

«O halde,» dedi Waldo Pearson besbelli ferahlayarak, «yemeğin tadını çıkarabiliriz. Kuzu gerdanı ve bir şişe kulübün Burgundy'sinden tavsiye ederim. Bunu ben kendim seçtim, daha iyisini Başkan'ın masasında bile bulamazsınız.»

Jean Marie bu şekilde susturulmamalıydı, Waldo Pearson tarafından olsa bile. Pierre Duhamel'e döndü ve dikenli sorusunu sordu. «Rubicon Gününden ne kadar uzaktayız?»

«Pek fazla değil.» Duhamel tereddüt etmeden cevapladı. «Varşova Paktı'nın birlikleri Avrupa'da çoktan hareket halinde. Sovyet birlikleri Çin, Irak ve Türkiye sınırlarına yerleştirildi. Yerleşme biçimleri ve güçleri onların bilinen savaş düzenine ve ikinci safha savaş hazırlığına uyuyor.»

«İkinci safha nedir?» diye sordu Jean Marie.

«Temel olarak kışın yapılacak bir saldırıya hazır olmaları ve baharda saldırıya geçmek için çabucak takviye edilmeleri demek. Hepimizin beklediği de bu.»

«Kitabı takip ediyorlar,» dedi Waldo Pearson. «Harfi harfine.»

«Bir başka kitap daha olduğunu düşün,» dedi Jean Marie usulca. «Savaşın düzeni tersine çevrilip önce ağır silahlar gelecek.»

«Görüldüğüne göre böyle yapmayacaklar.» Waldo Pearson katı bir John Bull kanısıyla konuştu.

«Ama eğer bir başka kitap varsa ne olacak?»

«Yorum yok,» dedi Pierre Duhamel.

Garson şarabı takdim etti, Waldo Pearson kokladı, tattı ve bundan hâlâ gurur duyduğunu bildirip doldurulmasını emretti. Bardağını Jean Marie'nin şerafine kaldırdı.

«İyiye giden sağlığına ve kitabının başarısına.»

«Teşekkür ederim.»

«Kitabı okudum.» Pierre Duhamel övgüyle konuştu. «Paulette de okudu! Senin küçük soytarına hem güldü hem ağladı. Ben mi? Yaratıcılıktaki ustalığını ve üslubunun zarafetini takdir ederek başladım. Sonra baktım ki senin Jeannot'la tartışıyorum; bazen lehinde bazen aleyhinde. Sonunda — nasıl denir? — kitap bu iğrenç yirminci yüzyılın sorunlarını çözmedi ama ağzımda hoş bir tad bıraktı... Senin şarabın gibi Waldo!»

«İkinize de teşekkürler.» Jean Marie bardağını kaldırdı. «Dostlarım tarafından kutsandım.»

«Kuzu!» dedi Waldo Pearson. «Bu ilk kesim. Onun için burada tam zamanında olmak isterim.»

Jean Marie'nin akli karışmıştı. Pearson'un yemekle ilgili gereksiz sözlerde ısrar edişı tuhaf kaçıyor ve onun gibi güçlü ve zeki birinin karakterine uymuyordu. Ama Pearson telefona cevap vermek için masadan ayrılınca, Duhamel durumu bir Paris'li gibi açıkladı.

«Tam bir İngiliz! Bu yemeğin vedalaşma olduğunu biliyor ama bunu nasıl söyleyeceğini bilemiyor. O yüzden kuzudan söz edip duruyor! Aziz Tanrım, ne millet!»

«Ben budalayım,» dedi Jean Marie ve sıkıntısını gizlemek için aceleyle sordu: «Roberta'dan haber alıyor musun?»

«Hiç. Hep uzak yerlerde.»

«Onu görürsen sevgilerimi söyle.»

«Söylerim.»

«Paulette de.»

«Jean, dostum, sana bir tavsiyede bulunayım.»

«Söyle.»

«Kendini düşün! Bana, Roberta'ya, Paulette'e ya da başka birilerine boş ver! Bizim hepimizin özel Tanrı'larımıza bağlı telefonlarımız var, bu Tanrı kimse artık! Eğer oradaysa bizimle konuşur. Yoksa bütün oyun bir blague demektir. Haydi biraz daha şarap içelim!...»

«Öğle yemeği iyi geçti mi?» diye sordu Mr. Atha.

«Bir vedalaşmaydı,» dedi Jean Marie. «Dışarı çıktık. El sıkıştık. Ben, 'Güzel yemeğiniz için teşekkür ederim,' dedim. Waldo, 'Sizinle olduğuma sevindim,' dedi. Duhamel, 'Ne berbat bir çıkış yolu,' dedi. Gülüş-tük ve ayrı yollara yürüdük.»

«Uygun görünüyor,» dedi Mr. Atha. «Uçak biletlerimizi aldım ve bizi havaalanına götürecek bir araba ayırttım. Uçak on birde kalkıyor. Normal gecikmeleri hesaba katarsak, öğleden sonra ikide Münih'te olmamız gerek. Bu akşam döndüğümüzde hesap pusulalarını imzalatırım size. Böylece sabahleyin telaş olmaz.»

«Ve sonra bitiyor. Hayatımın bir başka sayfası kapanıyor.»

Mr. Atha omzunu silkti. «Gitmek birazcık ölmektir, ölmekse basittir. Çöl halkı arasında bir deyiş vardır: 'Kervana asla veda etme. Çok geçmeden izlersin onu.'... Şimdi size giyecek kalın bir şeyler alalım, yoksa o Alp vadisinde donarsınız.»

Münih'e indiklerinde kar sıkı yağıyordu, havaalanı kapatılmadan önceki son uçaktı bu. Pasaport kontrolunda uzun bir kuyruk vardı. Sınır polisi bütün yabancıları titizce kontrol ediyordu. Jean Marie adının istenmeyenlerin kara listesinde olup olmadığını merak etti. Ama sonunda bariyerden geçip gümrüğe girdi. Orada da rahatsız edilen bir yığın yolcu vardı. Mr. Atha onu çıkışa götürdü ve bagajları beklemek için geri döndü. Bir an sonra Jean Marie, Johann Mendelius tarafından kucaklandı.

«Jean Amca, başardın! Harika görünüyorsun. Annem ve babam da gelmek istediler ama yollar berbat. O yüzden jiple geldim, zincir takarak geçitlerden geçtim.

Jean Marie onu bir kol boyu uzakta tutarak baktı. Şimdi artık gençlikten çıkmıştı. Bir erkekti, adaleli ve güçlü. Yüzü havadan etkilenmişti, elleri sert ve nasırlıydı. Jean Marie beğeniyle başını salladı.

«Evet başaracaksın. Tam bir köylü gibi görünüyorsun.»

«Öyleyim! Çizmelerime kadar köylüyüm! Yerimizi kışın oturulabilir bir hale getirmek için epey uğraştık, ama başardık. Yine de pek fazla bir şey bekleme. Yalnızca yemek ve barınak vermeyi garanti edebiliriz.»

«Beni memnun etmenin kolay olduğunu göreceksin,» dedi Jean Marie.

«Seninkiler emniyetle geldiler.»

«Benimkiler mi?»

«Biliyorsun. 'Bir şarap kadehindeki evren' parolasıyla gönderdiğin kişiler. Üçlü gruplar halinde hepsi dokuz kişi. Rahatça yerleştiler.»

İçgüdüleri Jean Marie'yi bu konuda tartışmamak için uyardı. Vadiye varır varmaz esrar çözülecekti.

Başını sallamakla yetindi ve, «Rahatsız etmediklerine sevindim,» dedi.

«Tam tersi.»

«Annen, baban ve Katrin nasıllar?»

«Hepsi iyiler. Annemin saçları grileşti ama bu ona yakışıyor. Babam güvertedeki kaptan gibi ortalıkta geziyor, sağlam gözüyle her şeyi muayene ediyor ve mekanik eliyle aletleri kullanmayı öğreniyor. Katrin iki aylık hamile. Franz'la birlikte seni beklemeye ve kendilerini evlendirmene karar verdiler.»

Mr. Atha bir bagaj arabasıyla kalabalıktan ayrıldı. Johann ağzı açık bakakaldı sonra kahkahadan kıvrıldı.

«Sizi tanıyorum! Siz... Jean Amca son derece olağanüstü bir şey bu. Bu adam...»

«Şimdi söyleme!» dedi Mr. Atha. «Bir süre sakla. Sürprizler ona yarıyor.»

«Kabul!» Johann yeniden güldü ve Jean Marie'nin koluna girdi. «Gerçekten beklemeye değer.»

Birlikte Jean Marie'yi kalabalıktan çıkarıp kapıya götürdüler. Johann jipi parktan getirmek için gittiğinde Jean Marie üstü kapalı şekilde Mr. Atha'yı azarladı.

«Sanırım dostum, hakkında açıklama gerektiren pek çok şey var.»

«Biliyorum,» dedi Mr. Atha her zamanki rahat haliyle. «Ama bunun için daha uygun bir yer ve zaman gerek... Hoş bir genç!»

«Johann mı? Evet. Onu son gördüğümde beri oldukça olgunlaşmış.» Aniden aklına bir şey geldi. Yüksek sesle homurdandı. «Noel arifesi! Kendimle o denli meşguldüm ki onlara ve size hediye almayı unuttum. Buna canım sıkıldı.»

«Benim hediyeye ihtiyacım yok. Ama hediye işini hatırladığım için bana borçlusunuz. Ayrılmadan önce bir şeyler almıştım. Hepsi paketlenmiş halde. Yapaçağımız tek iş kartları yazmak.» Gülümseyerek ekledi: «Umarım doğru seçim yapmışımdır.»

«Bundan eminim. Ama bu kez sürpriz istemiyorum. Neler aldınız?»

«Bayan Mendelius için eşarp ve dantelli mendiller, genç adam için kayak kazağı, kız için parfüm.

profesör için okumayı kolaylaştıran prizmatik büyüteç. Doğru yapmış mıyım?»

«Muhteşem. Size ebediyen müteşekkirim. Ama açıklamalardan kurtulmuş değilsiniz.»

«Söz veriyorum. Umarım anlarsınız,» dedi Mr. Atha. «İşte Johann.»

Jean Marie'yi jipe yerleştirdiler. Bir battaniyeye ve koyun postundan bir pelerine sardılar ve Gar-misch'e giden yola düzöldüler.

Johann, vadideki küçük topluluktan arzuyla söz ediyordu. «Amaçlarımız belirgin değildi. Babam akademi kurmayı düşünüyordu. Ben, yetkililerle başımız derde girerse arkadaşlarımla birlikte saklanabileceğim bir yer olarak görüyordum. Hatırlarsınız, Dolman'dan silah alıp bir yeraltı örgütü kurmaya çalıştığımız günlerdeydi... Sonra, tabii, her şey değişti. Babamın iyileşmesine yardım etmek zorundaydık ve burası bu iş için iyi bir yer gibi görünüyordu.

«Sekiz arkadaş, binaları oturulabilir hale koymak için geldik. Bir kulübeye yerleşip gündoğumundan günbatımına kadar çalıştık. Yer, araba yolundan çok uzak. O yüzden fazla ziyaretçi olmuyordu. Daha çok gençler, arasıra geliyorlardı. Biz bunu sonbaharda Bavyera'ya çok turist gelmesine bağlıyorduk. Bira festivali, opera ve her türlü gösteri vardı. Böylece her türlü ziyaretçimiz oldu: İtalyanlar, Yunanlılar, yugoslavlular, Vietnamlılar, Polonyalılar, Amerikalılar, Japonlar. Kalıp yardım etmeyi istediklerini söylediler. Büyük bir şeydi bu. Müthiş işçi sıkıntısı çekiyorduk. Basit bir kural koyduk: Çalış ve paylaş. Şimdiye dek bir arada kaldık, göreceğin gibi karışık bir topluluğuz.»

«Size katılmak için özel bir neden ileri sürdüler mi?» diye sordu Jean Marie.

«Sormuyoruz,» dedi Johann. «Anlatırlarsa dinliyoruz. Sanırım çoğunun gizli yaraları var.»

«Ve yarasız olarak yeniden doğmak isterlerdi,» dedi Mr. Atha.

«Evet, böyle denebilir,» dedi Johann düşünceli bir halde.

Alplerin ilk eteklerine geldiklerinde Johann güneye saptı ve kalın kar kaplı bir dağ yolunu döne

döne çıkmaya başladı. Yol bitip de çam ağaçları arasından geçen bir patika haline gelmeden önce kenarda küçük bir mezar vardı; tahtadan oyulmuş bir İsa heykeli ve üzerinde sivri bir kubbe. Johann arabayı yavaşlattı.

«Avusturya'ya doğru yürürken Mr. Atha ile ilk kez burada karşılaştık. Ona iyi bir kamp yeri bilip bilmediğini sorduk. Bize şimdi gittiğimiz yolu gösterdi... Tutunun Jean Amca. Bundan sonra arazi kötüleşiyor.»

On beş dakika süreyle dişleri dökülecekmişcesine sarsılarak yol aldılar ama ağaçlar arasından çıkınca, yarıklarında kar birikmiş siyah kocaman bir kaya gördüler. Ortasında, sanki dev bir baltayla açılmış bir geçit vardı. Geçit belki yüz metre uzunlukta idi. Sonu, demir menteşeler üzerinde yerleştirilmiş kütüklerden bir çitle kapatılmıştı. Johann jipten indi, çiti açtı ve arabayı sürüp kara uçurumlarla çevrili tabak şeklinde bir düzlüğe çıkardı. Çam ağaçları ve diğer vahşi bitkiler, aşağıdaki gölü kat kat çevreliyorlardı. Johann jipi durdurdu. Mr. Atha engeli kapatmak için dışarı çıktı. Johann karlı girdapların arasından aşağısını işaret etti.

«Bu karanlıkta fazla bir şey göremezsin. Göl buradan görüldüğünden daha büyüktür. Ağaçların arasından gördüğün ışıklar karşı kıyıdaki ana yerleşme merkezlerinden ve kabinlerden geliyor. Çağlayan en uzak köşede, eski madenin girişi de elli yarda solda... Sana gösterecek çok şey var ama önce eve gidelim. Annem ve babam meraktan tırnaklarını kemiriyorlardır...»

Mr. Atha jipe tırmandı, seyrek sarı ışıklara doğru dar bir yoldan sarsıla sarsıla aşağı indiler.

«Yemeğe kadar sizi kendimize sakladık,» dedi Lotte sevinçle. «Carl, Pers ve Med yasaları gibi ortaya koydu bunu. Karşılama komitesi yok. Ziyaretçi yok. Zamanımızı Jean Marie'mizle geçirirken rahatsız edecek kimse yok. Sizin Mr. Atha'yı ağırlama işini Johann üstlendi. Diğerleri Noel ağacını süslemek ve akşam yemeğini pişirmekle meşgul... Oda sayısının

azlığına ve daha az özel yaşantıya alışmak zorundaydık ama Noel'de toplu halde olmak hoş.»

Eski bir çini sobanın etrafında oturuyorlardı. Burası bir zamanlar hizmetçilerin oturma odasıydı. Mobilya, üzerine kitaplar yığılı çam ağacından küçük bir masa, tahta bir tabure ve üç örselenmiş koltuktan ibaretti. İçine hafif brandy katılmış kahve içiyorlar, fırından sıcak sıcak çıkmış küçük kekler atıştırıyorlardı.

Lotte birkaç ay içinde hızla yaşlanmıştı. Gençliğin son izleri de kaybolmuştu. Şimdi, yumuşak yüz hatlarıyla gümüş saçlı bir anne olup çıkmıştı, kendisiyle ve çevresiyle barış içinde olan bir kadının huzuruyla gülümsüyordu. Mendelius zayıflamıştı ama hâlâ dinçti. Yüzünün bir yanı harap olmuştu; fırlayan küçük parçalarla yaralanmış ve delik deşik bir hal almıştı. Ama gözündeki siyah bant ona bir kabadayı havası veriyordu ve biçimsiz gülümsemesinde de hâlâ bir alaycılık vardı. Jean Marie ile keyifle konuştu.

«Topallık bir şey değil. Seni seçkin bir savaş gazisi gibi göstermeye yetiyor. Yüzün mü? Felç geçirdiğini bilmeseydim anlayamazdım. Sen anlar mıydın Lotte? Her neyse, Donatello'nun David'ine benziyorsun!... Bizde daha çok iş var eski dostum! Burası hakkında ne düşünüyorsun? Tabii kar fırtınası olunca bir şey görünmez ama hepsi çok heyecan verici. Burada şimdi kırk kişiyiz, dördü çocuk. Akşam yemeğinden önce onlarla görüşeceksin. Ve söz veriyorum, iyi bir akşam yemeği olacak. Johann'la arkadaşları geçen ay elli ton malzeme stok ettiler. Ormanlar geyiklerle dolu. Ağılarda dört tane sağmal ineğimiz var. Bu gece kokularını duyacaksın, çünkü odan tam inek ahırlarının üzerinde... Tabii bizim için gece duası yapacaksın. Herkes Hristiyan değil. Bunu akşam yemeğinde 'dostlar topluluğunu' söyleyerek geçiştiriyoruz. Hoşuna gitmeyenler biraz geç gelerek bundan kaçınabiliyor. Geri kalanlar elele tutuşarak oturuyorlar. Eğer birisi yüksek sesle dua etmek ihtiyacını duyarsa ediyor. Eğer biri gündüz olanları dinlemek isterse yemek zamanı bu işin tam sırası oluyor. 'Babamız'ı söyleyerek duayı bitiriyoruz. Çoğunluk katılıyor. Sonra yemek yiyoruz. Görünüşe göre işler yürüyor. Bilmen gereken bir şey var.» Mendelius sandalyesinde

doğruldu. Sesi biraz daha resmiydi. «Vadinin senetleri çocuklar adına benim ve Lotte'nin üzerinde. Ama buradakilerin çoğu genç olduklarından, ben artık lider olarak uygun değildim. O yüzden herkesin rızasıyla Johann topluluğun şefi oldu.»

«Böyle iyi yürüyor,» dedi Lotte. «Artık Carl'la Johann arasında çekişme yok. Birbirlerine saygı gösteriyorlar. Johann sürekli olarak Carl'ın ve benim tavsiyelerimi istiyor. Dikkatle dinliyor ama sonunda kararı kendisi veriyor. Ne var ki hepimiz şeref koltuğunu senin almanı isteriz, masanın başında oturmanı.»

«Hayır sevgili Lotte!» Jean Marie onun yanağına dokunmak için uzandı. «Yanıliyorsun. Ben Tanrı'nın hizmetçilerinin hizmetçisiyim. Seninle ve Carl'la oturacağım, gençleri kendi haline bırakacak kadar akıllı eski dostlarla.»

Birden, sanki sigorta atmış gibi, konuşma kesildi. Mendelius uzanıp sağlam eliyle Jean Marie'nin bileğini yakaladı. Kederle:

«Bütün bunlar çok yapmacıklı Jean,» dedi. «İkimiz de biliyoruz. Buradaki insanların her gün aynı şekilde konuştuklarını duyuyorum. Herkes tatlı ve yumuşak. Tanrı yardımcımız olsun! Sanırsın ki düşlerindeki evlerini inşa eden genç aşıklarımız biz.»

«Carl, bu doğru değil!» Lotte kızmıştı. «Kafamızı, kontrol edemediğimiz ürpertici şeylerden uzak tutmak için, basit şeylerden söz ediyoruz. Neden burada yaptıklarımızın tadını çıkarmayalım? Tatlılık ve sevgi dolu burası... Ancak, kimi zaman bunları göremeyecek kadar çılgınsın!»

«Özür dilerim liebchen. Kötümser olmak isteme miştim. Ama Jean ne söylemeye çalıştığımı anlıyor.»

«İkinizi de anlıyorum,» dedi Jean Marie. «Cevabım şu ki bütün haberler kötü. En iyi umutla düşmanlıklar bahara kadar başlamayacak. En kötü tahmin dostum Mr. Atha tarafından yapıldı ve Pierre Duhamel tarafından 'Yorum yok' şeklinde yarım ağızla onaylandı. Buna göre Amerikalılar yeni yıldan önce ağır füzelerle saldırıya geçebilirler.»

Uzun bir sessizlik oldu. Lotte kocasına dokunmak için elini uzattı.

«Eğer bu gerçekleşirse Jean,» dedi Carl Mendelius, «her şey cadı kazanına dönecek, sinir gazı, mikropolar, laserler, silah depolarındaki bütün uğursuz şeyler...»

«Doğru,» dedi Jean Marie. «Ama bu durumda bile burada uzun süre güvenlikte olabiliriz.»

«Ama amaç bu değil, öyle değil mi Jean? Bunun için, yalnızca kurtuluş için plan yapmaya başlamamıştık. Eğer öyle olsaydı, Lotte ve ben bu sıkıntılara katlanmazdık. Sanırım Sen de öyle. İkimiz de ölümle burun buruna geldik ve ölüm, gösterildiğinin yarısı kadar bile ürkütücü değil. Bütün bunlar senin vahyinle ve bunu açıklamana izin vermediklerini bildiren mektubunla başladı. İşte şimdi buradasın, söyle ne yapıyoruz?»

«Carl, adamcağız daha yeni geldi!» Besbelli, Carl Mendelius'un öfkelenmeleri Lotte için yeni bir şey değildi. «Ama ona, neler yaptığımızı anlatabiliriz. Kendin söyledin. boş kovadan su veremezsin. Onun için elimizden gelenin en iyisini yapmak için hazırlanıyoruz. Anneliese Meissner bazı gençlere pratik tıp eğitimi yaptırıyor. Hatta yöredeki bitkilerden ilaç olarak yararlanıyoruz. Çin'in kırsal kesimlerindeki çıplak ayaklı doktorları örnek vererek onları şevklendirdi. Johann'ın getirdiği kişiler arasında bulunan genç bir mühendis, çağlayanı bir güç santralı haline getirmeye çalışıyor... Ben çocuklara ders vermeye başladım. Carl, burada yaptıklarımızı ve karşılaştığımız güçlükleri yazmayı düşünüyor... Biliyorum hepsi küçük ve basit şeyler, ama bunları paylaşabiliriz! Dünya ikiye bölünse bile er veya geç yakınımızdakilerle temas kurmak zorunda kalacağız. O zaman onlara verecek bir şeyimiz olmalı, aksi halde umut ölmüştür, yardımseverlik de boşunadır!»

Jean Marie'nin Lotte'den duyduğu en uzun konuşmaydı bu.

«Bravo Lotte! Bu kızla gurur duymalısın Carl!»

«Duyuyorum.» Carl Mendelius'un keyfi yeniden gelmişti. «Yalnız, benden daha yararlı olduğu için kıskanıyorum onu. Kastettiğim bu. Çok bilgili bir adamım ben. Ama otlardan ilaç yapan bir kadının ya

da çağlayandan elektrik elde eden bir adamın yanında bunun ne değeri var?»

«Ah, eminim senden de yararlanacağımız şeyler var.» Lotte ayağa kalktı ve Mendelius'u alnından öptü. «Mutfakta neler yaptıklarına bakmaya gidiyorum.»

Lotte gidince Jean Marie bir soru sordu.

«Atha adı nereden geliyor dersin?»

«Atha?» Mendelius sözcüğü birkaç kez tekrar etti, sonra başını salladı. «Gerçekten hiçbir fikrim yok. Seninle gelen arkadaş mı bu?»

«Evet. Esrarengiz biri. Orta Doğu'dan geldiğini söylüyor. Yahudi geleneğine göre yetiştirilmiş ama inançsız biri... Fakat Carl, eşsiz bir adam. Gördüğün gibi genç. Otuz beşten daha yaşlı olamaz. Ama son derece olgun ve güçlü bir iradesi var. En kötü anımda denize düşmüş gibi ona tutundum. Beni sırtında emniyetle taşıdığını hissettim. Sanki tüm hayatım boyunca tanıyormuşum gibi kolayca giriverdi yaşantıma. Müthiş bilgili ve deneyimli olduğunu hissediyor insan. Ama o hiç dışarıya vurmuyor bunu. Senin ona nasıl bir tepkide bulunacağını görmek benim için ilginç olacak.»

«Atha... Atha...» Carl Mendelius hâlâ evirip çeviriyordu sözcüğü. «Kesinlikle İbranice değil, ama uzaktan bir şeyler çağrıştırıyor... Neden bilmiyorum, hastaneden beri hafızam eskisi kadar iyi değil.»

«Benimki de öyle,» dedi Jean Marie. «Tek tesellimiz, unutmaya ihtiyaç duyduğumuz pek çok şey olması.»

Mendelius iskemlesinden kalktı ve Jean Marie'ye yardım etmek için elini uzattı.

«Şöyle bir dolaşıp etrafta kimler var bakalım. Böylece yemekte bir sürü yeni kişi görmek zorunda kalmazsın.»

Bir zamanlar yemek odası olan yerin şöminesinde iri bir kütük yanıyordu. Noel mumları, dal gibi yeşil süsleriyle pencerelere yerleştirilmişti. Bir köşede İsa'nın doğuşunu gösteren dini bir tablo vardı. Mer-yem'in, Yusuf'un ve İsa'nın bebekliğinin ağaçtan şekilleri ile yemeği seyreden çobanlar ve hayvanlar. Bunun karşısında tellerle süslenmiş koca bir Noel ağacı vardı. Oda'nın geri kalan kısmı masalar ve iskemle-

lerle döşenmişti. Telaşlı genç kadınlar ve erkekler akşam yemeği için hazırlık yapıyorlardı. Mendelius üstünkörü bir konuşma yaptı:

«Arkadaşlar, bu Peder Jean Marie Barette... İti-
raflarınızı dinleyecek ve tavsiyelerde bulunacak. Tat-
lı bir dosttur. Onu tanımak için çok zamanımız ola-
cak...» Yalnızca Jean'ın duyabileceği şekilde ekledi:
«Senin için bir düş kırıklığı olduğunun farkındayım
ama bir Papa'yı hatta bir piskoposu ağırlayacak güç-
te değiliz, ama müşterileri de kaçırmak istemiyoruz!»

Jean Marie bu eski rahip şakasını tamamladı:
«Elbette Yeni Yıl için kiliseye para toplamadan önce.»

Mutfakta kocaman, antik bir fırın ve yarım dü-
zine hamarat aşçı vardı. Kümes hayvanlarını, seb-
zeleri ve tatlıları hazırlıyorlardı. Katrin de araların-
daydı. Dirseklerine kadar una bulanmıştı. Öpülmek
üzere yanağını uzattı:

«İnanır mıydın buna! Önce paniğe kapılmıştım
ama şimdi gerçekten mutluyum. Franz da öyle. Biraz
sonra göreceksin onu. Ağılda odun kesiyor. Bizi ev-
lendirecek misin Jean Amca?»

«Başka kimse var mı?»

«Şey, eğer sen gelmeseydin bir çeşit tören yapa-
caktık.»

«Aynı şey,» dedi Jean Marie, «benimkisi yalnız-
ca bir rahiplik yetkim olması.»

Uzakta bir köşede Anneliese Meissner bakır bir
kapta bir şey karıştırıyordu. Jean Marie onu selamla-
dıktan sonra parmaklarını kaba dokundurdu.

«Punch!» dedi Anneliese Meissner. «Kendi tari-
fem. On sekiz yaşından küçüklere ve hayat sigortası
olmayanlara servis yapılmaz.» Tadına bakması için
kepçeyi uzattı. «Evet, ne düşünüyorsunuz?»

«Öldürücü!» dedi Jean Marie.

«Küçük bir bardak alın, fazlası olmaz. Umarım
size söylenenleri yerine getiriyorsunuzdur.» Keskin
bir profesyonel gözüyle süzdü onu. «Gayet iyi görü-
nüyorsunuz... Yalnızca yüzde hafif bir felç izi var.
Sol elinizi verin. Kuvvetli sıkın!... Başaracaksınız. Ya-
rın muhakkak içkiden başım ağrıyacak. Geçince sizi
bir kontrol ederim. Sizi görmek ne güzel!»

Kar hâlâ yağıyordu ama Carl Mendelius dolaş-

makta istekliydi. Jean Marie'ye koyun postundan bir palto ve bir çift çizme uzattı ve küçük yerleşme merkezinin çevresine şöyle bir göz atması için onu dışarı çıkardı. Buz tutmuş ve karlarla kaplanmış gölü, hâlâ akan ama salkım saçak buzlar oluşmuş çağlayanı, eski maden tünelinin ağzını gösterdi.

«Oldukça uzun,» diye açıkladı Mendelius. «Hâlâ iri kantaşları çıkıyor. Her şeyi oraya depoladık; Konserveler, tohumlar, aletler. Patlamaya ya da direk radyasyona karşı en iyi korunak. Serpinti tabii ki rüzgarlara bağlı. Sanırım yakındaki en büyük hedef Münih... Çocukları görmek ister misin? Bu kulübedeler. Kadınların bazıları onlara bakıyor. Noel ağacı sürprizini bozmak istemiyoruz.»

Ama Mendelius kapıyı açıp da içeri girmesi için kenara çekildiğinde Jean Marie en büyük sürprizle karşılaştı. Mr. Atha, arkası kapıya dönük, bir iskemleye oturmuştu. Kucağında küçük bir çocuk vardı. Diğer üçü önüne, yere oturmuşlardı. Dört kadın çocukların arkasındaydı, hep birlikte öyküye dalmışlardı. Bir tanesi eliyle gürültü etmemelerini işaret etti. Mendelius ve Jean Marie parmak uçlarına basarak içeri süzöldüler ve kapıyı sessizce kapattılar. Mr. Atha öyküsüne devam etti.

«Siz yoktunuz ama ben oradaydım. Çobanların koyunlarını gözledikleri bu yer bir yamaçtı, çıplak ve soğuktu. Sizin burası gibi ağaçlar yoktu, yalnızca taşlar ve koyunları beslemeye yetmeyen yabani otlar vardı. Çobanlar yalnızdı. Çölde uzun süre kaldım, geceleri ürkütücü olduğunu söyleyebilirim. Böylece çobanlardan biri biraz şarkı söyledi, sonra uzaktaki çoban devam etti, sonra bir diğeri, ta ki hepsi melek sesleri gibi birlikte söyleyinceye dek. Sonra yıldızı gördüler. Yıldız büyüktü, kavun kadar büyük. Ve o denli alçaktaydı ki neredeyse ellerini uzatsalar tutabileceklerdi. Parlaktı da. Ama yumuşak bir parlaklık-tı bu, gözlerini incitmiyordu. Bebeğin henüz doğduğu mağaranın üzerindeydi. Böylece çobanlar, şarkı söylemeye devam ederek, yıldız doğru yürüdüler. Ve onlar İsa, Meryem ve Yusuf'tan oluşan bu küçük ailenin ilk ziyaretçileriydiler.»

Bir an sessizlik oldu, sonra öykünün bitmesi üze-

rine çocuklar koca bir «Ah!» kopardılar. O zaman Mr. Atha yerinden kalktı ve yeni gelenleri selamlamak için döndü. Kollarındaki çocuk Versaille Enstitüsündeki mongol çocuktur. Kadınlardan biri Hostellerie des Chevaliers'in patronne'siydi, öteki de Judith'di, evren kadehini yapan küçük çarpık kız.

Jean Marie serseme dönmüştü. Felçten sonra olduğu gibi kekeledi.

«Nasıl... Nasıl geldiniz buraya?»

«Siz çağırdınız,» dedi Judith. «Mr. Atha mesajı getirdi.»

Jean Marie, Mr. Atha'ya döndü. «Parolayı nereden öğrendiniz? Johann'dan başka hiç kimseye söylememiştim.»

«Çocuğu alın,» dedi Mr. Atha. «Sizi istiyor.»

Küçük kızı Jean Marie'ye uzattı. Çocuk sevinçle cıvıldayarak onunla oynamaya başladı. Neşesi yerine gelen Jean Marie mırıldandı: «Benim küçük soytarım!»

Ancak bundan sonra diğerlerini selamlamaya fırsat bulabildi ve ailesinden uzun süre ayrı kalmış bir baba gibi kucakladı onları. Patronne'ye şöyle dedi: «Şimdi madam gerçekten karşınızda bir Papa değil de aptal bir katır var!»

Mr. Atha'nın sesi Jean Marie'nin heyecanını yatıştırdı.

«Bu insanlar benim size Noel armağanım. Aynı şekilde başkalarını da davet ettim. Onları yakında göreceksiniz ama tanımazsınız. Özel bakım isteyen müşterilerim. Umarım bu küçük oyunumu hoş görürsünüz Profesör Mendelius.»

«Şimdi Noel.» Mendelius, Jean Marie'nin mutlu şaşkınlığına gülüyordu. «Yerimiz her zaman herkese açıktır.»

«Teşekkür ederim Profesör.»

«İsminiz ilgimi çekiyor Mr. Atha. İbranice değil. Kökeni nedir?»

«Süryanice,» dedi Mr. Atha.

«Ah,» dedi Carl Mendelius. Bu derece az ve öz konuşan bir konuğa daha fazla soru sormayacak kadar nazikti.

Akşam yemeği çocukların töreniyle başladı. Jean Marie, Noel ağacını, İsa tablosunu ve çam kütüklerinden saçılan kıvılcımları göstermek için küçük soytarı kızı kucağına aldı. Ufaklık ondan ayrılmak istemediğinden, uzun bacaklı iskemlesini yemekten önce Jean Marie'nin yanına yerleştirdiler.

Johann masanın başucunda durdu, sağında annesi, solunda Anneliese Meissner vardı. Carl Mendelius Lotte'nin yanındaydı. Jean Marie, Anneliese'nin yanına oturdu. Karşısında, bir tarafında Judith, öbür tarafında Katrin'le Mr. Atha oturuyordu. Johann resmi bir dilekle açılışı yaptı.

«Lütfen bizim için dua eder misin Jean Amca?»

Jean Marie kollarını çaprazlamasına kavuşturup duaya başladığında diğer bazıları gibi, Mr. Atha'nın bunu yapmadığını fark etti. Bununla birlikte Mr. Atha duanın sonunda «amin» dedi.

Sonra, şen ve gürültülü bir şekilde başladı yemek. Herkes Ren şarabı içiyor, Anneliese'nin punch'uyla kafayı buluyordu. Johann, Jean Marie'ye saat on buçukta kahve geleceğini söylemişti. Böylece çocuklar yatırılacak, büyükler de gece yarısındaki Noel ayından önce ayılmaya fırsat bulabileceklerdi. On sıralarında topluluk duygusal bir havaya girmişti. Johann Mendelius ayağa kalktı ve dikkatleri çekmek için bardağına vurdu. Şarabın verdiği sarhoşluktan sonra bile güvenli ve otoriter bir hali vardı.

«Dostlarım. Uzun bir konuşma olmayacak bu. İlk olarak sizlere Noel ve daha sonrası için iyiliklerin en iyisini diliyorum. Kışa hazırlanmakta gösterdiğiniz sıkı çalışmadan ötürü hepinize teşekkür ederim. İkinci olarak Jean Amca'ya hoş geldin diyorum ve aramızda bulunduğu için ne denli mutlu olduğumuzu belirtmek istiyorum. Aylar önce onu son kez gördüğümde söyledikleri hakkında kuşkularım vardı. Şimdi bilmesini isterim ki, bir insanı iyi yapan şeyler üzerine daha az kuşku, daha fazla güvenim var. Son olarak, bize buraya gelen yolu gösteren ve bize yalnızca en seçkin değil, aynı zamanda en sevgi dolu kardeşlerimizi getiren Mr. Atha'ya teşekkür etmek istiyorum.» Jean Marie'ye ve yanındaki yüksek iskemlede oturan çocuğa doğru eğildi. Küçük bir alkış

koptu. Johann devam etti. «Bugün öğleden sonra soh bet ederken tesadüfen öğrendim ki, Mr. Atha, doğum günleri Noel'e rastlayan talihsiz kişilerden biri. Normal olarak iki yerine bir hediye alması gerekir. Ama bu kez, iki hediye alacağını garanti ediyoruz!» Bir şişe kırmızı şarapla bir şişe beyaz şarabı havaya kaldırdı ve bir kutlamayla birlikte Mr. Atha'ya ilettili: «Doğum gününüz kutlu olsun Mr. Atha.»

Konuşması için neşeyle haykırıyorlar, el çırpıyorlardı. Mr. Atha ayağa kalktı. Mumların ve şömine ışığının altında, altın ve bronzun ani bir parıltısıyla ortaya çıkmış antik bir mozayikteki figürlere benziyordu. Birden sessizlik oldu. Yüksek sesle konuşmuyordu ama sesi odayı dolduruyordu. Soytarı çocuk bile söylenen her sözcüğü anlıyormuş gibi susuyordu.

«Önce teşekkür ederim. Yarın gerçekten doğum günüm ve bunu bu gece burada sizlerle kutladığım için mutluyum. Dostum Jean Marie'ye bazı açıklamalar yapacağıma söz vermiştim. Bunları sizin duymanız da uygun olur, çünkü sizler de aynı esrarı paylaşıyorsunuz. İlk olarak bilmelisiniz ki, buraya kendi isteğinizle gelmediniz. Çeşitli yollarla, görünürdeki çeşitli vesilelerle adım adım yöneltildiniz buraya, ama her seferinde size yol gösteren Tanrı'nın parmağıydı.

«Bu şekilde bir araya getirilmiş tek topluluk sizler değilsiniz. Dünyanın dört bir yanında daha bir çoğu var: Rusya ormanlarında, Brezilya cengellerinde, hayal edemeyeceğiniz yerlerde. Hepsi birbirinden farklıdır çünkü insanların ihtiyaçları ve alışkanlıkları farklıdır. Ama hepsi aynıdır, çünkü hepsi aynı parmağı izlediler ve birbirlerine aynı sevgiyle bağlandılar. Bunu kendileri yapmadılar. Tıpkı sizin yapamayaacağınız gibi, Tanrı'nın özel itisi olmadan yapamazlardı bunu.

«Sizler bir nedenle itildiniz buraya. Şimdi ben konuşurken bile hasımlar savaş naralarıyla dünyayı bürümeye başladılar. Böylece, üzerimizdeki bu kötü zamanlarda sizler, sevginin küçük alevini saklamak, bu küçük yerde iyiliğin tohumlarını beslemek için seçildiniz. Ta ki İlâhi Ruh karanlık dünyada yeni ışıklar yakmanız, kararmış toprağa yeni tohumlar ekmeniz için size dışarısını gösterene kadar.

«Şimdi sizinle beraberim ama yarın gitmiş olacağım. Yalnız ve korku içinde kalacaksınız. Ama size huzuru ve sevgimi bırakacağım. Benim sizleri sevdiğim gibi sizler de birbirinizi seveceksiniz.

«Lütfen!» Onları neşeli olmaya teşvik etti. «Hüzünlü olmamalısınız. Yürek Sevinci İlahi Ruh'un bir armağanıdır.» Gülümsedi ve oda adeta aydınlandı. Mr. Atha şakadan takıldı. «Profesör Mendelius ve dostum Jean Marie, ismim üzerine kafa yoruyorlar. Sizin bilginliğiniz buraya kadar sevgili Profesör! Üstelik Papa'lar da kutsal yazıları ne çabuk unutuyorlar. Siz bir sözcüğü araştırıyordunuz, oysa iki sözcük var. Ben hatırlatınca bileceksiniz. Maran Atha... İsa geliyor!»

Jean Marie birden ayağa dikildi. Sesi meydana okuyordu.

«Bana yalan söyledin! Bana inançsız olduğunu söyledin!»

«Ben yalan söylemedim. Siz unutmuşsunuz. İnançlı olup olmadığımı sordunuz. Ben de olumsuz cevap verdim. Bir başka zamanda da inanmanın benim için olanaksız olduğunu söyledim. Doğru mu?»

«Doğru.»

«Ve hâlâ anlamıyorsunuz?»

«Hayır.»

«Yeter!» Carl Mendelius, Jean Marie'yi savunarak kızgınlıkla konuştu. «Adam yorgun ve hasta. Bilmece çözmeye hazır değil!» Jean Marie'ye döndü. «Söylemek istediği şu Jean: İnanması olanaksız, çünkü biliyor. İlahiyat fakültesinin birinci yılında öğretilir bu. Tanrı kendine inanamaz. Çünkü yaptığı bütün işleri bildiği gibi bilir kendini.»

«Teşekkür ederim Profesör,» dedi Mr. Atha.

Jean Marie sessizce durdu, sözcüklerin tüm anlamını kavramıştı. Bir kez daha masanın karşısındaki adama meydan okudu.

«Kendinize Mr. Atha diyorsunuz. Gerçek isminiz ne?»

«Bunu siz söyleyin!»

Yeniden tuhaf ve ani bir sessizlik olmuştu. Jean Marie bozdu bunu.

«Vaat edilen kişi misiniz siz?»

«Evet, öyleyim.»

«Nereden bilelim?»

«Oturun lütfen!»

Önce Mr. Atha oturdu. Tek bir söz söylemeden önüne bir ekmek tabağı çekti ve bir bardağa şarap doldurdu. Bir parça ekmek kopartıp onu bardağın üzerinde tuttu. Sonra şunları söyledi: «Baba, bu ekmeği, bu yeryüzü meyvanı, sayesinde yaşadığımız bu yiyeceği kutsa.» Sustu, sonra yeniden başladı. «Bu benim bedenimdir...»

Jean Marie ayağa kalktı. Şimdi sakın ve saygılıydı ama hâlâ korkusuzdu.

«Efendim, anlıyorsunuz ki bunlar bizce bilinen, hepimiz için son derece kutsal olan sözler. İlk inananların, İsa'yı, ekmeği kopartışıyla tanıdıklarını hatırlayacak kadar kutsal yazılarımızı biliyorsunuz. Bu bilgiyi bizi aldatmak için kullanıyor olabilirsiniz.»

«Neden yapayım bunu? Neden bu kadar güvensizsiniz?»

«Çünkü İsa Efendimiz kendisi uyardı bizi: 'Seçkinleri bile aldatan ve büyük işaretler gösteren sahte İsa'lar ve sahte peygamberler doğacak...' Ben rahibim. Cemaatim benden İsa'yı göstermemi istiyor. Eğer siz O iseniz, size ilk inananlara verdiğiniz şeyi vermelisiniz: Sizi meşrulaştıran işareti!»

«Bütün bunlar yeterli değil mi?» Odayı ve vadiyi kucaklar gibi bir hareket yaptı. «Bu beni meşrulaştırmıyor mu?»

«Hayır!»

«Neden hayır?»

«Çünkü tanrısal olduklarını iddia ederek halkı sömüren ve nefrete iten topluluklar var. Biz henüz denenmedik. Bu armağanın gerçek mi yoksa sahte mi olduğunu bilmiyoruz.»

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra İsa olduğunu söyleyen adam ellerini uzattı.

«Çocuğu verin bana!»

«Hayır!» Jean Marie korkuyla irkilirken bunu rüyasında görmüş olduğunu biliyordu.

«Lütfen, onu tutayım. Bir zarar gelmez.»

Jean Marie topluluğa baktı. Yüzleri hiçbir şey söylemiyordu. Çocuğu yüksek sandalyesinden alıp ma-

şanın karşısına geçirdi. Mr. Atha kızı öpüp kucığına oturttu. Ekmek kabuğunu şaraba batırdı ve lokma lokma yedirdi. Bunu yaparken sükunetle, ikna edici bir biçimde konuştu.

«Ne düşündüğünüzü biliyorum. Bir işarete ihtiyacınız var. Bu, çocuğu yepyeni bir hale getirmekten daha iyi ne olabilir? Bunu yapabilirim ama yapmaya-
cağım. Ben İsa'yım, yalvaran biri değil. Bu küçüğe, sizden esirgediğim bir şeyi verdim: Ebedi masumiyet. Size kusurlu görünüyor ama benim için kusursuzdur. Açılmadan ölen bir tomurcuk ya da yuvadan düşüp de karıncalara yem olan yavru bir kuş gibi. O, sizin aksinize, beni gücendirmeyecektir. Babamın eserlerini asla saptırmayacak ve tahrip etmeyecektir. O, sizin için gerekli. Sizin insan olarak kalmanızı sağlayacak merhameti uyandıracak. Onun eksikliği sizleri güzel talihiniz için müteşekkire kalmaya teşvik edecek. Dahası, sizlere benim kim olduğumu hatırlatacak; benim yolumun sizinkinden farklı olduğunu ve hiçbir şeyin benden kaçamayacağını... Sizi ben seçtim, beni siz seçmediniz. Bu küçük benim size işaretimdir, onu iyi saklayın.»

Çocuğu kucığından kaldırdı, tekrar masanın öbür tarafına, Jean Marie'ye uzattı.

«Şimdi tanıklık etmeniz zamanı dostlarım. Söyleyin bana, kimim ben?»

«Henüz emin değilim.»

«Neden?»

«Ben aptalım,» dedi Jean Marie Barette. «Kafadan sakat bir soytarıyım ben... Gerçekten!» Çevresindeki küçük topluluğa baktı. Kafasına eliyle vurdu. «Bunun bir parçası artık çalışmıyor. Melekle güreşen Yakup gibi bitkinim. Bazan ağzımı açıyorum ama hiçbir şey çıkmıyor. Sözcüklerin peşinden koşuyorum, çocukların ke... ke...» Son anda sözcüğü yakaladı. «Kelebeklerin peşinden koşması gibi. Onun için bana karşı davranışınız sade olsun. Söyleyin, düşüncenizi gerçekten değiştirebilir misiniz?»

«Neden soruyorsunuz?»

«İbrahim, Sodom ve Gomora için Tanrı'yla pazarlık etti. 'Eğer yüz ya da yirmi, hatta on dürüst insan varsa şehri bağışlar mısın?' diye sordu. Ve Tanrı, tanrı'nın soytarıları

kutsal yazıların dediğine göre son derece makul davrandı. İbrahim'in tohumundan olan bizim İsa, istediğimiz her şeyin bize verileceğini söyledi. Kendimizi duyurmak için kapıyı vurup feryat etmeliydik. Ama içeride kimse yoksa bunun bir anlamı yoktu, ya da içerideki, galaksileri kayıtsızca topaç gibi döndüren bir çılgınsa!»

«Sor öyleyse!» dedi Mr. Atha. «Ne istiyorsun?»

«Zaman.» Jean Marie çocuğa sarıldı ve hayatında daha önce hiç yapmadığı gibi yalvardı. «Birlikte umut etmeye, çalışmaya, dua etmeye, biraz daha düşünmeye yetecek kadar. Lütfen! Eğer siz İsa iseniz, dünyanıza eski barbarlar gibi ölümlerin üzerine basa basa mı gideceksiniz? Bu, kesinlikle değersiz bir zafer olurdu... Bu çocuk bir armağandır ama bizim bütün çocuklara ihtiyacımız var ve onların hak ettikleri kadar da zamana. Lütfen!»

«Peki bunun karşılığında bana ne öneriyorsunuz?»

«Çok az şey,» dedi Jean Marie basitçe. «Ben şimdi güçsüzleştim. Basit şekilde düşünmek zorundayım. Ama o zaman bana sahip olabilirsiniz.»

«Kabul ediyorum,» dedi Mr. Atha.

«Ne kadar zaman vereceksiniz bize?»

«Fazla değil ama yeterince.»

«Teşekkür ederim. Hepimiz adına teşekkür ederim.»

«Şimdi tanıklık etmeye hazır mısınız?»

«Evet, ben hazırım.»

«Durun!» Son meydan okuyan Carl Mendelius idi. Bütün sakatlıklarına ve yaralarına rağmen hâlâ Roma'nın ve Tübingen'in cesur skeptiği idi. «Hiçbir şey vaat etmiş değil Jean. Yalnızca yüzyıllardır bildiğimiz şeyleri söyledi. Herbirinin kaynağını sana liste halinde çıkartabilirim. Sanki zaman kendisinin elindeymiş gibi konuşuyor. Sen görevinden feragat ettin çünkü kehanette bulunduğu şeyi kanıtlayacak hiçbir şey yoktu elinde. Neden şimdi daha azına razı oluyorsun?»

Küçük topluluk takdirle mırıldandı. Önce, yerinde uyum ve sükunet içinde oturan Mr. Atha'ya, sonra çocuğa sarılmış, iskemlesinde ileri geri hareket e-

den Jean Marie'ye baktılar. Lotte yerinden kalktı, çocuğu kucğından aldı, sonra yalnız onun duyabileceğı bir sesle:

«Ne karar verirsen ver, seni seviyoruz,» dedi.

Jean Marie onun elini okşayıp kızı verdi. Carl Mendelius'a, Roma'daki kötü günlerde paylaştıkları her şeyi şükranla anarcasına gülümsedi. «Carl, eski dostum, hiçbir zaman yeterli kanıt yoktur. Bunu biliyorsun. Hayatın boyunca bunu araştırdın. Sahip olduklarımızla yetiniriz. Bu adamdan iyilikten başka bir şey görmedim ben. Başka ne isteyebilirim?»

«Cevap lütfen.» Mr. Atha onu zorladı. «Ben kimim?»

«İnanıyorum,» dedi Jean Marie ve dilinin sürçmemesi için dua etti. «İnanıyorum ki sen Mesih'sin, Tanrı'nın oğlu!... A..ama...» Kendini yavaşça toparladı. «Ben görevli değilim. Hiçbir yetkim yok. Dostlarım için konuşamam. Bana öğrettiğın gibi onlara da sen öğretmek zorundasın.»

«Hayır!» dedi Mr. Atha. «Ben yarın Baba'mın diğer işleri için gitmiş olacağım. Onlara sen öğreteceksin Jean!»

«Nasıl... dilimdeki bu ağırlıkla nasıl başarabilirim?»

«Sen kaya gibi adamsın!» dedi Mr. Atha. «Senin üzerine halkım için küçük bir saray kurabilirim!»

SONSÖZ

Pierre Duhamel, Başkanlık odasının penceresi önünde durup Paris'in üzerine yağan karı seyrediyordu. Ceketinin cebini karıştırdı, parmakları mineli, küçük bir şeker kutusunu kavradı. İçinde iki jelatin kapsül vardı: Paulette'yi ve kendisini sonsuza götürecek olan pasaport. Bu, ona yorgun bir rahatlama hissi verdi. Hiç değilse Paulette artık acı çekmek zorunda kalmayacaktı, kendisi de savaş sonrası Paris'i görmekten kurtulacaktı. Bu uzun, umutsuz ölüm bekleyişinden çıkıp evine, yatağına gitmek istedi.

Yirmi yıldır hizmet ettiği adam arkasındaki büyük masada oturuyordu. Çenesi avuçlarına gömülmüştü, görmeyen bakışlarla önündeki belgelere bakıyordu. «Ne kadar zaman kaldı?» diye sordu.

«Gece yarısına beş dakika var,» dedi Pierre Duhamel. «Noel Arifesini böyle geçirmek berbat bir şey.»

«Başkan, bir karara varır varmaz bana telefon edeceğine söz verdi.»

«Bana kalırsa kararını çoktan verdi,» dedi Pierre Duhamel. «Bize yalnızca son düğmeye basarken haber verecekler.»

«Yapabileceğimiz hiçbir şey yok.»

«Yok,» dedi Pierre Duhamel.

Bunu izleyen sessizlikten sonra telefon çaldı. Masanın başındaki adam alıcıyı kaptı. Duhamel pencereye döndü. Ölüm kararının okunuşunu duymak istemiyordu. Telefonun yerine konduğunu ve patronunun büyük bir rahatlamaıyla soluduğunu duydu.

«İptal ettiler! Moskova'yla bir anlaşma yolu olabileceğini düşünüyorlar.»

«İkinci haber ne?»

«Henüz söylemediler.»

«İsa'ya şükürler olsun!» dedi Pierre Duhamel. «İsa'ya şükürler olsun!»

Sesi dua eder gibi çıkmıştı.

YAYINLARIMIZ

ÇAĞDAŞ ROMANLAR DİZİSİ

1/1. CASUSLAR VE İNSANLAR/Graham Greene

Casusluk romanlarının yaşayan en büyük ustası olarak tanınan yazar, James Bond filmlerinde insanüstü yaratıklar olarak sergilenen gizli servis ajanlarını gerçek boyutlarıyla gösteriyor yapıtında. Tecrit edilmiş kutular içinde sürdürdükleri yaşamlarındaki gizlilikleri, yalnızlıkları ve tutkularıyla...

2/2. ERKEKTEN ERKEĞE/Elia Kazan

«Uzlaşma» (e yayınları) yazarı, bu romanı için diyor ki: «Piya-sanın birbirinden daha açık, fakat aslında birbirine çok benzer sürüyle aşk romanıyla dolu olduğunu bilirsiniz. Ben baş kahra-manı bir kadın olan bu ilk romanımda, daha önce hiç anlatıl-mamış bir öyküyü anlattım ve daha önce hiç sunulmamış bir kişi-liği sundum. Bu kitabı okuyan binlerce kadın, kendi kendilerine de olsa, şöyle diyecektir: Evet, ben de böyleyim işte, belki gizli-den gizliye, belki yalnızca düşlerimde ve hayallerimde, fakat kal-bimin tâ içinde yatan bu işte.»

3/3. KÖR RANDEVU/Jerzy Kosinski

İçinde yaşadığı dünyanın bütün çarpıklıklarına, bunalımlarına, çirkinliklerine tanık olan, zaman zaman adaleti kendi eline alarak kendi iradesine göre bir düzen kurmaya çalışan kahramanı Le-vanter'in aracılığıyla Kosinski insanlığın geçirmekte olduğu — belki de — en güç dönemi tüm renkliliği ve çarpıcılığıyla bu yapıtında sergilemektedir. «Boyalı Kuş», «Bir yerde», «Boşluk», «Şeytan Ağacı», gibi şaheserlerin yazarı Kosinski'nin belki de en iyi romanı...

4/4. BENCİLLER/Lawrence Sanders

«Mağrurlar», «Doyumsuzlar» (e yayınları) gibi ünlü polisiye romanların yazarı Lawrence Sanders, bu kez unutulmaz kahramanı Edward X. Delaney'e New York polis örgütünün içinden çıkmadığı bir dizi cinayet olayının izini sürdürüyor ve sonuçta hiç bir polisiye romanda karşılaşamayacağınız bir katille karşı karşıya getiriyor...

5/5. FORMÜL/Steve Shagan

1945'de Sovyet işgaline uğrayan Berlin'den yola çıkan bir Alman konvoyu, Nazi Almanyasının en büyük sanayi gizini taşımaktadır. Bu giz, kömürden büyük çapta sentetik yakıt üretilmesine olanak veren bir buluştur. Ve yıllar sonra Los Angeles'teki bir polis müfettişi basit bir cinayet sanılan bir olayı incelerken, bu formülü gizli tutmak için OPEC ile uluslararası petrol şirketlerinin oluşturduğu bir cinayet şebekesinin ortasında bulacaktır kendini...

6.6. KADININ FENDİ/Anne Tolstoi Wallach

Günümüz iş kadınının mutlak okuması gerekli bu romanı... Hiç bir erkeğin desteğine güvenmeden, kendi başına işinde yükselmek için uğraş veren genç ve yetenekli bir kadının önüne çıkan engelleri, bazan kendi cinsiyetinin gereği olan arzuları ve düşleri de kenara iterek aşmasını bir serüven romanı gibi anlatıyor, kendisi de başarılı bir iş kadını olan yazar...

7/7. TAKİP/Robert Fish

Nürnberg Savaş Suçluları Mahkemesi'nden kurtulmak için bir estetik ameliyatla yüzüne Yahudi ırkının özelliklerini verdiren bir SS subayı... Önce 'diğer' Yahudilerle birlikte toplama kamplarına gider, sonra da kaderin akışı onu İsrail'in bağımsızlığını kazanması sırasında oynadığı rol yüzünden bu ülkenin ulusal kahramanı olmaya kadar sürükler... Ama kara bir leke olan geçmişinin takibinden yine de kurtulamayacaktır...

8/8. MÜLTECİ/Evelyn Anthony

Serüven ve casusluk romanları yazarı E. Anthony'nin alışılmışın çok dışında bir romanı. Kadın kahramanı Davina Graham'ın başrolü oynadığı üçlü bir roman dizisinin ilk kitabı... Davina'nın görevi, İngiltere'ye sığınan yüksek rütbeli bir KGB subayının vereceği bilgilere karşılık ailesini Rusya'dan kaçırtmaktır... Ama Davina'nın Sovyet mültecisiyle olan ilişkisi karşı konulmaz bir aşka dönüşünce, olay yepyeni boyutlar kazanır...

9/9. ÖLÜM YOLU/Evelyn Anthony

«Mülteci»nin devamı... Bu kez Davina, Sovyet mültecisi İvan'la yaşadığı ve mutlu bir evlilikle noktalanmış aşkın, KGB ajanlarının bombalarıyla paramparça olması üzerine, bu cinayetin sorumlularından öç almaya and içer... Ve KGB'nin büyük bir operasyonuna karşı mücadeleye girer...

12/10. ZORLU DÜŞMAN/Jack Higgins

İrlanda'nın özgürlüğü uğruna giriştiği savaşta bir avuç adam suçlu arasına düşen kahramanımız Rogan, insanın en zorlu düşmanının yine kendi zayıflığı olduğunu görecektir ve kendisine bambaşka bir yol çizecektir...

14/11. ELMAS KAVGASI/Robert Fish

«Takip» yazarının aynı ölçüde sürükleyici, aynı ölçüde ilginç ve ibret verici bir yapıtı daha. Ekmeğini kazanmak için göç ettiği Güney Afrika'da bir elmas ve altın imparatorluğu kuran ve sonra bir anda her şeyi yitiren Barney İsaacs Barnato'nun çarpıcı yaşam öyküsü...

17/12. İHANET ÇEMBERİ/Steve Shagan

Güney Kore Cumhurbaşkanı Park'ın '79 Ekiminde Kore İstihbarat Örgütü Başkanı Kyu tarafından öldürülmesinin perde arkasını ifşa eden, gerçek ile hayalgücünün çok ustaca bağdaştırıldığı bir casusluk ve gerilim romanı... CIA'nın, elinin nerelere kadar uzandığını, Kore İstihbarat Örgütü'yle yaptığı alışverişin nelere mal olduğunu romanda da olsa okumak, insanı düşündürüyor.

18/13. EROİN ÖRGÜTÜ/Evelyn Anthony

Yüksek sosyete ve eroinin getirdiği muazzam kârların hırsıyla aracı olarak kullanılan insanlar... Çok güncel bir konuyu romanlaştıran Anthony'nin bu kez de kahramanı bir kadın... ve romantik ilişkilerle gerilimin, şiddetin ustaca bağdaştırıldığı bir öykü.

20/14. HAYAT İKSİRİ/Fred Mustart Steward

Ölümsüzlüğün sırrını, genç insanların beyninden şırıngayla alınacak bir enzimi yaşlılara zerketmekle çözdüğüne inanan bir doktor ve bu olağanüstü buluşu, tüm dünyayı denetimine alabilecek bir şirket kurmak için kullanmaya kalkan, bir «seçkinler» çetesi... Ne var ki, beyinlerinden «Hayat İksiri»nin alındığı genç insanlar, birden yaşlanmakta, kendilerine iksir zerkedilen yaşlılar ise, 40 yaş birden gençleşen vücutlarını korumak için bitip tükenmeyecek bir «Hayat İksiri» kaynağına gereksinmektedir...

21/15. KERTENKELE/Morris West

Yazarın romanlarının en önemlisi ve etkileyicisi olan Kertenkele'nin arka planı, çağdaş İtalya'nın karanlık yeraltı dünyasıyla, politika ve büyük paraların sarmaş-dolaş olduğu yüksek sosyetesinden oluşuyor. Bu arka plan üzerine aşk, entrika ve şiddet dolu bir öykü kuruluyor yapıtta.

22/16. TRUVANIN ALTINLARI/Robert Fish

«Takip» ve «Elmas Kavgası» yazarının zevkle okunan bir serüven romanı daha... Ünlü Alman kaçakçısı Schliemann'ın bulup Berlin'e kaçırdığı Truva Hazinesi, II. Dünya Savaşı'ndan sonra ortadan kaybolur; ilgili devletler birbirlerini suçladursunlar, yıllar sonra dünyanın tüm önde gelen müzelerine birer mektup gelir: Truva'nın paha biçilmez hazinesi, bazı kişilerin eline geçmiştir ve 15 milyon dolardan başlayan bir açık artırmayla satılacaktır...

23/17. ALBATROS/Evelyn Anthony

«Mülteci» ve «Ölüm Yolu»nun kahramanı Davina Graham, İngiliz Gizli Servisi'nde Rusların hesabına çalıştığı tahmin edilen yüksek rütbeli bir casusu deşifre etmek üzere kendi başına cüretkâr bir operasyona girişir... Casusun şifre adı Albatros'tur... ve Davina'nın tahmin edemeyeceği kadar yakınındadır...

24/18. KOKAİN TUTKUNLARI/Marie Gisele Landes Fuss

Fransız kadın gazeteci yazar Landes-Fuss, on beş yıllık kokain iptilasından kurtulabilmek için California'nın Venice kasabasındaki rehabilitasyon merkezine sığınmıştır. Buradaki olağandışı yaşantısını anlattığı *Kokain Tutkunları* (Kırmızı Baraka), olağanüstü bir gerçekçilikle uyuşturucu alışkanlıklarının halüsinasyonlarını, bu beladan kurtulmak için verdikleri insanüstü çabayı, yeniden eski alışkanlıklarına dönmek için tutunacak bir şeyler arayışlarını dile getiriyor.

27/19. TANRININ SOYTARILARI/Morris West

Bu kitap benzerine az rastlanan türde, sevginin, inancın, umudun derinlikleriyle inen cüretli bir roman. Öykü, Papa XVII. Gregory'nin makamından feragatıyla başlamakta. Papa, dünyanın sonunun yaklaştığına dair bir vahiy aldığını iddia etmiş, Vatikan'ın Kardinaller Meclisi ise Papa'yı akıl hastası olarak ilan etmekle tehdit ederek makamından indirmişlerdir. Papa Gregory gerçekten bir çılgın mıdır, yoksa hızla silahlanan, kendi ürettiği pisliklerin içinde boğulacak duruma gelen insanlığın sonunun yaklaştığını sezen bir ermiş kişi mi? *Kertenkele* yazarının en son romanı, bunun gibi sorularla, sürüklüyor okuyucuyu, en son sayfaya kadar. Tam bugünlerde okunması gereken bir roman.

BİLGİ DİZİSİ

10/1. TANRILARIN AYAK İZLERİ/Erich Von Daeniken

«Ahid Sandığı» diye kutsal metinlerde adı geçen şey neydi ve şimdi nerede? İlk insanları uzaydan gelen güçler mi yarattı? Malta'daki dev taş dikitleri ve Bretonya'daki menhirleri uzaylılar mı yarattı? Eski Çağlar'da nükleer bir patlama mı olmuştu?... Bunlar ve bunlara benzer daha bir çok merak uyandırıcı soruyu irdeleyen Daeniken'in «Tanrıların Arabaları»ndan sonra en çok satan yapıtı...

11/2. NOSTRADAMUS/Kurt Allgeier

Nostradamus'un bir çok yorumcusundan biri olan yazar, Nostradamus efsanesini sözcük sözcük irdelemekte, çeşitli sorulara öz-lü ve açık karşılıklar vererek yüzyıllarca dünyadaki kehanet me-raklılarını meşgul eden bir bilmeceyi çözmeye çalışmaktadır...

13/3. YILDIZLARA DÖNÜŞ/Erich von Daeniken

Daeniken'in «Tanrıların Arabaları» ve «Tanrıların Ayak İzleri» dizisinin devamı... Bu kez, yazar, şöyle diyor: «Tanrıların insan-lara yıldızlara dönebileceklerini vaadettikleri Tekvin XI, 6'da açıkça görülür: 'Ve RAB dedi. Ve yapmaya başladıkları şey bu-dur: ve şimdi yapmaya niyet ettiklerinden hiçbir şey onlara men edilmeyecektir...' Yalnız bu nedenden ötürü, görünüşte hayal ürü-nü olan eski kitapların yorum ve açıklamalarını ve dünyanın dört bucağındaki somut kalıntıları çok büyük bir bilimsel dikkat ile incelememiz gerektiğine inanıyorum...»

15/4. DOLUDİZGİN BİR DENİZCİ: Jack London/ Irving Stone

Ünlü biyografi yazarı Stone, dünya edebiyatının dev bir yazarının yaşamını bütün yönleriyle, roman gibi bir üslupla sergiliyor. Her edebiyat meraklısının dağarcığında bulunması gereken bir yapıt...

16/5. DEĞİŞTOKUŞTAN SÜPERMARKETE: Ticaretin Tarihi/Rene Sedillot

Greklerin Agora'sından Romalıların Forum'una, Ortaçağ'ın pa-nayırılarından Ortadoğunun çarşılarına ve ilk bonmarşelerden süpermarketlere kadar uzanıp gelen, tacirlerin ve alıp sattıkları malların sürükleyici bir öyküsü. Ticaret eğitimi görenler için zorunlu bir yapıt.

19/6. TANRILARIN STRATEJİSİ/Eric von Daeniken

Ünlü araştırmacı, bu son yapıtıyla da dünya dışı zeki yaratıkla-rın çağlar öncesinde yeryüzünde bıraktığını savunduğu izleri sür-meye devam ediyor... ve Dünya'nın Sekizinci Harikası'nı Latin Amerika'nın cangıllarında keşfediyor...

25/7. DÜNYA DIŞI UYGARLIKLAR/Isaac Asimov

Batı'nın en büyük bilim yazarı Asimov, «Biz dünyahılar uzayda tek miyiz?» sorusunun yanıtını araştırıyor, ve «Belki de insan yalnız değildir,» diyor. İnsanoğlunun kafasını varoluşundan beri meşgul eden bu sorunun, şimdiye kadar yapılan en kapsamlı ve mantığa uygun araştırması bu kitap.

26/8. TOHUM VE EVREN/Erich Von Daeniken

Daeniken'in dördüncü büyük araştırma gezisinin ürünü olan bu kitap, uçakla 123.000 kilometrelik bir dünya turunun sonucunda, Ekvatorda yerin 240 metre altında gizli bir mağaralar sistemi bulunduğunu, Cuenca'da daha önce hiç fotoğrafı çekilmemiş bir altın hazinesini anlatıyor.

Morris West

(Kertenkele Yazarı)

Tanrının soytarıları

Bu kitap, benzerine az rastlanan türde; sevginin, inancın, umudun derinliklerine inen cüretli bir romandır... Belki de Morris West'in şimdiye kadar yazdıklarının en iyisidir.

Öykü, Papa XVII. Gregory'nin makamından feragatıyla başlamaktadır. Vatikan'daki kardinaller, Hristiyanlık dünyasının en yüksek makamını işgal eden kişiye, "Ya istifa edersin yada seni akli dengesi bozuk diye ilan ederek makamından indiririz" demişlerdir. Nedeni, Papa'nın Tanrı'dan dünyanın sonunun yaklaştığına dair bir vahiy aldığını iddia etmesidir.

Papa Gregory, bir ermiş kişi midir, bir çılgın mıdır, yoksa iktidar hırslıyla kumar oynayan bir fanatik midir?

Romanı okurken, bu soruyu yalnız onun hakkında değil, bir nükleer savaşın eşiğine gelmiş dünyamızın en büyük dinsel ve siyasal kurumlarının başındaki kişiler hakkında da sormaya zorlanıyor okuyucu...